

ప్రీల్వేలోకాచార్యర్ వైభవమ్.

శ్రీ (ఒరునాళ్ నమ్మిల్వై వడక్కుత్తిరువీధిప్పిల్వై తిరుమాళ్ళికై
 క్కెల్లున్దరుళ, అణ్గుళ్ళా రెల్లారుమ్ నమ్మిల్వై తిరువడిళితే వన్దు నేవిక్కి,
 అప్పోతు వడక్కుత్తిరువీధిప్పిల్వై దేవిళి ఆర్ద్రవస్త్రత్తుడనే దణ్డ
 నిట్టు నిఱ్ఱ, నమ్మిల్వై అవళరుకునిష్ట స్త్రీజనన్దలై ప్పార్తు “ఇన్ద
 పెన్ ఆర్ద్రవస్త్రత్తోడే నిఱ్ఱునన్” ఎన్న; అవర్కళ్ళో శొన్నపడి,
 “నాలునాళ్ దున్నయ్యాయరున్దు ఇప్పోతు తీర్థమాడివన్దు దేవర్ తిరు
 వడికళితే నేవిక్కితాళ్” ఎన్న, అతుకేట్టు) నమ్మిల్వైయుముకన్దు, అవల్లై
 “పెణ్డే ఇక్లేవా” ఎన్దైత్తు త్తన్ తిరుక్కైయాలే అవళుదగత్తై స్పర్శిత్తు
 “ఎన్నైప్పోలే ఒరుప్పిల్వైయో పెఱువాయాక” ఎన్దు తిరువుళ్ళమ్మల్లో

శ్రీ “ఒరునాళ్ నమ్మిల్వై నిత్యకాలతేవమ్ నిఱ్ఱెవఱి తనియే ఎల్లున్దరుళియరు
 క్కు తిరువడికళి సమ్మన్దరాన వడక్కుత్తిరువీధిప్పిల్వై తిరుత్తామారాన అమ్మి
 దణ్డన్ సమర్పిత్తునిఱ్ఱ, అవలైక్కటాక్షి త్తరుళి, “ఉమ్మడైయగృహయాగ మేమన్ద శెన్”
 ఎత్తు కేట్టరుళ, అవళుమ్ “ఎన్న విణ్ణప్పమ్ శెయ్యిప్పోకితేన్, ఒరు కేయప్పిల్వై
 యాయరుక్కిఱతే” ఎన్న, “అతు ఎప్పడి” ఎన్న, అవళున్, “ఒరు పెణ్డై వివా
 హమ్ శెయ్విత్తీరే, స్రాప్తయావనైయాన అన్ద పెణ్డైన్ శయిక్కవిడ, ఉపనే పిల్వై
 ముత్తైయిడ, అతెన్” ఎత్తు ఉళ్ళేపుకున్దు ఉడమ్మెల్లామ్ పుణ్కు నర్కొర్న్దై
 య్మికిఱ పిల్వైయైక్కణ్డై, ఇతు ఎరు పిళ్ళాయ్ ఎత్తు కట్టేన్, అచరున్, “అమ్మా
 ఇలొరు అడుకిఱ పామ్బయరున్దు, భయప్పటేన్, ఇన్నమ్ అప్పడి-
 అతు” ఎన్న; ఇళువు మొరు పురు మైయో” ఎన్దు పెణ్డై అప్పోలేవొకి విట్టై
 యు మొరునాళ్ అప్పడియేయాయ్దు” ఎన్దు వ్యాసులప్పన్, పిల్వైయుమ్ శిరిత్తిరుళి
 “అరెఱ్ఱు ఉనుక్కెన్” ఎన్న, అవళుమ్ “ఇప్పడి అరుళిచ్చెయ్యలామోలి వంశ
 త్తుక్కప్పిల్వై కేణ్డావోళి” ఎన్దు తిరువడికళితే విఱ్ఱుళోకిక్కు, “అమ్మా! ఎల్లున్దరుళి
 క్కునేణ్డా, నాట్టు పెణ్డే ఋకున్నాఱైయాయ్ వరుకిఱపోతు ఇరు వణ్డియాయ్తైత్తు
 వా” ఎన్దు అరుళిచ్చెయ్తువిడ, అనుమ్ అప్పడియే తిరువోలక్కత్తితే అట్టైత్తున్దు నియో
 ఇత్యేతావ్యుహారః సుజ్ఞానితస్య నే క్యున్మన్మనో

యరుళినార్. శ్రీలక్ష్మై కృష్ణా వడక్కు త్తిరువీధిప్పిళ్ళైయుమ్ “తమక్కు-
కుమారనుణ్ణానాల్ ఆచార్యర్ తిరువుళ్ళత్తుక్కు ఉకప్పామ్” ఎన్ఱ
తిగు తదచగుణమాక వర్తిక్క, తత్సంవత్సరత్తిల్ వడక్కు త్తిరువీధి
ప్పిళ్ళై దేవికిళ్ గర్భవతియాయ్ (౧) “తతశ్చద్వాదశేమాసే” ఎన్ఱి
పడియే పన్నిరణ్ణా మాసత్తిల్ కోధనవరుషమ్ వప్పళియిల్ తిరువొణ
త్తిలే ఒరు కుమారర్ తిరువవతరిక్క, సూతకాశౌచ నివృత్తియాన.
వన్నిరణ్ణామ్ నాళ్ నామకరణత్తిలే అక్కుమారరుక్కు “లోకాదా
ర్యర్” ఎన్ఱ స్వాచార్యరాన నమ్మిళ్ళైయున్ తిరునామమ్ శాత్తియరుళి
నార్.

† (పిళ్ళైయుమ్ అతుకేట్టు వడక్కు త్తిరువీధిప్పిళ్ళైయుమ్ అత్తైత్తు “శృష్ట
రే” నామ్ పెరుమాళ్ తిరునామమ్ శాత్తువతాక ఉద్యోగి తిరుక్కనీర్
నమ్మై కేళామల్ ఇప్పడిశెయ్యలామో?” ఎన్న; అవరుమ్ నడుక్కి
భయప్పట్టు నిరుత్తరాయ్ నిఱ్ఱు అవ్వళివలే ముతలిక శెల్లారున్ “దేవర్
తిరునామమ్ శాత్తుకై యిలుళ్ళ ఆదరత్తాలే శెయ్ తారిత్తనై, ఇన్న
ముమ్ ఒరుకుమారరుణ్ణామ్బడి ఆశీర్వాది త్తరుళవేణుమ్” ఎన్ఱ విణ్ణప్పమ్
శెయ్య విళ్ళైయుమ్ ఉకిన్ఱు అప్పడియే) “నత్పుత్రన్ ఇన్నుమ్ ఒరు
పసుడై” ఎన్ఱ ఆంఠర్వాదిత్తువిడ, వడక్కు త్తిరువీధిప్పిళ్ళైయుమ్ అప్పడియే

౪. పిళ్ళైయుమ్ వడక్కు త్తిరువీధిప్పిళ్ళైయుమ్ అత్తైత్తరుళి ఉమ్మడైయ భయ
మున్ తీర్వన్, హతకము వైరాగ్యమృక్కుమ్ కుత్తైవారాతు, ఆనాల్ లోక
వర్తనైయుమ్ నామ్ కోన్నెత్తాక ఇన్ఱి రాక్కడియరుమ్ ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య” ఇత్య
ది. పాదం

† “పిళ్ళైయుమ్ అబ్బువారి ఉత్సవత్తిఱ్ఱు పెరుమాళ్ నేవిప్పిళ్ళై-
క్కాక నమ్మిళ్ళై ముతలాన పెరియార్ కళెల్లారుమ్ మణ్ణళ్ వాద్యజ్ఞుడుదే తిరుప్పల్లి
క్కిరే ఎన్ఱరుళి పుణువిత్తుక్కొన్ఱు కెష్టదేవిక్క, నమ్మెరుమాకుమ్ పోర ఉకన్ఱరుళి,
తీర్థమ్, శరణ్ దేవన్, తిరుమలై, పట్టుచ్చిల్ దాత్తెయిమ్ ప్రసాదిత్తరుళి అర్చకముఖేన
“నమ్మిళ్ళై ఉమ్మైప్పేరే ఒరుపిళ్ళై కొడుత్తీరే, ఇని నమ్మైప్పేరే ఒరుపిళ్ళై కొడుమ్,”
ఎన్ఱ నియమిక్క, పిళ్ళైయుమ్ “నాయన్ తే నాయన్ తే” ఎన్ఱ ఓమత్తిన్ఱు” ఇత్యతా
దృశ పాతః కుణ్ణలితస్థానే దృశ్యతే. (౧) రా-బా-౧౨-౨-

పిన్నెయుమ్ ఒరుకుమారర్ తిరువవతరిక్క, పిల్లెయుమ్ అతుకేట్టు సన్తుషరాయ్ పత్తునాళుమ్ కడన్ది విరణ్డానాల్ అవరై “అల్లకియమణ వాళప్పెరుమాళ్ నాయనార్” ఎన్టు నమ్మెరుమాళ్ తిరు నా మమ్ శాల్తి యరుళినార్.

శ్లో నమ్మిల్లెక్కు-ఇరణ్డాదేవికళుణ్డాయరుక్కు మూత్తదేవికళి ఒరు నాళ్ తళికైక్కు-చ్చెయ్య ఇళైయదేవికళి ఒరునాళ్ తళికైక్కు-చ్చెయ్య, ఇజ్జన్ నడన్తు శెల్లుకిఱనాళిలే ఒరునాళ్ మూత్తదేవియారై అళైత్తు “నీ నమ్మే బుద్ధివణ్ణియరుక్కు-మ్మడి శొల్లిక్కాణ్” ఎన్న, అవ భుమ్ అళిలిత్తు లజ్జాభయజ్జి అనువర్తిక్కు వణక్కు-మొడుక్కు-ముడన్ “దేవరీర్ నమ్మెరుమాళుడైయ అవరావతారమ్, అడియే నుక్కు ఆచార్యర్” ఎన్టుమ్, తిరువడికళిల్ పణ్ణమ్ కైజ్జు-ర్యజ్జిల్ సత్తా ధారకమాన ఆచార్యానువర్తనమ్’ ఎన్టుమ్నినై త్తిరుప్పన్” ఎన్టు విణ్ణ ప్పమ్ శెయ్య, “నల్లతు” ఎన్టుకేట్టు, ఇళైయదేవియారై అళైత్తు “నీ నమ్మే నినై త్తిరుక్కు-మ్మడి ఎన్” ఎన్టు కేట్టరుళ, అవభుమ్ లజ్జాభయజ్జ భుడనే “దేవరీర్ భర్తా, అడియేన్ భార్యై’ ఎన్టున్ నినై త్తిరుక్కు-మ్మడి” ఎన్టు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య కేట్టు; పిల్లె మూత్తదేవికళై ప్పెరు మాళ్ తళికైక్కు ప్రతిదినమ్ శెయ్వతాక నియమిత్తు ఇళైయదేవి యారై తత్పరిచారకృత్యైయాక నియోగిత్తు ఇప్పడి శెల్లుకిఱవళవిలే, మూత్తదేవికళి ఋతువాయ్ దూరస్థియానపోతు ఇళైయదేవికళి తళికైక్కు-చ్చెయ్తాల్, ఎమ్మెరుమానై త్తిరువడివిళక్కి అముతుశెయ్ విత్తరుళి తమక్కు అభిమతరాయ్ ఉత్కృష్టజన్మజాతరాయ్ వేధకప్పా న్బోలే యిరున్దుళ్ళ పరమసత్వనిష్ఠరాన శ్రీవైష్ణవాగ్రగణ్యర్ కరస్పర్శ మూక్కి అముతుశెయ్తహభవర్. ఇత్తాల్ ఇళైయదేవికళు భావ శుద్ధి పోరామైయాలే భగవద్దృష్టి పూతమావాలుమ్ నియత సద్భక్తి కరస్పర్శముమ్ అవశ్యాప్రేక్షితమెన్టు కరుత్తు.

శ్లో ఏతత్పృథ్విశ్రీకృష్ణపాద వైభవావధి గురుపరమ్పరాప్రభావ గ్రాహ్యశృతే.

నమ్మి శ్లో పెరియకోయిల్ వళ్ళలారై కుఱిత్తు (౧) “కుల
స్వరుమ్” ఎన్నిఱపాట్టిన్ ముదఱ్ఱుదత్తుక్కు త్తొత్పర్యమరుళిచ్చెయ్య
వేణుమ్” ఎన్న, అవరుమ్ “మురుట్టు త్తిరుప్పతియనాన ఎన్నెన్నమ్మార్
కులత్తుక్కు శేషమాక్కిల్ కులన్దరుమ్” ఎన్నరుళినార్. అతావతు-
శ్శివన్దెక్కులత్తై త్తవిర్న్దు త్తొణ్డెక్కులత్తిలే మాళిళకుడియిలే శ్రీవైష్ణవ
జాతనాయ్ ఆచార్యవంశపరమ్పరైక్కు ఇప్పవినయోగార్వనాకై-
శ్రీవైష్ణవోత్తమకుల మెత్తనుసన్నిక్కువేణుమెత్తపడి.

“అవతారమిరుక్కుమ్మడి ఎన్” ఎన్న ముతలికళో నమ్మి శ్లోయై
శ్శేట్ట, పిల్లైయుమ్ “మెయ్ వెళుత్తు నాక్కువల్ శ్రీయిరుక్కుమ్”
ఎన్నరుళినార్. ముతలికళుమ్ “అతు ఎన్” ఎన్న శేట్ట, “అధికారి
పెఱ్ఱామెఱ్ఱులే మెయ్ వెళుత్తిరుక్కుమ్, పెల్లొలుమ్ ప్రయోజనా
న్దరపరరాకై యాలే మయిర్ ప్పట్టళోత్తెన్దు నాక్కువల్ శ్రీయిరుక్కుమ్”
ఎన్నరుళినార్. ఆకై యాల్ ఆచార్యవానాన అనన్య ప్రయోజననా
యిరుక్కు-మధికారి ఎమ్మెరుమానే తేడిప్పార్క్కిలుమ్ దుర్లభ నెత్తపడి.

ముతలికళెల్లారుమ్మకూడి పెరియకోయిల్ వళ్ళలారై “శ్రీవైష్ణవ
వర్కళెన్దు ఇవర్కళుక్కు త్తిరునామమాకైక్కడి ఎన్” ఎన్న శేట్ట,
“శ్రీయపతిపుత్రరాకై యాలుమ్, శ్రీమాన్ పితావాకై యాలుమ్,
శ్రీ మాతావాకై యాలుమ్, శ్రీమానుడైయవై భవత్తై అఱిక్కై యాలుమ్,
శ్రీమాన్ ఇవర్కళో వై భవమఱిక్కై యాలుమ్, శ్రీమత్పదత్తిలే పిఱక్కై
యాలుమ్, శ్రీ పురుషకారమాక వళర్కక్కై యాలుమ్, ఇవర్కళుక్కు శ్రీ
వైష్ణవర్కళెన్దు నిరూపకమాయ్త్తు” ఎన్న పెరియకోయిల్ వళ్ళలా
రరుళిచ్చెయ్ తారితే.

నమ్మి శ్లోయై చ్చిల శ్రీవైష్ణవర్కళో “ప్రపన్ననుక్కు త్తజ్జ
మాక విశ్వని త్తిరుక్కు మర్ధమ్ ఏతు” ఎన్న శేట్ట; పిల్లైయుమ్ “సకల

ప్రమాణ సారతమమాన మస్త్రీరత్నార్థతైయే విశ్వసితీరుప్పాన్,
 ద్వయ త్రిలక్షతై విశ్వసితీరున్దానాకిల్, ఎమ్మెరుమానై ప్పత్తీరియరు
 క్కుమ్, ఎమ్మెరుమానై ప్పత్తీరిన ఊర్థముణ్డాకిల్ ఆచార్యనై ప్పత్తీరి
 యిరుక్కుమ్, అచార్యనై ప్పత్తీరిన ఊర్థముణ్డాకిల్ శ్రీవైష్ణవర్కళై
 ప్పత్తీరి యిరుక్కుమ్. ఇని ఎమ్మెరుమానైయే పత్తీరియరుక్కై దేవ
 తాస్తరభజన సమమెన్దు, ఆచార్యన్ తిరువడికళైయే కట్టిక్కొణ్ణుకిడ
 క్కుమ్. ఇవన్ ఆచార్యన్ తిరువడికళైయే కట్టిక్కొణ్ణుకిడక్క ఎమ్మెరు
 మాన్ ఇవనళివిలే పిచ్చేటియిరుక్కుమ్. ఇవన్ శ్రీవైష్ణవర్కళై ప్పత్తీరి
 యిరుక్క ఎమ్మెరుమానోపాతి ఆచార్యసుమ్ ఇవన్ మేలే పిచ్చేటి యిరు
 క్కుమ్. ఇత్తాల్ తద్దేకి తదీయచరమనిప్పేయుణ్డాకవే అమూ వరుమ్
 ఇవన్ విషయ త్తిలే ఆనత్తిరావర్కళి” ఎన్దురుళిచ్చెయ్ తార్.

సమ్మిల్లై అరుళిచ్చెయ్యిమ్ వార్తై. శ్రీవైష్ణవర్కళి ఈశ్వరసక్కు-
 ఆత్మసమానర్, ప్రాణసమానర్, దృష్టిసమానర్, బాహుసమానర్, ఆభర
 ణసమానర్, ఆయుఃసమానర్, పాదసమానర్, పాదశోభాసమానర్, పా
 దుకాసమానర్, ఛాయాసమానర్, జిహ్వసమానర్. అతెజ్జనేయెన్నిల్;
 (౧) “జ్ఞానీత్వాత్మైన మేమతమ్” ఎన్నిట అనన్యప్రయోజన జ్ఞానతై ప్పత్తీరి
 పుమ్, (౨) “మమప్రాణా హి పాణ్డవాః” ఎన్నిట పరాభిమానతై ప్పత్తీరి
 పుమ్; (౩) “యేప్రపన్నా మహత్తానస్తే మే నయన సమ్మదః” ఎన్నిట
 పామరజనోజ్జననకర కటాక్షదృష్టిత్వదై ప్పత్తీరి పుమ్, (౪) “రామస్య

(౧) [గీ-౩-౧౮.] జ్ఞానీ - భగవచ్ఛేషోజ్ఞాన ముడైయవన్, మే-ఎనక్కు,
 ఆత్మైవ-ఆత్మైవేస్తే, మతమ్ - ఇష్టమ్

(౨) [భార-ఉద్యో-౯౦-౩౨.] పాణ్డవాః-పాణ్డవర్కళి, మమ-ఎన్నుడైయ,
 ప్రాణాః-ప్రాణభూతర్కళి.

(౩) యే-ఎవర్కళి, ప్రపన్నాః-ప్రపత్తి నిష్ఠర్కళి, మహత్తానః-
 మహత్తాక్కళి, మే-ఎన్నుడైయ. నయనసమ్మదః - నేత్రసమ్మత్తక్కళి.

(౪) [రా-ఆ-౩౪-౧౩.] రామస్య - చక్రవర్తి త్తిరుమకనుడైయ, దక్షిణః-శల

దక్షిణో బాహుః” ఎన్నిట తదిచ్ఛాగత ప్రవర్తన బాహుత్వత్వైప్పత్తు
పుమ్, (౧) “చాప మాదాయాత్తవిభూషణమ్” ఎన్నిట ఆభరణ
కోట్యన్తెర్పావత్తైప్పత్తుపుమ్, (౨) “అలరమకల్ కేళ్వన్ కైయాభి-
ఇడై యేయిరామానుశముని” ఎన్నిట ప్రతిపక్షనిరసశీలసుదర్శనసామ్యత్వై
ప్పత్తుపుమ్, (౩) “జిజ్ఞమశ్రీవిమానాని హృదయాని మనీషిణామ్”
(౪) “నడైయావుడై త్తిమనారణన్” ఎన్నిట గౌరవత్వైప్పత్తుపుమ్; శ్రియః
పతి పదద్వంద్వజ్ఞభుక్కు “శతకోపన్” ఎన్నిట పాదుకాత్వత్వైప్పత్తుపుమ్,
(౫) “నిభులుమడితాఱుమ్” ఎన్నిట అవినాభావపరాధీన సత్తాదిమత్వైయై
ప్పత్తుపుమ్; (౬) “రసాన్ భక్తస్య జిహ్వయామశ్వామి” ఎన్నిట
స్వానుభవసాధనత్వత్వైప్పత్తుపుమ్ జిహ్వద్యఖిలావయవ సమానర్కశబ్దే
శ్రీవైష్ణవర్కళో.

శ్రీవైష్ణవత్వమావతు - మూన్టుప్రకారమాయరుక్కుమ్. ఎజ్జనే
యెన్నిల్; సత్కారయోగ్యరెన్టుమ్, సహవాసయోగ్యరెన్టుమ్, సదాను
భవయోగ్యరెన్టుమ్.—ఇతిల్ సత్కారయోగ్యరావార్ - రూపనామ
ప్రాధాన్యర్, ఉచ్చారణప్రాధాన్యర్, అభిమానప్రాధాన్యర్.—సహవాస
యోగ్యరావార్ - జ్ఞానప్రాధాన్యర్, అనుష్ఠాన ప్రాధాన్యర్, లక్ష్మీకార
ప్రాధాన్యర్.—సదానుభవయోగ్యరావార్-ఆర్తిప్రాధాన్యర్, అభినివేశ
ప్రాధాన్యర్, అభిరుచిప్రాధాన్యర్. ఇతిల్ త్యాజ్యోపాదేయత్వై తైభియ
వటియాతవర్కళాయ్ సమ్మన్దమాత్రమే యానవర్కళో సమస్కారయో

తాన, బాహుః-కైపావర్.

(౧) ఆత్మవిభూషణమ్-శరీరత్తుక్కు ఆభరణమాయరుక్కిఱ, చాపమ్ - ధను
సై, ఆదాయ-గ్రహిత్తు.

(౩) మనీషిణామ్ - జ్ఞానికళుడైయ, హృదయాని - హృదయజ్ఞో, జిజ్ఞమ -
సచ్చరిక్కిఱ, శ్రీవిమానాని - (ఈశ్వరసుక్కు) శ్రీయుక్తమానవిమానజ్ఞో.

(౬) రసాన్ - మద్రస్థలై, భక్తస్య-భక్తురుడైయ, జిహ్వయామ్ - రస
శేన్రియత్తిరే, అశ్వామి - భుజిక్కి-తేన్.

(౨) ఇరా-నూ-౩౩, (౪) తి-వాయ్-౩-౩-౪, (౫) పెరియతిరువ-౩౧,

గ్యర్. తెల్లని జ్ఞానికళాన సబ్రహ్మచారికల్ (౧) * బోధయ స్తః పరస్ప
రమ్ పణ్డయోగ్యర్. ఆచార్యనుమ్ సదాచార్యసదృశరుమ్ ఉద్దేశ్యతయా
అనువర్తనీయరెవ్వపడి.

“ఇని శ్రీవైష్ణవ విషయమాక త్రివిధకరణజ్ఞాలుమ్ అపరాధమ్
వేణ్ణాతొత్తివాన్. బ్రహ్మహత్తైక్కు శిఖాయజ్ఞోపవీతధరవిప్రత్వమాత్ర
మే పోరుమాపోలే భాగవతాపచారత్తక్కుమ్ రూపనామధిరవైష్ణవత్వ
మాత్రమేపోరుమ్. బ్రహ్మవిదగ్రేసర ప్రపన్నాధికారి విషయాపచారమ్
ఉడలుముయరుమ్ పిరియుమ్బడియాయ్ సత్తాహనియామ్బడియా
యుమిరుక్కుమ్. (౨) “తస్య బ్రహ్మవిదాగనః” ఎన్ఱమ్, (౩) “శక్తే భృశం
బ్రహ్మవిదోపమానాత్” ఎన్ఱమ్, (౪) “హ నిశ్రేయాంసి సర్వాణి పుంసః
మహదతిక్రమః” ఎన్ఱమ్, ఇన్ఱభాగవతాపచారవిషయమాక శ్రుతిస్త్పతీతి
హసపురాణాదికళితే ప్రమాణశతజ్ఞల్ ఘోషియానిన్ఱతిత్. *వైయత్తేవ
రాన ఇవర్కళి పాదధూళిపట్టు ఇవ్వులకమ్ పూతమామ్బడిఃఃదీతరన్
తోల్ పుకల్ పాడి సవిలాససచ్చరమ్బణ్ణి నరుమతుకణ్ణు, (౫) “ద్రవ నిదై
త్యాః ప్రణమ నిదేవతాః” ఎన్ఱమ్ (౬) “ఉన్ తమర్ క్కెన్ఱమ్ నమన్ఱమర్
కళ్యోవాలే” ఎన్ఱమ్ శొల్లుకిఱపడియే దూరే ఇవర్కళి క్కణ్ణమాత్ర
త్తిల్ కూరరాన అనురరాక్షస యమభటాదికల్ కాడేఱిమ్మిన్దొడవుమ్
జ్ఞానాధికరాన దేవఱుపిజాతియిలుళ్ళార్ అళ్ళలిత్తు విరిమ్బి నేవిక్కుమ్బ
డియుమాయితే ఇవర్కళి వైభవమిరుప్పతు” ఎన్ఱరుళినారిత్.

(౩) బ్రహ్మవిదః - బ్రహ్మజ్ఞానియునుడైయ, అపమానాత్ - తిరస్కారత్తి
నార్ (ఉడ్డయిల్లు ఎన్ఱు), భృశమ్ - మిశపుమ్, శక్తే - ఎన్ఱుకితేన్,

(౪) మహాత్ - మహాన్దల్ విషయత్తిల్, అతిక్రమః - అపచారమా
నకు, పుంసః - పురుషుడైయ, సర్వాణి - సమస్తమాన, శ్రేయాంసి - మగ్గళ
న్దై, హ నిశ్రేయాంసి - ఎన్ఱమ్,

(౫) ద్రత్యాః - ద్రత్యర్కళి, ద్రవన్తి - ఓడుకితార్కళి, దేవతాః - అను
కులరానదేవతైకళి, ప్రణమన్తి - నేవిక్కితార్కళి.

ఒరుకాల్ యతిరాజదాసర్పిశ్శ్లో తిరుమాళ్ళికై క్కు నమ్మిశ్శ్లో
ఎఱ్ఱున్దరుళి, అవరుడై యనమ్మత్తైక్కణ్ణుడకన్దైఱ్ఱున్దరుళియిరుక్క, శ్రీపాదత్తు
ముతలికల్ “ఇతుక్కడిపిన్” ఎన్ఱుకేట్రు; పిశ్శ్లోయుమ్, “దృష్టత్తిల్ తన
క్కుణ్డాననమ్మత్తై తనక్కేయెన్దై నరకప్రాయమ్; తనక్కుమ్ ఎమ్మెరుమా
నుక్కుమెన్దై స్వర్గప్రాయమ్, అవనుక్కుమ్ అవనశియానుక్కుమెన్దై పరమ
పదప్రాయమ్” ఎన్దరుళినార్. ఆకై యాల్ “ఐహికత్తిల్ తనక్కుణ్డాన
నమ్మత్తై తదీయర్క్కేయాక్కి (౧) “నెయ్యమరిన్నడిళిల్ నిచ్చల్ పాలా
డు” ఎన్ఱిఱి మాల్ శ్రీలి శోత్తిట్టు తిరుమాలశియార్కళై పూర్వికై క్కు
అన్దరుకుపట్టతొన్ఱుమిలైయితే” ఎన్ఱుకిరుత్తు.

ఇప్పుడి పిశ్శ్లో ఊరుమ్ నాడుములకముమెల్లామ్ శకలియిరుళ్ నీక్కి
పెరియకిత్తయకమ్బుల్ శ్రీ పేరిన్బవేశ్శమ్ పెరుకుమ్బడి తిరుత్తి ఎల్లారై
యుమ్ తిరునూలుక్కేయాక్కిచ్చితితుకాలమ్ వార్దన్దరుళి నమ్మిశ్శ్లో
తిరుమేనియిలేనోవుశాత్తి మికవునో అవనన్నరాయ్ ముతలికళై ఎల్లారై
యుమ్ దణ్ణున్ఱుత్తీర్జ్గణ్ణులముతుశెయ్యప్పణ్ణి ముతలికల్ శేషముమ్
అక్కిరి త్తరుళి తిరునాట్టుక్కెఱ్ఱున్దరుళు మోపాతు శ్రీపాదత్తుముతలికల్
బ్రహ్మవల్లి శూర్దవిశుమ్బడిముకిల్ ముతలాక కేవిక్క, కోయిలుక్కునేరే
నడువిల్ తిరువీధిప్పిశ్శ్లో భట్టర్ తిరుమడియిలే తిరుముడియోయుమ్ పిన్బ
ఱుకియ పెరుమాళ్ జీయర్ తిరుమడియిలే తిరువడికళై యుమ్ నైత్తు
క్కణ్ణున్దరుళి నజ్జీయర్ తిరువడికళై ధాన్నిత్తుక్కొణ్ణుబ్రహ్మరన్ద్రాత్తై
పిశ్శ్లో తిరునాట్టుక్కెఱ్ఱున్దరుళ, పెరియవాచ్చాన్బిశ్శ్లో, నడువిల్ తిరువీధి
ప్పిశ్శ్లో భట్టర్, నడక్కుత్తిరువీధిప్పిశ్శ్లో, పిన్బఱుకియ పెరుమాళ్ జీయర్
ముతలాక ఎల్లారుమ్ కడలోశై పోలే పెరుమిడలుశెయ్తు కూప్పిట్టు
క్కొణ్ణువిఱ్ఱున్ద్ర ఆచార్యవిరహాసహారాయ్ మోహిత్తుక్కిడన్ద్రుశనై ర్నో
హమ్ తెళిన్ద్ర శోకాపలరాయ్ కణ్ణీర్ పెరువెళ్ళుమిట్టుప్పెరుక బహు
ధావ్రలాపిత్తు త్తజ్జళిలే శేరినిన్ఱు పరియట్టమ్ తిరుమాలై యుడనే పెరు

మాళ్ పరికరమనై త్తుమ్ వస్తునేవిక్క, పిల్లై కుమారర్ తూవియమ్మిల్లై యెక్కొణ్ణుబ్రహ్మమేధతా లే సంస్కరిత్తు ప్పిల్లై యెప్పళ్ళిపడు త్తియరుళి శ్రీపాదత్తుముతలిక శెల్లారుమ్ తిరుముడివిళక్కు విత్తుక్కొళ్ళ;

నడువిల్ తిరువీధిప్పిల్లై భట్టరుమ్ తిరుముడివిళక్కు వైత్తుక్కొళ్ళ, నడువిల్ తిరువీధిప్పిల్లై భట్టరుక్కు నేరే భాతా వాయిరుచ్చారొరువర్ భట్ట రైచ్చార్ త్తు “తిరుక్కలిన్ దిదానర్ పరమపదప్రా ప్తిపణ్ణినతుక్కు ఎల్ల ల్ కూరకుల త్తిలే పిఱన్దనీర్ తలై ఊరమ్ పణ్ణువిత్తుక్కొణ్ణతు అవద్య మన్టో? కూరకులత్తుక్కియ్కున్దో” ఎన్న; భట్టరుమ్ అవరైచ్చార్ త్తు “అప్పడియామ్, ఏయో! ఉల్లల్ కూరకులత్తుక్కు ఇల్లుక్కాయ్ ప్పిఱ న్దనే, ఇక్కుత్తెయెనీర్ ఎన్తైక్కుత్తీర్ త్తుక్కొళ్ళుక్కడవీర్” ఎన్టు వ్యతిరే కమ్మొల్లి పోకవిడ, అవర్ ఇత్తై ప్పొటుక్కమాట్టామల్ పెరుమాళ్ సన్నిధియిల్ శెన్టు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అత్తై పెరుమాళ్ళమ్ కేట్టు భట్టరై అత్తైత్తు పరవిట్టు అర్చకముఖేన “నామిరుక్క నీరిప్పడి శెయ్యలామో?” ఎన్న; భట్టరుమ్ “పెరియ తిరువోలక్కత్తిలే అడియేన్ శెయ్తముతై కేట్టై ప్పొటుత్తరుళ వేణమ్” ఎన్టు దణ్డనిడ, పెరుమాళ్ళమ్ “ఇతెన్ నినైత్తు చ్చొల్లకిఱవడి” ఎన్టు కేట్టరుళ, ఇవరుమ్ “పిల్లై యాయమ్ అడియేనై యుమ్ పారాతే సర్వజ్ఞరాన దేవరీర్ ఇప్పడి కేట్టరుళువతే; నాయ్ తే, నమ్మిల్లై తిరునాట్టుక్కెయ్దున్దరుళి నాల్ అవర్ తిరువడికళిలే ఆశ్రయిత్తనాన్ ఆత్మానుడైయ శేషత్వ పార త స్త్ర్యైత్తుక్కు త్తకుతియాక కూరకుల త్తిలే పిఱన్దిరున్ద పిన్ దాన్య కృత్యమాన మోవాయుమ్ మున్దైయుమ్ వపనమ్ ప్పణ్ణువిత్తుక్కొళ్ళ వేణ్డి యిరుక్క అత్తై చెప్పయ్యతే, శిష్యపుత్రర్ కళుడైయ కృత్యమాన తలై మాత్రమ్ ఊరమ్ ప్పణ్ణువిత్తుక్కొణ్ణతుక్కు దేవరీర్ మునిన్దరుళక్కు దుమో?” ఎన్టు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, పెరుమాళ్ళమ్ అతుకేట్టు ఇత్తెన్దు సన్తుష్టరాయ్ భట్టరుక్కుత్తీర్థమ్ తిరుమాలై యుడనే పరియట్టమ్ ప్రసా దిత్తు ఉవళాళిత్తు త్తిరుమాళ్ళికై యేఱ పోకవిట్టరుళినార్.

అనన్తరమ్ విశ్లేషకుఁ పెరుక్క త్తిరువధ్యయనమ్ నడత్తి
యరుళినార్కళి.

“లోకాచార్యర్” ఎన్ఱు తిరునామమ్ పెన్ద్రుతన్నేన్ద్రముమ్,
అరియవరుళి చెయిల్ పొరుళి కళత్తిన్దరైక్కప్పేన్ద్రు తన్నేన్ద్రముమ్,
వరమనదమ్ తమ్ శిఱుముఱిక్కు చెల్లప్పేన్ద్రు తన్నేన్ద్రముమ్ నమ్మి
శైక్కచ్చి మన్ద్రొరువర్క్కు మిలైయిఱే. విశ్లేషవై భవముశ్శుత్రైల్లామ్
శొల్లప్పొకాతిఱే.

నమ్మిశైలై తిరునక్షత్రమ్. కార్తికైయిల్ కార్తికై.

ఇవర్ తనియన్ (౧) “వేదాన్త వేద్యామృత వారిరాశే శ్వే
దార్థ సారామృత పూరమగ్ర్యమ్ | ఆదాయ వర్షన్త మహం ప్రపద్యే
కారుణ్యపూర్ణం కలివైరిదానమ్” (౨) “నమామితౌ మాధవశిష్య
పాదా యత్సన్నిధిం సూక్తిమయం ప్రవిష్టాః | తత్రైవ నిత్యస్థితిమాద్రీ
యస్తే వై కుణ్య సంసార విముక్తచిత్తాః” (౩) “పార్వోఽన్యపుత్రావపి

(౧) వేదాన్త వేద్య-నష్టేయరాకిఱ, అమృతవారిరాశే-అమృతమయమానసమద్ర
త్రిశ్ నిష్ఠమ్, అగ్ర్యమ్-శ్రేష్ఠమాన, వేదార్థ - వేదాన్తార్థత్తినుడైయ, సార - శ్రేష్ఠమా
కిఱ, అమృతపూరమ్-అమృతప్రవాహత్తై, ఆదాయ - గ్రహితు, వర్షన్తమ్-వర్షయా
నిస్త, కారుణ్య - కృపెయినార్, పూర్ణమ్ - నితైనిరుక్కిఱ, కలివైరిదానమ్-నమ్మి
శైయై, అహమ్-నాన్, ప్రపద్యే - పఠ్ఠిఱుకి టేన్.

(౨) సూక్తిమయమ్ - శ్రీసూక్తికళినితైన్ద్ర యత్ - యాతొరునమ్మిశైయి
నుడైయ, సన్నిధిమ్-సన్నిధియల్, ప్రవిష్టాః - అన్యయిత్ర వర్కళి, వైవృణ-శ్రీవైవ
ణ్ణత్తిలుమ్, సంసార - సంసారత్తిలుమ్, విరక్త - వైరాగ్యముడైయ, చిత్తాః - మన
స్సెయినుడైయవర్కళాయ్, తత్రైవ - అన్త నమ్మిశైలైసన్నిధియిరేయే, నిత్యస్థితిమ్ -
నిత్యవాసత్తై, ఆద్రీయస్తే - ఆదరిక్కి-తార్కళి, తా - అన్త, మాధవశిష్యపాదా-
నష్టేయర్ శిష్యరాన నమ్మిశైయై, నమామి - నేవిక్కి-టేన్.

(౩) యదీయ - యాతొరునమ్మిశైయినుడైయతాన, గోష్ఠ్యామ్-గోష్ఠియిల్,

యదీయగోప్యాం గోవ్యస్తరాణాం ప్రథమాభవన్తి । శ్రీమత్కలిభ్యం
సన దాసనామ్న తస్యైనమన్సుక్తి మహర్ణవాయ” (౧) “నెళ్ళ త్తిరున్దు
నిరన్దరమాక నిరియత్తుయ్కుమ్ వళ్ళక్కుటుమ్బిన్ వకై యటుత్తేన్,
సామవాతియర్ తామ్ అళ్ళప్పిన్దవన్ శ్రీమాతవనడిక్కన్బు శెయ్యుమ్
తళ్ళన్దొరువన్ శరణామ్బుయమన్ తలైక్కణిన్దే”

ఒరుశ్రీవైష్ణవర్ నడువిల్ తిరువీధిప్పిలై ౨ భట్టరై ప్పార్ త్తు ఉమక్కు
ఆచార్యవిషయ త్తిల్ కృతజ్ఞతై ఎత్తనై నాల్ నడక్కుమ్” ఎన్టుకేట్ట;
భట్టరుమ్, నమ్మిలై ౨ తిరువడికలిల్ ఉపకారన్బు ౨ తి అడియేసుక్కుయావ
దాత్త భావి నడక్కుమ్” ఎన్న; అవరుమ్ “ఆచార్యవిషయ త్తిల్ ఉప
కారన్బుతి యావదాత్త భావియో? యావదాత్త భావియో?” ఎన్టిడు
వట్టు తిరువంశ ప్రభావత్తాలే తెలిన్దు భట్టర్ తిరువడికలిలే ఆశ్రయిత్తు
జ్ఞానాధికరాయ్విట్టర్.

అనన్దరమిలై ౨ శ్రీపాదత్తుముతలికలై క్కుట్టిక్కొండ్లు పెరియ
వాచ్చాన్నిలై ౨ దర్శనమ్ నిర్వహి త్తరుళానిఱ్కు, నడువిల్ తిరువీధిప్పిలై ౨
భట్టర్ పెరియవాచ్చాన్నిలై ౨ యెప్పార్ త్తరుళి “గురుపరమ్పరై యెయ్య
మ్, ద్వయలైయమ్ ఉప దేశి త్తవర్కళోడు కేట్టవర్కళోడు వాళియఱ ఉద్దే
శ్యరెచ్చు ప్రసాది త్తీర్, పరమసాత్వికరాన శ్రీవైష్ణవర్కళో ఉమ్మై అనువ ర్తి
క్కిఱతఱ్కు ఎన్ నినై త్తిరుప్పీర్” ఎన్టు కేట్టరుళ; ఆచ్చాన్నిలై ౨ యమ్
వార్తా-శ్రీమాక్తికళుడైయ, ఉచ్చాచ్చత్తాపి-ఉచ్చాచ్చత్తియాలమ్, ఆతావతు-శ్రీమాక్తిక
ణ్డలై గ్రహిత్తుమ్) గోవ్యస్తరాణామ్ - ఇతర గోష్టికళుక్కు, ప్రథమాం - ముతల్వ
రాయ, భవన్తి - ఆకితార్కళో, మాక్తి - శ్రీమాక్తికళుక్కు, మహర్ణవాయ -
పెరియసముద్రమాన, శ్రీమత్ - శ్రీమానాన, కలిభ్యం సనదా సనామ్న - తిరుక్క
లికన్దిదాసరెన్దిఱ తిరునామముడైయ, తస్యై-అననమ్మిలై ౨ యిన్ పొరుట్టు, నమః-దండన్
సమర్పిక్కితేన్.

“అడియేన్ అహజ్కారియైయాలే అడియేనుజ్జాయ అభిప్రాయతా
లుమ్ శ్రీవైష్ణవత్వముజ్జెన్టు నినై త్తిరుప్పన్, ఈశ్వరన్ పెర్మ పిఱవి
యైయాలే శ్రీవైష్ణవనెన్టు నినై త్తిరుక్కుమ్, ఇని ఇవర్కళి ఎన్నినై
త్తిరుక్కిఱార్కళెన్టు కూళిక్కొట్టిరుక్కుమ్; ఇవర్కళి ఎన్నెక్కణ్ణ
అనువ రిక్కియాలే ఇవర్కళి పక్షులైలుమ్ శ్రీవైష్ణవత్వముజ్జెనిరున్దతు.
ఆక త్రివిధాభిప్రాయతాలుమ్ అడియేనుక్కుముప్పరియైట్టిన శ్రీవైష్ణ
వత్వముజ్జెన్టు నినై త్తిరుప్పన్” ఎన్దరుళినార్. ఆక త్రివిధాభిప్రాయతా
లుమ్ స్వవైష్ణవత్వమ్ సిద్ధమాయ్ స్వశ్లాఘ్యతా బుద్ధిరహితముమాన
బుద్ధివిశేషమ్ శొల్లప్పట్టతు.

ఆచార్యుని శైవ గోష్ఠియిలే శ్రీవైష్ణవర్కళి తిరగవిరున్దు “నామ్
లీలైక్కు విషయమో? ఇరక్కత్తుక్కు విషయమో?” ఎన్టు విణ్ణప్పమ్
శెయ్య, “ఉడన్బట్టరున్దోమాకిల్ లీలైక్కు విషయమాకిటామ్, అకిప్ప
ట్టరున్దోమాకిల్ ఇరక్కత్తుక్కు విషయమాకిటామ్” . ఎన్దరుళిచ్చెయ్
తార్. ౧ (ఆచార్యుని శైవ యుమ్, అన్నప్పైహజ్కారరాన నిత్యుమ్ నివృ
త్తాహజ్కారరాన ముక్తుమ్ అవన్ ఇనిమైక్కు విషయమాకిఱార్
కిళ్. అహజ్కారమమకార వశ్యరాయరున్దవైత్తు అక్కుఱై యుగ్గాడ
అఱియమాట్టత సంసారికిళ్ లీలైక్కు విషయమాకిఱార్కిళ్, సదా
చార్యప్రసాద మడియన భగవత్ప్రసాదతాలే అహజ్కారమమకారమ్
కట్టియవేణుమెన్దిరుక్కిఱ నామ్ అవన్ ఇరక్కత్తుక్కు విషయమాకి
టామ్” ఎన్దరుళిచ్చెయ్ తార్.) ఆక, సర్వచేతనరై యుమ్ సర్వేశ్వరిన్
అహమ్ మమతాబుద్ధి ముక్తి విరక్త్యాసక్తి విశేషతాలే స్వమాధుర్య
కారుణ్యలీలా విషయమాకి వినియోగిక్కుమెన్దపడి.

ఆచార్యుని శైవ గోష్ఠియిలే శిలర్ శ్రీవైష్ణవర్కళి “ఎజ్జఱుక్కు
త్తజ్జమా యిరుప్పతొరువారై అరుళిచ్చెయ్యవేణుమ్” ఎన్న, అవ

రుమ్, కలఙ్గుకిటవనుమ్, కలఙ్గుకిటతుమ్, కలఙ్గి క్కిడక్కిటవర్కళుమ్, తెలివిక్కిటవనుమ్, తెలికిటవనుమ్, తెలినిరుక్కిటవనుమాయితే యిరుప్పతు. — ఇతిల్ కలఙ్గుకిటవన్ - జీవాత్తా, కలఙ్గుకిటతు - లచిత్తు, కలఙ్గి క్కిడక్కిటార్కళి - సంసారికళి, తెలివిక్కిటాన్ - ఆచార్యన్; తెలికిటాన్ - చేతనన్, తెలినిరుక్కిటాన్ - ఈశ్వరన్. ఆత్మాయలే ఆచార్యోపదేశేన తెలిద్దవన్, కలఙ్గుకిట తన్నెయుమ్ కలఙ్గుకిట ప్రకృతియెయుమ్ కలఙ్గి క్కిడక్కిట సంసారికళియుమ్ తత్తమనైన్దు కైవిట్టు, తెలివిక్కిట ఆచార్యనైయుమ్, తెలినిరుక్కుమ్ ఈశ్వరనైయుమ్ పరమైకై కాణ్ ఇవాత్తావుక్కు స్వరూపమ్” ఎన్దురుళిచ్చెయ్ తారాయ్తు.

ఆచాన్చిల్లెయై ఒరు శ్రీవైష్ణవర్ “స్వరూప పారతస్త్రియ మిరుక్కుమ్బడి ఎన్” ఎన్దుకేట్టు, అవర్ అరుళిచ్చెయ్ తపడి? “స్వశక్తి నివృత్తి పూర్వకమాక సర్వశక్తియై అణ్ణైకొణ్ణ ఉపాయత్తిల్ కన్దల త్తమి ఉపేయత్తిల్ త్వరై విజ్ఞైయిరుక్కై కాణ్ పారతస్త్రిజ్ఞానమ్” ఎన్దురుళినార్. ఇత్తాల్ నివృత్తి ప్రేరకత్తోడు ప్రవృత్తి ప్రేరకత్తోడు వాళియట పరాధీననాన ఇవ్వధికారిక్కు ఎల్లామ్ పరప్రేరితమత్త నై యితే.

ఆచాన్చిల్లెయై ఒరు శ్రీవైష్ణవర్ “స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యమో? ప్రాప్యానురూపమానస్వరూపమో?” ఎన్దుకేట్టు, అవరుమ్ “ముముక్షుడనైయిల్ స్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యమ్, ముక్తిడనైయిల్ ప్రాప్యానురూపమాయుక్కుమ్ స్వరూపమ్” ఎన్దురుళిచ్చెయ్ తార్.

నాట్టిలిరున్దు పెరుమాళై నేవిత్తిరుప్పార్ ఇరణ్ణు శ్రీవైష్ణవర్కళి అనోగ్యమ్ విశ్లేషభీరుక్కళాయ్ పోరుకిటవర్కళి ఒరుకాల్ రాగద్వేషమ్ కొణ్డాడి, అతిల్ ఒరువర్ ఆచాన్చిల్లెయై శ్రీపాద త్తేటచ్చెన్దు ముత్తమరున్దైయ్ కుత్తమమ్ విణ్ణప్పమ్ కెయ్యి; అరుకిరున్ద ముతలి కళిలే శిలర్ “ఇప్పడి శొల్లలామో?” ఎన్దు విణ్ణప్పమ్ కెయ్యి, ఆచాన్

న్నిశ్చైయుమ్ అవర్ శొల్లుకిఱపడికేళిర్; దణ్డఱరన్దానయమన్ (౧) “పరిహర” ఎన్టాన్; (౨) “నకచ్చిన్నాపరాధ్యతి” ఎన్టాళ్ పిరాట్టి; ఈశ్వరన్ (౩). “శెయ్ తారేల్ నన్దు శెయ్ తార్” ఎన్టాన్; ఆన్వార్ కిళ్ (౪) “అవన్దు మరెప్పినై యరాకిలుమ్ ఎన్జో నవన్దు మర్” ఎన్వార్ కిళ్. ఇప్పడి యిరుక్క, “అవర్ కుల్ నమ్ ఇవరైయిరీయచ్చొల్లుచార్ ఆర్” ఎన్దురుళినార్. ఇత్రాల్ శక్తిమాన్దళుముట్టుడ తదీయదోషమ్ శొల్లుక్కు శువర్ కిళ్ ఎన్దుపడి.

ఆచ్చాన్నిశ్చై భాగవతవైభవమ్ అరుళిచ్చెయ్యునిఱుచ్చెయ్ తే ఒరువర్ భగవద్వైభవమ్ శొల్లు, ఇప్పోతు “విశేషమ్ శొల్లుకిఱవిడతై ఇతు సామాన్యమ్” ఎన్దురుళిచ్చెయ్ తార్. ఇత్రాల్ భాగవతవైభవతై నిఱుత్తి భగవద్వైభవమ్ శొల్లుకై అనుపయుక్తమెన్దుపడి.

ఆచ్చాన్నిశ్చై శిఱియతాయార్ పెరియప్పిన్నైయుమ్ ఆచ్చాన్నిశ్చైయై నేవిత్తుప్పోరుకిఱ కాలత్తిలే ఇవర్ శో. కా ర్త రా క, ఆచ్చాన్నిశ్చై “పిర్ శోకిక్కిఱతెన్” ఎన్న; అవరుమ్ “అనాదికాల పాపవాసనా బలాత్కారవశత్తాలే జన్మాదికళిలే ఈశ్వరన్ ఎన్నై ఇన్నమ్ తళ్ళప్పోకితానో? ” ఎన్దు భయప్పడానిఱ్డేన్” ఎన్న; మేలరుళిచ్చెయ్ తవారై. “ఇతు ఆర్ కేషు” ఎన్దురున్దాయ్, ఉనక్కు సృష్టిక్కు వేణుమో? అవతరిక్కు వేణుమో? (౧) “పిఱప్పిల్ పల్ పిఱవిప్పెరుమాన్” ఎన్దుమ్, (౨) “పొరుళెన్దివ్వులకమ్మడై తవన్” ఎన్దుమ్, (౩) “సమ్మవామి యుగేయుగే” ఎన్దుమ్ ఒరువనై ప్పిడిక్కునినైత్తు ఊరై వళైప్పారైప్పోలే అఖలజగత్స్వామియాయ్ త్తు అన్దత్స్వామియాయ్ క్కుచ్చో?” ఎన్దురుళినార్. అకైయాల “ఈశ్వరిగుక్కు ఒరుచేతననై పెన్ఱుకై అలభ్యలాభమెన్దుమ్, * ఎతిర్ శూఢ్రులే పుక్కు త్తేడిత్తిరియు

(౧) వి-పు-౩-౭-౧౩.

(౨) రా-య-౧౧౬-౪౪. (౩) పెరి-తి-౪-౯-౨.

(౪) ౧-తిరువ-౫౫.

(౫) తి-వాయ్-౨-౯-౫. (౬) తి-వాయ్-౨-౧౦-౧౧.

(౭) గీ-౪-౯.

మవన్ తానే 'వేఱు ఇట్టపు ఇరణ్ణుమ్ తన్నతు' ఎన్ఱురక్షిక్కు-మెన్ఱు నిర్భరరాయరుమ్" ఎన్ఱపడి.

అనన్ఱరమ్ పెరియాళ్వార్ తిరుమొళి తొడక్కమాన ఆళ్వార్ కళరుళిచ్చెయల్ కళుక్కెల్లామ్ వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్తు లోకత్తై వాళ్ళీతరుళినార్. ఇత్తై నిన్ఱై త్తితే (౧) "పెరియవాచ్చాన్బిళ్ళై పిన్ఱుళ్ళవైక్కుమ్ తెరియ వియాక్కియైకళ్ శెయ్వాల్, అరియ వరుళిచ్చెయల్ పొరుళై ఆరియర్ కట్కిప్పొత్తురుళిచ్చెయ లాయ్ త్త తీ న్ఱు" ఎన్ఱు ఉపదేశరత్నమాలైయిలే జీయర్ అరుళిచ్చెయ్ తతుమ్. పిన్ఱైయుమ్ రహస్యత్రయవివరణమ్, తత్వత్రయవివరణమ్ ముతలాన అనేక రహస్యమరుళిచ్చెయ్ తరుళినార్.

ఒరునాళ్ పిళ్ళై యుడైయ శ్రీపాదత్తై ఆశ్రయి తిరున్దళ్ళ వాది కేనరి గార్వాష్ట్రాశ్రమనిష్ఠరాయరుక్కుమ్బొత్తు శాస్త్రపరిశీలనమ్ పణ్ణు కిఱవర్ కళైక్కణ్ణు "పడిక్కిఱతెన్" ఎన్ఱు కేట్రు, అవర్ కళుమ్ "ఇవఱ్కు అక్షరాభ్యాసమిల్" ఎన్ఱు తీన్ఱు "ముసలకీసలయమ్ పడిక్కిఱ్" ఎన్ఱు పరిహసిత్తురువార్తైళ్ళ, ఇవరుమ్ "అలై అఱియాతే ఇప్పడి ఒన్ఱుణ్" ఎన్ఱు తిన్ఱై, అత్తై స్వాచార్యరాన ఆచ్చాన్బిళ్ళైక్కు విణ్ణుప్పమ్ శెయ్య, అవరుమ్ మన్దన్ఱితమ్ శెయ్తు అవర్ కళ్ ఉమక్కు అక్షరాభ్యాసమిల్లామైయాలే, "కళుక్కాణి తుళిర్క్కుమో? ఉమక్కిత్తై కొణ్ణుకారియమే" ఎన్ఱు పరిహసిత్తువిట్టార్ కళ్" ఎన్ఱు రుళిచ్చెయ్య; ఇవరుమ్ శైక్కేట్టు లజ్జావిష్టరాయ్ ఛలమ్ పిఱన్ఱు, తిరువడికళిలేవిఱ్ఱున్ఱు "అఱియేన్ విద్వానామ్బడి కటాక్షిత్తరుళవేణుమ్" ఎన్ఱు ప్రార్థిక్క; లీళయప్రదరాజర్ ఉకన్ఱు ముప్పత్తిరణ్ణుతిరునక్షత్రత్తిలే అక్షరశిక్షై కళుమ్ పణ్ణువిత్తు కావ్యనాటకాలజ్ఞాన శబ్దతర్కపూర్వోత్తరమీమాంసాది సకలశాస్త్రవిత్తమరామ్బడి శిక్షిత్తరుళ, ఇవరుమ్ అవర్

కటాక్షత్తాలే విద్వజ్జనాగ్రగణ్యరాయ్ “ముసలకిసలయమ్” ఎన్ఱు ఒరు కావ్యమిట్టు అవర్కళి కైయిలేకోడుత్తు వాయ్ముూడి త్తలైయిత క్కిట్టు లజ్జావిష్టరామ్మడి పణ్ణియరుళి, మహావిరక్తరాయ్ ఆశ్రమస్వీకారమ్ శెయ్తు పరవాదికళై జయిత్తు మికవుమ్ శాస్త్రనిపుణరాయ్ ను క్కైయాలే “వాదికేసరి అఱ్ఱుకియమణవాళజీయర్” ఎన్ఱు ప్రసిద్ధరాన ఇవర్ పూర్వర్శెయ్త తిరువాయ్ మొట్టి వ్యాఖ్యానజ్ఞళై యెల్లామ్ తిరుక్కణేశాల్లి అవైకళిలే సారతమమాన అర్థవిశేషజ్ఞళై నజ్జిహిత్తు నర్వర్కుమ్ సుగ్రహరూకవుమ్ సున్యక్తమాకవుమ్ తెరియుమ్మడి తిరువాయ్ మొట్టిక్కు ద్వాదశస్కన్ధయ క్తమాన శ్రీభాగవతప్రక్రియైయాలే పన్నీరాయిరమ్ ఉరై శెయ్తరుళినార్. జీయరుమ్ ఉపదేశ రత్నమూలైయిలే (౧) “అన్బీడఱ్ఱుకియమణవాళచ్చీయర్” ఎన్ఱు తొడగ్గి “ఏతమిల్ పన్నీరాయిరమ్” ఎన్ఱితైయు మరుళిచ్చెయ్తారితే. పిన్నెయుమ్ దీపప్రకాశమ్, తత్వనిరూపణమ్ ముతలాన అనేకరహస్యగ్రన్థజ్ఞళైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తరు ఉపకరిత్తరుళినార్.

ఆచ్చాన్నిల్లై కుమార్ నాయనారాచ్చాన్నిల్లైయుమ్ దీపాదుత్పన్నప్రదీపమ్బాలే దర్శనన్ నిర్వహిత్తుక్కొణ్ణ పోరమతిప్పడైయరాయ్, సకలవిద్యాపారజ్ఞతరెన్ఱితి విరుత్తైయుడైయరాయ్, “శ్రీరజ్జరాజ దీక్షితర్” ఎన్ఱు పాణ్డరీకయాగమ్ శెయ్తు ప్రసిద్ధరాయ్, తత్వనజ్జిహమ్, ముక్తభోగావలి, జ్ఞానార్ణవమ్, శారీరమ్ ముతలాన అనేకరహస్యగ్రన్థజ్ఞళిట్టు ఉపకరిత్తరుళినార్.

పెరియవాచ్చాన్నిల్లై తిరునక్షత్రమ్-రోహిణి. ఇవర్ తనియన్.

(౧) “శ్రీమత్కృష్ణసమాహ్వయ నమోయాముననూనవే | యత్కటాక్షణలక్ష్మ్యాణాం సులభశ్శ్రీధరస్సదా”.

(౨) యత్-యావదురువరుడైయ, కటాక్షణ-కటాక్షత్తుమ్కు, లక్ష్మ్యాణామ్-విషమధూతరానవర్కకళుమ్కు, శ్రీధరః-క్రియూపతియాన సర్వేశ్వరన్, సదా-సర్వకాల

నాయనారాచాన్పిల్లై తిరునక్షత్రమ్-చిత్తిరై. ఇవర్ తనియన్-(౧)శుత్యర్థసారజనకం స్మృతిబాలమిత్రం పద్మానభగవదక్షి పురాణబద్ధమ్ జ్ఞానాధిరాజ మభయప్రదరాజపుత్రం అస్తద్ధానం, పరమకారుణికం నమామి ॥

వాదికేసరి అట్టికేయమణవాళజేయర్ తిరునక్షత్రమ్ - మఖమ్. ఇవర్ తనియన్.-(౨)సుందరజామాత్యమునేఁగి ప్రపద్యే చరణామ్బుజమ్, సంసారార్థనసమ్మగ్న జన్మసన్తారపోతకమ్॥(౩)అస్తద్విధపరిత్రాణ ప్రేమ ప్రదాణమానసమ్ । వాదికేసరిణం వందే రమ్యజామాతరం మునిమ్॥

—o—

మమ, మలభః - మలభ నాయురుక్కితానో? యమున-యమునరుడైను, నూనకే-కుమారరాయ్, క్రిమత్-క్రిమానాన, కృష్ణ-కృష్ణరెన్ని, సమాహ్వయ-భిరువామత్తై యుడైయరాన, (అన్ద)- పెరియవాచాన్పిల్లైయిన్పొరుట్టు, నమః - దణ్డన్ సమర్పిక్కితేన్.

(౧) శ్రుతి - వేదశకుమ్, అర్థసార - సారార్థజ్ఞై, జనకమ్ - ప్రతిపాదకరాయ్, స్మృతి-స్మృతిమ్, బాలమిత్రమ్ - బాలమిత్రరాయ్, పద్మ-తామరై వాల్, ఉల్లసత్-ప్రకాశిక్కిట, భగవత్ - సర్వేశ్వరమడైయ, అక్షి - తిరువడికకుమ్, పురాణబద్ధమ్ - పురాతనబద్ధవాయ్, జ్ఞానాధిరాజమ్-జ్ఞానసామ్రాజ్యసమృద్ధిరాయ్, అస్తస్మయమ్-అస్తరాచార్యరాయ్, పరమకారుణికమ్-అత్యంత కృపాశీలరుమాన, అభయప్రదరాజపుత్రమ్ - పెరియవాచాన్పిల్లై కుమారరాన నాయనారాచాన్పిల్లైయై, నమామి-దణ్డన్ సమర్పిక్కితేన్.

(౨) సంసార - సంసారమాకిట, అర్థన - సమద్రుత్తిరే, సమ్మగ్న-అట్టున్దాని త్కీట, జన్మ-ప్రాణికకుడైయ, సన్తార - ఉత్తరిప్పతణ్కు, పోతకమ్ - ఓడమాన, శుందరజామాత్యమునేఁగి-వాదికేసరి అట్టికేయమణవాళ తేయరుడైయ, చరణామ్బుజమ్-తిరువడికామరైకరై, ప్రపద్యే-అశ్రయిక్కితేన్.

(౩) అస్తద్విధ-అస్తదాదికరై, పరిత్రాణ-రక్షిప్పిలిల్, ప్రేమ-ప్రీతియినాల్, ప్రత్రాణ-నితైన్ద, మానసమ్ - మనస్సెయ్యుడైయరాన, వాదికేసరిణమ్ - వాదికేసరి యాన, రమ్యజామాతరమ్మనెమ్-అట్టికేయమణవాళ రెన్నిజేయరై, వందే-వేదిక్కితేన్.

నమ్మిల్లై పక్కల్ నిన్దుమ్ ఈడుముప్పత్తాతాయీరముమ్ పెల్దొ
 ఈయన్ణిమాధవప్పెరుమాళ్ తమ్కుమారరాన శ్రీపద్మనాభప్పెరుమా
 భుక్కు. ఈడు ముప్పత్తాతాయీరముమ్ పిన్నుమ్ వేడ్డుమ్ రహస్యార్థజ్ఞై
 యెల్లామ్ ప్రసాదిత్తు దర్శనప్రవర్తకరాక్కియమళినార్. శ్రీపద్మనాభ.
 పెరుమాభుమ్ తమక్కన్తర్లజ్జివ్యరాయ్ “కోలవరాహనాయనార్”
 ఎన్దు తిరునామముడైయ నాలూర్ పిల్లైక్కు తమ్ పైత్తకధనమాన
 ఈడుముప్పత్తాతాయీరముమ్ పిన్నుమ్ వేడ్డినదర్శనార్థజ్ఞైల్లామ్ ప్రసా
 ది త్తరుళినార్. నాలూర్ పిల్లైయుమ్ నల్లమకనారానవాలూరాచ్చాన్బి
 ల్లైక్కు స్వాచార్యరానపద్మనాభప్పెరుమాళ్ ప్రసాది త్త ఈడుములలాన
 అఖిలాథ్థజ్ఞైయుమ్ ప్రసాదిత్తు దర్శనప్రవర్తకరామ్బడి కటాక్షి త్తరుళి
 నార్. నాలూరాచ్చాన్బిల్లైయుమ్ మణవాళమామునికళుక్కు నేరే
 ఆచార్యరాన తిరువాయ్ మొళిప్పిల్లైక్కుమ్, తిరునాభాయణపురత్తాయి
 క్కుమ్ శ్రీ పిల్లైక్కుమ్ తిరువాయ్ మొళియై ప్రసాది త్త రుళినార్” ఎన్దు
 మత్తై (౧) “అజ్గవర్ పాల్ పెల్దొ శితియాభ్రావనప్పిల్లై, తామ్ కొడుత్తార్
 తమ్మకనార్ తల్లైయిల్, పాణ్డుడనే నాలూర్ పిల్లైక్కు-వర్తామ్ నల్ల
 మకనార్ క్కనర్తామ్, మేలూర్ క్కీన్దారవరే మిక్కు” ఎన్దు ఉపదేశ
 రత్నమాలైయిలే జీయర్ తామే తెళియవమళిచ్చెయ్ తారితే.

ఈయన్ణిమాధవప్పెరుమాళ్ తిరునక్షత్రమ్ - హస్తమ్. ఇవర్
 తనియన్-(౨) “వరదార్యదయాపాత్రం శ్రీమాధవగురుంభ శ్రీ కురుకా
 ధీశ వేదాస్తసేవాస్తీలిత వేదనమ్”.

(౨) కురుకాధీశ-నమ్మాభ్యురరుళిచ్చెయ్ త, వేదాస్తసేవా-ఉపనిషత్తాన తిరు
 వాయ్ మొళియన్ కాలత్తేపత్తాల్, ఉన్మీలిత-తెలిన్ద, వేదనమ్-జ్ఞానముడైయరాయ్,
 వరదార్-నమ్మిల్లైయునుడైయ, దయా - కృపైక్కు, పాత్రమ్ - పాత్రయమాన, శ్రీ
 మాధవగురుమ్-ఈయన్ణి మాధవప్పెరుమాళ్, భక్తే-అక్రయిక్కి-తేన్.

(౧) ఉపదేశ-౪౯. శ్రీ పిల్లైయాకీతార్-తిరువాయ్ మొళియాచ్చాన్.

పద్మనాభపైరుమాళ్ తిరునక్షత్రమ్-స్వాతి. ఇవర్ తనియన్.-
(౧) యేనావగాహ్యవిమలోస్తి శరారిసూరేర్వాణీగణార్ద పరిబోధనుథా
వగాయామ్ | శ్రీమమ్మకున్ద చరణాబ్జమధువ్రతాయ శ్రీపద్మనాభగురువే
నమ ఆచరామః॥

నాలూర్ పిళ్ళై తిరునక్షత్రమ్-పుష్యమ్. ఇవర్ తనియన్.- (౨)
శ్రీపద్మనాభగురుత శృరజిమ్మనీన్ద్ర శ్రీసూక్తిభాష్య మధిగమ్య సమ్మద్ధ
బోధః | తద్దేవరాజగురువే హృదిశచ్చతుష్పూర్వానేధకోలవరదేశిక
మాశయే తమ్ ॥

నాలూరాచ్చాన్ బిళ్ళై తనియన్.- (౩) నమోస్తు దేవరాజాయ చతు
ర్థామనివాసినే | రామానుజార్యదాసస్య సుతాయ గుణశాలినే ॥

(౧) యేన - యాతొరువూల్, శరారిసూరే - నమ్మాళ్వారుడైయ, వాణీ-
శ్రీసూక్తికళుడైయ, గణ - సమూహాత్తిలుణ్ణాన, అర్ధ-అర్ధజళై, పరిబోధ-తెలివాయ్
అజీవతాకిఱ, సుధాపగాయామ్-అమ్మతసరస్సిర్, అవగాహ్య-ప్రవేశిత్తు, విమలః-
నిర్దాస్తః కరణనాయ్, అస్తి-ఆకిఱేళో, త్రిమత్-శ్రీమానాన, ముమన్ద-సర్వేశ్వరమ
డైయ, చరణాబ్జ-తిరువడిత్తామరైకళిల్, మధువ్రతాయ-వణ్ణుపొలిరుక్కిఱ, శ్రీపద్మ
నాభగురువే - పద్మనాభపైరుమాళ్నియ్, నమః-ప్రణామత్తై, ఆచరామః-అనుష్ఠీ
క్కిఱోమ్.

(౨) శ్రీపద్మనాభ గురుతః - పద్మనాభపైరుమాళ్నిడత్తిలిరున్ద, శరజిమ్మనీన్ద్ర-
నమ్మాళ్వారుడైయ, శ్రీసూక్తి - అరులిచ్చెయిల్కళుమ్కు, భాష్యమ్ - భాష్యమాన
తేట్టై, అధిగమ్య-అజీన్ద్ర, సమ్మద్ధ - సంపూర్ణమాన, బోధః - జ్ఞానముడైయరాన,
యః - యాతొరువర్, తత్ - అన్ద భాష్యత్తై, దేవరాజగురువే-నాలూరాచ్చాన్ బిళ్ళై
యిన్బొరుట్టు, అదిశత్-ప్రసాదత్తాళో? తమ్-అప్పడిప్పట్ట, చతుష్పాః-నాలూరిల్,
వాస-వాసత్తాల్, ఇద్ధి-ప్రకాశిక్కిఱ, కోలవరదేశికమ్-నాలూర్ పిళ్ళైయై, ఆశ్రయే-
ఆశ్రయిక్కిఱేన్

(౩) రామానుజార్యదాసస్య-శ్రీరామానుజదాసరెన్దిఱ నాలూర్ పిళ్ళైయిన్దైయ,
సుతాయ - కుమారిరాయ్, గుణశాలినే - గుణశాలినాయ్, చతుర్థామ - నాలూ

(౧) “కోలాధిపాత్పితురవాప్య సహస్రగీతే ఛావ్యంహిపూర్వతనదేశిక వర్యగుప్తమ్ | త్రేధాప్రవర్త్య భువియః ప్రథయాఞ్చకార శ్రీదేవరాజ గురువర్యమహంభజే తమ్ || (౨) శ్రీశైలనాథగురు మాతృగురూత్తమా భ్యాం శ్రీసూక్తిదేశికవరేణచ యస్త్రిధైవమ్ | వ్యక్తశ్శరారికృతి భావ్యో నుసంప్రదాయో విస్తారమేతి సహివైష్ణవ పుణ్యవేషు”.

అనన్తరమ్ వడక్కు-తిరువీధిప్పిల్లై దర్శనమ్ నిర్వహి తరుఖు కిఱికాల త్తిలే శ్రీపాదత్తుముతలికల్ “ఆత్మస్వరూపమిరుక్కుమ్బడిమ్” ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య; అవరుమ్ “అహంజ్ఞానమాకిఱ ఆర్ పైన్ఱుడై త్తాల్ ఆత్తావుక్కు అభీయాతవేర్ అడియన్” ఎన్ఱితే” ఎన్ఱరుళి

రిల్, నివాసీనే-వాసమ్ పణ్ణానిన్ఱ, దేవరాజాయ-నాలూరాచ్చాన్ఱిల్లైయిన్ఱుట్టు, నమః - ప్రణామమానతు, అన్ఱు-ఉణ్ణాకక్కడవతు

(౧) యః - యావహరువర్, పూర్వతనదేశికవర్య - పూర్వోచార్యర్ కళాశే; గుప్తమ్-రహస్యమాయ్ రక్షిక్కుప్పట్ట, సహస్రగీతే - తిరువాయ్ మొట్టియిన్ఱుడైయ, భావ్యమ్ - భావ్యమాన ఈడు ముప్పత్తాతాయరత్తై, పితుః - జనకరాన, కోలాధి పాత్ - నాలూర్ పిల్లైయడత్తిల్ నిన్ఱుమ్, అవాప్య-అడైన్ఱ, త్రేధా-మూఱ్ఱువట్టియాయ్, ప్రవర్త్య-ప్రచారప్పడుత్తి, భువి-భూమియిల్, ప్రథయాఞ్చకార-ప్రసిద్ధిపణ్ణినాగో? తమ్ - అన్ఱ, శ్రీదేవరాజగురువర్యమ్ - పరమాచార్యరాన నాలూరాచ్చాన్ఱిల్లైయై; అహమ్ - అడియన్, భజే - ఆశ్రయిక్కితేన్.

(౨) యః-ఎన్ఱ, శరారికృతి-తిరువాయ్ మొట్టియిన్, భావ్య - భావ్యమాన ఈడుముప్పత్తాతాయరత్తిన్, నుసంప్రదాయః - సత్సంప్రదాయమానతు, శ్రీశైలనాథ గురు - తిరువాయ్ మొట్టిప్పిల్లై యెన్ఱు, మాతృ - తిరునారాయణపురత్తాయి ఎన్ఱు, (ఆకియ ఇన్ఱ) గురూత్తమాభ్యామ్ - ఉత్తమాచార్యర్ కళాలమ్, శ్రీసూక్తి దేశికవరేణచ-తిరువాయ్ మొట్టియాచ్చానాలుమ్, ఏవమ్-ఇప్పడి, త్రిధా - మూఱ్ఱువట్టియాయ్, వ్యక్తః - ప్రకాశమయిల్లో, సః-అన్ఱ సంప్రదాయదాన్, వైష్ణవపుణ్యవేషు-శ్రీవైష్ణవ ర్ కళిడత్తిల్, విస్తారమ్-పరపుతరై, ఏతి-అడైకిఱతు.

నార్. ఇత్రాల్ “ఈశ్వరోహమ్” ఎన్నిట అహజ్కారమ్ వర్తొన్
 థాల్ ఆత్మపుక్కు “దాసోహమ్” ఎన్నిట శేషత్వమేనిలైనిష్ట అన్త
 రజ్గనిరూపక మెన్టపడి. భాగవతశేషత్వ విధురమాన భగవచ్ఛేషత్వ
 ముమ్ దేహాత్మాభిమానమోలే పొల్లాతతాకైయాలే, (౧) “అడియా
 రడియార్ తమ్మడియారడియార్ తమక్కడియారడియార్ తమ్మడియా
 రడియోళ్ళే” ఎన్నిరుక్కజేణు మెన్టరులియుమ్, ఎల్లావేదజ్గళైయుమ్
 ఎల్లాశాస్త్రజ్గళైయుమ్ ఎల్లా ఆత్వార్కళి పాశురజ్గళైయుమ్ ఎల్లా
 ఆచార్యార్కళి వచనజ్గళైయుమ్ ఆరాయ్న్దుపార్ త్తవిడ త్తిల్ ఒరు
 శ్రీనైన్డవనుక్కు నిలైనిష్ట ఆచార్యాభిమాన మొచ్చియ మోక్షోపాయ
 మిలై; నిలైనిష్ట భాగవతాపచార మొచ్చియ మోక్షవిరోధియిలైయితే.
 “స్వసత్తైయిల్ నిత్యత్వముమ్, నిలైనిష్ట భాగవతాపచారమున్దామళ
 వత్తనైయన్” ఎన్టు పిల్లై పలకాలుమరుభిచ్చెయ్యి కేట్టిరుక్కైయా
 యిరుక్కుమ్” ఎన్టు వడక్కు త్తిరువీధిప్పిల్లై తమ్ శ్రీపాదత్తు ముతలి
 కభుక్కురుళినార్. ఇత్రాల్ ఆచార్యాభిమానమ్ నిలైనిక్తాయావతు-
 కేట్ట అర్థత్తిన్పడి అనుసానముమ్ కైపుకురప్పేన్దు తద్విషయమే
 ప్రాప్యప్రాపకజ్గళైయుమ్, తద్విషయ త్తిలే మహావిశ్వానత్తుడన్వరిక్కై.
 భాగవతాపచారమ్ నిలైనిక్తాయావతు - తీరక్కళియప్పణ్ణియుమ్
 నిరనుతాపమాన భాగవతాపచారమ్ స్వసత్తైయై విళక్కుప్పిణమ్బుడు త్తి
 దగ్గపటమాక్కి ఉయిర్మాట్టల్ శెయ్తు నళిప్పిక్కుమెన్టపడి.

ఇప్పడి సర్వరైయు ముజ్జీవిప్పిత్తుక్కొణ్ణిరుక్కిట ఇవర్ తమ్
 కుమారరాన పిల్లైలోకాచార్యరైయుమ్, అవర్ తిరు త్తమ్మియారాన
 అభికియ మణవాళిప్పరుమాళి నాయనారైయుమ్ దర్శనప్రవర్తకరా
 మ్బడి నన్నాక త్తిరు త్తియరుళి శిలనాలైక్కు ప్పిన్బు పిల్లై తిరువడి
 కళై భ్యానిత్తుక్కొణ్ణు తిరునాట్టుక్కెన్దునరుళినార్. పిల్లైలోకా

(౧) తి-చాయ్-౩-౭౬౧౦.

చార్యరుమ్ “ఉభయసమ్మన్ధముడైయ విలక్షణవిషయతై ఇబ్బిందోమే” ఎన్దు పెరుక్క-వ్యాకులప్పట్టు క్కేళిత్తు తమ్మిలేతేటినిన్దు పిల్లెళ్ళుక్కు బ్రహ్మ మేధ-తాలే చరమకై జ్య-ర్యమ్ శెయ్తు పళ్ళిపడు త్తి అవభృథమ్ కొణ్డాడి పెరుక్క తిరువధ్యయనముమ్ నడ త్తియరుళినార్.

వడక్కు-తిరువీధిప్పిల్లై తిరునక్షత్రమ్-స్వాతి. ఇవర్ తనియన్.-

(౧) “శ్రీకృష్ణపాదపాదాబ్జే నమామి శిరసా నదా! యత్ప్రసాదప్రభావేన సర్వసిద్ధి రభూన్మమ”.

—o—o—o—

పిల్లెలోకాచార్యర్ వైభవమ్.

అనన్తరమ్ సన్మూర్ధ్వార్ తిరువవతార మెన్నలామ్బియాన వైభవముడైయరాయ్, సమ్మిల్లైయూడైయ అనుగ్రహతాలే అవ తారవిశేషమాయ్ తిరువవతరి త్తిరున్దుళ్ళ పిల్లెలోకాచార్యరుమ్, అవరుడైయ అరుళే ధారకమాయ్, వళర్ న్ద అవర్ తిరు తమ్మియారాన అబ్బికియమణవాళ పెరుమాళ్ నాయనారుమ్ బాల్యాత్ప్రభృతి సుస్సిగ్ధ రాయ్, ఇణ్ణై త్తొట్టిలిట్టు వళర్ న్ద ఇల్లై య పెరుమాళ్ యుమ్ పెరుమాళ్ యుమ్మోలవుమ్, (౨) “పలదేవనెన్నుమ్ తన్నమ్మియోడ ప్పిన్ఱాడచ్చె ల్వాన్” ఎన్గిళ నమ్మిమూ త్తపిరానై యుమ్ కృష్ణనై యుమ్ పోలవుమ్, (౩) “తమ్మియుడన్ తాశరితియానానుమ్, శక్లవణ్ణనమ్మియుడన్ పిన్ నడ న్దువన్దానుమ్, పొణ్ణు పునలోణ్ణుముడుమ్మై డేలకారియనుమ్, అటన్దొణ్ణుమణ

(౧) యత్ - యహోరువడడైయ, ప్రసాద ప్రభావేన - అనుగ్రహాతిశయ త్తి నార్, మమ - ఎనక్కు, సర్వసిద్ధి - సమస్తపురుషార్థసిద్ధియుమ్, అభూత్ - ఉడ్డా యోరో? (అప్పడిప్పట్టు) శ్రీకృష్ణపాద-వడక్కు-తిరువీధిప్పిల్లైయిన్దుడైయ, పాదాబ్జే - తిరుకడిత్రామరైకళై, సదా - సర్వకాలముమ్, శిరసా - శిరస్సినారే, నమామి - నేవిక్కి శేన్.

వాళనుమే తాన్" ఎన్నుమ్బడి సాభాత్పత్తై యుడైయరాన ఇవర్క
లిలే పిల్లైలోకాచార్యర్ తమ్ పరమకృపైయాలే పెణ్ణుమ్ పేత్తై
యుమ్ అధికరిత్తు ఉజ్జీవిక్కిలామ్బడి తనిప్రణవమ్, తనిద్వయమ్,
తనిచరమమ్, పరస్థపడి, శ్రియంపతిప్పడి, యాదృచ్చికప్పడి, ముము
క్షుప్పడి, సంసారసామ్రాజ్యమ్, సారసజ్గిహమ్, తత్వత్రయమ్,
తత్వశేఖరమ్, ప్రపన్నపరితాణమ్, ప్రమేయశేఖరమ్, అర్చిరాది,
అర్చపశ్చకమ్, నవవిధసమ్భన్ధమ్, నవరత్నమాలై, శ్రీ వ చ న భూ
షణమ్ ముతలాన అనేక రహస్యగ్రన్థజగిట్టరుళి, తమ్పియోడు తాముమ్
కూడి వాళ్న్దరుళుక్కలత్తిలే, పిల్లైలోకాచార్యర్ తిరువడికలిలే
పరమసాత్వికరాయరుప్పారాన కూరకులోత్తమదాసర్ నాయనుమ్,
మణిత్పక్కిత్తు నమ్మియారుమ్, కొల్లికావలదాసరాన అల్ల కి య
మణవాళప్పెరుమాళ్. పిల్లైయుమ్, కోట్టూరిలన్జరుమ్, తిరుమలై
యాథ్వారుమ్, విళాజ్జోలైప్పిల్లైయుమ్, సాత్వికైకలిల్ తిరుమలై
యాథ్వార్ తిరుత్తాయార్ ముతలాన శిల అమ్మైయార్కళుమ్ తిరువడి
కిలిలాశ్రయిత్తు సత్సమ్బన్ధత్తైయుడైయరాయ్ (౧) "సమ్మన్దాత్సాత్వ
లాభః" ఎన్ఱు ఆనన్దనిర్భరరాయ్, ఒభివిల్ కాలప్పడియే సర్వదేశ
సర్వకాల సర్వావస్థైకళిలుమ్ నిత్యసేవైవణ్ణి * తేవుమన్మృతీయాతిరు
న్దార్కళ్.

ఇప్పడి ఎఱున్దరుళియరుక్కుమ్ పిల్లైలోకాచార్యర్ (౨) "శీరా
రుమ్ తిరువ త్తియూర్ తన్నిల్ నిన్ఱుమ్, శిజన్ద మణిత్పక్కిత్తులు నమ్మి
యారై, ఏరారుమ్ కనవిలుపదేశత్తాల్ ముక్, ఎడు త్తరుళి ఎఱిలరన్జత్తై
పోయిరునీర్, శోరామల్ ఉమక్కుదితిమక్లై శోల్ వోమెన్ఱు, తుయ్య ఉల
కారియన్బాల్ శేరన్దతత్పిన్ అవర్క్కు, నేరాక క్కనవిలరన్జరుపదేశ
త్తాల్, మున్నమ్ నిరుమి త్తకలై వచనభూషణమానిధియే" ఎన్నిఱపడియే

పరమరహస్యముమాయ దివ్యశాస్త్రమాన శ్రీవచనభూషణతై సర్వరు
మధికరిత్తు ఈడేటలామ్బడియరుళిచ్చెయ్తు లొకతైవాహ్మీ త్తరుళినార్.

ఇతై క్కేట్టు భాగవతోచ్చాయమ్ పాఠుక్కుమాట్టత శిల
అసూయాళుక్కుళి ~~పక్కల శెన్దు~~ పక్కల శెన్దు, పెరుమాళి! “పిల్లల్
లోకాచార్యుర వచనభూషణమెన్దురు రహస్యగన్ధమిట్టు నమ్ దర్శనా
ర్థతై యెల్లామ్ వ్యర్థమాక్కినార్” ఎన్దు కోళ్ళొల్లక్కేట్టు, పెరుమాళి! “
శీతీ పిల్లలలోకాచార్యురై అన్దైత్తువిడ, అవ్వళవిల్ అవర్ సిరాడ ఎల్లు
న్దరుళియిరుక్కు, అధికియమణవాళ పెరుమాళ్ నాయనారుమ్ నీరాడి
ఎల్లున్దరుళుకిటవర్ ఇవిశ్చేషమ్ కేట్టు పెరుమాళ్ సన్నిధియిల్ శెన్దు
వాతే, పెరుమాళుమ్ అర్చకముఖేన నాయనారే! నామ్ అనస్తావతా
ళమ్ పణ్డినతుమ్ దర్శనంధావనార్థమాకవన్దులీ సిద్ధిళ్ రహస్యగన్ధమిట్టు
అతై వ్యర్థమాక్కువానె” ఎన్దు చినవిత్తురుళు, అధికియమణవాళ
పెరుమాళ్ నాయనారుమ్ శ్రీవచనభూషణార్థ స్థాపకమాన ఇప్పిబ
న్దతై పెరుమాళ్ శ్రోతావాయ్ తామ్ వక్కావాక శ్రీతొణ్డరడిప్పొడి
యార్వార్ తిరుచూలై శొన్నాప్పోలే ఇవరుమ్ ఆచార్యహృదయమ్
శొల్లి తలైక్కట్టినవాతే నమ్మెరుమాళుమ్ మిక్కున్దుమ్ తిరువుళ్ళముక్కరుళి
“ఇతనామ్ శెయ్తతొన్దున్దు” ఎన్దు కోట్టొన్నవర్కతై వాయుడిత్తు!
త్తళివిట్టరుళి నాయనారుక్కు తమ్ సర్వ పరిజన పరిచ్చదగ్గళోడే
బ్రహ్మరథమ్ ప్రసాదిత్తు ఉపలాలిత్తు త్తిరుమాళితై యే పోకవిట్టరుళినార్.
ఇన్దై వైభవమ్ కణ్డు పిల్లలలోకాచార్యురమ్ నాయనారై (౧) “వళర్
త్తతనాల్ పయన్ పెన్ద్రేన్” ఎన్దు అతినన్దోషత్తుడన్ ఆలిగిత్తుకొణ్డ
రుళినార్.

అనన్తరమ్ నాయనారుమ్ తోతవత్తు త్తాయమత్తై యోరాన
పెన్ద్రార్ క్కు ఆచార్యహృదయ రహస్యార్థమ్ ప్రసాది త్తరుళినార్.
పెన్ద్రారుమ్ తన్దిరువడి శేరప్పన్ద్రార్ క్కు ప్రసాది త్తరుళినార్. అప్పే

త్థానమ్ తిరునారాయణపురతాయైక్కు ప్రసాది త్తరుళినార్. ఆయి
యుమ్ నమ్ మణవాళమామునికళుక్కు ప్రసాది త్తరుళినార్. ఆత్తె
యితే (౧) “మాతవత్తోన్ మాతన్ మత్తెకూఱుమ్ మణవాళన్
తోతవ త్తిత్తాయ్ మత్తెయోరానప్పేత్తార్ సీతియాలాజవర్ తాళ్
శేరప్పేత్తార్తాయ మణవాళముని పూజమలత్తాళ్ కళ్ నెజ్జేపోత్తైదు”
ఎన్దు పూర్వకళ్ అనుసన్ధి త్తరుళినార్ కళ్.

అభికియమణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనారుమ్ తిరుప్పావై ముత
లాన శిల క్షబ్ధజ్ఞకుక్కు వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్ తరుళినార్. ఇత్తై నిన్దై
త్తితే (౨) “తన్ శీరాల్ వైయకురువిన్ తమ్మి మన్ను మణవాళముని
శెయ్యుమవై తానుమ్ శిల” ఎన్దు జీయర్ అనుసన్ధి త్తరుళినార్. పిన్ను
పిళ్ళైలోకాచార్యరుమ్ నాయనారుమ్ అతివిరక్తిరాయ్ చాల్ న్దరు
భుక్తాలత్తిలే నారనార్ శితితుకాలమ్ ఎమ్మన్దరుళియిరున్దు అవి
రేణ పరమపదత్తై ప్రాపి త్తరుళినార్. పిళ్ళైయుమ్ భాగవతవిశ్లేష
త్తాలే మికివ్రమ్ శోకార్తరాయ్ అవర్ ముడియై త్తమ్ మడియిలే
వైత్తక్కొణ్ణు (౩) “మాముడుమ్మై మన్ను మణవాళన్ మణ్ణాణ్ణు
శేమముడన్ వైకున్దమ్ శెవ్వుక్కాల్, మామెన్దుత్తొట్టరై త్త శొల్లుమ్
తుయన్దన్ నాన్ పారుళుమ్, ఎట్టెమ్మత్తమిజ్జురైప్పారార్” ఎన్దు ముడియై
పలవనై ప్పలమిజ్జి త్తిరుముత్తుతిర్ త్తు ముతలికళ్ తేత్తై త్తేటినిన్దునాయనా
రుక్కు చ్చరమనై జ్జుర్వమ్ శెయ్ తు తిరువధ్యయనమ్ నడ త్తియరుళినార్.

జీయరుడైయ ఆచార్యరాన తిరుమలైయార్వారుమ్, జీయరు
డైయ తిరుత్తమప్పనార్ తిక్కట్కిడన్దాన్ తిరునావుడైయ పిరాన్ తాత
రణ్ణరై యరుమ్ ఆతిబాల్యత్తిలే పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరువడికళిలే ఆశ్ర
యి త్తవర్కళాకై యాలే పిన్ను శొల్లికావలదానరిడ త్తిలుమ్ కూరకులొ
త్తమదానరిడ త్తిలుమ్ జ్ఞానోపజీవనమ్ వణ్ణి ఉజ్జీవితార్ కళ్, ఇప్పడి

సమృద్ధ సమృద్ధికళమ్ ఉజ్జీవిక్కుమ్బడి చరమప్రమాణ ప్రమేయప్రమా
త్య వైభవజ్ఞై ప్రకాశిప్పిత్తుక్కొండ్లు పిల్లలొకాచార్యర్ పెరుమా
ళుక్కు ప్రాణఘాతరాయరుక్కుమ్ కాలత్తిలే, శ్రీరజ్యసలమ్ తురుమ్మా
క్రాంతమాయ్ కోయిలిల్ రుడియరుక్కువుమ్ పోకామల్ పెరుమా
ళుమ్ నాచ్చిమారుడనే పుటప్పట్టు పెరియపెరుమాళుక్కు త్తిరుమున్నే
కల్ కాప్పళాత్తి మున్నే ఒరువిగ్రహత్తై ఎఱున్దరుళప్పణ్ణియైత్తు, (౧)
“శుభ్ర మెల్లామ్ పిన్దొడరత్తోల్ కానమడైన్దవన్” ఎన్దుమ్, (౨) “తమ్మి
యొడుతామొరువర్ తన్దుణ్ణవికాతల్ తుణ్ణైయాక” ఎన్దుమ్ శొల్లకిఱ
పడియే పెరుమాళ్ తమ్ అన్తరజ్యపరికరత్తుడనే వలనైయాక వెఱున్ద
రుళ, పిల్లైయుమ్ * వాళుమ్ విల్లుజ్జొండ్లు పిన్ శెర్త్తడిమైశెయ్త ఇల్లై
యపెరుమాళ్లైప్పోలే (౩) “ ఉరువార్ శక్కరమ్ శక్కు శుమన్దిక్కు
మ్మాడు ఒరుపాడుల్వొనోరడియాన్ ” ఎన్దిఱపడియే అత్తలైక్కు
మజ్జళాశాసనపరరాయ్ తాముమ్ ముతలికళుమ్ నేవెత్తుక్కొండ్లు శేర
వెఱున్దరుళ, పెరుమాళుమ్ (౪) “ప్రవిశ్యతు మహారణ్యం రామో
రాజీవలోచనః” ఎన్దుమ్, (౫) “ వనం సభార్యః ప్రవివేశ రాఘవస్స
లత్త్యణ నూర్వళివా భ్రమణ్ణలమ్” ఎన్దుమ్ శొల్లకిఱపడియే వారి ఋతు
తరతు కిటి ఖడ్గ భల్లూకాద్యనేక వనమృగ సజ్జార గర్జనసజ్జాత భయ
జ్వరమాయ్ శిలైక్కేవేడర్ తిరికిఱ శిఱన్దకాట్టిలే ఎఱున్దరుళుమ్మాతు
పెరుమాళ్ శిలదన్యకళుక్కు సర్వస్వదానమ్ పణ్ణియరుళ, పిల్లై

(౪) రాజీవలోచనః - శెన్దామరైపోన్ద తిరుక్కణ్ణియుడైయ, రామః-చక్ర
వర్తి తిరుమకన్, మహారణ్యమ్ - పెరుక్కాట్టై, ప్రవిశ్యతు-ప్రవేశిత్తు.

(౫) [రా-అయో-౧౧౯-౨౨] రాఘవః-చక్రవర్తి తిరుమకన్, సభార్యః-
పత్నియోజే కూడినవరాయ్, సలత్త్యణః - ఇళైయపెరుమాళుడనుమ్ కూడినవరాయ్,
నూర్వళి-నూర్వళన్, అభ్రమణ్ణలమివ-మేళుమణ్ణలలైప్పోల్, వనమ్-కాట్టై, ప్రవివేశ-
ప్రవేశిత్తార్.

(౧) పెరు-తి-౨-౬, (౨) తి-మొ-౫-౧౦-౬, (౩) తి-వాయ్-౨-౩-౭.

లోకాచార్యర్ ఇచ్చెయ్ తియైక్కేట్టు ముద్ది ఎఱున్దరుళినవర్ మీఱ్ఱెఱున్దరుళి అవిడత్తే తాముమ్ అవర్ కళుక్కు సర్వస్వదానమ్ పణ్ణియరుళి అప్పాఱెఱున్దరుళ, అద్దశైయిలే శిలవజ్జక్కళ్వర్ వన్దు పదమ్ పణిన్దు పచ్చైపిడిక్క, అవన్ శై ప్పాఱుడనే వాణ్ణి అవర్ కళో మనోభావమతిన్దు (౧) “కలకమికు పజ్జముడన్ కళ్ళర్ పన్ శ్రీల్ క త్తిరువర్ కారియప్పే రొరువర్ వన్దు, పలమతిన్దు పతమ్ పణిన్దు పచ్చైకట్ట ప్పాఱుడనే వాణ్ణి నాప్పోల్ వాణ్ణి నీణ్ణి, నలమికున్ద తనమితనై నమ్మినోమేల్ నమ్మెరుమా భుమ్మరుడన్ నయర్దువాఱుమ్, ఇలకుమికు పెరుమ్ శెల్వమిల్లెయెన్దు ఏర్ ముసుమ్మై ఉలకారియనురై శెయ్ తానే” ఎన్ఱిఱపడియే అవన్ శై ఉపే ష్శిత్తు యెఱున్దరుళి, జ్యోతిష్కుడి ఎన్ఱిఱ గ్రామత్తిలే పెరుమాళుడ నెఱున్దరుళి యిరుక్కచ్చెయ్ తే;

పిల్లై లోకాచార్యర్ అణ్ణే తిరుమేనియిల్ నోవుళాత్తి మిక వుమ్ తళర్ న్దు కణ్ణళర్ న్దరుళ, శ్రీపాదత్తుక్క న్దరజ్గరాన ముతలికళో “ఎజ్జళుక్కు త్తజ్జమన్” ఎన్దు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అవర్ కళుక్కు వేణ్ణుమ్ హితోపదేశమ్ శెయ్ తు విళాజ్జులై పిల్లై యెప్పార్ త్తు “నీర్ తిరు వనన్దపురత్తిలే ఉమ్ శరీరావసాన త్తళవుమ్ ఇరుమ్” ఎన్దు నియమి త్తరుళి, పిల్లై తిరువడికళై ధ్యానిత్తుక్కొణ్ణు జ్యేష్ఠశుద్ధ ద్వాదశియిలే తిరునాట్టు క్కెఱున్దరుళినార్. ముతలికళుమ్ శోకార్తరాయ్ మికవుమ్ క్లేళిత్తు త్తేటి పెరుమాళో పరియట్టమ్ తిరుమాలై వరవిడ సంస్కరిత్తు ప్పళ్ళి పడుత్తి తిరువధ్యయనమ్ నడత్తి యరుళినార్ కళో.

పెణ్ణుమ్ పేత్తైయుముజ్జీవిక్కుమ్బడి రహస్యత్రయమ్ ముత లాన అనేక రహస్యగ్రంథగల్గిటరుళియమ్, శ్రీవచనభూషణ దివ్యప్రబంధము ఘన జగత్తై వాఱ్విక్కప్పెన్ద్ర తన్నేన్ద్రముమ్, పెరుమాళై ప్పిరియిల్ తరియామైయై ముచ్చిట్టు పిన్దుడర్ న్దు శెన్దు అడిమై శెయ్యప్పెన్ద్ర తన్నేన్ద్రముమ్ పిల్లై లోకాచార్యరుక్కే ఉళ్ళత్తొన్దితే.

పిల్లైలోకాచార్యర్ తిరునక్షత్రమ్-విష్వశియిల్ శ్రవణమ్.
ఇవర్ తనియన్. (౧) లోకాచార్యాయ గురవే కృష్ణపాదస్య సూనవే!
సంసారభోగినస్తప్తజీవజీవాతవే నమః॥

ఇవర్ తిరుత్తమ్మియారాన అఱ్ఱియ మణవాళప్పెరుమాళ్
నాయనార్ తనియన్.- (౨) “ద్రావిడామ్నాయహృదయం గురు
పర్వక్రమాగతమ్! రమ్యజామాతృదేవేన దర్శితం కృష్ణసూనునా”॥

విన్ను నమ్మెరుమాళుమ్ (3) “అరజ్గనకరుళ్ మునై వనై - తిరు
మాలిరుజ్జోలై నిన్ఱాన్” ఎన్ఱితి శోత్తేర్ త్రియాలే * శిలమ్బాటు
పాయుమ్ తెన్ తిరుమాలిరుజ్జోలై క్కెఱ్ఱున్దనళి, అవిడమ్ (౪)
* ఆయిరఱ్ఱాటుకళుమ్ శునై కళ్ పలవాయిరముమ్ ఆయిరమ్ పూ
మొట్టెలుముడై మాలిరుజ్జోలై యాకై యాలే, తిరుప్పొన్ని యాలే శూ
ఱుప్పట్ట ఆరామమ్ శూర్న్ద వరజ్గత్తిత్తోలే అతిమనోహరమా యిరు
క్కెయాలే అగ్గే పిల్లై యై ప్పిరిన్ద వ్యసనమెల్లామ్ ఆఱుమ్బడి(గి), శిఖ

(౧) సంసార - సంసారమాకితి, భోగి - సర్వత్రినాదే, స్తప్త - కడిక్కు
ప్పట్టిరుక్కితి, జీవ - చేతనరుక్కు, జీవాతవే - ఉజ్జీవనకరరాయ, కృష్ణ
పాదస్య - వడక్కుత్తిరువీధిప్పిల్లై యిసుడైయ, సూనవే - కుమారరాయ, గుర
వే - ఆచార్యరాన, లోకాచార్యాయ - పిల్లైలోకాచార్యరినొర్పరుట్టు, నమః -
దణ్ణన్ సమర్పిక్కితేన్.

(౨) కృష్ణ - వడక్కుత్తిరువీధిప్పిల్లై యిసుడైయ, సూనునా - కుమారరాన,
రమ్యజామాతృదేవేన - అఱ్ఱియ మణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనారాలే, గురు-ఆచా
ర్యర్ కళుడైయ, పర్వక్రమ - పరమ్యరాక్రమమాయ్, ఆ గతమ్ - ప్రాప్తమాన, ద్రా
విడామ్నాయహృదయమ్ - ఆచార్యహృదయమానతు, దర్శితమ్ - సాక్షాత్కరిప్పిక్కు
ప్పట్టతు.

(౩) [సుందర-స్త-౧౦౩.౧] రామ-చక్రవర్తిత్తిరుమక శే! దణ్ణకారణ్య-దణ్ణకావనత్తిల్,

తిషు విపినేష్యప్యపగా స్వచ్ఛతోయా స్వనుభవనరసజ్ఞో దణ్డకార
ణ్యవాసాత్ | తదిహ తదనుభూతో సాభిలాషోద్య రామ శ్రయసి వనగి
రీన్ద్రం సుందరీభూయ భూయః" ఎన్నిటపడియే వనవాస రసవాఙ్మై
శిన్నాశి వనగిరి పనహన అక్లే శిలకాల మెఘున్దరుళియిరున్దు విహరి
త్తియళి (౧) * అలక్ష్మి సువరాశి చిన్త సరజ్జనానలామ్, ధార్మికర్ తణ్డీర్
పన్నెల్ వైక్కుమాహాలే అట్టికియమణవాళన్ కిణ్డ్రైయమున్డాక్కి
వైత్తి, పిన్బు అపైత్తు ప్పరికరత్తుడనే (౨) "కొల్లికావలన్ కూడల్
నాయకన్ కోట్టిక్కోన్ కులశేఖరన్" ఎన్దు అతువే తనక్కు నిరూపక
మామ్బడి కులశేఖరప్పెరుమాళ్ ఆణ్డరుళిన దేశత్తై విరుమ్బి ఎఘున్దరుళి
అవ్వవదేశజ్జళితే శిలనాళ్ ఇని తమర్న్దు, పిన్బు కోట్టిక్కోడేట వెఘున్ద
రుళియిరుక్క;

అవ్వళివలే (3) "శుడర్ కొళ్ శోతియై క్షేవరుమ్ మునివరుమ్
తుడట" ఎన్నిటపడియే మన్ద్రై దివ్యచేశజ్జళితే ఎమ్బెరుమాన్దళుమ్
నమ్మాన్ద్రుమ్ అక్లే వలకైయాక వెఘున్దరుళ, అవర్కళైయుమ్ ఆద
రిత్తరుళి, ఆన్ద్రైయుమ్ తమ్ దివ్యసింహాసన త్తిలే వైత్తుక్కొణ్డ
(౪) * అడియడై యాతాళ్ పోలణుకియడైన్ ఇవరై ఆదరిత్తుక్కొణ్డ
రున్దు తమ్ దివ్యసింహాసనమాన వట్టమణైయైయుమ్ ముత్తుచ్చుత్తయై

వాసాల్-హాసత్తి నాల్, శిఖరిషు-మలైకళిలుమ్, విపినేషు-కాడుకళిలుమ్, అచ్చ-నిర్మల
మాస, తోయాసు-తీరజ్జలై యుడైత్తాన, ఆపగాస్వపి-నదీప్రదేశజ్జళిలుమ్, అనుభవనర
సజ్ఞ-అనుభవరుచియైయణ్డ్ర, త్వమ్-దేవరీర్, తత్-ఆకైయాల్, భూయః-ముఱుపడి
యమ్, తదనుభూతాన్ద్ర మలైమతలాన ప్రదేశజ్జలై అనుభవిప్పతిల్, సాభిలాష-ఆకై
యన్దైయవరాయ్, అద్య-ఇప్పొమ్మకు, ఇహ-ఇన్ద దివ్యచేశత్తిల్, సుందరీభూయ-అట్ట
కరెన్దిట తిరునామముడైయరాయ్, వనగిరీన్ద్రమ్ - తిరుమాలిరుజ్జోరై మలైయై,
శ్రయసి-ఆక్రయిక్కిటీర్.

(౧) తిరుమా-౬.

(౨) పెరు-తి-౨-౧౦.

(3) తి-వాయ్-౧౦-౧-౪.

(౪) తి-వాయ్-౨-౨-౧౦

యుమ్ ప్రసాదిత్తు మికవుమ్ కృపై వణ్ణియరుళి, అస్సనిన్టుమ్ పుటప్పట్టు
అథ్వారుడనే తిరుక్కణా మ్మియిల్ శిలకాలమమ్మన్దరుళి
యిరున్టు అణ్ణే అథ్వారైనిటుత్తి, పుజ్జనూర్ వఱ్ఱియాక పుటప్పట్టు
తిరునారాయణపురత్తు క్కెమ్మన్దరుళి, అణ్ణే శిలనాళ్ విహరిత్తు ప్రద.
క్షిణమాక వెమ్మన్దరుళి (౧) *తిలతములకుక్కాయ్ నిన్ద తిరుమలైయై
యడైన్దు (౨) “సురమ్యమాసాద్యతు చిత్రకూటం నదీంచతాం మా
ల్యవతీం సుతీర్థామ్ ననన్ద రామో మృగపక్షిజుష్టాం జహశాచ దుఃఖం
పురవిప్రవాసాత్” ఎన్నిటపడియే *నన్దణివణ్ణిసూరాన కుళిరరువివేగడత్తే
కూడియిరున్దు కుళిరప్పెల్ల (3) “మన్దిసాయ్ వడవేగడమామలై వాన
వర్కళ్ శన్దిశెయ్యనిన్టాన్ అరజ్జత్తరవిన్డైయాన్” ఎన్నుమ్మడియే
ఏకమాన ఆకారత్తాలే అణ్ణే అనేకకాలమ్ దివ్యోత్సవాది వైభవత్తు
డనే వాఱ్ఱున్గుకొణ్డెమ్మన్దరుళియిరున్దార్. 5

ఇని కోయిల్ వృత్తాంతమ్. — పెరుమాళ్ పుటప్పట్టురుళిన పిన్ను

5 “ఇని నమ్మరుమాళ్ అథ్వారైనిటుత్తి విట్టెమ్మన్దరుళిన పిఱకు నాన్దుదిక్కిలుమ్
కళ్ళర్ పఱ్ఱా యిరున్దపడియాల్ అవ్విడత్తిలుమ్ ఇరుక్కప్పాకామర్ అథ్వారై
త్తెన్ మేఱ్ఱు ములైయిలే బహదురమ్ ఎమ్మన్దరుళి పుణ్ణిక్కొణ్డెమ్మన్దరుళి, అణ్ణే కళ్ళర్
భయమ్ మిక, వేఱుగత్తన్ద మిల్లామైయాలే అత్యున్నతమాన మున్దిరిప్పములైయిలే ఏటి
అగాధమాన శరివుకణ్డ అథ్వారై ఒరు తిరుప్పాట్టకత్తిలే ఎమ్మన్దరుళి పుణ్ణి శణ్ణిలికట్టి
అన్దరవిలే పాణ్ణాక ఎమ్మన్దరుళి పుణ్ణివిట్టు, తిరువాభరణమ్ ముతలానతుకత్తై నిక్షేపిత్తు
ఎల్లారుమ్ ములైయిల్ నిన్టుమ్ ఇఱన్ణి కళ్ళరార్ నరివుపట్టు మీణ్డు స్వస్థానమ్ పోయ్
శేర్ వార్కళ్.

(౧) [రా-అ-౫౬-౩౦.] రామః - చక్రవర్తి రుమకన్, సురమ్యమ్-మిక
వుమ్ అథ్వికియతాన, చిత్రకూటమ్-చిత్రకూటలైయుమ్, సుతీర్థామ్-అథ్వికియ తీర్థలై
యుడైయతాయ్, మృగపక్షిజుష్టామ్ - మృగజ్జరాలమ్ పక్షికాలమ్ అక్రయిక్క
ప్పట్టు, తాం-ప్రసిద్ధమాన, మాల్యవతీమ్-మాల్యవతి యెన్నిట, నదీచ్ఛ - ఆత్మియామ్,
ఆసాద్య-అడైన్దు, పుర - అమోద్యైయిల్ నిన్టుమ్, విప్రవాసాత్ - పిరివినాలుణ్డొన,
దుఃఖంచ-దుఃఖలైయుమ్, జహశా-విట్టార్.

(౧) తి-వాయ్-౬-౧౦-౧. (3) అనుల-౩.

(౧) “అపివృక్షాః పరిహూనాః” ఎన్నుమ్మడి *అయోత్తియెన్నుమ్ అణినకరమానతు అభిక్షత్తీన్దాప్పలే (౨) “అథ్మవత్తర్ శుభ్రీవా ఘ్రుమన్దణీరరజ్జమ్” ఎన్దుమ్ (3) “నల్లార్కళ్ వాఘుమ్ నళిరరజ్జమ్” ఎన్దుమ్ (౪) “తెన్నాడుమ్ వడనాడుమ్ తొమ్మనిన్ద తిరువరజ్జమ్” ఎన్ను

అవర్కళితే ఆఘ్వార్ తిరువడికళితే ఆత్మిన్ద ప్రవణరాన తోమ్మప్పరెన్నారొరు వర్ మతురైయితే శెన్దు తిరుమలైయాఘ్వారుమ్ ఇచ్చెయ్తియైయెల్లామ్ తెరివిక్క, తిరుమలైయాఘ్వారుమ్ అభిమానిత్తు మలైయాళరాజావుక్కుక్రిముఖమ్కొడుత్తు భటర్ కళైయమ్మూట్టి ద్రవ్యముమ్సాదిత్తు అనుప్పివిడ, అవరుమ్ రాజావినిడమ్ శెన్దు క్రిముఖ తైక్కొడుక్కు, రాజావుమ్ శిరసావహిత్తు అప్పడియే ఆఘ్వారై త్తిరుక్కణామ్మిక్కు ఎఘ్వుదరుళప్పణ్ణుకైక్కు మనువ్యసామగ్రియై క్కొడుత్తనుప్ప, అవరుమ్ “మునిరిప్ప” ఎన్నిఱ ఊరిల్ శెన్దు శక్తిలికళైయమ్ ఊర్జల్ పలకైక్కుయమ్ శేర్త్తుక్కొణ్ణు మలై యిలేఱి, “శరివిలే ఇల్లవార్ ఆర్” ఎన్దుచిన్దిక్క, ప్రాణన్దేహికళాయ్ ఎల్లారుమ్ పిన్ వాణ్ణియరుక్కు, ఆవళవిల్ తోమ్మప్పర్ “నామే ఇల్లికితోమ్” ఎన్దు తుణియ, అవళ విల్ ప్లత్తార్ “అవర్క్కు ఆఘ్వార్ తిరుమణ్ణానకాలత్తిల్ తిరుముడియిల్ కాత్తి యిరుక్కుమ్ అలగ్గలమ్ పున్దొడైయలైయమ్, మల్లముళ్ళ బహుమానముమ్ “ఆఘ్వార్ తోమ్మప్పర్” ఎన్దు అరుళప్పాడీట్టు నిత్యమాకసాదిక్కితోమ్” ఎన్దుకొల్ల, అనైవరుమ్ ఉకన్ద ఓమలైన్దు, ఆఘ్వార్ తోమ్మప్పరై త్తూజుపలకైయలే ఏథ్రి శరివిలే విట్టు సావధానమాకప్పార్ త్తిరుక్కు, అవరుమ్ శరువిలిఱ్ణి తిరుప్పాట్టకళైక్కణ్ణు తిరుక్కాప్పనీక్కి ఆఘ్వారై త్తిరువడితొమ్మిళు కృతార్ధరాయ్ త్తిరుప్పాట్టకళై త్తిరు క్కాప్ప శేర్త్తు త్తూజుపలకైయలే ఏఱియరుళప్పణ్ణి శక్తిలియై క్కులక్కు, అవర్ కళుమ్ శక్తిలియై ఇఘ్వు త్తిరుప్పాట్టకళైప్పలకైయలే నిన్దుమ్ ఇఱ్ణియరుళప్పణ్ణి, తోమ్మ ప్పర్ వరుమ్మడిక్కు త్తిరుమ్మిపలకైయెవిడ, తోమ్మప్పరుమ్ ఏఱిచ్చణ్ణియైక్కులక్కు, అవర్కళుమ్ శక్తిలియై ఇఘ్వుకన్ద నడువే తిట్టప్పట్టు తోమ్మప్పర్ విఘ్నాన్దు తిరువాట్టు క్కొమ్మనరుళినార్.

పిఱస అవర్ కుమారరాన అప్పన్నిశ్చైక్కు ఎల్లారుమ్ “ఆఘ్వార్ విషయత్తిల్ తిరుమేని విట్టవరాకైయలే అవరుక్కునీర్ శోకిక్క వేణ్ణా, ఆఘ్వార్ ఉన్దైప్పత్రరాయ్

(౧) రా-అ-౫౯-౮-౨ (౨) తి-చ-వి-౫౨ (౩) నా-తి-౧౧-౫ (౪) పెరి-తి-౪-౯-౧౧.

మృడియానకోయిలానతు అభుకభిస్తతు. విన్నుమ్ అక్లేవన్దవన్ ఆక్రమిత్తు
చ్చెయ్ తపడి, *తిట్టాడి మత్తిళై ప్పిడుళ్ళి కణ్ణనూరి లే తనక్కావరణమ్ కట్టి
క్కొణ్ణు, పిన్నెయమ్ అనేకిమ్ ఉపద్రవగ్గళై ప్పణ్ణ ఉపక్రమిక్క; అవ్వ
ళవిలే “శిగ్గిప్పిరాన్” ఎన్ఱు పెరై యుడైయరాయ్, పెరుమాళ్ తిరుప్పి
ళై యాట్టమాన అభుక్కిముణవాళర్ కాణియాళుమ్ బ్రాహ్మణరాయ్,
తమిళ్ విరకరాన ఒరువర్ అత్తురుప్పన్ వాళలిలే కార్యమ్ ఆరాయ్
న్దునిన్ఱు అవన్ నినై త్తపడి ఒన్ఱుమ్ శెయ్యామైక్కు అనుకూలమాకచ్చి
ల్లిక్కొణ్ణు, కొడిమత్తిళ్ కళ్, మాళికై కళ్, గోపురగ్గళ్, తున్నుమణి
మణ్ణపగ్గళ్, శాలై కళ్ తొడక్కమానవల్ శైయమ్ *శెమ్మినాయ
వరువరై యనై యకోయిల్ మణియనారై యుమ్ కాత్తురక్కిత్తుక్కొణ్ణు
పోన్దార్. అతుకణ్ణు అణ్ణుణ్ణాన ఆచార్యర్ కళెల్లారుమ్ అవరై అనువ
ర్తిత్తు నల్లవారై శొల్లిప్పోన్దార్ కళ్.

విన్ను నమ్మెరుమాళ్ శెయ్ తపడి.—అక్కాల త్రిత్ అగ్గిరున్దమహా
త్తాక్కళ్ నాడోఱుమ్ పూర్వమ్బాలే (౧) “శ్రీమన్ శ్రీరజ శ్రియ
మనుపద్రవా మనుదినం సంవర్ధయ” ఎన్ఱు—“శ్రీరజైశ్వర్యమ్ నిత్యమాయ్
నిరవధికమాయ్ నిర్విఘ్నమాయ్ చ్చెల్లవేణుమ్” ఎన్ఱు *తిరుప్పల్లాణ్ణు
అభిమానిత్తరుళివార్, ఉమక్కు సన్నిధియిల్ మున్ కట్టళైప్పడిక్కు ఆధ్వార్
కోఱుప్పర్ ఎన్ని అరుళ్ పాదుమ్ వరికై కళుమ్ నడప్పిక్కితోమ్” ఎన్ఱు సమాధానమ్
శొల్లి, ఆధ్వారై త్తిరుప్పల్లక్కిలే ఎఱున్దరుళి ప్పణ్ణు విత్తుక్కొణ్ణు అనైత్తుప్పరికరత్తుడన్
తిరుక్కణాప్పియిల్ ఎఱున్దరుళి ప్పణ్ణి సమ్మొత్తుకై శెయ్ తు, నిత్యప్పడి తిరునారాధ
నమ్ ముతలాన విశేషాశ్వనగ్గళెల్లామ్ నడత్తిక్కొణ్ణు ఆధ్వార్ తిరువడికళిలితి ప్రవణ
రాయ్ అభిమానికళాయ్ వాఱ్ఱన్దొణ్ణిరున్దార్ కళ్ “ఇత్యధికాపారః క్విచిద్భవ్యతే.

(౧) శ్రీమన్ - విరాట్టియోడే నిత్య సంజ్ఞిష్టరాన, శ్రీరజ - నమ్మెరుమాళ్!
అనుపద్రవామ్ - నిరుపద్రవమాన, శ్రియమ్ - కైజ్కర్యశ్రీయై, అనుదనమ్ - నాళ్ శో
ఱుమ్, సంవర్ధయ - వర్ధిప్పిత్తరుళుమ్.

(౧) *పత్తాయేతలన్ (౨) *అభియేచ్యజ్ఞుమ్ అనుసద్ధిత్తు పెరుమా
 శైక్కుఱిత్తు ప్రవ త్రివణ్ణిప్పొరుకై యాలే అన్ద మజ్జశాశాసనమ్ ఫలిత్తు,
 శెఱ్ఱియిల్ “గోవణార్యర్” ఎన్నారొరు శ్రీవైస్ణవప్రభు తిరుప్పతిక్కు
 చ్చెన్దు తిరువేణ్డ తైమ్పెరుమానై త్తిరువడిత్తోమ్ముతు మీణ్ణువరుకిఱవర్
 అక్లే నమ్పెరుమాళై నేవిత్తు త్తిరుప్పతియిల్ నిన్దుమ్ నమ్పెరుమాళై
 న్దుపురమాన శెఱ్ఱియేఱ ఎమ్మన్దరుళువిత్తుక్కిణ్ణువన్దు శిఱ్ఱరాయపుర
 త్తిలే ఎమ్మన్దరుళుప్పణ్ణి అనై త్తమ్మకుమ్ కణ్డరుళుప్పణ్ణిక్కిణ్ణిరున్దు భక్తి
 పురస్సరమాక ప్పెరుమాళై ఆరాధిత్తుక్కిణ్ణిరుక్కు, తిరుమణత్తూణ్
 నమ్మియాకిఱ శిఱ్ఱప్పిరానుమ్ కాట్టిక్కిడుక్కు భగవద్దేవీకళాన తురు
 వ్కురై ఓరవకాశమ్ పార్త్తు నిరవధికబలసహితనాయ్ శెఱ్ఱియిల్
 నిన్దుమ్ శెన్దు నిశ్శేషమాక నిరసిత్తు న్దునగర త్తిల్ నిన్దుమ్ తిరువరజ్ఞమ్
 తిరుప్పతియే నమ్పెరుమాళై ప్పిరాట్టిమారుడనే ఎమ్మన్దరుళువిత్తుక్కిణ్ణు
 వన్దు యధాస్థానమ్ పెరియ పెరుమాళుడనేశేర్త్తు ప్రతిష్ఠిప్పిత్తు అనై త్త
 మ్మకుమ్ కణ్డరుళుప్పణ్ణారిజే. - (3) “అనీయాఽఽనీలశృంగద్యుతిరిచిత జగద్ర
 జ్జనాదజ్జనాదే శ్చెఱ్ఱ్యా మారాధ్య కశ్చిత్సమయ మధనిహతోద్బధను
 ష్కం స్తురుష్కన్ । లక్ష్మీత్వాభ్యాముభాభ్యాం సహ నిజనిలయే స్థాప
 యన్ రజ్జనాథం సమ్యక్పర్యాం సపర్యాం పునరకృత యశోదర్పణో
 గోవణార్యర్” ఎన్దు ఇవ్వరళై అభియు త్తిరుమ్ అరుళిచ్చెయ్ తారిజే.

(3) యశోదర్పణః - కీర్తికాలియాన, గోవణార్యః - గోవణార్యరెన్నవర్,
 అనీల - కలుత్తిరుక్కిఱ, శృంగ - శిఖరఙ్గళుడైయ, ద్యుతి - కాన్దియనాల్, రచిత-
 పణ్ణప్పట్టిరుక్కిఱ, జగత్ - లోకత్తుమ్మ, రజ్జనాత్ - రాగత్తైయుడైయతాన, అజ్జ-
 నాదేః - తిరుమలైయిల్ నిన్దుమ్, అనీయ - (అర్చకియమణవాళేనై) ఎమ్మన్దరుళుప్పణ్ణి
 క్కిణ్ణు, కశ్చిత్సమయమ్ - శిలకాలమ్, శెఱ్ఱ్యామ్ - శెఱ్ఱిగ్రామత్తిల్, ఆరాధ్య-
 ఆరాధిత్తు, అథ-అనన్దరమ్, ఉద్ధనుష్కన్ - ధనుస్సుడన్ ఎతిరిట్టువన్ద, తురుష్కన్ -
 షేచ్చర్ కళై, నిహత్య-కొన్దు, ఉభాభ్యామ్-ఇరువరాన, లక్ష్మీత్వాభ్యాం సహ-క్రీభూ

(౧) “కొంజుమ్ కుడన్దైయుమ్ కోట్టియూరుమ్ పేరుమ్ ఎంజుమ్ తిరిన్దు విలై యాడుమెన్ మకన్” ఎన్నిటపడియే (౨) “మయల్ మికు పొట్టిల్ శూత్ మాళిరుజ్జోలై యిలుమ్ (౩) * విరై యార్ పొట్టిల్ శూత్ వేజ్గడ త్తిలుమ్ విహరిత్తు ప్రతిపక్ష నిరసనపూర్వకమాక (౪) “కోయిల్ పిళ్ళాయ్! ఇళ్ళే పోతరాయ్” ఎన్నుమ్బడియాన తామ్మిణ్ణు కోయిలేట వెల్దుర్దురుళి శకాబ్దమ్ ఆయిర త్తిరునూటు శెన్దవ ర్తమాన పరి తాపి సంవత్సర త్తిల్ వై శాఖమాన త్తిల్ పతిసేథామ్ తేదియిలే అరజ్గ మానకరమర్న్దు (౫) “రామస్సీతా మనుప్రాప్య రాజ్యం పునరవాప్త వాన్” ఎన్దుమ్ (౬) “తిరుమళిలోడినితమర్న్ద శెల్వన్” ఎన్దుమ్ (౭) “పీల్ శ్రిరున్దమణవాళర్” ఎన్దుమ్ శొల్లుకిటపడియే అభుకియమణవాళ రాన తామ్ నాచ్చిమారుడనేకూడ “శేరచాణ్డెయన్ తమ్పిరాన్” ఎన్నిట దివ్యసింహాసన త్తిలే శేర్ త్తియుడన్ ఎటియరుళి ఇని తుడన్ వీల్ శ్రిరున్దు (౮) “శెళ్ళోలుడై య తిరువరజ్గచ్చెల్వనారో” ఎన్నుమతు తోన్దైతిరుప్పణి తిరువారాధనమ్ కోణ్డరుళి వాల్ శ్చెల్వరుళానిట్టు, ఇచ్చెయ్ తియై దేశాన్తరస్థరాన శ్రీవైష్ణవర్క శెల్లారుమ్ కేట్టు (౯) “బహుని నామవర్షాణి గతస్యనుమహద్వనమ్ । శృణోమ్యహం ప్రీతికరం నుమ

దేవికలోడు, రిబ్బనాథమ్-అభుకియమణవాళనై, నిజనిలయే-తన్నతాన శ్రీరజ్గత్తిల్, పాపయన్ - ప్రతిష్ఠిప్పిత్తు, సమ్యక్పర్యామ్ - సదమస్తానముడైయ, సపర్యామ్-తిరు వారాధనతై, పునః - మఱుపడియమ్, అకృత-పణ్ణినార్.

(౧౦) [రా-బా-౧-౮౯.] రామః - చక్రవర్తితిరుమకన్, సీతామ్ - పితా ట్టియై, అనుప్రాప్య-అడైన్ద, రాజ్యమ్-తిరువయోడైయై, పునః - మఱుపడియమ్, అవాప్తవాన్-అడైన్దార్.

(౧౧) [రా-య-౧౨౯-౧౦.] అహమ్ - నాన్, బహునినామ-అనేకమాన, వర్షాణి-వర్షభృకుక్కాక, (ఇప్పి) సుమహత్-పెరితాన, వనమ్-కొట్టై, గతస్య-అడై

(౧) పెరి-తి-౨-౬-౨. (౨) తి-వాయ్-౨-౧౦-౩. (౩) తి-మొ-
(౪) పెరి-తి-౨-౯-౪. (౬) పెరు-తి-౧౦-౩. (౮) నా-తి-౧౦-౩.

నాధస్య కీర్తనమ్” ఎన్నికపడియే, నెడుక్కాలత్తుక్కాళ ఇప్పోతు నమ్మెరు
మాల్ ఎమ్మన్నగుళప్పెల్లరు దివ్యకల్యాణ గుణభుమ్ కేట్రప్పెల్లరుతే”
ఎస్తు పోరప్రీతరాయ్ అప్పోతే *యావరుమ్ వందడిణగ్గి (౧) “ప్రహృ
ష్టా ముదితో లోకం” ఎన్నికపడియే ఎల్లారుమ్ అతిహృష్టరాయరుక్క,
పెరుమాళుమ్ (౨) “విజ్వరం ప్రముమోదహ” ఎన్నికపడియే (౩)
*తుక్కెల్లరు ముతమయ్ ఎక్కుమ్ పక్క నోక్కటియూతే సర్వరై
యుమ్ కుళిరక్కటాక్షిత్తుక్కొణ్ణు (౪) * అప్పొడు తెన్ తిశై నోక్కి
ప్పళ్ళిక్కొణ్ణెమ్మన్నరుళియిరున్దార్.

పిల్లై లోకాచార్యర్ తిరునాట్టుక్కెమ్మన్నరుళిన విశేషమ్ కేట్టు
త్తిరుమలై యార్వార్ తిరుత్తాయార్ ఆచార్య విశ్లేషమ్ పాటుక్కమా
ట్టామల్ తిరునాట్టుక్కెమ్మన్నరుళ, అవళ్ కుమారర్ తిరుమలై యార్వార్
అవర్ శితియతాయారాన అమ్మెయార్ పోషిత్తుక్కొణ్ణు పోన్దాల్.
తిరుమలై యార్వారుమ్ బాల్యమ్ కడన్దు ప్రాప్తయావనరానప్పిన్బు (౫)
“శతిరిళమడవార్ తాల్ చ్చియై మతిత్తు, (౬) “అణిమెన్ కుళలారిన్బ
క్కలవియముత్తుణ్ణుక్కొణ్ణుతిరియ, ఒరుకాల్ కూరకులో తమ దాసనా
యన్ తిరువిరు త్తతై ఇవర్ మున్నే అనునన్దిత్తుక్కొణ్ణు మికవుమ్ ఉక
ప్పడనే యిరుక్క, అతుకేట్టు తిరుమలై యార్వార్ తాన్ తమిల్ విరక
రాకై యాలే “ఇతుక్కు ప్పొరుళ్ శొల్లవేణుమ్” ఎన్న, నాయనుమ్
“ఉమక్కుచ్చొల్లవొణ్ణెతు” ఎస్తు కుత్సిత్తు ఉమియ, తిరుమలై యార్వార్
రుమ్ ఇచ్చెయ్ తియై అమ్మెయారుక్కుచ్చొల్ల, అమ్మెయారుమ్ పిల్లై
లోకాచార్యర్ తిరువడికిళ్ నమ్మన్నతై స్మరిప్పిక్క, అతుకేట్టు ఇవర్
క్కు అనుతాపమ్ పిటన్దు ఆచార్యసమాశ్రయణ రుచిపిటన్దిరుక్క,

ద్దిరుక్కిట, మను-ఎనరు, నాధస్య - స్వామియనుడైయ, ప్రీతికరమ్ - సశోషతై
ప్పణ్ణువతాన, కీర్తనమ్-వృత్తాన్తతై, శృణోమి-కేశాన్తేన్.

- (౧) రా-బా-౧-౯౦. (౨) రా-బా-౧-౧౫. (౩) తి-నాయ్-౨-౬-౨.
(౪) పెరి-తి-౧-౧౦. (౫) తి-నాయ్-౨-౧౦-౨. (౬) తి-నాయ్-౪-౧-౫.

అక్కాల త్తిలే శిజ్జప్పిరానుక్కు, “తిరుమణత్తాణ్ నమ్మి” ఎన్ఱుతిరు
నామమాయిరుక్క అవర్ కెల్లారుమ్ ప్రీత్యతిశయత్తా లే అనువ ర్తిత్తు
నల్ నార్తెళ్ళొల్ల, అవరుమ్ “పలరుమ్ అరుళిచ్చెయ్ కై చూలే ఎనక్కొ
న్ఱుమ్ తెరికిఱిల్లై; వాగ్గియాయరుప్పారొరువరై త్తెలివాయరుళిచ్చె
య్యుమ్మడి కట్టిక్క-వేఱుమ్” ఎన్న, శ్రీవైష్ణవర్ కెల్లారుమ్ తిరుమలై
యాత్వారుడైయ చతురవాగ్వ్యవహారసామర్థ్యజ్ఞు “నీర్ శొల్లుమ్”
ఎన్ఱునియమిక్క, అవరుమ్ అప్పడియేళ్ళొల్ల, అవ్వారైకళ్ అసమ్మిదా
యనూ యిరున్దపడియైయుమ్ ఇవరుడైయ ఆశ్రయణ రుచియైయుమ్
కణ్ణు; “ఇవరై సత్సమ్మదాయ ప్రవర్తకరాక్క క్క-డవోమ్” ఎన్ఱు*ఓతు
ముడుమ్మె ఉలకాశరియ నరుళేతు మఱవాత వెమ్మెరుమానాన
కూరకులో త్తమదాననాయన్ శిన్దెయ్ తు ఇవరై ల్తామ్ అనువ ర్తిత్తుళ్

శ్లో: తిరుత్తువతాక మధురైవాళలిశేన్ఱు సమయమ్ పార్ క్క, ఒరునాళళిల్ తిరు
మలైయాత్వార్ అనైమేలేటి పుఱప్పడ, తామ్ మేట్టులిల త్తిలేనిన్ఱు తమ్మైక్కాణ్ఱిన్ఱు
క్కొళ్ళ, తిరుమలైయాత్వార్ ఇవరై క్క-ణ్ణువుడ నే పిళ్ళిలోకాచార్యరాక ప్రతిప త్తిసణ్ణి
యానైయిల్ నిన్ఱుమ్ శడ క్క-నవిఱిగ్గి నాయన్ తిరువడికలిలే దీర్ఘప్రణామమ్మణ్ణ, నాయ
నుమ్ ఎడుత్తనైరు స్వాచార్య ప్రభావ తైయిట్టు ఇవరై క్కొణ్ణాడ, తిరుమలైయాత్వా
రుమ్ ఇవరై ఉళ్ళే ఎఱువరుళప్పణ్ణువిత్తు సత్కరిత్తు హితమ్ కెట్ట, పిళ్ళిలోకాచా
ర్యర్ అరుళిచ్చెయ్ తిపడికై అరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టు ఉకన్ఱు, “ప్రాతఃకాల త్తిలే తిరుమ
ణ్ణాప్పవసర త్తిర్ ఎఱున్దరుళి అడియేనై కృపైశెయ్ తమగ్రహాక్క వేఱుమ్” ఎన్ఱువ్రాధి
క్క, అప్పడియే నాయనుమ్ తిరుమణ్ణాప్పవసర త్తిర్ ఎఱున్దరుళి రహస్యార్థిగ్గై ప్రసాది
క్క, అవరుమ్ నన్ఱాకి ప్రతిప త్తియిడన్ కెట్టువందార్, ఒరునాళ్ రాజకార్యావసర త్తి
నాల్ సాదిత్త ఆర్థజ్జత్తక్కేళామల్, “పాఱుత్తరుళ వేఱుమ్” ఎన్న, మగ్నై నాళ్ ఇవర్
ఎఱున్దరుళా మలిరుక్క, ఆగ్నై దినమ్ పరామర్శియా మలిరున్ఱు, పిగ్నై నాళ్ నాయ
నెఱున్దరుళా మలిరున్దతై ప్పరామర్శిన్ఱు ఆత్మ విడ, అవర్ కళ్ శెన్ఱు తివిత్త విడత్తు ప్పేకా
మలిరున్దవిడ, అవర్ కళ్ శెన్ఱు తిరుమలైయాత్వారు క్క-టివిక్క, మగ్నై నాళుమ్
నాయ నెఱున్దరుళా తపడియోల్ తమ్మడైయ ఆ ర్తియెల్లామ్ తోన్ఱుమ్మడికాల్ నడైయాక

*శైయల్ నన్డాక త్తిరు త్తి త్తమ్ముడైయ నిర్దై తుకకృపై యాలే తమక్కు ప్పిల్లైలోకాచార్యర్ ప్రసాది త్త శ్రీవచనభూషణాది రహస్యార్థవిశేష జ్ఞులై యెల్లామ్ ఇవర్క్కు ప్రసాది త్తరుళినార్. ఆకై యితే (౧) 'కుర కులో త్తమదాసముదారమ్' ఎన్ఱు జీయర్ తామే అరుళిచ్చెయ్ తతుమ్. (౨) 'స్వయమావహాయ శై లేశ గురవేర్దప్రదానతః | లబ్ధోదారా భిషం కురకులో త్తమగురుం భజే||' ఎన్ఱు నుసన్ది త్తరుళినార్ కిళ్.

అన్తిమదశై యిలే నాయన్ తిరుమలై యాగ్వారై అత్తైత్తు 'విభాజ్జులై ప్పిల్లై యిడ త్తే ఇన్నమ్ ఉమక్కు వేణ్ణుమ్ చరమార్ద విశేషజ్ఞుల్లామ్ కేళుమ్, తిరుక్కణ్ణుజ్ఞుడిప్పిల్లై యిడ త్తే తిరువాయ్ మొట్టిక్కు ఈడుకేళుమ్' ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్ తు ప్పిల్లైలోకాచార్యర్ తిరువడికలై ధ్యానిత్తుక్కిణ్ణు తిరునాట్టుక్కెల్లున్దరుళినార్. అవర్ నాయన్ తిరుమాళికైక్కుచ్చెన్ఱు వాళలిర్ కాత్తిరుక్క, నాయన్ నెడుమ్మాతు విళిమ్మిన్ఱు సేవైసాదిక్కు, సేవిన్ఱు తిరువడికలిరే విల్లున్ద పోర్ క్కేళక్కు, నాయుమ్ ఉకన్దరుళి 'క్షువిత్తోమ్' ఎన్ఱు శొల్లి కాలక్షేపమ్ నిటైవేటిసపిన్ఱు తీరమ్ తళికై ప్రసాదమ్ ప్రసాదిక్కు, ప్రసాదస్వీకారమ్ కెయ్ తమాన్రత్తిల్ పరమవిరక్తరాయ్ 'కురకులో త్తమదాసనాయన్ తిరువడిక శేళరణమ్' ఎన్ఱు పలకాలుమనుసన్దిన్ఱుక్కిణ్ణు, ఉన్దాదమ్ పిడిత్తవర్ పోర్ రాజకార్య సమయత్తిలుమ్ ఎల్లా సమయజ్ఞుళిలుమ్ 'నాయన్ తిరు వడిక శేళరణమ్, సకల కార్యముమ్ భద్రమ్' ఎన్ఱు ఇప్పడియేశొల్ల, ఇత్తై క్కేట్టు భార్యాపుత్రాదికల్ శోకిక్కు, తిరుమలైయాభ్యుదయమ్, 'శోకిక్కువేణ్ణా, ప్పిల్లై సమర్థనానాన్, ఎనక్కు నాయన్ తిరువడికలై సేవిన్ఱుక్కిణ్ణురుక్కువేణుమ్, సన్దిళ్ తవిర్ కువేణ్ణా' ఎన్ఱు సమాధానమ్ పణ్ణి నాయన్ తిరువడికలై అనువర్తిన్ఱు గురుకులవా సమ్ పణ్ణిక్కిణ్ణురుక్కు, నాయుమ్, ఇత్యధికః పారః.

(౨) స్వయమ్ - తానే, ఆహూయ - అత్తైత్తు, శైలేశగురవే - తిరువాయ్ మొట్టిప్పిల్లైక్కు, ఆర్థప్రదానతః - విశేషార్థజ్ఞులై ప్రసాది త్తతివార్, లబ్ధ-అదైయ ప్పట్ట, ఉదార - ఉదారరెన్దిఱ, అభిధమ్ - పేరైయైడైయ, కురకులో త్తమగురుమ్ - కురకులో త్తమదాస నాయ నార్, భజే-సేవిక్కిటేన్.

కుమారరైక్కొణ్ణు నాయనుక్కు త్తీర్దమ్ తిరువధ్యయనముమ్ నడత్తి
యరుళినార్.

కూరకులో త్తమదాసనాయన్ తిరువటు త్రమ్,-ఐప్పళియిల్ తిరు
వాత్తిరై. అవర్తనియన్,- (౧)లో కాచార్యకృపావాత్రం కాణ్డిన్యకుల
భూషణమ్! సమస్తాత్తగుణావాసం వచ్చే కూరకులో త్తమమ్||

అనస్తరమ్ తిరుమలై యావ్వార్ తిరుక్కణ్ణుజుడిప్పిళ్ళై సన్నిధి
యిల్ శెన్ఱు, “అడియేనుక్కు త్తిరువాయ్ మొప్పిళ్ళు అర్థమ్ అరుళిచ్చెయ్య
వేణుమ్” ఎన్న, అవరుమ్ సన్నుతిత్తు అప్పడియే తొడగ్గి అరుళిచ్చెయ్య,
అవరుమ్ తాత్పర్యార్థజ్ఞయే ప్రసాది త్తరుళ, ఇవరుమ్ “శబ్ద
త్తుక్కు ఇళైయప్పారుళి అరుళిచ్చెయ్యవేణుమ్” ఎన్ఱు నిర్బంధిత్తు క్కేట్రు,
అవరుమ్ ఆకిల్ “తిరుప్పట్టుడి జీయర్ పాడేట వ్పొక్కో” ఎన్న; ఇవరుమ్
అప్పడియే పుటప్పట్టు అగ్గేట పేరున్దరుళ, అథ్తై క్కు త్తిరుప్పట్టుడి
జీయర్ తిరునాట్టుక్కెట్టున్దరుళి పన్నిరణ్ణామ్ దిససమాయ్ అనర్ క్కు
తిరునారాయణబలి నడవానిట్టుక్కణ్ణు మికవుమ్ ఇనర్ దుఃఖితరా
యిరుక్క, అగ్గేనాటూరాచ్చాన్పిళ్ళై ఎట్టున్దరుళియిరున్దవర్ ఇవరైక్కణ్ణు
“సిర్ ఇగ్గేవన్ద కార్యమేన్” ఎన్ఱు కేట్టురుళ, ఇవరుమ్ అవర్ తిరువడికళితే
పేరున్ద సేవిత్తు త్తామ్ ఎట్టున్దరుళిన వృత్తాన్దతై విన్ఱాప్పమ్ శేయ్య; “ఆకిల్
నామ్ ఉమక్కు త్తిరువాయ్ మొప్పిళ్ళు ఈడుతొడగ్గి నడత్తుక్కితోమ్”
ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తు, “గుణశాలియాన నల్లమకనార్” ఎన్ను మతు
తోన్ద ఇనరైక్కొణ్ణురుళి తిరువాయ్ మొప్పిళ్ళు ఈడు తొడగ్గి నడత్తి
యరుళానిట్టు,

(౧) లోకాచార్య - పిళ్ళైలోకాచార్యుడైయ, కృపాపాత్రమ్ కృపెక్కు
వీషయరాయ్, కాణ్డిన్యకుల-కాణ్డిన్యవంశస్తుక్కు, భూషణమ్ - ఆలక్ష్మీకరభూత
రాయ్, సమస్త-సకలమాన, ఆత్మగణ-ఆత్మగణభక్తుక్కు, అవాసమ్-ఇరుప్పిడిమాన,
కూరకులో త్తమమ్-కూరకులో త్తమ దాసనాయనారై, వచ్చే-ఎన్ఱున్ సమస్తిక్కి త్తేకో.

ఇజై తిరునారాయణపురత్తు ఆయి, పిళ్ళై తోడక్కమానవర్ కళ్ళేట్టు తిరునారాయణపుర తైమ్మరుమానార్ తిరుముకనూక ఎఱ్ఱుతి అవర్ దివ్యాజ్ఞైయుమిట్టు అగ్నే ఎఱ్ఱున్దరుళుమ్బడిక్కు అవర్ పక్కత్ పోక పీడ, అతుకణ్ణు నాలూరాచ్చాచ్చిళ్ళై యుమ్ (౧) “ఉచ్చిమేల్ వైత్తు కొణ్ణు కన్ననళ్” ఎన్నుమ్బడియే తిరుముకతై శిరసాపహిత్తుకొణ్ణు, తిరుమలై యాథ్వారై యుమ్ కూట్టికొణ్ణు తిరునారాయణపురత్తు క్కెఱ్ఱున్దరుళ, అవర్ కళుమ్ అత్తైక్కేట్టు అతిసన్దోషత్తోడే ఎతిర్ కొణ్ణు వన్దు ఇవర్ తిరువడికళిలే విఱ్ఱున్దు, సేవిత్తు ఎఱ్ఱున్దరుళప్పణ్ణికొణ్ణుపోక, (౨) “ఆరుళ్యోఽమలయాదవాదిశిఖరం కల్యాణతీర్థే తత స్నాత్వా లక్ష్మణయోగినః పదయుగం నత్వాతు గత్వా తతః | శ్రీనారాయణ మేత్య తత్ర ధరణీపద్మాలయామన్యగం పశ్యేయం యదికన్తపః ఫల మత స్సన్ముక్తుమారం హరిమ్” ఎన్దుమ్ శొల్లుకిటపడియే క్రమత్తిలే పెరియ ప్రీతియోడే శెన్దు, తిరునారాయణన్ తిరువడికళైయే అరణాకప్పల్లో అగ్నే ఇనితమర్ న్దెఱ్ఱున్దరుళియిరుక్కిట ఎమ్మేరుమానారై సేవిత్తు, అవర్ పురుషశారమాక యదుగిరి నాచ్చియారై యుమ్ శెల్వప్పిళ్ళైయై

(౨) అమల-నిర్మలమాన, యాదవాది-యగుగిరియనుడైయ, శిఖరమ్-ఉచ్చియిల్, అరుహ్య-ఏఱి, తతః-పిఱప, కల్యాణతీర్థే-తిరుక్కల్యాణతీర్థత్రిల్, స్నాత్వా-నీరాడి, లక్ష్మణయోగినః - ఇలైయాథ్వారుడైయ, పదయుగమ్-తిరువడికళై, నత్వా-దణ్డాన్ సమర్పిళ్ళు, తతః-పిఱకు, గత్వా-శెన్దు, శ్రీనారాయణమ్ - తిరునారాయణనై, ఏత్య - ఆశ్రయిత్తు, తత్ర - అవ్విడత్రిల్, ధరణీ-శ్రీధూమిప్పిరాట్టియారెన్న, పద్మాలయా - పెరియపెరాట్టియారెన్న, ఇవర్ కళుడైయ, మధ్యగమ్-నదువిల్ ఎఱ్ఱున్దరుళియిరుక్కిట, సంపత్తుమారమ్-శెల్వప్పిళ్ళైయెన్గి, హరిమ్-ఎమ్మేరుమానై, పశ్యేయం-యది-సేవిప్పేనాకిల్, అతః-ఇలైక్కాట్టిలుమ్, (వేతాన) తపః ఫలమ్-తపస్సిన్ ఫలమానతు, కిమ్ - ఎన్న ఇరుక్కిటతు.

యుమ్ తిరునారాయణనైయుమ్ తిరువడితొఱుతు అళ్ళై ఎఱున్దరుళి
యిరున్దు, (౧) “ఉఱు పెరుమ్ శెల్వముమ్” ఎన్ఱు తొడళ్ళి, “మాఱన్ విళ
ళ్ళియ శీర్ నెఱితిరుమ్ శెన్దిమిఱారణమ్” ఎన్ఱిఱవడియే ఉడై యవర్ కు
ఉఱిప్పాక (౨), “నల్లరుళ్ నమ్మెరుమాన్ నారాయణన్ నామజ్జళాయ్
(౩) * కేట్టుఱరార్ వానవర్ కిళ్ శెవిక్కినియ శెఱ్ఱొల్లానతిరువాయ్ మొఱి
తొడళ్ళి ఈడుముప్పత్తాఱాయరముమ్, అత్తమ్మతరూపమాన ఇతిన్
శబ్దస్వారిన్ఱమ్, అర్చనాస్వారిన్ఱమ్, ధ్వని, వృజ్జిన్ఱమ్, భావార్దమ్, స్వాప దేశమ్,
అన్యోపదేశ మెల్లామ్ సంశయవిపర్యయమఱనన్ఱాక తైరియుమ్బడి (౪) “మే
లోర్ కీన్దారవరేమిక్కు” ఎన్నుమ్బడి నాలూరాచ్చాన్ఱిళ్ళై తిమ్పర
మక్కపై యాల్ ప్రసాది త్తరు, పిళ్ళై ముతలానవర్ కిళ్ శెట్టార్ కిళ్. అన్ఱై
ప్పల్లి (౫) “శ్రీశైలనాధగురు మాతృ గురూ త్తమాభ్యాం శ్రీసూక్తి
దేశికవరణచ యస్త్రిధై వమ్ । వ్యక్తిశ్శరారికృతిభాష్యసుసంప్రదాయో
విస్తారమేతి సహివైష్ణవ పుణ్యవేషు” ఎన్ఱుమ్, (౬) “కోలాధిపాత్వి
తురవాప్య సహస్రగీతేర్భావ్యంహి పూర్వతనదేశికవర్యగుప్తమ్ । తేధా
ప్రవర్త్య భువియః ప్రధయాశ్చకార తం దేవరాజ గురువర్య మహం
ప్రపద్యే” ఎన్ఱుమ్ అనుసన్ఱిత్తార్ కిళ్. తిరువాయ్ మొఱిక్కు ఈడుముప్ప
త్తాఱాయరమ్ శాత్తి నవుడన్ నాలూరాచ్చాన్ఱిళ్ళై తిరుమలై యా
ఱ్వురుడనే స్వస్థాన తైఱి ఎఱున్దరుళినార్.

తిరుమలై యాఱ్వురుమ్ “అవర్ తిరువడికళే సుకిల్” ఎన్ఱుప్పల్లి, పఱుక్క నేవిత్తు, పిరియావడిమై శెయ్తు, * అరియవళిచ్చెయల్ పొరు
ళ్ళ కళై ఆరియర్ కి శెల్లారుమ్ ఆదరిక్కుమ్బడిక్కు కేట్టరుళినార్ పిన్ఱు
దేవరాదరుమ్ ఇవరుడై య జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యాది కల్యాణగుణపూ
ర్ణయైక్కుణ్ణు ఉఱిన్దు ఇవరై విశేషాభిమానమ్ శెయ్తరుళి, తిమ్పతిరువారా

(౫) (౬) ఇన్ద శ్లోకజ్ఞకుమ్ ఆర్థమ్ ౨౩-వరు ఎల్లత్తిర్ కాణ్ణ.

(౧) ఇరా-సూ-౧౯.

(౨) తి-వాయ్-౫-౯-౧౦.

(౩) తి-వాయ్-౧౦-౬-౧౧.

(౪) ఉప-౪-౪౯.

ధనమానశ్చినవాయర్ తలై వనై యుమ్ ప్రసాది త్తరుళినార్. (౧) “దేవా
ధిపాత్సమధిగమ్య సహస్రగీతేర్భాష్యం నిగూఢమధయః ప్రథయాశ్చ
కారకు స్తీపురోద్భవ మముం శరణం భజేతం శ్రీశైలనాథ మురుభ క్త
భృతం శతారా” ఎన్దిప్పడి తేవప్పెరుమాళ్ శైక్కొణ్డరుళుమ్ తిరు
మలైయాన్దొరుక్కు నమ్మాన్దొర్ తిరువడికిళితే ప్రావణ్యమతిశయిత్తు
“అవరై సెవిక్కి-వేణుమ్” ఎన్దు అభినివేశత్తై మికవుముడైయరాయ్
(౨) “ఆజగామ ముహూర్తేన యత్ర రామస్సలక్ష్యణః” ఎన్దిపడియే
శ్రీమధురకవి తప్పిరానాన శ్రీశరకోప న్నెన్దున్నరుళిరుక్కుమ్ తిరుక్కి
ణామ్బియేఱవెన్దున్నరుళి శ్రీపరాజు-శరై ప్పాదమ్ పణిన్దు సేవిత్తు త్తమ్మ
డైయ అభినివేశ మెల్లామ్ తీర్న్దు,

అనన్తరమ్ ఆన్దొరై త్తిరునకిరియిలే ఎన్దున్నరుళువిఱ్ఱుతాకి త్తిరు
వుళ్ళమాయ్ తామ్ మున్దుఱి తిరునకిరిక్కెన్దున్నరుళి కాదువెట్టినాడాక్కి
(3) “నల్లార్ పలర్ వాల్ త్తరుకూర్ నకిర్” ఎన్నుమ్బడి కుడియేల్ శ్రీ

(౧) యః-యాతోరుతిరువాయ్ మొట్టిప్పిళ్ళైయనవర్, దేవాధిపాత్ - తేవప్పె
రుమాళిఁ త్తిరిన్దుమ్, నిగూఢం-నిహస్యమాన, సహస్రగీతే-లిరువాయ్ మొట్టియను
డైయ, భాష్యమ్ - భాష్యమాన ఈదముప్పత్తాతాయ్రిత్తై, సమధిగమ్య - అడైన్దు,
అథ - పిఱకు - ప్రథయాశ్చకార - ప్రసిద్ధిపణ్ణివైత్తారో? శరారా - నమ్మాన్దొర్
వియత్తిళ్, ఉరు - అధికమాన, భక్తి భృతిమ్ - భక్తియుడైయరాయ్, కన్ది
పురి - కన్దివగరత్తిళ్, ఉద్భవమ్ - అవతరిత్తవరాయ్, తమ్ - ప్రసిద్ధరాన,
అముమ్ - ఇన్దు, శ్రీశైలనాథమ్ - తిరువాయ్ మొట్టిప్పిళ్ళైయై, శరిణమ్ - రక్షి
మాయ్, భజే - ఆశ్రయిక్కి-వేణ్.

(౨) [రా-య-౧౩-౧౦.] యత్ర - యాతోరు సముద్రతీరిత్తిల్, రామః-చక్ర
వర్తి త్తిరుమకన్, సలక్ష్యణః-ఇళైయ పెరుమాళుడన్, (ఎన్దున్నరుళి ఇరుక్కి-తారో అన్వి
త్తుక్కు) ముహూర్తేన - ముహూర్తకాలత్తిళ్, అజగామ - వన్దార్.

(౩) తి-వాయ్-౧౦-౮-౧౧

మీఁ ఆత్మార్వై ఎఱునరుళప్పణ్ణువొత్తిక్కొణ్ణానన్దు (౧) “కురుకూర్
 చ్చడకోపన్” ఎన్నుమ్బడియధాన్మ శేర్న్దు తిరుప్రత్తిపెప్పణ్ణియగుళి
 (౨) “శరకోపమునింవన్దే శరానాంబుద్ధిదూషకమ్, అజ్ఞానాంజ్ఞానజనకం
 తిన్త్రిణీ మూలసంశ్రయమ్” ఎన్గిటపడియే ఉఱక్కాప్పళినిఱ్ఱల్ తన్ని లే
 ఏటియరుళప్పణ్ణి సేవిత్తునిఱ్ఱ, అవర్క్కు “శరకోపదాసర్” ఎఱ్ఱ
 తమ్ తిరునాయత్తైయే యధార్చనామమామ్బడి ప్రసాది త్తరుళ, ఇవరుమ్
 (3) “ ప్రసాదలబ్ధ పరమప్రాప్య కైఙ్కర్యశాలినే” ఎన్నుమ్బడి
 (౪) * పెరియవళి కురుకూర్ నకిర్నమ్మికాఁళురియరాయ్, (౫)
 “పుకల్ వణ్ కురుకైయుమ్ వాఱ్కోఁళురముమ్ పురిళై శూఱ్కిఱ్ఱిని
 తణ్ పొరునై మన్నాఱ్వార్ మఱై త్తమిఱ్ఱాయరముమ్ తి కి ఱ్కు న్బు డి
 శేయ్ త శ్రీశైలేశర్” ఎన్నుమ్బడి ఆత్మార్ తిరువడికిలే త్రివిధకరిణ
 జ్గళాలుమ్ అశేషశేషవృత్తికిలుమ్ అవ్వయిత్తు ఇతువే యాఱై
 యాయ్ వాఱ్ఱన్దుకొణ్ణు పోరుకిఱ కాలత్తై,

“విభాజ్జోలై ప్పిళ్ళైయై సేవిత్తు విశేషార్జజ్జళైల్లామ్ కేట్టు
 వేణుమ్” ఎఱ్ఱ పోర ఆళైయై యుడైయరాయ్ తిరువనన్తపురత్తేఱ
 వెఱ్ఱున్దురుళి, ఆత్మార్వైయై నమర్కళిలే అన్తరూఢితరానవర్కళిలే ప్ర
 ధానవాళితోర్మ * పడముడైయరపల్ వళ్ళిపయిన్దు పాదజ్గణు
 పణిన్దు, ద్వారత్రియేణ పాదాది కేశాన్తమాకి సేవిత్తు (౬) “కెణ్ణన్

(౧) శరానామ్ - వచ్చుకర్కకుటడైయ, బుద్ధిమాషకమ్ - బుద్ధిమైప్పొక్కిడి
 పువరాయ్, అజ్ఞానామ్ - మూఢర్కకుటక్క, జ్ఞానజనకమ్ - జ్ఞానతైప్పణ్ణి త్తిరుమవ
 రాయ్, తిన్త్రిణీమూల - తిరుప్పళియిన్ కీర్త, సంశ్రయమ్ - ఎఱ్ఱున్దురుళియరుప్పక
 రాన, శరకోపమునిమ్ - నమ్మాఱ్వాఱై, వన్దే - సెప్పిక్కోఱేన్.

(౩) ప్రసాద - ఆత్మార్వైయై అమగ్రహత్తినాల్, లబ్ధ - అడైయప్పట్ట,
 పరమప్రాప్య - నిరతిశయప్రాప్యమాన, కైఙ్కర్య - కైఙ్కర్యత్తినాల్, శాలినే -
 విశ్వానిన్దు, (తిరుమలైయాఱ్వాఱై సెప్పిక్కోఱేన్).

కట్టలిడై కాట్టు ములకారియన్టాల్ నణ్ణునలన్దిక్కి నారణనై" ఎన్ఱు శొల్లుమ్బడియాన విశాక్షోలైప్పిళ్ళెయై త్తిరువడితొమ్మివతాక అవర్ ఎమ్మిన్దరుళి యిరుక్కిఱ * వాశమేకమ్ముమ్ శోలైయాన తిరుచ్చోలై కుళ్ళే శెన్ఱు నేవిక్కి, అవరుమ్ (౧) "గురువాదామ్ముజం ధ్యాయే ద్దోరోర్నామ సదాజపేత్" ఎన్ఱుమ్ (౨) "లోకాచార్య ముఖారవిన్ద మఖిల శ్రుత్యర్థకోశం సతాం తన్దోష్టిచ్చ తదేకలీనమనసా సశ్చిన్త యన్తం సదా" ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిఱపడియే పిళ్ళెలోకాచార్యరుడై య దివ్యమగ్గళవిగ్రహత్తైయుమ్ అవరుడై య తిరునోలక్క వార్తవైయుమ్ ఏకాగ్రచిత్తరాయ్ ధ్యానిత్తుక్కొన్ఱు తన తిరుమేనియిల్, శిలన్దినూల్లియై కుమ్మడి(౩) "భావోనాన్యత్రగచ్ఛత" ఎన్ఱిఱతిరువడియైప్పోలే ఇనరుమ్ అన్తమితాన్యభావరాయ్ నాలాఱునాల్ సమాధియాక ఎమ్మిన్దరుళియిరు న్దు న్వాచార్య విగ్రహానుభవమ్బణ్డియరుళుకిఱవర్ తిరుక్కణ్ణై విశ్రిత్తు ఇవరైక్కిన్ఱు "నీర్ ఆర్, ఇన్ఱునన్దకార్యమెన్" ఎన్ఱు కేట్టరుళ, ఇవ రుమ్ అడై వే ఎల్లామ్ విణ్ణప్పమ్ శెయ్యక్కేట్టు సర్వోపిత్తు, ఇవర్కు శ్రీవచనపూవణ తాత్పర్య సారర్థవిశేషగ్గెల్లామ్ ప్రసాది త్తరుళి కేట్టు

(౧) గురువాదామ్ముజమ్ - ఆచార్యుక్ తిరువడిత్రామరైకళై, ధ్యాయే - ధ్యానిక్కుక్కివన్, సుగో - ఆచార్యుడైయ, నామ - తిరునామడై, సదా - ఎప్పొమ్మరుమ్, జపేత్ - ఉచ్చరిక్కుక్కివన్.

(౨) అఖిలశ్రుత్యర్థ-రూప వేదార్థజ్ఞకుమ్, కోశమ్-నిధియాన, లోకాచార్య - పిళ్ళెలోకాచార్యరుడైయ, ముఖారవిన్దమ్ - తామరైశాన్త తిరుముఖముజ్జలత్తై యుమ్, సతామ్ - సత్పురుషరూకుమ్ వాసధానమాన, తన్దోష్టిచ్చ-అన్దప్పిళ్ళె లోకాచార్యరుడైయ కాలతేపగోష్ఠియైయుమ్, తదేక - అత్తైతన్నిరేయే, లీన- ఆసక్తమాన, మనసా - మనస్సినాల్, సదా - సర్వకాలముమ్, సశ్చిన్తయన్తమ్- ధ్యానిత్తుక్కొణ్డిరుక్కిఱ, విశాక్షోలైప్పిళ్ళెయైక్కిట్టి,

(౩) రా-ఉత్తర-౪౦-౧౫.

కృతార్దరాయ్ పిల్లైయై మిళవుమ్ అనునర్థిస్తు త్రిసనకరియేశెస్తు పూర్వమోలే ఆర్థ్తిరువడికళిల్ కైజ్జురైల్లొకనిస్సరాయ్ వాల్తీన్దరుళియరున్దార్. విళాళ్ళోలై ప్పిల్లైయుమ్ శ్రీవచనభూషణత్తిల్ తాత్పర్యార్థవిశేషజ్జలై నప్తగాణైయాక సజ్జిహి త్తరుళిచ్చెయ్తు సర్వర్ కుముపకరి త్తరుళినార్.

పిన్ను (౧) “శెఱుపొట్టిలనన్ద పురత్తూలార్ కిమలపాతమణుకు వార్ అమరరావార్” ఎన్నిఱపడియే అవరుమ్* అయర్వఱు మచురకళిలోడేకూడి అడిమై శెయ్యవేణుమ్” ఎఱ్ఱుమ్ ప్రాప్యాభినివేశత్వరై విజ్ఞై తడుత్తుమ్ వలైత్తుమ్ పెఱవేణుమ్బడి పరమభక్తి తలై యెడుత్తు అవావల్లై వీడుపెల్లైరుళినార్.

అప్పోతు అనన్తశయననై నమ్మియార్ తిరువారానమ్ శెయ్యొనిఱు, విళాళ్ళోలై ప్పిల్లై తిరువడికళిచ్చెన్దవర్ ఉళేవన్దు గర్భగృహత్తిలే పుకున్దు తిరువడిక్కరుకే నిఱుక్కణ్ణు, నమ్మియారుమ్ అతుమలై యాళడేశమాకై యాలే “పులైయరాన విళాళ్ళోలై ప్పిల్లై యకత్తు నామ్ పోకిఱిత్తై” ఎఱ్ఱు తిరుక్కాప్ప శేర్తుక్కొణ్ణు పుఱప్పడ, అన్వళవిలే అవర్ శ్రీపాదత్తుముతలికళి “విళాళ్ళోలై ప్పిల్లై ప్పిల్లై లోకాచార్యర్ తిరువడికళిల్ శేర్నార్” ఎఱ్ఱు నూర్నన్దాతి ఇయలుడనే పరియట్టమ్ తిరుమాలైక్కు కోయిల్ వాళలిలే శెల్లక్కణ్ణు నమ్మియార్ తాముమ్ ప్రత్యక్షమాక క్కణ్ణ ఇవ్వాళ్ళర్పర్యత్తై అనై వర్కుమ్ వెళిప్పడు త్తినార్తెఱ్ఱు ప్రసిద్ధమితే.

ఇచ్చెయ్తయై అఱిన్ద తిరుమలైయార్థ్తి శ్రీపాదత్తు ముతలికళి (౨) “గత్వానన్తపురం జగద్గురు పదద్యానే రతం కుతచిత్త

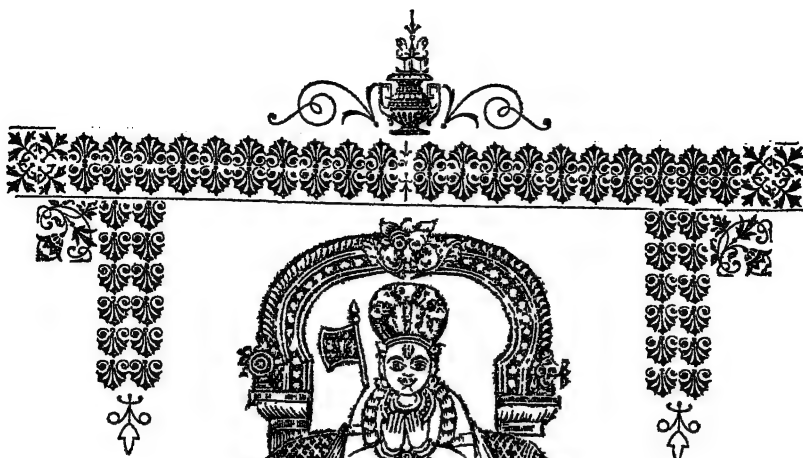
(౨) సరి-ఆన్ద, క్రీడైలవాధః - తిరుమలైయార్థ్తి, అనన్తపురమ్-తిరువనన్తపురత్తై, గత్వా - ఆడైన్దు, కుతచిత్ - ఓరిఱిత్తిల్, జగద్గురు - పిల్లైలోకాచార్యరుడైయ, పద - తిరువడికళి, ధ్యానే - ధ్యానిచ్చుతిల్, రతమ్ - అక్షరాస,

న్నారాయణదాస మేత్య వినులం నత్వా తదజ్ఞిం ముదా తస్మాదార్య
 ఐనోక్తి మాక్షికకృతం వేదాంతవాగ్భాషణం శ్రీవాగ్భాషణమప్య
 వాప్య సగురు శ్చైలనాథోఽభవత్” ఎష్టసంస్థ త్తరుళినాఠకళ. ఇతై
 త్తిరుమలై యాహ్వాం కేట్టరుళి శిష్యు త్త్రికళ శెయ్యుమ్ కృత్యజ్ఞశె
 ల్లామ్ పిల్లై విషయ త్తిలే అనుస్థానశేషమామ్బడి అనుష్టిత్తుక్కాట్టినార్.

తిరుమలై యాహ్వాం తమ్ముజై యతిగుమరుమకనారై ప్పుత్రా
 భిమానమ్ ప్పణ్ణి “తేవప్పగుమాళ్” ఎష్ట నాలూరాచ్చాచ్చిల్లెచ్చియిన్
 తిరునామమ్ శా త్తియరుళినార్.

పిల్లైలోకాచార్యర్ శిష్యరాన కొల్లికావలదాసరెష్టు శ్లా
 ప్పుమకీతి అభికియ మణవాళప్పెరుమాళ్ పిల్లైయుమ్ దర్శనార్థమ్
 నిర్వహిత్తుకొండ్లు “శిశిల్ కిడారమ్” ఎన్దిట్రామత్తిలే ఎమ్మిన్దరుళి
 యిరుక్క, అగ్గే తిక్కక్కిడదాన్ తిరునావీణుడై యవీరాన్ తాతరణ్ణై
 యర్ అనర్ తరుమకళై త్తిరుమణమ్ పూర్పు అనర్ సన్నిధియిల్
 త్తాతన్య సకలాథ విశేషజ్ఞశెల్లామ్ కేట్టరుళి, పిల్లైలోకాచార్యర్ సన్నిధి
 యిల్ కేళాత ఇళువెల్లామ్ తీర్న్దు, అవరై ప్పిల్లైలోకాచార్య
 రాకవే ప్రతిపత్తిపణ్ణికొండ్లు అనర్క్కు అనన్యార్థరాయ్ వర్తిక్కితి
 కాలత్తిలే ఇనర్క్కు అశేషరహస్యాధ విశేషజ్ఞైయుమ్ ప్రసాదిత్త
 రుళి శిలనాలైక్కు ప్పిన్పు అభికియ మణవాళప్పెరుమాళ్ పిల్లైయుమ్
 తిరునాట్టుక్కున్దరుళినార్.

తమ్ - ఆద్య, నారాయణదాసమ్ - విశ్వానైప్పిల్లైయై, ఏత్య - అదైయ, విను
 లమ్ - నిర్మలమాన, తదజ్ఞిమ్ - అవర్ తిరువడికళై, ముదా - సంతోషత్తినాల్, నత్వా -
 క్షేపిన్దు, తిస్మాత్ - అవరిన్దత్తిలిరున్దు, ఆర్యజన - పెరియార్ కళుడైయ, ఉక్తి -
 క్రీమాక్షికకాకితి, మాక్షిక - ముక్కుకళాల్, కృతమ్ - కెయ్యప్పట్ట, వేదాన్త
 వాక్ - వేదాన్తవాక్యజ్ఞకుమ్, భూషణమ్ - ఆభరణమాచ, శ్రీవాగ్భాషణమపి -
 క్రీవచాభూషణైయుమ్, అవాప్య - అదైయ, సగురి - సకలరుక్కుమ్ అచారిరాయ్,
 ఐనోక్తి - ఆనార్.

శ్రీమ ద్వారవరవరమునయే నమః.

మణివాళిమామునికల్ వైభవమ్.

↔(*)↔

అనన్తరమ్ శ్రియఃపతియాయ్ పరమకారుణికనాయ్ *అనన్తనెన్ను
ముయర్ వేల్పైయడైయిలే (౧) “ఉఱ్ఱిగ్గువాన్బలే యోకుశెయ్తు”
ఎన్ఱిఱపడియే జగద్రక్షణ చిన్తాయ్ తినాయ్ కణ్ణళర్ న్దరుళుకిఱ పెరియ
పెరుమాళ్, నన్బాత్తార్వరడియాకవరుకిఱ ప్రపత్తిమార్గమానతు సజ్గు-
చితమామ్బాతు, మీన్ఱుమ్ ఓరార్ వల్లియాయ్ వరుకిఱపడియై ఆరా-
య్ న్దు, “ఉడైయవరైప్పోల్ ఉలకెల్లాముజ్జేవిక్కుప్పడి ఒరువరై ఉన్ఱా-
క్కువోమ్” ఎన్ఱు తిరుచ్చళ్ళప్పర్, “ఇని ఇతుక్కుఆవార్ ఆర్” ఎన్ఱు
తేడి మీన్ఱుమ్ తిరువనన్దాత్వానైయే కటాక్షిత్తరుళే; (౨), తతన్త

(౨) తతః - పిఱకు, ఏవః - ఇన్దతిరువనన్దాత్వాన్, తస్య - అన్ద, జగన్నిధే-

(౧) తి-వాయ్-గి-౪-౧౧.

దిగ్జితం తస్య జానన్నేష జగన్ని ధేః! తస్మిన్ ధామ్ని శరారాతేః పురే
పునరవాతరత్” ఎష్టమ్, (౧) “శంసన్తి సమయంతస్య తులాంప్రాప్తే
త్విషాంపతౌ! మూలంహిసర్వసిద్ధీనాం మూలర్క్షం పూర్వసూరయః”
ఎష్టమ్, (౨) “యన్మూలమాశ్వయుజ మాస్యవతారమూలం కాన్తోప
యన్త్రయమిసః కిరుణైకసిన్ధోః! ఆసీదసత్సుగణితస్య మమాపిసత్తా
మూలం తదేవజగదభ్యుదయైకమూలమ్” ఎష్టమ్ వరవరముని దివ్య
చరిత్రైయిలే ఎటుమ్బియప్పా వరుళిచ్చెయ్యమ్మడి, తిరువనన్తాత్వానుమ్,
అప్పడియే తమ్ తిరువవతారత్తుక్కు ఇడమ్ పార్త్తు, ఆత్వార్ తిరునక
రియిలే అణ్ణర్ దేవికళ్ గర్భతైయడైన్దు దశమాసమ్ శెన్దవాతే (3)
“శెన్దమిత్తే వేతియర్ శిన్దైతెళిన్దు శిఱన్దు మక్కిత్తేన్దిడునాళ్, శీరులకారి
యర్ శెయ్తరుళ్ నఱ్కులై తేశుపొల్లిన్దిడునాళ్, మన్దమతిప్పువిమాని

పెరియ పెరుమాళ్ శుడైయ, తత్ ఇజ్జితమ్-అష్టఅభిప్రాయతై, జానన్నేష-అఱిష్టవరాయ్,
శరారాతేః - సమ్మత్తారుడైయ, ధామ్ని - వాసస్థానమాన, తస్మిన్-అష్ట, పురే -
తిరునకరియిల్, పునః - మఱువడియమ్, అవాతరత్ - అవతరిత్తరుళినార్.

(౧) త్విషామ్మతౌ - సూర్యన్, తులామ్ - తులారాశయై, ప్రాప్తేసతి-
అడైన్దిరుక్కుమ్మైతు, సర్వ-సమస్తమాన, సిద్ధీనామ్ - కార్యసిద్ధికళుక్కుమ్, మూలమ్-
కారణమాన, మూలర్క్షమ్ - మూలసక్షత్రతై, తస్య - అష్టమణివాళమామునికళుక్కు,
సమయమ్ - అవతారకాలమాక, పూర్వసూరయః - పూర్వాచార్యురకళ్, శంసన్తి -
శొల్లకిఱార్కళ్.

(౨) యత్ - యాతారు, ఆశ్వయుజమాసివిషమసత్త్రిల్, మూలమ్ - మూ
లాసక్షత్రమానతు, కిరుణైకసిన్ధోః-కృపాజలధియాన, కాన్తోప యన్త్రయమిసః -
మణివాళమామునికళుడైయ, అవతార - అవతారత్తుక్కు, మూలమ్ - కారణమాక
(ఆయిల్ థో), తదేవ - అష్టమూలమే, అసత్సు - అసత్సురువర్కళిల్, గణితస్య-
ఒరుకోవైయాక ఎణ్ణప్పట్ట, మమాపి - అడియేమక్కుమ్, సత్తామూలమ్ - సత్తైక్కు-
కార్తరణమాయమ్, జగత్ - లోకకర్ణుడైయ, అభ్యుదయైకమూలమ్ - అభివృద్ధిక్కు-
కార్తరణమాయమ్, ఆసీత్ - ఆయిల్ థో.

డర్తజ్ఞులై వానిలుయర్ త్తిడునాళ్, మాశఱుఱానియర్ శేరతిరా
శరతమ్ వాఱ్ వుములై త్తిడునాళ్, కన్దమలర్ ప్పొత్తొల్ శూఱ్ తురు
కాతిపన్ కన్ద కిళ్ విశ్శిడునాళ్, కారమర్ మేనియరన్దనకర్ క్కిఱై కిణ్ణి
కిళ్ళి ట్టెడునాళ్, అన్దమిల్ శీర్ మణివాళి మునిప్పరనవతారమ్ శెయ్ తిడు
నాళ్, అఱుకుతిక్కిన్దిడుమ్ ఐప్పశియిల్ తిరుమూలమతెనునాళ్ ”
ఎన్దు శొల్లప్పడుకిఱతాయ్, (౧) పాథోభావంగతాయాం కలియుగశరది
శ్రద్ధరాయే శకాబ్దే వన్దే సాధారణేర్కై సమధిగతతులే వాసరే తీర
సక్ళ్యే! వారే జైవే చతుర్థ్యాం సమజనిచ తిథౌ శుక్లపక్షే సుకర్తా
భాజన్మలాఖ్యతారే యతిపతిరపరో రమ్యజామాతృనామా ” ఎన్దిఱ
పడియే కలియుగమ్ పిఱన్దు నాలాయిరత్తు నానూఱ్ శ్రౌమపత్తొరువన్దత్తు
క్కుప్పిన్ సాధారణసంవత్సరత్తిల్ ఆశ్వయుజమాసత్తిల్ తిరుమూల
త్తిలే ఉభయవిభాతియుమ్ కొన్దళిక్కుమ్బడి శొఱ్పెక్కులత్తిలే గోమర
మెన్దిఱకుడియైయుడై యతికత్తుక్కిడన్దాన్ తిరునావీఱుడై యపిరాన్ తాత
రణ్ణరై యర్ కుమారరాక త్తిరువవతరి త్తరుళినార్.

(౧) కలియుగశరది - కలియుగసంవత్సరమాసతు, పాథోభావమ్ - నాలా
యిరత్తునానూఱ్ ఱు ఎఱుపత్తొరుసక్ళ్యయై, గతాయామ్-అడైన్దవళివిల్. శ్రద్ధ
రాయే - ఆయిరత్తిరునూఱ్ ఱు త్తొణ్ణూఱ్ నీరన్డావతాన, శకాబ్దే - శకాబ్దిత్తిల్,
సాధారణే - సాధారణమెన్దిఱ, వన్దే - సంవత్సరత్తిల్, అర్కే - సూర్యన్, సమధి
గతతులే - తులారానియై అడైన్దిరుక్కుమ్బెత్తు, తీరసక్ళ్యే - ఇరుపత్తొణ్ణావతాన,
వాసరే - దినత్తిల్, జైవేవారే - వియ్యాక్కిఱ్ఱుమైయిల్, బ్రాజత్ - ప్రకాశియా
నిన్ద, మూలాఖ్యతారే - మూలసక్షత్రత్తోడుకుడియ, శుక్లపక్షే- శుక్లపక్షత్తిల్, చతు
ర్థ్యాంతిథౌ - చతుర్థీతిథియిల్, సుకర్తా - సదాచారనిరతరాన, రమ్యజామాతృ
నామా - అఱుకియమణివాళి రెన్దిఱ తిరునామమడైయ, అపర్యయతిఁకి- ఉడైయవ
రుడైయ అపరావతారమెన్నుమ్బడియాన మణివాళి నూముని కిళ్ళ, సమజని - అవత
రిత్తాడ.

అనన్తరమ్, (౧) “యస్మిన్ సపాదపద్దేన పస్పర్శ పృథివీమి
మామ్, కలిశ్చతత్త జేన వ దుద్రువే దూరతస్తరామ్” ఎన్టు-ఇవర్ కాల్
కాణకలికాలమ్ పఱన్తోడిన్లు

ఇప్పుడి సమస్తాత్తోజ్జీవనార్థమాక అవతరిత్తురుళిన తమ్మకుమార
ర్కు అట్లదుమ్ జాతక ర్థమ్ శెయితరుళిపత్తునాళుమ్ కిడ్డవిరణ్ణానాల్
తిరువిలచ్చినై యుమ్ ప్రసాదిత్తు (౨) “అధతస్య గురుశ్శ్రీమాన్ మత్వా
తం దివ్యతేజసమ్, అభిరామవరాధీశ ఇతి నామ సమాదిశత్” ఎన్లిఱ
పశియే (౩) *పణమాడరవనై ప్పట్టులకాలముమ్ పళ్ళికొల్ మణవాళ
రాన అట్టెకియమణవాళ ప్పెరుమాళుడై య తిరునామమ్ శాత్తి (౪)
“ఆయర్ పుత్తిరన్లనరున్దెయవమ్” ఎన్టుమ్, (౫) “ఎన్నై యుమ్మెళ్ళో
కుడిముట్టుతాట్కొట్టమన్నన్” ఎన్టుమ్ శొల్లకిఱపడియే విశేషప్రతి
పత్తియుడనే మాతులకులమాన శిక్కిల్ కిడారత్తిలే శిలనాల్ వర్ధిప్పిత్తు
కొన్ణుపోక, ఇవమమ్ (౬) “పరభక్తి పరజ్ఞానం పరమా భక్తి రిత్యపి
వపుషా వర్ధమానేన తత్తస్య వపుధే త్రయమ్” ఎన్టుమ్, (౭) “ఉన్

(౧) యస్మిన్ - యాతారుకాలత్తిల్, సః - అవర్, పాదపద్దేన - తిరువడి
త్రాకురైకళాలే, ఇమామ్ - ఇస్ట, పృథివీమ్ - భూమియై, పస్పర్శ - స్పర్శిత్తారో?
తత్తజేనైవ - అష్టకాలత్తిలేయే, కలిశ్చ - కలిపురుషనుమ్, దూరతస్తరామ్ - బహు
దూరమ్, దుద్రువే - ఓడినాన్

(౨) అధ - షిఱకు, శ్రీమాన్ - శ్రీమానాన, తస్య-అష్టకుమారరుడైయ, గురుః-
తమప్పనార్, తమ్ - అష్టకుమారరై. దివ్య - శ్రేష్ఠమాన, తేజసమ్ - తేజస్సైయుడై
యవరెట్టు, మత్వా - ఎన్జి, అభిరామవరాధీశ ఇతి-అట్టెకియమణవాళ రెన్లిఱ, నామ -
తిరునామత్తై, సమాదిశత్ - శాత్తివార్.

(౬) తస్య - అష్టవర్తకియ మణవాళనాయనారుడైయ, వర్ధమానేన - వృద్ధి
యడైయానిన్ట, వపుషా - శరీరత్తోడే, పరభక్తి - పరభక్తియుమ్, పరజ్ఞానమ్

(౩) నా-తి-౧౦-౬.

(౪) పెరి-తి-౧౨-౭

(౫) పెరి-తి-౨-౫-౧.

(౭) పెరు-తి-౬-౩.

వళర్ త్రియోడే వళర్ కిష్టతాల్పన్ మాయైతానే” ఎన్ఱమ్ శొల్లకిఱ పడియే నాడోటుమ్ వర్ణిక్కుక్కొణ్ణుపోరుకిఱ తమ్ముడైయి దివ్యవపు సాసిడే పరిణతజ్జళాయ్ వళరుకిఱ పరభక్త్యాద్విదిశై వడివాకవుడై యరాయ్ వళర్ న్దుశెల్లకిఱకాలత్తిలే, మీశవుమ్ తమ్ తమప్పనారానల్లార్, (౧)
 “ప్రాప్తాన్ పాధమికేవర్ణే కల్పజ్ఞాః కిల్పయన్తియాన్ | కాలేకాలేచసం సాగ్రాన్తస్య చక్రేకేమేణసః” ఎన్ఱిఱపడియే అన్నప్రాశనచోళోప నయనాదిశై యుమ్ శాస్త్రప్రకారత్తిల్ శెయ్విత్తు, వేదశాస్త్రజ్ఞశై యుమ్ అధికిరిప్పిత్తుక్కొణ్ణుపోరానిఱ్ఱు,

అనన్తరమ్ (౨) “ఆతామపాద మాజానుభజ మమ్ములోచ నమ్ | ఆకారమస్య సమృశ్యన్ ముగ్ధోపి ముముదేజనః” ఎన్ఱమ్, (౩)
 “సాశీల్యేన సుహృత్త్వేన గామీభ్యర్చ్యేణ గరీయసా | రజ్జవేనప్రజానాశ్చ రామోయమితిమేనిరే” ఎన్ఱమ్ శొల్లకిఱపడియే అఖిలజనజ్ఞశై యుమ్

పరజ్ఞానముమ్, పరమాభక్తిః - పరభుభక్తియుమ్, ఇత్యపి - ఎన్నుచ్చుడియాన, తత్ - అప్త, త్రయమ్ - మూఱ్ఱమ్, వపుధే - పుద్ధియడైవతు

(౧) కల్పజ్ఞాః - కల్పసూత్రగ్గళ్ తెరివర్కళ్, ప్రాధమికేవర్ణే - బ్రాహ్మణ షర్ణత్తిల్, ప్రాప్తాన్ - ఉరితాన - యాన్ - ఎవ్కృత్యజ్ఞశై, కల్పయన్తి - శేయ కిజార్కళో? సః-అవర్, తస్య - అవ్వుమారరుక్కు సంసాగ్రాన్-అప్త కృత్యజ్ఞశై, కాలేకాలే - అవోస్వకాలగ్గళో, చక్రే - క్రమమాక, చక్రే - చక్రీనార్.

(౨) ముగ్ధః - అజ్ఞరాన, జనోపి- జనముమ్, అస్య - ఇవరుడైయ, ఆతామ- (శేన్దామరైపోల్) ఇవన్, పాదమ్ - తిరువడికశై యుడైయతాయ్, ఆజాన-మధు న్దాళ్వరైయిటమ్ నీణ్ణిరుక్కిఱ, భుజమ్ - తిరుక్కైకశై యుడైయతాయ్, అమ్ముజ- శేన్దామరైపోత్త, లోచనమ్ - తిరుక్కుణ్ణశైయుడైయతాన, ఆకారమ్- తిరుమేనిడై, సంపశ్యన్ - కణ్ణళాల్నేవిజ్జవరాయ్, ముముదే - సన్దోషిత్తుతు.

(౩) సాశీల్యేన - మహానాయురున్ఱమ్ ముర్దర్కభుడన్కలన్ఱ పరిమాణుకిఱ స్వభావతాలుమ్, సుహృత్త్వేన - సర్వర్కుమ్ ప్రియరాయురుప్పతాలుమ్, గరీయ

అనన్దిప్రిత్తుక్కుణ్డ (౧) “కాలేన సకలానాశ్చ కలానామేకమాస్పదమ్ |
శుశుభేసతతం పూర్ణస్సధాంశురివనిర్మలః” ఎన్నిటపడియే - మేఘోప
ధాగతిరోహితనాయ్ కృష్ణపక్షేక్షయిష్ణువాయ్, సకళజ్ఞానాన దోషా
కరనై పోలన్తికే, అకళజ్ఞితనదాసమ్పూర్ణకలాయుతరాకాచన్ద్రినై
పోలే షోడశవాద్వికరానవాతే షోడశసంస్కారసంస్కృతరాయ్
కలాపూర్తియాల్ వన్దపరిపూర్ణజ్ఞానముడై యరాయ్ అత్తాల్ అత్యంతమ్
ప్రకాశకరాయ్ పోరానిట్రు,

అక్కాల త్తిలే అణ్ణర్తమ్ కుమారరాన అభ్రుకియమణవాళప్పెరు
మాళో నాయనారుక్కు త్తిరుక్కుల్యాణమ్ శెయ్విత్తు అరుళిచ్చెయల్
నాలాయిరముమ్ రహస్యజ్ఞైయుమ్ తామే ఓతువిత్తరుళినార్. ఇన్ద
ఉపకారస్త్పతిక్కిడుపట్టు (౨) “శ్రీజిహ్వవదధీశదాసమమలమశేష
శాస్త్రవిదమ్ | మన్దరవరగురుకరుణాకన్దళితజ్ఞానమన్దిరం కలయే” ఎన్టుమ్,

సా - మహత్తాన, గామ్భీర్యణ - గమ్భీరస్వభావత్రాటమ్, ప్రజానామ్ - జనక్షే, రజ్జ
సేనచ - సన్తోషిష్ఠిక్రైయాయమ్, అయమ్ - ఇవర్, రామఇతి - “చక్రవర్తిత్తిరు
మకన్” ఎన్టు, మేనిరే - ఎన్జినార్కళ

(౧) కాలేన - కాలక్రమమాయ్, సకలానామ్ - సమస్తమాన, కలానాశ్చ -
విద్యైకశుక్కుమ్, వికమ్ - ముఖ్యమాన, ఆస్పదమ్ - స్థానమాన, (అభ్రుకియ మణ
వాళనాయనార్) పూర్ణః - సకలకలాపూర్ణమాన, సుధాంశురివ - చన్ద్రస్సోపేల, సత
తమ్ - సర్వకాలముమ్, నిర్మలః - నిర్మల స్వభావరాయ్, శుశుభే - ప్రకాశిత్తుక్కు
జ్జిరున్దార్

(౨) ఆమలఘ్ - నిర్మలరాయ్, అశేష - సమస్తమాన, శాస్త్ర - శాస్త్రక్షే, విదమ్ -
అభిద్ధవరాయ్, మన్దరవరగురు - కోట్టూరధ్రికియమణవాళప్పెరుమాళో పితృ
యినుడైయ, కరుణా - కృపైయాల్, కన్దళిత - పుద్ధియడైయాన్తి, జ్ఞాన - జ్ఞాన
త్తుక్కు, మన్దిరమ్ - ఇరుప్పిడమాన, శ్రీజిహ్వవదధీశదాసమ్ - తిరునామిటైయ పిరాన్
తాతరజ్జరైయరై, కలయే - ధ్యానిక్కిఁజేన్

(౧) “వాఙ్మితరునావీటుడై యపిరాన్ తాతనరుళో, వాఙ్మియవన్ మా మై వాక్కిన్బమ్, వాఙ్మియవన్ పీరన్ మణవాళన్ విరై మలర్ త్తాళో శూడి పారమత్తై తీర్ త్తళి త్తపణ్బు” ఎన్ఱనున్ది త్తరుళినార్. పిన్బు శిలకాలమ్ కఙ్గిన్దవాతే అణ్ణరుమ్ తిరునాట్టుక్కెన్దున్దరుళ, అఱ్ఱుకియ మణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనారుమ్ అవరై బ్రహ్మమేనత్తాలే సంస్కరిత్తుప్పళిపడు త్తి మఱ్ఱుమ్ శెయ్యవేణ్డేయ కృత్యజ్జళై యుమ్ శెయ్ తు పెరుక్క తిరువధ్యయనమ్ నడ త్తియరుళినార్.

అనన్తరమ్ ఆధ్వార్ తిరునకరియిలే దర్శనప్రవర్తకరాయరు క్కిఱ తిరుమలై యాధ్వారుమ్, “ఇనిదర్శనప్రవర్తకరవాఁఆర్” ఎన్ఱు విచారిత్తుక్కొండ్లు, * తొణ్డొర్ క్కిముతుణ్ణశొన్దాలై కళాన తిరువాయ్ మొఱ్ఱి, నిలత్తేవర్ కళాన శ్రీవైష్ణవర్ కళుక్కు భక్తామృతమెన్నలామ్బడి పరమభాగ్యమాయ్ అవతరి త్తతానై యాలే* నాత్తుమ్బెల్లి నదాను సన్దేయమానతిరువాయ్ మొఱ్ఱియిలవగాహిత్తు, అతిల్ “శబ్దరసమ్ అర్థర సమ్ భావరసమ్” ఎన్ఱిఱివఱ్ఱై అనవరతమనుసన్దిత్తుక్కొండ్లు తడేకన్దిష్టరాయ్, తద్వ్యతిరిక్తశాస్త్రజ్జళై తృణవత్కరి త్తిరుక్కెయాలే “తిరువాయ్ మొఱ్ఱిప్పిల్లై” ఎన్ఱేతమక్కునిరూపకమాక వుడై యరాయ్, ఆధ్వార్ తిరువడికళిల్ కై జ్జుర్యమే యాత్తై యాయ్ కొండ్లుపోరానిఱ్ఱు;

అవ్వళవిల్ అఱ్ఱుకియమణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనారుమ్, స్వమా తులకుల గ్రామమానశిక్కిల్ కిడారత్తిల్ నిన్ఱుమ్ తమక్కుజన్మభూమి యానతిరునకరియేఱ (౨) “తిరువనన్దాధ్వాన్ శకన్దనై త్తిరుత్త మరు వియకురుకూర్ శళనకర్ వన్ద” ఎన్ఱిఱపడియే ఎన్దున్దరుళి, పారునల్ శెఱ్ఱణి తుత్తైయిలే శక్కుకళో శేరుమాపోలే, శక్లవణ్ణనమ్బియుడైయ అవతార మానై యాలే శుద్ధస్వభావరాసతాముమ్, (౩) “తిరువాయ్ మొఱ్ఱిప్పిల్లై తిరుత్తాళో శేర్న్ద” ఎన్ఱిఱ మెయ్ శానత్తుత్తైయాన పిల్లై తిరువడికళి

లాశ్రయిత్తు, (౧) “అశీశ్రయదయం భూయశ్శ్రీకైలాధీశదేశికమ్”
 ఎన్నిటపడియే “తేశమేతికముమ్ తిరువాయ్ మొట్టిప్పిళ్ళై వాశమలర్
 త్తాళడైన్దువైళ్ళు” ఎన్నుమ్మడి విలక్షణసమ్మన్దయు క్తరాయ్, (౨) “తత
 శ్శుక్రిధరస్సయం తత్తదస్యప్రసాదతః| అశేషానశ్చోద్దివ్యప్రబద్ధాన్
 బద్ధనచ్చిదః” ఎన్నిటపడియే ద్రావిడవేదతదజ్ఞోపాజ్ఞశాన దివ్యప్రబద్ధ
 తాత్పర్యార్థవిశేషజ్ఞానావగ్తయమ్ అవరుపదేశత్తాలే లభిత్తు, (౩)
 *మిక్కవేతియర్ వేదత్తినుట్పరుళాన చరమపర్వత్తిలే నిష్ఠరాయ్,
 (౪) “అన్నైయుమత్తను మాశారియనుమనైత్తుటవుమ్ మన్నియ
 పేటు ముసాయముమ్ తెయ్వముమ్ మగ్గ్దుమెల్లామ్ ఎన్నై
 యళిత్తతిరువాయ్ మొట్టిప్పిళ్ళైయెన్దునెళ్ళై ఉన్నియిరాతు మగ్గ్దు
 ట్టిల్ పలటతువతే” ఎన్దుమ్, (౫) “విణ్ణుమ్ తిరుమలైయాథ్వార్ వడివు
 విరైపుడై శూర్ మణ్ణుమ్ తిరుమలైయాథ్వార్ వడివు, మగ్గ్దుజ్ఞుమ్
 కణ్ణుమ్ తిరుమలైయాథ్వార్ వడి వణ్ణికాన్గెటిలేన్, ఎన్దుమ్ తిరుమలై
 యాథ్వార్ వడి వెణ్ణోయావర్కుమే” ఎన్దుమ్ శేషీత్వశరణ్యత్వప్రాప్య
 త్వణ్ణో మూన్దైయుమ్, పిళ్ళై విషయత్తిలే అనుసన్ధిత్తుకొడైయిందరుళి
 యరున్దార్.

ఇప్పడితదేశనిష్ఠరాయెమ్మందరుళియిరుక్కిట ఇవరై ప్పిళ్ళైతామే
 ఉకన్దు అన్దఉకప్పిన్ మికుతియాలే “ఉడైయవర్ తిరువడికళే ఉమక్కు

(౧) అయమ్ - అధ్రికియమణవాళనాయనార్, శ్రీకైలాధీశదేశికమ్ - తిరు
 వాయ్ మొట్టిప్పిళ్ళైయై, భూయః - మణుపడియుమ్, అశీశ్రయత్ - అశ్రయిత్తార్

(౨) తతః-పీటకు, శ్రుతిధరః-సాగ్గవేదాధ్యయసమ్మతయతరుళిన, సోఽయమ్-
 అన్ద అధ్రికియ మణవాళనాయనార్, అస్య - తిరువాయ్ మొట్టిప్పిళ్ళైయినుడైయ,
 ప్రసాదతః - అనుగ్రహత్తినాల్, తస్మాత్ - అవరిడత్తిల్ నిప్తుమ్, బద్ధనచ్చిదః - సం
 సారబద్ధతైప్పొక్కువతాయ్, అశేషాన-సమస్తమాన, దివ్యప్రబద్ధాన్ - ఆథ్వార్ కళ
 శ్రీసూక్తికళై, అశ్వినాత్ - కేట్టరుళినార్

ఉపాయోపేయమెస్తు అధ్యవసి త్తిరుమ్” ఎస్తుకాట్టిక్కొడు త్తరుళ, ఇవరుమ్ (౧) “ఉన్ పతయుకమామేర్ కొణ్ణప్పియైతినిలెయ్ తువన్” ఎన్నిటపడియే పరమపురుషార్థత్తై గురుముఖత్తాలే సులభమాకలభిత్తు, అత్యంతమ్ హృష్టరాయెమ్మన్దరుళియిరుక్క, అవ్వళవిల్ పిళ్ళైయుమ్ తమక్కు ఆఘ్వార్ తిరువడికళిల్ ప్రావణ్యాతిశయమ్ తత్సమ్బంధసమ్బంధి కళళవుమ్ శెల్లుమ్బడిప్రవృద్ధమాయ్, *అన్దమాటనడిపణిన్దయన్దెమ్మెరు మానార్ తిరువడికళిలేయమ్ ప్రావణ్యమతిశయిత్తు “రామానుజపదా మ్భాజద్వద్వకై జ్ఞర్యవుత్తియిలే అన్వయిక్కవేణుమ్” ఎస్తుతిరువుళ్ళ మాయ్, తత్తైజ్ఞర్యత్తిలే అవగాహిత్తు, అతువే తమక్కుధారకాదిక శాకచ్చెయ్ తుకొణ్ణుపోరుకిటవర్ ఉడైయవర్ క్కుత్తనిక్కోయిల్ తుడ క్కమాన అనై త్త్రుకుమ్ కణ్డరుళప్పణ్ణి, అవర్ కోయిలై వళైయ “శ్రీరా మానుజచతుర్వేది మజ్జలమ్” ఎన్నిట తిరు వీధియుణ్డాక్కి, అణ్ణే *ఇరా మానుశనైత్తొమ్మిమ్ పెరియోరైయమ్ ప్రతిష్ఠిప్పిత్తుత్తాముమ్ సుప్రీత రాయెమ్మన్దరుళియిరున్దార్.

ఇతుకణ్ణు అత్తికియమణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనార్ తమక్కు ప్పిళ్ళై ప్రాప్యముమ్ ప్రాపకముమాక కాట్టిత్తన్ద ఉడైయవర్ తిరువడి కళిలే “యతీన్ద్రప్రవణ్” ఎన్నుమ్బడి అత్యంతప్రేమయుక్తరాయ్, తత్ప్రేమాభివృద్ధియాలే యతిరాజవింశతియుమ్ అన్దెమ్మెరుమానార్ విషయమాకవరుళిచ్చెయ్ తఃసఃశినార్. అవ్వపకారత్తుక్కు (౨) “వల్లార్ కళ్ వాట్త్తుమ్ కురుకేశరతమ్మై మనత్తువైత్తు, చొల్లారవాట్త్తుమ్ మణవాళనూమునిత్తోర్ కుఠ్తామ్, ఎల్లాన్దైక్క వైతిరాశవిమ్శతి యిన్దళిత్తోన్, పుల్లారవిన్దత్తిరుత్తాళి రణ్డెయుమ్పోర్ మునెణ్ణై” ఎస్తు పిన్జు శ్శారుమనుసన్నిత్తు ఈడుపడుమ్బడి యాయిల్ ము. ఇవరుడైయ విజ్ఞాపన మాన ఇప్పిబన్దత్తై ప్పిళ్ళై యుమ్ కేట్టరుళి, మికవుమ్ ఉకప్పడనేతిరుప్పుళి

యాధ్వారడియిలేతామ్ కణ్డ తమ్ముడైయ ఉడైయవరైయుమ్ ఇవర్ కుత్తిరువారాధనమాక ఇరణ్ణియరుళ, ఇవరుమ్ (౧) “శ్రీమన్మతీంద్ర ప్రస దివ్యపదాబ్జసేవాం శ్రీశైలనాథకరుణాపరిణామదత్తామ్ । తామ న్వహం మమవివర్ధయ నాథ తస్మాం కామం విరుద్ధమఖిలఞ్చ నివర్తయత్వమ్” ఎన్టనునదిత్తు ప్రీతరాయరుళినార్.

(౨) “యతీంద్రమేవ నీరర్థం సిషేవేదైవతంపరమ్” ఎన్నిటపడి యే అవరుక్కుకప్పాక, తదారాధనపరరాయ్ తదేశనిష్ఠరాయ్ ఎమ్మన్దరుళి యిరుక్క; ఇప్పడి ఆధ్వారుడైయవుమ్ ఎమ్మెరుమానారుడైయవుమ్ కైక్కర్యమే పురుషార్థమాక ఎమ్మన్దరుళియిరుక్కుమ్ పిల్లైయుమ్ అప్పైతైక్కప్పొత్తు అభినవజ్ఞళాయ్ వర్ధిత్తుక్కొణ్ణుపోరుకిట ఇళరుడైయ జ్ఞాన భక్తివైరాగ్యజ్ఞళ ఇట్టుమాటినాప్పొలే వడివిలే తొడైకొళ్ళ లామ్బడియాన ఇవరుడైయపరమా స్తికత్వత్తైక్కొణ్ణు, అభిమతవిషయత్తై క్కణ్డాప్పొలే ఆదరిత్తుక్కొణ్ణుపోరానిట్కు, పిన్బురునాళితమ్తిరు నన్ద వన్త్రిలే పచ్చైక్కటియముత్తై ఇవర్ కుక్కొడుత్తుప్పొకవిట్టరుళ, ఇవ రుమ్ “అప్పడిశెయ్తరుళుకిటతెన్” ఎన్ట విన్జిప్పమ్ శెయ్య, పిల్లైయుమ్ “ఉష్టైప్పొలే యిరుప్పతొరు విషయమ్ కాణామైయాలేయితే నామ్ అర్చావతార త్రిలేముణ్డనోమ్” ఎన్దరుళినార్.

(౧) శ్రీమన్ - కైక్కర్యక్రీయోడుకూడిన. యతీంద్ర - ఎమ్మెరుమానారే శ్రీ శైలనాథ - తిరువాయ్ మొట్టిపిల్లైయునుడైయ. కరుణాపరిణామ - కృపాపరిపాక త్తాలే, దత్తామ్ - కొడుక్కప్పట్ట, తామ్ - అన్ద, తవ, దేవరీరుడైయ, దివ్య - శోభాయుక్తమాన, చంద్ర - తిరువడిత్తామరైకళిన్, సేవామ్ - సేవైయ, అన్వహమ్ - నాడోటుమ్, మమ - అడియేనుక్కు, వివర్ధయ - వర్ధిప్పిక్కవేణుమ్

(౨) యతీంద్రమేవ - ఉడైయవరైయే, పరందైవతమ్ - పరమదేవతైయాక, (అధ్యవసిత్తు) నీరర్థమ్ - ఒరుక్షణముమ్సిరివిన్ది, సిషేవే - కైక్కర్యమ్ శెయ్తరుకొణ్డి రున్దార్.

పిల్లైతామ్ అతివిరక్త రాయరుక్కచ్చెయ్ తేయుమ్ ఇవరై మహాదరత్తోడే ఇవరుడైయ సౌకుమార్యత్తుక్కినుగుణమాక అముతు శెయ్ తరుళుకై ముతలాన ఎల్లాడపచారజ్జలై యుమ్ ఆరాయ్ న్దుకొణ్ణు పోరుకిఱపడియైయుమ్, అగ్గీకరి త్తవన్దు తోడగ్గి ప జ్జిపావనరామ్బడిఅభి మానిత్తు పోరుకిఱపడియైయుమ్కణ్ణు, శ్రీపాదత్తుముతలికిళుక్కు ఇవరి డత్తై అసూయైనడన్దుశెల్ల, ఇత్తై సర్వజ్ఞరానపిల్లై అత్తిన్దుభి అవర్ కిళపచారప్పడాతపడి ఇవరుడై యశేషాహిపతివేషా న్దరత్తై ఎల్లారుమ్ ప్ర త్యక్షిక్కుమ్బడివాక్పాతుర్యజ్జళాలే కాట్టియరుళ, అవర్ కిళుమ్ ఇవర్ విషయ త్తిల్ విశేష ప్రతిప త్తియైవిల్లైత్తుక్కుణ్ణు పోరానిఱ్కు, ఇవ రుమ్ పిల్లైతిరువుళ్ళత్తై ఊపిత్తుక్కుణ్ణు అఱ్ఱుత్తైక్కువిధేయరాయ్ వ ర్రి క్కిఱకాల త్తిలే ఈడుముప్పత్తాతాయిరమ్ పారమిట్టరుళి, మల్ ముమ్మణ్ణాన అరుళిచ్చెయల్ వ్యాఖ్యానజ్గలై యుమ్ పారప్రాయమాక పుణ్ణిక్కు ఱ్లేదున్దురుళియిరున్దార్.

అక్కాలత్తిలే అఱ్ఱుకియమణివాళినాయనారుక్కు ఒరుకుమారర్ అవతరిక్కు, అవరుమ్ “అన్దుపిల్లైక్కు త్తిరునామమ్ ఏన్” ఎన్దు పిల్లై యైక్కేట్టరుళ, అవరుమ్ “ఒరుకాల్ శొన్నాప్పోలే నూల్ శైట్టుప్ప రాయమ్ శొల్లియిరుక్కిఱతే, ‘ఎవైయనిరామానుశన్’ ఎన్దుక్కు మి త్తనై యన్దో” ఎన్దురుళిచ్చెయ్య, ఇవరుమ్ “ఇరామానుశన్” ఎన్దు తిరునామమ్ శాత్తి, తాముమ్ ఇరామానుశన్ తిరునామమ్ నమ్మ ప్లారాయ్ వాల్ న్దురుళుమ్ కాలత్తిలే;

ఒరునాళ్ ఒరుతిరువాతిరై తిరునక్షత్ర త్తిలే పిల్లైముతలికిళుడనే అముతు శెయ్ తరుళానిఱ్కిఱవర్, (౧) “ఇన్దో ఎతిరాశరివ్వులకిల్ తోష్టి యనాళ్, ఇన్దో కలియిరుళ్ నీఱ్ఱుమ్నాళ్” ఎన్దుపలకాల్ ఇత్తైయే శొల్లి ఈడుపట్టు మేలూన్దుమ్ శొల్లమాట్టాతిరుక్కు, అవ్వశవిల్ నాయనారుమ్ “ఇన్దోతాన్ వేతియర్ కళ్ వాల్, విరై మకల్లోన్ తాన్ వాల్ వాతియర్

కళో వాత్సవడఙ్గునాళో” ఎన్దుఅత్తై త్తలైక్కట్టియరుళి, ఇత్తైక్కేట్టరుళి ప్పిళ్ళైయుమ్ పోరప్రీతరాయరుళి తామ్ అముతు శెయ్యానిఱ్ఱుచ్చెయ్తే ఘద్యే ఇవర్క్కుత్తళికై ప్రసాది త్తరుళినార్. ఇప్పడిశిష్యాచార్యక్రిమమ్ నన్డాకినడక్కచ్చెయ్తే “శ్రీపరాఙ్ముశదాసరాన పెరియనమ్మియై ఆశ్రయిత్త ఏద్రమ్ ఉడై యవర్క్కుణ్డానాప్పోలే, శ్రీశరకోపదాసరాన ప్పిళ్ళైయై ఆశ్రయిత్త ఏద్రమ్ ఇవర్క్కుణ్డాయ్త్తు” ఎన్దు ముతలికిళో అనైవరుమ్ ఇవరై “ఉడై యవరుడైయ అపరావతారమ్” ఎన్డై ఆదరిత్తుక్కొణ్డుపోన్దార్ కళో.

పిన్బు నాయనారుమ్ (౧) వడిమామలై ముతర్ మల్లనన్దపురి యెలైమలోకి, త్తిడమాశవామిమ్ తిరువుడై మన్నరిల్ తేళ్డుడై యోన్, తిడమాన ఇనవిరక్తిపరమివై శేరనిన్దు శరకోపతాతర్ కురుకూర్ వాత్స ప్పిళ్ళైయైచ్చెరునెణ్డై” ఎన్దుమ్, (౨) “నమళ్ళీక్రైలనాథాయకున్ది నగరజన్మనే | ప్రసాదలబ్ధ పరమప్రాప్యకై జ్ఞర్యశాలినే” ఎన్దుమ్, (౩) “శెన్దమిల్ వేద త్తిరుమలై యాథ్వార్ వాట్టి, కున్దిసిర్ క్కణ్ణిల్, కొడై వాట్టి, ఉన్దియశీర్, వాట్టియవనముతవాయ్ మొట్టికేట్టప్పారుళిల్, తామ్రుమద్రన్బర్ తిరుత్తాళో” ఎన్దుమ్ ఇత్తనియన్దలై ప్పిళ్ళై విషయత్తిలే అరుళిచ్చెయ్తరుళినార్, (౪) “అనన్దన్ తిరుమలై యాథ్వా రెనవన్దవతరిత్తు, త్తకైయిల్ పడితానమ్ శెయనిన్దు తారణియిల్ అనన్దమ్ పురియచ్చడకోపతాతరుక్తాళుమ్ శెయ్తు | ఇనన్దనిలొక్కు మెన్డైల్లారుమ్ పావిత్తిరుప్పతువే” ఎన్దు ప్పిళ్ళైయుడైయవై భవత్తైమద్ర్దు ముళ్ళవర్ కళుమనుసన్దిత్తార్ కళో.

(౨) కున్ది నగరజన్మనే - కున్దిపురత్తిల్ తిరువవతరిత్తరుళిన, ప్రసాద - అథ్వారుడైయఅనుగ్రహత్తినాల్, లబ్ధ - అడైయప్పట, పరమప్రాప్య - నిరతిశయ ప్రాప్యమాన, కైజ్ఞర్య - కైజ్ఞర్యత్తినాల్, శాలినే - విశిష్టానిష్ఠ, క్రికైల నాథాయ - తిరువాయ్మొట్టికేట్టైయిప్పారుట్టు, నమః - దణ్డిన్సమర్పిక్కి - తేన్.

ఇప్పటి జ్ఞానభక్తివైరాగ్యభక్తుడై యరాయ్ అత్తాల్ వద్దనుమాప్రభావముడై యపిల్లై (౧) “అభ్యర్చ్యనన్దతనయం కిరవజ్జుజాత్తవేణం తదీయచరణ ప్రవణార్ద్రచేతాః! గోదాపితుర్గహనసూక్తినిబన్ధనస్యవ్యాఖ్యాం వ్యధాద్ద్రవిడవేదగురుః ప్రసన్నామ్” ఎన్దు శొల్లుకిఱపడియే పెరియాభ్రూర్ తిరుమొట్టికుప్పెరుక్క స్వాపదేశపరమాకి ఒరువ్యాఖ్యానముమ్ శెయ్ తరుళినారితే

ఇప్పటి మానసవాచిక కాయకరూపకై జ్ఞుర్య శ్రీయోడేనడుక్తాలమ్ వాడ్ వరుళి, పిన్బునిత్యవిభూతియిలే నిత్యకై జ్ఞుర్యనిరతరాయ్ వాడ్ కైయిలే నినై వాయ్, (౨) “ఉత్తమనే ఉలకారియనే మన్ద్రా ప్పారై యొల్లా, విత్తకనే నల్లవేతియనే తణ్ ముడుమ్బె మన్నా, శుత్తనన్ జానియర్ నన్ద్రుణైయే శుత్త శత్తువనే, ఎత్తనై కాలమిరున్దుల్ వే నివృడమ్బుకొణ్డే” ఎన్దుమ్, “ప్రాప్యప్రతిబన్ధకమ్ ప్రకృతిసమ్భన్ధమ్” ఎన్దు అధ్యవసిత్తు తద్విమోచనత్తై దేశికిరిడత్తై ప్రార్థిత్తుకొణ్డేరుక్కిచ్చెయ్తే, తిరుమేనియిలేనోవుశాత్తి మిశవుమ్ తళర్ న్దు కిణ్ వళర్ న్దురుళి కిఱవర్ పెరియ ఆర్తియోడే ముళి త్తైమ్బున్దురుళియరుక్క, “ఇతుక్కిడి ఎన్” ఎన్దు నాయనార్ తొడక్కమాన ముతలిక శెల్లారుమ్ కేట్టు, పిల్లై యమ్ “ఆకిఱతెన్! కాలమ్ కలికాలమాకై యాలే ఉలకుఎన్ పడక్కడవత్తెన్ఱికిలొమ్, ‘ ఆభ్రూర్ కళ అరుళిచ్చెయల్ కిళిలేరుచివిశ్వా

(౧) కరవజ్జుజ-శ్చెన్దామరైక్కైకళాలే, ఆత్త - ధరిక్కప్పట్ట, వేణుమ్ - తిరుక్కుల్లరైయడైయ, నన్దతనయమ్ - ఇనవాయర్ తలైవనై, అభ్యర్చ్య - ఆరాధిత్తు, తదీయచరణ - అన్దకణ్ణన్ కల్లిలిజైయిల్, ప్రవణ-ఆసక్తమాన, ఆర్ద్రచేతాః - ఆర్ద్ర)కునన్సైయడైయరాన, ద్రవిడవేదగురుః - తిరువాదామొట్టిప్పిల్లైయనవర్, గోదాపితుః - పెరియాభ్రూరుడైయ, గహనసూక్తినిబన్ధనస్య-గమ్భిరమాన అరుళిచ్చెయ్టుక్కు, ప్రసన్నామ్-తెలివాన, వ్యాఖ్యామ్-వ్యాఖ్యానత్తై, వ్యధాత్ - శయితరుళినార్.

సజ్జలై యుడై యరాయ్ ఇవర్న్తై వళర్ త్తుక్కొణ్ణుపోరువార్ ఆర్' ఎన్ఱు
 క్కేశమాయిర్న్దు" ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య, నాయనారుమ్ తిరువడికిళిలేనేవిత్తు
 "అడియేన్ అప్పడియే శెయ్కితేన్" ఎన్ఱు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అవరుమ్
 "కేవలమ్ వార్తెయాల్ పోరాతు" ఎన్న, ఇవరుమ్ తిరువడికి శైత్తోట్టు
 శపధపూర్వమాకి "అడియేన్ అరుళిచ్చెయల్కి శైక్కొణ్ణుకాలక్షేపమ్
 పణ్ణుకితేన్" ఎన్ఱువిణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అతుకేట్టు పిల్లైక్కు ఉళ్యమ్తేటి
 నాయనారై క్కుటిత్తు "సంస్కృతశాస్త్ర త్తిల్ పలకాల్కిణ్ వైయాతే
 ఎమ్బెరుమానార్ క్కు ఉకిప్పాకి శ్రీభాష్యత్తై ఓరురుకేట్టు, నమక్కుమ్
 ఎమ్బెరుమానార్ క్కుమ్ ఇష్టమాకి తిరువాయ్ మొట్టిముతలాన అరుళి
 చ్చెయల్కిళాలే అనిశమ్ కాలయాపనమ్ శెయ్తుకొణ్ణు, పూర్వర్
 కిశైప్పోలే నమ్బెరుమాళుక్కు మజ్జళాశాసనపరరాయ్ కోయిలిలేనిత్య
 వానమ్ పణ్ణుమ్" ఎన్ఱు నియమి త్తరుళి శ్రీపాదత్తుముతలికి శెల్లారై యుమ్
 నాయనార్ తిరుక్కైయిలే కాట్టిక్కొడుత్తు, ముతలికి శైప్పార్ త్తు "నాయ
 నారై అవతారవిశేషమెన్ఱు నవ్వైక్కణ్ణాప్పోలే ఆదరిత్తుప్పోరుణ్ణోళి"
 ఎన్ఱు నియమి త్తరుళి, న్యస్తభరరాయ్ పిన్బు (౧) "మాకవై కున్దమ్
 కాణ్బ్రతత్కన్ మనమేకి మెణ్ణుమ్" ఎన్ఱిఱపడియే అభివృద్ధమనోరధరాయ్
 (౨) "ఊనొట్టిన్దాల్ నానిరున్దడయర్ తివత్తు వారుమ్" ఎన్ఱు స్వాచార్య
 రాన పిల్లైలోకాచార్యర్ తిరువడిక శైధ్యానిత్తుక్కొణ్ణు వై శాఖమాన
 బహుళపక్ష అష్టమియిల్ తిరునాట్టుక్కొణ్ణున్దరుళినార్.

నాయనార్ ముతలాన ముతలికి శెల్లారుమ్ ఆచార్యవియోగాన
 హిష్టకళాయ్ అత్యస్తమ్ ఆర్దియోడే కేశిత్తుత్తేటి బ్రహ్మమేధత్తాలే
 పిల్లైయై సంస్కరిత్తు ప్పళిపడు త్తి తీర్దమ్కొణ్ణాడ పిల్లైవైభవత్తుక్కు
 త్తకుతియాక తిరువధ్యయనమ్నడ త్తియరుళి శ్రీవైష్ణవర్కిశైప్పాణ్ణు
 డన్ అముతు శెయ్తరుళప్పణ్ణై, ప్రతిసంవత్సరమ్ నాయనారుమ్ వై శాఖ

మానత్తిల్ అపరపత్తిల్ అష్టమితోఁబుమ్ “ముప్పూముణ్ణాన మాన
మాకిప్పేఱ్ఱతే తీర్దదివసమ్” ఎన్ఱు మికివుమ్ ఉకిన్దరుళి పరిపాలిత్తు
కొండ్లు ఆచార్యనియమనత్తిన్బడియే తిరువాయ్ మొట్టిముతలాన అరుళి
చ్చెయల్ కిళై వ్యాఖ్యానత్తుడన్ అనుసన్ధిత్తుకొండ్లు ఎఱ్ఱున్దరుళియిరన్దార్.

(౧) “శరీరమర్థం ప్రాణశ్చసద్గురుభ్యోనివేదయేత్” ఎన్నిట
పడియే పరమాచార్యరాన పరాఙ్ముశరైయుమ్, తత్ప్రియ శిష్యరాన
ఉడైయ వరైయుమ్ తిరునగరియిలే ప్రతిష్ఠిప్పిత్తు, అన్ఱై త్తమకుమ్
కణ్డళప్పణ్ణన తన్నేఱ్ఱముమ్, ఆధ్వార్ కళరుళిచ్చెయల్ కళైరుచివిశ్వా
సపూర్వకిమాక ప్రవత్తిప్పిత్తుకొండ్లుపోన్ద తన్నేఱ్ఱముమ్, తిరువాయ్
మొట్టిప్పిల్లై ఒరువర్ కేయుళ్ళతొన్ఱిఱే.

నాయనారుమ్, (౨) “తతస్తమూలభూతేషుతేషు దివ్యేషు యోగిషు।
వపుధేవర్థయన్ భక్తింవకుళాభరణాదిషుతథాతత్తత్ప్రబద్ధార్థసమ్ప్రదాయ
ప్రవర్తకాన్। అయమాద్రియతశ్రీమానాచార్యానాదిమానసి” ఎన్నిటపడియే
విలక్షణప్రమాత్మ ప్రమాణ ప్రమేయగ్గళిలే విశేషప్రతిపత్తియు క్తరాయ్
తిరునగరియిలే దర్శనప్రవర్తకరాయ్ కొండ్లు పోరుకిటనల్లడిక్కాలత్తిలే,

(౧) శరీరమ్ - శరీర తైయుమ్, అర్థమ్ - ధన తైయుమ్, ప్రాణశ్చ - ప్రాణనైయుమ్,
సద్గురుభ్యః - సత్తుక్కళాన ఆచార్యర్ కళుక్కు, నివేదయేత్ - వినియోగిక్కడ
వన్

(౨) తతస్త - పిటకు, శ్రీమాన్ - శ్రీమానాన, అయమ్ - ఇంద్ర మణివాళిమామనికళ్,
మూలభూతేషు - ప్రసన్నజనకూఁపర్థగళాయ్, దివ్యేషు - అప్రాకృతర్ కళాయ్, పకుళా
భరణాదిషు - నమ్మాధ్వార్ ముతలాన, యోగిషు - ఆధ్వార్ కళిడత్తిల్, భక్తిమ్ - భక్తియై,
వర్థయన్ - వర్ధిప్పియానిష్ఠకొండ్లు, వపుధే - వృద్ధియడైదార్. తథా - అప్పడియే, తత్త
త్ప్రబద్ధార్థసమ్ప్రదాయ - అన్దఆధ్వార్ శ్రీసూక్తికళిన్ అర్థసమ్ప్రదాయగ్గళై, ప్రవర్త
కాన్ - నడత్రానిన్ద, ఆదిమాన్ ఆచార్యానపి - పూర్వాచార్యర్ కళైయుమ్, అద్రి
యత - ఆదరిత్తుకొండ్లు పోన్దార్.

(౧) “శ్రీసౌమ్యజామాతృ మునీశ్వరస్య ప్రసాదసమృత్ప్రధమాస్పదాయ” ఎన్నుమ్మడి అద్భుతీయవరదర్, సేనై ముతలియారణ్ణర్ తొడక్క మానవర్కళి ఇవర్ వైభవత్తైక్కేట్టువన్దు ఇవర్ తిరువడికిళితే ఆశ్రయి త్తార్కిళి. అవర్కిళితే అద్భుతీయవరదర్ మహావిరక్తరాయ్ సర్వసజ్గపరిత్యాగ పూర్వకమాక ఆశ్రమస్వీకారమ్ శెయ్తు “శ్రీరామానుజ జీయర్” ఎన్దు తిరునామముడై యరాయ్ నాయనారుక్కు (౨) “నిల్లిలు మడి తాటుమానోమ్” ఎన్నుమ్మడి పాద రేఖాసమరాయ్ నిత్యసేవైపణ్ణిక్కొణ్ణుపోన్దార్.

ఇప్పుడి అ స్తరజ్గరానవర్కళిడేకూడ ఎమ్మన్దురుళియిరుక్కిరి ఇవర్
(౩) “శుభేన మనసా ధ్యాతమ్” ఎన్లిటపడియే అప్పోతు ఒరుళిన్దైశెయ్తు “నమక్కెల్లామ్ జీవనమాననమ్మెరుమాళై సేవిత్తుక్కొణ్ణు అత్తలైక్కు అతిశయావహారాయ్ మగ్గళాశాసనమ్ పణ్ణిక్కొణ్ణు యావద్దేవహసానమ్ అక్లేయిరుక్కవ్వోప్రాప్తమ్” ఎన్దు అటుతియిట్టు అప్పోతే ఆర్వార్ తిరుమున్నే శెన్దుసేవిత్తు, * (౪) “నణ్ణావశురర్ నలివెయ్త నల్లవమరర్ పాలివెయ్త, ఎణ్ణాతనక శెన్నుమ్ నన్దునివరిన్బమ్ తలైచ్చిరప్ప పణ్ణార్ పాడలిన్ కవికలైప్పాడి దేవర్ మగ్గళాశాసనమ్ శెయ్తరుళుకై యాలే, “పెరుమాళుడైయ ప్రతిపత్తమెల్లామ్ నిర స్తమాయ్ పణ్ణుపోలే అన్దై త్తరుకుమ్ కణ్డరుళుకితార్, అడియేన్ తిరువరజ్గమ్ తిరుప్పతియిలే నమ్మెరు మాళై సేవిక్కివిడై కొళుకితేన్” ఎన్దు విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, అప్పడియే సమ్మాన్వారుమ్ పెరుమాళై సేవిక్కుమ్మడి విడై కొడు త్తరుళినార్.

(౩) శ్రీసౌమ్యజామాతృమునీశ్వరస్య - మణివాళమామునికళుడైయ, ప్రసాద సమృత్ - అనుగ్రహసమృత్తుక్కు, ప్రధమాస్పదాయ - ముతలిడియాస, (అద్భుతీయ వరదరై సేవిక్కితేన్).

(౧) “తతః కతిపయైర్వనై స్సగురుద్విన్యదర్యసః, ఆజగామ పరం
ధామ శ్రీరంగం మక్లశంభువః” ఎన్నిటపడియే తాముమ్ ముతలికళుమాక
“ఎమ్మెరుమాన్ తిరువర్గమ్ ఎళ్ళే” ఎన్టుతేడిక్కొణ్ణుపుటప్పట్టు ఎమ్మన్దరు
భుకిటవర్ శ్రీవిల్లిపుత్తూర్ పట్టియాకై యాలే (౨) *విల్లిపుత్తూరుత్తై వా
న్టన్ పొన్నడకాణ్బాత్తోరాశై యినాలే అళ్ళే ఎమ్మన్దరుళి, వడపెరుళ్ళోయి
లుడై యానై యుమ్ పెరియాత్వారై యుమ్ తిరువడితొమ్ముతు, అన
స్తరమ్ *అన్నివయల్ పుతువై ఆణ్ణాలై యుమ్ (౩) “నీళాత్తుగ్గన్దనగిరిత
టీసుప్తమ్” ఎన్టుతోడళ్ళి, “గోదాతస్యై నమ ఇదమిదంభూయపవాస్తుభూ
యః” ఎన్టుమ్, (౪) “దేవస్య మహిషీందివ్యామాదాగోదాముపాసదత్ ।
యన్తాళిమాలికామేవ స్వీకరోతి స్వయంప్రభుః” ఎన్టుమ్, *శూడిక్కొడు
త్తతోల్లరుళాళాన ఆణ్ణాలై యుమ్ తిరువడితొమ్ముతు, అన్ఱునిన్టుమ్ పుట
ప్పట్టు, మాలిరుళ్ళోలై తొమ్మొరుతి (౫) “నెటిపడువతువే నినై పతు
నలమ్” ఎన్నిటపడియే మార్గచినైవణ్ణి అన్వభియా లే అళ్ళేపుక్కు (౬) *పతి
యతువేత్తి, అనస్తరమ్ అమ్మిర్ తమ్ కోయిలిలేపుక్కు *తిరుమాలిరు
ళ్ళోలై నిన్టాన్ కి నై కమ్మల్ కి లై క్కణ్ణువణ్ణిత్తోమ్ముతు, *ముడిచోటియిన్టు

(౧) తతః-పిటకు, దివ్యదర్యసః - అమ్మియతిరుమేనియడైయ, సగురుః -
అప్రమణవాళిమామునికళ, కతిపయైః - శిల, వనైః - వన్దళ్ళోశెష్టవాతే, భువః -
భూమిక్కి, మక్లశమ్ - మక్లశమాన, శ్రీరంగమ్ - శ్రీరంగమెన్నిట, పరథామ - ఉత్తమ
మాన దివ్యదేశత్తైక్కుటిత్తు, ఆజగామ - ఎమ్మన్దరుళినార్

(౪) ప్రభుః-స్వామియానఅమ్మియమణివాళన్, యత్ - యాతొరుఆణ్ణాశ
డైయ, మాళి - తిరుక్కుమ్మలిల్ శాత్తిన, మాలికామేవ-మాలైమైయే, స్వయమ్-తాన్,
స్వీకరోతి - అళ్ళీకరిక్కితారో, దేవస్య - అమ్మియమణివాళన్ డైయ, దివ్యాంకుషా
షీమ్ - దివ్యకుషాషియాన, గోదామ్ - అస్థ ఆణ్ణాశై ఆదా - ముతలిల్, ఉపా
సదత్ - నేవిత్తార్

(౨) నా-తి-౫-౫ (౫) తి-వాయ్-౨-౧౦-౬ (౬) తి-వాయ్-౨-౧౦-౨.

డెయే (౧) “ముడియార్ తిరుమలై యిల్” ఎన్ఱుతోడజ్జి - కిరీటాదినూ పురాన్తమాక (౧), “ముద్రీ ముమనుపవిత్రార్” ఎన్ఱుమ్బడిముడియలనుభ విత్తు తీర్థప్రసాదజ్జళై యుమ్ ప్రసాదిక్కప్పెద్రీ ము, (౨) “విజ్ఞాపనాం వనగి రీశ్వర సత్యరూపామజ్జీకురుష్వ కరుణార్ణవ మామకీనామ్ శ్రీరజ్గధామని యథాపురమేషసోఽహం రామానుజార్యవశగః పరివర్తిషీయ” ఎన్ఱుతా ముమ్ అథ్వానై అడియైద్రీ అనుసద్దిత్తు అప్పడియే ప్రార్థిత్తురుళి (౩) *అరజ్జనెమ్మానుక్కే కాతల్ శెయ్యుమ్తోడ్డారాయ్ అతిత్వరై యుడనే కోయిలేట వెఱ్ఱున్దరుళ,

అనన్తరమ్ (౪) “ఎల్లశైక్కణ్ణళుమ్ ఇత్తెజ్జియాడుతీర్ త్తనీర్” ఎన్ఱుమ్ (౫) *కజ్జైయిల్ పునితమాయకావిరి” ఎన్ఱుమ్ శొల్లుకిటపడియే కా పాలిస్పర్శరహితమాయ్ (౬) “కావేరీవిరజా నేయమ్” ఎన్ఱిట అవ్విరజై యాటుఇతు వెన్ఱుమ్ పెరుమైయుడై య తిరుక్కావేరియిలే నీరాడి, కేశ వాది పన్నిరణ్ణు తిరునామమ్ శాత్తిక్కొణ్ణు తిరువరగ్గప్పెరునకరై దణ్ణన్ సమర్పిత్తునిట్కు; అవ్వళవిలే తమ్మై ఎతిర్ కొళ్ళవన్ద (౭) *అణియరజ్గన్ తిరు ముద్రీ త్తడియార్ తగ్గల్ ఇన్బమికు పెరుజ్ఞుమ్మపురిణ్ణు దణ్ణన్ సమర్పిత్తు అవర్ కళుడనేకూడ ఉళ్ళేపుక్కు వట్టియిలుణ్ణాన *వణ్ణినమురలుమ్ శొలై యుళ్ళిట్టవళప్పగ్గళై యుమ్ అనుభవిత్తుక్కొణ్ణు అవ్వరుకేఁబ్బున్దరుళి (౮) “మాడమాళికై శూర్ తిరువీతియుమ్ మన్ను శేర్ తిరువిక్కిరమన్ వీతియు మ్, ఆడల్ మాటనకిళజ్జన్ వీతియుమ్ ఆలినాడనమర్ న్నటై వీతియుమ్,

(౨) [సుప్త-౨-౧౨౯] కరుణార్ణవ- కృపాజలధియాన, వనగిరీశ్వర-అధికరే!, మామకీనామ్-అడియేనుడైయతాన, విజ్ఞాననామ్-విణ్ణప్పత్తై, సత్యరూపామ్-సత్యమాక, ప్రజ్జీకురుష్వ - తిరువుళ్ళమ్ పద్రీ మేణుమ్; సోఽహమ్ - అప్పడిప్పట్ట అడియేన్, యథా పురమ్ - మునోల్పవే, శ్రీరజ్గధామని - కోయిలిలే, రామానుజార్య- ఉడైయవరుక్కు, వశగః - స్వాధీననాయ్, పరివర్తిషీయ - ఇరుక్కక్కడవేనాకవేణుమ్

(౧) తిరువాయ్-నూద్రీ ౨-౧౦. (౩) పెరు-తి-౨-౬- (౪) తి-చ-వి-౫౦.

(౫) తిరుమా-౨౩

(౭) పెరు-తి-౧-౧౦

కూడల్ వాల్మీకుల శేకరన్ వీతియుమ్ కులపురాశమ పేన్దిరన్ వీతియుమ్, తేజుల స్తవన్ద్రావిన్ వీతియుమ్ తెన్నరజ్గర్ తిరువావరణమే” ఎన్ఱుతిరువీధి కలై యుమ్ తిరుమతిళి కలై యుమ్ తిరుకోపురజ్గలై యుమ్ కణ్ణుకళిత్తు కొణ్ణెఱున్దరుళి, పిన్బు న్వాచార్యనద్రుళరాన పిత్తై లోకాచార్యర్ శ్రీపాది త్రిలవరాన కోట్టూరిలణ్ణర్ తిరుమాళికై యేఱు పెఱున్దరుళినార్.

అవరుమ్ మున్బుతిరుమైయ త్తిలే తిరువాయ్ మొఱ్ఱివ్యాఖ్యానమ్ ఇరుపత్తునాలాయిరత్తైయుమ్ సాదిత్తుకొణ్ణరున్దు, ఇప్పోతు పెరుమాళ్ ఎఱున్దరుళుకై యాలే ఇన్ద్రసీత్యవాసమాః పెఱున్దరుళియిరుక్క, అవరై అత్యదరత్తుడనే సేవిక్క, అణ్ణరుమ్ ఇతుఁర్ అవతారవిశేష మెన్ఱుత్తిన్దు ప్రీతిపురస్సరమాః పెరుమాళై సేవిక్కిప్పణ్ణువతాః నాయనారై యుమ్ కూట్టికొణ్ణుపుఱుప్పట్టు ఎఱున్దరుళ, అక్కాల త్తిలే కోయిలుక్కుధిపతి యాయిరుక్కిఱ భట్టర్ అనుమతిక్కాకి అవర్ తిరుమాళికై యేఱు పెఱున్దరుళ, అవరుమ్ అభ్యుత్థాన ప్రణామపురస్సరమాః ఉపచారమృణ్ణై ఇవర్ కలై ఆసన త్తిలే ఎఱున్దరుళువిత్తుకొణ్ణు “దేవరీరై సేవిక్కిప్పెర్ శ్రోమ్” ఎన్ఱుప్రీతియోడే ఆదరిత్తు “తిరువాయ్ మొఱ్ఱియిల్ ఒరుపాట్టుక్కు ఈట్టిఱుడియే పోరుళ్ అరుళిచ్చెయ్య వేణుమ్” ఎన్న, అఱుకియమణవాళ ప్పరుమాళ్ నాయనారుమ్ ఆఱ్ఱూర్ వైభవత్తై ఐతి హ్యమాక ప్రతిపాదిక్కిఱ ఈట్టిల్ పడియేపాఱెయెడుత్తు ఉపన్యసీత్తరుళ, తిరుమాలై తన్నపెరుమాళాకిఱ భట్టరుమ్ పోరవిధరాయ్ “ముప్పత్తాఱాయిరప్పెరుక్కర్” ఎన్ఱు తిరునామమ్ శాత్తి మికివుమ్ ఉపశ్లోకిత్తు “నమ్బెరుమాలై మజ్గళాశాసనమృణ్ణ ఎఱున్దరుళుమ్” ఎన్ఱు సాదరరాయరుళిచ్చెయ్ తమ్ సన్నిధిప్పేరై యుమ్ కూట్టి అనుప్పివిడ,

ఇవరుమ్ అప్పడియేపుఱుప్పట్టు, ప్రథమమ్ (౧) *పాన్నరజ్గమెన్నిల్ మయలేపెరుకు మిరామానుశన్ మన్నుమామలర్ త్తలైక్కిట్టి

“యోనిత్యమ్” ఎఱ్ఱతొడగి “రామానుజస్వచరశౌశరణం ప్రపద్యే”
 ఎఱ్ఱనుసన్నిత సేవిత్తయళి (౧) “ఇవ్వలకన్దన్నిల్ ఎతిరాశర్కొణ్ణుభుమ్,
 ఎవ్వరువుమ్ యాన్ శెఱ్ఱజ్జినక్కాల్, అవ్వరుపమెల్లా మిచితేలుమ్
 ఎఱ్ఱిలరజ్జత్తిరుచ్చుటాల్ నిల్లాతెన్ నెఱ్ఱునిత్తెన్దు” ఎఱ్ఱ అనుసన్నిత్తిరుళిపిన్ను
 *పూమకళ కోన్ తెన్నర్కన్ పూఱ్ఱుఱ్ఱుప్పాటుకమాయ్ తామక్కిముమ్
 శెల్వచ్చడకోప్పరై యుమ్ తిరువడితొఱ్ఱుతు, ప్రదక్షిణమాక పెఱ్ఱున్దరుళి
 *పజ్గయమామలర్ ప్పావై యాన శ్రీరజ్గనాయకియారై యుమ్ (౨) “శ్రీ
 రజ్గరాజమహిషీం శ్రీయచూశ్రయామః” ఎఱ్ఱిటపడియే తిరువడితొఱ్ఱుతు
 పూనళరుమ్ తిరుమకళాల్ అయళ్ పెఱ్ ఱు, ఉళ్ళేచ్చుకున్దు తిరుమణ్ణపిజ్జలై
 యుమ్ తిరుమడప్పళ్ళియైయుమ్ సేవియానిన్దుకొణ్ణు శ్రీబలివీరత్తిరుకే
 దణ్ణన్ సమర్పిత్తు ఉళ్ళేయెఱ్ఱున్దరుళికిరువుకూలత్తెక్కిణ్ణుకళిత్తు సేవిత్తు
 ఉళ్ళిల్ తిరుచ్చుఱ్ శైయుమ్ ప్రదక్షిణమాక పెఱ్ఱున్దరుళి, వేదశృఙ్గ
 మాయ్ *అయన్ పణిన్దకోయిలాయ్ ప్రణవాకారమాన విమానత్తెయుమ్
 సేనై ముతలియారై యుమ్ సేవిత్తు, అఱ్ఱుకియమణవాళన్ తిరుమణ్ణపత్తిలే
 ఎఱ్ఱున్దరుళి (౩) “ఆఱ్ఱివణ్ణ నిన్నడియిన్దై యదై న్దనగివాఱ్ తిరువరజ్జత్త
 వ్మానే ” ఎఱ్ఱ దణ్ణన్ సమర్పిత్తు పెరియతిరువడియైయుమ్ తిరువడి
 తొఱ్ఱుతు, ద్వారపాలకర్కళైయుమ్ సేవిత్తు, అవర్కళనుమతికొణ్ణు
 ఉళ్ళేకెఱ్ఱు తిరుమణత్తూణరుకేనిన్దు *మాయోనై వాయారవాఱ్ త్తి
 (౪) *అరజ్గమాకోయిల్ కొణ్ణ కరుమ్మిన్దైక్కిణ్ణు కణ్ణైకళిత్తు అమల
 నాదిపిరానిన్పుడియే పాదాదికేశాన్తమాక అనుభవిత్తు (౫) “పఱ్ఱుతే
 పలవకలుమ్ పోయిన” ఎఱ్ఱ ఇఱ్ఱున్దనాళైక్కు అనుతపిత్తు అరజ్గత్తర
 వ్కైయిల్ పళ్ళియానాయ్ కిణ్ వళర్ న్దరుళుకిఱ శేర్ త్తియైక్కిణ్ణు
 (౬) “పడు త్తవై న్నాకణ్ణై ప్పళ్ళికొణ్ణానుక్కు ప్పల్లాణ్ణు” ఎఱ్ఱిటపడియే

(౨) శ్రీగుణరత్న-౨

(౩) తి-మొ-౫-౮-౧ (౪) తిరుమా-౧౭.

(౫) ౧-తిరుమ-౧౬

(౬) తిరుప్పల్లా-౯

తిరుప్పల్లాడై అనుసన్ధిత్తు మజ్జళాశాసనమ్ శెయ్ తరుళి, అన న్తరమ్ (౧)
 “పాయునీరిరిగ్గన్మన్ శో పామ్బుజైప్పళ్ళికొణ్డమాయనార్ తిరునన్ మా
 ర్వుమ్” ఎష్టతొడగ్గి, “ఆయశీర్ ముడియుమ్ తెళుమడియరోర్ క్కి
 కిలలామే” ఎన్నిటపడియే నేవిత్తు, అతుక్కుమేలే పెరియ పెరుమా
 ళుడైయ వ్యూహ సాహార్దగుణాదికిలైయుమనుభవిత్తు దివ్యసింహాసన
 మాన శేరపాణ్డేయనిల్ శ్శమలర్ మడనైమణ్ మడనైకళ కితి ఉభయ
 నాచ్చిమాయడనే ఎమ్మనరుళియిరుక్కుమ్ నమ్మెగుమాలై (౨) “అబ్బ
 న్మస్తపదాబ్జమళ్ళితకటిసంవాదికాశేయకం కిళ్ళిత్తాణ్డవగ్గి సంచాన
 నకం నిర్వాణమన్మస్తిత్తమ్ । చూడాచుమ్మిముఖామ్బుజం నిజభు
 జావిశ్రాన్తదివ్యాయుధం శ్రీరక్తే శరదశ్శతం తత ఇతః పశ్యేమ లక్ష్మీసఖ
 మ్” ఎన్నిటపడియే నేవి త్తరుళి, (3) “తిరుక్కైయిలే విడిత్తదివ్యాయుధజ్జ
 ళుమ్, వైత్తజ్జలెన్ద్రైయమ్, కివిత్తముడియుమ్, ముకిముమ్ ములు
 వలుమ్, ఆసన పద్మత్తిలే లమ్మై త్తినతిరువడిఃళుమాయ్ నిట్కిరినిలైయే
 నమక్కుత్తజ్జమ్” ఎష్ట తాముమధ్యవనిత్తు నిత్యదరిద్రన్ నిధికిణ్డావోలే

(౨) ర-స్త-౨౪ అబ్బ-కమలాసనత్తిలే, న్మస్త-ఊర్పియ, పదాబ్జమ్-తిరువడితా
 మరైకళైయుడైయరాయ్, అళ్ళిత - అమ్మకాన, కటి-మధ్యప్రదేశత్తిలే, సంవాది -
 ఆపుతమాన, కాశేయకమ్ - వెణ్ణుట్టైయుడైయరాయ్, కిళ్ళిత్తాణ్డవగ్గి -
 కొళ్ళుమ్ సర్వసూచకమాన, సంహాసకమ్ - తిరుమేనియై యుడైయరాయ్,
 నిర్వాణ - అవ్యాపమాన, మన్మస్తిత్తమ్ - మన్మహాసత్తైయుడైయరాయ్, చూడా -
 అలకణ్డళాలే, చుమ్మి - స్పృష్టమాన, ముఖామ్బుజమ్ - శైవామరైపొన్ తిరుముఖ
 మణ్డలత్తైయుడైయరాయ్, నిజ - తమ్మడైయ, భుజా - తిరుక్కైకళిలే, విశ్రాన్త -
 ఆపైన్ద్ర, దివ్యాయుధమ్ - దివ్యాయుధగ్గళైయుడైయరాయ్, లక్ష్మీసఖమ్ - క్రియఃపతి
 యాన అధికయిమణివాళనై, శ్రీరక్తే - కోయిలలే, తత ఇతః - ఎమ్మన్దరుళికిరివిడ
 మెల్లామ్, పశ్యేమ - నేవిక్కక్కడవోమ్

పూర్వార్థకళధనమాయ శ్రీనిధియాన పెరుమాళుడై య శిన్సలిరుముక మణ్ణలత్తైయుమ్, మతినుతల్ కిస్తూరిగిరునామత్తైయుమ్, మురువల్ పూత్త షవళవాడైయుమ్, కవిత్తక్కితిరాయిరిమిర వికలనైత్తిత్రాలాత్త సిన్ ముడియైయుమ్, *కైయినార్ శురుశ్శనలూత్తియైత్తిలై యుమ్, అణ్ణ లెన్దై కైయైయుమ్, తిరువ్దై పూత్తాప్పీలిరుక్కిట అనిపోల్ నిటత్తాడై యుమ్, ఆసనపద్మత్తిలయై త్తినశెమ్బజయత్తాళ్ కిన్దై యుమ్, *కోల మామణియారముమ్ ముత్తుత్తామముమ్ ముడివిల్లొరైత్తిలై యుమ్ వై త్తకణ్ వాజ్గమాట్టాతే నిర్ని మేషదృగళ్చలరాయ్ అనుభ విత్తుక్కొణ్ణునిట్ట, పెరుమాళుమ్, దేశాన్తరగతనాన పుత్రనైక్కణ్ణ మాతాపితాక్కిన్దై ప్పోలే తనైయుమ్ తాయుసూనతామ్ ఇవరైక్కిణ్ణు సుప్రసన్నవదనేత్తణరాయ్ కిరుణామృతవృష్టికళాలే కుళిరక్కటాక్షిత్తు “నమక్కావరైనామే ఆక్కిక్కొళ్ళుకితోమ్” ఎన్దు తమ్ తిరుప్పవళ చెప్పవాయ్ తిజన్దరుళిచ్చెయ్ తు, ఎమ్మెరుమానారై విషయ్యాకిరిత్తాప్పోలే ఇవరై యుమ్ విషయ్యాకిరి త్తరుళినార్.

పిన్బు తీర్థప్రసాదజ్జలై యుమ్ శరకోపనై యుమ్ తిరుమాలై యుమ్ ప్రసాదిక్కప్పెల్లై, ఇవసమ్ముడియుమ్ మాలై యుమ్ పెల్లై త్రాప్పోలే * తన్నరగర్ శీరురుళ్ళుక్కిలక్కాకిప్పెల్లై అతిప్రసన్న రాయ్, అణ్ణరైప్పార్ త్తు “దేవరీర్క్కాకి నమ్మెరుమాళ్ ఇప్పడివాట్టి త్తరుళినార్” ఎన్దు అరుళిచ్చెయ్య, అణ్ణరుమ్ “వన్దవరై వాట్టిక్కుమ్ పెరుమాళన్తో” ఎన్దు అరుళిచ్చెయ్య, నన్దున్దురాయ్ అమరుడనేకూడప్పుటప్పట్టు అణ్ణర్ తిరుమాళికైయిలేయైదున్దురుళ, భట్టరుమ్ అనేకపదార్థజ్జలై ప్పచ్చె యాక ఎడుప్పిత్తు శిజప్పవరక్కాట్టి, అవల్లై నీవ్వికరిత్తు నన్దాక శమై ప్పిత్తు, పెరుమాళముతు శెయ్ తరుళినవుడనే అణ్ణర్ తిరుమాళికై యిలే అణ్ణర్ శేర్త్తియిలే ద్వయానుసన్ధానత్తుడనే అముతు శెయ్ తు, తిరుక్కై విళక్కి అవన్ సన్నిధియిలేయిరుక్క, అణ్ణరుమ్ పూర్వాచార్యార్థకళ

పోతమనుట్టానజ్జలై అరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టు ఉళ్ళమ్తేటి, అవరుడన్ కూడ పుటప్పట్టు పూర్వాచార్యర్కళ తిరుమాళికై కైచ్చెన్టునేవిత్తు పిన్బు ప్పిల్లై లోకాచార్యర్ తిరుమాళికై యెనోక్కి యెఱ్ఱున్దుళి “వాఱ్ఱియుల కాశరియన్” ఎన్టు అవర్ తనియనై యుమ్ (౧) “మణివాళిన్ మా అన్ మనమురై త్తాన్ వాఱ్ఱి, మణివాళిన్ మన్ను కులమ్ వాఱ్ఱి, మణివాళిన్ వాఱ్ఱి ముడుమ్బై వాఱ్ఱి, వడనీతితాన్ వాఱ్ఱియవనురై కెయిత నూల్” ఎన్టుమ్ అనునన్దిత్తు తిరుమాళికై వాళలిలే దణ్డన్ సమర్పిత్తు (౨) “వాణీంపుణ్యనుధావగాం శరజితస్సై స్వరం విగాహ్యదరాదానీ యామృత మత్రచక్ర తురుభౌ లోకోపకారాత్త్తనా! యా వాగ్మూషణ దేశికేష్టై హృదయాభిభ్యా ప్రబధ్ధావిచూ తౌ వన్దేభవనార్య సున్దరవరా కృష్ణా త్తజోదేశికా!” (3) “ఆర్యసౌమ్యవరశ్శరారికిలిజిద్భట్టేశముఖ్యా త్తనాం భక్తానాం విమలక్తిమాక్తికిమణినాదాయ చక్రేశభృశమ్! కృత్వా

(౨) అత్ర - ఇవులకత్తిల్, లోక - లోకజ్ఞకు, ఉపకారాత్త్తనా - ఉపకార స్వభావకత్తాన, ఉభౌ - ఇరువకత్తాన, యా - యాతారు ఆచార్యర్కళ, శరజిత - సమృద్ధిరుడైయ, వాణీమ్ - తిరువాయ్ మొట్టియాకిట, పుణ్య - పుణ్యమాన, సుధావగామ్ - అమృతనదియిల్, ఆదరాత్ - ఆదరత్తినాల్, స్వరమ్ - యధేచ్ఛమాయ్, విగాహ్య - ప్రవేశిత్తు, (అతిశనిష్ఠమ్) అమృతమ్ - అమృతత్తై, ఆనీయ - కొట్టావపు, యా - యాతారు, వాగ్మూషణ - శ్రీవచనభూషణమెన్టుమ్, దేశేష్టై హృదయ - ఆచార్యహృదయమెన్టుమ్, అభిభ్యా - పెయరైయడైయ, ఇహ - ఇప్ట, ప్రబధ్ధా - ప్రబంధశై, చక్రతుః - అరుళిచ్చెయ్ తార్కళో, తౌ - అప్ట, కృష్ణ - వడకు - త్తిరువీధిప్పిల్లైయినుడైయ, ఆత్తజ్జా - కుమారకత్తాన, భవనార్య - పిల్లై లోకాచార్యరెన్న, సున్దరవర - అఱ్ఱుకియమణివాళినాయనారెన్న, (ఇప్ట) దేశకో - ఆచార్యర్కళ, వన్దే - దణ్డన్ సమర్పిక్కితేన్.

(3) లోకార్య - పిల్లై లోకాచార్యరుడైయ, అవరణ - తిరుత్తమ్మి యాయ్, సుశీతుకవర - సచ్చార్గడై సత్తాక కట్టిక్కిటవరాయ్, చూడామణి -

సాధురహస్త్రయార్ద మఖిలంగూఢం విపశ్చిత్రియం లోకాశ్చ
 వరజస్సుశిక్షకవరశ్చూడామణిశ్శీభతే”(౧) “యస్మాదయం కులదైవ
 తం రఘుపతేరారాధనం శ్రీసఖః కావేరీసరిద స్తరీపనగరీ వాసస్తలీ పుణ్య
 భూః! క్షిప్తమాన్యగురువ్రతేణ్యమహిమావేదాస్త విద్యానిధి రాభ్రితా
 సౌమ్యవరస్త్వయంతు భువనాచార్యోసి కస్తేనమః” ఎస్టపడియే-పిల్లై
 లోకాచార్యరుడైయ సమాభ్యుధికరహితమానపెరియపెరుమైయై ప్పేశా
 నిస్తుకొణ్ణై “రహస్యగ్లో విత్తై న్దమణ్” ఎస్టు అవిడ్డతై అధికమాక

సకలరుక్మమ్ శిరోభూషణరాయ్, ఆర్యః - పూర్వరాన, సౌమ్యవరః - అమృతయ
 మణవాళనాయనార్, శరారి - సప్తార్ధారెన్న, కలిజిత్ - పరకాలరెన్న, భట్టేశ-
 భట్టరెన్న (ఇవర్కకై), ముఖ్యాత్తనామ్ - ముతలక ఉడైయ, భక్తానామ్ -
 భాగవతర్కశుడైయ, విమల - నిర్దలమాన, ఉక్తిక్రీసూక్తికళాకట, మాక్తికమణిన్ -
 ముత్తుమణికళై, ఆదాయ - ఎడుత్తుక్కొణ్ణు, గూఢమ్ - రహస్యమాన, అఖిలమ్ -
 సమస్తమాన, రహస్త్తయ - రహస్యత్రయత్తిరుడైయ, అర్థమ్ - అర్థతై, విపశ్చిత్ -
 ఆచార్యాశుడైయ, ప్రియమ్-తిరువుళ్ళత్తుమ్ ఇత్తైవడి, సాధు - నస్తాక, కృత్యా-
 వ్యాఖ్యానమరుళిచ్చెయ్మ, (అతనాల్) శోభతే - ప్రకాశిక్కితార్

(౧) యస్య - యాతారుదేవరీరుక్మ, ఆయమ్ - ఇష్ట, రఘుపతేః - చక్ర
 వర్తిత్తిరుమకసుడైయ, ఆరాధనమ్ - తిరువారాధనమాన, శ్రీసఖః - అమృతయమణ
 వాళన్, కులదైవతమ్ - కులతెయ్వమో? పుణ్యభూః - పుణ్యక్షుక్కిరుప్పిడమాన,
 కావేరీసరిత్ - తిరుక్కావేరియనుడైయ, అస్తరీపనగరీ - మధ్యత్తిలిరుక్కిటతిరువ
 ర్గమానతు, వాసస్తలీ - దేవరుక్మ వాసస్థానమో? వరేణ్యమహిమా - నిరవధిక
 మాహాత్మ్యముడైయ, కృష్ణః - పడమ్మత్తిరుప్పిడిప్పిల్లై, మాన్యగురుః - మహనీయ
 రూన ఆచార్యరో? వేదాస్తవిద్యా - ఉభయవేదాస్తక్షుమ్, నిధిః - ఆకరమాన,
 సౌమ్యవరః - అమృతయమణవాళనాయనార్, బ్రాతా - తిరుత్తమ్మియారో? స్త్వయం
 తు - దేవరీతామ్, భువనాచార్యః - లోకక్షుమ్ ఆచార్యరాయ్, అస - ఆకి
 తీర్, తే - ఇప్పడప్పట్టదేవర్మమ్, కః - ఎవర్, సమః - ఒప్పానవర్.

ఆదరిత్తు అక్లే ఎట్టున్దరుళియరున్దు పిల్లై లోకాచార్యర్ వైభవమెల్లామ్ అణ్ణరరుళిచ్చెయ్యక్కేట్టు, “ఇవ్వళవాకిలుమ్ పెన్ద్రోమ్” ఎన్దు శీత రాయ్ అణ్ణరై సేవిత్తుక్కొణ్ణు రచార్యర్ కళుక్కు ఆవాసభూమియాన కోయిలిలే ఎట్టున్దరుళియరుక్కు, పిన్నై ఒరునాళ్ వరైయిలే నమ్మెరు మాళ్ తిరువడితొచ్చెన్దవాతే, తీర్థమ్ తిరుమాళై తిరుప్పరియప్పిన్దు డన్ తమ్తేనేమలరుమ్ తిరుప్పాదత్తాలే ఇవర్ ముడిశూడువిత్తు, నాయ నారైప్పార్ త్తు (౧) “తస్మిన్ సస్థితనేత్రేణ శ్రీమతాశేషశాయినా । సత్కృతః కృతవాన్ వాసం కింఞ్చ తదన్తికే” ఎన్దిటపడియే-తిరుప్ప వచ్చెవ్వాయ్ ముఱువల్ కొణ్ణు “నమ్ ఉడైయవరైప్పిలే నీరుమ్ నమ్ వీటిల్ కార్యత్తైయుమ్ దర్శనరహస్యజ్ఞైయుమ్ ఆరాయ్న్దుకొణ్ణు, ఉన్దుడైయ శరీరావసానత్తవళమ్ ఇక్కేయియమ్” ఎన్దురుళిచ్చెయ్య; “ఇవరుమ్ మహాప్రసాదమ్” ఎన్దుక్కిరిత్తు నియమిత్తపడియే అక్లే ఎట్టున్దరుళియరున్దార్.

అక్కాలత్తిలే అగ్గుణ్ణాన రహస్యగ్రన్థగళై యెల్లామ్ ఆరాయ్న్దు తిరుక్కణ్ శాత్తి జీర్ణోద్ధారణమ్ శెయ్తరుళి అనన్దై ప్రకాశిప్పిత్తు కొణ్ణెట్టున్దరుళియరుక్కుచ్చెయ్తే, పెరుమాళ్ తిరుప్పణి తిరువారాధ నమ్ నడత్తిక్కొణ్ణుపోరుకిఱ ఉత్తమనమ్మి తామ్ వాకనడత్తుకిటపడియే యుమ్, అముతుశెయ్తరుళుకిఱ తళికై కళిల్ కుత్తై కళైయుమ్ కణ్ణు, వానమామళై జీయర్ అమ్మియమణివాళినాయనారుడనే “దేవరీర్ పెరు మాలై కుఱిత్తు; ఇవనై నళిప్పిత్తు అనుకూలరై కొణ్ణుతిరుప్పణి తిరువారాధనమ్ కుత్తై వఱిక్కొణ్ణురుళ వేణుమ్” ఎన్దు ప్రపత్తిపణ్ణై వేణ్ణిక్కొళ్ళుమ్”

(౧) తస్మిన్ - అష్టకోయిలిలే, సస్థిత - వికసితమాన, నేత్రేణ - తిరుక్కణ్ణై యుడైయ, శ్రీమతా - శ్రీమానాన, శేషశాయినా - అమ్మియమణివాళినాలే, సత్కృతః - సత్కృతకీ - సత్కృతకీ-పృథ్వువరాయ్, కింఞ్చిత్కాలమ్ - ఇలకాలమ్, తదన్తికే - అవో సన్నిధియో, వాసమ్ - వాసలై, కృతవాన్ - శెయ్తరుళినార్

ఎన్నఁ నాయనారుమ్ అతుకేట్టరుళి, అమృతమవదరై కుఱిన్తు “పెరుమా
ళుక్కు ‘దేవరేరుడై య తిరుప్పణి తిరువారాధనమ్ కుఱై వఱనడత్తుమ్మడి
ఇవనై యుమ్ అనుకూలనాక్కి త్తిరు త్తిప్పణికోణ్డరుళ వేణుమ్’ ఎన్ఱు మగ్గ
ళాళానమ్పణ్ణీర్” ఎన్ఱుళొల్లి త్తాముమ్ అప్పడియే శెయ్య; పెరుమాళుమ్
పణ్డఱపోలేకణ్డరుళానిఱ్ఱ; అనన్తరమ్ (౧) *తిలతములకుక్కాయ్ నిన్ఱ
తిరువేగ్గడ త్తెమ్మెరుమానై యుమ్ మల్ ముమ్ వడతిశైయిలుణ్డనతిరు
ప్పతికళై యుమ్ తిరువడితోమై త్తిరుపుగ్గమాయ్ (౨) “తత స్తేనాభ్య
నుజ్ఞాతోయాతో ధరణిముత్తరామ్” ఎన్ఱిఱపడియే పెరుమాళోనన్నిధి
యిల్ శెన్ఱు సేవిత్తు “అడియేన్ తిరుమలైక్కు విడై కొళ్ళుకేణ్” ఎన్ఱు
విణ్ణప్పమ్ శెయ్య, పెరుమాళుమ్ “అప్పడియే శెయ్యమ్” ఎన్ఱు ఇవరుక్కు
త్తీర్దప్రసాదమ్ శరకోపనుమ్ ప్రసాదిత్తు విడై కొడు త్తరు;

అమృతమణవాళ పెరుమాళో నాయనారుమ్ అణియరజ్జన్ తిరు
ముల్ ముత్తిల్ నిన్ఱమ్ పెరియతిరుమలై యేఱపోవారాయ్, అప్పోతే
పుఱప్పట్టు (౩) *ముప్పోతుమ్ వానవరేత్తుమ్ మునివోకళ్ వేగ్గత్తై
యిలే శెన్ఱు పుకున్ఱు, పజ్జయచ్చెల్వీయార్ పురుషకారమాక శెన్ఱామరై
క్కణ్డరై యుమ్ సేవిత్తు, తీర్దమ్ ప్రసాదముమ్ వీకరిత్తుపుఱప్పట్టు, (౪)
“పాధేయం పుణ్డరీకాక్షనామసక్కి ర్తనామృతమ్” ఎన్ఱిఱపడియే ద్వయ
వచనపాధేయత్తుడనే (౫) “పూణ్ణోవలూర్ తొమ్మితుమ్ పోతునెజ్జో”
ఎన్ఱు పెరియత్వరై యోడే పుఱప్పట్టు *అవనడినియిల్ తడజ్జళై యుడై య

(౨) తతః-అతఃకుప్పిఱకు, తేన - అన్తరంగనాధనాల్, అభ్యనుజ్ఞాతః - అను
మతిపణ్ణిప్పట్టవరాయ్, ఉత్తరామ్ - వడతిశైయిలుళ్ళ, ధరణిమ్ - తిరుమలైమతలాన
దివ్యదేశతై, యాతః - అడైన్దార్

(౪) పుణ్డరీకాక్ష - సర్వేశ్వరమడైయ, నామ - తిరునామక్కుళై, సక్కి ర్తన -
అనుసంధిప్పతాకిఱ, అమృతమ్ - అమృతమే, పాధేయమ్ - పాధేయమాకిఱకు

రాయ్ విశ్రమిత్తు విడాయాటివన్తు, తిరుక్కోవలూరిలేశెన్లు ఉళ్ళేపుళ్ళు
ఆయనిడై కిట్టియొక్కిట్టి ముతలాన్దూర్ కళ్ళమావరై యుమ్ సేవిత్తు
అవర్ కిళ్ళ పురుషకారమాళ “తివిక్రమమభిగమ్య” ఎన్నిఱపడియే
అన్దూర్ కిళ్ళ నాయనారై యుమ్, ఆయనై యుమ్ సేవిత్తు(౧) “తూవడి
విల్ పార్ మకళ్ళ” ఎన్ఱుతోడన్గి “తిరుక్కోవలూరతనుళ్ళ కణ్డేన్ నాన్”
ఎన్నిఱపడియే ఆయనుడై యసోశీల్యసాలభ్యసాన్దర్యాదికలై అనుభవిత్తు,
అనన్దరమ్ (౨) “సియుమ్ తిరుమకిళుమ్ నిన్ఱాయాల్” ఎన్నిఱపాట్టై
యసునన్దిత్తు (౩) “అన్ఱివ్వులకి మళన్దాయడిపోల్ శ్రీ” ఎన్ఱుమగ్గళాశాసనమ్
శయితరుళి తీర్దమ్ ప్రసాదప్పట్టు, పూగ్గోవలాయన్ అగ్గుకు పిన్నేతళ్ళ;
తిరువేగ్గడత్తానరుళ్ళ మున్నే నడత్తి ప్పొటప్పట్టు (౪) “కున్ఱమేన్దిక్కుళిర్
మత్తై కాత్తవన్ అన్ఱు ఇలమళన్దపిరాన్ పరన్ శెన్ఱుశేర్ తిరువేగ్గడ
మామలై” ఎన్ఱుమ్(౫) “తిరువేగ్గడత్తాయన్” ఎన్ఱుమ్(౬) “మొయ్ త్త
శోలై మొయ్ పూమ్ తడమ్” ఎన్ఱుమ్ శొల్లప్పడుకిఱ నీరైయెయుడైయ
తిరువేగ్గడముడై యానై తిరువడితోగ్గుకై యిల్ మికవుమ్ కాతలై యు
డైయరాయ్, పెరుగ్గుట్టత్తుడనే పోవాన్ వట్టికొన్ఱు త్వరిత్తైన్దురుళి
* మొయ్ త్తశోలై మొయ్ పూమ్ తడన్దాగ్గోవరైయెయుడైన్దు, పాదవీర
త్తిలే అడియిట్టేము భావనై కొన్ఱు శేషగిరియొచ్చెన్ఱుకిట్టిసేవిత్తు, ఏఱి
సేవాక్రమత్తినడై వే సేవిక్కుమిడన్గలై సేవిత్తు * పొన్నమ్బయిల్ పోల్
మరికతమ్బాల్ పూవై మలర్ పోల్ పొగ్గార్ కిడల్ పోల్ పొలినిక్కున్ఱు
పుట్టుకిన్ఱులై న్దశ్శోతి, అన్నమ్బయిల్ శ్రీనడమాడ వలర్ మేల్ మక్లై
యుత్తై మార్ పనానలప్పనై యుమ్, (౭) “సిషే వేదేవదేవేశం శేషశైలని

(౭) శేషశైల - తిరుమలైయిలే, నివాసనమ్ - నిత్యవాసమ్ శేయకళ, దేవదేవేశమ్ - నిత్యసూరికళకు అభివతియాన తిరువేగ్గడముడైయొనై, సీషేషే సేవితార్.

- (౧) తి. మొ. ౨-౧౦-౯. (౨) ౧-తిరు-౮-౬ (౩) తిరుప్పా. ౨౪.
(౪) తి. వాయ్-౩-౩-౮ (౫) తి. వాయ్-౩-౩-౯ (౬) తి. వాయ్-౩-౩-౧౦.

వాసినమ్” ఎన్నిటపడియే *ఎబ్బిల్ కొళ్ళో తిరువేళ్ళడత్తెనైయై అనుభ
విత్తునిట్ట, అప్పనుమ్ తీర్థప్రసాదమ్ తిరుమాలై శరకోపన్ ప్రసా
దిక్కిప్పెల్ ము కృతార్థరాయ్,

అట్లునిష్టుమ్ పుణ్వుట్టు, నడువే ఇరణ్ణుమూస్తునాళవసరిత్తు, పిన్బుళ్ళు ఉల
కేత్తుమాట్టియాన త్రియూరేట వెల్దున్దుళి తిరువన న్తసరస్సి లేసీరాడి, తిరు
మణ్ణాప్పుళా త్రియరుళి, అడై వే ఆత్వార్ కిలై యుమ్ ఎమ్బెరుమానార్లై
యుమ్ సేవిత్తు, శ్రీబలిపీర త్తరుకేదణ్ణన్ సమర్పిత్తు ఉళ్ళేపుక్కుప్రదక్షిణ
మాక వెల్దున్దుళి, తిరుప్పెల్ ముక్కుక్కిత్తుక్కాకి ఆళవన్దార్ ఇలై యా
త్వార్లై “ఆమ్ముతల్వనివన్” ఎన్దు కిటాక్షి త్తరుళిన యమునై తుజ్జ
వర్ తిరుముల్ ముత్తైయుమ్ అవరెల్దున్దుళియిగుక్కిట కరియమాణికిత్తా
త్వార్ సోపానత్తైయుమ్ సేవిత్తు, పేరుళాళర్ పెరున్దేవిత్తాయారై (౧)
“ఆకారత్రయసమ్మన్నామర విన్దనివాసినిమ్! అశేషజగదిశిత్రీం వస్తేవరద
వల్లభామ్” ఎన్దు నునన్దిత్తు సేవిత్తు*పజ్జయత్తాళ్ తిరువరుళుమ్ కొణ్ణు ఉళ్ళే
శెన్దు, *తానవనై వన్నెళ్ళమ్ కీణ్ణమణివణ్ణనై యుమ్ సేవిత్తు, అవ్వరుకే
ప్రదక్షిణమాక వెల్దున్దుళి సేనై ముతలియారై యుమ్ సేవిత్తు, శ్రీహ స్తి
గిరియరుకే శెన్దు (౨) “ఏవతం కరిగిరిం సమాశ్రయే” ఎన్దు దణ్ణన్ సమ
ర్పిత్తు చదక్రిమత్తాలే పడికడన్దేటి “కచ్చిక్కువాయ్ త్తాన్” ఎన్నిటమణ్ణ
పత్తిలే తిరుక్కుచ్చినమ్మిమున్నాక “వరదరాజర్ తిరువరణ్ణప్పెరుమాళ్లరై
యర్ కు ఇరామానుశనై త్యాగమ్ కొడు త్తప్పలమన్” ఎన్దు అజ్జలిత్తు,

(౧) ఆకారత్రయ - ఆనన్యార్త శేషత్వ ఆనన్యశరణత్వ ఆనన్యభోగ్యత్వ
మాకిట మూన్దు ఆకారణ్ణోడే, సంపన్నామ్ - కూడినవళాయుమ్, ఆరవిధ - తామ
రైప్పువిన్ మేల్, నివాసనీమ్ - నిత్యవాసమ్ కెయ్యుకువళాయుమ్, అశేష - సమస్త
మాన, జగత్ - లోకజ్గళుక్కుమ్, ఈశిత్రీమ్ - సామినియుమాన, వరద - తేవప్పెరు
మాళుక్కు, వల్లభామ్ - ప్రీతిపాత్త్రైయానపెరు వ్దేవిత్తాయారై, వస్తే - సేవిక్కితేన్.

(౨) వర-స్త-గి

అవ్విడత్రిల్ అనవరతసన్నిధి పట్టకొడ్డేరుక్కిఱవర్కళ పురుషకార
మాఁ (౧) “సింధురాద్రిశిరోరత్నమిద్దిరావాసవత్సమ్. వవన్దే వరదంవేది
మేదిసిగృహమేధిసమ్” ఎన్నిటపడియే పుణ్యకోట్యాఖ్యాతమాన విమాన
మధ్యత్రిలే ఎఱున్దురుళియిరుక్కిఱపేరరుళాళరై (౨) “రామానుజాఘ్ని
శరణోస్తి” ఎన్జుతొడక్కి “దాసస్తవేతి వరదాఽస్తి తవేక్షణీయః” ఎన్జు
సన్నిత్తుదణ్డన్ సమర్పిత్తు, అనన్తరమ్ తిరుప్పల్లాణ్డాయమ్, వరదరాజాష్ట
కితైయుమ్, స్తోత్రగద్యజ్జలై యుమ్ అనుసన్నిత్తు మజ్జళాశాసనమృణ్ణి అను
భవిత్తునిఱ్ఱు, తేవప్పేరుమాళుమ్ “నమ్మిరామానుశనై పోలే యిరుప్పా
రొరువరై ప్పెల్లో” ఎన్జు పోరప్రీతియుడనే తీర్థప్రసాదమ్ తిరుమాలై
శరకోష్ఠమమ్ ప్రసాదిత్తు, విడైకొడుత్తురుళ,

అఙ్గునిన్జుమ్ పుటప్పట్టు (3) “దీప్రకాశనరకేసరి విద్రుమాభ
వైక్కుణ్ణవామనయథోక్తికరాష్ట్రబాహున్. అన్యోన్సుధాభుఁజి పాణ్డవ
దూత హేమవర్ణాదిమాన్ వరగురుః క్రమశస్సిషేవే” ఎన్నిటపడియే -
* నిత్యనీర్ నిళకచ్చియిలుళ్ళ తిరువెంకాముతలాన తిరుప్పలికిలై

(౧) సింధురాద్రి - హస్తీగిరిక్కు, శిరోరత్నమ్ - శిరోమణియాయ్, ఇద్దిరా -
లక్ష్మీక్కు, ఆవాస - వాసస్థానమాన, వత్సమ్ - తిరుమార్వయ్యడైయవరాయ్, వేది
మేదిసి - యాగభూమిక్కు, గృహమేధిసమ్ - పతియుమాన, వరదమ్ - తేవప్పేరు
మాలై, వవన్దే - నేవత్తార్.

(3) వరగురుః - మణివాళిమామునికళ, దీప్రకాశ - దీప్రకాశరెన్న, నర
కేసరి - అద్రికియెఱ్ఱరెన్న, విద్రుమాభ - పవద్రువణ్ణరెన్న, వైక్కుణ్ణ - వైక్కుణ్ణరెన్న,
వామన - వామనరెన్న, యథోక్తకర - యథోక్తకారియెన్న, అన్యోన్సు - అన్య
భుజరెన్న, ఇవర్కళైయుమ్, సుధాభ - సుధాకరరెన్న, ఘణి - ఊరకత్తానెన్న,
పాణ్డవదూత - పాణ్డవదూతరెన్న, హేమవర్ణ - హేమవర్ణరెన్న, అదిమాన్ - ఇవర్
కళైముతలాన, అన్యోన్ - కుల్ముసుళ్ళ చిన్మదేశైత్తెప్పేరుమాన్గళైయుమ్, క్రమశః -
క్రమమాయ్, సిషేవే - నేవత్తార్.

యుమ్ తిరువడితొమ్మతు, పుటప్పట్టు (౧) “యతీంద్రజనసిం ప్రాప్య
పురిం పురుషపుణ్యవః! అంతఃకిమపినమ్మశ్యన్న ద్రాక్షీల్లత్తుణంమునిమ్”
ఎన్నిటపడియే శ్రీపెరుమ్బూతూరేట వెమ్మనరుళి, ఊరుకునేన్డు (౨)
“ఇతువోపెరుమ్బూతూర్, ఇళ్లేపిఱన్దో ఎతిరాశరెన్దుడరై టీర్ త్తార్,
ఇతువోతాన్ తేళ్ళుమ్పారునల్ తిరునకిరిక్కొప్పాన ఓళ్ళుఁకుముడైయ
పూర్” ఎన్దుశొల్లిక్కొణ్ణు, అవూరిల్ ప్రవేశిత్తు (౩) “ఎన్దైయెతి
రాశరెన్దు యెడు త్తళిక్కి వన్దపెరుమ్బూతూరిల్ వన్దోమో?, శిన్దెమరుళో
తెరుళో మకిల్ మాళై మార్వనరుళో ఇప్పేబ్రీరుక్కిడి ఈతెన్దుటి
యోమ్మామ్” ఎన్దు అలభ్యలాభమాక ప్రాప్యగౌరవత్తై యనుసన్దిత్తు
ఉన్దన్దు శ్శేకెన్దు (౪) “ఆణ్ణుకిళ్ నాళ్ తిణ్ణళాయ్” ఎన్దుతొడక్కి “ఇరా
మానుశనైప్పొరున్దినమే” ఎన్దు విసిత్తహృదయరాయ్ (౫) “ఎన్దైళ్లే
ఎగ్గళిరామానుశనెన్దుమ్ నన్దైళ్లే నలైకాణ్, ఇన్నుమిన్నుమ్ పెరుమ్బూ
తూరెన్నాయ్ పిరాచెన్నాయ్, పోరప్పెరుమ్బొక్కెమ్లమ్పెట” ఎన్దు
సహృదయానుభవమ్పణ్ణి చరమపర్వత్తిలే నిలైనిన్దు సేవిత్తు ఇరా
మానుశనిణైయడికలైయడైన్దు (౬) “యోనిత్యమ్” ఎన్దుతొడక్కి,
“రామానుజస్యచరణౌ శరణం ప్రపద్యే” ఎన్దు అనుసన్దిత్తు దణ్డన్
సమర్పిత్తు ఎతిరాజన్ వడివై త్తన్ నెణ్ణుళ్ళుమ్ కిణ్ణుళ్ళుమ్ నిన్దు సిక్కి
తపడి నిలైనిలు త్తిక్కొణ్ణు తీర్దప్రసాదగ్గళుమ్ పెల్లిరు (౭) “శిరారు
మెతిరాశర్ తిరువడికిళ్ వాళి” ఎన్దు తొడక్కి “దేవరీర్ నిత్యమగ్గళ
రాయ్ వాళిన్దరుళవేణుమ్” ఎన్దు మగ్గళాశాసనమ్ కెయ్తు శ్రీభా

(౧) పురుషపుణ్యవః - పురుషక్రేష్ఠరాస ఆధునియమణవాళనాయనారుమ్,
యతీంద్ర - ఉడైయవరుక్కు, జనసిమ్ - జన్మభూమియాన, పురిమ్ - శ్రీపెరుమ్బూ
తూరై, ప్రాప్య - అడైన్దు, అన్తః - ఊరుక్కుళ్, కిమపి - ఇలవిశేషగ్గళై, సంపశ్యన్-
పారోతుక్కొణ్ణై, లత్తుణంమునిమ్ - ఇళయాయ్నారై, అద్రాక్షీత్ - నేటిత్తార్

వ్యశ్రమాత్తుక్కు ఉడై యవరై అనుమతికొణ్ణు శ్రీభాష్యశ్రమాత్తిల్ శ్రద్దెయుడై యరాయ్మిణ్ణు పెరుమాళ్ కోయిలేటమ్మెన్దరుళ;

అక్కిడిడామ్బియాచ్చాన్ తిరువంశ్యరాన కిడామ్బినాయనారై సేవిత్తు అవర్పక్కలిలే శ్రీభాష్యమ్ శ్రవిత్తరుళి పేరుకుళరై యుమ్ సేవిత్తు శిటితుకాలమ్ ఎమ్మెన్దరుళియరున్దు, శ్రీభాష్యమ్ అనుసన్ధిత్తు త్తలైక్కట్టినవాతే (౧) “శెన్దమ్ముమ్ వడకలై యుమ్ తిక్కన్దు నావర్” ఎన్గిటపడియే ఉభయవేదాన్తాచార్యరాయ్ (౨) “వేదాన్తమ్ము ప్పొరుళిన్ మేలిరున్దు విళక్కై విట్టశిత్తన్విరిత్తనన్” ఎన్గిటపడియే తన్దుభేన పేరుకుళరుడై య వైభవత్తై ప్రకాశిప్పిత్తుకొణ్ణు దేవరా జరై, సేవిత్తు అనుమతికొణ్ణు అజ్ఞుడైన దర్శనగ్రన్థగై యుమ్ ఎడుప్పి త్తుకొణ్ణు కోయిలేటమ్మెన్దరుళినార్.

అనన్తరమ్ (౩) “తతః ప్రతినిపుత్తన్తం పురుషోభుజగేశయః | ప్రత్యుద్గమ్యప్రభుస్సైన్వరం పునః ప్రావేశయత్పురమ్” ఎన్గిటపడియే పెరుమాళ్ అలే ప్రత్యుద్గతరాయ్కొణ్ణు తిరువరణ్డప్పెరునకరై ప్రవేశిత్తు పెరుమాళ్ సేవిత్తరుళ, పెరుమాళ్ మ్ పోరడకన్దరుళి తీర్థప్రసాదగ్గల్ ప్రసాదిత్తు “ఇక్కినిత్యవాసమ్పణ్ణుమ్” ఎన్దునియమి త్తరుళ, ఇవరుమ్, (౪) “నిత్యం రక్తేనివాసాయప్రార్థితః ఫణిశాయినా | పశ్యన్ పాదామ్బుజం

(౩) తతః - పిఱకు, భుజగేశయః - తిరువనన్దాన్తాన్వేలే పళ్ళికొట్టిరుక్కిఱు, ప్రభుః - స్వామియాన, పురుషః - అరణ్యనకరప్పన్, ప్రతినిపుత్తమ్ - తిరుమ్మి ఎమ్మెన్దరుళిన, తమ్ - అన్ద అమ్మకియమణివాళనాయనారై, ప్రత్యుద్గమ్య - ఎతిర్ కొణ్ణు, సైన్వరమ్ - స్వేచ్ఛెయాయ్, పునః - మఱుపడియమ్, పురమ్ - శ్రీరణ్డత్తిల్, ప్రావేశయత్ - ప్రవేశిప్పిత్తార్

(౪) రక్తే - శ్రీరణ్డత్తిల్, నిత్యమ్ - నిత్యమాయ్, నివాసాయ - వాసమ్ శేయ పతటాక, ఫణిశాయినా - రక్తనాధనాలే, ప్రార్థితః - ప్రార్థికృప్పట్టవరాయ్,

తస్యపాలయామాసశాసనమ్” ఎన్నిటపడియే అజ్ఞేనిత్యవాసమాక ఎఘ్నున్ద
రుళియిరుక్క, పిన్బు అఙ్కుణ్డాన పెరియోర్ కి శ్లోరమ్ “దేవరీర్ ఇన్ద్ర
పెరుమాళై నిత్యమాక మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణక్కొణ్డు ఎఘ్నున్దరుళియిరు
క్కవేణుమ్” ఎన్దు ప్రార్థిక్క, అప్పడియే ఇన్బుమికు పెరుగ్గుభువుడనే
ఎఘ్నున్దరుళియిరుక్క ఇన్ద్ర (౧) “శ్రీమద్రజం జయతు పరమంధామ
తేజోనిదానం భూమాత్మన్ భవతుకుశలీ కోపి భూమాసహాయః ।
దివ్యం తస్మేదిశతు విభవం దేశికోదేశికానాం కాలేకాలే వరవరమునిః
కల్పయన్ మఙ్గళాని” ఎన్దు కాలకాలజ్గళిలే మఙ్గళాశాసనమ్ పణ్ణయరుళ,
అత్తాలే (౨) “అరజ్గర్ తమ్ శీర్ తత్తైప్ప” ఎన్నిటపడియే పెరుమాళుడైయ
తిరుచ్చెల్వముమ్ (౩) “శిఙ్గన్దశెల్వమ్ మల్ కు” ఎన్దుమ్ (౪) “నీఙ్గాత
శెల్వమ్ నిన్ద్రైన్దు” ఎన్దుమ్ శొల్లుకిటపడియే అతిసమృద్ధియోడేవిశ్శా
నిఙ్కుచ్చయ్ తే;

అక్కాల త్తిలే పెరుమాళ్ సేవై కు విరుద్ధమానతొరు ఆశౌచ
విశేషత్తై త్తైత్కిల్ నిన్దుమ్ శిలర్ వన్దు విన్ణప్పమ్ శెయ్య, అతుకేట్టు

తస్య - ఆర్థవచ్చెరుమానుడైయ, పాదామ్బుజమ్ - తిరువడిత్తామరైకళై, పశ్యన్ -
కణ్డారేదిత్తుక్కొణ్డు, శాసనమ్ - నియమనత్తై, పాలయామాస - రక్షితార్

(౧) తేజః - ప్రకాశత్తుక్కు నిదాసమ్ - ఆదికారణమాయమ్, శ్రీమత్ -
నిత్యశ్రీయోడుకూడియ, రజమ్ - శ్రీరజ్జమెన్నిట, పరమమ్ - శ్రేష్ఠమాన, ధామ - స్థాన
మానతు, జయతు - విశిష్టవేణుమ్, తస్మిన్ - ఆర్థశ్రీరజ్జత్తిల్, భూమాసహాయః - శ్రీదేవి
భూదేవికళోడుకూడియ, కోపి - అనివాచ్యనాన, భూమా - సర్వేశ్వరన్, కుశలీ -
పల్లాణ్డాయ్, భవతు - ఎఘ్నున్దరుళియిరుక్కవేణుమ్, దేశికానామ్ - ఆచార్యకళ
కెల్లామ్, దేశికః - ప్రథమాచార్యరాన, వరవరమునిః - మణివాళమామునికళ,
కాలేకాలే - కాలన్దోటుమ్, మఙ్గళాని - మఙ్గళాశాసనకళై, కల్పయన్ - పణ్ణిక్కొణ్డు,
తస్మై - ఆర్థ అర్థియమణివాళనుక్కు, దివ్యమ్ - శ్రేష్ఠమాన, విభవమ్ - వైభవత్తై,
దిశతు - ఉన్దాక్కవేణుమ్

*తెన్నర్గన్ కట్టల్ శెన్నివై త్తుత్తానతిల్ మన్నియిరుక్కిఱ తమక్కు
తద్విశేషమ్ అసహ్యమాయ్, అప్పోతొరుశిన్తెయ్తు (౧) “త్వత్పాద
పద్మప్రవణా త్తవృత్తేర్భవన్తి సర్వేప్రతికూలరూపాః” ఎన్నిటపడియే భగ
వదనుభవవిరోధికళాన పరిగ్రహజ్ఞెల్లామ్ అత్యస్తమ్ ప్రతికూలమాకవే
అటుతియిట్టు, అప్పోతే తమక్కు సబహ్మచారియాన శ్రీశరకోపజీయర్
పక్కల్ శెన్టు “అడియేనుక్కు త్రిదణ్డకాపాయాదికళై ప్రసాదిత్తరుళ
వేణుమ్” ఎన్టు విన్ఱప్పమ్ శెయ్య, అవరుమ్ ఇశైయ, (౨) “ఛన్దంతస్యైష
విజ్ఞాయ నన్దన్దన్దిరన్తరమ్ । సజ్ఞం సర్వం పరిత్యజ్య తుజ్ఞం ప్రావిశ
దాశ్రమమ్” ఎన్నిటపడియే సర్వసజ్ఞపరిత్యాగపూర్వకమాక సన్న్యసిత్త
రుళి, అన్తన్తరమ్ త్రిదణ్డకాపాయాదికళై యుమ్ అవర్ తిరుక్కయాలే
ఉకన్తు ప్రసాదిక్కు, ఇవరుమ్ ధరిత్తరుళి, ఉత్తమాశ్రమప్రాప్తివణ్ణా
నిఱ్ఱ, అవ్వళవిల్ అవరుమ్ ఇవర్క్కు ప్పిల్లై తిరునామత్తైమున్నిట్టు
“శ్రీశరకోపజీయర్” ఎన్టు దివ్యనామమ్ ప్రసాదిక్కుప్పెల్ల *అల్ల
పత్తరాయ్ *పల్లీలార్ పల్లీనిన్ఱ పెరుమాళ్ తిరుమున్నేనిన్ఱునేవిత్తు,
(3) మగ్గళం రక్తధుర్యాయ తుజ్ఞ పన్నగళాయినే! మగ్గళం సహ్యజామ

(౧) త్వత్ - దేవరీరుడైయ, పాదపద్మ - తిరువడిత్తామరైకళిల్, ప్రవణ -
ఆసక్తమాన, అత్తవృత్తేః - మనోవ్యాపారత్తైయడైయవనుక్కు, సర్వ - సకలగృహ
క్షేత్రాదిసగ్గళో, ప్రతికూలరూపాః - విరోధికళాక, భవన్తి - ఆకిటతుకళ్.

(౨) ఏషః - ఇష్ట అర్థుకియమణివాళినాయనార్, తస్య - అష్టశరకోపజీయ
రుడైయ, ఛన్దమ్ - అభిప్రాయత్తై, విజ్ఞాయ - అజ్ఞిస్తు, నిరన్తరమ్ - మికవుమ్, సన్దన్ద
స్థేన్ - ఉకన్తుకన్తు, సర్వమ్ - సకలమాన, సజ్ఞమ్ - సమృద్ధకళైయమ్, పరిత్యజ్య -
సహసమాకర్త్యజిత్తు, తుజ్ఞమ్ - సర్వాశ్రమగ్గళిలుముయర్పణతాన, ఆశ్రమమ్ -
సన్న్యాసిసాశ్రమత్తై, ప్రావిశత్ - పరిగ్రహితార్

(3) తుజ్ఞ - ఉన్నతమాన, పన్నగ-తిరువనన్దాగ్నాన్తేలే, శాయినే - పల్లికొడ్డి
రుక్మిణి, రక్తధుర్యాయ - రక్తనాథన్పొరుట్టు, మగ్గళమ్ - మగ్గళముణ్డాకవేణుమ్,

ధ్యసాన్నిధ్యకృతచేతనే” ఎన్నిటపడియే తిరుప్పల్లాడై అనుసన్ధిత్తు మగ్గళా శాసనమ్ పణ్ణి అజ్జలిత్తునిట్కు, పెరుమాళ్ళుమ్ పెరియనన్దోషత్తుడన్ తీర్ద ప్రసాదమ్, తిరుమాలై తిరుప్పరియట్టత్తుడనే తమ్తుయరటుశుడరడి యాన శ్రీశరకోపనై యుమ్ ప్రసాదిత్తు, తిరుప్పవళవాయ్ తిఱన్దు “సీర్ నమ్ముడైయనామమాన మున్ తిరునామత్తైయే ముల్ తనడత్తుమ్” ఎన్ఱుతిరు వుళళుమాయ్, ఇవర్ కుప్పల్లవరాయమర త్తైయుమ్ ప్రసాదిత్తు, “ఎమ్మెరు మానారై ప్పీలే శరీరావసాన త్తళవుమ్ ఇళ్ళేఇరుమ్” ఎన్ఱునియమిత్తు(౧) “నిసృష్టాత్తా సుహృత్తుచ” ఎన్నిటపడియే తాముమ్ ఇవరిడ త్తిలేన్ద్రస్త భరరాయ్ “నమ్ముడైయ అత్తికియమణవాళజీయరై మర త్తే వైత్తు వారుళ్ళోళ్” ఎన్ఱు ఉత్తమనమ్బితోడక్కమాన అనై త్తుప్పరికరత్తైయుమ్ ఇవర్ పిన్నేపోకవిడ, అవర్ కళుమ్ అప్పడియే ఇవరై అత్తై త్తుక్కొణ్ణుపోయ్ మర త్తిలేమ్మింద్రుళప్పణ్ణి, “మణవాళ మామునియే ఇన్న మొరునూల్ త్తొణ్ణిరుమ్” ఎన్ఱు మగ్గళాశాసనమ్ పణ్ణినేవిత్తుమిణ్ణార్ కిళ్.

పిన్బుమరత్తైయెల్లామ్ వానమామలై జీయర్ ముతలాన ముతలి కల్తై కొణ్ణు శెప్పమిడువిత్తు, “తిరుమలై యాత్వార్” ఎన్ఱుతిరువాయ్ మొట్టిప్పిలై త్తిరునామత్తాలేవ్యాఖ్యానమణ్డపత్తైయుముణ్ణాక్కి, పిలై లో కాచార్యర్ తిరుమాళికై యిల్ రహస్యమ్ విలైన్దమణ్ణాలే అన్దవ్యాఖ్యా నమణ్డపన్దలత్తుక్కు మణ్ కాప్పళాత్తువిత్తు, అప్పిడత్తై గురుకులవాన మాళవే ఎణ్ణి, స్వాచార్యాజ్ఞి పజ్జుజదన్దన్దచ్చాయామధ్యేనుఖాసీనరాయ్ వ్యాఖ్యానిత్తుకొణ్ణు ఎమ్మింద్రుళియిరున్దు, పిలై నమ్మాత్వార్ తిరునా మత్తాలే విళన్దినాప్పీలే తాముమ్ పెరుమాళ్ తిరునామత్తాలే మికవుమ్ విళన్దీయరుళా నిన్ఱుకొణ్ణు, ఇప్పడి (౨) “రణ్ణమణ్ణళధుర్యాయరమ్యజా

సహ్యజా - కావేరికళుడైయ, కుడ్య - నడువల్, సాన్నిధ్య-ఎమ్మింద్రుళియిరుప్పతిల్, కృతచేతనే-నిలైనిన్ద మనముడైయ రణ్ణాధన్బొరుట్టు, కుణ్ణళమ్-కుణ్ణళముణ్ణాకవేణుమ్.

(౨) రణ్ణ - శ్రీరణ్ణత్తుక్కు, కుణ్ణళధుర్యాయ - కుణ్ణళాశాసనపరరాన, రమ్య

మత్సయోగినే” ఎన్నుమ్బడి కోయిలుక్కుమికవుమ్ మజ్జళాశాసనపర
 రాయెమ్మందరుళియరుక్కిఱకాల త్తిలే (౧) “ఆచారజ్ఞానవైరాగ్యైరా
 కారేణచతాదృశః శ్రీమాన్రామానుజస్సయమిత్యశంసన్తిధః ప్రజాః”
 ఎన్నుమ్బడియాన ఇవరుడైయ జ్ఞానభక్తి వైరాగ్యాకారజ్ఞులైయెల్లామ్
 తిరువరణ్ తిరుముద్రిత్తడయార్కణ్ణు “సుందరవరమునియై బసరయతి
 వరపునరవతారమ్” ఎన్ఱు అఱుతియిట్టు, తిరువడికళిలే ఆశ్రయిత్తు అత్య
 న్తమ్ విలక్షణరాయ్, (౨) “పరమనభోనివాస ఫణిపుగ్గవ రగ్గపతేర్భవన
 మిదం హితాయ జగతోభవతాఽధిగతమ్” ఎన్ఱుమ్ (౩) “వన్బెరువాన
 కముయ్య” ఎన్ఱుమ్ శొల్లకిఱపడియే “పెరియ పెరుమాళ్ జగద్రక్షణార్థ
 మాక ఇక్లేమ్మిన్దరుళినాప్పోలే, జీయరాన ఇవరుమ్ ఇక్లేమ్మిన్దరుళినపడి”
 ఎన్ఱుపోర ఆదరిత్తుక్కిణ్ణు పోన్దార్కళ్.

ఇప్పడియిరుక్కిఱకాల త్తిలే “గోవిందదాసరప్పన్” ఎన్ఱుతిరునామ
 ముడైయ పట్టర్పిరాన్ జీయర్వన్ఱు (౪) “తణ్డమిఱ్ఱోర్ మన్నుపుకఱ్ఱ్
 తొణ్డమణ్డల త్తిల్ వన్దదిత్తు, తన్నుడైయ వాశారమ్ తప్పామల్, ఇన్నిల త్తి
 లాశరిత్తుక్కాట్టి యరణ్ఱై త్తేన్ఱుపుకున్ఱు ఈశనరవణై మేలెప్పరుమాన్

జామత్సయోగినే - మణివాళిమామునికళిన్ పొరుట్టు ముగ్ధశ్రవణకవేణుమ్

(౧) ఆచార జ్ఞానవైరాగ్యైః-ఆచారత్తినాలుమ్, జ్ఞానత్తినాలుమ్, వైరాగ్య
 త్తాలుమ్, ఆకారేణచ-ఆకారత్తాలుమ్, తాదృశః-అన్ఱ ఉడైయవరైపోన్ఱు, అయమ్-
 ఇన్దమణివాళిమామునికళి, శ్రీమాన్-శ్రీమానాన, సః-అన్ఱ, రామానుజః-ఉడైయవర్, ఇతి-
 ఎన్ఱు, ప్రజాః - జనగళి, మిధః - వరస్పరమ్, అశంసన్ - పుకఱ్ఱ్ న్ఱుకొణ్డార్కళ్.

(౨) పరమనభోనివాస - పరమపదత్తైమ్మిన్దరుళియరుక్కిఱ, ఫణిపుగ్గవ -
 తిరువన్దాఱ్ఱానై, భవతా - దేవరాల్, రగ్గపతేః - అఱ్ఱికియమణివాళిమడైయ,
 ఇదమ్ - ఇన్ద, భవన్ - వాస్థానమాన శ్రీరగ్గమానతు, జగతః - లోక త్తినడైయ,
 హితాయ - ఉపకారత్తుక్కు, అధిగతమ్ - అడైయప్పట్టతు

ఇప్పటి అనదృశవైభవయుక్తరాయ్ తిరుమలై యాభ్రావరడినియి
లిలే తేశన్దికియెమ్మొందరుళియిరుక్కిట కాలత్తిలే, పెరియపెరుమాళ్ నియ
మనత్తిసాల్ తమక్కుత్తిరువారాధనమాక శ్రీరజరాజరైయుమ్ ఎమ్మొంద
రుళప్పణ్ణివిత్తు (౧) “జన్మర్మశ్రవణేపివా” ఎన్నిటపడియే పిళ్ళై పిటన్ద
తిరువోణమాయ్, పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరునక్షత్రముమాయ్ ఇప్పశి
యిల్ తిరువోణమాన తిరునన్నాళిలే తిరుప్రతిష్ఠేయుమ్ కొణ్డరుళ
ప్పణ్ణి, తమ్ తిరుక్కైళాళే తిరువారాధనముమ్ శెయ్తు (౨) “నీ పిటన్ద
తిరువోణమ్” ఎన్ఱు శొల్లుకిటపడియే పిళ్ళైలోకాచార్యర్ తిరునక్షత్ర
మాన తిరువోణమ్ ముతలానమల్ బుళ్ళు ఆచార్యర్ కిళ్ తిరునక్షత్రజ్జలై
యుమ్ (౩) “శెన్నెలరిశిశిటుపరుప్పు చ్చెయ్తవక్తారమ్ నలునెయ్ పాలా
ల్ పన్నిరణ్ణు తిరువోణమట్టేన్” ఎన్నిటపడియే అక్కరవడిశిలాలే అముతు
శెయ్తరుళప్పణ్ణి పావనత్వభోగ్యత్వజ్జుడైయ ఇన్నడిశిలాలే శ్రీవైష్ణవర్
లై ప్పాక్షాక అముతు శెయ్తరుళప్పణ్ణి, పూర్వాచార్యోక్త్యనుష్ఠానజ్జలై
స్వాక్త్యనుష్ఠానత్తాలే ప్రకాశిప్పిత్తుకొణ్ణు, శ్రీరజశ్రీక్కు మజ్జళదీప
మోబ్బలే ఉజ్జ్వలరాయెమ్మొందరుళియిరున్దార్.

ఇప్పటి *తిక్కైవిళక్కాయ్ నిన్ఱ తిరువరజ్జత్తిలే (౪) చిరవిరహత
శ్చిన్తాసన్తాన జర్ఘరచేతసం భుజగశయనం దేవంభూయః ప్రసాదయితుం
ద్రువమ్ । యతికులపతిశ్రీమాన్రా మానుజస్సమభూదయ నివృత్తిసమ

(౪) చిరవిరహతః - వెకుకాలమాయ్ పిరిన్దిరుప్పతాల్, చిన్తాసన్తాన - చిన్తా
సమాహత్తిసాల్, జర్ఘర - తళర్ న్ద, చేతసమ్ - మనత్తైయుడైయ, భుజగశయనమ్ -
తిరువనన్దాభ్రావస్తేలేపల్కికొణ్డిరుక్కిటరక్తగాళనై, ప్రసాదయితుమ్ - ఆశ్వసీప్పతణ్కు,
యతికులపతిః - యతీశ్వరరాన, శ్రీమాన్ - శ్రీమానాన, రామానుజః - ఉడైయవరే,
అయమ్ - ఇన్దమణివాళిమామునికళాక, సమభూత్ - అవతరిత్తార్, ఇతి - ఎన్ఱు,
తత్ర - అన్దమణివాళిమామునికళావిమయత్తిల్, సర్వే-సమస్తమాన, సుధీజనాః-విద్య

తుషన్ సర్వేసర్వత్ర తత్రనుభీజనాః” ఎన్టుమ్, అతుక్కుమేల్ (౧) “సముని
 సామ్యజామాతా సర్వేషామేవ పశ్యతామ్ | శ్రీసఖస్య నిదేశేన శుశుభేదే
 శికశ్రియా” ఎన్టుమ్ దేశికశ్రీయా లే (౨) *తిక్కున్ దీర్ త్తియిరామా
 నుశనై వోలే మిశవుమ్ విశక్లానిట్రు, ఇన్తైక్కేట్టు (౩) “తతస్సముత్సు
 కాన్సర్వేతతోధనహస్రశః | శరణం తస్య సంశ్రిత్య చరణౌ ధన్యతాం
 గతాః” ఎన్టిటపడియే సమిపన్ధరోడు దూరన్ధరోడువాళియట అసజ్ఞ్యత
 రానవరోకిల్ వస్తు ఆశ్రయిక్కు, అవరోకిల్ యెల్లామ్ పరమక్పిపై యాలే
 (౪) “తిరుత్తిరుమకిల్ కేళ్వనుక్కాక్కియపిన్” ఎన్టుమ్ (౫) “అరణ్గన్
 శెయ్యతాళిన్తై యోడార్ త్తు” ఎన్టుమ్ (౬) “తిరుమాలడియార్ కిల్”
 ఎన్టుమ్ నిరూపకమామ్బడి అత్తలైక్కు ఆళాక్కియరుళ, అవరోకిళుమ్
 (౭) “అపగతమదమానైః” ఇత్యాదిప్పడియే (౮) *కున్ ద్మిన్తిక్కుణ
 మ్మేరుక్కిళ్ళురుక్కిళ్ళునుకూలరాయ్ “చరవరమునిభృత్యర్” ఎన్టు
 నిరూపకమామ్బడి తిరువడిక్కన్దరంగరాయ్ ఆచార్యాభిమానై కినిష్టరా
 యిరానిట్రు;

జ్ఞానగో, సర్వత్ర - ఎన్టుమ్, సమతుషన్ - ఆనన్దితార్ కళ్

(౧) సామ్యజామాతా - అగ్నియమణవాళి రెన్తుతిరునామమడైయరాన,
 సముని - అన్దపెరియడీయర్, సర్వేషామ్ - అనైవరుమ్, పశ్యతామేవ - పార్ త్తుక్కు
 జ్ఞీరుక్కుచ్చెయ్ తే, శ్రీసఖస్య - క్రియశిపియాన అగ్నియమణవాళి సడైయ, నిదేశేన-
 నియమన త్రినాల్, దేశికశ్రియా - ఆచార్యలక్ష్మీయాల్, శుశుభే - విశ్లేషనార్

(౩) తతః - పిటకు, సర్వే - అనైవరుమ్, శతశః - నూణునూటాయమ్, అధ-
 మేలుమ్, సహస్రశః - ఆయిరమాయరమాయమ్, సముత్సుకాః - అనన్దభరితర్ కళాయ్,
 తస్య - అన్ద మణవాళిమామనికళుడైయ, చరణౌ - తిరువడికళై, శరణమ్ - రక్షక
 మాయ్, సంశ్రిత్య - ఆశ్రయిత్తు, ధన్యతాంగతాః - ధన్యర్ కళానార్ కళ్

(౨) ఇరా-నూ-౨౬ (౪) ఇరా-నూ-౭౮ (౫) ఇరా-నూ-౫౨

(౬) తి-వాన్-౫-౬-౧౧

(౮) పెరి-తిరు-౪-౫-౨

ఇతుకణ్ణ కన్దాడై అణ్ణన్ ముతలనోర్ ఇవర్ తిరువడికళిలాశ్రయ
 ణోన్ముఖరాయరుక్క, అవ్వళవిలేపెరుమాళుమ్ అవర్ కళి స్వప్నత్తిలే
 (౧) “అనఙ్కుచిత మాచళ్వే భుజగళయనం పుమాన్” ఎన్నిపడియే
 విశదమాకజీయర్ తిరువడికళిలే ఆశ్రయిక్కుమ్బడినియమి త్తరుళ, అవర్
 తిరుముకిప్పడియే (౨) “రామానుజపదామౌఞ్జ సౌగంధ్యనిధయోపి
 యే” ఎన్ఱుతోడజ్జి, “శృత్తైవవై భవం తస్యతత్త్వేన శరణం యయః”
 ఎన్నిపడియే, రామానుజ పరిగృహీతరాయ్ అభిజనవిద్యావృత్తజ్జళా
 లుమ్ ఉయర్ నిరుక్కుమవర్ కళాన కన్దాడై యణ్ణన్ ముతలన ఆచార్య
 పురుషర్ కళాయుళ్య అనై వర్ కళుమ్ తన్దాముయర్ త్రికలై ప్పారామల్
 ఇవర్ తిరువడికళిలే సమ్మన్దమే తజ్జళుక్కు ధారకిమెన్ఱు అఱుతియిట్టువన్ఱు
 జీయర్ తిరువడికళై యే శరణమాకప్పల్ శ్రీ ఉజ్జవిత్తార్ కళి, ఇప్పడి ఆశ్ర
 యి త్తవర్ కళెల్లారుమ్ జీయరుడైయ అతిమానుషమాన అద్భుతచరి
 త్రజ్జళెల్లామ్ కణ్ణు యతివరపునరవతారమాక ఎణ్ణి తాజ్జళుమ్ “చిరోపాని
 తసద్వృద్ధర్” ఎన్నుమ్బడి అవర్ తిరువడికళై ప్పొక్కునేవిత్తుక్కొణ్ణు
 అఱుత్తైక్కు అన్తరజ్జరాయరున్దార్ కళి.

ఇప్పడి జీయర్ శిష్యసమ్మత్తుడన్ ఇనితాక వాల్దన్దరుళుమ్
 కాలత్తిలే, కుదృష్టిమతావలమ్మి యాయిరుప్పానారువన్ కోయిలిలే

(౧) భుజగ - తిరువన్దామూర్తిపేలే, శయనం - పళ్ళికొట్టిరుక్కిఱ, పుమాన్ -
 పరమపురుషనానరంగనాథన్, అనఙ్కుచితమ్ - విశదమాక, ఆచళ్వే - అరుళిచ్చెయ్
 తార్.

(౨) యే - ఎవర్ కళి, రామానుజ - ఉడైయవరుడైయ, పదామౌఞ్జ -
 తిరువడితామరైకళినుడైయ, సౌగంధ్య - పరిమళత్తుక్కు, నిధయః - స్థానమా, (అవ
 ర్ కళి) తస్య - అన్తమణివాళిమామనికళుడైయ, వైభవమ్ - వైభవత్తై, తత్త్వేన -
 ఉళ్యపడియాయ్, శ్రుత్తైవ - శేట్టపుడన్, శరణమ్ - రక్షకమాక, యయః - అడై
 న్దార్ కళి.

వస్తు స్వమతోపన్యాసమ్ పణ్ణికొణ్ణు ఇటుమాన్దిరుక్క, సర్వజ్ఞరాన జీయరుమ్ తృణపత్కరిత్తు (౧) “కలై యఱక్కల్ మాన్దర్ కాణ్బరో కేట్టరోతామ్” ఎన్నిఱపడియే అనాదరిత్తుక్కణ్ణు “భగవదనుభవవిరోధి యానభవనై ఊరోడుటట్టక్కడవోమ్” ఎన్ఱునజ్జుల్పిత్తు పూర్వమ్ అవన్ వేడలపై ఎయై ఆశ్రయి తిరున్దవన్ సహవాసదోషేణ కలగ్గి ప్రచ్ఛన్న విరోధికళై కూడి క్కెట్టు మతాన్తరియానానాకై యాలే అవనై ఆలోకిత్తు వార్తై అరుళిచ్చెయ్యకూళి, వాఘాలపంశ్యరాన వేడలపై ఎయై అత్తై ప్పిత్తరుళ, అవనుమ్ వస్తు అవనై ప్పార్ త్తు “మాణీ! ఇవ్వేషజ్జ్ణాయో” ఎన్న, అవనుమ్ అవరై క్కణ్ణుభీతభీతనాయ్ సేవిత్తు అఱ్ఱునిల్లమల్ ఓడిప్పోనాన్.

ఇతుకణ్ణు జీయరుమ్ అన్నెయై “ఇగ్గేయరుమ్” ఎన్ఱాసరిక్క, అవరుమ్ “పర్యుపితాన్నతైయుమ్ మాహిషదధియైయుమన్ఱియిరుక్క ప్పోకాతు” ఎన్ఱు ప్రకృతిపరవశరాయ్ (౨) “అపకర్వపద్ద కోశానామవి కాసారవేర్యధా” ఎన్నిఱపడి పరమకృపై ఫలియామల్ అకన్ఱుపోక, “ఇని ఇతఱ్ఱు ఆవారార్” ఎన్ఱు చిన్తిత్తుప్పెరుమాళ్ కోయిలిల్ “ప్రతివాది భయజ్జురర్” ఎన్ఱు తిరునామముడై యరాయ్, వేదాన్తాచార్యరాయ్ విదేశేష్వపివిఖ్యాతరాయ్ పోరుకిఱ హస్తీగిరినాథరణ్ణా విన్నక్కల్ తిరువుళ్ళమ్కుడిపోయ్ “ఆమ్ముతల్వనివన్” ఎన్ఱు అభిమాని త్తరుళి, “అవరై శ్రీవైష్ణవదాసరాక్కవేణమ్” ఎన్ఱు కరుతి, తమ్ తిరు వడికళుక్కన్తర్గరాన శ్రీవైష్ణవకళిరువర్ కైయిలే తమ్ముడైయ తిరు ముకమెఱ్ఱుతిక్కొడుత్తు అవర్ పక్కల్ పోక విట్టరుళ, అవర్ కళుమ్ ప్రతి వాదిభయజ్జురమణ్ణావై క్కిట్టి తిరుముకతైయుమ్కొడుత్తు జీయరనుప్పిన పుత్తాన్దైయుమ్ అఱివిక్క, అణ్ణావుమ్ కేట్టు అతిప్రీతరాయ్ తిరుముకతై

(౨) రవేళి - సూర్యనాల్, అపకర్వ - ఐరిపాకదనైయడైయాత, పద్దకోశా నామ్ - తామరైముకుళక్కుమ్, అవి కాసరియధా - వి కాసముణ్ణాకాతతుపోల్.

(౧) తిరుమా-౭.

శిరసావహిస్తుకొండ్లు, మున్నేద్రావిడవేదాన్తార్థ శ్రవణశ్రద్ధాయుక్తా నవర్ ఇతువే ఇడమామెస్తుకరుతి తత్తణమేపుటప్పట్టు(౧) “తాయ్నాడు కిష్టేహోల్” ఎస్తుమ్, (౨) “వత్తోవామాతరిమ్” ఎస్తుమ్ శొల్లుకిఱ పడియే శ్రీవత్సకులతిలకరాయ్ శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రతుల్యరాన ఇవరుమ్ శ్రీరక్తాభిముఖరాయ్(౩) “అజగామముహూర్తేన” ఎన్నిఱపడియే పయణ గతికిలై అర్చిరాదిగతియాక మనోరధిస్తుకొండ్లు “మణివాళసూముని వన్ పాదక్కమలగళే కాణవేణుమ్” ఎన్నుమ్ పేరాళైయోడే తిరు వరక్కప్పెరునకిరిలేశెస్తు (౪) “కావేరీ విరజాసేయుమ్” ఎన్తైయాలే అన్ద వైకున్తనాట్టిలే విరజై తానానలనైయెయుడైయ తిరుక్కావేరియిలే నీరాడి, నదీన్దిస్తరణాన న్దరమ్ ప్లవపరిత్యాగమ్పాలే, చేతనన్ వాసనా రేణువైక్కట్టిక్కుమాపోలే అనువాదరీతియాకిఱ వాసనారేణునైక్కట్టిత్తు, కేశవాదిద్వాదశోర్ధ్వపుణ్ణిజ్జలైయుమ్ ధరిస్తుకొండ్లు శ్రీవైష్ణవాలజ్జారమాన అలజ్జారముడైయరాయ్ దివ్యనగర ప్రవేశోద్యుక్త రాయరుక్క;

అవ్వళవిలే అవరణ్డైక్కు పోకివిట్ట శ్రీవైష్ణవరకళుమ్ జేయర్క్కు ఇవర్ ఎమ్మిందరుళినవుత్తొన్తై విన్లప్పమ్ శెయ్య, జేయరుమ్ కేట్టు “పక్వ మాయ్ ఫలిక్కుమో?” ఎస్తు అవర్కిలై వినవియరుళ, అవర్కిళుమ్ “దే వరుడైయ అమోఘసంజ్కల్పమ్ పమ్మతుపోమో? అజ్జోలత్తైలమ్పాలే అపోతే ఫలపర్యన్తమాయ్ ఫలిత్తతు” ఎన్న; పోరణ్డకన్దరుళి ఇవర్క్కభి ముఖమాక కోయిలనైత్తుప్పరికిరత్తుడనే తమ్ సన్నిధి శ్రీవైష్ణవరకళై పోకివిట్టరుళ, ఇవరుమ్ అణియరన్దన్దరుముల్ త్తడియార్ తజ్జళిన్బమికు పెరున్దుపుకణ్డు సేవిత్తు హృష్టరాయ్ నిఖిలజనసుహృత్తుక్కుళానవర్ కళుడనే కూడ త్తిరువరజ్జమ్ తిరుప్పతియిలే ప్రవేశిత్తు, అవర్కళోమున్న్దిలై యాకి ప్పెరుమాళైసేవాక్రమమ్ తప్పామల్ సేవిత్తు, మీణ్డు వరయోగి

(౧) ౧-తిరువ-౩౦.

(౨)

(౩) ౨-య-౧౭౧.

(౪)

మర త్తిలే శైష్ట(౧) “రక్తేధామ్ని సుఖాసీనం వస్తే వరవరంమునిమ్” ఎన్నిట పడియే విశేషాధిష్ఠానమాక స్యాక్షీకారోన్ముఖరా యేమున్నరుళియిరు క్కిట జీయర్ తిరువడికళిలే, (౨) “అకిళ్ళనోఁనన్యగతి శ్శరణ్యత్వత్పాద మూలం శరణంప్రపద్యే” ఎన్నిటపడియే ఆకిళ్ళన్యాఁనన్యగతిత్వపూర్వక మాక తాళుమేతడక్రైయమ్ కూప్పిసాష్టాంగప్రణామమ్ పణ్ణానిఱ్క,

జీయరుమ్ కృపై శైయ్తు (౩) “లోచనాభ్యాం పిబన్నివ” ఎన్ను మ్బడియే కుళిరనోక్కి (౩) “వచసాసా న్త్వయితై వ్త్వమ్” ఎన్నుమ్బడి కుశలప్రశ్నమ్బణ్ణ ఇరు త్తిక్కొణ్ణు, అప్పీనడక్కిట *బిజ్జుదేవిన్ ప్రవే శత్తై ఉపన్యసిత్తుక్కాట్ట, ఇవరుమ్ కేట్టు పోరవాశ్చర్యపట్టు “తిరువాయ్ మొట్టియిలుమ్ అరుళిచ్చెయలిలు మొట్టియ, సంస్కృత త్తిల్ ప్పరిచయ మిత్తై” ఎన్ఱుకేట్టిరుద్దోమ్, “ఇవర్ ఉభయవేదా న్త్తిలుమ్ మికవుమ్ నిపు ణరాయిరుద్దార్” ఎన్ఱు జీయరిడ త్తిల్ అత్యాదరమ్బణ్ణి, ఇని “అడి యేనై ఆటొణ్ణరుళవేణుమ్” ఎన్న; జీయరుమ్ “సిర్ ప్రతివాదిభయ జ్కరర్, నామ్సాధు, ఎజ్జనేకూడుకిటతు” ఎన్న, అణ్ణావుమ్ జీయరై క్కుఱిత్తు (౪) “ప్రసిద్ధి పరగోష్ఠీషు పరవాదిభయజ్కరః | శ్రీవైష్ణ

(౧) రక్తే- శ్రీరక్త మెన్నిట, ధామ్ని- దివ్యదేశత్తిల్, సుఖాఁనీనమ్ - పాశ్చాత ఎమున్నరుళియిరుక్కిట, వరవరంమునిమ్ - కుణవాళమామునికళై, వస్తే- నేవిక్కి-తేన్.

(౨) స్తోర శరణ్య-ఆశ్రితసంరక్షక-నే, అకిళ్ళనోఁఉపాయా న్తరహస్యనాయ్, అనన్యగతి - ఉపేయా న్తరహస్యనాన, (అడియేన్) త్వత్పాదమూలమ్ - దేవర్ తిరువడితామరైకళై, శరణమ్ - ఉపాయమాక, ప్రపద్యే - ఆశ్రయక్కి-తేన్.

(౪) పరగోష్ఠీషు - శత్రుసభైయిల్, పరవాదిభయజ్కరః - (ఎతిరికళై జయిత్తు అఫరకశుక్కు భయావహనాయరుప్పతాల్) ప్రతివాది భయజ్కరైన్ఱు నిరూపక ముడైయనాయ్, ప్రసిద్ధి - ప్రసిద్ధనాయరుక్కి-తేన్ శ్రీవైష్ణవానామ్-శ్రీవైష్ణవర్కశ డైయ, గోష్ఠీషు - గోష్ఠీయిల్, తద్దాసఇతి - శ్రీవైష్ణవదాసనెన్ఱు, విశ్రుతః - ప్రసద్ధ నాయరుక్కి-తేన్.

వానాంగోష్ఠీషు తద్దాన ఇతివిశ్రుతం” ఎన్ఱు “అడియేసుక్కు ఇజ్జనే ఇర
ణ్ణుప్రసిద్ధియుముణ్ణు” ఎన్న; అత్తైక్కేట్టు జీయరుమ్ ఉకన్దతిరువుళ్ళత్తైయు
డైయరాయ్ పచ్చనంస్కారజ్జళై యుమ్ ప్రసాదిత్తు, (౧) “పలరడియార్
మున్నరుళియ” ఎన్ఱుమ్, (౨) “బహుమానేన మహతా” ఎన్ఱుమ్ శొల్లు
కిటపడియే విశేషాభిమానమ్ శెయ్తరుళి, జన్మాద్యుత్కృష్టాదికళాబుడ్డాన
అభిమానమ్ పోమ్బడి (౩) “అడియార్ కెన్దై యాట్పడు త్తవిమలన్”
ఎన్నిటపడియే ఆత్మదాస్యమాక “శ్రీవైష్ణవదాసర్” ఎన్ఱు ఆర్క్కుమ్
సిద్ధియాత దాస్యనామత్తైయుమ్, తదియశేషత్వమే నిలై నిన్ద నిరూపకమా
మ్బడిప్రసాదిత్తరుళి (౪) “కాన్తోపయన్త్రయమినం కరుణైకపాత్రమ్”
ఎన్నుమ్బడియాన అణ్ణావై క్కుటిన్ఱు “ఇతరమతనిరాకరణపూర్వకమాక
స్వమత్తమాన శ్రీరామానుజసిద్ధాన్తతైయే రక్షిత్తుక్కొణ్ణు విశిష్టపక్షత్తి
లేనిన్దరాయ్ పోరుమ్ ” ఎన్ఱునియమిత్తరుళి, ఇవరుమ్ ఒరుపిటవి
యిలే ఇరుపిటవియాయ్ *నత్తామూలమాన మూలస్పర్శముళ్ళతోన్ఱై
ప్పూర్ణి “సన్తమేనమ్” ఎన్నుమ్బడి నత్తైయుమ్ పెల్లయి కృతార్థరాయ్,
ఉడైయవర్ తిరువడికళుక్కు ఆత్మానై పోలే అన్తరజ్గరాయ్, సకలవ్యా
ఖ్యాననిర్మాణసహకారియాయ్ తత్పదాబ్జసేవైకిధారకరాయ్ వాల్న్ద
కొణ్ణు జీయరుక్కు ఉకప్పాకప్పెరుమాళై యుమ్ సేవిత్తు *అరియవరుళి
చ్చెయల్ పొరుళై యెల్లామ్ కేట్టు ఆదరిత్తుక్కొణ్ణెమ్మన్దరుళియరున్దార్
పిన్బు (౫) “తస్మాద్భార్యాదయం పుత్రాన్తమేకంగురుమాప్పుయం”
ఎన్నుమ్బడి తత్సమబ్ధికళాన అప్పాముతలానవర్కళుమ్ జీయర్ తిరువడి
కళిలాశ్రయిత్తు ఉడ్డేవిత్తార్కళ్. అన్ద అప్పావితే తమ్ పుత్రరాయ్
అన్దదేశికరాయిరుక్కిట శరకోపదేశికరై ప్రధమమకటాక్షిత్తరుళినార్.

ఇప్పుడి సమ్మన్దసమ్మన్దికళుమ్ ఉత్తారకరామ్బడి వైభవము
డైయ జీయర్ దర్శనమ్ నిర్వహిక్కిటకాలత్తిలే, జీయరుడైయపూర్వా

శ్రమ త్తిల్ కుమారరాన రామానుజఅయ్యన్ తిరునగరియిలే తిరుక్కల్యాణమ్ శెయ్ తు నిత్యవాసప్పణ్ణియిరుక్కచ్చెయ్ తే, అవర్ క్కొరుకుమారర్ అవతరిక్క, అవఱ్కు “అత్తికియమణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనార్” ఎన్ఱు జీయర్ తిరునామమ్ శా త్తియరుళినార్, పిన్బు శ్రీవిల్లిపుత్తూరిలే ఎన్ఱు న్దరుళియిరుక్కప్పిన్నెయ్ మ్ ఒరుకుమారర్ తిరువవతరిక్క “అవఱ్కు త్తిరునామమ్ ఏతు” ఎన్ఱు జీయర్ సన్నిధిక్కు వరక్కాట్ట, జీయరుమ్ ‘శ్రీవిల్లిపుత్తూరిలే పిఱన్దప్పిళ్ళైక్కు ప్పేర్ ఎన్నెన్ఱు కేట్టు వరవిడువతే’ ఎన్ఱు రుళిచ్చెయ్ తు, పిన్బు ‘శ్రీవిష్ణుచిత్తర్’ ఎన్ఱు తిరునామమ్ శా త్తుకై యన్ఱొవుళ్ళతు” ఎన్ఱు రుళిచ్చెయ్ తు పోకివిట్టరుళ, అవరుమ్ అప్పడియే “పెరియాళ్వార్లై యన్” ఎన్ఱు తిరునామమ్ శా త్తియరుళినార్. అవర్ కళుమ్ వళర్ న్దు ఉపనీతరాన పిన్బు జీయర్ తిరువడికళిలే వన్దా శ్రయిత్తార్ కళి. అవ్విరువరిల్ అత్తికియమణవాళప్పెరుమాళ్ నాయనార్ జీయర్ తిరువడి కళిలే పిరియాతాల్చెయ్ తు సేవి త్తిరున్దార్. జీయర్ శ్రీపాదత్తు ముతలి కళెల్లారుమ్ ఆద రాతిశయేన స్వస్వపుత్రకళుక్కు జీయర్ తిరునామత్తైయే శా త్తుకై యాల్ ఇవర్ కు “జీయర్ నాయనార్” ఎన్ఱు తిరునామమాయిల్లు. ఇవరుమ్ శ్రీమన్నాథమునిభుక్కు ఆళవన్దానై పోలే తమక్కు పాత్రరాన ఇవరై దర్శనప్రవర్తకరామ్బడి విశేషిత్తుక్కుటాక్షిత్తురుళినార్ అవ్విశేషకటాక్షత్తాలే ఆచార్యపాత్రరాన ఇవరుమ్ దీపాదుత్పన్నప్రదీపమ్బాలే మికవుమ్ ప్రకాశమానరాయరున్దార్. ఇత్తైక్కణ్ణు శ్రీపాదత్తుముతలికళి (౧) “అన్తాసు వత్సలతయా కృపయాచభూయసి స్వేచ్ఛావతీర్ణమివ సౌమ్యవరమునీన్ద్రమ్| ఆచార్యపాత్రమభిరామవరా

(౧) అన్తాసు - సమిదగ్గలిల్, వత్సలతయా - వాత్సల్యతాలమ్, కృపయాచ - కృపెయాలమ్, భూయః - ముఱుడియమ్, స్వేచ్ఛా - తమ్ ఇచ్చెయాలే, ఉపతీర్ణమ్ - అవతరిత్త, సౌమ్యవరమునీన్ద్రమ్ - మివ ముణవాళమునికళి పోలిరుక్కి, ఆ, గుణనిధిమ్ - సకలగుణధుక్కుమ్ ఆకరమాన, ఆచార్య-ఆచార్యరుక్కు, పాత్రమ్ - తిరు

భిధానమస్తద్గురుం గుణనిధింసతతం శ్రయామః” ఎన్త నుసన్దిత్తు అనువ ర్తి
త్తుప్పొన్దొర్కిళ్;

అన స్తరమ్ * ఎమరేత్తైముపిటప్పమ్ కేశవస్త్వమరానార్క
శెన్నుమ్బడి ఆత్మార్థభిమానాన్తరూఢతరిల్ అగ్రగణ్యరాన జేయ
రుమ్ (౧) “భగవన్ భవదుద్భవస్థలీ భవతుశ్రీనగరిగరి యసీ” ఎన్తు
శొల్లకిటపడియే తమక్కు- ప్పిటన్దకమాన తిరునగరియిలేశెన్తు ఆత్మార్వరై
త్తిరువడిత్తోమైవేణుమెన్తుతిరువుశ్శమాయ్ (౨) “కురుకూర్ నమ్మిముయ
ల్కిన్తే నున్తున్ మొయ్ కట్టన్బై నై” ఎన్గిటపడియే ఉత్సాహత్తైయు
దైయరాయ్ నమ్మెరుమాళై నేవిత్తు, అనుమతికొణ్ణుపుటప్పట్టరుళి * అర
గ్గత్తుత్తై యు మిన్తుజై వనై వట్టిత్తుజై యాకక్కొణ్ణు ఎమ్మన్దరుళి, తిరువాయ్
మొట్టిప్పీళ్ళై తిరువవతారస్థలమాన కున్దినగరి త్తిలే త్తిరాత్రమెమ్మన్ద
రుళియరున్దు, “పిళ్ళై తమై వాట్టిక్క-ప్పిటన్దలమన్తో ఇత్తు” ఎన్తుశొల్లి
ఈడుపట్టు (౩) “శీత్తమ్ తిరుమాల్ మేల్ వై త్తరుళుమ్ శీర్మన్నర్,
నత్తమితుకాణుమ్ నాన్దొట్టిల్, ముత్తరాయ్ పోనారేయాకిలుమ్ పూజ్జ
మలత్తాళికిళ్ తనై త్తామారనై త్తార్ తలమ్” ఎన్త నుసన్దిత్తు నేవిత్తిప్పట
ప్పట్టరుళి, వరిచ్చూర్ వట్టియాక ఎమ్మన్దరుళి, అజ్గుళ్ళవర్కిళై యుమ్ తమ్
శ్రీపాదధూళియెన్తునిరూపిక్కుమ్బడి వాట్టిత్తరుళి (౪) “యానియా
నిచ దివ్యానిదే శేదేశే జగన్ని ధేః తానితానిసమస్తానిస్థానానిసమసేవత”

ప్పేరనారాన, అభిరామవరాభిధానమ్- అట్టియమణవాళనాయనారెన్గిట తిరునామ
ముడైయారాన, అస్తద్గురుమ్ - అస్తదాచార్యరై, సతతమ్ - సర్వకాలముమ్, శ్రయా
మః - ఆశ్రయక్కితోమ్

(౧) భగవన్ - సకలకల్యాణగుణపరిపూర్ణుడే, భవత్ - దేవరీరుక్కు, ఉద్భ
వస్థలీ - అవతారస్థలమాన, శ్రీనగరి - తిరునగరియానతు, గరియసీ-ఎల్లావన్ శ్రీలుమ్
మేలానతాయ్, భవతు - ఆకవేణుమ్

(౪) జగన్ని ధేః-ఎచ్చెరుమామక్కు, దేశేశే - ప్రదేశక్కోతోముమ్, యాని

(౨) కణ్ణి-౧౦

ఎస్టమ్ (౧) “తానుకన్దపూరెల్లామ్తనాల్ పాడి” ఎస్టమ్ శొల్లుకిటపడి
యే వట్టియిలుళ్ళ తిరుప్పతికలై యెల్లామ్ తత్తత్సలోచిత మజ్జళాశాస
నజ్జలై యుమ్ శెయ్తు, సేవి తరుళి (౨) “వై కుణ్ణనాధవిజయాసనభూమి
పాలాన్ దేవేశపజ్జుజవిలోచనచోరనాట్యన్ నిక్కిప్రవి త్తమకరాయ
తకర్ణపాశౌ నాధంనమామి వకుళాభరణేనసార్థమ్” ఎన్నిటపడియే తిరున
గరియాకిటతిరుమన్త్ర రూపపద్మత్తుక్కు అష్టాక్షరమౌబ్బలే అష్టదశరూప
మాన ఎట్టు తిరుప్పతికలై యుమ్ సేవిత్తు, అవిడజ్జళిలే యథోచితమాన
మజ్జళాశాసనమ్ శెయ్తురుళి, తత్కర్ణికై పోలిరున్దుళ్ళ తిరునగరియై (౩)
“తిరుక్కురుహారతనై ప్పాడియాడిప్పరవిచ్చెన్నిన్” ఎస్టలత్త్యన్తమ్హర్ష
ప్రకర్ణత్తుడిన్ శెన్టుకిట్టి, తిరుత్తామ్రపర్ణి శెజ్జణిత్తుత్తై యిలేసిరాడి *కేశవ
న్తమరిల్ పడియే తిరుమణ్ణాప్పు శాత్తిక్కొణ్డు, త్తాముమ్ ముతలికిళు
మాక *కుయిల్ నిన్టార్ పొట్టిల్ కలై యుమ్, *శెన్దామరై త్తడజ్జలై
యుమ్, *అతిలే అటుకాల్ వరివణ్ణై పాడ (౪) *అన్న మెన్మల త్తణి
మలర్ ప్పీడ త్తలై పునలిలై కుడై సియిల్ శెన్నె లొణ్ణవరియలై య వీల్
శ్శిరుక్కుమ్బ్బియైయుమ్, *మామతిక్కిన్ణిన్ణ శెమ్మిన్ మణిమాడజ్జలై
యుమ్ *తేశమామతిల్ శూన్ న్దుకాయ *శిరజ్జళాలమరర్ వణజ్జుమ్

యాని - ఎన్దెన్, దివ్యానిస్థానాని - దివ్యదేశాన్, (ఇరుక్కిన్ద్రవో) తానితాని -
అన్తన్దదివ్యదేశాన్ శైయెల్లామ్, సమసేవత - సేవితార్

(౨) వై కుణ్ణనాధ- వై కుణ్ణనాధరెన్న, విజయాసన - విజయాసనరెన్న, భూమి
పాలాన్-వైకజ్జుడిక్కిడన్దభూమిపాలరెన్న, ఇవర్ కలై యుమ్, దేవేశ-తేవపిరానెన్న,
పజ్జుజవిలోచన-అరవిత్తవిలోచననెన్న, చోరనాట్యన్ - మాయక్కుత్తరెన్న (ఇవ
ర్ కలై యుమ్), నిక్కిప్రవిత్త-వైత్తమానిధియెన్న, మకరాయతకర్ణపాశౌ - మకరనెడు
జ్జుత్తిక్కాతనెన్న (ఇవర్ కలై యుమ్), వకుళాభరణేనసార్థమ్ - నమ్మాళ్వారుడన్,
నాథమ్ - పొలిన్దునిన్దుపిరానైయుమ్, సమామి - దణ్డన్ సమర్పిక్కి-తేన్

తిరుక్కురుకూరై అనుభవిత్తు, “పుక్కక త్తినిన్ఱుమ్ పిఱన్దకమ్బామ్ కుల మకిళ్ పోల్ తిక్కపుకల్ తెన్నరజన్దనిల్ నిన్ఱుమ్, మిక్కపుకల్ మాఱన్ తిరునగరియిల్ వన్దామ్ అరజ్గర్ శెయ్ త పేఱన్ఱో ఇప్పేల్ యిక్కడి” ఎన్ఱ ను సన్దిత్తుక్కొణ్ణు ప్రీతరా యెమ్మన్దరుళియిరుక్కిఱవళిలై;

*నల్లార్ పల్ర్ వాల్ కురుకూరిలుళ్ళ సత్తుక్కల్లారుమ్ కుఱామ్ కుఱామాకవన్ఱు తిరువడికళిలేసేవిక్క, అఱ్ కళై యుమ్ కప్పై పణ్ణియ రుళి అవర్ కళుడనేకూడ ఆఱ్వాఱై సేవిక్కవెమ్మన్దరుళి ప్రధమమ్ ఎమ్మె ఙమానారై (౧) “శ్రీమాధవాఙ్మి - రామానుజంయతిపతిం ప్రణమా మిమూర్ధ్నా” ఎన్ఱుసేవిత్తు అతిప్రీతియుడనేతీర్దమ్ ప్రసాదప్పట్టు, పుఱ ప్పట్టు పిల్లై తిరుమాళికై యేఱవెమ్మన్దరుళి దణ్డన్ సమర్పిత్తు ఉళ్ళే శెన్ఱు ఇనవాయర్ తలై వన్ఱై యుమ్ సేవిత్తు, మజ్గళాశాసనమ్ శెయ్ తు (౨) “నమ శ్రీశైలనాథాయ” ఎన్ఱు సన్దిత్తు, పిల్లై వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్యుమ్ ప్టలత్తై నోక్కి “నమైవిషయాకిర్త ఇడమన్ఱో” ఎన్ఱుసేవిత్తు *కుఱ్ మోబ్ ల్ మణిమాడమాళికై యుమ్, శెమ్మెన్ మాడజ్గళై యుమ్ సేవిత్తుక్కొణ్ణు పోయ్ ఉభయప్రధానప్రణవమాన ఉత్తై కోయిలిలేచుక్కు (౩) “పకుళా భరణం దేవంస్వకులభరణం యయా” ఎన్ఱిఱపడియే మున్దఱ *నాట్కు మిల్ మిక్కిల్ మాలై మార్ పరాన ఆఱ్వార్ తిరువడికళిలే (౪) “మాతా పితా” ఎన్ఱుతోడణ్ణి “శ్రీమత్తదఙ్గియుగళం ప్రణమామిమూర్ధ్నా” ఎన్ఱు సన్దిత్తుక్కొణ్ణు తాళుమ్ తడక్తై యుమ్ కూప్పిసేవిత్తు, కిణ్ణినుణ్ శిఱు త్తామ్మె అనుసన్దిత్తు, (౫) “అన్నై యాయ త్తనాయ్” ఎన్ఱిఱపాట్టి ఱ్పడియే “సర్వవిధమానబన్ధవిశేషజ్గళెల్లమ్ తమక్కు ఆఱ్వార్” ఎన్ఱు మ్పడి సన్నేహమాక అనుభవిత్తుక్కొణ్ణు అజ్జలిత్తునిఱ్కు, ఆఱ్వా

(౩) స్వకుల - తమ్కులత్తుక్కు, ఆభరణమ్ - అలజ్కరభూతరాన, పకుళాభరణం దేవమ్ - సమ్మఱ్వారై, యయా - ఆశ్రయత్తార్

రుమ్ ఇవరై దేశాన్తరగతనానపుత్రనైక్కణ్ణ పితా ఆదరిక్కుమాపోలే
 “కణ్ణకొణ్ణెన్నేక్కారిమాఱప్పిరాన్” ఎన్నుమ్బడిఇవరై మికవుమ్ ఉక
 ప్పడనే తీర్తమ్తిరుమాళై ప్రసాదగ్గళుడనే ఇవకుళామోదవానితశ్రీమ
 చ్చరకోపపదద్వయమాన శ్రీరామానుజునైయుమ్ ఇవర్ముడియిల్ నై
 త్తువళ; ఇవరుమ్ (౧) “అన్దత్తులధనంభోగ్యమస్తమేమూర్క్కిభూష
 ణమ్” ఎన్ఱనుననిత్తు “శటకోపర్తేమలర్తాళే క్కేయ్నినియపాతుక
 మామెన్దైయిరామానుశనై వాయ్నెనటె నెళ్ళమేవాళ్” ఎన్ఱ హన్ఱ
 రాయ్ పుళకీకృతగాత్రరాయ్, ఆత్వార్ పురషకారమాః (౨) “తిరితన్దా
 కిలుమ్ తేవపిరానుడై క్కరియకోలత్తిరుపురుక్కాణ్ణన్” ఎన్ఱితిపడియే అవ
 రుకన్దవిషయమాన పొలిన్దనిన్దపిరానైయుమ్ తిరువడిత్తోముతు, మగ్గళా
 శాసనమ్బణ్ణి తీర్దప్సాదగ్గళుమ్ పెన్ద్రు కృతార్దరాయ్ పుణప్పట్టు,
 మరమే ఎన్ఱున్దరుళి, అణ్ణేఱితుకాఱమ్ ఎన్ఱున్దరుళియిరుక్కు, అణ్ణణ్ణాన
 వర్కిశెల్లాయమ్ ఇవరుడైయ అనభవమెల్లామతిన్ద “ఇవర్ అవతారవిశే
 షమ్” ఎన్ఱతిన్ద ఇవర్తిరువడికిళిలే ఆశ్రయిత్తార్కిళి.

జీయరుమ్ అవర్కిళై కృపై పణ్ణియరుళి ఆత్వార్ దివ్యప్రబన్దగు
 క్కుమ్ రహస్యజగుక్కుమ్ అర్దమరుళిచ్చెయ్తుకొణ్ణికుమ్కాలత్తిలే,
 (౩) “శురుతిత్తమిత్త మొమ్మియుమ్ శటకోపర్తేపాదత్తైక్కరుతిప్పరవు
 మేతిరాశరాశన్ కివియముతమ్, వరుతిక్కిత్తిన్దరై శెయ్యమామునివన్ పు
 క్కట్ పోయ్ పరుతిక్కిత్తి శెల్లుమణ్ణలమేఱప్ప అన్దతువే” ఎన్నుమ్బడియాన
 ఇవరుడైయ వైభవమెల్లావన్దైయుమ్తిరునారాయణపురత్తాయికేట్టు, ఇవ
 రై నేవిప్పతాక ప్పొఱప్పట్టు త్తిరునగరియేఱవెన్ఱున్దరుళ, జీయరుమ్

(౧) భోగ్యమ్ - భోగ్యమాయ్, అస్మత్కులధుమ్ - నమమలధనమాన శరకోప
 పదద్వయమాన ఇరామానుశన్, మే - అడియేనుడైయ, మూర్క్కి - శిరస్సీల్, భూష
 ణమ్ - ఆభరణమాయ్, అన్ఱు - ఆకట్టుమ్.

ఆచార్యహృదయత్తుక్కు ప్పొరుళరుళిచ్చెయ్యుమ్మాతు “జ్ఞానచతుర్దిక
 శిన్ మేలేయితే, ఆనందపిక్కు ఉదయమ్” ఎన్నిక వాక్యార్థమ్ స్వరసమాక
 ఆకామైయాలే, “ఇతుక్కుర్దమరుళిచ్చెయ్ వార్ ఆర్” ఎన్ఱు విచారము
 జ్ఞాయ్, “తిరునారాయణపురత్తాయ్, పెల్లై తూర్ పక్కలిలే ఆచార్యహృ
 దయరహస్యార్దమ్ కేట్టు, ఇతుక్కుమికవుమ్ నిపుణరాయరుప్పార్”
 ఎన్ఱు కేట్టు త్తిరునారాయణపురత్తేటప్పోయ్ “ఆయిపక్కలిలే ఇన్వర్దమ్
 కేట్టు-వేణమ్” ఎన్నుమ్ పేరాశై యోడే ఆగ్రూర్ క్కువిల్లప్పమ్ శెయ్ తు
 అవరనుమతికొణ్ణు “తిరునారాయణపురత్తుక్కు ప్పొవోమ్” ఎన్ఱు పుట
 ప్పట్టెయ్ నరుళానిట్టు; ఆయియుమ్ తిరునగరిక్కు ఆనన్ద మాక వే మార్గ
 మధ్యేవన్దనజ్ఞతరాక, అవరైక్కణ్ణు “ఎన్ఱేనఫలమ్ ఎతిరేవన్దవాయ్
 ప్పతే” ఎన్ఱు పెరియత్రీతియోడేదీర్ఘదణ్ణనిట్టునిట్టు, ఆయియుమ్ తాళుమ్
 తడక్కెయ్ మ్మకూప్పి నేవిక్క, ఇప్పడి ఇరువరుమ్ అన్యోన్యవన్దనపర
 రాయ్ కుశలప్రశ్నమ్ పణ్ణేనిట్టు, ఇత్తైక్కణ్ణు జీయర్ శ్రీపాదత్తు ముతలి
 కళెల్లారుమ్, “పెరియనమ్మియుమ్ ఎమ్మెరుమానారుమ్ ఎతిర్ ప్పట్టా
 ప్పొలే యాయిల్లై” ఎన్ఱుమికవుమ్ ఉకన్దరుళినార్ కళ.

అనన్తరమ్ *మాడ త్తిరుక్కురుకూరేట ఆయి మున్నిలై యాక
 మీణ్డెయ్ నరుళి, ఆయిపక్కలిలే ఆచార్యహృదయరహస్యార్దమ్ మెల్లమ్
 కేట్టరుళి, (౧) “ఆచార్యహృదయస్యగ్ధాస్సకలాయేనదర్శితాః శ్రీశాఽ
 నుదాసమమలం దేవరాజంతమాశ్రయే” ఎన్ఱు అన్దఉపకారస్మృతిక్కు
 అవర్ విషయమాక ఒరుతనియనరుళిచ్చెయ్ తరుళ, ఆయియుమ్ అతిల్
 తమక్కున్వయమల్లై (౨) “పూతూరిల్ వన్దతి త్తప్పణ్ణియనో? పూజ్ఞ

(౧) యేన - ఎవరాల, ఆచార్యహృదయస్య - ఆచార్యహృదయత్తినుడైయ,
 సకలాః - సమస్తమాన, అర్థాః - అర్థజ్ఞ, దర్శితాః - వెలియడప్పట్టతో? క్షేత్ర -
 తిరునారాయణముక్కు, అనుదాసమ్ - తిరుమలై కైక్కర్దమ్ శేఁడుఁవరాన, అమ
 లమ్ - నిర్దలస్వభావరాన, తందేవరాజమ్ - అర్దఆయియై, ఆశ్రయే-ఆశ్రయిక్కి-తేన్.

మఘుమ్ తాతారుమ్ మక్కిల్ మార్ పన్తానివనో, తూతూరవన్తనెడుమా
లో, మణవాళమామునివనెన్దై యివర్ మూవరిలుమ్ యార్” ఎన్తరు
ళిచ్చెయ్ తు జీయరై అవతారవిశేషమెన్దై ఆదరిత్తుక్కొణ్ణు ఆధ్వారై
యుమ్ అనుదినముమ్ సేవిత్తుక్కొణ్ణు అళ్ళేళికాలమెఘున్దరుళియిరుక్కి,

అతువేహేతువాకి “ఇవర్ తిరునాట్టుక్కెఘున్దరుళినార్” ఎన్దు
తిరునారాయణపుర త్తిలుళ్ళ అసూయాళుక్కుల్ అవర్ తిరుమాళికై యి
లుళ్ళ సర్వస్వత్తైయుమ్ శెల్వప్పిళ్ళై అళ్ళీకిరి త్తరుళుమ్బడి శ్రీభణ్డార త్తిలే
శేరక్క, అక్కల త్తిలే ఆయియుమ్ మీణ్ణుతిరునారాయణపురత్తై ఆ
వెఘున్దరుళి, ఇచ్చెయ్ తియైక్కేట్టు, హృష్టరాయ్ (౧) “యన్యోఽనుగ్ర
హమిచ్చామి తస్య విత్తం హరామ్యహమ్” ఎన్ది ఆతిరుముక్తి ప్పడియే ప్రత్య
క్షమాక శెల్వప్పిళ్ళై ఇత్తైక్కొణ్ణురుళినప్పిన్, నామ్ ఇరక్కత్తుక్కు విషయ
మెన్నుమతు కింపునర్నాయసిద్ధమితే ఉడై యవన్ ఉడై మెయై స్వీక
రిక్కై ప్రాప్తమితే. (౨) “యన్యైతే తస్య తద్ధనమన్యో” ఎన్దు ఈడుపట్టు
ఆనన్దాశుక్కుల్ పనిప్ప వెఘున్దరుళి ఆచార్యకృపాలబ్ధరానజ్ఞానప్పిరానారు
వరై యుమే అర్ధిత్తుప్పేర్దు మల్లై నై కై యెల్లామ్ అఙ్గుత్తైక్కు సమ
ర్పిత్తు శ్రీయాదవాద్రినిలయనుక్కు మాల్యసమర్పణై కనిష్ఠరాయ్ అళ్ళే
ప్రీతరాయెఘున్దరుళియిరున్దార్.

అనన్తరమ్ తిరునగరియిలే పెరియజీయర్ (౩) “మాతవత్తోర్
వాల్ త్తమ్ముడుమ్మై మణవాళన్ తోతవ త్తిత్తాయ్ మత్తై యోరానపె
ర్దై త్తార్, తీతల్ మ్మిళియవితయమ్మేర్దై త్తార్, నన్దయి ఇవర్ తేశా
రత్తన్ కణ్ నెణ్డేకాణ్” ఎన్దు ఆచార్యహృదయసమ్పదాయత్తై త్తామ
నుసన్ది త్తరుళ; అప్పడియే ముతలిరుళుమ్, (౪) “మాతవత్తోన్ మా

(౧) అహమ్ - నాన్, యన్య - ఎన్దవేతనన్ విషయత్తిల్, అనుగ్రహమ్ -
అనుగ్రహమ్ (శెయ్యసేమమెన్దు), ఇచ్చామి - విరుమ్మక్కితేనో?, తస్య - అవనుడైయ,
విత్తమ్ - ధనత్తై, హరామి - అహహరిక్కితేన్. (౨) భార-

అన్ మడై కూటుమ్ మణివాళన్, తోతవ త్తిత్తాయ్ మడైయోరాన్
పెద్రోద్రార్ నీతియినాల్కావర్ తాళ్ శేరప్పద్రోద్రాయ్ మణివాళన్
పూజమలత్తాళ్ కళ్ నెళ్ళేపోద్రోదు” ఎన్ఱునుసన్ఱిత్తాళ్ కళ్;

ఇప్పడి పెరియజీయర్ జ్ఞానసమ్పద్దియోడే *తిరుక్కురుకూరతనై
ఉళక్కోళ్ ఇలన్ఱునై త్తు, అక్కేవాద్ర్ నరుళుమ్ కాల త్తిలే, ఇక్కైక్కణ్ణు సహి
క్కిమాట్టాత శిల ఆసురప్రకృతికిళాన మహాపాపికిళ్, ఇవరెమ్మనరుళి
యిసుక్కిఱ ఓలై మచ్చానమర త్తిలే ఇవర్ ఇరుక్కుక్కణ్ణు, అర్ధరాత్రి
యిల్ మర త్తిల్ అగ్నిప్రక్షేపణమ్బణ్ణు, అన్ఱశైయిలే జీయరుమ్, తమ్ము
డైయ ప్రభావత్తాలే అవ్వయల్ తట్టాతపడి శేషాకృతియాయ్ కొంఱ్ణు
అనై వరుమ్ కాణప్పటప్పట్టు, మరమ్ వేకిఱపడియొక్కణ్ణు విషణ్ణరాయ్
శోకార్తరాయరుక్కిఱ ముతలికిళ్ తిరళిలే వన్ఱుపుకున్ఱనిఱ్కు, ఇన్ఱ
అద్భుతత్తై ముతలికి శెల్లారుమ్ కణ్ణు మికవుమ్ సన్ఱువ్వరాయరున్దార్ కిళ్;
ఇచ్చెయ్ తియై అద్దేశాధిపనాన రాజా కణ్ణువిడిత్తు దణ్ణిక్కత్తేడ; సాప
రాధైకళాన ఏకాక్షి ఏకికిర్లికిళై యుముట్పడ తిరువడియోడే మఱుత
లిత్తు (౧) “పాపానాంవాళుభానాంవా” “త్రాహిత్రాహి” ఇత్యా
దిప్పడి రక్షిత్త జనకికులనున్దరియోప్పోలే సున్దరవరమునియాన ఇవరుమ్
(౨) “దేవీలక్ష్మీర్భవసి దయయావత్సలత్వేన చ త్వమ్” ఎన్నమ్బడియాన
తమ్ముడైయ బన్ధురవర కృపైయాలుమ్ వాత్సల్యత్తాలుమ్ అవర్ కళై
యుమ్ అప్పడియే రక్షిత్తరుళిన్. పిన్ఱు అనేకి కాలత్తుక్కుమేల్
అవర్ కిళ్ సాన్తానికరాయుళ్ళవర్ కిళ్ కరుణామృతసిన్ధువాన కాన్తోప
యన్ఱుమునివర్య కమనీయచరణకమలజ్గళై వన్తాశ్రయిత్తు అవరాధ
క్షామణమ్ పణ్ణిక్కొణ్డార్ కళ్.

అనన్దరుమ్ అద్దేశత్తుక్కు ప్రవర్తకనాయరుప్పానొరువన్ జీయ
రుడైయ జ్ఞానానుష్ఠానపూర్తియైయుమ్ సర్వజ్ఞత్వాదికిళై యుమ్ కిణ్ణు

అత్యంతమ్ ప్రవాసనాయ వద్దాశ్రయిక్కు, ఇవనుక్కు “శ్రీశరకోపదాసర్” ఎన్ఱు దాస్యనామమ్ ప్రసాదిత్తరుళి, అవనైక్కుటిత్తు “అదృష్టత్తిల్ ముక్కుఱురుచియైయుమ్, అదృష్టానుగుణమానదృష్టన్తిలే కాల్ కూఱు రుచియైయుమ్ పణ్ణిక్కుణ్ణుపోరీర్” ఎన్ఱునియమి త్తరుళ, అవనుమ్ అప్పడియే శెయ్తుకోణ్ణు వర్తిత్తుప్పోరుకిఱకాలత్తిలే కాళమేఘున్ తిరుమణ్ణపమ్ తొడజ్జితిరుప్పీధకళ్ తిరువెత్తెకళ్ ముతలాన అనేకకైజ్కర్కళుమ్ ఆధ్వారకన్దరుళుమ్బడి పణ్ణినాన్. అతన్ పిన్బు అఱ్ఱుకియమణవాళన్ తిరుమణ్ణపత్తైయుముణ్ణాక్కినాన్.

అనన్తరమ్ జీయర్ తిరుక్కుఱుఱ్ఱుడియిలే శెన్ఱు అగ్నే తిరువేజ్గడముడైయానెన్బానొరుబ్రాహ్మణనై విశేషకటాక్షమ్ శెయ్తు, అవఱ్ఱు “తిరువేజ్గడదాసర్” ఎన్ఱు దాస్యనామమ్ ప్రసాదిత్తు తిరుక్కుఱుఱ్ఱుడియిల్ కైజ్కర్కళై నియమి త్తరుళ, అవనుమ్ నిన్దనమ్బి, ఇరున్దనమ్బి, కిడన్దనమ్బి, తిరుప్పొక్కడల్ నమ్బి, మలై మేల్ నమ్బి ఎన్దనమ్బికళైవర్ కుమ్ తని త్తనియే తిరువిరుప్పక్కళుముణ్ణాక్కి కల్లావరణము ముణ్ణాక్కు, మల్ గుమ్ తిరుమణ్ణపగళ్ తిరుత్తోప్పక్కళుముణ్ణాక్కి నేవిత్తుక్కుణ్ణుపోనాన్.

ఇప్పడితిరుక్కురుకూర్ నమ్బిక్కుమ్ తిరుక్కుఱుఱ్ఱుశిన్బిక్కుమ్ అనై త్తరుకుమ్ కణ్డరుళప్పణ్ణి, మల్ గుమ్ అన్దేశ త్తిలుణ్ణానతిరుప్పతికళుక్కెల్లామ్ అతిశయజ్గళుణ్ణాక్కుమ్బడి స్వాశ్రితరైక్కల్పిత్తరుళి, పిన్బు (౧) “పిఱన్దకత్తిల్ శీరాట్టుప్పెల్ గ్రామమ్ తనై చ్చిఱన్దకక్కుమ్ శీర్ క్కూణవన్దనై మఱన్దిరుక్కలామో మనమే, మణవాళర్ పొన్నడియో విట్టిరుక్కలామో కలవియత్తినాల్” ఎన్దనుసన్దిత్తు అఱ్ఱుకియమణవాళనై నేవిప్పతాకనినైత్తు, అప్పోతే శరకోపరై అనుమతిక్కుణ్ణు పుఱప్పట్టుత్పరిత్తుక్కుయిలేఱ వెఱ్ఱున్దరుళి, పెరుమాళై నేవిత్తుక్కుణ్ణు పరమతనిర

నన పూర్వకిమ్ స్వమతస్తాపనమ్పణ్ణిక్కొణ్ణు విశేషమాక శేషావతార
మెన్నుమతు తోడ్పెరియపెరుమాళ్ళో పరిసరత్తిలే సుఖమేవాత్తన్దు
కొణ్ణిరుద్దార్.

అక్కాలత్తిలే ఎఱుప్పియప్పాపెరియపెరుమాళ్ళే సేవిప్పతాక
కోయిలేఱపెఱున్దుళి, పెరుమాళ్ళే పిరువడితోఱుతు, పెరియన్దాడై
యన్దుకు ఆ పుబ్బన్దువాకై యాలే అవర్తిరుమాళ్ళికై యిల్ అముతుశె
యేతరుళి అవరుడనే జీయర్ సన్నిధిక్కెఱున్దురుళ, జీయరుమ్ “ఇవర్ పెరి
యవిద్వాన్” ఎన్ఱటిన్దు, పరత్వప్రతిపాడికిమాన ఁడయర్వఱడయర్
నలత్తిన్ ప్రవేశత్తై ఁపన్యసిత్తుక్కాట్టియరుళ, అప్పావుమ్ అతుకేట్టు
ఆశ్చర్యప్పట్టు “జీయరుక్కు త్తిమిఱ్ఱోయ సంస్కృతన్దిల్ పరిచయ
మిత్తై” “ఎన్ఱకేట్టిరున్దోమ్, “ఇనరుమ్ ఁభయవేదాన్తత్తిలుమ్ మికివుమ్
నిపుణరాయరున్దార్” ఎన్ఱ పోరశీతరయరుళి, జీయరుమ్ మరత్తిలే
అవరై అముతుశెయ్యప్రాథిక్కి, అవరుమ్ (౧) “యత్వన్నం యతి
పాత్రస్థం యతినాప్రేషితశ్చయత్. అన్నత్రయం నభోక్తిన్యం భుక్త్వా
చాన్ద్రాయణం చరేత్” ఎన్ఱిఱసామాన్యశాస్త్రైకినిష్ఠరయ్ (౨) “తరు
వరేత్” (౩) “ప్రార్దయేత్” ఎన్ఱిఱ విశేషశాస్త్రజ్ఞానరహితరాయ్
జీయర్ తిరువడికిళి లాశ్రయియామల్ మఱుత్తెఱున్దురుళిన్దార్.

పిన్ను తమ్ ఁరేఱ ఎఱున్దురుళి, తమ్ తిరువారాధనమాన చక్ర
వర్తిత్తిరుమకన్దై తిరువడివిళక్కువతాక కోయిలార్దార్ తిరుక్కాపై

(౧) యత్వన్నమ్ - సన్న్యాసికశుడైయ అన్నముమ్, యతి - సన్న్యాసి
కశుడైయ, పాత్రస్థమ్ - పాత్రత్తిరుక్కిఱ అన్నముమ్, యత్ - ఎన్ఱఅన్నమానతు,
యతినా - సన్న్యాసియార, ప్రేషితశ్చ - అనుప్పప్పట్టతో? (అతువుమ్), అన్న
త్రయమ్ - ఇన్ఱమాన్ఱువిధమానఅన్నముమ్, సభోక్త్యమ్ - భుజిక్కుత్తక్కుతన్ఱు,
భుక్త్వా - భుజిత్తానాకిల్, చాన్ద్రాయణమ్ - చాన్ద్రాయణప్రత్యైచరేత్ - అనుష్ఠిక్కు
క్కడవన్.

నీకృష్ణక; అతు అనేకోపాయజ్ఞాలుమ్ తిలక్కప్పోకామైయాలే,
దుఃఖితరాయ్ అముతుశెయ్యామల్ ముశీత్తుక్కణ్ణళార్ న్దమూడిక్కొ-
ణ్ణకిడక్క; అవ్వళవిల్ అన్దురాతి అప్పావిన్ స్వప్నత్తిలే (౧) “శేష
శ్రీమానజనిహి పురా సౌమ్యజామాతృయోగీ భోగీభూత స్తదను
భగవవానాఘవస్యాఽనుజన్తా! భూత్వాభవ్యో వరవరమునిర్భూయసా
భాసమానో రక్షత్వస్మాః రఘుకులపతేరాశ్రితో భద్రపీఠమ్” (౨)
“భూత్వాభవ్యో వరవరమునిర్భోగినాం సార్వభౌమః శ్రీమద్రక్షే వసతి
విజయీవిశ్వసంరక్షణార్థమ్ । తత్సంగన్తుం వ్రజశరణమిత్యాదిశ్రదాఘ
వోయం స్వప్నే సాయంవరవరగురుస్సంశ్రయోమాద్యశానామ్” ఎన్నిట

(౧) సౌమ్యజామాతృయోగీ - ఇష్టమణివాళమామునికళ, పుర - మున్దు,
శ్రీమాన్ - కైక్కర్వశ్రీయోమకూడియ, శేషః - తిరువనన్తావ్వానాక, అజనిహి-
అనార్; భోగీ-ఆ-తిరువనన్తావ్వానే, తదను-పిటకు, భగవాన్-కైక్కర్వశ్రీయోమ
కూడియ. రాఘవస్య - చక్రవర్తిత్తిరుమకనడైయ, అనుజన్తా - తిరుగ్రమ్మియారాస
ఇశైయ పెరుమాళాక, భూతః-తిరువవతి రిత్తార్, (పిటకు) భవ్యః - ఆశ్రితసులభరాస,
వరవరమునిః - మణివాళమామునికళాక, భూత్వా - అవతరిత్తు, రఘుకులపతేః-చక్ర
వర్తిత్తిరుమకనడైయ, భద్రపీఠమ్ - భద్రాసనత్తై, ఆశ్రితః - ఆశ్రయిత్తవరాయ్,
భూయసా - మికపుమ్, భాసమానః - విశిష్టానిట్టిఱ, (అవర్,) అస్తాన్-నమ్మై, రక్షతు-
రక్షిక్కవేణుమ్

(౨) భోగినాంసార్వభౌమః - తిరువనన్తావ్వాన్, భవ్యః - ఆశ్రితసులభరాస,
వరవరమునిః - మణివాళమామునికళాక, భూత్వా - అవతరిత్తు, విశ్వ - లోకర్గళై,
సంరక్షణార్థమ్ - రక్షివృత్తాక, శ్రీమత్ - నిత్యశ్రీయోమకూడియ, రక్షే - శ్రీరక్ష
త్తిల్, విజయీ - పల్లాణ్డాయ్, వసతి - వాల్మీస్తకొణ్డిరుక్మితార్ (దేవరీర్) తత్వమ్-
తత్వార్గళై, గన్తుమ్ - అతీవతత్వాక, (అవర్) శరణమ్-రక్షకమాక వ్రజ-ఆశ్రయ
యమ్; ఇతి - ఎన్దు, అయంరాఘవః-ఇన్ద్రచక్రన్ తిరుమకన్, స్వప్నే-స్వప్నత్తిల్,
అదిశత్ - నియమిత్తార్, సః - అప్పడిప్పట్ట, అయంవరవరగురుః - ఇష్టమణివాళ
మామునికళ, మాద్యశానామ్ - అస్తదాదికళుక్కు సంశ్రయః - ప్రాప్యభూతర్.

పడియే అవర్తిరువారాధనమాన చక్రవర్తిత్తిరుమకన్ “శేషావతార
మాన జీయర్తిరువడికళిలే అపచారప్పట్టువర్దిర్, శ్రీనారదభగవాన్
ఉత్పత్తియైక్కేట్టటియారో? జీయర్తిరువడికళిలాశ్రయిత్తు అపరాధక్షా
మణిప్పట్టెక్కొట్టణ్ణ వద్దాలొట్టియ ఉమ్మైయిల్ నామ్ తిరువారాధనమ్
కొళ్ళక్కడవోమల్లామ్, శడక్కెనప్పోక్కో” ఎన్ఱునియమి త్తరుళ, అప్పా
వుమ్ తిరుక్కణ్ణలై విచిత్తు విన్ఱితరాయ్ స్వప్పత్తైవిశ్వసిత్తు, అప్పోతేపుట
ప్పట్టు కోయిలేటచ్చెన్ఱుచుక్కు (౧) “అక్కేకవేర న్యాయాస్తుజ్జేభువన
వజ్జళే! రణ్ణేధామ్మి సుఖాసీనం వన్దే పరవరంమునిమ్” ఎన్ఱు అనుసన్ఱిత్తు
కొట్టణ్ణ శెల్ల, అవ్వళవిల్ జీయరుమ్ పెరుమాళై సేవిప్పతాకప్పటప్ప
ట్టు ఎతిరేఎమ్మన్ఱువళక్కణ్ణ అత్యాదరత్తుడనే (౨) “దణ్డవత్సరిణమేద్దు
మాపుపేత్త్యగురుమన్వహమ్” ఎన్ఱిటపడియే సాష్టాంగప్రణామమ్ శెయ్తు
సవినయమాయ్ నిట్క, జీయరుమ్ ఇవరై (౩) “లోచనాభ్యాంపిబ
న్నివ” ఎన్ఱిటపడియే నిరీక్షణసుధాసన్ఱుక్షితరామ్బడి కుళిరనోక్కికొట్టణ్ణ
నిట్క, అప్పావుమ్ తమ్మై విషయాకిరక్కప్పటప్పట్టునిన్ఱురుళిన దివ్యమ
జ్జళ విగ్రహాల్ ఈడుపట్టు (౪) “మయిప్రవిశతి శ్రీమన్న్దీరంరజ్జశా
యినం” ఎన్ఱు తొడణ్ణి-జీయరుడైయ అప్రాకృతదివ్యమగ్గళవిగ్రహవయవ
సాన్దర్యతై (౫) “మయిప్రసాదప్రవణమ్” ఎన్ఱిటన్ఱొకిమళవాక అనుభవి
త్తుకొట్టణ్ణనిట్క,

(౧) కవేరకన్యాయాః - కావేరియినడైయ, అక్కే - మధ్యత్తిల్, తుణ్ణే-
శిశుత్తాయ్, భువన - లోకదగ్గళుక్కు. మగ్గళే - మగ్గళావహమాన, రణ్ణే-శీరగ్గ మెన్ఱిట,
ధామ్మి - దివ్యదేశత్తిల్, సుఖాసీనమ్ - సాక్షాత్ దెమ్మన్ఱువళియిరుక్కిట, పరవరం
మునిమ్ - మణివాళమామునియై, వన్దే - సేవిక్కితేన్

(౨) అస్వహమ్ - నాడోముమ్, గురుమ్ - ఆచార్యునై, ఉపేత్త్య - కిట్టి, దణ్డ
వత్ - దణ్డమ్మోల్, భూమా - భూమియిల్, (సాష్టాంగమాకవిమ్మన్ఱు) ప్రణమేత్ -
దణ్డన్ఱుసమర్పిక్కక్కడవన్.

జీయరుమ్ ఇవరుడై య ఉజ్జవన త్తిల్ ఊన్జి పోరుమవరాకై యాలే
మిణ్ణుమ్ ఉళ్ళేపుక్కు “అ త్తలాభ త్తిఱ్ఱాట్టిల్ వేటారుడరలాభమిలై”
ఎన్జుతియిట్టు, ఇవరై అజ్జీకరిక్కైయిలుళ్ళనకై యాలే మధురోదార
భాషణమ్ పణ్ణియిరున్దు శ్రీపాదత్తుముతలికై “పెరుమాళై సేవిత్తువా
రుజ్జోళ్” ఎన్జునుప్పియరుళ, అవర్కళుమ్ పెరుమాళై సేవిత్తుమిణ్ణు
వర, జీయరుమ్ అవర్కళుడనే “పెరుమాళ్ ఇన్న ఒప్పనై యోడెఱ్ఱు
న్దరుళియిరుక్కిఱార్, ఇన్నపడి అముతుశెయ్తరుళినార్” ఎన్జరుళి
చ్చెయ్య, అవై ఒత్తిరుక్కైయాలే జీయరుడై య సర్వజ్ఞతైయెక్కణ్ణు
ముతలికై శిల్లారుమ్ విన్దితరానార్కళి అప్పావుమ్ తమ్ అభ్యశ్రమమే
ల్లామ్ ఆఱుమ్బడి పశియనానవన్ శోల్ తైక్కణ్ణాప్పిలే (౧) “భవన్త
మేవసీరన్ద్రం పశ్యన్వశ్యేనచేతసా” ఎన్జిఱపడియే వైత్తకణ్ణవాజ్ఞమా
ట్టాతే ధారకపోషకభోగ్యజ్ఞశిల్లామ్ జీయర్విగ్రహానుభవమేయాక అను
భవిత్తుక్కొణ్ణు పోనార్

మల్ తైనాళ్ ఉషకికాల త్తిల్ అణ్ణన్ ముతలానముతలికళి
మున్నిలై యాక జీయర్ తిరుప్పళ్ళియటై వాశలిల్ శెన్జు (౨) “రవిరుద
యత్యధాపి నవినశ్యతిమేతిమిరం వికసతి పఙ్కుజం హృదయపఙ్కుజమే
వసమే| వరవరయోగివర్య వరణీయగుణైకనిధే జయజయ దేవ జాగ్రహిజనే

(౧) వశ్యేన - దేవరిడమేశ్వ, చేతసా-మనస్సినాల్, భవన్తమేవ దేవరైయే,
సీరన్ద్రమ్ - ఒరుక్షణముమ్ పిరివిన్ది, పశ్యన్ - ధ్యానిత్తుక్కొణ్ణు,

(౨) రవిః - సూర్యన్- ఉదయతి - ఉదయమాకిఱాన్; అధాపి - అప్పడి
యిరుక్కచ్చెయ్తేయమ్, మే - అడియేనుడైయ, తిమిరమ్ - అజ్ఞానాన్ధకారమానతు,
నవినశ్యతి - నివృత్తికవిలై, పఙ్కుజమ్ - తామరైప్పువానతు, వికసతి - మలర్
కిన్ద్రతు. మే - అడియేనుడైయ, హృదయపఙ్కుజమేవ - మనఃప్రణరీకమాత్రమ్, నవిక
సతి-మలర్కిఱతిలై, వరచీయ - శ్లాఘ్యమాన, గుణైకనిధే- గుణనిధియాన, దేవ-స్వామి
యాన, వరవరయోగివర్య-మణివాళిమామునియే, జయజయ-విజయయాయ్ ఎఱ్ఱున్దరుళి

మనిధేహిదయామ్” ఎన్ఱుతిరుప్పళ్ళి ఊర్ త్త జీయర్ ఊర్ న్దు గురు
పరంపరా పూర్వకమాక రహస్యత్రయత్తైయుమ్ అనుసన్ధిత్తరుళి, అతిల్
పరపూహోఽన్తర్యామిగుణజ్జలై త్తిరుమన్త్రతాలుమ్, విభవసాలభ్యాది
గుణజ్జలై చరమశ్లోకతాలుమ్, అర్చావతారనిత్యసాలభ్యాదిగుణపూర్తి
యై ద్వయతాలు మనుసన్ధిత్తరుళి, (౧) “అయంపునస్వయంవ్యక్తానవతా
రాసనుత్తమాన్ | నిధాయహృదిసిరన్ధ్రం నిధ్యాయన్ ప్రత్యబుధ్యత ||
విశేషేణసిషేవేచ శేషభోగవిభూషణమ్ | అమేయమాదిమం ధామరమే
శంరజశాయినమ్” ఎన్ఱు అర్చావతారమూలకన్దమాన పెరియపెరుమాళై
విగ్రహగుణజ్జలోడేకూడ అనుభవిత్తు, తత్పరాకాష్టేయానయత్తీన్ద్రచరణ
ద్వన్ద్యప్రవణచేతనైయుడైయరాయ్ సీరాడి నిత్యానుష్ఠానజ్జలైయుమ్
నితైవేద్యై, త్తిరుమన్దాప్పశాత్తి త్తిరుమున్నేకైన్ఱు దణ్డిన్ సమర్పిత్తు
(౨) “ఆత్మస్వరూపయాథాత్మ్యమాచార్యాధీనతైవయత్ | ఆమ్నాయా

ఇరుక్కవేణుమ్; జాగృహి - విట్టిత్తుక్కొళ్ళవేణుమ్, జనేమ-ఆశ్రితజనవిమయత్తిల్,
దయామ్ - కృపైయై, నిధేహి - కేయతరుళవేణుమ్.

(౧) అయంపునః - ఇన్ద్రమణివాళిమామనికల్, (ఎమ్మెరుమానుడైయ) అనుత్త
మాన్ - శ్రేష్ఠమాన, స్వయంవ్యక్తాన్ - స్వయంవ్యక్తమాన, అవతారాన్ - అవతారన్ద్రశ్శ,
హృది - మనస్సిల్, నిధాయ - ధరిత్తుక్కొట్టు, సీరన్ద్రమ్ - క్షణకాలముమ్ ఒట్టివిన్ద్ర,
నిధ్యాయన్ - ధ్యానిత్తుక్కొట్టు, ప్రత్యబుధ్యత - ఉణర్దరళినార్ శేష - తిరు
వనన్దాత్తానుడైయ, భోగ - తిరుమేనిక్కు, విభూషణమ్ - భూషణమాయ్, అమేయమ్ -
దేశకాలవస్తుపరిచ్ఛేదరహితమాయ్, ఆదిమమ్ - ఎల్లావద్ బుక్కుమ్ ముతన్తైయాయ్,
ధామ - సకలరుక్కుమ్ ప్రాప్యస్థానమాయ్, రజ - శ్రీరన్ద్రత్తిల్, శాయినమ్ - పళ్ళి
కొట్టిరుక్కిరి, రమేశమ్ - శ్రియః పతియాన ఎమ్మెరుమానై, విశేషేణ - విశేషమాక,
సిషేవేచ - మానసాఽనుభవవ్యవజ్ఞినార్

(౨) యత్ - యాతారు, ఆత్మస్వరూప - ఆత్మావినస్వరూపత్రిమడైయ;
యాథాత్మ్యమ్ - యథావస్థితమానవాకారమానకు, ఆచార్యాధీనతైవ - ఆచార్యు

నాం రహస్యం తదఖిలేభ్యశిప్రకాశయన్ || నర్వంయతిపతేరేవకుర్వన్నా
దేశపూర్వకమ్ | కృత్యాకృత్యేషుకర్తృత్వం కృతీ కిమపినస్పృశన్ | తత
స్తస్యముఖోల్లాసంచీకీర్ణన్నేవకేవలమ్” ఎన్నిటపడియే తమ్ముడైయ పార
తస్యత్తుక్కుచ్చేర్నప్రతిపత్తియుడనే తిరువారాధనముమ్ శెయ్త
రుళి తిరుమలై యాధ్వారాకిఱ వ్యాఖ్యానమణ్ణపత్తిలే తత్సన్నిధిస్తంభ
త్తిలే ప్రాజ్ఞుఖిరాయెడ్డునరుళియిరుక్క, అవ్వళవిల్ అప్పావుమ్ అణ్ణనై
పురుషకారమాకక్కొణ్ణు “అడియేనై అణ్ణీకిరిత్తు రక్షిత్తురుళవేణుమ్”
ఎన్ట పేక్షిక్క, అప్పడియేజీయరుమ్ అణ్ణన్ పురుషకారత్తై మున్నిట్టు
అప్పానై అణ్ణీకిరిత్తురుళి తిరువిలచ్చినై ముతలొన పచ్చసంస్కారజ్జళై యు
మ్ ప్రసాదిత్తు విశేషకటాక్షమ్ శెయ్తరుళి, తిరువడికళాలే తిరుముడి
యై అలజ్జురిత్తు స్వాచ్చారణమాత్రేణ సంసారబన్ధనచ్చేదన చతుర
మాన రహస్యత్రయత్తైయుమ్ ఉపదేశిత్తు త్తిరుమకళో కేశ్వనుక్కాళో
వడుత్తి యరుళినప్పిన్, ఇత్తలై అత్తలైక్కు మగ్గళాశాసనపరరాక
వేణుమెన్నిట తిరువుళ్ళక్కరుత్తాల్ అవరుడన్ కూడ పెరుమాలై మగ్గళా
శాసనమపణ్ణ వెబ్బుద్దురుళి, నాన్దుకన్ తిరుక్కోపురత్తై దణ్ణన్ సమర్పిత్తు
మెళ్ళ వెబ్బుద్దురుళి ఉళ్ళేపుక్కు (౧) “దేవీగోదాయతిపతిశరద్వేషిణౌ

సుక్తే పరతప్రనాయరుప్పతువో, ఆమ్నయానామ్ - శ్రుతికలిన్, రహస్యమ్ -
రహస్యమాన, తత్ - అన్తలచార్యపారతస్యత్తై, అఖిలేభ్యః-సకలరుక్కుమ్, ప్రకా
శయన్ - కాట్టానిట్టారాయ్, తతః - పిఱతు, కేవలమ్ - అత్త్యైవమ్, తస్య - అన్త
ఎమ్మెరుమానారుడైయ, ముఖోల్లాసమ్ - ముఖులర్ త్తియై, చీకీర్ణన్నేవ - శెయ్య
త్తిరువుళ్ళమాన్, యతిపతే - ఉడైయవరుడైయ, ఆదేశపూర్వకమేవ - నియమన
త్తిన్పడియే, నర్వం-సకలవిధకైక్కర్వత్తైయుమ్ - కుర్వన్ శెయ్తుకొణ్ణు, కృత్యా-
కృత్యేషు-కార్యాకార్యణ్ణిల్, కర్తృత్వమ్-తామేకరావెన్నిట అభిమానత్తై, కిమపి-
స్పృశముమ్, నస్పృశన్ - సమ్మన్దియానుల్, కృతీ-ధన్యరాయ్ ఎబ్బుద్దురుళియరుద్రార్

(౧) దేవీ - శ్రీరక్తనాయకియుమ్, గోదా-ఆజ్ఞాశుమ్, యతిపతిశరద్వేషిణౌ-

(౧) తొర్వదిసచరాక్షి-౨౪.

రజశృంగం సేనానాథోవిహగవృషభ శ్రీనిధిస్థితకన్యా । భూమా సీతా
గురుజనపుతరి పూరుషశ్చేత్యమీషామగ్రే నిత్యం వరవరమునేరజ్ఞి
యుగ్మంప్రపద్యే” ఎన్నిటవడియే అడై వే నేవిత్తు తత్తత్సలోచిత మజ్జ
భాశాసనజ్ఞళై యుమ్పణ్ణి పెరియపెరుమాళై యుమ్ సమ్మెరుమాళై యు
మ్ తిరువడితొమ్మతు, (౧) “ఉపేత్యపునరప్యేషనిజమేవనివేశనమ్ । నివే
ద్యనిఖిలం తత్రయతీంద్రాయనమస్యచ” ఎన్ఱుమిణ్ణు మరమేమ్మిన్దరళి
అళ్లై ఎమ్మిన్దరళియిరుక్కుమ్ ఉడై యవర్ సన్నిధియిలే సర్వముమ్ విజ్ఞా
పిత్తు, తిరుమలై యాధ్వారాకిఱ వ్యాఖ్యానమణ్ణప త్తిలే తత్పాదచ్ఛాయై
యాకప్రతిపత్తిపణ్ణిక్కొణ్ణు ఎమ్మిన్దరళియిరున్దు, ఇవర్క్కు సంసారనివ
ర్తకిమోయిరుక్కిఱ సకలదివ్యప్రబద్ధార్థ రహస్యజ్ఞళై యుమ్ ప్రసాదిత్తు,
స్వదివ్యచరణామృజస్పర్శనమ్పన్న సారభమాన దివ్యశ్రీపాదతీర్థత్తైయుమ్
ప్రసాది త్తరుళి, (౨) “అథమాధ్యాహ్నికం కృత్వాకృత్యంసతోవ్హత్తరో

ఉడైయవరుమ్, సమ్మాత్వారుమ్, రజశృంగమ్ - శ్రీరజఃవిహగముమ్, సేనానాథః - సేనై
ముతలికళమ్, విహగవృషభః - పెరియతిరువడియుమ్, స్థితకన్యా - శ్రీదేవియుమ్,
భూమా - భూదేవియాలుమ్, సీతా - సీతాదేవియాలుమ్, గురుజన - ఆచార్యజన
భానుమ్, పుతరి - శూద్రప్పట్ట, శ్రీనిధిః - శ్రియఃపతియాన, పూరుషశ్చ - వరమ
పురుషనుమ్, ఇతి - ఎన్నిట, అమీషామ్ - ఇవర్కళడైయ, అగ్రే - మున్నే, వరవ
రమున్మే - మణివాళమామునికళడైయ, అజ్ఞియుగ్మం-తిరువడితామరైకళై, నిత్యమ్-
సర్వకాలముమ్, ప్రపద్యే - ఆశ్రయిక్కితేన్

(౧) ఏవః - ఇన్ఱమణివాళమామునికళ, పునరపి - మణువడియుమ్, నిజమేవ-
తమ్మడైయతాన, నివేశనమ్ - స్థానత్తై, ఉపేత్య - అడైన్దు, తత్ర - అన్విడత్తిలో,
యతీంద్రాయ - ఉడైయవర్ సన్నిధియిలో, నిఖిలమ్ - సమస్తపుత్తాప్తజ్ఞళైయుమ్,
నివేద్య - విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు, సమస్యచ - అవరైదణ్ణిసమర్పిత్తు

(౨) అథ - పిఱకు, సతోవ్హత్తరః - సాత్వికరాన, మునిః - మణివాళమాముని

మునిః ఆరాధ్యవిధివద్దేవమన్వభూద్రజభూషణమ్ | తతస్తస్మఖసంస్పర్శ
సరసేన సుగన్ధినా | శుచినా సుకుమారేణ సత్వసంశుద్ధిహేతునా | భక్తి
పూతంప్రభూతేన భోజ్యేన భగవత్ప్రియాన్ | తత్పరస్తర్పయామాస
తత్ప్రీతిప్రేమవృద్ధయే | ఆత్మానమాత్మనాపశ్యన్ భోక్తారం పురుషం
పరమ్ | అనుయాగం యథాయోగం నిస్సజ్జోనిరవర్తయత్” ఎన్నిటపడియే
మధ్యాహ్నకృత్యత్రైచ్యేయతు శ్రీరజరాజరై త్తిరువడివిశక్కి అముతుశె
యేతరుళప్పణ్ణి త్తాముమ్ అముతుశెయేతు అన్తనరమ్ ఇవరుక్కుమ్ అముతు
శెయేతు తిరుక్కైమాల్ శ్రిన (౧) “పోనకమ్ శెయేతశేడమ్ తరువరేల్
పునితమణ్ణే” ఎన్నుమ్బడి సుపావనమాన త్తిరుత్తళికై ప్రసాదమ్ ప్రసా
దిక్క అవరుమ్ పెల్దు కృతకృత్యరాయరుక్కపిన్బు, (౨) “తతస్సజల

కల్, మాధ్యాహ్నకమ్ - మధ్యాహ్నకాలత్రి అనుష్ఠిక్కవేణ్ణియ, కృత్యమ్ -
అనుష్ఠానతై, కృత్యా - శయతు, రజభూషణమ్ - అరణ్యకరప్పనెన్ఱి, దేవమ్ -
ఎమ్మెరుమానుక్కు, విధివత్ - శాస్త్రప్రకారమ్, ఆరాధ్య - తిరువారాధనమ్ కణ్ణిరుళప్పణ్ణి,
అన్వభూత్ - గుణానుభవమ్ పణ్ణిక్కొణ్ణిరుద్దార్. తతః - పిఱకు, తత్ - అన్దఎమ్మెరు
మానుడైయ, ముఖసంస్పర్శ - తిరుప్పవళసమ్మనత్తాల్, సరసేన - భోగ్యమాయ్,
సుగన్ధినా - పరిమళితమాయ్, శుచినా - పరిశుద్ధమాయ్, సుకుమారేణ - మృదువాయ్,
సత్వ - సత్వగుణత్తుమ్, సంశుద్ధి - మనోనైర్వల్పత్తుమ్, హేతునా - ప్రభు
కారణమాయ్, ప్రభూతేన - సమృద్ధమాన, భోజ్యేన - ప్రసాదత్తాల్, భగవత్ప్రి
యాన్ - భాగవతర్కకత్త, భక్తిపూతమ్ - భాగవతభక్తి పూర్వకమాయ్, తత్పరః - భాగ
వతకైక్కర్వపరరాయ్, తదీయ - భాగవతర్కకనుడైయ, ప్రేమ - విశ్వాసత్తిన, పృథ్యయే -
అభివృద్ధికాక్ర, తర్పయామాస - ఆరాధితార్, ఆత్మానమ్ - తామ్ (అముతుశెయ
తరుళప్పాతు), ఆత్మనా - తమ్ ద్వారా, పరంపురుషమ్ - పరమపురుషనైయే, భోక్తా
రమ్ - భోక్తావాక, పశ్యన్ - అధ్యవసేత్తుక్కొణ్ణు, (పిఱకు) యథాయోగమ్ - క్రమప్పడి,
అనుయాగమ్ - అముతుశెయేతరుళప్పణ్ణి, నిస్సజ్జః - భోక్తృత్వసక్తమల్లవరాయ్, నిర
వర్తయత్ - నడత్తియరుళినార్.

(౨) తతః - పిఱకు, సజల - జలభరితమాన, జీమూత - మేఘమ్మోల్,

జీమూతశ్యామకోమళవిగ్రహే | పీతకాశేయసంవీతే పీనమృత్తచతుర్భుజే |
 శఙ్ఖచక్రగదాధారే తుజ్జరత్నవిభూషణే | కిమలాకాస్తుభోరస్కే విమలా
 యతలోచనే | అపరాధసహేనిత్యం దహరాకాశగోచరే | రేమేధామ్ని
 సదాకాశే యుజ్జానోధ్యానసమ్పదా | సతత్రనిశ్చలంచేతఃచిరేణవినివ
 ర్తయన్” ఎన్నిటపడియే శుభాశ్రయమాన అన్తర్యామివిషయత్తిలే
 నిమగ్నహృదయతైయుడైయరాయ్, అత్తై ఒరుపడిమీట్టు యత్తీన్ద్రచర
 ణారవింద్దాఽఽమోదమోదితమధువ్రతమాక్కి, యతిరాజవింశతియై అను
 నన్దిత్తు, శ్రీవచనభూషణాది దివ్యరహస్యాదివ్యాఖ్యానమ్ ప్రసాదిత్తురుళి,
 సాయం సన్ధ్యాకాలీన కర్తవ్యైయుమ్ శెయ్తరుళి, సన్నిధిమున్నే శెస్తు దణ్డ
 నిట్టు త్తిరువడివిళక్కి అఖిలోపచారజ్గలై యుమ్ కణ్డరుళప్పణ్ణి, తిరుప్ప
 ల్లాణ్డైయుమనుసన్దిత్తు మజ్జళాశాసనమ్ శెయ్తు పిన్బుకణ్ణ్యళన్దరుళువ

శ్యామ - కరుమైయాయ్, కోమళ - అథ్రికాన, విగ్రహే - తిరుమేనియై యుడైయ
 నాయ్, పీతకాశేయ - పీతామృరత్తినాల్, సంవీతే - ఆవుతనాయ్, పీన-పరుత్తుమ్,
 పృత్త - పరులముమాన, చతుర్భుజే - నాలుతిరుత్తో కళైయుడైయనాయ్, శఙ్ఖ-
 తిరుచ్చణ్ణెన్న, చక్ర - తిరువాళ్యైయన్న, గదా - గదాయుధమెన్న, ఇవైకళుక్కు
 ఆధారే - వాసస్థానమాయ్, తుజ్జ - శ్రేష్ఠమాన, రత్న - రత్నమయమాన, విభూషణే-
 తిరువాళరణజ్గళైయుడైయనాయ్, కమలా - పెరియపిరాట్టియారైయుమ్, కాస్తుభ-
 శ్రీకాస్తుభమాణీకృత్యైయుమ్, ఉరస్కే - తిరుమార్వీల్ధరిప్పవనాయ్, విమల - నిర్మల
 మాయ్, ఆయత - కర్ణాన్త విశ్రాన్తమాన, లోచనే - తిరుక్కణ్ణళైయుడైయ
 నాయ్, అపరాధసహే - ఆశ్రితాపరాధజ్గళై ప్పొణుక్కుమవనాయ్, నిత్యమ్-సర్వకాల
 ముమ్, దహరాకాశ-హృదయమధ్యత్తిల్, గోచరే-వాసమ్ శెయ్యుమవనాయ్, ధామ్ని-
 ప్రాప్యనాన, ఆకాశే-పరమపురుషనిడత్తిల్, సదా-సర్వకాలముమ్, ధ్యానసమ్పదా-
 ధ్యానత్తినాల్, యుజ్జానః-శేర్న్ద, రేమే - సుఖి యాయరున్దార్, తతః - పిఠకు,
 సః - అర్థమణివాళిమామనికళ్ళ, నిశ్చలమ్ - ఎమ్మెరుమానిడత్తిలే నిలైనిన్ద, చేతః-
 మనతై, చిరేణ-విళమ్మిత్తు, వినివర్తయన్-ఆచార్యాఽధీనమాయ్ తిరుప్పియరుళినార్.

తత్తాక, (౧) “తతః కనకపర్యజ్ఞేతరుణద్యుమణిద్యుతౌ | రత్నదీపద్వయో
 దస్తమహస్తామసమేధితే | సావధానేసుఖాసీనం సుకుమారేవరాసనే | అనన్య
 హృదయైర్ధన్యైరన్తరజ్ఞైర్నిరన్తరమ్ | శుశ్రూషమాణైశ్శుచిభిర్ద్వితై |
 ర్భృతైర్బరుపాసితమ్ | ప్రాచామాచార్యవర్యాణాం సూక్తివృత్త్యనువర్ణ
 నైః | వ్యాచక్షాణంపరంతత్వంవ్యక్తం మన్దధియామపి” ఎనిఱపడితిరుప్పళ్ళి
 యత్రైయిలే కనకమయమానతిరుప్పళ్ళికోట్టుక్కాల్ కట్టిలిలేటి తున్జ
 తూలాసనత్తిలేయిరున్దు అన్దైయిలేశాయ్ న్దరుళి అనన్యహృదయరాయ్
 అన్తరజ్ఞరాన శిష్యుక్ కుక్కు నన్దాఱి తైరియుమ్బడి పూర్వాచార్యుక్ క
 భుడైయ జ్ఞానాన్దుస్థానపూర్వకళై కూఱువరాయ్ ఎమ్మన్దరుళియిరుక్కిఱ
 అప్పోత్తై సేవై యుమనుభవిత్తు, అవ్వసుభవత్తుక్కు ఉద్యేశ్యరాగవక్ కభు
 డన్ అస్తానేభయశశ్కిళిళాయ్, “నిత్యమాయ్ నిర్విఘ్నమాయ్ నిరన్తర

(౧) తతః-పిఱకు, తరుణ - పరిణతనాన, ద్యుమణి - సూర్యస్పృశ, ద్యుతౌ-
 కాన్తియైయుడైయతాయ్, రత్న-రత్నమయమాన, దీపద్వయ-ఇరణ్డదీపద్వలిలోనిష్టమ్,
 ఉదస్త-ఉడ్డాన, మహస్తామ - తేజస్వీమూహత్తినాల్, సమేధితే-మికళుమ్విశ్లానిష్ట,
 కనక-స్వర్ణమయమాన, పర్యజ్ఞే-మళ్ళుత్తిల్, సావధానే-తలైయడైయుడన్ కూడియ,
 సుకుమారే- సుకుమారమాన, వరాసనే-క్రేమమాన అసనత్తిల్, సుఖాసీనమ్ - సుఖమాక
 ఎమ్మన్దరుళియిరుప్పవరుమ్, అనన్య- మణివాళమామనికళల్లతు వేరిడమ్ కెల్లాత, హృద
 యైః-మనత్రైయుడైయరాయ్, (అన్దైయాలే) ధన్యైః-ధన్యైక్ కళాయ్, శుశ్రూషమాణైః-
 తైర్కూర్మమ్ కెయ్యుమవక్ కళాయ్, శుచిభిః - పరిశుద్ధిక్ కళాయ్, అన్తరజ్ఞైః-అన్తరజ్ఞుక్
 కభుమాన, ద్వితైః - ఇరణ్డముఱ్ఱువేరాన, భృతైః - శిష్యుక్ కళాల్, నిరన్తరమ్-
 ఇడైవిడామల్, ఉపాసితమ్-శుశ్రూషిక్కుప్పట్టుమ్, ప్రాచాం ఆచార్యవర్యాణామ్-
 పూర్వాచార్యుభుడైయ, సూక్తి-శ్రీసూక్తికళైయుమ్, వృత్తి-అనుస్థానద్వైయుమ్, అను
 వర్ణనైః-విశేషమాయ్ అరుళిచ్చెయ్ వదాల్, మన్దధియామపి - మన్దమతికభుక్కుమ్,
 సరంతత్వమ్- పరతత్వత్తై, వ్యక్తమ్-తెలివాయ్, వ్యాచక్షాణమ్-అరుళిచ్చెయ్ తుకొణ్డిరు
 క్కైఱ.

మాయ శైలవేణుమ్” ఎన్ఱు(౧) “మగ్గళం రమ్యజామాతృమునివర్యాయ
మగ్గళమ్, మగ్గళంపన్న గేన్ద్రాయ మర్త్యరూపాయమగ్గళమ్! ఏవంమగ్గళ
వాణీభిరేనం సాజ్జలిబద్ధనాః సత్త్వత్యసంప్రసీద స్తంప్రణేముః ప్రేమనిర్భ
రాః” ఎన్ఱిటపడియే మగ్గళాశాసనమృణ్ణి సవినయరాయ ప్రేమనిర్భరరా
య సేవిత్తుక్కొణ్ణిరుక్క, (౨) “అధభృత్యానసన్జాప్య” ఎన్ఱిటపడియే
అవరకిళుక్కు విడై కొడు త్తరుళి (౩) “తతస్సజ్జీకృతం భృత్యైశ్శయసీ
యం విభూషయన్! యయోజపృదయం ధామ్ని యోగిధ్యేయపదద్వ
యే” ఎన్ఱిటపడియే పడు త్తపైన్నా కణై యాయరుక్కిట తాముమ్ ఒరు
పడుక్కయైప్పల్లి కిణ్ణిళి న్దరుళువతత్కాక యోగిధ్యేయమాయ (౪)
“రక్తాస్పదం మమశుభాశ్రయమాశ్రయాణి” ఎన్నుప్పడి శుభాశ్రయ
మాయ *అణై ప్పార్ కరు త్తనావానాన *వెళ్ళ త్తరవిల్ తుయిలమర్ న్ద
బి త్తినై మణివాళియోగియానతామ్ మనముళి కొణ్ణు *నెన్జ త్తప్పేరాతు
నీటుమ్ పెరుమానాయ సుప్రతిష్ఠితనా యెమ్మన్దరుళియరుక్కిట శెణ్ణోలు
డై యతిరువరజ్జచ్చెల్వనార్ తిరువడికళిలేవై త్తకిన్దెయరాయ నిర్భరరాయ

(౧) రమ్యజామాతృమునివర్యాయ - మణివాళిమామనికళిన్బారుట్టు, మగ్గ
ళం మగ్గళమ్ - విశేషమాయ మగ్గళముణ్ణాకవేణుమ్, మర్త్యరూపాయ - మమమ్య
కారమాన, పన్న గేన్ద్రాయ - తిరువపన్ద్రావానాన మణివాళిమామనికళిరుక్కు, మగ్గళం
మగ్గళమ్ - విశేషమాయ మగ్గళముణ్ణాకవేణుమ్, ఏవమ్ - ఇన్ద్రప్రకారమ్, మగ్గళ
వాణీభిః - మగ్గళొక్తికళాల్, సాజ్జలిబద్ధనాః - బద్ధాజ్జలిపుటరాయ, ప్రేమనిర్భరాః -
ప్రీతరకళాయ, సంప్రసీద స్తమ్ - సుప్రసన్నరాన, ఏనమ్ - ఇన్ద్రమణివాళిమామనియై,
సత్త్వత్య - స్తుతిత్య,

(౩) తతః - పిటకు, భృత్యైః - శిష్యరకళాల్, సజ్జీకృతమ్ - సన్నద్ధమాయ
విట్పడిత్య, శయసీయమ్ - పడుక్కైయై, విభూషయన్ - అలక్కురిత్తుక్కొణ్ణు, యోగి -
యోగికళాల్, ధ్యేయ - ధ్యానికత్తక్క, పదద్వయే - తిరువడికళయైయైయై,
ధామ్ని - పరమాత్మావనిడత్తిల్, వృదయమ్ - మనతై, యయోజ - శేర్ ప్పిత్తార్

కన్యాశర్వస్తరుళ, ఇప్పడి(౧) “ఇథందినేది నేకుర్వన్ వృత్తిం భర్తుః ప్రసాది సేమ్. కృతిఘట్టాపదఞ్చక్రేప్రాక్తిసీం తత్రవర్తసీమ్” ఎత్తుశొల్లప్పడుకిఱ జీయరుడై య దినచర్యాక్రమజ్ఞశైల్లావల్ శ్చైయుమ్ నాడోటుమ్ సేవిత్తు కొండ్లు కళిత్తు చరమపర్వకై జ్జురైర్వికినిష్టరాయ్ నెడునాళ్ పిరియాతే నిరన్తరానుభవమ్ పణ్ణికొండ్లు సన్నిధియిలే కై జ్జుర్యమృణ్ణికొండ్లు ఎఘున్దగుళియిరుక్క, పిన్బుజీయర్ (౨) “వరవరమునివర్యపాదయుగ్మం వరదగురోః కరపల్లవద్వయేనా రహసిశిరసిమేనిధీయమానం మనసినిధా యనిధానవాన్ భవామి” ఎన్తివర్ హృష్టరామ్బుడి తమ్ తిరువడికి శై శిరో భూషణమామ్బుడి ప్రసాదిత్తు “ఊరేఱప్పోమ్” ఎన్తు విడై కొడు త్తిరుళ, అప్పావుమ్ పెరువరు త్తతోడే ఊరేఱ పెఘున్దరుళినార్.

ఒరునాళ్ జీయర్ పెరుమాళై మజ్జళాశాసనమ్ పణ్ణి ఎఘున్దరుళిన వళవిల్ ఏకాన్తసేవై యాయ్ తిరు త్తిత్తై పరిమాఱి తిరువారాధనమ్ కొండ్లరుళానిఱ్కు ఇవరుమ్ ఉళ్ళే శెన్తు తిరువడితొఘుతునిఱ్కు, అవ్వళ విల్ ఉత్తమనమ్బియుమ్ తిరువాలవట్టమ్ సేవిత్తు కొండ్లరున్దవర్ జీయరు

(౧) ఇథమ్ - ఇష్టప్రకారమ్, దినేది సేనాడోటుమ్, భర్తుః-స్వామియాశ మణవాళమామునిత్తు, ప్రసాదిసీమ్-తిరువుళ్ళతుక్కుకప్పాన, వృత్తిమ్-కైజ్జుర్యత్తై కుర్వన్-కేయతుకొండ్లు, తత్ర - అవిడత్తిల్, ప్రాక్తిసీమ్-ప్రాక్తనమాన, వర్తసీమ్-దినచర్యయై, కృతిఘట్టాపదమ్ - సకలరుక్మమ్ అనుష్ఠేయమాయ్ గ్రంథమాక, చక్రే-కేయదరుళినార్.

(౨) వరదగురోః - కన్దాడైయణ్ణునుడైయ, కరపల్లవద్వయేన-తుళిర్ పోష్ట ఇరణ్ణు తిరుక్రైకళాల్, రహసి - ఏకాన్తత్తిల్, మే - అడియేనుడైయ, శిరసి - శిరస్సిల్, నిధీయమానమ్ - చైక్కప్పట్ట, వరవరమునివర్య - మణవాళమామునికళుడైయ, పాద యుగ్మమ్ - తిరువడితొమరైకళై, మనసి - మనస్సిల్, నిధాయ - చైత్తు, నిధాన వాన్ - సత్తైపెన్ ద్రివిదాక, భవామి - ఆకిఱేన్.

డైయ “క్షీరసంఖ్యతగారమ్” ఎన్నిపడియే వెళ్ళిపెరుమలై కుట్టనుడైయ పాలినీ నీరైపోలిరున్దుళ్ళ విగ్రహవై లక్షణ్యత్తైక్కణ్ణు, అన్యధాశక్తైప్పణ్ణి జీయరై “నెడుమోతిరుక్కవేణ్ణా” ఎన్న; ఇవరుమ్ అభిప్రాయమటిన్దు “మహాప్రసాదమ్” ఎన్దుపుటప్పట్టు స్వమరమే ఎఱున్దురుళినార్. అన్వళ విల్ ఉత్తమనమ్మియుమ్ తిరువాలవట్టమ్ సేవి త్తిరున్దువర్, తూళ్ళి పులకణి క్కతివిలేళాయ్ ద్విరుక్క, పెరియ పెరుమాళుమ్ ఇవర్ కనవిలేవన్దు తిరుప్ప వళచ్చెవ్వాయ్ ముఱువల్ తోన్దు “నమ్మి! ఇన్దు *అనన్దనెన్ను మణివిళణ్ణు ముయర్ పెల్లైయడై యాన తిరువనన్దాగ్రాన్వీకణ్ణీర్ జీయరాక వన్దువత రిత్తార్” ఎన్దు తమ్ శ్రున్దుతాన్యహ స్తత్తై ఎడుత్తు *పడు త్తపెన్నాకిత్తై త్రిట్టుక్కాట్టి “ఇవరుడైయనిఱమ్ వెళుప్పై ఇజ్జనేవిశ్వసెత్తు వ్పొరీర్” ఎన్దు అరేళిచ్చెయ్య, ఉత్తమనమ్మియుమ్, అప్పడిన్వప్పజ్జణ్ణు క్కణ్ణై విఱిత్తు నడుక్కి కీతకీతరాయ్ అప్పోతే మర త్తేఱచ్చెన్దు జీయరై సేవిత్తు, స్వప్ప వుత్తా స్తత్తైయుమ్ విణ్ణిప్పమ్ శెయ్ తు, అపరాధత్తా పణమబ్బణ్ణిక్కొణ్ణు ఇవర్ తిరువడికళిలే అతిశయితవిశ్వాసయు క్తరాయ్ పొన్దార్. ఇత్తైప్పల్లి “అనన్దావతారర్ వరయోగియెన్బతు తెన్నరగ్గర్ మనన్దానఱియుమ్ మల్ల శ్రారఱివార్” ఎన్దు ఇత్తై అఱిన్దుముతలికిళుమ్ ఆదరిత్తుచ్చొన్నార్ కళితే;

అనన్దరమ్ సత్వోత్తరై యాయ్ శడకోపక్కొల్లి యెన్నాళారు అమ్మైయార్ ఒరునాళో, జీయర్, పుల్ తిరువోలక్కమ్ కులైన్దువళ విలే తిరుమలై యాగ్రాన్వరాకిఱ వ్యాఖ్యానమణ్ణపత్తిలే ఏకాన్తమాళ త్తిరుక్కాప్ప శేర్ త్తుక్కొణ్ణు *తక్కి మామణివణ్ణనడియిలే వై త్తశిన్దెయరాయ్ మధ్యాహ్న నిద్రాపరవళరాయరుక్క, అప్పోతు కతపుప్పత్తైయిలే సేవిక్కుమళవిల్ ఆయిఱమ్ పైన్దులై యాన అనన్దనాక తోన్దుక్కణ్ణు ఆశ్చర్యత్తుడన్ ఆలోకిత్తుక్కొణ్ణిరుక్క, జీయరుమ్ అతుకణ్ణు తిరుక్కాప్ప నీక్కిక్కొణ్ణు పుటప్పట్టు శిరిత్తు “ఎన్న అమ్మైయార్!” ఎన్దు కేట్ట తళ; అవళుమ్ తిడుక్కిట్టు త్తికెత్తు సేవిత్తు త్తాన్ కణ్ణపడియై విణ్ణిప్పమ్

శైయ్యజీయమమ్ “నీ ఇష్టై ఒరువరుక్కుమ్ శొల్లాతేకొల్” ఎన్ఱు నియమి త్తరుళినార్ ఆకై యాల్ జీయర్ శేమావతారమెన్నుమతు ప్రత్యక్షసిద్ధమితే.

(౧) “తతఃకి దాచిదాహూయ తమేనంమునిశ్రుజ్ఞవమ్! క్రిపయాసాధు సత్త్వత్యచరణాబ్జసమర్పణాత్ | దర్శయన్ దుగ్గ్రహానిద్దాన్ ద్రమిడోప నిషద్ధిరామ్ | సన్ని ధౌవ్యాకురుష్వేతిశశాసామరశాసనం” ఎన్ఱిఱపడియే పెరుమాళుమ్ ఒరుతిరుప్ప విత్ర త్తిరునాళిలే అఱ్ఱుణ్ణానలనై వరుమ్ పేరోల క్కిమాః సేవిత్తుక్కొట్టెరుక్కిచ్చెయ్ తే, జీయమమ్ ముతలికళుమ్ పెరుమాళై మగ్గళాశాసనమ్ పణ్ణ వెల్లున్దరుళినవవిలే (౨) “పలరడియార్ మున్బరుళియపామ్బునై యప్పన్” ఎన్ఱిఱపడియే పెరుమాళ్, తమ్ముడై య పరమకృపైయినాల్, ఉడై యవరుడైయనై భవతై నమ్మితామే వెళియిట్టా పోలే జీయమడై య మహిమెయై ప్రకాశిప్పిప్పతాక త్తిరువుళ్ళమ్బుల్ శ్రీ తాముమ్ జీయరుక్కు శిష్యరాకుకై యైక్కుటిత్తు, జీయరై తని త్తరుళ ప్పాడిట్టరుళి శ్రీశరకోపనై యుమ్ ప్రసాది త్తరుళి “నాళై ముతల్ నమ్ముడై య పెరియతిరుమణ్ణప త్తిలే * పెరియవణ్ కురుకూర్ నకర్ నమ్మియాన

(౧) తతః - పిఱకు, కదాచిత్ - ఒరుసమయత్తిల్, అమరశాసనః - నిత్య సూరిపరివత్తుక్కునిర్వాహకరాస పెరుమాళుమ్, తమ్ - ప్రసద్ధరాస, వినంమునిశ్రుజ్ఞ వమ్ - ఇన్ద్ర యతిపతియాసమణివాళమామనియై, ఆహూయ - పరవత్తైత్తు, కృపయా - కృపయేయిల్, చరణాబ్జ - శ్రీశరకోపనై, సమర్పణాత్ - ప్రసాదికృతాల్, సాధు - నష్టాక, సత్కృత్య - గౌరవిత్తు (దేవరీర్) సన్నిధౌ - నమ్ముడైయసన్నిధియల్, ద్రమిడోపనిషత్ - తిరువాయ్మొట్టియనుడైయ, గిరామ్ - శ్రీసూక్తికళిలుళ్ళ, దుగ్గ్రహాన్ - అఱియక్కుడాత, అర్థాన్ - విశేషార్థక్షై, దర్శయన్ - కాటిక్కొట్టు, వ్యాకురువ్వ - వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్తుకొట్టు పోరీర్, ఇతి - ఎన్ఱు, శశాస - నియమి త్తరుళినార్

అగ్రావరజైయ తిరుపాయ్ మొద్యై ఈడుముప్పత్తాతాయరమ్ తొడక్కు
మాన ఐన్దువ్యాఖ్యానత్తుడినే నడత్తుమ్” ఎన్దు నియమిత్తరుళ, (౧)
“మగ్గళాఽఽయతనేరణ్ణే రమ్యజామాత్పయోగిరాట్. యుగపద్ద్రావిడా
మ్నాయవ్యాఖ్యానధ్యానకాతుకీ” ఎన్నిటపడియేజీయరుమ్, “ఇప్పడి ఏవి
యరుళువతే?” ఎన్దు మికవుమ్ హృష్టరాయ్, (౨) “మహాన్ ప్రసాద
ఇత్తన్యశాసనం శిరసా వహన్. తదైవతత్రవ్యాఖ్యాతుం తత్క్షణాదుప
చక్రిమే॥ శ్రీమతిశ్రీపతి స్వామిమణ్ణపే మహతిస్వయమ్. తత్సంతస్య
ప్రబంధస్య వ్యక్తింతేనై వదర్శితమ్. శరవైరిముఖై శృంగ్వాన్ దేశికైర్దివ్య
దర్శనైః. అధదివ్యమునే స్తస్య మహిమానమమానుషమ్. అనుభూయే

(౧) మగ్గళ - మగ్గళక్షతుక్కు, ఆయతనే - స్థానమాన, రణ్ణే - ర్రిగ్గత్తిల్,
రమ్యజామాత్పయోగిరాట్ - మణివాళిమామునికళ, యుగపత్ - ఏకకాలత్తిల్,
ద్రావిడామ్నాయ - దివ్యప్రబంధతుక్కు, వ్యాఖ్యాన - వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్పతత్తాక,
ధ్యాన - అర్థధ్యానత్తిల్, కాతుకీ - సన్తోషముడైయరాయ్ ఎఱ్ఱుప్పరుళియరున్దార్

(౨) అస్య - ఎమ్మెరుమానుడైయ, శాసనమ్ - నియమనలై, మహాన్ - పెరి
తాన, ప్రసాదఇతి - అనుగ్రహమెట్టే, శిరసా-శిరస్సినాల్, వహన్ - ధరిత్తుక్కొణ్ణు,
తదైవ - అన్దనియమనప్పడిక్కి, తత్ర - అన్దపెరియతిరుమణ్ణవత్తిల్, తత్క్షణత్ -
అన్దక్షణమే, వ్యాఖ్యాతుమ్ - వాఖ్యానమ్ శెయ్పతరుళువతత్తు, ఉపచక్రిమే-యత్తి
త్తార్ శ్రీపతిః - శ్రియఃపతియాన సర్వేశ్వరన్, మహతి - పెరితాయ్, శ్రీమతి -
అఱ్ఱకాన, స్వామిమణ్ణపే - పెరియతిరుమణ్ణవత్తిల్, స్వయమ్ - తామ్, శరవైరి
ముఖై - నమ్మాళ్వార్ ముతలాన, దివ్యదర్శనైః-దివ్యజ్ఞానికళాన, దేశికైః-ఆచార్యర్
కళుడన్ (పెరియతిరువోలక్కూయ్ ఎఱ్ఱుప్పరుళియరున్దు), తస్యప్రబంధస్య-అన్ద దివ్య
ప్రబంధతుక్కు, తేనైవ - అన్దమణివాళిమామునికళాలే, వ్యక్తిమ్ - తెళివాయ్, దర్శి
తమ్- అరుళిచ్చెయ్యప్పట్ట, తత్వమ్ - తత్వార్తతై, శృంగ్వాన్ - తిరుచ్చెలివాత్తి-(సన్తోష
త్తార్) అచ-సిఱవ, ఆబాలగోపాలమ్-ఆజ్ఞరానబాలిశర్ ఇడైయోర్ ముతల్, అభిఱి-
నమస్తమాన, ఇనః - ఇనముమ్, తస్య - అన్దు, దివ్యమునేః - మహాప్రభావరాన మణి

మమాబాలగోపాలమఖిలోజనః| అమన్యత పరం ధన్యమాత్మానం తత్ర
నిక్షిపన్” ఎన్నిటపడియే ఈడుతోడగ్గి ఐన్దు వ్యాఖ్యానగ్గుడన్ తిరు
వాయ్ మొట్టియైత్తోడగ్గి విశేషమాయ్ అర్థమ్ నడ త్తియరుళుమ్బడియై,
ఇన్బమ్ పయక్కువిరుక్కు నిల త్తేవర్ కుమువిలే పాట్టుక్కేట్టిప్పతాక, గాన
గోష్టియైప్పరిత్తాప్పోలే, పెరుమాళుమ్ నాచ్చియారుడనేకూడ దివ్యసిం
హాసన త్తిలే ఏటియరుళి, అచ్చేర్ త్తియై అనుభవిక్కిట అయర్వలు
మమరర్కళాన తిరువనన్దాత్వోన్, పెరియతిరువడి, శ్రీసేనాపతియాకిట
నిత్యసూరికళోడుమ్, వై కున్దత్తు మునివరాన నమ్మాత్వోర్ తోడక్కు
మాన ఆత్వోర్ పతిన్ మరోడుమ్, శ్రీరజమామతైయోరాన అనై త్తు
ప్పరికరత్తోడుమ్, *అణియరజ్జన్దిరుముల్ త్తడియారోడుమ్ కూడప్పే
రోలక్కమాక పెట్టున్దుళియిరున్దు, (౧) “రక్తీ వత్సరమేకమేవ మశృణో
ద్వ్యక్తం యథోక్తంక్రమాత్” ఎన్నిటపడియే త్తిరుచ్చెవిశా త్తి
యరుళ;

ఇప్పుడి ఉపక్రమిత్తుబరుసంవత్సరమ్ అక్లేనిర్విఘ్నమాక నడన్దు,
పిన్బు-శాత్తియరుళుమ్బాతు మున్బుపోలే అన్తగరుడవిష్వక్సేనాదికళాన
నిత్యరోడుమ్, శ్రీపరాక్కుళ పరకాలయతివరాదికళాన ముక్తరోడుమ్,
కూడ ఎట్టున్దుళి, పెరుమ్ తిరువోలక్కత్తోడే కేట్టరుళి, తమిళ్
*పణ్ణార్ పాడలాన ఆరార్ - కేవిక్కినియ శెళ్ళాలై మికవుమ్ ఉక్తాదరి త్త
రుళి, తీర్థమ్ ప్రసాదజ్జళుమ్ తిరుమాలై తిరుప్పరియట్టమ్ శరకోపనుమ్
ప్రసాది త్తరుళి, ఇవై వ్విన్దువ్యాఖానత్తుడన్ పొరుళై అటివిత్తు తిరువాయ్
మొట్టి నడ త్తినతుక్కిణ్ణు అతిప్రసన్నరాయ్ అన్ద ఉక్కిన్ మికుతియాలే

వాళమామునికళుడైయ, అమానుషమ్-మనుష్యరిలో కాణవాణ్ణాత, ఇమంమహిమానమ్-
ఇన్దుమహిమైయై, అనుభూయ - అనుభవిత్తు, తత్ర - అన్దగోష్టియిలే, నిక్షిపన్-అభిని
వేశముడైయరాయ్, ఆత్మానమ్- తత్వై, పరంధన్యమ్-మికవుప్రధన్యమాయ్, అమన్యత -
ఎన్జినార్కళ.

దివ్యప్రబంధవ్యాఖ్యాన వైభవజలైయుమ్, జీయరుడైయ వైభవజలైయుమ్
 ప్రకాశమ్ శెయ్తరుళవేణుమెన్జు తిరువుళ్ళమాన్, “తామ్ అనుప్పిత్తు
 క్కాట్టవేణుమ్” ఎన్జు జీయరుక్కు ఆచార్యసమ్భావనై యాక ఏలాలవగ్గ
 కర్పూరాదికళుమ్, తిరుప్పరియట్టజళుమ్ అడైక్కాయమ్, ఫలగళుమ్,
 అమర్ త్రినిఱ్కు, అమ్రికియమణివాళిభట్టరాన అర్చకరుడైయకుమార
 రాయ్ ఐన్దవయతుళ్ళరగ్గనాయకరెన్జు తిరునామముడైయ శిఱుప్పిల్వై
 తట్టుకళుక్కుమ్ పెరుమాళుక్కుమ్ నడువేవన్దనిన్జు, అప్పాలేవిడవిడ
 త్తిరుమ్బివన్దనిన్జు, “ఇతువెఱుమనన్జు” ఎన్జు, ఎల్లారుమ్ పార్ త్తిరున్దశిఱు
 ప్పిల్వైయై “నీర్నిఱ్కిఱకార్యమెన్” ఎన్న, అవరుమ్కై యెక్కుప్పి
 కొండై “శ్రీకై లేశదయాపాత్రమ్” ఎన్న, పిన్దై పతెన్న, “ధీభక్త్య
 దిగుణార్ణవమ్” ఎన్న; “ఇన్నమ్ శొల్లమ్” ఎన్న, “యతీన్ద్రప్రవ
 ణంవన్దే రమ్యజామాతరంమునిమ్” ఎన్జుశొల్లి ఓడిప్పొక, పెరియోర్క
 శెల్లారుమ్ ఆశ్చర్యప్పడ, పెరుమాళుమ్ ఇన్దశోకత్తై ప్పట్టలై కొణ్ణుమణ్ణ
 ట్కాప్పశాత్తచ్చొల్లి అరుళప్పాడిడ; అప్పడియై శెయ్తు తిరువడికళిల్
 సమర్పిత్తు త్తట్టిలేవైక్క, పిన్బు అప్పిల్వైక్కు అరుళప్పాడుసాదిత్తు “నీర్
 వాళీతిరునామమ్ ఓతుమ్” ఎన్న; అవరుమ్, “వాళీతిరువాయ్ మొళి
 ప్పిల్వై” ఎన్జుతోడగ్గి “మణివాళిమామునియై ఇన్ను మొరునూర్ద్రొ
 ణ్డీరుమ్” ఎన్జుఓత, పెరుమాళుమ్ అవరై ఊకన్దరుళిక్పవై పుణ్ణి వరికైక
 కళుమ్ సాదిత్తు, కోయిల్ తిరుమలై పెరుమాళ్ కోవిల్ తొడిక్కమాన తిరు
 ప్పతికళుక్కెల్లమ్, శ్రీసేనై ముతలియారుడై యశ్రీముఖమాక “అనుసన్ధాన
 కాలజ్జల్ తోఱుమ్ పెరుమాళరుళిచ్చెయ్త తనియనాన “శ్రీకై లేశదయా
 పాత్రమ్” ఎన్జుతనియనై అనుసన్ధిత్తుతోడగ్గవుమ్, ప్రబంధమ్ శాత్తు
 మ్పొత్తు “వాళీతిరువాయ్ మొళిప్పిల్వై” ఎన్జుతోడగ్గి, “మణివాళిమా
 మునియై ఇన్ను మొరునూర్ద్రొణ్డీరుమ్” ఎన్జునుసన్ధిత్తు త్తలైక్కట్ట

వుమ్” ఎన్జనుప్పియరుళినార్, పిన్బువానమామలై రామానుజ జీయర్ కన్దాడై అణ్ణన్ అప్పా అణ్ణాములలాన పెరియోర్కిళ్ తన్దాముడైయ భక్తితిశయత్తాలే తనియనై తిరుమన్తార్థమాకియోజిత్తు ఇతు ఎల్లార్ క్కుమ్ ఉత్తారకమ్ ఎన్జు ఉకన్దిరుక్క, పెరుమాళ్ళుమ్, ఆత్వార్ కిల్లై యుమ్ అరుళప్పాడ్డినుప్పియరుళి ఉళ్ళే పెరియపెరుమాళ్ శేర్ త్రియిలే ఎమ్మన్దరుళినవాతే “నారీర్ జీయర్” “ముప్పత్తాతాయిరప్పెరుక్కిర్” ఎన్ను మతుయధాగ్దనామమాక్కిణ్ణోమ్” ఎన్జు ఉకన్దరుళి “కోయిలనైత్తు క్కొత్తుమ్ సకలవరైకైకళుడన్ జీయరై తిరువీళిప్రదక్షిణమాక మర త్తిలేనైత్తు వారుళ్ళో” ఎన్న, అవర్కళుమప్పడియే మర త్తిలే ఎమ్మన్దరుళప్పణివైత్తార్కిళ్

ఇత్తనియనుక్కు ఇన్నముమ్ అతిశయముణ్ణు, అతెజ్జనేయెన్నిల్, - తెన్నుయర్ పొరుప్పిలభికిరుమ్ తెయ్ వవడమలై యప్పనుమ్ ఇతణ్కు ప్రవర్తకరాయురప్పర్కిళ్ మున్ను ముముక్షువాయ్ దేశాన్తరత్తిల్ తిరివారారు శ్రీవైష్ణవరుడైయస్వప్నత్తిల్ సర్వేశ్వరన్ ఇన్ద్రకోకితై ఉపదేశిక్కి, అవరుమ్ అత్తై త్తజ్జమాకినినైత్తిరున్దు పిన్బొరుకాల్ ఇన్ద్రకోకిమ్ నడైయాడుకితి దేశమానతిరుమలైయిల్ తిరుప్పరట్టాళి త్తిరు నాళ్ సేవిక్కుమ్బాతు తిరువేగ్గడముడైయాన్ అవరైక్కినై పణ్ణి అర్చ కిముఖేన కైయైప్పిడిత్తువన్దు తిరువోలక్కత్తిలే శ్రీవైష్ణవర్కళ్ నడువే నైత్తు, “ఇవర్కళరుళిచ్చెయలైక్కేళ్” ఎన్జుమ్, అవర్కళై ఇవన్ పణి ప్పత్తై క్కేట్టురుళ వేణుమెన్జుమ్ వియమిక్కి, సేనైముతలియార్ తిరుముకప్పడి నడక్కిఱతనియనై పెరియకేవ్విజీయర్ తొడగ్గ, అత్తై అన్ద్రశ్రీవైష్ణవర్ కేట్టు, మిశవుమ్ విగ్గరాయ్ “ఎనక్కున్దప్ప లభమామ్ అతుతనైత్తజ్జమాక తాన్ నిన్దై తిరుక్కిఱళొకితై దేవరీర్ అనునన్దిత్తు, ఇతువెన్న ఆశ్చర్యమ్” ఎన్న, ఆకిల్ అన్ద్రళొకత్తెచ్చొల్లిక్కాణిర్, ఎన్న, అవరుమ్ ఇన్ద్రళొకత్తెచ్చొల్ల, అతుకేట్టు ఎల్లారుమ్ మిశవుముకన్దరుళి తగ్గళుక్కు వన్దవన్దై

చొల్లకేట్టు అతిప్రవరాణ్యం పుటప్పట్టుకోయిలిలేశెన్టు జీయర్ తిరు
వడికిల్ వేరర్ మరమోల్ లే విఘ్నసిడికి, పరమదయాళువానజీయ
రుమ్ అవరై తిరుక్కెడిళాలే స్పర్శిత్తు “సిర్ ఆర్, వన్కార్యమెన్”
ఎన్టుకేటరుళ, అవరుమ్ “తాన్ ముముక్షువాయ్ దేశాన్తరత్రిల్ తిరుయు
మెన్టు తొడక్కి-స్వప్నవృత్తాన్తయైయమ్, తిరువేగ్గడముడైయాన్ తన్నె
విశేషకిటాక్షమ్ శెయ్తరుళి దేవరీర్ తనియనై త్తిరువొల్కిత్తిల్
సాదిత్తు దేవరీర్ తిరువడిశై సేవిక్కివిట్టార్” ఎన్టు విణ్ణప్పమ్ శెయ్తు
నిఱ్ఱ, “ఇప్పడి భగవత్కటాక్షపాత్రభూతరో సిర్” ఎన్టు మిశవుమ్ ఉక
న్దరుళి, “ఇని ఉమక్కు వేణువతెన్” ఎన్న, “దేవరీర్ తిరువడిశై దృఢ
మాకప్పల్ దీనపిన్బు ఇనివేణువతొన్తున్దు” ఎన్టు హృష్టరాయరుక్కి, జీయ
రుమ్ ఉకన్దరుళి తాపాదిపశ్చసంస్కారజ్జై యుమ్ సాదిత్తు “తిరువేగ్గడ
రామానుజదాసర్” ఎన్టుదాస్యనామముమ్ సాదిత్తుక్కివైఘ్నయరుళినార్.

అఘికర్ తిరుమలైయిల్ సమస్తవిధకై జ్ఞాన్యనిరతరాయ్ జీయర్
సమ్మన్దముడైయజీయర్, తమ్ ఆచార్యరాసపెరిమజీయరుడైయ ఆత్మ
గుణజ్జై యుమ్ విగ్రహగుణజ్జై యుమ్ చిన్తిత్తుక్కొణ్ణు “తమక్కుని
త్యానసన్దేయమాకబరుతనియన్ వేణుమ్” ఎన్టు ఎణ్ణిక్కొణ్ణు పెరుమాళ్
సన్నిధియిల్ దణ్ణన్ సమర్పిత్తునిఱ్ఱ, అవ్వళవిలే మణవాళమామునిక
ళుడైయ తిరువడిసమ్మన్దముడైయసేనై ముతలియార్, అఘికర్ తిరువడి
తొమ్మిప్పెన్దురుళ, శ్రీకార్యమ్ పార్క్కిఱజీయరుమ్ అవరైక్కణ్ణుమిక
వుమ్ ఆదరిత్తు పెరుమాళై మజ్గళాశాసనమ్ ప్పణ్ణు ఎఘ్నరుళప్పణ్ణివైత్తు
క్కొణ్ణు తిరుమున్నేకెల్ల, అఘిరుమ్ అవరై మిశవుమ్ కిప్పైపణ్ణి తీర్థ
ప్రసాదగ్గళుమ్ ప్రసాదిత్తు శ్రీశరకోపనైయుమ్ అశర్ తిరుముడియిలే
నర్ మరీక్కివైత్తురుళి(౧) “జిహ్వగ్రే తవవత్క్యామిథిత్యా వదనుపావనమ్|

(౧) తప - దేవరుడైయ, జిహ్వగ్రే - నావన్మణియిల్, స్థిత్యా - ఇరున్దు,
వత్క్యామి - శొల్లప్పకీతెన్; మను - ఎన్నుడైయ, ఆశ్చర్యా - నియకునత్తినార్,

పద్యంత్యదార్యవిషయం మునేరస్య మమాఽఽజ్ఞయా” ఎన్ఱు అర్చకము
 ఘేననియమిక్కు, నేనై ముతలియారుమ్ (౧) “ధన్యోస్తీతిచనేవేశదేశి
 కోఽవదత స్వయమ్| పహాశిరసిదేవస్య పాదాపరమపావనా” ఎన్ఱి
 ఖడియే శ్రీశరకోపనై త్తిరుముడియిల్ ధరిత్తుక్కొణ్ణు ‘శ్రీశైలేశదయా
 పాత్రమ్” ఎన్నుమ్ ఇత్తనియనై అరుళిచ్చెయ్య, అర్చకరుమ్ జీయ
 రుక్కు సాది త్తరుళినార్. పిన్ను నేనై ముతలియారుక్కుమ్ అర్చకరు
 క్కుమ్ ఇన్ఱళ్ళోమ్ తెరియామల్, జీయర్ మరమే శెన్ఱు “తనియనై అరుళి
 చ్చెయ్యవేణుమ్” ఎన్ఱు కేట్టు, “జీయరుమ్ అరుళిచ్చెయ్ త దేవరీ కేట్టు
 వేణుమో” ఎన్న, “ఎనక్కొన్ఱుమ్ తెరికిఱితిలై, ఇతు సున్దరరాజర్ తానే
 సున్దరజామాతృమునివిషయమాక వరుళిచ్చెయ్ తార్” ఎన్ఱు మూన్ఱుతిరు
 నామమ్ కూడివిధరాయ్ అత్తనియనై త్తజ్ఞుక్కు త్తజ్ఞమాకక్కొణ్ణార్
 కళ్. నేనై ముతలియారుమ్ ఇన్ఱవృత్తాన్ఱత్తైక్కొయిలిలే పెరియోర్క
 భుక్కు త్తెరివిక్కువేణుమెన్ఱు త్వరై యాఁ పెన్ఱున్దరుళి, గోష్ఠియిలే జీయరై
 దణ్డన్ సమర్పిత్తు ఇన్ఱవై భవజశెల్లామ్ విన్ఱిప్పమ్ శెయ్య, ఎల్లారుమ్ మిక
 పుమ్ ఉకన్దరుళి “ఇప్పడి తిరువేగడముడై యానుమ్ అధికరుముకన్దరుళిన
 ఇత్తనియనై ప్రకాశిప్పిత్తరుళుకిఱితే ఇతెన్నవై భగ్గన్” ఎన్ఱు పోరవిధ
 రాయరుళినార్ కళ్.

త్వత్ - ఉనుక్కు, ఆర్యవిషయమ్ - పూజ్యరాస మణవాశమామునికళ్ విషయమాయ్,
 మపాపనా - పరిశ్రమాన, పద్యమ్ - శ్లోకత్తై, అస్య మునే - ఇన్ఱ జీయరుక్కు,
 పద - శొల్లమ్.

(౧) నేవేశదేశక - నేనై ముతలికళ్, దేవస్య - ఎమ్మరుమానుడైయ, పర
 మపావనా - మికపుమ్ పరిశుద్ధికరమాన, పాదా-తిరువడికళై, శిరసి-తిరుముడియిల్,
 పహాన్ - ధరిత్తుక్కొణ్ణు, స్వయమ్ - తామ్, ధన్యోస్తీ - ధన్యనాయాకిఁటెన్ - ఇతివ-
 ఎన్ఱుమ్, అవదత - అరుళిచ్చెయ్ తార్.

(౧) “భూత్వాభూయోవరవరమునిర్భోగినాం సార్వభౌమః శ్రీమద్రక్షే వనతి విజయీ విశ్వసంరక్షణార్థమ్” ఎన్నిటపడియే ఇప్పడిసర్వలోకోజ్జీవనార్థమాక అవతరి త్తరుళిన జీయర్, అఖిలజనజీవాతువాన పితౌ లోకాచార్యర్ దివ్యసూక్తికిళాన రహస్యప్రబంధభుక్తెల్లామ్ వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్తరుళ త్తిరువుళ్ళమ్మబ్బి (౨) “రహస్యగ్రంథత్వేషు రమయామానతత్త్రియాన్ వాక్యసంగతివాక్యార్థ తాత్పర్యాణియథాశ్రుతమ్ వ్యాకుర్వన్నే వపూర్వేషాం వర్తమానోపదేపదే స్వమనిషాకధాంనైషిల్పయన్ కిచ్చిదప్యయమ్ గుప్తానరైస్సురుత్వేన గూఢానర్థానదీదిశత్” (౩) “శ్రుతి స్మృతితిహానైశ్చ శ్రుత్యన్తైవాఞ్చరాత్రతః దేశికానాంనిబిర్ధనాం దర్శయన్నేకకణ్ఠతామ్ వాక్యాలంకారవాక్యాని వ్యా

[౨] అయమ్ - ఇష్టమణివాళిమామనికళ్, పూర్వేషామ్ - పూర్వాచార్యర్క శుడైయ, (ఎట్టియల్) వర్తమానః - నిలైన్ద్రవరాయ్, పదేపదే - పదక్షితోఱమ్, స్వ - తమ్మడైయ, మనీషా - బుద్ధియల్ తోన్బియపడి, కథామ్ - అనుపయక్తవిషయక్షై, కిచ్చిదపి - కొచ్చుముమ్, నైషకల్పయన్-అరుళిచ్చెయ్యాయ్, యథాశ్రుతమ్-ఆచార్యముఖమాయ్ కేట్ట అర్థానుగుణమాయ్, వాక్య - వాక్యక్షయమ్, సంగతి-సంగతికైయమ్, వాక్యార్థ - వాక్యార్థక్షయమ్, తాత్పర్యాణి-భావార్థక్షయమ్, వ్యాకుర్వన్నేవ - విశేషమాయ్ అరుళిచ్చెయ్తెకుఱ్ఱు, సర్వైః-సకలపూర్వాచార్యర్కళాబుమ్, గురుత్వేన-వ్యాపకమాయరుప్పతాల్, గుప్తాన్-మఱైతువెత్త, గూఢాన్-రహస్యమాన, అర్థాన్ - విశేషార్థక్షై, అదీదిశత్ - కృపైయల్ ఉపదేశితార్. (ఇప్పడి) తత్త్రియాన్-అధరహస్యత్తిలిట్టేవర్కతైయెల్లామ్, రహస్యగ్రంథ-రహస్యగ్రంథక్షుడైయ, తత్వేషు - తత్వార్థక్షలిల్, రమయామాన - సంతోషిప్పిత్తార్

(౩) శ్రుతి-వేదవాక్యక్షలాబుమ్, స్మృతి-మనావాది స్మృతికళాబుమ్, ఇతిహానైశ్చ-శ్రీరామాయణాది ఇతిహాసక్షలాబుమ్, శ్రుత్యన్తైః - వేదాస్త్రవాక్యక్షలాబుమ్, పాఞ్చరాత్రతః - పాఞ్చరాత్రప్రమాణక్షలాబుమ్, నిబంధనామ్ - గ్రంథకర్తాకల్పానః, దేశికానామ్ - ఆచార్యాశుడైయ, ఏకకణ్ఠతామ్ - సంప్రదాయత్తిల్ ఒరుముఖ

చక్షాణో విచక్షణః సుధియస్సద్వయామాస స్వస్వరూపం సుదుర్గ్రహమ్” ఎన్టిప్పడి ప్రతిపాదిక్కుమ్ క్రిమిక్లిల్ ఒన్టుమ్ తప్పాతపడి ప్రథమమ్ తత్పరహస్యత్రయక్లభుక్కు వ్యాఖ్యానమ్ శేయ్తరుళి, అన స్తరమ్ అశేషార్థప్రతిపాదకముమాయ్ ఆహ్ పారుతై యుముడైత్తాన శ్రీవచనభూషణత్తుక్కు (౧) “మెచ్చుమ్ వియాక్కియై” ఎన్టువిలక్షణపరిగ్రహమామ్బడి వ్యాఖ్యానమ్ శేయ్తరుళి, (౨) “శీర్ వచనపూడణమామ్ తెయ్ వకుళితై ప్పెల్లోమ్, పారులకై ప్పొన్నులకాప్పార్క్కప్పెల్లోమ్, తేరి నమక్కిప్పారినియార్ ఉలకాశిరియనరుళ్ తప్పామలోతియప్పిన్ తాన్” ఎన్టు ఇతిన్ వైభవత్తైత్తాముమ్ అనుసద్దిత్తు ప్పొరప్రీతరాయరుళినారితే. ములతీకళుమ్ అప్పడియే (౩) “వాగ్భూషణం వకుళభూషణశాస్త్రసారం యో మాదృశాశ్చ సుగమం వ్యవృణోద్వయాళుః రమ్యాపయ స్త్రమునయేయమినాంవరాయతస్తై నమశ్శమదమాదిగుణార్ణవాయ” ఎన్టుమ్ (౪) “మేవుమ్ తవత్తువరయోగియిట్టవియాక్కియై

మానపడియై, దర్శయన్ - కాట్టిక్కొన్టు, విచక్షణః - సమర్థరాయ్, వాక్య - వాక్య క్లైయమ్, అలక్కొరవాక్కాని - అలక్కొరవాక్యక్లైయమ్, వ్యాచక్షణః - అరుళిచ్చెయ్తకున్టు, సుధియః - జ్ఞానికళుక్కు, సుదుర్గ్రహమ్ - అతీయక్కుడాత, స్వస్వరూపమ్ - ఆత్మస్వరూపయాధాత్వత్తై, స్వాదయామాస - తెరివత్తు రుచిప్పితార్.

(౩) యః - యాతొరుమణవాళమామునికళ్, దయాళుః - కృపాపరపకరాయ్, వకుళభూషణ - నమ్మత్వారుడైయ, శాస్త్ర - అరుళిచ్చెయ్లరాన తిరువాయ్ మొట్టిప్రబత్తిసుడైయ, సారమ్ - సారమాన, వాగ్భూషణమ్ - శ్రీవచనభూషణత్తై, మాదృశాశ్చ - నమ్మై పోళ్ అజ్ఞరానవర్కకళుక్కుమ్, సుగమమ్ - ఎలితిల్ అతీయమృడి, వ్యవృణోత్ - వివరితారో? కమ - అస్తరిన్దియనిగ్రహమెన్న, దమ - బహిర్నియనిగ్రహమెన్న; ఆది - ఇదైముతలరాన, గుణ - కల్యాణగుణక్లభుక్కు, అర్ణవాయ - బలనిధియాన, యమినాంవరాయ - యతిపతియాన, తస్మైరమ్యాపయ స్త్రమునయే - ఆర్ద మణవాళమామునికళిన్పొరుట్టు, నమః - దణ్డినసమర్పిక్కితేన్

యాల్ తేవున్కి కుమ్ నల్లత్తువరహస్యత్తుడనే, తావుమ్ పెరుమ్మక
థొళారియవితయ త్తిట్కుమా తావుమ్మెరుళ్ శెటిచ్చొల్లాపరణచ్చురు
తిక్కుమే” ఎన్ఱుమిప్పడి ఉపకిరి త్తమైయై అనుసన్ధితార్కిళ్.

అనన్తరమ్ శ్రీవచనభూషణత్తుక్కుమ్ అడియాయ్, చరమపర్వ
నిష్క్రమ ప్రతిపాదకిమాన నూల్లన్దాతిక్కుమ్, జ్ఞానసారప్రమేయసార
జ్ఞభుక్కుమ్ వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్తరుళి, మల్లై రహస్యజ్ఞభుక్కుమ్, ఈట్టు
క్కుమ్ ప్రమాణ త్తిరట్టు సజ్జహి త్తరుళియుమ్, గీతైక్కు త్తాత్పర్య
దీపమెన్ఱురు వ్యాఖ్యానముమిట్టరుళి, ఉడైయవర్ నిత్యతిరువారాధనక్రమ
త్తైయుమ్ సుగ్రహమాకివుమ్ సువ్యక్తిమాకివుమ్ సర్వాత్తోజ్జవనార్థ
మాకిచ్చెయ్తరుళినారితే. శ్రీపాదత్తుముతలికి శెల్లారుమ్ కూడి “తిరు
వాయ్ మొట్టివిషయమాకి తిరుప్పవళిత్తాల్ ఏతేనుమ్ ఒరుప్రబన్ధమరుళి
చ్చెయ్య వేణుమ్” ఎన్ఱు అపేక్షిక్కు, పిన్ఱు తిరువాయ్ మొట్టినూల్లన్దా
తియైయుమ్, ఆచార్యోపదేశపరమ్పరాప్రాప్తమాయ్ వన్ద దర్శనతా
త్పర్యార్థజ్ఞైయెల్లామ్ విశదమాకి అటివిక్కుమ్ ఉపదేశరత్నమాలై
యైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తరు, పిన్ఱు తిరువాయ్ మొట్టితోడక్కుమాన అరు
ళిచ్చెయల్ కళెల్లానల్లైయుమ్ ప్రవర్తిప్పిత్తుక్కుంజ్ఞు దర్శనత్తుక్కుపణ్డి
ల్లాతవతిశయముముణ్డాక్కిక్కుంజ్ఞు జ్ఞానవర్ధకరాయెన్ఱునరుళియిరుక్కుంజ్ఞా
లత్తిలే, శ్రీవచనభూషణార్థశ్రవణమృణ్ణియిరుప్పార్ ఇరన్జుశ్రీవైష్ణవర్కిళ్
రాగద్వేషమ్ కొణ్డాడి వివాదమృణ్ణియిరుక్కుమ్ సమయత్తిల్, ఇరన్జు
నిహీనజన్తుక్కిళ్ పిణ్ణివరుమతుకన్జ్ఞు, జీయరుమ్ శ్వాక్కులై క్కుటిత్తు
“నీజ్ఞభుమ్ ఇవర్కళై వ్పొలే శ్రీవచనభూషణాధికారికిళ్” అహంకరిత్తు
వివాదమృణ్ణుకైక్కు” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్య, అవర్కళుమ్ అతుకేట్టు లజ్జా
పురస్సరమాకి అతిల్ నిన్ఱుమ్ నివృత్తరానార్కిళ్.

పిన్ఱువడదేశ త్తిలిరున్ద తిరునామధారికిళ్ శిటిత్తుదవ్యమ్ వర
క్కాట్టు, అత్తైనిరూపిత్తుప్పార్ త్తవళివల్ అతు అనుకూలమిన్ఱియే

యిరుక్క, అత్తైయుమ్ త్యాజ్యమెత్తేనినై త్తుక్కభీ త్తరుళినార్. అనన్త
రమ్ స్వమరత్తుక్కు శిలక్షేత్రముణ్ణాయ్ తద్వార్తా వన్దకుడమక్కల్
మరత్తిలే భుజిత్తుప్పోక, అవ్విడమ్ గోమయత్తాలే శుద్ధిపణ్ణి ఈరిత్తి
రుక్క, యాద్రచ్చిమాక జీయర్ పుటప్పట్టరుళినవర్ ఈరత్తైక్కణ్ణు
“ఇవ్విడమ్ ఈరమాయిరుప్పానేన్” ఎన్ఱు కేట్టరుళ, అజ్గిరున్దవర్కిళ్
అక్కారణత్తైవిణ్ణిప్పమ్ శెయ్యకేట్టు, అప్పోతే అన్దక్షేత్రత్తై పెరుమాభు
క్కునమర్పిత్తు అన్దశాసనత్తైయుమ్ శ్రీభణ్డారత్తిలే పోకివిట్టరుళి ఎమ్మన్ద
రుళియిరుక్కుమ్ నాళితే,

అతివృద్ధైయాయిరుప్పాళోరు అమ్మైయార్ రాత్రి పుటప్పేపోక
మాట్టామల్ మరత్తిలే శయిక్క, అవలైక్కణ్ణు శజ్జిత్తు, అప్పోతే
మరత్తిలే నిన్ఱుమ్ అవలై పుటప్పడవిడ, ముతలికిళ్ ఇతుకణ్ణు “ఇప్పడి
ఇవలై శజ్జిక్కుకూడుమా” ఎన్న, ముతలికలై క్కుటిత్తు “కిఱువణిలాకి
లుమ్ మరమేట మాట్టాతో” నమక్కు ఉకవాతార్ అపవాదమ్ శొల్ల
ప్పోరుమ్” ఎన్దరుళినార్. ఇప్పడియోగ్యత్తైయిల్లాతతిలుమ్ “పిఱిమె
మ్మన్దకడిక్కిటతో” ఎన్ఱు అతిశక్తైపణ్ణి వెరువి వన్దిత్తుప్పోరువర్.

అనన్తరమ్ ఒరుశ్రీవైష్ణవర్ తూతులై కీరైకొణ్ణువన్ద తళికై క్కు
చ్చెయ్కిట అమ్మైయార్ కైయిలే తళికై క్కుక్కొడుత్తు “ఇత్తైప్పాజ్జాకచ్చెయ్
తునమర్పియుమ్” ఎన్ఱు ప్రాథక్క, అపభుమ్ అత్తై ఉదాసిత్తు తళికై పుణ్ణా
తిరుక్క; పిన్బు అమతుశెయ్యుమ్మాతు అన్దశ్రీవైష్ణవర్ అమ్మైయార్
ముఖత్తైప్పార్క్క, జీయరుమ్ అతుకణ్ణు “ఇతెన్” ఎన్ఱు కేట్టరుళ, శ్రీవై
ష్ణవరుమ్ ఉణ్ణైయై విణ్ణిప్పమ్ శెయ్య, అతుకేట్టు “ఁటటుమాసమ్ అమ్మై
యారై తళికై శెయ్యవేణ్ణామ్” ఎన్ఱు వెటుత్తరుళి, భాగవతాతివర్త
నమ్ పణ్ణినతుక్కుమ్ ఊపణమ్ పణ్ణువిత్తు ప్పిన్బు పూర్వమ్మాలే నియ
మిత్తు చ్చెయ్కిటనాళితే,

వరస్థరుమ్ పెరుమాళ్ పితై “జీయర్ తిరువడికిళిలే సేవిక్కి-
వేణుమ్” ఎన్నిట త్వరాతిశయత్తాలే తమ్ ఊరిలిరున్దతనిప్పటప్పట్టు అతి
శీఘ్రమాళ వస్తతిరువడికిళిలే సేవిత్తునిట్టు, “ఇప్పడిశ్రీవైష్ణవనహవాళ
మన్త్రిక్కే తనియేసాహసిత్తు వరువతే” ఎన్ఱు అవరై పెఱుత్తు అఱు
మాసమ్ పుట త్తిణ్ణైయిలేయిరుక్కుమ్బడి ఉపేక్షిత్తు, పిన్బు అన్గీరి
త్తరుళి తద్విషయమాళ, (౧) భక్షితంహి విషంహన్తి ప్రాకృతం
కేవలం వపురి. మన్త్రాషధమయీ తత్రభవత్యేవ ప్రతిక్రియా! దర్శనస్పర్శ
సంక్లేషవిక్లేషశ్రవణాదపి । అప్రతిక్రియమాత్తైవ హన్యతే విషయై
ర్దృఢమ్! ఇత్తముద్భోషయదోషా విస్తరేణ సుదుస్తరాన్! దూరం
నిర్వాసయామాస వాసనాంవిషయేష్వసా” ఎన్ఱుమ్ (౨) “నిదానం
సర్వదోషాణాం నిదానంక్రోధమోహయోః! మానఏవ మనాంస్యేషాం

(౧) భక్షితమ్ - భుజిక్కుప్పట్ట, విషంహి - విషమోషెన్ద్రాల్, ప్రాకృతమ్ -
ప్రకృతిసమ్బంధముడైయ, వపురికేవలమ్ - శరీరత్వమాత్రమ్, హన్తి-అభ్యయచ్చైయకిఱు;
తత్ర- అన్తవిషయత్తిల్, మన్త్రాషధమయీ-మన్త్రరూపమాయమ్ బాషధరూపముమాస,
ప్రతిక్రియా - ప్రతీకారమాసతు, భవత్యేవ - సిద్ధమయిరుక్కిఱు; అత్తైవ -
జీవాత్మావాసతు, విషయై - విషయన్గళాల్, దర్శన - దర్శనత్తాలుమ్, స్పర్శ-స్పర్శ
త్తాలుమ్, సంక్లేష - వికేషసన్గత్తాలుమ్, విక్లేష - పిరివినాలుమ్, శ్రవణాత్ - కేట్టు
తాలుమ్, అప్రతిక్రియమ్ - ప్రతీకారమ్ఁజ్ఞానాత్పడి, దృఢమ్-మిశ్రపుమ్, హన్యతే-
అభిక్కుప్పడుకిఱు ఇత్తమ్ - ఇన్ద్రప్రకారమ్, అసౌ - ఇన్దమణవాళమామునికళ,
సుదుస్తరాన్ - ఎవ్విధత్తియమ్ నివృత్తిక్కుక్కుడాత, దోషాన్ - విషయదోషన్గళై
విస్తరేణ - విస్తరమాక, ఉద్భోషయన్ - నన్దాకపెళిక్కాట్టి, విషయేష-విషయన్గళిల్,
వాసనామ్ - వాసనైయ, దూరమ్ - మఱుపడియమ్ అణుకవాన్దాతపడి, నిర్వాస-
యామాస - సమూలమాకఁపొక్కినార్.

(౨) మాన ఏవ - అహజ్కరన్దాన్, సర్వదోషాణామ్, సకలదోషన్గళుక్కుమ్,
నిదానమ్ - మూలకారణమ్, క్రోధమోహయోః-కోపత్తుక్కుమ్ మోహత్తుక్కుమ్;

నిత్యమున్నులయత్యసా” ఎఱ్ఱమ్, (౧) “అర్థసమ్మద్విమోహాయ విమోహానరకాయచ । తస్మాదర్థమనన్ధాఖ్యం శ్రేయోర్థీ దూరతస్యజేత్ । యస్యధర్మార్థమర్థేహ తస్యానీ హైవశోభనా । ప్రత్యాశనాద్విపక్వస్యదూరాదస్పర్శనంపరమ్” ఎఱ్ఱమ్ (౨) “భృత్యోఽహంవిష్ణుభక్తానాంశాసితారస్తపవమే । క్రేతుం విక్రేతుమపిమామిశతే తే యధేప్సితమ్ । ఇతి యస్యమతంనిత్య మయమేవాఽఽత్తవిత్తమః ॥ స్వరూపసిద్ధిస్సర్వేషాం స్వాజీవనమపిధ్రువమ్ । శ్రేయసీదేశికానాశ్చ సిన్ధృతిప్రత్యుపక్రియా”

నిదానమ్ - మూలకారణమ్; అసౌ - ఇన్ద్ర అహజ్జాగ్రహసతు, విమోహమ్ - ఇన్ద్రచేతనరకభుడైయ, మనాంసి - మనస్సుక్కల్, నిత్యమ్ - బ్రతిదిగముమ్, ఉన్నులయతి - సమూలమాయ అట్టితువిదుకిటతు

(౧) అర్థసమ్మత్ - ధనసమ్మత్తానతు, విమోహాయ - మోహక్తుక్కుక్కార్తరణమాకిటతు; విమోహః - మోహమానతు, సరకాయ-సరకత్తుక్కుక్కార్తరణమాకిటతు, తస్మాత్ - ఆకైయాల్, శ్రేయోర్థీ - శ్రేయస్సైక్కిరుమవన్, అనన్ధాఖ్యమ్-అనర్థమెట్టేపెయరైయడైయ, అర్థమ్ - ధనత్తై, దూరః - కిట్టవొణ్ణామల్, త్యజేత్ - విడక్కుడవన్ యస్య - ఎన్ద్రపురుషమక్కు, ధర్మార్థమ్ - ధర్మానుష్ఠానుగ్రహక్కాక, అర్థేహ - ధనత్తిల్ అపేత్తై ఇరుక్కిటతో, తస్య - అవమక్కు, అసీహావ-అర్థత్తిల్ విరుప్పమిల్లామైయే, శోభనా - నల్లతు; పద్మస్య - శేత్తై, ప్రత్యాశనాత్ - (స్పర్శితుపిటతు) అలమ్మవత్తైక్కాట్టిటమ్, దూరాత్ - దూరత్తిలేయేనిష్టకొణ్ణు, అస్పర్శనమ్ - తొడామలిరుప్పతు, పరమ్ - శ్రేష్ఠమ్

(౨) అహమ్ - అడియేన్, విష్ణుభక్తానామ్ - శ్రీవైష్ణవరకగుక్కు, భృత్యః - దాసభూతన్; మే - అడియేనుక్కు, తపివ-అవరోకళే, శాసితారః - నియన్తాక్కల్; తే - అవరోకళే, యధేప్సితమ్ - ఇష్టానుసారమాయ, మామ్ - స్వప్నాన అడియేన్; క్రేతుమ్ - కొల్వతఱ్ఱుమ్, విక్రేతుమ్ - కొడుప్పతఱ్ఱుమ్, ఈశే - స్వామికళాకిజాకళ; ఇతి - ఎఱ్ఱ, యస్య - ఎన్ద్రచేతనమక్కు, మతమ్ - అధ్యపనాయమానతు, నిత్యమ్ - నిత్యమాయరుక్కిటతో, అయమేవ - ఇన్ద్రఅధికారియే, ఆత్మవిత్తమః - ఆత్మజ్ఞానికళిల్ మతల్వన్. (ఇతనాల్) సర్వేషామ్ - సకలరుక్కుమ్, స్వరూప

ఎఱ్ఱమ్, (౧) “ఆచార్యవదేవతావత్తాత్మవత్పితృవత్తథా | ద్రష్టవ్యాసస్త
ఇత్యాదిర్దృష్టశ్చాస్త్రేషువిస్తరాత్” (౨) “సుఖీలస్సలభస్సాన్వమీ శ్రీ
మానసి కృపానిధిః | అణోరపిమహాద్వేషాదత్యంతాయాతివిక్రియామ్ |
పావనీమహతాందృష్టిః ప్రచ్యుతానసిమోచయేత్ | అమర్షః పునరల్పాపి
నిత్యానసినిపాతయేత్ || ప్రియాత్ప్రియతరం శౌరేన్సజ్జనానాం సభాజనమ్ |

సిద్ధిః - ఆత్మస్వరూపము నిలైనిట్టిఁజుతు, స్వాజ్ఞీవనమసి-తాముజ్జీవింపుతుమ్ సిద్ధిక్కి
ఁజుతు, దేశికానాళ్ళు - ఆచార్యాళుక్కుమ్, శ్రేయసి - శ్రేయస్కరమాన, ప్రత్యుప
క్రియా - ప్రత్యుపకారమానతు, సిద్ధ్యతి - సిద్ధిక్కిఁజుతు

(౧) సత్తః - సత్పురుషరకళ్, ఆచార్యవత్ - ఆచార్యనైష్ఠ్యలభుమ్, దేవ
తావత్-దేవతైయైష్ఠ్యలభుమ్, మాతృవత్-మాతావైష్ఠ్యలభుమ్, తథా - అచ్చటి, పితృ
వత్ - పితావైష్ఠ్యలభుమ్, ద్రష్టవ్యాః - అధ్యపనక్కుత్తక్కువరకళ్; ఇత్యాదిః -
ఇత్యుతుతలాన స్వరూపమార్గణ్ణళ్, శాస్త్రేషు - శాస్త్రజ్ఞలిల్, విస్తరాత్ - విస్తరమాక,
దృష్టః - కాణప్పటిరుక్కిఁజుతు

(౨) స్యాపి - నమక్కుస్వామియాన ఎఱ్ఱురుమాన్, సుఖీలః - ఎల్లారుడన్
కలక్కుమ్స్వభావనాయనుమ్, సులభః-సర్వసులభనాయనుమ్, శ్రీమానసి - శ్రీమానాయ
నుమ్, కృపానిధిః - దయానిధియాయనుమ్, అణోః - స్వల్పమాన, మహత్-మహద్ద
ళిడత్తిల్పఱ్ణుమ్, ద్వేషాదసి - ద్వేషత్రాలుమ్, అత్యంతామ్ - మిక్కుళుధికమాన,
విక్రియామ్ - మనఃకాలువ్యతై, యాతి-అడైకిఱాన్, మహతామ్ - మహద్దళుడైయ,
పావనీ - (సకలరైయుమ్) చరితుధమాక్కువల్ల, దృష్టిః - కటాక్షమానతు, ప్రచ్యు
తానసి - (ఎఱ్ఱురుమాన్ కటాక్షులిల్నిస్తుమ్) నఱ్ఱువినవరకళైయుమ్, మోచయేత్ -
ఁజుత్తరిప్పిక్కుమ్; (అవరకళుడైయ) అమర్షః పునః - మనఃకాలువ్యమొవెల్లాల,
అల్పాపి-స్వల్పమాయనుమ్, నిత్యానసి - నిత్యరకళైయుమ్, నిపాతయేత్ - నఱ్ఱువప్ప
ఱ్ణుమ్ శౌరేః - సర్వేశ్వరమక్కు, ప్రియాత్ - తమక్కు ప్రియమ్ శయవతై కాట్టి
లుమ్, సజ్జనానామ్-భాగవతరకళై, సభాజనమ్ - ఆరాధింపుతు, ప్రియతరమ్-తమక్కు
అత్యస్తమభిమతమాయరుక్కుమ్ తేషామ్-అన్త ఆశ్రితరకళుక్కునేరిట్టి, అపమానః-
అపమానమానతు, మనాగపి- స్వల్పమాయనుమ్, అప్రియాత్-తమక్కు-నేరిడుకునిట్టై

అప్రియాదప్రియస్తేషామవమానోమనాగపి” (౧) “సజ్జనాతిక్రమక్రౌర్యం
శాస్త్రైరితం ప్రదర్శయన్ సూక్తిభిర్ముక్తియుక్తాభిసర్వాన్ సముదజీవ
యత్” ఎస్టమ్ ఇత్యాదికి ఖలే ఇవన్ శ్రీనుడై య సాహిత్యరాహిత్యజ్ఞా
లుణ్ణానగుణదోషజ్ఞతై తమ్ దీర్ఘదర్శిత్యతై దర్శిప్పిత్తు సర్వరై యమ్
ఉజ్జీవిప్పిత్తుక్కొణ్ణ పోరుకిటకాలత్తిలే,

ఇవరుడై య ఉక్త్యనుష్ఠానజ్ఞతై యెల్లామ్ ఉత్తరదేశత్తిలే
వైష్ణవప్రభువాయిరుప్పొరువర్ “స్వాజీవనమాక సకలశాస్త్రతాత్పర్య
జ్ఞతై యమ్, సజ్గ్రహరూపేణ అనుష్ఠిక్కుమ్బడియానతొరుచరమార్థ
విశేషతై అడియే నుక్కు అరుళిచ్చెయ్ తువరక్కాట్టియరుళవేణమ్” ఎస్టమ్
అపేక్షిత్తువరక్కాట్ట, జీయమ్ అప్పడియే భగవద్దాస్యరసమ్ పురు
షార్థమెస్టమ్ తెగిన్ద అధికారిక్కు కేవలభగవల్తాళ్ళనధారణమాతాధి
కారముమ్ పోరాతు, కేవలభగవత్సమారాధనస్థామాత్రముమ్ పో
రాతు, కేవలాచార్యపారతన్య్యాధికారమాత్రముమ్ పోరాతు, కేవల
భాగవతాను వర్తనమాత్రముమ్ పోరాతు, పిన్నై ఎజ్జనేయెన్నిల్,
యథోచితకై జ్ఞరైక్కినిరతరాయ్ స్వకీయగృహే నిశ్శజ్జయోడే శ్రీ
వైష్ణవరీశ్ ప్రవేషిత్తు ప్నాజ్ఞాకవసిక్కు తన్నై అత్తలై క్కేయాక
వైత్తు తలైక్కుట్టుమ్ (౨) “అడియార్ కైన్నై యాట్టుడు త్త” ఎస్టమ్,
(౩) “ఎన్మైవిత్తువుమ్ పెలువార్ కి శే” ఎస్టమ్ నిలై యుణ్ణాకవేణ
మితే, ఇప్పడి ఇవర్ధతై అనుసన్ధిత్తు అనుష్ఠియానాకిల్ తనక్కుప్రతి

క్కాట్టిలుమ్, అప్రియః - అత్యస్తమనిష్ఠమాయురుక్కుమ్

(౧) సజ్జన-సత్పురుషరీశ్ విషయత్తిల్, అతిక్రమః-పణ్ణుకుపచారత్తినుడైయ,
క్రౌర్యమ్ - క్రౌర్యతై, ఇథమ్ - ఇష్టప్రకారమ్, శాస్త్రైః-శాస్త్రజ్ఞశాఖమ్, యుక్తి
యుక్తాభిః - యుక్తియుడన్ కూడియ, సూక్తిభిః-శ్రీసూక్తికథాలుమ్, ప్రదర్శయన్-
కాట్టిక్కొణ్ణ, సర్వాన్ - సకలరైయుమ్, సముదజీవయత్ - ఉజ్జీవిప్పిత్తుక్కొణ్ణ
పోర్టార్.

పత్తి సాభావ్యైశ్వర్యజ్ఞో కైక్కుడాతు. (౧) “స్వగ్రోధబీజే వట
వత్సరావే శబ్దజాలవత్ । సిద్ధే తదీయశేషత్వేనర్వాహాస్సమృద్ధవన్తిహి”
ఎన్నిజపడియే చరమార్థవిశేషమ్ కైపుకున్దతాకిలో వివిభజ్జళాయ్ విచిత్ర
జ్జళాయ్ అనన్తజ్జళాయ్దుశ్శ భగవద్విషయ రహస్యవిశేషజ్జళైయె
ల్లామ్ అతీయవేణుమెన్నిజ నిర్బన్ధమిలై. ఇవ్వనుష్ఠాన విశేషమిన్తి కే
శెల్లుకిజ్జానానుష్ఠానప్రతిపాదనముమ్, భగవద్రహస్య విశేషజ్జళుమ్
వేత్తైశ్శొల్లుమ్ పాతివ్రత్యధర్మమోల్లై వ్యర్థమాయ్విడుమ్. (౨)
“పూజనాద్విష్ణుభక్తానాం పురుషార్దోఽస్తి నేతరః । తేషువిద్వేషతః
కిచ్చిన్నాస్తి నాశకమాత్మనామ్” ఎన్నిజపడియే తిరుమన్తార్థమాన
చరమార్థనిష్ఠైయై స్వదివ్యసూక్తి విశేషత్తాలే దర్శిప్పిత్తైఘ్రితిప్పొక
విట్టరుళ, అవరుమ్ అప్పడియే తదీయారాధనైక తత్పరరాయ్ (౩)
“తస్మైనిత్యం ప్రదిశత దిశే దక్షిణస్యై నమస్కామ్” ఎన్ఱమ్, (౪)
“దిశేవాపి నమస్కుర్యాద్యత్రాఽసౌ వసతిస్వయమ్” ఎన్ఱమ్ శొల్లుకిజ

(౧) స్వగ్రోధ-ఆలమరత్తినుడైయ, బీజే-విత్తిల్, వటవత్ - శాఖావశాఖమాన
ఆలమర మౌలపుమ్, వ్రణవే - ఓజ్కారత్తిల్, శబ్దజాలవత్ - శబ్దరాశిపోలపుమ్,
తదీయ - భాగవతరకకుమ్, శేషత్వే - చాసభూతనాయరుప్పతు, సిద్ధేసతి - కైపు
కున్దతాకిల్, సర్వాహా - భగవద్రహస్యజ్ఞో ముతలానసకలార్థజుమ్, సమృద్ధవన్తిహి-
తన్నడైయే ఉన్ఱాకిన్దతుకళ్.

(౨) విష్ణు - సర్వేశ్వరస్వీకరయత్తిల్, భక్తానామ్ - భక్తియుడైయ క్రితైష్ట
వర్కత్తై, పూజనాత్ - ఆరాధిప్పత్తైక్కాట్టిల్, ఇతరః-వేఱాన, పురుషార్థః-సాధ్య
మాన పురుషార్థమానతు, న-ఇలై, తేషు - అవర్కళ్ విషయత్తిల్, విద్వేషతః-ద్వేష
మృణ్ణువత్తైక్కాట్టిల్, ఆత్మనామ్ - ఆత్మైక్కత్తై, నాశకమ్-అభీయచ్చెయ్కిజతు,
కిచ్చిన్-వేఱొన్ఱమ్, నాఽస్తి - ఇలై

(౪) అసౌ - ఇన్ద్రాచార్యర్, స్వయమ్ - తామ్, యత్ర - ఎన్దదివ్యచేకత్తిలే,
వసతి - ఎమ్మిన్దరుళియరుక్కిఱారో?, దిశేవాపి-అద్దిత్తైన్కియాయు, నమస్కు
ర్యాత్ - దణ్డెన్సమర్పిక్-వేణుమ్

పడియే జీయర్ ఎఘున్దరుళియరుక్కుమ్ దిక్కెనోక్కి (౧) “తొమ్మి
మ త్తికైయున్ యునోక్కి” ఎన్ఱిపడియే నాల్ తోటుమ్ సేవిత్తుక్కొండ్లు
తమ్ముడైయ వర్ణానుగుణమాక ఎరికరుమ్బుముతలాన కై జ్జుర్యత్తైయుమ్
మరత్తుక్కునడ త్రిక్కొండ్లు పోన్దార్.

అక్కాల త్తిలే కోయిలిలేయరుక్కిఱభట్టర్, పెరుమాళ్ తిరు
వోలక్క త్తిలే జీయరై సేవిత్తు “దేవరీర్ శివ్యర్ కళ్ శే నమ్మెదణ్ణనిడమల్
అవమతిపణ్ణి పోరానిప్పర్ కళ్” ఎన్ఱుఅటివిక్క, జీయరుమ్ మరమేయె
ఘున్దరుళి అవర్ కళై అత్తైత్తు “సీజళ్ ఇప్పడికెయ్ వానేన్” ఎన్ఱుకే
ట్టరుళ; అవర్ కళుమ్ అవర్ ఇరుక్కిఱవిరువై ఎ విణ్ణప్పమ్ కెయ్ తు “ఎజ్జ
ళుక్కు అవరై అనువ ర్తిక్కమనన్సు ఇకైయాతు” ఎన్న; “అత్తు ఉజ్జ
ళుడైయ దోషానుసన్ధానత్తాలే వన్దతాయరుక్కుమ్, ఆకైయాలే “పెరు
మాళుమ్ పిరాట్టియుమాక దివ్యసింహాసన త్తిలే ఎఘున్దరుళియరుక్కిఱ
తాక ప్రతిప త్రిపణ్ణి సేవిత్తుక్కొండ్లు పోరున్దోళ్” ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్ తు
ఇప్పడి తదీయవిషయజ్జిల్ గుణప్రతిప త్రినడక్కుమ్బడియాన భాగవత
ప్రావణ్యత్తైయుడైయరాయ్, పిన్బుతాముమ్ వృద్ధాచారజ్జలై అటిన్దరు
ళుమవరాకైయాలే వేధకప్పిన్నాన విలక్షణవిషయజ్జలై ఆదరిత్తు
క్కొండ్లు అవర్ కళ్ విషయ త్తిల్ పూర్వర్ కళ్ అనుష్ఠిత్తుప్పోరుమ్
శేషవృత్తికళెలామ్ అనుష్ఠానపర్యవసానమామ్బడి అనుష్ఠిత్తరుళి (౨)
“ఎక్కుణత్తోరెక్కులత్తోరెవ్వియల్ పోరాయిడినుమ్, అక్కణ త్తేనమ్మి
త్తైవరావరే, మిక్కపుక్కథ్ కార్కారా పాత్తీల్ కోయిల్ కన్దాడైయణ్ణసే
న్ఱుమ్ పేరాళనై యడైన్దపేర్” ఎన్ఱు అనుసన్ధి త్తరుళ;

జీయరుమ్, (౩) “త్వద్దానదానగణానాచరమావధాయ న్నద్దానత్తైక

(౩) త్వత్ - దేవరీరుడైయ, దానదాన - అడియారడి యార్ కళుడైయ,
గణానా-అణ్ణపతిల్, చరమావధా-చరమసజ్జ్యయిల్, యః-యావరారువర్ ఉణ్డో?

రసతాఽవిరతామమాఽస్తు” ఎన్నిట వాగ్విప్లవతి ముతైతప్పామల్ శ్రీ
వైష్ణవదాస్య రసశ్రీయోడే వాగ్నర్దనుభుమ్ కాలత్తిలే, తదీయవైభవా
ఽభిజ్ఞరాయ్ అవర్కళుడనే కలన్దపరిమాటి పోరుమవర్కళాన అప్పన్
అరుళాళప్పెరుమాళ్ ఇవర్కళ అత్యాదరత్తుడన్ నిత్యసన్నిధిపణ్ణిపో
రుమ్ తిరుమలై ముతలొనదివ్యచేశజ్జలై మీళివుమ్ తిరువడిత్తో త్తిరు
వుళ్ళమాయ్ పెరుమాళై అనుమతికొణ్ణు, (౧) “ప్రథితైరపితద్భవైర్విః
ప్రతివాదిభయజ్కురైః” ఎన్నిట ప్రతివాదిభయజ్కురమ్ అణ్ణాముతలొన
అనేకశ్రీవైష్ణవర్కళుడనే పెరుజ్జాట్టమాయ్ తిరుక్కావేరి వడక్కునోక్కి
నాపోలేపుటప్పట్టరుళి, ప్రథమమ్ (౨) “అధవిలోకనలోకతమోనుదంత్య
దవల్కోకనతుక్కుతుహాలమ్ ద్విరదశైలశిరోగృహమేధినం వరదము
త్తరవేదివిభూషణమ్” ఎన్నిటపడియే అవసర ప్రతిక్షరాయెన్దున్నలియి
రుక్కిట పేరరుళాళరై త్తిరువడిత్తోవతాక ప్పెరుమాళ్ కోయిలిలేట
వెన్దున్నరుళి, అజ్ఞుణ్ణాన శ్రీవైష్ణవర్కళెల్లారుమ్ ఎతిర్ కొణ్ణువన్దు నేవిక్కు
అవర్కళై యుమ్ కప్పై కణ్ణియరుళి అవర్కళుడనేకూడ ఎన్దున్నరుళి, కోయి

తత్ - అవరుక్కు, దాసతా - శేషభూతనాయరుప్పతిల్, వికరసతా - ముఖ్యరుచి
యానకు, కును - అడియేనుక్కు, అవిరతా - ఒట్టివిద్ది, అస్తు - ఉణ్ణాకపేణుమ్.

(౧) ప్రతివాదిభయజ్కురైః - ప్రతివాదికళుక్కుభయజ్కురైర్కళాయ్, ప్రథితైర్విః
ప్రసిద్ధైర్కళాన, తద్భవైర్విరపి - అవర్కళుడనేకళుడనుమ్, (ఎన్దున్నరుళి నార్)

(౨) అధ - పిటకు, విలోకన - కటాక్షత్తాలే, లోక - జనగణుడైయ, తమః -
అజ్ఞానాన్ధకారజ్జలై, నుదమ్ - సమూలమాకపోక్కుమువరాయ్, త్వత్ - దేవరైరై,
అవలోకన - కటాక్షిప్పతత్కాక, తుక్కు - అధికమాన, తుతుహాలమ్ - అశినివేశ
ముడైయరాయ్, ద్విరదశైల - హస్తగిరియనుడైయ, శిరః - మస్తకత్తిల్, గృహమేధి
నమ్ - నిత్యవాసమ్ కెయ్యుమువరాయ్, ఉత్తరవేది - యాగశాలెక్కు, విభూషణమ్ -
అలజ్జారభూతరాన, వరదమ్ - అత్తిరవేక్షితజ్జలై త్తలైక్కుట్టికొడుప్పవరాన పేర
రుళాళరై, (అశ్రయిల్తోమ్)

లుక్కుశ్చేపుక్కు (౧) “శ్రీమద్ద్వారవరం మహద్ధిబలిపీరాగ్రం ఫణీంద్ర
హ్రదం గోపీనారమణం వరాహవపుషం శ్రీభట్టనాథం తథా శ్రీమ
న్తం శరవైరిణం కలిపుం శ్రీభక్తినారం మునిం పూర్ణంలక్ష్మణ
యోగినం మునివరానాద్యానధ ద్వారపా॥ శ్రీమన్మజ్జనమణ్డపం సర
సిజాం హేతీశభోగీశ్వరా రామం నీలమణిం మహానసవరం తార్క్ష్యం
స్మసింహం ప్రభుమ్ సేనాన్యం కిరిభూధరం తదుపరి శ్రీపుణ్యకోటిం

(౧) శ్రీమత్ - నిత్యశ్రీయోడుకూడియ, మహత్ - పెరియతాన, ద్వారవరమ్ -
తిరుక్కోపురనాయనారైయమ్, బలిపీర - బలిపీరత్తుక్కు, అగ్ర్యిమ్ - మున్ భాగత్తిరుళ్ళు,
ఫణీంద్రహ్రదమ్ - తిరువనన్తసరస్సైయమ్, గోపీనారమణమ్ - గోపస్త్రీకశుక్ల అక్షాదకర
నానకణ్ణనైయమ్, వరాహవపుషమ్ - వరాహనాయనారైయమ్, తథా - అప్పడియే,
శ్రీభట్టనాథమ్ - పెరియార్వారైయమ్, శ్రీమన్తమ్ - నిత్యశ్రీయోడుకూడియ, శర
వైరిణమ్ - నమ్మాళ్వారైయమ్, కలిపుమ్ - తిరుమజ్జెయార్వారైయమ్, శ్రీభక్తినా
రమ్ - తిరుమఱ్ఱైయార్వారైయమ్, పూర్ణంమునిమ్ - పెరియనమ్మియైయమ్, లక్ష్మణ
యోగినమ్, - ఉడైయవరైయమ్, ఆద్యాన్మునివరాన్ - ముతలార్వార్కళైయమ్,
అధ - పిఱకు, ద్వారపా - ద్వారపాలకర్కళైయమ్, శ్రీమత్ - నిత్యశ్రీయోడు
కూడియ, మజ్జనమణ్డపమ్ - తిరువళిపేకమణ్డపత్తైయమ్, సరసిజామ్ - పెరున్దేత్తా
యరైయమ్, హేతీశ - తిరువాళియార్వారైయమ్, భోగీశ్వరా - తిరువనన్దార్వారై
యమ్, రామమ్ - చక్రవర్తిత్తిరుమకనైయమ్, నీలమణిమ్ - కరుమాణిక్కవర
దరైయమ్, మహానసవరమ్ - తిరుమడైప్పళ్ళియైయమ్, తార్క్ష్యమ్ - పెరియతిరువడి
యైయమ్, ప్రభుమ్ - స్వామియాన, స్మసింహమ్ - అభాకియశిరైయమ్, సేనా
న్యమ్ - సేనైముతలికళైయమ్, కిరిభూధరమ్ - హస్తీగిరియైయమ్, తదుపరి - అత
న్నేలే, శ్రీపుణ్యకోటిమ్ - శ్రీపుణ్యకోటివిమానత్తైయమ్, తథా - అప్పడియే, తన్నధ్యే -
అన్తపుణ్యకోటివిమానమధ్యత్తిల్, తదీయై - శ్రీదేవిభూదేవి ప్రభృతికళాల్, వృతమ్ -
శూన్యత్పట్ట, రమానహచరమ్ - శ్రియవిపతియాన, వరదమ్ - తేవప్పేరుమాళై, వన్దే -
సేవిక్కిఁతేన్

తథాతన్తద్యే వరదందమాసహచరం వందే తదీయైర్వృతమ్”(౧) “కమల
నివేశితాక్షి” కమలం కిమలారమణం ఘనమణిభూషణద్యుతికఢారిత
గాత్రరుచిమ్! అభయగదాసుదర్శనసరోరుహచారుకరం కరిగిరిశేఖరం
కమపిచేతసిమేనిదధే” ఎన్నిటపడియే శ్రీబలిషీర త్తరుకేదణ్డన్ సమర్పిత్తు
సేవాక్రిమత్తిలే సేవిత్తువైయమాళికైయిలేటి పేరరుభాళరైయుమ్ తిరు
వడితొమ్మితు (౨) “మగ్గళం వేదసః వేదిమేదిసీ గృహమేధినే! వరదాయ
దయాధామ్నేధీరోదారాయ వజ్రహమ్” ఎన్దు మగ్గళాశాసనమృణ్ణిక్కొణ్ణు
నిట్క, వరదరాజరుమ్ ఇవరుక్కుత్తీర్థప్రసదముమ్ తిరుమాలై శరకోప
సుమ్ ఉక్తిస్తుప్రసాదిక్కి, స్వీకరిత్తరుళి దణ్డన్ సమర్పిత్తు ప్పొటప్పట్టరుళి;
అజ్ఞాశ్శివర్కీళ్ ఇవర్ ఎమ్మన్దరుళియిరుక్కుమ్పడిక్కు ఒరుమర
త్తైయుమ్ కల్పిక్కు, (౩) “కతిచిద్దినాని కరికైలవాసినః కమలాసఖస్య

(౧) కమల - అసకమలత్తిల్, నివేశిత-ఉన్బియ, అక్షి - కమలమ్ - తిరువడి
త్రామరైకళైయుడైయరాయ్, కమలారమణమ్ - క్రియః పరియాయ్, ఘన - శ్రేష్ఠ
మాన, మణి - రత్నమయమాన, భూషణ - తిరువాభరణక్కుడైయ, ద్యుతి - తేజస్సు
నాల్, కఢారిత - పొన్వర్ణమాకప్పట్టప్పట్ట, గాత్రరుచిమ్ - తిరుమేనిశోరైయై
యుడైయరాయ్, అభయ-అభయహస్తమెన్న, సుదర్శన- తిరువాళియాత్వానెన్న,
సరోరుహ - శ్రీపాశ్చిజన్యాత్వానెన్న (ఇవర్కళాల్), చారు - అత్తకాయవిశ్ణా
నిన్దు, కరమ్ - తిరుక్కైకళైయుడైయరాయ్, కరిగిరి - హస్తగిరిక్కు, శేఖరమ్-శిరో
భూషణరాన, కమపి - అనిర్వాప్యనాన పేరరుభాళరై, మే-అడియేమడైయ, చేతసి-
మనతిల్, నిదధే - ధ్యానిక్కిఁజేన్

(౨) వేదసః - బ్రహ్మవినుడైయ, వేదిమేదిసీ - యాగభూమియిల్, గృహమే
ధినే - ఎమ్మన్దరుళియిరుప్పవరాయ్, దయాధామ్నే - కృపానిధియాయ్, ధీరోదీ
రాయ-అక్రితాపేక్షితక్కుళైత్తరైక్కుట్టువతిల్ నిలైనిన్దువరాన, వరదాయ-పేరరుభాళ
రిన్పొరుట్టు, మగ్గళంమగ్గళమ్ - విశేషమాయ్ మగ్గళముణ్డాకవేణుమ్

(౩) సః - అద్వమణివాళిమామనిసికీ, కతిచిద్దినాని - శిలనాళివరైయిల్, కరి

నయనాతిధిర్భవన్ | నిజపాదపङ्కజరజోభిషేచనై రఖిలాణ్ జనాణ్ విమల
యన్న వాచసః” ఎన్నిటపడియే అట్లే అవర్కభుక్కు ఉకప్పాకనాలాటునా
ఘ్రొన్దరుళియరున్ద, అన న్తరమ్ తిరువై శాఖ త్తిరునాళ్ తొడజ్జినడక్క;
మూన్డామ్ తిరునాళిలే పెరుమాళ్, అలఙ్కరిత్తుక్కొణ్ణు (౧) “ఆరూఢః
పతగేన్ద్రమస్యకరయోరఙ్గ్రిద్వయీమర్చయన్ దివైర్వరమ్భరభూషణై
ర్దినకృతోదీప్తిందివాదీపయన్ | ముగ్ధేన్ద్ర స్థితరోచిషామధురయన్ ముక్తా
తపత్రశ్రియం విశ్వంపశ్యతి చక్షుషావికసతా వీదీవిహారి హరిః” ఎన్నిట
పడియేపార ఒప్పనై యోడేపెరియతిరువడిమేత్తోణ్ణు తిరువీధియిలే పుట
ప్పట్టరుళ, పెరుమాళుడనే జీయరుమ్ నేవిత్తుక్కొణ్ణు గజైక్కొణ్ణాన్
తిరుమణ్డపత్తేటపెఘ్రొన్దరుళ;

శైల - వాస్తిగిరియిల్, వాసినః - నిత్యవాసమ్ పణ్ణిక్కొణ్ణిరుక్కిట, కమలాసఖస్య-
శ్రియఃపతియాన పేరుళాళరుడైయ, నయనాతిధిః - కటాక్షత్తుక్కు ప్పాత్ర
భూతరాయ్, భవన్ - ఆకానిష్టకొణ్ణు, (అవిడత్తిల్) అఖిలాన్-సమస్తమాన, జనాన్-
జనన్తైయమ్, నిజ - తమ్యుడైయతాన, పాదపङ्కజరజః - తిరువడిధూళ్ కళినుడైయ,
అభిషేచనై-స్పర్శతాల్, విమలయన్-నిర్మలస్వభావరాకుమ్మడిపణ్ణిక్కొణ్ణు, ఉవాస-
ఎఘ్రొన్దరుళియరున్దాల్.

(౧) హరిః - తేవప్పెరుమాళ్, పతగేన్ద్రమ్ - పెరియతిరువడియన్మేల్,
ఆరూఢః-విషియరుళినవరాయ్, అస్య - ఇష్టపెరియతిరువడియనుడైయ, కరయోః-
తిరుక్కైకళిల్, అఙ్గ్రిద్వయీమ్ - ఇరణ్ణుతిరువడికళైయమ్, అర్చయన్ - వైత్తు
క్కొణ్ణువరాయ్, దివైః - శ్రేష్ఠమాన, అమృత-తిరుప్పరియట్టన్తళాలుమ్, భూషణైః-
తిరువాభరణన్తళాలుమ్, దినకృతః - సూర్యునుడైయ, దీప్తిమ్-బిచ్చై, దివాదీపయన్-
వకల్ విళక్కొక్కినవరాయ్, ముగ్ధేన్ద్ర - అధ్వియచన్ద్రన్బిష్ట, స్థిత - పొన్తుఱు
వఱుడైయ, రోచిషా - కాన్తియాల్, ముక్తా-తపత్ర - మత్తుక్కుడైయనుడైయ,
శ్రియమ్-శోభయై, మధురయన్ - విశేషపణ్ణినవరాయ్, వీధీ - తిరువీధికళితోఱుమ్,
విహారి - ఉల్లాసమాయ్ ఎఘ్రొన్దరుళిక్కొణ్ణు, వికసతా - మలర్చ, చక్షుషా - తిరు
క్కళిళాల్, విశ్వమ్-సకలరైయమ్, పశ్యతి - ముఖిర్కటాక్షిక్కిటార్.

అవ్యభిచారి ఎటుమ్మియప్పావుమ్, శ్రీవైష్ణవకళుడనే తిరునాళ్ సేవిక్కపెద్దుర్దరుళినవర్ అక్లే జీయరై అచిన్తిమాకసేవిత్తు, (౧) “ఆరు హ్యపతగవుషభమాయా న్తం వరదమాదరాద్దప్తుమ్ | గత్వాతదగ్రభూ మింనాద్రాక్షంతత్రదేశికం దృష్ట్వా” ఎన్నుమ్మడి విన్తిహృదయరాయ్ మోహిత్తు జీయర్ తిరువడికళిలే ఆదరాతిశయత్తాలే విమిశ్చవిగ్రహ నుభవమ్ పణ్ణిక్కొణ్ణు మూన్తు నాన్లు నాన్మికై పరవశగాత్రరాయున్తు మోహిత్తు, (౨) “చిరేణసంజ్ఞాం ప్రతిలభ్య భూయోవిచిన్తయామాస విశాలనేత్రా” ఎన్నుమ్మడియే శనైర్కోహమ్ తెళిన్దు ఎమ్మన్దిరున్దు తిరు నాళెన్ద్రత్తిన్దు జీయరై సేవిత్తుక్కొణ్ణుపోయ్ (౩) “కుమిలుమోశైవి మ్మిల్వొలిత్తులై విల్లిమజ్జులొణ్ణుపుక్కు” ఎన్తుమ్ (౪) “ఇళై కొళ్ శోతి చ్చెన్ద్రామరై క్కట్టిరానిరున్దమై కాట్టిన్” ఎన్తుమ్ శొల్లకిఱపడేయే జీయర్ పురుషకారమాక (౫) “సౌమ్యోపయన్త్రమునినామమదర్శి తౌతౌ శ్రీదేవరాజచరణౌ శరణం ప్రపద్యే” ఎన్దిఱపడేయే సేవిత్తరుళి

(౧) పతగవుషభమ్ - పెరియతిరువడియన్దై, ఆరుహ్య - ఏతీయరుళి, ఆయాన్తమ్ - ఎమ్మిన్దరుళానిన్ద, వరదమ్ - తేవప్పెరుమాళై, ద్రప్తుమ్ - సేవిష్ట తణ్ణు, ఆదరాత్ - ఆదరమాక, గత్వా - శెన్దు, తత్ర - అవ్విడత్తి, దేశికమ్ - ఆచార్యరాస మణవాళమామునికళై, దృష్ట్వా - సేవిత్తు, (అక్లేవిధరాయ్) తదగ్ర భూమిమ్ - అత అగ్రపుటత్తై, నాద్రాక్షమ్ - పార్క్కవిల్లై

(౨) [రా-సు-౩౨-౮-] చిరేణ-శితితునాన్మికైక్కుమేలే, సంజ్ఞామ్-ప్రశ్నైయై, ప్రతిలభ్య - అదైన్దు, భూయః - పిన్పు, విశాల - మలర్న్ద, నేత్రా - తిరుక్కణ్ణిశై యుడైయళాయ్, విచిన్తయామాస- చిన్తిత్తో.

(౫) సౌమ్యోపయన్త్రమునినా - (పురుషకారభూతరాస) మణవాళమా మునికళాలే, మమ-అడియేసుక్కు, దర్శితౌ - కాట్టప్పట్ట, తౌ - అన్దు, శ్రీదేవరాజ- పేరుళాళరుడైయ, చరణౌ - తిరువడికళై, శరణమ్ - ఉపాయమాక, ప్రపద్యే- అక్ర యిక్కి-తేన్.

పిన్న జీయరుమ్ పెరియతిరువడియోట్టై శేర్ త్తియై సేవి త్తరుళి (౧)
 “సుపర్ణపుష్పే ప్రబభౌశ్యామపి తామ్బూరోహరిః। కాశ్చానస్యగిరేశ్వర్యక్ష్ణే
 సతతీతోయదోయధా” ఎన్నిటపడియే *మజ్జుయర్ పొన్నలై మేలెమ్మన్
 మాముకిల్ పోన్టెమ్మమ్ పూవై వణ్ణర్ పుప్పిళ్ళిన్దేల్ వరుమ్బడియై మేవిని
 న్తుకణ్డనుభవిత్తు అత్యన్తమ్ హృష్టరాయ్ నిఱ్ఱుత్తాముమ్ (౨), తవళ
 ముత్తు మణితివళనఱ్ఱువళమరుణరత్నవక్తై శాత్తియై, శఙ్ఖశక్కరముమజ్జై
 యిల్ తికట్ట మజ్జై పాకనరనేత్తవే, నరరుమ్మై త్తమరర్ తిరళుమేత్తుమ్ నర
 వాకనన్ వరుణనిన్దిరన్ నడుపునా న్నత్తై కొళి మునివర్ వానవర్ కుణాల
 మిట్టు నడమాడవే, వరై కళిల్ పెరియవడకిరిక్కుమిత్తై మరతకక్కువడు
 పోలవే, వరదర్ కచ్చినకర్ వరుతని త్తైరువిల్ *తెన్దలై క్కుకుప్పాట్టిరువే,
 అరపుత్తి త్త మణిమకుడముల్లొరువారువణిపిణక్కుడన్ మిట్టల్లవే, కనక
 మొత్తొరు వడివమొత్తివరుమ్ కరుడనిల్ పవనివరువరే” ఎన్తనుభ
 విత్తు అతుక్కు ప్పాశురమిట్టరుళిచ్చెయ్ తు హృష్టరాయ్ ఎమ్మన్దరుళియి
 రున్దు మల్లై త్తిరునాళి కళై యుమ్ మజ్జళాశాసనమ్ శెయ్ తరుళి,

అనన్తరమ్ అప్పావై యుమ్ కూట్టికొణ్ణు తిరుప్పట్టుల్లొయేళ
 పెమ్మన్దరుళి, అక్లే *పొన్దుడియమ్బొరేల్లై యమ్మానై యుమ్ సేవిత్తు
 ప్పొటప్పట్టు, అనన్తరమ్ (౩) “ఘటికాచలశేఖరం తతోనరసింహం

(౧) సుపర్ణ - పెరియతిరువడియనుడైయ, పుష్పే - తిరుత్తోళిలెమ్మన్దరుళి
 యిరుక్కిఱ, శ్యామః - నీలమేఘశ్యామశరాయ్, పీతామ్బరః - పీతకవాడైయై యణి
 ద్దిరుక్కిఱ, హరిః - పేరరుళాళర్, కాశ్చానస్య- స్వర్ణమయమాన, గిరేః - మేరువర్ష
 త్తైరుడైయ, శృంగే - శిఖరత్తిల్, సతతీత్ - మిన్నలోడుకూడియ, తోయదోయధా-
 మేఘమ్మోల్, ప్రబభౌ - ప్రకాశితార్

(౩) తతః - పిఱకు, ఘటికాచల - తిరుక్కడైకైత్తడఱ్ఱున్దుక్కు, శేఖరమ్ -
 శిరోభూషణమాయెమ్మన్దరుళియిరుక్కిఱ, నరసింహమ్ - అమ్మియశిక్లరై, నయనేన -

సయనేననిర్విశన్. ఉదజీవయదాశ్రితైర్వనై రవసంతామపసీతబన్ధనైః”
 నిజపడియే *వన్ధునశక్తిశరుమ్ సీళిశోలై వన్ పూగ్గడికై త్తడగ్గున్జ్ఞేఱి
 వ్విన్దున్నరుళి, తక్కానై యుమ్ తిరువడితోమ్ముతు, గ్రామాన్తరగ్గళిల్ నిన్దు
 మ్ అనుకూలరాయ్ వన్దాశ్రియిత్తవర్కళై యుమ్ కృపై పణ్ణియరుళి,
 అనన్తరమ్ కడికై త్తడగ్గున్జ్ఞేఱి ప్పటియరుళి *మిక్కార్ వేదవిమ
 లర్ విన్దుగ్గుమక్కార్కన్దైయైయమ్ నేవిత్తు అనుభవిత్రరుళి, (౧)
 “అన్దియమ్పొతిలరియరువాకి యరియై యభీత్తవనై పున్దనై తీరప్ప
 ల్లాణ్ణ పల్లయిరత్తాణ్ణైన్దుపాడుతుమ్” ఎన్దుమగ్గళాశాననమ్ పణ్ణియరుళి,
 అగ్గే ఎన్దున్నరుళినిన్దు ఎఱుమ్మియైక్కటాక్షిత్తరుళి “వడతిరువరగ్గమ్”
 ఎన్దు ఊరుక్కు త్తిరునామమ్ శాత్రి, కుళత్తుక్కు “తిరుక్కావేరి”
 ఎన్దు తీరునామమ్ శాత్రి, అప్పావై యుమ్ అఱ్ఱికియమణవాళదాసరెన్దుమ్,
 అగ్గుణ్ణానవర్కళై యుమప్పడియే అభిమానిత్తరుళి, *అణ్ణల్ మలై య
 రుకే అరగ్గమానగరమాక్కి;

అనన్తరమ్ *వన్ పూగ్గడికై క్కు-(౨) “పణ్ణెల్లామ్ వేగ్గడమ్” ఎన్దు
 తొడగ్గి తిరుమలై యోడే ఒరుశేర్ త్తియన్డాకై యాలే(౩) “పాన్దై మా
 మణియై అణియార్ న్దలోర్ మిన్దై వేగ్గడత్తుచ్చియిల్ కణ్ణు” ఎన్దు శ్రీనిధి
 యాకిఱపారుళి పడై ప్పారాక *బణ్ణుతల్ మామైయిన్ పడియే మనోరధత్తై
 యుడై యరాయ్, (౪) “దేవందివ్యం శేవత్తై లేవనన్తం తత్పదాబ్జంపీక్షి
 తుమ్” ఎన్నుమ్మడి తిరువడితోమ్మువారాక తిరుప్పతియేఱమ్మెన్నరుళి,
 ప్రధమమ్ ఎమ్మెరుమానారై త్తిరువడితోమ్ముతు, ఉడై యవర్ ఉకిన్దు ప్పటి

తిరుక్కణ్ణళాలే, నిర్విశన్ - పూర్ణమాక నేమిత్తుక్కణ్ణు, ఆపసీత - నివృత్తిమాన,
 బన్ధనైః - సంసార బన్ధజ్జలై యుడైయరాయ్, అగ్గై - తమ్మై అశ్రయత్తిరుక్కిఱా
 జనైః - శిష్యజనగ్రుహన్, తామ్ - అన్ద, అవసీమ్ - దివ్యదేశత్తై, ఉదజీవయత్ - ఉజ్జీ
 విప్పితార్

యరుళప్పణ్ణిన గోవిందరాజునై యమ్ అత్యాదరత్తుడనే (౧) “కై యినార్ శురిశఙ్గనలాభీయార్” ఇత్యాదిప్పడియే సేవి త్తరుళి, *గోవిందన్ గుణక్ పాడి మఱ్ఱళాశాసనమ్ పణ్ణి, గోవిందన్ నడియారాయరుక్కిఱ శ్రీవైష్ణవ సమూహత్తుడన్ పుఱప్పట్టరుళి, తిరుమలై యడివార త్తిలే అమర్ నైఱు న్దరుళియరుక్కిఱ నవ్కూర్వూర్ ముతలాన ఆర్వూర్ పతి న్నరై యమ్ తిరు వడితొమ్మతు, (౨) “ఉలకుయ్యమాల్ నిన్ట” ఎన్ఱుతోడన్ణి “మక్కిన్ మాఱన్ తాళిణై యే ఉన్ శరణాయ్ నెళ్ళ మేయళి” ఎన్ఱుమ్, (౩) “ఒట్టి విలాక్కాలముడనాకిమన్ని” ఎన్ఱుతోడన్ణి “మిక్కనలమ్ శేర్ మాఱన్ పూఱ్ఱులై నెళ్ళేపుకల్” ఎన్ఱుమ్, ద్వయ త్తిల్ ఆర్వూరడియై అడియొద్రీ తద్విషయ త్తిలేతాముమ్ అనుసన్దిత్తు, సేవి త్తరుళి అద్ర్ శై క్కు అన్ణే ఎమ్మన్దరుళియరున్ద అఱ్ఱుణ్ణానవర్ కళై యమ్ కృపై పణ్ణి యరుళి,

మద్ర్ శై నాల్ *తిలతములకుక్కాయ్ నిన్ట తిరువేణ్డతైచ్చెన్ఱు వణ్ణి, అనన్దరమ్ (౪) “మొయ్ త్తళోలై మొయ్ పూన్డమ్ తాన్ వరే” ఎన్ఱుమ్, (౫) “తేసేయ్ పూమ్మిట్టిల్ శూన్ తిరువేణ్డమామలై” ఎన్ఱుమ్ (౬) “తేశమాయ్ త్తికమ్మమ్ మలై” ఎన్ఱుమ్ (౭) “అప్రాకృతమ మేయళ్ళ సర్వరత్న మయంగిరిమ్ హిరణ్మయమహాశృంగం పఞ్చోపనిష దాత్తక్కిమ్” ఎన్ఱిఱపడియే అప్రాకృతదివ్యవపునై న్నియుడైయ పెరియతిరువ

(౭) అప్రాకృతమ్ - అప్రాకృతమాయ్, అమేయమ్ - పరిచ్ఛేదిక్కవొణ్ణాత తాయ్, సర్వరత్న మయమ్ - సకలవిధరత్న ప్రచురమాయ్, హిరణ్మయ-స్వర్ణమయమాన, మహాశృంగమ్ - పెరియశిఖరతైయడైయతాయ్, పఞ్చోపనిష దాత్తక్కిమ్ - పఞ్చోపని షస్థయమాన, గిరిమ్ - తిరుమలైయై, (సేవితార్)

(౧) అమలనా-౭ (౨) తి-వాయ్-నూ-౬౦ (౩) తి-వాయ్-నూ-౨౩.

(౪) తి-నాయ్-౩-౩-౧౦. (౫) తి-మొ-౧-౯-౨. (౬) తి-మొ-౧-౮-౯.

నన్దాధ్రావన్ తానానతన్దయాన తిరుమలై యాథ్వారై అడైన్దు అడివణ్ణి,
(౧) “తంపాదేనాఽధ్యారోహతి” ఎన్దుమ్ భావనై కొణ్ణుమితి త్తేటి, కాట్ట
భక్తియిక్కరై యుమ్ తిరువడితొమ్మతు, అనన్దరమ్ పరమపదత్తుక్కుప్పడి
యొమ్మొక్కుపోలేయిరుక్కిట తిరుమలైయిలే ప్రతిపత్తియడనే ఏటి ఎమ్మ
న్దరుళి, *తేనాటుపాయుమ్ తిరువేగ్గడత్తిలుణ్ణానకానాటుఁడై యుమ్ *వి
లగ్గల్ కుడుమికళై యుమ్, *మిన్ తికళ్ తుడుమికళై యుమ్, *అరువి
శేర్ వేగ్గడత్తుత్తెళిరువికళై యుమ్, *కోల్తేన్ పాయ్న్దొమ్మొకుమ్
కుళిర్ శోలైశూన్ద్ర వల్లకై యుమ్, *కల్తేన్ పాయ్న్దొమ్మొకుమ్
కిమలచ్చునై కిళై యుమ్, *శెప్పార్తిణ్ వరై యైయుమ్ సేవిత్తుక్కొణ్ణు
అప్పాలెమ్మన్దరుళి, *కాట్టిల్ వేగ్గడత్తిలుణ్ణాన కాట్టైయుమ్, వైకున్దవా
నాడుక్కప్పాన *వడతిరువేగ్గడనాటైయుమ్ అనుభవియానిన్దుకొణ్ణు,
*మూలకన్దపూరాన ఊరురుకే ఎమ్మన్దరుళి, (౨) “నన్దేష్ణమా”
ఎన్దిట పాట్టిట్టడియే అజ్గుణ్ణాన అపూర్వజ్జలై యెల్లామ్ ఆశ్చర్యత్తుడన్
అనుభవిత్తు, అనన్దరమ్ (౩) “కణ్ణన్ విణ్ణారైత్తోమ్మొతు” ఎన్దిట
పడియే ఊరురుకే సేవిత్తుక్కొణ్ణు అప్పాలెమ్మన్దరుళి, తిరుప్పరియట్టప్పై
కిల్ వేలియైయుమ్ కడన్దు ఎమ్మన్దరుళానిఱ్కు,

అవ్వళవిలే *వేగ్గడత్తై పుతియాకవాల్ కిటకోయిల్ కేళ్ళిజయర్,
ఏకాన్కిళో మన్మయమ్ తిరువేగ్గడముడైయానుడైయ అనైత్తుప్పరికర
త్తోడుమ్ శ్రీవైష్ణవర్కళెల్లారుమ్ ఎతిర్ కొణ్ణువన్దుసేవిక్క; అవర్కళై
(౪) “నికరిలమర్ మునిక్కణ్ణళో” ఎన్దు ప్రతిపత్తి పణ్ణియరుళి, అవ
ర్కళుడనేకూడ తిరువేగ్గడమానకరై ప్రవేళిత్తు, అవ్వరుకే ఎమ్మన్దరుళి
వైకున్దన్ తిరువాళలిలేయుమ్, అవావరై చూన్దొన్దొన్ తిరువాళలిలే
యుమ్ దణ్ణన్ సమర్పిత్తు ప్రదక్షిణమాకవెమ్మన్దరుళి అణ్ణే అనన్దాధ్రావన్

కై జ్ఞాన్మూల “ఇరామానుశన్” ఎన్నిటిరునన్దవనత్తైయుమ్ ముల్
 యమ్ అజ్ఞాన తిరునన్దవనజ్జలై యుమ్ తిరుమణ్డపజ్జలై యుమ్ *పున్నై
 కురుక్కత్తి నాల్లల్ తెరున్ది మక్కిల్ పాడల్ తెణ్బక్కిమ్ ముతలాన తిరు
 ప్పామ్మొట్టిల్ కలై యుమ్ అనుభవిత్తు తిరువుళ్ళముకన్దరుళి, తిరుక్కో
 నేరియిలే సిరాడి, ద్వాదశోర్ధ్వపుణ్డ్రైజ్జలై యుమ్ ధరిత్తుక్కొణ్డు
 (౧) “మేలారునాళ్ మణ్ కోట్టుక్కొణ్డాన్ మలై” ఎన్దుమ్ (౨) *ఎటి
 తిరై నై యుమ్ ముల్ యుమ్ ఏనత్తురువాయిడన్దత్తే త్రాధిపతియాన ఇాన
 ప్పిరానై యుమ్ సేవిత్తు, *ఊనేటు శెల్వత్తైయుమ్ అనుసన్దిత్తు, అజ్ఞాన
 తిర్యక్నావర జన్దజ్జలై యుమ్ ప్రార్దియానిన్దుక్కొణ్డు *కోనేరివాయ్ ముమ్
 కురుకుతోడక్కమాన పక్షిన్దజ్జలై యుమ్, *తమ్మక్కిమాయ్ నిన్జ్జుమ్
 తవముడైయారై యుమ్ అనుభవిత్తుక్కొణ్డు, పెరియతిరుక్కోపురత్త
 రుకే దణ్డాన్ సమర్పిత్తు ఉళ్ళేపుకున్దు నమ్మెరుమాళ్ళెమ్మన్దరుళియిన్దు అమ్మ
 కియమణవాళన్ తిరుమణ్డపత్తైయుమ్ సేవి త్తరుళి,

అనన్తరమ్ (౩) “శ్రీమతిమహతిద్వారే చిచ్చాంకాచ్చనమయ
 ఇబలిపీరమ్! స్థానమధయామునేయం చమ్మకతరునమ్మదంప్రతిహారమ్!
 వినతాతనయమహానసమణిమణ్డపం కనకమయవిమానవరమ్! పుతనాపతి

(౩) శ్రీమతి - నిత్యశ్రీయోడుకూడియ, మహతి - పెరితాన, ద్వారే -
 ద్వావరభాగత్తిల్, చిచ్చామ్ - అత్తాజిప్పళియైయుమ్, కాచ్చనమయమ్ - స్వర్ణమయ
 మాన, బలిపీరమ్ - శ్రీబలిపీరత్తైయుమ్, అధ - పిఱకు, యామునేయమ్ - యమునై
 త్తుత్తైవరన్ది, స్థానమ్ - తిరుప్పుమణ్డపత్తైయుమ్, చమ్మకతరు - శెణ్బకవుక్షత్తిసు
 డైయ, సమ్మదమ్ - సమ్మత్తైయుడైయ, ప్రతిహారమ్ - శెణ్బకత్తిరువాళలైయుమ్, విన
 తాతనయ - పెరియతిరువడియైయుమ్ - మహానస - తిరుమడప్పళియైయుమ్, మణిమ
 ణ్డపమ్ - తిరుమామణిమణ్డపత్తైయుమ్, కనకమయ - స్వర్ణమయమాన, విమానవరమ్ -
 నివ్యవిమానత్తైయుమ్, పుతనాపతి - సేనైమతలికత్తైయుమ్, యతిధర్మ - ఎమ్మ

యతిధుర్యో సరహరి మధనమత జానకీజానిమ్”(౧)“అథపునరసఘమణి
ద్యుతి కివచితకిమలాచివాసభుజమస్మిమ్. కలయత కమలవిలోచనమజ్జన
గిరినిధిమనజ్జనం పురుషమ్” ఎవ్వుమ్ (౨)“శరణమయమిత్యోఽస్మిన్ నిర్దిశ్య
దక్షిణపాణినా కరకిసలయం సవ్యం సవ్యోరుసేమ్ని సమర్పయన్. మణిగణ
మహోమగ్నే వత్సస్తలే దధసిన్దిరాం భవదభిమతశ్రీమానస్తాకమస్తుపరం
పదమ్” ఎన్నిటపడియే తిరువేక్లడముడై యానై తిరువడితోఁమువతాక
సేవాక్రిమత్తినడై వే అత్తాఁపప్పళి, తిరుమామణిమణ్డపమ్, ఆనన్దనిల
యమ్, శ్రీబలిపేరమ్, “యమునైత్తుత్తై నర్” ఎన్నిట తిరుప్పామణ్డపమ్,

రుమానారైయుమ్, సరహరి - సృసింహనైయుమ్, అథ-పిఱకు, జానకీ జానిమ్ - చక్ర
పర్తిత్తిరుకుకనైయుమ్, సమత - సేవియుజ్జోళ్

(౧) అథపునః - పిఱకోపెన్ద్రాల్, అసఘ - నిర్దుష్టమాన, మణి - మణికళ
డైయ, ద్యుతి - కాన్రికళాల్, కివచిత - వ్యానైయాన, కమలా - పెరియపిరాట్టి
యారుక్కు, నివాస - వాసస్థానమాన, భుజమధ్యమ్ - తిరుమారైయుడైయనాయ్,
కమల - శెన్ద్రామరైపోన్, విలోచనమ్ - తిరుక్కల్లైయుడైయనాయ్, అజ్జనగిరి -
అజ్జనాచలత్తిల్, నిధిమ్ - నిధిపోలిరుక్కుఱ, అసజ్జనమ్ - హేయ ప్రతిభటరాన, పురు
షమ్ - చరమపురుషనాన తిరువేక్లడముడైయానై, కలయత - కణ్ణార సేవియుజ్జోళ్.

(౨) ఆయమ్ - ఇచ్చతిరువడియే, శరణమ్ - (ఉక్లకుక్కు) ఉపాయమ్, ఇతి-
ఎఱ్ఱ, దక్షిణపాణినా - వలతుతిరుక్కైయాల్, అజ్జిమ్ - తిరువడియై, నిర్దిశ్య-
కాట్టిక్కొట్టు, సవ్యమ్ - ఇడతాన, కరకిసలయమ్ - తుళిర్ పోల్ సుకుమారమానతిరుక్కై-
యై, సవ్య - ఇడతాన, ఊరు - తిరుత్తుడైయినుడైయ, సీమ్ని - ప్రదేశత్తిల్, సమర్పయన్ -
వైత్తుక్కొట్టిరుప్పవరాయ్, మణిగణ - మాణిక్యసమూహత్తినడైయ, మహా - తేజస్వి
ల్, మగ్నే - మూఁగిస, వత్సస్తలే - తిరుమాన్దిల్, ఇన్దిరామ్ - పెరియపిరాట్టియై,
దధత్ - ధరిక్కుమవరాయ్, భవత్ - ఉక్లకుక్కు, అభిమతః - ప్రియతమరాన,
శ్రీమాన్ - శ్రియః పతియాన తిరువేక్లడముడైయాన్, అస్తాకమ్ - సమక్కు, పరమ్ -
ఉత్తమమాన, పదమ్ - ప్రాశస్త్యానమాయ్, అస్తు - ఆకపేణుమ్.

మేల్ మజ్జయుత్తై తిరుమార్వముమ్ ఆరముమ్ పతక్కనన్నిరై యుమ్,
 పెరువరై యనై యపుయమొరునాన్ముమ్ పిళిగడలాభియుమ్ శఙ్గుమ్
 పెరుతివమెన్ముకాట్టియకరముమ్ పిడి త్తతోర్ మరున్గినిల్ కిరముమ్, ఒరు
 మతియెనవే శోతి శేర్ ముకము ముయర్ తిరువేగడత్తుత్తై యు మొప్పి
 లావప్పన్ కరుణై శేర్ విభియుమెన్ను శేలామ్ నిత్తెన్మనిన్మనవే” ఎన్ము
 పాదాదికేశాన్తమాక అనుభవిత్తరుళి, అనన్తరమ్, *అలక్కలన్దళపము
 డియైయుమ్, తిరుత్తియకోటమ్బుత్తైయుమ్* శుద్రు మొళివట్టమ్ శూద్రు
 న్దుశోతిపరన్ద కోళిత్తై వాన్ ముకత్తైయుమ్, *అతిల్ తన్ ముకత్తుచ్చుట్టి
 యైయుమ్, తిరునెర్ శియిల్ శాత్తిన్ ముత్తిన్ తిరునామత్తైయుమ్ “వణ్ణె
 యుణ్డాన్ తిరుమూక్కు” ఎన్ము పత్యశ్శేన్మణ్ణలామ్బడి పుళుకిలేము
 ఘుకియిరుక్కిట కోలనిశీ కోడిమూక్కైయుమ్, *శెన్దామరై క్కిట్టని
 వాయైయుమ్, వార్ కాతిలేశాత్తిన్ ఇలకుమకరకుణ్డలబ్బై యుమ్ *ఉలక
 ముణ్డ పెరువాయాలే* అన్డముమ్ నాడుమడగ్గవిఘ్నగ్గియకణ్డైయుమ్, అత్తి
 రుక్కమ్మ త్తినిల్ కాత్తై యైయుమ్, *అల్ మేల్ మజ్జయుత్తై మార్ పై
 యుమ్, అతిల్ *పవళవాయ్ పూమకిళుమ్ పన్దళిప్పాణారముమాన
 శేర్ త్తియుమ్, అత్తోడుశేర్ న్ద వెణ్బరినూలై యుమ్, వడవేగ్గడవను

ఘాపమమాయ్ ఆయతమాన బాముద్వయత్తిలేధరిత్త తిరువాళ్ళై తిరుచ్చక్కాన్వార్ కళై
 యుమ్, ముద్రై ఇరణ్డ తిరుక్కెళాలే, బ్రజ్జెయినుడైయవాయలే, ములైక్కణ్డై పెరుడి
 క్కొడుక్కుమ్ తాయైప్పాలే శరణపరణస్థాననిర్దేశత్తైయుమ్, ఇప్పడినిరపేత్ పాయ
 నిన్దర్ కు విరజైతుడైయళవెన్ము తొట్టుక్కాట్టు మ్మడియైయుమ్, ఉలకముణ్డ తిరుప్ప
 వళచ్చెవ్వాడైయుమ్, కోలనిశీ కోడిమూక్కైయుమ్, కమలక్కణ్డైయుమ్, విల్ పురువన్ద
 కైయుమ్, కణ్డాడియై ప్పకపోలశోభకకైయుమ్, పిత్తైయుడైవాణుతల్ తిలకశోబై
 యైయుమ్, పొన్నిలకుళుట్టితిరుక్కోటమ్బుత్తైయుమ్, కుకరనెడుజ్జుత్తైక్కాతుకకైయు
 మ్, కతిరాయర్ మిరవిక్కులన్దెరిత్తాలాత్తనీన్బుడియైయుమ్, అముతక్కుడలాన ఒప్పిలా
 వప్పడై అమలనాదిపిరానిన్బుడయే ఆత్వారైప్పాలే పాదాదికేశాన్తమాకపవభవిత్తు.

డై య* మల్లార్ తోళ్ కి శై యుమ్, అతిలేశా త్తిన*తణ్ణుమాయ్ విరై నా
 టుక్కణ్ణెయైయుమ్, తిరుక్కైకళిలేధరి త్తవలమ్బురి ఆట్టియైయుమ్, అవ
 ధ్దుక్కు పురభాగావహమాన, *వణ్ణమరుళ్ కొళణిమేకివణ్ణత్తైయుమ్,
 *ఉయ్యవులకు పడై త్తుణ్ణమణివయిల్ శై యుమ్, అతిల్ తిరువుదరబన్దనత్తై
 యుమ్, అతుక్కన న్దరమ్బావియాయ్ *ఉడై యార్ కనమణియోడొణ్
 మాతళమ్బూ ఇడై విరవిక్కో త్తవెట్టిల్ తెత్తొకినోడుమ్, పొన్నరై నాణా
 డుమాణిక్కిళ్ళణియైయుమ్, (౧) “పెరుమానరై యిల్ పీతకివణ్ణ
 వాడై” ఎన్ఱు ప్రణయినికిళ్ వాయ్ పులధ్దుమ్బడియాన *అన్దిపోల్
 నిటత్తాడైయైయుమ్, అతిల్* పల్లినుణ్ పద్దొకిచ్చాత్తిన ఉడై వా
 లై యుమ్, *పురిన్దమలరిడుకిఱ పుణ్డరికి పాదమాన పూవార్ కిఱ్ఱులికి శై
 యుమ్, అతిల్ అతిర్ కఱ్ఱుల్ శతజైకళై యుమ్, ఇన్నిలై యోడే, *నాల్
 తోళముతాన తిరువేణ్డడముడై యానై (౨) “ఎణ్ణమ్ పుకున్ద తి త్తిక్కు
 మముతే” ఎన్ఱిఱపడియే కేశాదిపాదా న్దమాక అనుభవి త్తరుళి, ప్రీత
 రాయ్ తిరుప్పల్లాణ్ణు తొడణ్ణి అనుసన్ధిత్తు మజ్జళాశాసనమ్బణ్ణి, పర్యాప్తి
 పిఱవామైయాలే (౩) “మజ్జళం మానుషేలోకే వైకుణ్ఠమధితిష్ఠతే
 శేషశైలనివాసాయ శ్రీనివాసాయమజ్జళమ్” ఎన్ఱు మజ్జళాశాసనమ్ పణ్ణి
 యరుళి, (౪) “సౌమ్యాపయ స్త్రమునినామమదర్శితౌతౌ శ్రీవేంకటేశ

(౩) మానుషేలోకే - మనుష్యలోక త్తిల్, వైకుణ్ఠమ్ - శ్రీవైకుణ్ఠమాన తిరు
 మలైయల్, అధితిష్ఠతే - ఎఱ్ఱున్దరుళియిరుక్కిఱ తిరువేణ్డడముడైయానుక్కు, మజ్జళమ్ -
 మజ్జళముణ్డాక వేణుమ్ శేషశైల - శేషగిరియిల్, నివాసాయ - నిత్యవాసమ్ శేయతు
 కొట్టిర్పక్కిఱ, శ్రీనివాసాయ - తిరువేణ్డడముడైయాన్బొరుట్టు, మజ్జళమ్ - మజ్జళము
 ణ్డాక వేణుమ్

(౪) సౌమ్యాపయ స్త్రమునినా - పురుషకారభూతరాన మణవాళమామని
 కళాలే, మమ-అడియేనుక్కు, దర్శితౌ-కాట్టప్పట్ట, తౌ - ప్రసద్దమాన, శ్రీవేంకటేశ

చరణౌశరణంప్రపద్యే” ఎన్నికపడియే-ఎల్లారుక్కుమ్ (౧) “అడిక్కిల్లమ
ర్ న్దువుకున్దు అడియార్ వాల్దీమిన్” ఎన్దు తిరువడికళై యే పుకలాకక్కా
ట్టియరుళ; అవనుమ్ (౨) “మలై మేల్ తాన్ నిన్దెన్ మనత్తుళిరున్దాన్”
ఎన్దుశొల్లుకిటపడియే ఇవర్ తిరువుళ్ళత్తైక్కణికిత్తుక్కొన్దు నిన్దు, ఇప్పోతు
ఇవరై ప్పెల్దీద్రవాతే (౩) “శ్రీమత్సున్దరజామాతృమునిమానసవాసినే”
ఎన్నుమ్మడి ఇవర్ తిరువుళ్ళత్తై త్తనక్కు ఆవాసస్థానమాకవిరుమ్బ; ఇవ
రుమ్ (౪) “ఎన్దాయ్” (౫) “వన్దాయ్” ఎన్నికపాట్టిట్టడియే “ఇని
యెక్కుమ్ పోకిన్దతే” “ఇనియానునై యెన్దుమ్ విడేన్” ఎన్నికపడియే
తిరువుళ్ళత్తైక్కొన్దు, ఇప్పుడి నికిరిల్ పుకిగ్రానవన్ వాత్సల్యాది గుణజ్ఞ
ళుక్కుత్తోద్రీదు, అతిలే ఈడుపట్టు ఒట్టివిల్ కాలత్తిల్ పడియే ఉత్తర
వాక్యత్తిలే కైజ్జుర్యప్రార్థనై యుమ్ పణ్ణియరుళానిట్టు, అవ్వళవిలే
తిరువేళ్ళడముడైయానుమ్ ఇవరుక్కు త్తీర్థప్రసాదమ్ శ్రీశరకోపన్
పూవార్ కట్టల్ కళెల్లామ్ ప్రసాదిక్కుప్పెల్దీదు, కృతార్థరాయ్ పుటప్ప
ట్టరుళి;

(౬) “కతిచనదివసానిధామ్ని తక్కి కమలవిలోచన మేనమీక్ష
మాణి” ఎన్నికపడి అక్కిశేటితునాళెమ్మిన్దురుళియిరున్దు, అజ్గుణ్డానవర్ క
ళై యుమ్ అభిమాని త్తరుళి, ఇతు * “విణ్ణోర్ వెత్పయిరానిన్ద తు” ఎన్దు
రుళిచ్చెయ్ తు పుటప్పట్టరుళ, అజ్గుణ్డానవర్ క కళెల్లాయ్ “ఇజ్గుణ్డైయిల్
శ్రీకార్యత్తుక్కు ప్పరివరాయరుప్పొరువరై క్కిల్పిత్తరుళ వేణుమ్”

తిరువేళ్ళడముడైయానుడైయ, చరణౌ-తిరువడికళై, శరణమ్ - ఉపాయమాక,
ప్రపద్యే - ఆక్రయిక్కి-తేన్.

(౬) తస్మిన్ - ఆన్ద, ధామ్ని - దివ్యదేశత్తిల్, కతిచనదివసాని - శిలనాళ్
వరైయల్, నిసమ్ - ఇన్ద, కమలవిలోచనమ్ - శెన్దామరైక్కణ్ణానాన ఎమ్మెరుమానై,
ఈక్షమాణి - నేవిత్తుక్కొన్దు (ఎమ్మెరుళియిరున్దార్)

(౧) తి-వాయ్-౬-౧౦-౧౧

(౨) తి-వాయ్-౧౦-౪-౪

(౪) తి-వాయ్-౨-౬-౯.

(౫) తి-మొ-౧-౧౦-౯.

సైన్య విశ్వాప్యమ్ శైయ్య, (౧) “జ్ఞాతవ్యసర్వసారార్థ సంశయశ్రీముఖంస్య యమ్, ప్రీతః ప్రేషితవాక్యస్తై మునయే మునిపుణ్యవః” ఎన్నుమ్బడి యాసి ఇన్స్క్రిప్ట్ ఎమ్మెరుమానార్ జయరై క్కల్పి త్తిరుళినార్.

పిన్ను (౨) “అహిరాజశైలమభితోనిర స్తరంపుతనాశతేన సవి లోకియం స్తతః” అనుహ్యదివ్యనిగరంరమాన్వదంభుజగేశయం పునరు పేత్యపూరుషమ్” ఎన్జిపడియే అజ్ఞునిన్యమ్ ఇజ్జియెన్దున్దుళి, గోవిన్ద రాజనై యమ్ సేవిత్తు చుళిరరువివేజ్జడ తైన్వోవిన్దన్ గుణమ్ పాడి అనుభ విత్తు, అజ్ఞునిన్యమ్ పుటప్పట్టరుళి, తిరు వెప్పుభూర్ ముతలానతిరుప్పతికళై యమ్ తిరువడితొమ్ముతు, పిన్ను పెరుమాళ్ కోయిలేటప్పెన్దున్దుళి పేర రుభాళరై యమ్ తిరువడితొమ్ముతు, అవరనుమతికొన్జు అజ్ఞునిన్యమ్ పుట ప్పట్టు, మట్టల్ పెరియమధురాన్తక త్తేటప్పెన్దున్దుళి, (౩) “మరుమలర్ కమమ్ముమ్ శోరై మత్తురై మానకిర్ వన్దెయ్ తి, అరుళోపాశ్రీ పెరియనమ్మి యన్జెతిరాశరాశఱ్ఱు, అరుమ్మెరుళో వల్లజ్జుమెజ్జళో ఏరికా త్తరుళో వార్ కోయిల తిరుమక్కిడియిత్తెల్లీర్ తీవినై తీరుమాతే” ఎన్జి అనిభివేశా

(౧) మునిపుణ్యవః - ముణివాళమామునికళ్, స్వయమ్ - తామ్, ప్రీతః - సమన్త రాయ, జ్ఞాతవ్య - అతీయవేద్యుమతాన, సర్వ - సకలమాన, సారార్థ - సారమాన అర్థజ్ఞునిదాన, సంశయ - సందేహవిషయమాన, శ్రీముఖమ్ - శ్రీముఖపత్రికైయై, యన్జె- యాతొరు, మునయే - ఎమ్మెరుమానార్ జీయరిన్సోరుట్టు, ప్రేషితవాన్ - అనుష్ఠి యరుళినార్.

(౨) సః - అద్వమణివాళమామునికళ్, పుతనాశతేన - ఇవ్యజనపరివారత్తుడన్, అహిరాజశైలమనితః - తిరుమరైక్కనాన్దుపుటముమ్, నిర స్తరమ్ - ఇడెవెలియల్లా ఘట, విలోకయన్ - కటాక్షిత్తుక్కణ్డే, తతః - అత్తురైయిలనిన్దుమ్, అవరుహ్య - ఇజ్జి, దివ్యసగరమ్ - దివ్యసగరమాన కీర్తతిరుచ్చితియై, ఉపేత్య-అడెన్దు, పునః-ముణు వడియమ్, రమా-పెరియపిరాత్తియారుక్క, ఆస్పదమ్ - ఇరుప్పిడమాయ్, భుజగేశ యమ్ - తిరువనన్దాత్తాన్వవైలే చ్చిక్కొణ్డిరుక్కిట, పూరుషమ్ - పరమపురుషరాన గోవిందరాజరై, (సేవితార్).

తిశయత్తుడనే (౧) “ఇతువోకిళియాటు ఇవ్వురోతిరుమతురై, ఇతు
వోతిరుమక్కిడుళ్ళోపురముమ్, ఇతువో పెరియనమ్మి తాముకిన్దు పిన్ను
మెతిరాశర్ కుత్తుయమళి త్త తూయప్పతి” ఎన్దు అక్లేదణ్డన్ సమర్నిత్తు
అత్తన్తమ్ హృష్టరాయ్, తీర్థ పసాదముమ్ స్వీకరిత్తు అబ్బై కు అక్లే
ఎమ్మన్దరుళియిరున్దు, మబ్బై నాళి పుఱప్పట్టరుళి పయణగతియిలే తిరవ
హీన్ద్రపుర త్తేఱవ్వున్దరుళి తెయ్ వనాయకనై యుమ్ తిరువడితొమ్మతు,
అన న్దరమ్ శోభమణ్డల త్రిలుణ్డన తిరుప్ప తికలై యుమ్ తిరువడితొమ్మ
మవరాకిమనోరధిత్తుక్కొణ్ణు పుఱప్పట్టరుళి పయణగతియిలే వట్టియిలు
ణ్డన దివ్య దేశగళై యుమ్ మణ్ణళాశాసన్ మెయ్ తరుళి,

అన న్దరమ్ తిరువాలితిరునకిరియిలే ఎమ్మన్దరుళి, తిరుమన్దయాన్ద్రా
రై యుమ్ తిరువడితొమ్మతు, (౨) “ఐయనరుళి మారి శెయ్యవడియిణ్డై
కిళి వాట్టియే, అన్దుకిలుమ్ శీరావుమ్ అణ్డై యుమరై వాట్టియే, మైయిలకు
వేలణై త్తవన్డమికి వాట్టియే, మాతామలజ్జలిశెయ్ మలర్ క్కరగళి వా
ట్టియే, శెయ్యకిలనుడనలజ్జల్ శేర్ మార్ పుమ్ వాట్టియే, తిణ్బయ
ముమ్ పణిలమర్ న్దత్తిరుక్కిమ్మత్తుమ్ వాట్టియే, మైయల్ శెయ్యముక
ముఱువల్ మలర్ క్కరగళి వాట్టియే, మన్నుముడిత్తొప్పారమ్ వలయ
ముడన్ వాట్టియే” ఎన్దుమ్ ఈడుపట్టు, అవ్వళపుమన్త్రిక్కే (౩) “ఉత్తై క
ట్టై త్తవాళై యు త్త విట్టిమడన్దమాతర్ మేల్ ఉరుకినై త్తమన మొట్టిత్తు
పులకిళన్దనమ్మిమేల్, కుత్తై యవై త్తుమడలెడు త్త కుత్తై యలాళితిరుమణ
ణ్డై త్తెన్నిల్ వట్టిపటి త్త కుబ్బై మబ్బై శెజ్జెయాన్, మత్తై యరై త్తమ
న్దిరత్తై మాలురై క్కవవన్ మున్నే, మడియోతుక్కిమనమడక్కి వాఱ్
పుత్తై త్తు ఒన్నలార్, కత్తై కుళి త్తవేలణై త్తునిన్ద విన్ద నిలై మైయన్ కణ్డై
విట్టకన్ది డాతుకలియనాణై యాణై యే” ఎన్దుమ్, (౪) “అణ్డై త్తవేలుమ్, తొ
మ్మతక్తై యుమ్, అమ్మన్దియతిరునామముమ్, ఓమెన్ద వాయుమ్, ఉయర్ న్ద

మూర్ఖమ్, కుళిర్ న్నముకముమ్, పరన్దవిభీయుమ్, ఇరున్జుకుల్లులుమ్, శురున్జునళై యముమ్, పడి త్తకాతుమ్, మలర్ న్దకాతుకాప్పమ్, తాన్దన్ద శెవియుమ్, శెజ్ న్దకట్టుత్తమ్, అకన్దమార్ పుమ్, తిరున్జుతోళుమ్, నెళిత్తముతుకుమ్, కువిన్దవిడై యుమ్, అలిక్తయళుమ్, అమ్మన్దియశీరావుమ్, తూక్కియకరున్దోవై యుమ్, తొగ్గులుమ్ తనిమాలై యుమ్, శాత్తియ తిరు త్తణ్డయుమ్, శతిరానవిరక్కలుమ్, కున్దియట్టకణైక్కాళుమ్, కుళిరవై త్తతిరువడిమలరుమ్, మరువలర్ తముడల్ తుణియవాళోవీళుమ్ పరకాన్ మళైమన్న రానవడివే” ఎన్దుమ్(౧) “వేలణై త్తమార్వుమ్ విళిగ్గుతిరు వెట్టెట్టుత్తైమాలురై క్కత్తాన్దై త్తవలచ్చెవియుమ్, కాలణై త్తతణ్డయుమ్, వీరక్కలుమ్, తార్క్కలియన్ వాణ్ ముకముమ్, కణ్ణుకళిక్కుమెన్ కణ్” ఎన్దు అవర్ మన్త్రలాభత్తుక్కునిన్దనిలై యిలే తాముమ్ మగ్గురాయ్ అనుభవిత్తుమగ్గళాశాసనమ్ శెయ్ తరుళి, అన్దరమ్ (౨) “వయలాలియెన్నుడై యవిన్నముతై” ఎన్నుమ్మడి ఆమ్మారుక్కు పరమప్రీతికరరాయ్ నిరతిశయభోగ్య విషయమాన వయలాలి మణవాళనై యుమ్ సేవిత్తు అగ్గునిన్దుమ్ పుటప్పట్టు, తిరుమణ్డొలైయేటవెమ్మన్దరుళి, (౩) “ఇతువో తిరువరళు ఇతువోమణ్డొలై, ఇతువోవెట్టిలాలి యెన్నుమూర్, ఇతువోతాన్, వెట్టుగ్గలియన్ వేల్ నీట్టినెడుమాలై ఎట్టెట్టుత్తు పటిత్తవిడమ్” ఎన్దు సేవిత్తు పుటప్పట్టరుళి,

(౪) “సీణిలాముల్ త్తేనిన్దివళోనోక్కినాళో, కాణుమోకణ్ణపుర మెన్దుకాట్టినాళో” ఎన్దిటపడియే తిరుక్కణ్ణపుర త్తిలే తిరువుళ్ళమ్ శెన్దు, (౫) “ఇన్దై శెన్దుతిరుక్కణ్ణపురమ్ పుక్కు” ఎన్దిటపడియే అతిత్వరై యుడనే వట్టియిలుణ్డాన తిరుప్పతికళై యుమ్ మగ్గళాశాసనమ్ పణ్ణానిన్దు కొణ్ణ అగ్గేటవెమ్మన్దరుళి, క్కరువరై పోల్ నిన్దానై యుమ్ సర్వాగ్గున్దర

నాన శవరిరాజునై యుమ్ సేవి త్తరుళి, (౧) “కణ్ణపుర త్తడియేన్” ఎన్ఱ
తువేనిరూపకమాః తిరుమళైయార్వోరై యుమ్ ఏఱియరుళప్పణ్ణి, అన
న్తరమ్ *కాలిన్ మణికిరై యలై క్కుమ్ కణ్ణపుర త్తినిన్ఱుమ్పోన్ఱు *వావి
త్తడమ్ శూఱ్ మణిముత్తాల్ శ్రీన్ నఱైయూర్ నెడుమాలాన నమ్మి
యైయుమ్ నాయ్చ్చియారై యుమ్ సేవిత్తు, అఙ్గునిన్ఱుమ్ పోన్ఱు
*శెఱ్ఱుమామణికిళో శేరుమ్ తిరుక్కుడన్ఱెయిలే శెన్ఱు *ఆరావముతా

వోరుడైయ ఏరార్ కోల త్తిరువురువై యుమ్ తిరువడితొఱ్ఱుతు, *కావిరి
క్కరై క్కుడన్ఱెయిల్ నిన్ఱుమ్ *కురుమామణి యున్ఱుపునల్ పొన్నిత్తై
న్బాలాన తెక్ తిరుప్పేరైయిలే శెన్ఱు తిరుప్పేర్ సకరానై యుమ్
తిరువడితొఱ్ఱుతు, మల్ ముమ్ * (౨) “మామలరాళో పుణర్ న్దపాన్
మార్ పన్ పొరున్ఱుమ్ పతితొఱుమ్ పుక్కునిన్ఱుమ్” ఎన్ఱుమ్ (౩)
“దివ్యాని తత్రనగరాణి దిగన్తరాళే దేవేనయాని హరిణావిషయా
ప్రితాని సత్యంతవదీక్షణసమృద్ధమహోత్సవానిధన్యానితానిజగతశ్శమ
యన్తవ్వుఘాని” ఎన్ఱుమ్ శొల్లఱికిఱపడియే మల్ ముమ్ నాన్ఱాన తిరుప్పతిక
ళై యుమ్ మగ్గళాశాసనమ్ శెయ్ తరుళి,

అనన్తరమ్ * (౪) “తైయల్ నల్లార్ కుల్లల్ మాలై యుమ్
మల్ ముమ్ తడములై శెయ్యళాన్ఱుమ్ కలన్ఱిఱ్ఱిపునల్ శూఱ్ తెన్నర
ఙ్గమ్” ఎన్ఱుత్తమక్కిరువ్వాన తిరువరంగ్గ తిరుప్పతియిలే మీఱ్ఱెఱ్ఱున్దరుళి,

(౩) తత్ర - అద్విడత్తిల్, దిగన్తరాళే - దిక్పథత్తిల్, యాని-ఎన్ఱ, దివ్యా
నిగరాణి - దివ్యదేశాల్, హరిణా - ఎమ్మెరుమానాలే, విషయాకృతాని - ఆశ్ర
యిక్కప్పట్టనవో? త్వత్ - దేవరుడైయ, ఈక్షణ-కటాక్షత్తాల్, సమృద్ధ-సంపూర్ణ
మాన, మహోత్సవాని - విశేషోత్సవకళై యుడైయతాయ్, (ఆకైయాలే) ధన్యాని-
ధన్యక్షణాన, తాని - అన్ఱదివ్యదేశాల్, జగతః - లోకకర్ణకుడైయ, అఘాని - సకల
పాపకళై యుమ్, శమయన్ఱు - పోక్కక్కడవతుకళే

ఎమ్మెరుమానారసుమతియుడనే పెరియవెరుమానైయుమ్ (౧) “ఏషబ్ర
హ్మ ఘోష్టాన్తై గ్రీష్మేశీతమివ హదమ్” ఎన్నిటపడియేవిడాయ్ కెడపడి
న్నకువైన్దొడి, అనుభవిత్తు తీర్థప్రసాదముమ్ పెర్లొలు హృష్టరాయ్
(౨) “చిత్రాణిషిత్తతరత్నవిభూషణాని ఛత్రాణిచామరయుగంవృజ
నాసనాని, తన్నామలాశ్చ నయుతాని దదౌతదైవ రక్షాధిపాయ దయ
తాసహితాయతస్యై” ఎన్నుమ్మపి తామ్ కొణ్డెమ్మన్దరుళిన తిరువాభరణ
జ్జల్, తిరువెణ్ కొర్లొక్కుడై, తిరువెణ్ శామరమ్, తిరువాలవట్టమ్,
రత్నకిమ్మపిమ్, తిరుమెన్దై ముతలార అనేక వస్తుక్కలై యుమ్ సమర్పిత
రుళి, సత్సత్తరాయ్, పుటప్పట్టమరమే ఎమ్మన్దరుళి, నాడోటుమ్ మజ్జశా
శాసనమ్పణ్ణిక్కొణ్ణు పూర్వమ్బాలై వ్యాఖ్యానిత్తుకొణ్డెమ్మన్దరుళి
యరున్దార్.

మున్నుజేయరాలే అనుజ్ఞాతరాయ్ ఘటికాచల త్తిలిరున్ద ఎటు
మ్మిక్కుచ్చెన్ద్ర అప్పవ్రకు ఇవరుడైయవిల్లేషమ్ దుస్సహమాయ్,
జేయరుడైయ వినచర్యా ప్రకారజ్జలైయే అనుభవిత్తుకొణ్డెమ్మ, అనుభవ

(౧) విషి-ఇష్టనాన్, గ్రీష్మ-గ్రీష్మకాలత్తిల్, శీతమ్-కుళిర్న్దిరుక్కిఱ, హ్రద
మివ - కుడువిల్పోల్, బ్రహ్మ - చరబ్రహ్మత్తినిడత్తిల్, ప్రవిష్టోఽస్మి - అవగాహి
క్కిఱేన్

(౨) తత్ - ఆర్థఅర్థియమణవాళసుడెయ, నామ - తిరునామత్తుడనుమ్,
లాశ్చన - శక్తచక్రాదిచిహ్నక్షుడనుమ్, యతాని - కూడియరుక్కిఱ, చిత్రాణి-
ఆభరణకరమాన, దీప్తతర-మిక్కుళుమ్ప్రకాశయానిన్ద, రత్న-రత్నమయమాన, విభూష
ణాని - తిరువాభరణక్షయమ్, ఛత్రాణి - తిరువెణ్ కొర్లొక్కుడైకక్షయమ్,
చామరయుగమ్ - తిరువెణ్ శామరక్షయమ్, వృజన - తిరువాలవట్టత్తయమ్, అస
నాని - చిత్రాసనక్షయమ్, దయతా - పెరియపిరాట్టియారుడన్, సహితాయ-
కూడియరుక్కిఱ, తస్యై - ఆర్థ, రక్షాధిపాయ - అర్థియమణవాళిన్బొరుట్టు, తదైవ-
అప్పొమ్మతే దదౌ - సమర్పితార్.

పరీవాహరూపమాన “దినచరై” ఎన్నిట ప్రబంధతై తలై క్కట్టి జీయన్ స
న్నిధిక్కువరక్కాట్ట, జీయరుమ్ అతుకణ్ణు “అభిమాననిష్ఠరాకిల్ ఇప్ప
డియిరుక్కువేడ్డావో” ఎన్ఱు ఉకన్ఱ తిరువుళ్ళున్నైయున్ఱై యరాయ్, మిక
వుమ్ కృపై ప్పణ్ణియరుళి అవరళవిలే తిరువుళ్ళమ్ శెన్ఱు, అప్పా ఎఱున్ఱరుళు
మ్మడిక్కు ఎఱుమ్మిక్కు త్తిరుముకముమ్ పోకివిట్టరుళ, అవ్వళవిలే
(౧) “పారావారప్లవనచతురః కుజ్జరోవానరాణాం పద్మాభర్తృః ప్రియ
సహచరః పత్రిణామీశ్వరోవా వాయుర్భూత్వాసపదియదివామార్గ
ముల్లభ్యుద్యుర్గం కాలేకాలేవరసరమునేకాజ్ఞయే వీక్షితుంత్వామ్” ఎన్ఱు
మనోరధిత్తుక్కుణ్ణిరుక్కిట దళైయిలే తిరుముకమ్ వరక్కణ్ణు, అత్వా
దరత్తుడనే ప్రత్యున్ఱతరాయ్ శెన్ఱు సేవిన్ఱు, తిరుముకన్ఱైశిరసావహిత్తు
క్కుణ్ణు, (౨) “దేవస్వామీ స్వయమిహభవన్ సౌమ్యజామాతృ

(౧) వరవరమునే - మణివాళిమామునియే, పారావార - సముద్రతై, ప్లవన-
తాణ్ణువతిల్, చతురః - సమర్థరాన, వానరాణామ్ - వానరగ్రుక్కుళ్, కుజ్జరః-
క్రేమ్యరాసళియతిరువడియాయావతు, పద్మా-పెరియపిరాట్టియారుక్కు, భర్తృ-
వల్లభరాన ఎమ్మెరుమానుక్కు, ప్రియసహచరః - ప్రీతివిషయరాయ్సదా అరుకే
నిత్యున్ఱెక్కర్నమ్ శెయ్తుకొట్టిరుక్కిట, పత్రిణామ్ - పక్షికళుక్కు, ఈశ్వరోవా-
నాయకరాన పెరియతిరువడియాయావతు, యదివా - ఒరుఁడుత్తిల్, వాయుః-
వాయువాయావతు, భూత్వా - అకి, సపది - లక్షణత్తిలే, ద్యుర్గమ్ - ప్రవేశిక్కు
వాణ్ణాత, మార్గమ్ - మార్గత్తైయుమ్, ఉల్లభ్య - రాట్టి, త్వామ్ - దేవళి, కాలే
కాలే - కాలగళ తోఱుమ్, వీక్షితుమ్ - కణ్ణరసేవిప్పతఱుక్కు, కాజ్ఞయే - ఆపే
క్షిక్కితేన్

(౨)దేవ - స్వామియాన, భోగిళ - తిరువనన్ఱాన్ఱానై, త్వమ్ - దేవరీర్,
స్వయమ్ - తామే, ఇహ-ఇష్టలోకత్తిల్, స్వామి - ఆన్ఱదాదికళుక్కుస్వామియాన;
సౌమ్యజామాతృయోగి - మణివాళిమామునికళాక, భవన్-తిరువవతరిత్తు, త్వత్-

యోగీభోగీశ త్వద్విముఖమపిమాంభూయసాపశ్యసిత్వమ్” (౧) “అథా దార్యావపిచ వచసామజ్ఞసా సన్నివేశాదావిర్భాషైర్మలమతి భిన్న త్యమాలాకిసియమ్ ! ఆశానానైర్వరవరమునే నిత్యముకైరలభ్యం మస్త్యోలభుం ప్రధనలికథం మద్విసశ్రీముఖస్తే” (౨) “సారాసారప్ర మితరహితస్సర్వధాశాసనస్తే సద్యశ్రీమన్ కపికిరకృతాంమాలికామేవకు ర్యామ్” ఎష్ట అతిలేకషపట్టు శ్లోచిమేల్ వై త్తుక్కొణ్ణు అప్సోతేపుట ప్పట్టు “ఎప్సోతు కాణప్సోకిజేన్” ఎష్ట అభినివేశత్తుడనే కోయిలై నోక్కి ఎయిద్దురు? మరత్తిలే పుకుద్దు వభీయిలుణ్ణానవిడాయమ్, నెడు నాల్ నేవియాత పెరువిడాయమ్ తీర, (3) “సుధానిధిమివస్సైర్వరసీకృ

దేవరీత్రా, విముఖమపి - వైముఖ్యముడైయనాయరుద్దాలుమ్, మామ్ - అడియేనై, భూయసా - విశేషమాక, పశ్యసి - కటాక్షక్రితీర్

(౧) వరవరమునే - మణివాళమామనియే, (దేవరుడైయ) వచసాప్-శ్రీసూక్తి కళుడైయ, అర్థ - అర్థక్షణుడైయ, దౌదార్యాత్ - గాఢీర్వత్రాలుమ్, సన్నివేశాద పిచ - సన్నివేశత్రాలుమ్, అజ్ఞసా - ఉడనే, ఆవిర్భాషై - ఆనందావృక్షభుడన్ కూడినవరాన, అమల - అమలమాన, మతిభిః-సూక్ష్మబుద్ధికశైల్యుడైయవకళాల్, నిత్యమ్-సర్వకాలముమ్, ఆలోకనీయమ్-పార్కత్తక్కతాయ్, ఆశానానైః-పల్లాణ్ణు పాశుమవకళాన, నిత్యముకై-నిత్యరాలుమ్ ముక్తరాలుమ్, అలభ్యమ్-ప్రాపిక్క పరితాన, తే - దేవరుడైయ, శ్రీముఖమ్ - శ్రీముఖత్తై, మద్విధి - అడియేన్ పోల్వ రాన, మర్త్యః-మితిత్, లభామ్ - అడైవతఱ్కు కథమ్ - ఎప్పడి, ప్రభవతి-సమర్థ రాకవత్.

(౨) సారాసార - సల్లతుకెట్టతుకశ్శెన్నిట, ప్రమితి-జ్ఞానత్రినాల్, రహితః- కూన్యనాన, (అడియేన్) తే - దేవరుడైయ, శాసనమ్ - శ్రీముఖత్తై, సర్వధా - సర్వ ప్రకారత్రాలుమ్, సద్యః - తత్క్షణత్రిల్, కపి - కురజ్జనుడైయ, కరకృతామ్ - కైయి లిరుక్కిట, మాలికామేవ - పూమలైయాకవే, కుర్యామ్ - శెయవేన్

(3) సుధానిధిమి - అమృతసాగరమృత్, నైర్వర-నేన్ద్రెయాక, స్వీకృత-

తోదగ్రవిగ్రహమ్” ఎన్నుమ్మడియాన విగ్రహత్తైక్కణ్ణుకిళ్ళిత్తు, అవ్విగ్రహత్తిల్ సాన్దర్భసరిత్పరీవాహరూపమాన తిరువడికిళ్ళిలే ఇఱిగ్గిప్పడిన్దుకుడై న్నాడి అత్తిరువడికిళ్ళై టిమ్ కిణ్ణిలుమ్ నెళ్ళిలుమ్ ఒత్తిక్కొణ్ణు నేవిత్తు (౧) “పొన్నితనిల్ కుళిత్రర్జన్వన్నిల్ పుకుతప్పెన్ద్రోమ్, పొరువరుమ్ శీర్ నమ్మెరుమాళ్ పతమ్ పుకటప్పెన్ద్రోమ్, మన్నియశీర్ మణవాళమామునివ నెన్నైయన్ వాన్ద్రొరుక్కుమ్ మటన్దనిల్ వన్దిరుక్కుప్పెన్ద్రోమ్, శెన్నితనిలవనడియార్ పదమ్ శూడప్పెన్ద్రోమ్, తిరుమలై యాన్ద్రొలెఱుమ్ శిఱన్దిరుక్కుప్పెన్ద్రోమ్, పిన్నైయవర్ కన్ద్రర్జ ప్పొరుళుమ్ పెన్ద్రోమ్, పెరున్దివత్తిలిన్బమిళ్ళేమెరుకవుమ్ పెన్ద్రోమ్” ఎన్దుమ్, (౨) “మణ్ణాడువామవన్దోన్ మణవాళమామునివన్ వన్దై, కణ్ణారరుళుక్కిలక్కాకనల్ వాన్ద్రొవుజ్జన్జవన్దన్ తిణ్ణరడికిళ్ళిల్ కున్ద్రోవల్ శెయ్ తు తిరియవుమ్ నానెణ్ణాతిరుక్కి నడువే నమక్కు వన్దెయ్ తియతే” ఎన్దుమ్ శొల్లుకిఱపడియే తామ్ పెన్ద్రొ పేన్ద్రొనిన్దుడై యగారవత్తై నాడోఱుమ్ అనుసన్ధిత్తుక్కొణ్ణు, (౩) “అన్దస్సాన్దం కమపిమధురం మన్ద్ర మావర్తయన్తిముద్యద్బాష్పన్తిమితనయనాముజ్జితా ౭ శేషవుత్తిమ్! వ్యాఖ్యాగర్భం వరవరమునే త్వన్ముఖం వీక్షమాణాం కోణేతీనః క్వచిదణు

అగ్గీకరిక్కప్పట్ట, ఉదగ్ర - కప్పిరమాన, విగ్రహమ్ - తిరుమేనియైయుడైయరాన మణవాళమామునికల్లై, (నేపిత్రార్)

(౩) వరవరమునే - మణవాళమామునియే!, సాన్ద్రమ్ - పృథయత్రిమడైయ, ఆన్దః - ఉళ్ళే, మధురమ్ - మనోజ్ఞమాన, కిమపి - అనిర్యాచ్యమాన, మన్ద్రమ్ - మన్ద్రత్తై, ఆవర్తయన్తిమ్ - ఆవుత్రివణ్ణిక్కిణ్ణిరుక్కుమతాయ్, ఉద్యత్ - ఉణ్ణాయరుక్కిఱ, బాష్ప - ఆనన్దబాష్పత్రినాల్, స్తిమిత - నిశ్చలమాన, నయనామ్ - తిరుక్కుణ్ణశైయుడైయ తాయ్, ఉజ్జిత - విడప్పట్ట, అశేష - సమన్దమాన, వుత్తిమ్ - ఇతరవ్యాపారకళై యుడైయతాయ్, వ్యాఖ్యాగర్భమ్ - వ్యాఖ్యాగర్భమాన, త్వన్ముఖమ్ - దేవర్ తిరుముఖమణ్డిలత్తై, వీక్షమాణామ్ - పార్తుక్కుణ్ణిరుక్కిఱ, తామ్ - అర్పసంసదమ్ - కాలక్షేపగోష్ఠియై,

రసా సంసరంతాముపాస్తామ్” ఎన్నుమ్మడియాన దివ్యగోష్ఠియై సేవిత్తు
కొండ్లు వరపరమునిభృత్యుర్కళుడనే వాల్స్తొకొణ్డిరుద్దార్.

అవర్కళితే వరస్తమమ్మెరుమాల్పిల్లై జీయరుడైయతిరుక్కై
చెమ్ముమ్ తిరుమాల్మిలువాడైయుజ్జొణ్డు సేవిప్పరాయరుక్కిఱనా
ళితే, అవరుక్కుత్తిరుక్కుమిల్కన్దై వళర్న్దిరుక్కు, “ఇతువతు” ఎన్ఱు
జీయర్ కేట్టరుళ, అవర్ తదేతువై విణ్ణప్పమ్ శెయ్య; “ఇన్ఱు తిరుముడి
విళక్కుమ్” ఎన్ఱుజీయర్నియమి తరుళ, అవరుమ్ అప్పడియే తిరుముడి
విళక్కినైత్తుకొండ్లునర, అన్దైక్కు ఇవరుక్కు కుమారర్ తిరువవత
రెత్తు పుత్తునాళాయిన్దైన్ఱు ఆళేవర, ఇన్ఱైక్కేట్టెల్లారుమ్ విన్ఱయప్పట్ట
ర్కళితే. అవరుమ్ పిన్ఱు తమ్ముడైయకుమారరుక్కు “నాయనార్”
ఎన్ఱు జీయర్ తిరునామమ్ శాత్తియరుళినార్. ఇప్పడివరుమ్ ఇన్ఱత్తి
రునామమ్ శాత్తుకైయాల్ (౧) “వన్దపిఱన్ద తెఱ్ఱుమిన్దత్తిరునామ
మిగ్గు” ఎన్ఱిఱపడి ఇతువుమ్ “అఱ్ఱుకియమణవాళన్ గోత్రమ్” ఎన్నుమ్మడి
ఎఱ్ఱుమ్ విన్ఱతమాయిన్దై.

అక్కాలత్తిలే కన్దాడైయన్ఱన్ జీయర్ విరుమ్మి అముతు
శెయ్తరుళుకిఱ ఇళక్కైక్కెఱ్ఱియముతుమ్ నడత్తికొండ్లు నర్వకాల
త్తిలుమ్ తత్పదాశ్రయరాయ్ సేవిత్తుకొండ్లు పోరుకిఱవర్, తమ్ము
డైయ ఎమ్మెరుమాన్ తళికైక్కు ఉపాదానద్రవ్యత్తాలే నడత్తికొండ్లు
శెల్ల, అవర్కుఱ్ఱాన దృష్టనజ్జీచత్తై తిరువుళ్ళమ్మన్దై తిరుమున్
కాన్దైక్కళితే వన్ద ద్రవ్యత్తైయుమ్ అవరుక్కు ప్రసాది తరుళి, ఇప్పడి
దృష్టాదృష్టజ్జిరణ్డుమ్ స్వాధీనమాళనడత్తికొండ్లు పోరుకిఱ నల్లడిక్కా
లత్తిలే “అప్పిల్లై కన్దాడైయన్ఱన్ ములెలానోర్ శెప్పముడన్ శేర్న్ద

అఱ్ఱుఱ్ఱువాన, ఆళా - ఇన్ఱఱడియేన్, క్వచిక్కే - ఒరుమూలైయో, లీనకి-
నిలైన్ద వనాయ్, ఉపాస్తామ్ - సేవిక్కక్కడనే

తిరళ్ తన్నె యెప్పొడుతుమ్ పార్తాలెమక్కిభువామ్ పట్టర్ పిరాన్
తాతర్ తన్నె శూర్ తీరక్కాణామైయాల” ఎన్న అవర్ విశేషమ్ సహి
యామల్ అరుళిచ్చెయ్ తు తిరుముకమ్ పోకవిట్టరుళ, అవరుమ్ అత్తైక్క
ణ్ణుశిరసావహిత్తుక్కొణ్ణు పుటప్పట్టు, “అప్పిళ్ళానుమ్ కన్నాడై యణ్ణునుమ్
అరుళ్ పురిన్ద శటకోపతాతరుమ్, ఒప్పిలాలశిల్ గ్రానుజ్గాడియే ఓజ్జువణ్ణై
మణవాళయోగి తాళ్, శెప్పివాల్ న్దుకళిత్తు తైన్ కోయిలిట్టిటన్దవణ్ణై
యెచ్చేవిత్తిరామలే, తప్పియోడి త్తవిత్తుత్తిరివతు తలైయెట్టుత్త
ప్పాతుకాణమే” ఎన్ఱత్తమ్మడైయ ఇల్లవై అనుసన్దిత్తు అప్పోతే పుటప్ప
ట్టువన్ద తిరువడికళిలే నేవిత్తుక్కొణ్ణిరున్దార్.

అన న్దరమ్ (౧) “వాతు శెయవెన్ఱుశిలవాతియర్ కళ్ వన్ద మన
ముటియనిట్పొరుపాల్, వాల్తీయెనవేపెరియశాపమటవెన్ఱుశిలర్ వన్దనై
కళ్ శెయవరొరుపాల్, పోతుమినివాద మునపాదమరుళెన్ఱుపుకళ్ న్దు
శిలర్ నిట్పొరుపాల్, పొట్టివరుమెజ్గళ్ వినై మజ్గవరుళెన్ఱు శిలర్ పోల్
శ్రీశెయ్ తు నిట్పొరుపాల్, ఈతివై కిడక్క మత్తెనూల్ గ్రామిన్ తేరిన్ద
శిలరేతమటవాల్వొరుపాల్, ఏతమటవాతులర్ కళ్ పేత్తైయర్ కళ్
తామయన్దీనిత్తెనిత్తెజ్జి నిట్పొరుపాల్, మాతకవినాలులకమేత్తై యుమ
ళిక్కవెన వన్దవెతిరాశనడిశేర్, మామునివర్ తీపమరుళాళర్ మణవాళ
మునిమన్నుమడమ్ వాల్మమ్ వళమే” ఎన్ఱిటపడిభాగవతసమృద్ధియ
డన్ వాల్తీన్దరుళుకిట నాళిలే అప్పావై ఊరేటవెన్ఱున్దరుళుమ్బడి అవర్
తిరుత్తమప్పనార్ తిరుముకమ్ వరక్కాట్ట, అవరుమ్ జీయర్ తిరువడిక
ళిల్ విశేషభీరువాయిరుక్క, జీయరుమ్ పలకాలుమ్ శొన్నవిడ త్తిలుమ్
పోకత్తువరన్ది క్కేయిరుక్కుమ్బడికణ్ణు, ఇవరుక్కు త్తజ్జమాక త్తమ్మడై
యవిగ్రహాకారమాయిరుప్పతోరు అర్పావిగ్రహత్తైయుమ్ తిరువడినిలైక
ళైయుమ్ తిరువు త్తరీయత్తైయుమ్ ప్రసాదిత్తు, (౨) “ప్రీతం ప్రేషిత

వాన్ మునిర్వరచలోయన్తైముహుశ్రీముఖం ప్రాదాత్స్విష్టిసరోజ
సజ్జనుభగాః స్వీయాముపానద్యుగీమ్ స్వీయంసున్దరము త్తరీయమమలం
న్వాఃమూర్తిమర్చామయీంతందేవేశగురుం భజేమశరణం సంసారస
న్తాకమ్” ఎన్దుఁపిన్బు అవర్ పాతరాన అప్పావుమ్ దివ్యవృత్తాన్తై
అనుననిక్కుమ్బడి అభిమానిత్తరుళి, అవరై ఊరేఱి అనుప్పియరుళి
ఎమ్మిన్దురుళియిరుక్కి, అవ్వళవిలే వానమామలై జీయరుమ్ “వానమా
మలై శ్రీకార్యమాక ఎమ్మిన్దురుళివేణమ్” ఎన్దువిణ్ణప్పమ్ శెయ్య, జీయ
రుమ్ అవరక్కు అరణ్యనకరప్పనై యుమ్ తిరువారాధనమాక ప్రసాదిత్త
రుళి; అప్పడియే శెయ్యమెన్దు అనుప్పియరుళినార్.

ఒరునాళో ఎల్లారుమ్ తమ్మైప్పేరోలక్కమాకనేవిత్తుక్కొణ్డేరుక్కు
చ్చెయ్ తే ముతలికలై క్కుఱిత్తు, “ఎల్లారుమ్ ఎల్లమఱిన్దార్ కిశేయాకి
లుమ్ (౧) ‘తెవుమన్ శ్రీతియేన్’ ఎన్దిరుక్కుమిరుప్ప - నమ్మెయ్యుమ్మీయ
వఱియాతక్రీగోవిన్దాసరప్పనుక్కేయ్యుళితొన్డిత్” ఎన్దువిశేషాభిమా
నమ్ వణ్ణియరుళి (౨) ‘సాక్షాన్నారాయణోదేవః కృత్వామర్త్యమ
యీంతనుమ్’ మగ్నానుద్ధరతేలోకాః కారుణ్యాచ్చాన్తప్రాణినా”

యన్దై - ఎన్దుఅప్పాపిన్బొరుట్టు, ముహుః - అడిక్కడి, శ్రీముఖమ్-శ్రీముఖతై, ప్రేషిత
వాన్ - అనుప్పినారో? స్వ - తమ్మడైయ, అజ్ఞీసరోజ - తిరువడిత్తమరైకళిన్,
సజ్జ - సంబంధితినాల్, సుభగామ్-కునోజమాన, స్వీయామ్-తమ్మడైయతాన, ఉపా
నద్యుగీమ్ - ఇరణ్ణుపారుకైకలైయమ్, సుందరమ్ - అబ్బకాయ్, అమలమ్ - నిర్దుల
మాయ్, స్వీయమ్ - తమ్మడైయతాన, ఉత్తరీయమ్-ఉత్తరీయత్తైయమ్, స్వామ్-తమ్మడై
యతాన, అర్చామయీమ్-అర్చారూపమాన, మూర్తిమ్-విగ్రహత్తైయమ్, ప్రాదాత్-
కొడుత్రారో? సంసార-సంసారత్తిరిన్దుమ్, సన్తారకమ్-ఉత్తరిప్పిత్తు మవరాన, తమ్-అన్దు,
దేవేశగురుమ్ - అప్పావై, శరణమ్ - ఉపాయమాక, భజేమ - ఆశ్రయిక్కిఱిమ్.

(౨) దేవః - సర్వేశ్వరనాన, సాక్షాత్ నారాయణః - నారాయణనే, మర్త్య
మయీమ్ - మామషరూపమాన, తమమ్ - శరీరతై, కృత్వా - పరిగ్రహిత్తుక్కొణ్డా,

ఎస్తుమ్, (౧) “జగతోహితచింతాయై జాగ్రతశ్శేషశాయినః । అవతారే
ష్వస్యతమం విద్ధిసౌమ్యవరంమునిమ్” ఎస్తుమ్ శొల్లకిఱపడియే తామ్
భగవదవతారమెన్నుమతుతోల్ల “నామేకిడిర్ ఇవర్” ఎస్తుమ్ తమ్ము
డైయతిరునామత్తాలే అల్లికియ మణివాళిప్పెరుమాళై యుమ్ ఇవరుక్కు
త్తిరువారాధనమాక ప్రసాదిత్తు ప్రాప్తైక్కినిష్టరాక్కియరుళిన్.
అవరుమ్ మోర్మున్నాకముప్పళుసంవత్సరమ్ తళికై ప్రసాదమ్ స్వీక
రిక్కిప్పెల్ల కృతార్దరాయ్ సకలరహస్యార్థముమ్ కేట్టు జీయర్ తిరు
వడికళై ఒరుకాలుమ్ పిరియాతే, పిరిన్దు ఓరిరాత్తజ్జుమూరుక్కుమ్
పోకాతే, (౨) “రామానుజపదచ్చాయాగోవిందాహ్వానపాయిసీ” ఎన్ను
మ్బడినిత్యనేవై పణ్ణిక్కొణ్ణు ఎమ్మన్దరుళియరున్దార్. పిన్బు ఒరుతిరువా
డిప్పురత్తిలే ఇవర్ శూడిక్కిడు త్తనాచ్చియార్ తీర్థప్రసాదజ్జళై పోర
ఆదరత్తోడేక్కొణ్ణువన్దనమర్పిక్కి, జీయరుమ్ మికవుమ్ ఉకన్దరుళి పెరియ
ప్రీతియోడే ఆణ్ణాళుక్కు ఉకప్పాళ పట్టర్పిరాన్ దానరెన్దు తిరునా
మమ్ ప్రసాది త్తరుళిన్. పిన్బుగోవిన్దదాసరప్పన్ మహావిరక్తరాయ్
ఆశ్రమస్వీకారమ్ శెయ్య, అవర్క్కు “పట్టర్పిరాన్ జీయర్” ఎస్తు
తిరునామమాయిల్ల. ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడికళుక్కు వడుకన
మ్మిపోలేయాయిల్ల ఇవరుమ్ జీయర్ తిరువడికళుక్కు*నిమ్మిలుమడితా

మగ్నాన్ - (సంసారసాగరత్తిల్) మూటోక్కిడక్కిఱ, లోకాన్ - జనక్షై, తారు
ణ్ణాత్ - కృపైయాల్, శాస్త్ర - శ్రుత్యాదిసకలశాస్త్రక్షణాఱి, పాణినా - కైక
భాల్, ఉద్ధరతే - ఉత్తరిప్పిక్కితార్.

(౧) జగతః-లోకత్తుక్కు, హిత-హితవిషయమాన, చింతాయై - చింతైక్కాక్, జాగ్రతః - తత్పరరాయ్ విధిత్తుక్కొణ్ణిరుక్కిఱ, శేషశాయినః - సర్వేత్పరసుడైయ,
అవతారేషు - అవతారక్షణిల్, సౌమ్యవరం మునిమ్ - మణివాళిమామునికళైయుమ్;
అన్యతమమ్ - ఓరవతారమాక, విద్ధి - అఱియుమ్

ఋషాబే అన్తరంగరాయ్, ఆచార్యాభిమాననిష్ఠాగ్రేసరరాయరుక్మ-
వృషి. ఇప్పడియాన ఇవరుడై య చరమపర్వనిష్ఠైయై, “ఈటియపుకట్
శేకతిరాశజ్జిరువడియిల్ నాట్టుశీర్ వడుకనమ్మిపోలవుమ్, మణ్ణినుళో
మత్తై త్తమ్మిళి త్తరుళో మాఱన్ మలరడియిల్ *తేవుమద్ర్ గుఱియాత
మధురకివికళో పోలవుమ్, ననై యారాశవన్దార్ మలరడియిల్ మన్నియ
తెయ్ వవారియాన్ణనై ప్పోలవుమ్, మణవాళయోగితిరుత్తాళిజై క్కుత్తణ
వావడిమై శెయ్ తరుళో ప్పట్టర్ పిరాన్” ఎన్ఱుమ్, “తేవుమద్ర్ గుఱియే నెనుమ్
శెయ్ పేర్ ద్రాన్” ఎన్ఱుమ్, “భట్టనాధమునివరా ఒభీష్టదైవతమ్”
ఎన్ఱుమ్, “శ్రీమధురకివిచరితానుకారీ మహితచారిత్రశ్రీమాన్ భట్టనా
ధయతీంద్రుః” ఎన్ఱుమ్ అఙ్గుతైక్కు అన్తరంగరానవరొకళో అరుళిచ్చెయ్
తారొకళో.

ఇప్పడి అన్తిమోపాయనిష్ఠాగ్రేసరరాయ్ సేవ్యమానరాయెమ్మ
ద్దరుళియరుక్మిణి మణవాళమామునికళో (౧) “అన్నైయాయత్త
నాయ్” ఎన్ఱుశోల్లప్పట్ట సర్వవిఘోత్రారకబద్ధనుభూతరాన సమ్మాత్వారై
సేవిత్తు నెడునాళాయద్ర్దు” ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్ తు తిరువాయ్ మొట్టి
యడియాక ఆత్మార్ తిరువడికళిల్ ప్రేమమ్ అతిశయిత్తు *తాయ్ నాడు
కన్దేపోల్ త్వరిత్తుక్కొణ్ణు పెరుమాళుక్కు విణ్ణప్పమ్ శెయ్ తు, అప్పోతే
తిరునగరియేఱు ఎమ్మన్దరుళువతాకప్పటప్పట్టరుళి “కూడల్” ఎన్ఱి మధు
రైయిలే శెన్ఱు “తిరుప్పల్లాణ్ణు అవతరిత్త స్థలమన్ఱో” ఎన్ఱుడకన్ద, మల్లాణ్ణతి
ణ్ణోళో మణివణ్ణనై యుమ్ కూడలభుకరై యుమ్, “పల్లాణ్ణుపల్లాణ్ణు” ఎన్ఱు
మణ్ణళాశాసనమ్ పణ్ణియరుళి అద్ర్దై క్కు అన్దేమ్మన్దరుళియరుక్మ, అవ్వళో
విలేలదైశ్ త్తక్కధిపతియాన మహాబలివాణరాయన్ వన్ద తిరువడికళిలే
వేవిక్క; అవనై “మణవాళమామునివన్ ఎక్ శెవియిల్ మన్దిరమ్ నభియ

వార్ తనకొ" ఎన్నుమ్మడి విశేషకటాక్షమ్మణ్ణి తాపపుణ్ణాదిపచ్చ సంస్కారయు క్తనాకి త్తిరువడికళుక్కు ఆళోపడు త్తిక్కొణ్ణు అల్లై క్కు అణ్ణేమ్మిన్దరుళి యిరున్దు,

మల్లై నాళో అపరరాత్రియిలే (౧) "మణికాచ్చనసచ్చన్నాం శిబికాంతదధిష్ఠితామ్ అస్పన్దయ స్తస్స స్తస్థేకృత్వా కేచి త్పతస్థరే" ఎన్నిట పడియే అనర్లు రత్నఖచితరమణీయాన్దోళికై యిలే ఏఱియరుళిపృటపృట్టు, మూడుపని సహియామైయాలే ఆచ్చాదిత్తు శ్రీవైష్ణవరకళో శ్రీపాదమ్ తాణ్ణిక్కొణ్ణుమ్మిన్దరుళానిఱ్ఱ, వేతేశిలర్ (౨) "చత్రంచిత్రందధుకే చిత్తచామరేదధిరేపరే భృక్షారమపరే బిభ్రన్ కళాచీమపికేచన తత్సా దాబ్జరజస్సర్పపావనీమా త్తభావినీమ్ స స్తస్సన్ధారయ నిస్మహాళినామ ణిపాదుకామ్ అగాయన్ గతంకేచిదధ నృత్యై నికేచన" ఎన్నిటపడియే

(౧) కేచిత్ - శిలశ్రీవైష్ణవరకళో, మణి - మణికృష్ణశాలుమ్, కాచ్చన - స్వర్ణశాలుమ్, సచ్చన్నామ్ - వ్యావ్రహన, తత్ - అన్ద మణివాళిమామునికళాలే, అధిష్ఠితామ్ - అలంకరికృష్టట్టు, శిబికామ్ - తిరుప్పల్లాకై, అస్పన్దయ - నడచలిప్పి యామల్, స్వ - తగ్గళుడైయ, స్కన్ధ - తిరువ్తోళిల్, కృత్వా - ధరిత్తుక్కొణ్ణు, ప్రత స్థిరే - పుటపృట్టార్కళో.

(౨) కేచిత్ - శిలర్, చిత్రమ్ - అథాకాన, చత్రమ్ - తిరువెణ్కొల్లైక్కడైయ, దధుక - ధరిత్రార్కళో; పరే - శిలర్, చామరే - తిరువెణ్కామరన్దళై, దధిరే - ధరిత్రార్కళో; అపరే - శిలర్, భృక్షారమ్ - పడిక్కత్తై, అభిక్రన్ - ధరి త్రార్కళో; కేచన - శిలర్, కళాచీమపి - తమ్మలప్పడిక్కత్తైయమ్, (ధరిత్రార్కళో) సప్తః - శిలభాగవతర్కళో, తత్ - అన్దమణివాళిమామునికళుడైయ, పాదాబ్జ - తిరు వడిత్రామరైకళినుడైయ, రజః - ధూళినుడైయ, స్పర్శ - సమ్మన్దత్రాల్, పావనీమ్ - పరిశుద్ధికరమాయ్, ఆత్మభావినీమ్ - ఆత్మస్వరూపత్తుక్కు అనుగుణమాన, మణిపాదు కామ్ - మణిమయమానపాదుకైకళై, మాళినా - శిరస్సినాల్, సన్ధారయ నిస్మ - ధరిత్రార్కళో; కేచిత్ - శిలర్, అగ్రతః - మున్నిలైయిల్, అగాయన్ - పాడినార్కళో; అథ - పిఱు, కేచన - శిలర్, నృత్యై - నర్తనమ్ పణ్ణార్కళో.

ఛ త్రచామరాదికల్ తోడక్కమానకై జ్యుర్యోపకరణజ్జలై ధరిత్తుక్కొణ్ణు
 *పాడుపారాడువారుకన్దాలిప్పారాకనమ్మపుత్తుడన్ పుటప్పట్టరుళ, అవ్వ
 శవి రాజాపుమ్ అవసర పతీక్షనాయ్ కొణ్ణువన్దు జీయర్ అఱియాత
 పడి శీపాడమ్ తాగ్గొక్కొణ్ణు ఇరుకాతవల్లిసేవిత్తుక్కొణ్ణుకూడవర, విడిన్ద
 పిన్ను వైకెయాల్ శ్రీన్ కరైయిలే అనుష్ఠానమ్ పణ్ణునతాక రమ్యమాన
 ప్పలత్తిలే ఇఱిగ్గియరుళానిఱ్ఱ, అవ్వశవిలే రాజాపుమ్ కిచ్చైకట్టియుడు
 త్తుసన్నగ్దనాయ్ శీపాడమ్ తాగ్గినవేషత్తోడే తిరువడికళిలేవన్దు సేవిక్క,
 జీయరుమ్ “ఇప్పుడిశెయ్ వతే” ఎన్దు ఆశ్చర్యపుట్టరుళ, అప్పోతు అను
 ష్ఠానమ్ పణ్ణువతాక ఎఱ్ఱున్దురుళియిరున్దు “ముత్తరశన్” ఎన్దిగ్రామత్తై
 “అగ్గీరిక్కివేణుమ్” ఎన్దు పేక్షిక్కి, జీయరుమ్ అవనుడైయ నిర్బన్దు
 కాక అన్దిగ్రామత్తై అగ్గీరి తరుళ; అన్దుతోడగ్గి “అఱ్ఱుకియమణవాళన
 ఱ్గార్” ఎన్దు అవూరుక్కుత్తిరునామమాయిల్ యు.

అనన్దరమ్ మహాబలివాణనాకిఱ రాజావైయుమ్ మికవుమ్
 కృపై పన్ది అనుప్పి, పిన్నుతిరుప్పణ్ణాణి తిరువణై వల్లియాక ఎఱ్ఱున్దురుళు
 మళవిల్ ముతలికిళుమ్ తాముమాక అధ్వశ్రాన్తరాయ్ నిఱ్ఱిల్ తేడి
 చారానిఱ్ఱ, అగ్గేస్తావరవిశేష మాయిరుప్పతోరుతిన్ద్రీశీవుత్తమ్ నీర
 న్ద్రీచ్చాయాయ్ క్తమాయ్ నిఱ్ఱుక్కణ్ణు అగ్గేఱ పెఱ్ఱున్దురుళి, అప్పళి
 నిఱ్ఱిలే విశమెన్దు అధ్వశ్రమమ్ తీర్న్దు ఎఱ్ఱున్దురుళుమళవిల్ ముతలిక
 శెల్లారుమ్ “ఇమ్మహోపకారమ్ పణ్ణిన ఇతుక్కు ఒరుకృపై శెయ్ తరుళవే
 ణుమ్” ఎన్దుజీయరై పార్తిక్కి, జీయరుమ్ కృపాతిశయేన అన్దుప్పళియైతమ్
 తిరుక్కైకళాలేన్దుర్చిత్తు “నామ్ పెన్ద్రు పేన్ద్రు నీయుమ్ పెఱ్ఱుక్కడవై”
 ఎన్దు అనుగ్రహిత్తు “తత్పాదపద్మరజసాతరువం రీణామ్” ఎన్దుశొల్లుకిఱప
 డియే తమ్ముడైయ పాడన్దుర్చిత్రాలే మోక్షత్తై ప్రసాది తరుళి ఎఱ్ఱున్దు
 రుళిగార్. పిన్ను అచిరేణ అన్దుమరమ్ ఉలర్ నిరుక్కొణ్ణు ముతలికళి

“స్థావరాణ్యపిముచ్యంతే” ఎన్నిటవర్ధమ్ ఇవరిడ త్తిలే అన్వర్ధసిద్ధమితే యెన్టు ఉకన్దరళినార్కళి.

అన న్తరమ్ జీయరుమ్ తిరుప్పల్లాణిక్కెఱ్ఱున్దరళి పుల్లాణియెమ్మెరుమానై యుమ్ తిరువడితొఱ్ఱుతు, అఙ్గునిన్టుమ్ పుటప్పట్టు (౧) “తిరుక్కురుకూరతనై ప్పాడి యాడిప్పరవిచ్చెన్నిన్దళి” ఎన్నిటపడియే అత్యాద రత్తైప్పణ్ణిక్కొండ్లు, తిరునగరియేటవెఱ్ఱున్దరళి, పూర్వోక్తప్రకార త్తిన్దైవే ఆధ్రావరై యుమ్, పొలిన్సునిన్టుపిరానై యుమ్ మగ్గళాళాననమ్ పణ్ణిక్కొండ్లు, అక్కి శితితుకాల మెఱ్ఱున్దరళియిరున్దు అనేకాత్తాక్కళై యుమ్ తిరుత్తి, తిరువాయ్ మొట్టిముతలన ప్రబన్దన్దళై యుమ్ భగవద్విషయత్తై యుమ్ ప్రసాదియానిన్టుకొండ్లు (౨) “ఉణ్ణో వై కాశివిళాకత్తుక్కొప్పొరు నాళి, ఉణ్ణా శడకోపర్కొక్కొప్పొరువర్, ఉణ్ణో తిరువాయ్ మొట్టిక్కొప్పొత్తెన్ కురుకై క్కుణ్ణో, ఒరుపార్ తన్నిలొక్కుమూర్” ఎన్టు ఉకన్దకొండ్లు “ఎల్లావులకుమ్ ప్పుతటవే యెట్టిల్ మజ్జనమ్ శెయ్ నల్లార్ కురుకై క్కునాయకమే ఉన్ నళినముకమల్లాతు పొన్ ముడిమీతే యణిన్ద మురుక్కొలియల్ కల్లానన్దెయ్యెయిమ్ సిరారమాక క్కరై త్తిడుమే” † ఎన్నిటపడియే, ప్రతిదిసమ్ ఆధ్రావర్ తిరుమజ్జనకాలత్తైయుమ్ మర్దులు ముణ్ణానదిన్యోత్సవన్దళై యుమ్ సేవిత్తుక్కొణ్డెఱ్ఱున్దరళియిరుక్కిట ఇవర్ కుక్కు ఇప్పడియే కాలన్దళిన్సునిట్కిట అక్కాల త్తిలే మార్కళి మానమ్వర, (౩) “ఎన్దై యెతిరాశర్ శిళివై యెట్టిలరన్దర్ శిన్దైమక్కిన్దై న్దముతు శెయ్య, అన్దనిలమ్ శెన్టు నిన్టుశేవిక్కుమ్ శెల్వమిన్టు పెర్గిలమే, ఎన్టు శేవిక్కుమినియామ్” ఎన్టు “ఎమ్మెరుమాళార్ తిరుప్పావై చ్చిళి

† (పా) మురుక్కొలియ లొడు నెటిత్తకుర్దులు మురుక్కిత్తల్ మిశైమాక్కు మత్తనైయుమ్ శిళుత్తముత్తొళియ మర్దుకుమ్ శిలిర్క్కుమ్ మున్దరళివిడుమాదై మర్దులొప్పొరుకై ఇత్తత్తమట్టినాలే వతుక్కులకపిత్తై మురుగవీర్ విరైకాళి కరైఅట్టిన్దరళిక్కుమకు విరిత్తువిడువీరే. (౧)తి-వాయ్-౪-౧౦-౨ (౨) ఉ-౧౫.

స్మై నైవిక్కుఁ పెన్ద్రోమితై” ఎఱ్ఱ వెఱు త్తరుళియుమ్, పిన్బు నక్కై
 మణుమ్ (౧) “శీరారక్కర్ తమ్ తేవియారోడు శిఱప్పడనే, ఏరా
 యమ్ మాఱుకలయ నెతిరాశనోడమర్ న్దవర, పారోకోమక్కిన్దేన్దమ్
 త్తక్కళ్ తన్నుఱన్ పోన్దుమ్మప్పేరారవారత్తై యిఱ్ఱు కణ్ణిన్బుఱప్పై
 న్దోలమే” ఎఱ్ఱ అత్తుక్కుమ్ నొన్దరుళి, అనన్దరమ్ తై త్తిరునాళై
 యుమ్ సెన్దై త్తరుళి, (౨) “తేవియరుమ్ తాముమ్ తిరుత్తేరిన్దేలరక్కర్
 మేవివర విక్కిరమన్ వీతితనిల్ శేనై శెయుమన్దచ్చువరక్కై యను
 పనిక్కు పెన్ద్రోలమే యిన్దై త్తిరునాళియెయమ్” ఎఱ్ఱ నుసన్దిన్దు ఇప్పడి
 పెన్ద్రోవోడైన్దరుళియిరున్దు (౩) “అణియరక్కమాడుతుమో” ఎఱ్ఱమ్,
 (౪) “తిరునరక్క పెరునకిరుళి తెణ్ణిర్వాన్ని తిన్దై కైయాలడివరుడప్పళి
 కొళ్ళమ్ కిరుమణియై కొమ్మళత్తైక్కణ్ణుకొణ్ణన్ కణ్ణిశైకళెన్ను కొలో
 కిరిక్కుమ్నాళి” ఎఱ్ఱమ్ (౫) *కాఠినమ్బున మేనినల్ కతిర్ముత్తవెణ్ణిశై
 చెయ్యవాయారమార్వనరక్కనెన్ను మరుమ్మెరుమ్ శుడరై చేరుమ్ నెణ్ణు
 కైయరాయ్, అవ్వోతే ఆర్వో తిరుమున్నే శెన్ద (౬) “తిరుక్కురుకై పెరు
 మాళి తన్ తిరుత్తాళికిళి వాళియే, తిరువానతిరుముకత్తు చెవియె
 న్దుమ్ వాళియే, ఇరుక్కుమొట్టియెన్నెణ్ణిల్ తేక్కినాన్ వాళియే,
 ఎన్దెయెతిరాశర్క్కితైయవనార్ వాళియే, కరుక్కుఱ్ఱియిల్ పుకావ
 ఱ్ణిమ్ కాత్తరుళివోన్ వాళియే, కాళినియిలారియనాయ్ కాట్టినాన్
 వాళియే, పుత్తమఱవన్దెన్నై వాళియెత్తాన్ వాళియే, మతురకవితమ్బి
 రాన్ వాళివాళి వాళియే” ఎఱ్ఱ మఱ్ఱళాశాసనమ్బణ్ణి నేవిత్తు, ఆర్వో
 రనుమతికొణ్ణు పుఱప్పట్టరుళి

(౭) “ఊరరక్కమేయన్బుతిరళి తనక్కాశైయే” ఎఱ్ఱమ్ శొల్లుకిఱ
 అళినివేళెయై యరాయ్ అణ్ణునిన్దుమ్ అతిత్వరై యడనే పోన్దు శ్రీవి
 ల్లిపుత్తూరేఱ పెన్ద్రోలమే *పొణ్ణుమ్ పరినైయై యె విల్లిపుత్తూర్

పట్టర్ పిరానాన పెరియాళ్వారై యుమ్, అచరుకన్దవిషయమానవడ పెరు జ్జోయిలుడై యానై యుమ్ సేవి త్తరుళి, అనన్దరమ్ *ఆత్మార్ తిరుమకళా రాణ్ణాళై యుమ్ పత్తియుడన్ తిరువడితొమ్మితునిట్ట, కోత్తై యుమ్ “కోయిలన్ణరుడై య తిరువవతారవన్దోసిర్” ఎన్దుమికవుమ్ కృపై పన్ణి యరుళి విడై కొడు త్తరుళ, కోయిల్ మణివాళిమామూనియాన తాముమ్ *కోతుకులముడై యపావై యాన కోత్తై క్కు ఎల్లాక్కోతుకులన్దళుమ్ శెయ్ తుకిట్టి త్తరుళి,

అఙ్గునిన్దుమ్ పుఱప్పట్టు *అఱ్ఱుకనలన్దారమలై యాన తిరుమాలి రుజ్జోలైయై అడైన్దు *మాలిరుజ్జోలై సున్దిరరాన పరమస్వామియై యుమ్ సేవిత్తు, అఱ్ఱుకర్ తిరుక్కుఱున్దొక్కుక్కుడివాళ్ళి ప్పొటప్పట్ట మ్మిన్దరుళుకై యాలే అవిడమెల్లామ్ (౧)*నల్లతోర్ తామరై ప్పొయ్ కై ప్పడియే “ఇల్లమ్ వెఱియోడిన్ద్రొలొ” “ఎఱ్ఱుమ్ కాణెన్” ఎన్ను మ్మడి అఱ్ఱుకట్టిన్దిరుక్కిఱ పడియొక్కణ్ణు “పత్రద్వయవిహీనంతత్” ఎన్దిఱపడియే మికవుమ్ అవసన్నరాయ్ క్లేళి త్తరుళి ఇవరుమ్ ఉడై యవ రై ప్పొలే వేణ్ణుమ్ పదార్దజ్జెల్లామ్ అఱ్ఱై ప్పిత్తరుళి అణ్ణేపాణ్ణక త్తళికై శెయ్ తు *నాఱునఱు మ్మొట్టిట్టడియే నన్దాక అముతు శెయ్ తరుళప్పన్ణి, అత్తైక్కొన్దరుళినతఱ్ఱుకై క్కులియాః “పిన్నుమాళుమ్ శెయ్ వన్” “ఉన్ వాన్నడివాళ్ళి” ఎన్దు మజ్గళాశాసనమ్ శెయ్ తరుళి, అనన్దరమ్ పరమస్వామియినుడై య తిరుముఖమన్దలత్తై సేవిత్తు (౨) “నజ్జళ్ కన్దమ్ కై విఱాన్” ఎన్దు ఆత్మార్వరుళిచ్చెయ్ త *పొయ్యిల్ పాడవై సఫలమాక్కి యరుళ వేణుమ్” ఎన్దు ప్రార్ది త్తరుళి,

అఙ్గునిన్దుమ్ పుఱప్పట్టు *మాలిరుమ్ శోలై మణాళనార్ పళ్ళి కొళ్ళుమిడమాన తిరువరగ్గమ్ తిరుప్పతియైక్కుఱిత్తు ఎమ్మిన్దరుళి (౩) “కొడి యణినెడుమతిళ్ కోచ్చరమ్ కురుకినర్” ఎన్ను మ్మడికిట్టినవాతే అఙ్గు

భూరెంగారుమ్ ఆర్ తైతిర్ కొణ్ణువన్దు తిరువడికిళిలే నేవిత్తు, (౧) “వకుళ ధరసవి త్రిం యాతియ స్తీన్ ధరిత్రీం మధుమధనని వాసారజ్జమానీదసారమ్! పునరవిసునమ్మన్దం భూయసాసం పవిత్రే వరచరముచివర్యోమానుషస్సన్య త్తిమేషం” ఎన్ఱునునన్తిత్తు పీతియుడనే ప్రతిప త్తిపణ్ణ, అవర్కిళై యుమ్ కృపై పణ్ణియరుళి, అవర్కిళుడనేకూడ ప్రథమమ్ ఎమ్మెరుమానారై త్తిరు వడితొమ్ముతు, అవర్ పురుష కారమాక శ్రీరజ్జనాయకియారై యుమ్ పెరు మాళై యుమ్ తిరుచడితొమ్ముతు, అవర్కిళి ప్రసాదవిశేషజ్జళై యుమ్ పెర్మియ, మిణ్ణు మరమే ఎమ్మన్దురుళి (౨) “రక్తేధామ్ని సుఖానీనమ్” ఎన్ఱిట పడియే తిరుమలై యాత్వారిలే ఇనితాకివీర్ శ్రీరున్దు వ్యాఖ్యానిత్తు అఖి లరై యుమ్ ఆనన్దిప్పిత్తు వాల్మీన్దుకొణ్ణిరుక్కుమళవిలే, ముతలికిళుమ్ అవ్విరుప్పచ్చేర్ త్తిక్కు (౩) “జయతుయశసాతుజ్ఞం రగంజగ త్రయ మజ్గళం జయతుసుచిరం త స్తీన్ భూమా రమామణిభూషణమ్ । వరద

(౧) యస్మిన్-యాతారుమణవాళమామనికళ్, వకుళధర-సమ్మత్వారుక్కు, సవిత్రిమ్ - ఆచారసలమాన, ధరిత్రీమ్-అత్వార్ తిరుసగరియన్ఱిటదివ్యదేశత్తై, యాతి- అత్తైరుక్కుమ్మోతు, మధుమధన - సర్వేశ్వరనుక్కు, నివాసః - వాసస్థానమాన, రక్తమ్ - శ్రీరక్తమానతు, ఆసారమ్-సారమిల్లాతతాయ, ఆనీత్ - ఆయర్మి ఘనరషి మణుపడియమ్, సంప్రవిష్టే - శ్రీరక్తతుక్కుమ్మన్దురుళినవళివిల్, (అన్దశ్రీరక్తమానతు) భూయసా - అధికమాక, సుసమ్మద్ధమ్ - మికవుమ్సమ్మన్నమయిర్మి. (అన్దయార్) విషః - ఇన్ద, వరవరమునివర్ధిః - మణవాళమామనికళ్, మానుషః - మనుష్యరాక, స్వాత్మిమ్-ఆకువరో?

(౩) యశసా-యశస్సినార్, తున్దమ్-పెరుమైయైయుడైయతాయ, జగత్త్రయ త్రిలోకతుక్కుమ్, మన్దళమ్ - మన్దళావహమాన, రక్తమ్ - శ్రీరక్తమానతు, జయతు- విశ్లేషణయమ్, తస్మిన్ - అన్దదివ్యదేశత్తిల్, రమా - పెరియపిరాట్టియారైయమ్, మణి - కొత్తుళమాణిక్యత్తైయమ్, భూషణమ్ - ఆభరణమాకవుడైయనాన, భూమా- సర్వేశ్వరః, సుచిరమ్ - వెమకాలమ్, జయతు - విశ్లేషణయమ్, తస్మై-అన్దఎమ్మెరుమా

గురుణాసార్థంతస్తైశ్చ భాన్యభివర్ణయన్ వరవరమునిశ్రీమాన్ రామానుజో
జయతుష్టితా” ఎన్నిటపడియే మజ్జళాశాసనమ్ పణ్ణిక్కొండ్లు వాహ్నీంద్రుభు
కిఱకాల త్రిలే.

జీయరుడై య మజ్జళాశాసనత్రాలే అభుకిర్ మిఱ్ఱుకుడిపుకున్దరుళి
జీయరుక్కు త్తమ్ముడై య తీర్థప్రసాదత్తుడన్ తిరుముకమ్మెరుతి, అతిల్
“నామ్ ఉమ్ముడై యనినై విన్బడియే వన్దు *నజ్జళ్ళ కున్దమ్ కై కొండ్లు
కుడిపుకున్దోమ్, నమ్ముడై యవీట్టిల్ కార్యమారాయ్న్దు నన్దాకనడత్తు
మ్బడి ఒరువరై వరవిడవేణుమ్” ఎన్దు తిరుముకమ్ వరక్కాట్టియరుళ;
జీయరుమ్ పోర ఉకన్దరుళి అప్పోతు “ఎతిరాజజీయర్” ఎన్దుతిరునామ
ముడై యరాయ్, అత్యన్దమ్విరక్తరాయ్ మజ్జళాశాసనై కవరరాయరు
క్కుమవరై అభుకిర్ శ్రీకార్యమాః అనుప్పియరుళ, అవరుమ్ అక్లేశెన్దు
అభుకరై నేవిత్తు, ఆచార్యవీత్యర్థమాక అజ్ఞుడైక్కు అనై త్తమ్ముకుమ్
కణ్డరుళపృణ్ణినార్. అతిన్ పిన్బు జీయరై ఆశ్రయిత్త మహాబలివాణి
రాయనుమ్ †తిరుమాలై తన్దాన్ తోభిప్పరై మున్నిట్టుకొండ్లు మాలి
రుజ్జోలై ఎమ్మెరుమానుక్కు సర్వవిధకై జ్ఞర్యజ్ఞభుమ్ శెయ్తు
పోన్దాన్. *నజ్జళ్ళ కున్దమ్ కై జ్ఞర్యమ్ అప్పోతు అవర్కళాలే సుదృఢ
మాయిద్రు.

ఇప్పడి కోయిల్ తిరుమలై తొడక్కమాక తిరుప్పతికిలిల్ కై జ్ఞ
ర్యమెల్లామ్ కుత్తై వరక్కొండ్లురుళుకై యాలే మికవుమ్ ఉకన్దకొణ్డెరున్ద
రుళియిరుక్కిఱకాల త్రిలే దేశాన్తరగ్గళిల్ తిరిన్దుపోరువానారుళిఱుప్పిల్లై

నొరుట్టు, వరదగురుణాసార్థమ్ - అణ్ణపడన్, శుభాని - ముగ్ధకన్దశ్రీ, అభివర్ణయన్-
పుద్గిపణ్ణిక్కొణ్డెరుప్పవరాయ్, శ్రీమాన్-కైడర్యశ్రీయోడుకుడినవరాయ్, రామా
నుజ - ఉడైయవరుడైయ అపరావతారమాన, వరవరమునికి - మణివాళిమామునికళ్ళ,
క్షేత్ర - భూమియిల్, జయతు - విశ్వావేణుమ్

† (పా) తిరుమలై తోభిప్పర్.

తిరువడికి శివేశ్వర ఆశ్రయికి, అనన్తై మికవుమ్ కృపై పణ్ణెయరుళి “శ్రీరా మానుజదాసర్” ఎన్ఱుదాన్యనామమ్ ప్రసాది త్తరుళి “ఇవనై కొండ్లు అనేక కై జుర్వజునై కొండ్లురుళి వ్వాకితార్” ఎన్ఱు అవనై విశేషకటా ట్టుమ్ శెయ్ తరుళ, అప్పి శేషకటా ట్టుమ్ పియాక ప్పిన్బు పెరుమాళ్ కోయిల్ తొడక్కమాన తిరుప్పతికిల్ అప్పడియే అవనై కొండ్లు కై జుర్వజు శెల్లామ్ కొండ్లురుళి ప్పెల్ గతు.

అనన్తైమ్ పీయరుమ్ (౧) “దిన్యోత్సవ ప్రసక్లేషు దేవదేవమత స్త్రితః, ఆశానానస్సమాసీదన్న దాక్షిద్దిగ్దభూషణమ్” ఎన్ఱిటపడియే దిన్యోత్సవ క్లేషిలుమ్ పెరుమాళ్ మగ్గళాశానమ్ పణ్ణి కొండ్లు (౨) “కస్తూరీహిమకిర్నూ రసక్ తామ్బూలానులేపనై? దివై యిరప్పభజత్ భోజ్యై రజ్జనాథం వినేది నే” ఎన్ఱిటపడియే ప్రతిదినముమ్ పాణ్ణాకిళ్ళు త్తార పూర్వముకై జుర్వజునై యుమ్ నడ త్తి కొండ్లు, మార్ కట్టిమాన త్తి లుమ్ అప్పడియే (౩) “కాలేకోదణ్ణ మార్తాణ్ణే కాజ్జు న్నే వారుణో దయమ్ న్యపేనతవి శేషేణ శేషిణం శేష శాయినమ్ మజ్జళాని ప్రయుజ్జానో

(౧) దిన్య - శ్రేష్ఠమాన, ఉత్సవ ప్రసక్లేషు - ఉత్సవ స్వర్ణభృగిల్, అతస్త్రితః - ఆలస్యమిల్లాతపరాయ్, దేవదేవమ్ - సర్వేశ్వరనాన, రద్దభూషణమ్ - శ్రీరద్దనాథనై, ఆశానానః - మగ్గళాశానమ్ పణ్ణి కొండ్లు, సమాసీదన్ - కిట్టినవరాయ్, అద్రాక్షీత్ - నేపిర్తార్.

(౨) వినేది నే - దినస్తోమమ్, రజ్జనాథమ్ - అమృతయమణివాళనై, కస్తూరీ - కస్తూరియాలమ్, హిమకర్నూర - పచ్చెకర్నూరతాలమ్, స్రక్ - పూమాలికతాలమ్, తామ్బూల - అద్రైక్కాయముతాలమ్, అనులేపనై - సుగంధద్రవ్యభృగిలుమ్, దివై - శ్రేష్ఠమాన, భోజ్యై - భోజ్యుడార్దభృగిలుమ్, అభజత్ - ఆరాధితుకొండ్లిరుద్దార్

(౩) కోదయి మార్తాణ్ణే కాలే - ధనుర్మాసత్రిల్, అరుణోదయమ్ - అరుణో దయత్తై, కాజ్జు న్నే - అపేక్షితుకొండ్లి, శేష - తిరువనాథ్వాన్మైలే, శాయినమ్ - పల్కికొండ్లిరుక్కిట, శేషిణమ్ - స్వామియాన ఎమ్మెరుమానై, విశేషేణ - విశేష

మాధవం పత్యబోధయత్ । సమ్యగేనంసమభ్యర్చ్యసర్వధానుగతైః
క్రమైః । స్వస్వకాలోచితైర్విద్యైః స్వసంకల్పాల్పలమ్బితైః । అభోజయ
దయంభోజైః శాశిమూలఫలాదిభిః । సూపా ౭ పూపపుతక్షీరశర్క
రాసహితంహవిః” ఎన్టమ్ (౧) “శెన్నెలరిశి శిఱుపరుప్పచ్చెయ్తవ
క్కారమ్ నఱునెయ్పాలాల్” ఎన్టమ్ శొల్లుకిఱపడియ్ అక్కారవడి
శిల్ తొడ్కిమాన అనేకమనేకవక్షైతత్తత్కాలోచితమాన సకల
పదార్థజుడనే అముతుశెయ్తరుళ ప్లణ్ణవిత్తరుళి, అతుక్కుమేల్*
ఒన్టమ్ తేవిన్ శిఱపప్పమ్, నూల్ మన్దాతిశిఱపప్పమ్ ప్రతిసంవత్సరమ్
పెరుమాళుమ్ నాచ్చిచూపమ్ ఉకన్దు అముతుశెయ్తరుళుమ్బడి నన్డాక
నడ్త్రిక్కుణ్ణు ఆధ్వాంకు ఉకప్పాక అరుళిచ్చెయల్ కళుక్కుణ్ణాన
వ్యాఖ్యానజ్జళ్లెమ్ అనవరతమనుసన్ధిత్తొక్కుణ్ణు ఎమ్మన్దుళి యిరుక్కిఱ
కాలత్రిలే,

పెరియాత్వార్ తిరు మొట్టిక్కు పెరియవాచ్చాన్బిల్లై శెయ్తరు

మాడు, స్వప్నవత-నేవిత్తార్. ముగ్ధశాని-ముగ్ధశమాన సుప్రభాతద్వై, ప్రయుజ్ఞానః-
అనుసన్ధితుక్కుణ్ణు, మాధవమ్-క్రియఃఁతియై, ప్రత్యబోధయత్ - తిరుప్పళ్ళియుణర్త్తి
నార్, సర్వధా-సర్వప్రకారతామమ్, అనుగతైః-శాస్త్రానుగతమాన, క్రమైః-ఆరాధన
క్రమగ్ధశాల్, ఏనమ్ - ఇష్టపెమ్మరుమానై, సమ్యక్ - నన్డాక, సమభ్యర్చ్య - ఆరా
ధిత్తు, (పిఱప) ఆయమ్ - ఇష్టపణవాళనూమునికిళ్, స్వ - తమ్మడైయ, సక్కుల్ప-
సక్కుల్పడైలే, ఉలలమ్బిత్తై-వరవట్టికప్పట్టతాయ్, స్వస్వకాల - తత్తత్కాలగ్ధ
శుక్కు, ఉచిత్తైః - ఉచితగ్ధశాయ్, దివ్యైః-శ్రేష్ఠగ్ధశాన, శాక-కీరయెన్న, మూల-
మూలగ్ధశేన్నసల-ఫలగ్ధశేన్న, ఆదినిః-ఇవైముతలాన, భోజ్యైః-భోజ్యపదార్థగ్ధశుడనే,
సూప - పరుప్పముతెన్న, అపూప - అప్పమెన్న, పుత - నెయ్యముతెన్న, తక్షీర-
పాలెన్న, శర్కరా - శర్కరైయెన్న, ఇవైకళుడన్, సహితమ్ - కూడియిరుక్కిఱ,
హవిః - అక్కారవడిశై, అభోజయత్ - అముతుశెయ్తరుళప్పణ్ణిన్

తేనతుసుకిర్” ఎఱ్ఱశొల్లకిఱపడియే రనావహమాయిరున్దతెఱ్ఱ ఆదరిత్త
తు, “అనారత్తెవిట్టు నారతమత్తె ప్పన్దుకైయన్దొ నారత్తిర్ కృత్యమ్;
ఆకైయాల్ “అతిలుమ్ ఇరు మహారసవాక్యజాలవచ్చాయుక్కిఱతు”
ఎన్న, జీయరుమ్ అతుకేట్టు ఆనన్దిత్తు “ఇవరుమ్ ఓరవతారవిశే
షమ్” ఎఱ్ఱ ఆలిగిత్తుక్కిండ్డరుళినార్. (౧) “ఇవల్ వాయనకల్
తిరున్దవే” ఎన్గిఱపడియే తిరువాయ్ మొప్పిప్పిచ్చెయిట్టరుళిన వ్యాఖ్యానజ్ఞ
శెల్లావల్ శ్రీలుమ్ అతిశయితమాయితే ఇవరుడైయ దిచ్చనూక్తియిరు
ప్పతు. ఇప్పడి పెరియాభ్రావ్ తిరు మొట్టిక్కు సర్వజనహృద్యమామ్మడి
వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్తరుళి తిరుప్పాభ్రావ్ దాసర్ నాయనారుక్కు
ప్పిచ్చెల్లాకాచార్య కిరన్దర్శముడైయరాయ్, (౨) “శ్రీరజ్జరాజిపథిమే
సహాయః” ఎన్గిఱపడియే తిమక్కు ఎఱ్ఱిత్తుడై యాయెమ్మన్దరుళియిరు
క్కిఱ శ్రీరజ్జరాజుడైయమ్ తిరువారాధనమాకి ప్రనాదిత్తరుళి విడై
కొడుత్తరుళినార్.

అనన్దరుమ్ ఆచార్యహృదయత్తుక్కు వ్యాఖ్యానమ్ శెయ్తరుళ
వేణుమెఱ్ఱ తిరువుళ్ళమాయ్, తిరుమేనియిల్ దార్పల్వతెయమ్ పారా
మల్ తిరువణ్డైయిలే శాయ్న్దరుళినపడి తిరుక్కుమ్మత్తు నోవ త్తిరువెమ్మత్తు
శాత్తియరుళుమ్మడియై క్కణ్ణుకన్దాడైయణ్ణన్ “దేవరీర్ ఇప్పడి ఏతుక్తాక
ప్రయాసప్పట్టరుళుకిఱతు” ఎన్న; జీయరుమ్ “ఉమ్ముడైయపుత్రాది
కళుక్కాక ఇప్పడిప్రయాసప్పడుకితేన్” ఎన్దరుళిచ్చెయ్తు, అత్తై ఒరు
పడిపెరువరు త్తత్తోడేతలై క్కట్టియరుళి, ఇప్పడి స్వమతస్థాపనమ్ పణ్ణియ
రుళుకై యాలే “వకుళధరినిగమహృదయవివరణారసవాగ్నై వ్విళిరి విలసిత
పరిహృతవిమతమతాన్దర” ఎన్గిఱపడియే పరమతజ్ఞశెల్లామ్ నిరన్ద
మాయున్దు.

అక్కాల త్రిలే పెరియతిరుమలై నమ్మితిరువంశ త్రిలే ఏట్టూర్ శిజ్జ రాచాచ్చిర్ తమ్మడైయ * పెరుమైయుమ్ నాణుమ్ తవిర్ స్తు తమ్మడైయ ఆకిశ్చన్యాననన్యగతిత్వగ్నలై ఆవిష్కరిత్తుక్కొండ్లువన్దు అనన్యశరణారాయ్ ఆశ్రయిక్క, అవనైయుమ్ కృపై పణ్ణయరుళి, పిన్బు అవర్ మూల మాయ్ నన్దు దన్యజ్జలైయుమ్ ఆధ్వార్ తిరుక్కోపురకై జ్కర్యత్తుక్కు త్తిరునగరియిలేవోకిపిట్టరుళ, అక్కై జ్కర్యమ్ శితితుకుత్తై వాకినిట్క, అక్కై పిన్బు జీయర్ నాయనార్ శిఖరవర్మన్తమాక నిత్తై వేల్ శ్రియరుళి నార్.

ఇప్పడివాచామగోచరమాన నై భవత్తైయుడై యజీయర్ తిరువడి కళిలే ఆశ్రయిత్తు (౧) “జగద్రక్షాపరోఽనన్తోజనివ్యత్యపరోమునిః | తదా శ్రయాన్సదాచారాస్సత్వికాస్తత్వదర్శనః” ఎన్నిటపడియే, సత్వోత్తర రాయ్, సదాచారనిరతరాయ్, తత్వదర్శికిళాయ్, అధిగతపరమార్థరాయ్, అనవరతమ్ జీయరై సేవిత్తుక్కొండ్లిరుక్కుమ్ “పారారుమజ్జై తిరువేళ్ళడ ముని పట్టర్ పిరాన్, ఆరామమ్ శూర్త్ కోయిల్ కన్దాడై యణ్ణ నెఱుమ్బి యప్పా, పారారుమప్పిల్లై యప్పిళ్ళార్ పరవాదిపయజ్కరణ్ణ నెన్ఱుమ్, పేరార్ న్దతిక్కయమ్ శూర్త్ పరయోగియైచ్చిన్నియుమే” ఎన్ఱుమ్ శొల్ల ప్పట్ట వానమామలై జీయర్, తిరుమలై యిలే ఎమ్మెరుమానార్ జీయర్, పట్టర్ పిరాన్ జీయర్, కోయిల్ కన్దాడై యణ్ణన్, ఎఱుమ్బియప్పా, అప్పి ల్లై, అప్పిళ్ళార్, ప్రతివాదిభయజ్కరమణ్ణాముతలానవర్ కళి జగ దుజ్జేవనపరరాయ్ వాల్ న్దుకొండ్లిరున్దార్ కళి.

(౧) జగత్ - లోకక్షై, రక్ష - రక్షిప్పతిత్, పరి - ఆసక్తరాస, అనన్తః - తిరువన్దాత్తాయ్ నే, అవరణమునిః - సేతోరుమణవాళమామునికళాక, జనివ్యతి-అవతరిక్త ప్పొకిణార్. తదాశ్రయాః - అన్యమణవాళమామునికళై ఆశ్రయిత్తవర్ కళి, సదా చారాః - నల్లఅచారకాలికళాయమ్, సాత్వికాః - సత్వగుణప్రచురరాయమ్, తత్వ - తత్వాద్భక్తై, దర్శనః - అతీన్దవర్ కళాయమ్, (అనువర్ కళి)

ఇప్పుడి అష్టదిగ్గజభావాయమ్, మల్లముశ్శువరకళాలుమ్
 సేవ్యమానారాయుక్కిఱ జీయర్ తిరువడికళిల్ నిత్యకై జ్ఞార్థమ్ పణ్ణమ్
 ముతలికళిల్, వానమామలై జీయర్ - *బాల్యాత్ప్రభృతిసున్నగరాయ్,
 ఆశ్రయి త్రవణ్ణుతోడగ్గి సర్వకాల త్రిలుమ్ తుడర్ న్దజ్జిమై శెయ్యుమవరా
 యిరుప్పర్;—కన్దాడై యణ్ణన్ అనవరతమ్ సేవై ప్పణ్ణొణ్ణు, (౧) “రామా
 నుజమునీన్ద్రస్యశ్రీమాదాశరథిర్భూధా” ఎన్నుమ్బడి ఉడై యవరుక్కు
 ముతలియాణ్డానై పోలే అత్యంతమ్ ప్రీతివిషయరాయురుప్పర్.—ప్రతి
 వాదిభయభూరమణ్ణా - ఉడై యవరుక్కు ఆత్మానై పోలే అజ్ఞుత్తెక్కు
 ఉకప్పకప్రతిపక్షజ్ఞులై నిరసిత్తుకొణ్ణు శ్రీభావ్యత్తుక్కు ఉశాత్తుణై యా
 యిరుప్పర్.—సేనై ముతలియారణ్ణన్, శరకోపదానర్, అప్పిళై శ్శి,
 తిరుప్పాణార్వోదానర్ నాయనాయమ్ తిరువాయ్ మొట్టి ముతలాన
 అరుళిచ్చెయల్ కళుక్కు ఉశాత్తుణై యాయురుప్పర్ కళి, — విశేషిత్తు
 అప్పిళై శ్శి, జీయర్ నియమనత్తాలై అజ్ఞుతిరువన్దాతిక్కుమ్ ఉరై యమ్
 శెయ్ తరుళి, అనన్తరమ్ యతిరాజవింశతిక్కువ్యాఖ్యానముమ్ శెయ్ తరుళి
 శేషియనుకప్పక్కు విషయమాయ్ సేవిత్తుకొణ్ణురుప్పర్, — అప్పిళాన్
 మరత్తిన్ సర్వభారజ్ఞులై యమ్ వహిత్తుకొణ్ణుతళికై క్కుప్పాణ్ణామ్బడి,
 అముతుపడి, కిటియముతు, పాలముతు, నెయ్యముతు ముతలాన వై నడత్తి
 కొణ్ణు పోరువర్;—పట్టర్ పిరాన్ జీయర్ ఎమ్బారై పోలే శ్రీపాదచ్చా
 యాపన్నరాయ్, పిరియిల్ ధరియామైయెమున్నిట్టు అడమై శెయ్ తు
 త దేకనిష్ఠరాయ్, సర్వవిధకై జ్ఞార్థ త్రిలుమ్ అన్వయిత్తు (౨) “తేవుమ
 ధ్రిణ్ణియేన్” ఎన్గిలపడియే తిరువడికళై యల్లతురు తెయ్ వమణియాతె
 తేఱియిరుప్పర్.—జీయర్ నాయనార్ ఇళవరళాయ్, ఎల్లార్ క్కుమ్ ఉద్దేశ్య
 విషయమాయ్ తిరుక్కురుకై ప్పిరాన్బిళానై పోలే ఆదరణీయరా
 యిరుప్పర్.

ఇష్టః ఇహిక్కితా లే సేవ్యమానరాయుర్కిఱ వరవరమునివర్మ
 రాన “తిరుచుక్కేతన్ కొమ్మన నిరుక్కిల్ శేర్ మాటనడిపరవుమెతిరా
 శ్ శ్ మొచ్చుత్పాదమరవుపకిల్ మఱవామలిత్తెజ్జియేత్తుమెత్తిల్ తిరు
 వాయ్ మొట్టిప్పిల్లై యిళైత్తాల్ పేణమరువాన మణవాళమునివనెన్
 మణ్ణులకిలనతరిత్తు వాళ్ న్దపిన్ మున్నటివెనవుమటియాతమానిడవరెల్లా
 ముతితానవ్ త్తడచ్చకనిట్టరార్” ఎఱ్ఱమ్, (౧) “ఇత్తంభుత్త్యానర్దిన
 స్తోషయిత్వాదేశేత స్తేదర్శయన్ వైభవంస్వమ్, ప్రత్యావుత్తస్త్వని
 మోషాయితత్వం తత్రత్యేషుస్థాపయిత్వాజనేషు” ఎఱ్ఱశొల్లుకిఱపడియే
 పెరియజీయర్, ఇగ్గిలుణ్డాన చేతనరెల్లారుమ్ అర్దవచ్చకనిష్టరాయ్, చర
 మోషాయనిష్టరాయ్ ఉజ్జీవిక్కుమ్బడి తిరు త్తివాళ్ళి త్తిరుళి, అనన్తరమ్
 నాయనారుక్కు త్తిరువాయ్ మొట్టి ఈడు, శ్రీభాష్యమ్ ఇవ్వర్దజ్జలై వికద
 మాకప్రసాది త్తిరుళుమ్బడి అణ్ణనై యమ్, అణ్ణానై యమ్ నియమి త్తరుళి
 క్కితక్కిత్తరాయ్ (౨) “తెన్నరగ్గర్ శీరదుళుక్కిలక్కాకప్పెల్ గ్రోమ్,
 తిరుప్పర్ణమ్ తిరుప్పతియేయిరుప్పాకప్పెల్ గ్రోమ్, మన్నియశీర్మాఱన్
 కలైయుణవాకప్పెల్ గ్రోమ్, మతురకవిశొత్పడియే నిలైయాకప్పెల్
 గ్రోమ్, మున్నవరామ్ నగ్గరవర్ మొట్టికళుళ్యప్పెల్ గ్రోమ్, ముమ్ముతు
 నమక్కివైయే పొమ్ముతుపోక్కాకప్పెల్ గ్రోమ్, పిన్నైయొన్ఱుతనిల్
 నెజ్జమ్ పోరామల్ పెల్ గ్రోమ్, పిఱర్ మినుక్కుమ్ పొత్తామైయిల్లా
 పెరుమైయుమ్ పెల్ గ్రోమ్” ఎఱ్ఱ ఇప్పడితమ్మడైయ అనుష్టానవిశేషజై

(౧) ఇల్లమ్ - ఇంద్రప్రకాశమ్, అర్చికి-మద్రాక్షరణతత్పరరాన, శృత్యాన్-
 ఇష్టార్కతై, లోషయిత్వా - సన్దోషిపిత్తు, లస్సిన్-అస్త, దేశే-విషయదేశత్తిల్, స్వమ్-
 లక్ష్యుడైయతాన, వైభవమ్ - వైభవజై, దర్శయన్-కాట్టిక్కొట్టు, తత్రత్యేషు-అవి
 డతిరుక్కిఱ, జనేషు - ఇన్ద్రగిహిత్తిల్, అస్తిమ-చరమమాన, ఉపాయ - ప్రవర్త్య
 పాయత్తివడైయ, తత్వమ్ - తత్వార్థజై, స్థాపయిత్వా-నిలైనిఱుత్తి, ప్రత్యావుత్తకి-
 తిరుమ్మి ఎమ్మిన్దరుళినార్,

మతిత్తుకొడ్డెమున్నరులియరుక్కిఱ ఇవరుడైయ సమాశ్రయణతూలే
యమ్, అకారణిపాభరితస్సవిశేషకటాక్షత్తాలుమ్ పశుపక్షివృక్షాదిక
తైయమ్ఉజ్జీవిప్సిత్తు(౧) “యంయంస్పృశతిపాశిభ్యాంయంయంపశ్యతి
చక్షుషాః | స్థావరాణ్యపిముచ్యంతేకింపునర్వాస్థివాజనాః” (౨) “తత్పాద
పద్మ సంస్పర్శపావనంసలిలంజనాః | స్వీకుర్వన్స్తుభేనైవ స్వరూపంప్రతిపే
దిరే॥ ఆలోకైరనుకంపాద్యై రాలాపైరమృతచ్యుతైః అన్వహం పాణి
పాదస్యస్పర్శన్యానైశ్చపావనైః | మత్తరత్నప్రదానేన తదర్థప్రతిపాద
నాత్ | ఆత్మార్నవేన కతిచిదజ్ఞానజ్ఞాపనేనచ | కేచిత్తేమంయయ స్తస్యపాద

(౧) వాణిభ్యామ్ - చెరుకైకభాలే, యంయమ్ - ఎన్నెన్నెవ్వనై, స్పృశతి-
స్పర్శికితారో? చక్షుషా - తిరుక్కణ్ణభాల, యంయమ్-ఎన్నెన్నెవ్వనై, పశ్యతి-
కటాక్షికితారో? స్థావరాణ్యపి - (అప్పడిప్పట్టు) స్థావరవస్తుకృతుమ్, ముచ్యంతే-
మోక్షతైయడైకిఱతుకళ్ బాధవాః జనాః - బంధజన్మకళ్, కింపునః - మోక్షతై
ప్రాపిష్పర్కకళ్ ఎన్నతున్దమ్.

(౨) తత్ - అన్త మణివాళిమామనికీభద్రయ, పాదపద్మ - తిరువడితామరై
కళితా, సంస్పర్శ-సమస్తతారా, పావనమ్ - పరిశుద్ధికరమాన, సలిలమ్-శ్రీపాదతిర్దై,
స్వీకుర్వన్తుః-స్వీకరిత్తవర్కళాన, జన్మా-జన్మకళ్, సుభేనైవ-సుఖమాకపే. స్వరూపమ్-
స్వస్వరూపతై, ప్రతిపేదిరే-అడైవార్కకళ్ ఆలోకైః-(అవరుడైయ) కటాక్షత్తాలుమ్,
అనుకమ్పద్యైః - కృపాదికళాలుమ్, అమృత-అమృత మ్పూర్, చ్యుతైః-ప్రవియా
నిప్త, ఆలాపైః - శ్రీసూక్తికళాలుమ్, అన్వహమ్ - దిన్దోఱుమ్, పాణి-తిరుక్కైక
శన్న, పాద-తిరువడికళన్న, ఇతుకళుడైయ, స్పర్శ-స్పర్శివత్తన్న, న్యానైశ్చ-విశేష
మెన్నఇతుకళాలుమ్, మత్తరత్న-ద్వయతై, ప్రదానేన - ఉపదేశివత్తాలుమ్,
తదర్థ-అర్థద్వయార్థతై, ప్రతిపాదనాత్ - అరుగిచ్చెయవత్తాలుమ్, కతిచిత్ - ఊర్,
ఆత్మార్నవేన - ఆత్మసమర్పణతాలుమ్, అజ్ఞాన - రక్షణడైయజ్ఞానతై, జ్ఞాపనేనచ-
విజ్ఞాపనకేయవత్తాలుమ్, కేచిత్ - ఊర్, రస్య - అర్థమణివాళిమామనికీభద్రయ,
పాదపద్మస్య - తిరువడితామరైకళితా, సంక్రయాత్ - ఆక్రయణతాలుమ్, డేమమ్-
డేమతై,యయః-అడైవార్కకళ్.

పద్మస్యసంశ్రయాత్ అన్యేతద్రూపనిధ్యానాదన్యే తన్నామకీర్తనాత్ ;
 శ్రుత్వాతస్యగుణాద్దివ్యా స్తుత్వాతానేవకేచనః సత్వాతాందిశము
 ద్విశ్యేత్ స్తుత్వాతద్వైభవంపరే। అపదిశ్యకమప్యేన మన్యేప్రథితవైభవమ్।
 అన్యేతద్భుత్వభృత్యానామాలోకస్పర్శనాదపి అన్యేతత్పాదసంస్పర్శధ
 న్యేసమ్భూయభూతలే। అభవన్ భూయసా తస్యమునేపాత్రం కృపాద్య
 శామ్। ఏవం సర్వేమునీన్ద్రేణ బభూవుస్సప్తబన్ధనాః” ఎన్నిటపడియే
 తమ్ముడై యశ్రీపాదతీర్థస్వీకారాదికల్ తొడక్కమాక ఈక్షణధ్యానసం
 స్పర్శాభిమానాదివిశేషజ్ఞభాలే సమీపస్థరోడుదూరస్థరోడు భవిష్యోత్తర
 ముణ్ణామవర్కలోడు వాళియట సర్వరైయుమ్సంసారాదు తీర్థరామ్బుడి

అన్యే - ఇలర్, తత్ - అష్టమణివాళిమామునికళుడైయ, రూప-తిరుమేనియై
 నిధ్యానాత్ - ధ్యానింపటామమ్, అన్యే - ఇలర్, తత్ - అవరుడైయ,
 నామ - తిరునామకళై, కీర్తనాత్ - ఉచ్చరింపటామమ్, కేచన - ఇలర్, తస్య-
 ఆవరుడైయ, దివ్యాన్ - శ్రేష్ఠజ్ఞాన, గుణాన్ - కల్యాణగుణకళై, శ్రుత్వా-కేట్టుమ్,
 తానేప-ఆస్తగుణకళైయే, స్తుత్వా - స్తుతిత్తుమ్, తాందిశమ్-అవర్ణున్దరుళియరుక్కిఱ
 దికై, ఉద్విశ్య - నోక్కి, సత్వా - దణ్డన్సమర్పిత్తుమ్, పరే - ఇలర్, తద్వైభవమ్-
 ఆవరుడైయవైభవై, స్తుత్వా - ధ్యానిత్తుక్కొట్టుమ్, అన్యే - ఇలర్, ప్రథిత-ప్రసిద్ధ
 మాన, వైభవమ్ - వైభవతైయడైయరాన, ఏనమ్-ఇష్టమణివాళిమామునికళై, కమపి-
 అన్యార్థ్యరకాక, అపదిశ్య - నిర్దేశిత్తుమ్, అన్యే - ఇలర్, తత్-ఆవరుడైయ, భృత్య
 భృత్యానామ్ - దాసదాసకళుడైయ, ఆలోక - కటాక్షత్రాలుమ్, స్పర్శనాదపి-
 స్పర్శత్రాలుమ్, అన్యే - ఇలర్, తత్ - అవరుడైయ, పాదసంస్పర్శ - తిరువడిసంబన్ధ
 త్రాల్, ధన్యే - ధన్యమాన, భూతలే - భూమియిల్, సమ్భూయ - పిఱుత్తుమ్, తస్య-
 ఆస్త, మునేః - మణివాళిమామునికళుడైయ, కృపాద్యశామ్ - కృపాకటాక్ష
 త్తుత్తు, భూయసా-మికళుమ్, పాత్రమ్-పాత్రమాక, అభవన్-ఆనారకల్ ఏవమ్-
 ఇష్టప్రకారమ్, సర్వే-ఎల్లారుమ్, మునీన్ద్రేణ-మణివాళిమామునికళాల్, ప్రస్త-నీడ్డిన,
 బన్ధనాః - బన్ధకళైయుడైయవర్కళాల్, బభూవుః-ఆనారకల్

పట్టి, సంసారపరమపదవిభాగమట భూతలమెఱ్ఱుమ్ పొన్నులకమాక్కి,
 ఇనితేడి త్తిరుత్తుమ్బడియాకవొట్టిందకై యాయ్ (౧) “సర్వావస్థాసదృశ
 విభవా శేషకృత్త్వం రమాయాభర్తుస్త్యక్త్యాతదవీపరమం ధామత
 త్రీతిహేతోః! మగ్నానగ్నోవరవరమునేమాదృశానున్నిసీషన్ మర్త్యా
 వాసే భవసిభగవన్ మజ్జళం రజ్జధామ్నః” ఎన్నిపడియే తమ్ముడై య
 అవతారకార్యమ్ తలైక్కట్టియరుళి,

అనన్తరమ్ అయర్వటుమమరర్కశతపతియానవనుడైయ మేలనై
 కున్నతైచ్చెన్ఱుఁగ్గమైయాతకిణ్ణినరాయ్ *ఆతియమ్ శోతియురువై అనుభ
 విత్తు, అవ్వనుభవజనితప్రీతి ఉళ్ళడక్లామల్ అశేషశేషవృత్తియిలుమ
 న్నయిత్తు అడిమైశెయ్యవేణుమెన్ఱిట అఱినివేశముడై యరాయ్విణ్ణులకు
 శెల్లెగ్గైన్దిరుక్కుమళవిల్, అవ్వళవిల్ తిరుమేనియిల్ నోవుళాత్తి సళ్ళార్కు
 మమిన్ఱి కేమిశవుమ్ తళర్ నిరుక్కిటనాళిలే “తిరునాళుక్తాకత్తిరువీతియిల
 రజ్గర్, వరునాళుమాట తన్దెన్ఱిన్ఱు, పెరుమాళ్ తన్, అన్దవడివ్వుకై త్తానోర్
 నాళుక్లాణేనే ఇన్దవుడమ్బాడిని” ఎన్ఱుమిశవుమ్ ఆర్తియోడే పెరుమాళ్
 నేవైయో అపేక్షిత్తరుళ, (౨) “సత్సమ్బంధోభవతిహితమిత్యాత్మనైవో
 పదిష్టం శిష్టచారందృఢయితమహ శ్రీసఖోరజ్జధుర్యః! ద్వారంప్రాప్య

(౧) భగవన్ - కల్యాణగుణపూర్ణరాన, వరవరమునే - మణివాళిమామనియే,
 సర్వావస్థా - సకలవిధావస్థాకళుక్కుమ్, సదృశ - అనుగుణమాన, విభవ - వైభవతై
 యడైయ, అశేషకృత్ - సమస్తకైర్కర్మణ్ శేయతుకాఙ్గిరుక్కిట, త్వమ్-
 దేవరీర్, రమాయాభర్తుః - శ్రియఃపతియనుడైయ, యరమమ్ - శ్రేష్ఠమాన, తత్ -
 అన్ద- ధామాసి - స్థానతైయమ్, త్యక్త్యా - విట్టు, తత్ - అన్ద ఎ మ్మెరుమా
 నుక్కు, త్రీతిహేతోః - ముఖాల్లాసత్తుక్కాక, అగ్నో - సంసారాన్నియిలో,
 మగ్నాన్ - మూఁకిక్కిడక్కిట, మదృశాన్ - అడియేన్బొల్వారై, ఉన్ని
 సీషన్ - ఉత్తరిప్పిక్కిత్తిరువుళ్ళమాయ్, మర్త్యావాసే - మనుష్యులొకత్తిలో, రజ్జ
 ధామ్నః - శ్రీరజ్జమెన్ఱిటదివ్యదేశత్తుక్కు, మజ్జళమ్ - మజ్జళావహనమునాటికిన్

(౨) వరవరమునే - మణివాళిమామనికల్, త్తిరుమేనియిల్ - త్తిరుమేనియిల్

ప్రథితవిభవోదేవదేవ స్వసీయం దృష్ట్యైవత్వాం నరనరమునే దృశ్యతే
 పూజాకామః” ఎన్నిటపడియే అప్పుడు పెరుమాళుమ్ ఉడుత్తుముడిత్తు
 అలబ్ధచిత్తుకొట్టు తిరుక్తేరేట ప్పొటప్పట్టవర్ ఇవర్ మరత్తువాళ
 లిలయెట్టునరు సేనైసాది త్తరుళ, నాదిక్కిడన్దపయిలై మ్మైవన్దుకూడిత్తై
 క్కుమ్ కొళ్లై వోలే “నీమరకర్ తన్నరడర్ తేవియరుమ్ తాము
 మాకవన్దు ఎన్నిడర్ త్తేరైవోతు” ఎన్దు తమ్ ఆర్తితీర అనుభవిత
 రుళి, పిన్దుత్తుమేమికపుమ్తళర్ ను ఇట్టకాలిట్టనై కళాయ్ పరవళగా
 త్రరాయెన్దురుళియిరుక్క, మీళవుమ్ పెరుమాళ్ పుటప్పట్టరుళి, మర
 త్తువాళలిలై ఎన్దురులినన్దనిన్దునన్దుమ్ “ఇన్దవుడల్ నోయ్ వీర్ నెన్నై వల్
 వినై యేన్, అన్దోవెనక్కుత్తెన్నరణ్ణ, ఇన్దవుడమ్బుడన్ శేవై తనక్కన్దుమ్
 విరోతియాయ్ చన్ పడై యేతానిని” ఎన్దు నునన్దిత్తుకొట్టుతిరుక్కై తల
 త్తిలే ఎన్దునరులినై చిత్తు ప్పేర్నివాళరాయ్, “పారారుమణ్ణలిరామాను
 శకీయర్, కిరారుమ్ శేనై ముతలియార్ నాయనార్, ఆరావన్దుడైయ
 వాత్తానజ్జిలిలై, ఎన్దునై యతున్బమనై తీర్ త్తెన్కుత్తాన్” ఎన్దుమ్,
 “తాయ్ మనిమ్ నిన్దిరిజ్జత్తనియేనెకుమాల్ తునై యాప్పోయిన” ఎన్దు
 రుళిచ్చెయ్ తు వానమామలై జీయర్ ముతలానారుక్కుమ్ విన్ణిప్పమెన్దు
 రుళిచ్చెయ్ తు తిరుముకమ్ పోకవిట్టరుళ, అవర్ కళుమ్ అన్దశ్రీముఖత్తై
 శిరసానహిన్దు శీఘ్రమాకప్పొటప్పట్టున్దురుళివన్దు తిరువడికిళిలే సేవిత్తు

వైభవతై యుడైయరాయ్, వేవదేవః - సర్వేశ్వరనాయ్, శ్రీసఖః - గ్రీయఃపతియన,
 రంగధర్మః-అమృతమణివాళన్, “సత్సమృద్ధి-సత్తుక్త కుడైయసమృద్ధమానతు, హితమ్-
 హితమాక, భవతి - ఆకియ;” ఇతి - ఎన్దు, అత్తనైవ-తమ్యలయే, ఉపదిష్టమ్-ఉప
 దేశిక్కుప్పట్ట, శిష్టాచారమ్ - శిష్టాచారత్తై, దృఢయతుమ్-స్థిరమాకప్పట్టువతెన్కు,
 ఇహ-ఇవిన్దత్తిల్, త్వషీయమ్ - దేవరుడైయతాన, ద్వారమ్-తిరువాళలై, ప్రాప్య-
 అడైత్తు, తాన్-దేవరై, దృష్ట్యై-ప్రసాదైత్తుకొట్టై, పుణ్య-సమృద్ధమాన, కామ్య-
 అనేకరంగై యుడైయరాయ్, దృశ్యతే - కాణ్వడుకితార్,

కొండ్లు ఎఱున్దరుళియిరున్దార్కిళ్. అవ్వళవిలే తిరుమేనియిలేనోపువి కిప్పమిన్న్తి క్కేశమి త్తిరుక్క, అత్తైక్కణ్ణు వానమామలై జీయర్ వాన మామలై శ్రీకార్యత్వరై యాలే “త్వరిత్తుమిన్న్జునరుకిఱ్” ఎన్ఱువిన్ఱు ప్పమ్ శెయ్య; జీయరుమ్ అవరై “కడుకవాచమ్” ఎన్ఱు అనుప్పివిడ, అచరుమ్ పుఱుప్పట్టు వడతేశ త్తేఱువెఱున్దరుళినార్.

అవర్ ఎఱున్దరుళినప్పి శిలనాళోకభీన్దవాతే జీయరుమ్ మున్ను పోల్ మికపుమవసన్న రాయ్ ప్రాప్యభూమియిలేప్రావణ్యముమ్, త్యాజ్య భూమియిల్ జిహనై యుమ్, అనుభవాలాభ త్తిల్ ఆత్మధారణాయోగ్య తై యుమ్ అత్తైమ్ అతిశయిత్తునర, అతుక్కుమేల్ తమక్కుప్రాప్త శేషి యాన ఉడై యనర్ తిరువడికళిల్ ప్రావణ్యముమ్ అతిశయిత్తు, తదనుభవాలాభ త్తిల్ ఆర్తియుమతిశయిత్తు, అతడియాకపరమభ క్తిత్తలై యెడుత్తు, అత్తాలేనాళోతోఱుమ్ స్వదనై యడియాక వరుకిసాస్పాపేక్షితజ్జలై అవర్ తిరుమున్నేవిన్ఱుప్పమ్ శెయ్ వారాయ్ పోరుకిఱువర్ (౧) “వాఱ్ఱియెతిరా శన్” ఎన్ఱుతోడజ్జి(౨) “ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడికళేశరణమ్” “ఇరా మానుశాయనమకి” ఎన్ఱిఱివితు నడువాక “ఇన్దవరజ్గర్” ఎన్ఱుతలై క్కట్టా కవరుళిచ్చెయ్య, అవై “ఆర్తి” ఎన్ఱు అఱుపతుపాట్టాయ్ ఒరుప్రబన్ద మాయ్ తలై క్కట్టిల్లు.

అన్దవళినివేశమ్ అవ్వళవిలేనిల్లాతేపరవి(౩) “ఎమ్మెరుమానార్ తమ్మి రానెన్నుమవరై నమ్మెరుమాళో తాముకన్ద నాడోఱుమ్, తమ్మెరుమా ఏటిట్టు కొండ్లళిప్ప రెన్ఱుమనర్ తమ్మై వేటిట్టుత్తామ్ కై విఱార్” ఎన్ఱుతేఱు వతుమ్, (౪) “పొల్లానివనెన్ఱుపోతిడెన్ఱు నఱురవ రెల్లారుమెన్నై యికల్ న్దొ రో, నల్లార్కిళ్ వాఱ్ఱ్ వాన్ వై కున్దవాన్ శపై యిల్ వణ్ కూరత్తాన్దొ నిరున్దిలనో అఱు” ఎన్ఱుకి లఱునతుమాయ్, అనుకమ్బాజ్జలియానవర్ కత్తై ఆరాయ్ వతుమ్, (౫) “ఆరియర్ కాళాఱ్ఱ్విర్ కాళఱ్ఱుమ్ తర్ కాళో, శూరియర్ కాళో తేవియర్ కాళో శొల్లిరోనారణఱుక్కు, ఎన్ఱుశడియానివను

మీ డేజీ వేణు మెట్టుజ్జశియారుముళ” ఎన్టుఘటకర్ పలరై యుమ్ పల
కాల్ కాల్ కట్టి అర్దిప్పతుమ్, (౧) “తెన్నరజ్జన్ తేవిశీరజ్జనాయకియే మన్ను
యిక్ కట్టెల్లామ్ మాతావే, ఎన్నై యిని ఇప్పులకన్దన్ని లిరున్దునలక్కామల్,
అప్పులకిల్ వాజ్గియరుళ” ఎన్టుమ్, (౨) “శీరజ్జనాయకియే తెన్నరజ్జన్ తేవి
నారజ్జల్లామ్ నల్ గ్రామే, మారుతిక్కు వన్దవిడాయ్ తన్నై యెరువాశక
త్తాత్ ప్పక్కిననీ, ఎన్దనిడర్ తీరాత తెన్” ఎన్టుమ్ మఱుక్కు వాణ్ణాతమాత్తుత్వ
సమ్మన్దైచ్చొలి మడిపిడిప్పతుమ్, (౩) “ఇన్దపుడమ్బాడినియిరుక్కుప్పో కాతు,
ఉన్ శెజమలత్తాళో తన్నై తన్దరుళో నీ, అన్దో మైయార్ కరుజ్జణ్ణిమణవాళా
తెన్నరజ్జా, వైయామలిరుప్పాయే యిజ్గు” ఎన్టు ఆ ర్తిహరత్వవిశిష్టరాన
అవర్ తిరుమున్నే తమ్ముడై య ఆ ర్తియైచ్చొలి యుమ్, (౪) “శెన్దతిరుమా
లడియార్ తెయ్ వక్కుఠ్ఠాఱ్ఱాడు మెన్టు మొరునాళామా ఆత్వారే! తున్ను
పుకట్టోక్కమలమ్ పాడినీరై యా అడియేనుమ్ మిక్కుమలమ్ శేర్ కా
యమ్ విట్టు” ఎన్టు (౫) “అడియార్ కుఠ్ఠాజ్జలై - ఉడన్ కూడువ తెన్టుకొలొ”
ఎన్టు అర్ది త్తత్రావ్విరిడ త్తిలే అన్దస్వరూపానురూపమాన ప్రాప్యతై అపేక్షి
ప్పతుమ్, అన స్తరమ్ (౬) “ఇన్దపుడమ్బాడిరువిన్దై యాలివళవుమ్ ఉన్ద
నడిశేరాతుమ్మన్నేనే, అన్దో అరజ్గావిరజ్గాయెతిరాశర్క్కాక ఇరజ్గాయ్
పిరానేయిని” ఎన్టుమ్, (౭) “తిరువరజ్గావరుళాయినియున్ తిరువరుళాలన్ది
క్కాప్పరితాల్” ఎన్టిఱపడియే మీళవుమ్ *మరజ్జళుమిరజ్గుమ్బడి అవ
ర్ క్కు అన్దరజ్జరై మున్నిట్టుక్కొణ్ణు అవర్ ఇరక్కత్తైయిరప్పతుమ్ ఇప్పడి
ఒరు దేశవిశేష త్తిలే శెన్దాలొట్టియ ధరియాతదత్తై యెలడైన్దు ఎమ్మన్దరు
ళియిరుక్క;

అద్దకై యిలే దేశాన్దరస్థరాన మేల్ నాట్టుత్తోమ్మిప్పరుమ్ అవర్
తిరు త్తమయనారాన అమ్మకియమణవాళప్పెరుమాళో నాయనారుమ్ పెరు
మూలై నేవిప్పతాకకోయిలుక్కెమ్మన్దరుళ, అవర్ కలై త్తెన్ మాడ త్తిరు

వీధియిలే పట్టకపిరాన్ జీయర్ కణ్డరుళి “నీజ్గళ్ ఎఱునిన్ఱుమ్ ఎఱున్దరుళినికోళ్, ఎఱ్ఱెఱిప్పొకిటికోళ్” ఎన్ఱు ఆరాయ, అవర్ కళుమ్ ససాధ్యసవినయరాయ్ సాన్ఱ్ఱెఱ్ఱప్రణామమ్ పణ్ణి ఉకప్పొడే యథాపుత్తాన్ఱత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్యు; “ఇప్పడిజ్ఞానభక్త్యాదికళ్ వడివిలే తొడై కొళ్ళలామ్బుడి అనుకూలరాయరుక్మిణి నీజ్గళ్ యతివరపునరవతారమాన నమ్ముడైయ పెరియజేయరై నేవిక్కవేణ్ణావో” ఎన్ఱరుళిచ్చెయ్యు; అవర్ కళుమ్ అతుక్కిత్తై న్దుమరమేకూడవ్వున్దరుళ; తెఱ్ఱుమాడ త్తిరువీధియిలే వన్దరుళొ పురిన్దు “మణివాళియోగితజ్ఞమామలర్ త్తాళిణై కళ్ కాట్టి” ఎన్ఱిఱి పడియేజీయర్ తిరువడికత్తై నేవిక్కప్పణ్ణి, అవ్వళివిలే నాయనారుమ్(౧) “పురై కొణ్డకోయిల్ మణివాళిమామునిక్కణ్ణరుళే” ఎన్ఱుమ్ (౨) “హొరచ్చివన్దు పరిమళమ్ విజ్ఞేప్పత్తుక్కణి త్త శీతక్కమలత్తై నీరేఱివోట్టిచ్చిఱన్దడియేన్, ఏతత్తైమాన్ బ్రుమ్ మణివాళియోగియినిమైతరుమ్, పాతక్కమలజ్గళ్ కణ్డేనెనక్కుప్పయమిలైయే” ఎన్ఱువాచికకై జ్ఞుర్యమాక ఇన్దత్తిరు నామత్తై విణ్ణప్పమ్ శెయ్తుకొణ్ణు తిరువడికళిలే సాన్ఱ్ఱెఱ్ఱప్రణామమ్ పణ్ణి నిఱ్ఱు; జీయరుమ్ అవర్ అపేక్షిత్తపడి అమలమాకక్కటాక్షిత్తరుళి, అప్పొత్తు ఎమ్మెరుమానార్ తిఱత్తిల్ శెన్ఱ శిన్ఱైయరానతామ్ “ఇవర్ కళ్” ఎన్ఱవాతే ఎమ్మెరుమానారుడైయ విశేషాభిమానమాయరున్దళ్ళ తిరునారాయణపురత్తైనినైత్తు, అవర్ అన్తిమదశైయిలరుళిచ్చెయ్తరుళిన (3) “గచ్చన్ పదంపరమువాచవచాంసి యానిరామానుజార్థ ఇహతే ముచతుర్థసిద్ధామ్ | శ్రీయాదవాద్రివనతింసతతంభజ న్నస్సన్తోభవన్తి మమ

(3) మమ - ఎన్నడైయ, సత్తతి-వంశత్తుక్కు, మూలనాధి - ప్రధానశేషి యాన, రామానుజార్థ - ఎమ్మెరుమానార్, పరంపదమ్-పరమపదత్తుక్కు, గచ్చన్-ఎఱున్దరుళికిఱవళిల్, యాని - యాతారు, వచాంసి - శ్రీసూక్తికత్తై, ఉవాచ - అరుళిచ్చెయ్తారో? తేమ - అతుకళిల్, చతుర్థసిద్ధామ్ - నాలావతాన, శ్రీయాదవాద్రి - తిరునారాయణపురత్తిల్, వసతిమ్ - వాసత్తై, సతతమ్ - ఇడైవిడామల్,

సస్తతిమూలనాథః” ఎన్నిజ్ఞోక త్తిట్టిడియే “తిరునారాయణపురై తే నిత్యవాసమ్ ప్లవర్ నమ్ ముతలికిలిలారువదుమిలైయే” ఎన్ఱు జీయ రఁళిచ్చెయ్యక్కేట్టు, అప్పోతు తోభుప్పర్ తిరుప్పరియట్టతై త్తలైయిలే ముడిన్ఱుకొణ్ణు “ఇన్ఱకై జ్జుర్యమ్ అడియేనుక్కాక వేణుమ్” ఎన్ఱుప్రార్థిక; జీయరుమ్ మికివుముకన్దరుళి “ఎమ్మెరుమానార్ కుమ్ నమక్కుమ్ ప్రేయమామ్బుడి కిళ్ళితార్ పూర్వకమాక యతిరాజకుమారరై సేవిత్తు మజ్జళాశాసనపరరాయ్ నిత్యవాసమ్ పణ్ణియిరుమ్” ఎన్ఱునియమి త్తరుళి నార్. అనరుమ్ అత్తైక్కొక్కొణ్ణురుళి తజ్జళాచార్యరాన అరజత్తుత్తై యరనుమతియుడనే అజ్ఞుత్తైక్కు అన్తరజరాయ్ సేవిత్తుకొక్కొణ్ణిరుక్క,

అనన్తరుమ్ అక్కాల త్తిలే రామానుజపరిగృహీతరాయ్, “నల్లా నాకికకాళమేఘమ్ ఇణ్ణువర్తి త్తతో” ఎన్ఱు ఎమ్మెరుమానారాలే అభి మానిక్కప్పట్ట తిరుమలై నల్లాన్ తిరువంశత్తైయుడై యరుమాయ్ *ఇడ జ్ఞోళోళమయత్తైయెల్లామెడుత్తుక్కైన్ఱు స్వమతస్థాపకరాయరుక్కిఱ అణ్ణ రాయచక్రవర్తికళో సకుటుమ్బుమాక నమ్మెరుమాలై సేవిక్కవెఱున్దరుళి కోయిలిలేపెరుమాలై సేవిత్తిరుక్క, అప్పోతు జీయరుడై యచరమదళైయై దేశాన్తరస్థరోడుమ్ తదేశస్థరోడుమ్ వాళియఱ సర్వరుమ్ కుఱామ్ కుఱామాకిచ్చెన్ఱు సేవిత్తు మీళ, ఇత్తిరళై అణ్ణరాయచక్రవర్తి తిరు త్తాయారాన ఆచ్చికణ్ణు అవ్విశేషమ్కేట్టు, “అణ్ణరాయనే! నమక్కు జీయరై సేవిక్కవేణ్ణావో” ఎన్న, అప్పడియేచక్రవర్తియుమ్ ఇశైన్ఱు ఎల్లారై యమ్ కూట్టికొక్కొణ్ణు పుఱప్పట్టు జీయర్మర త్తేఱచ్చెన్ఱు పట్టర్ పిరాన్ జీయర్ పురుషకారమాకవన్ఱుని ర్తమరాయ్ తిరువడికిళి సేవిత్తు కొక్కొణ్ణు విఱ్ఱున్ఱుకిడక్కి; జీయరుక్కువెడునాళాక అణ్ణీకరిక్కైక్కువిష యమ్ కాణామైయా లేముడణ్ణీక్కిడన్దతిరువడికిళి ఇప్పోతు ఇవరైక్కొణ్ణు

నిమిరప్పేల్లు (౧) “తత స్తిమితమున్ పృచరణం చక్రలాఙ్ఘితమ్ | కృపయామూర్ధ్ని విన్యస్య సనినాయ గురు శ్రమమ్” ఎన్నిటపడియే తమ్ తిరువడితామరైకత్తై ఇవర్ తిరుముడియిలే వైత్తరుళ; ఇత్తైక్కణ్ణ ముతలికి శిల్లారుమ్ “ఇవరుడైయ పేటు ఇరున్నపడియెన్” ఎన్ఱు ఉకన్దరుళి నార్కిళ్

అనన్దరమ్ జీయరుమ్ చక్రవర్తికల్లై కుఱిత్తు మికివుమ్ కిప్పై పణ్ణియరుళి “ఎమ్మెరుమానార్ జీయరై తిరువేళ్ళడద్రోహికిళ్ నలియా వణ్ణమ్ కాత్తురక్షిత్తుమ్ నమ్ దర్శనవిషయమాకలనేక శ్రీకార్యజ్జలై ప్పణ్ణియుమ్ పోన్దవన్ఱు సీర్” ఎన్ఱు మికివుమ్ ఉకన్దరుళి “శగ్గేల్లుమున్దఱుచ్చెరప్పేల్ శ్రీరిత్తయే” ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్తు, అనన్దరమ్ పట్టర్ పిరాన్ జీయరై ప్పార్ త్తు వారీర్ గోవిన్దదాసరప్పనే! ఎన్ఱుత్తై తరుళి, (౨) “రామస్యదక్షిణో బాహుః” ఎన్నిటపడియే “సీర్ నమక్కు వలతుభుజమాయన్ఱోయిరుప్పతు; ఆకై యాలే నమ్ కై యాలే శెయ్ కిటలాకవే నిన్ఱైత్తు నమ్ సమ్మన్దై యపేక్షి తిరుక్కిట ఇవర్ కళుక్కు పళ్ళుసంస్కారమ్ ముతలానతుకల్లై చెయ్యుమ్” ఎన్ఱునియమి తరుళి, అణ్ణరాయచక్రవర్తికల్లై యుమ్ తోఱు ప్పరై యుమ్ నాయనార్ తొడక్కమానవర్కల్లై యుమ్ ఇవర్ తిరుక్కై యిలేకాట్టిక్కొడుత్తు, “అవర్కల్లై అనువర్తిత్తాకిలుమ్ అవర్ పిన్ పడ రుక్మణనాయ్ చెన్ఱు దర్శనప్రసక్తి రామ్బడితిరున్ఱుమ్” ఎన్ఱు అరుళి చెయ్యి, అవరుమ్ అప్పడియే అవర్కల్లై కైక్కొణ్ణరుళివి శేవకిటాత్తుమ్ శెయ్ తరుళినార్.

(౧) తతః - పిఱమ, సః - అన్దమణివాళిమామునికళ్ళ, చక్ర - చక్రతిగార, లాఙ్ఘితమ్ - చిహ్నితమాన, స్తిమితమ్ - నిశ్చలమాన, చరణమ్ - తిరువడికల్లై, ఉత్తి ప్య - ఉయర్ వెడుత్తు, కృపయా - కృపైయినాల్, మూర్ధ్ని - అవర్ తిరుముడి యిల్, విన్యస్య-వైత్తు, గురు-అధికమాన, శ్రమమ్-విడాయై, నినాయ - పోక్కినార్.

అన స్తుమ్ అప్పిళ్ళానుమ్ జీయర్ నాయనారుమ్ జీయర్ తిరువ
డక్కై సేవిత్తు “అడియోజ్జళుక్కు త్తజ్జమాక దేవరీరుడై య అర్పారూ
పమానవిగ్రహమ్ వేణుమ్” ఎన్ఱు అపేక్షిక్క; అప్పడియే అనుమతి
పణ్ణి, తమ్ముడై య తిరుక్కెచ్చెమ్మైయుమ్ తదుపాదాన ద్రవ్యమాక
ప్రసాది త్తరుళ, అవర్ కళుమప్పడియే కొణ్ణు ఇరణ్ణువిగ్రహమ్ ఏటియరు
ళప్పణ్ణి ఉకన్దరుళినార్ కిళి.

పిన్బు తని త్తనియే ముతలికళెల్లారుక్కుమ్ వేణ్ణినహితజ్జళెల్లమ్
ప్రసాది త్తరుళి *మేలిలజ్జువానాన కలజ్గాప్పెరునకరిల్ శెన్ఱు *ఇమ్మైయాత
కణ్ణినరాయ్ వ్దువిలావడిమ్మై శెయ్యప్పొప్పట్టెన్దురుళ నాలునాళై క్కు
మున్నుతాక “నాలాయిరప్రబన్దజ్జళై యమ్ తుడక్కి నడత్తుజ్జోళి” ఎన్ఱు
నాయనార్ తుడక్కమాన ముతలికళై నోక్కినియమి త్తరుళ; అవర్ కళుమ్
అప్పడియేతోడక్కి అనుసన్ధిక్క, అత్తైయెల్లామ్ తిరుచ్చెవిశా త్తియరుళి
జీయరుమ్(౧) “వళర్ త్తతనాల్ పయన్ పెన్ శ్రేన్” ఎన్ఱురుళిచ్చెయ్ తు(౧)
“కై కూప్పివణ్ణి” ఎన్ఱిటపడియేడన్దన్దకాజ్జలియాయ్ సేవి త్తరుళి, పిన్బు
తిరువాయ్ మొట్టియిట్టిలే ఈడుపాట్టెయ్డై యరాయ్ అతిన్ అనుభ
వపారవశ్యత్తాలే అనన్యపరత్తై తోన్ద్రనిమిలితాక్షయుగళరాయరుక్క,
“ఇప్పోతుతిరువుళ్ళ త్తిలోడుకిటతెన్” ఎన్ఱు కన్దాడై అణ్ణన్ కేట్టరుళ,
“ఈట్టిలర్థరసమ్ తలై మ్మడైయిట్టుచ్చెలుకిటతు” ఎన్ఱు అరుళిచ్చెయ్ తు,
అనన్దరుమ్ (౨) “మరుళొట్టిసిమడచెణ్ణై” ఎన్ఱిటదన్దైయై ప్రాప్తరాయ్
ఇజ్జన్ ఏకాదశిశెన్ఱు మన్ శై నాళి తిరుద్వాదశియిలే ఉత్తమసమ్మితో
డక్కమాన అనై త్తుప్పరికరత్తైయుమ్ అశ్శైప్పి త్తరుళి “సర్వాపరాధజ్జళై
యుమ్ పొటు త్తరుళ వేణుమ్” ఎన్ఱుత్తామణమ్ పణ్ణిక్కొళ్ళ, అవర్ క
ళుమ్ “ఉమక్కరు అపచారముణ్ణా” ఎన్ఱువిణ్ణిప్పమ్ శెయ్య, మీళవుమ్
అవర్ కళై క్కుఱిత్తు “నమ్మేరుమాళ్ళుడై యశ్రీకార్వత్తై క్కుఱై వజనడన్ద త్తి

కొండ్లమ్ శ్రీవైష్ణవకళై పరవణై త్తుకొండ్లమ్ పోరుళ్ళోళ్” ఎన్నరుళిచ్చె
యేతు, విడై కొడుత్తు అవర్కళై పోకివిట్టరుళి; తమ్ముడై య తిరువా
రాధనమాన ఉడై యవర్, శ్రీరజ్గరాజర్, శ్రీకోశజ్గళ్, మల్ ముమ్మాన
ఉపకరణజ్గళ్, మరమ్ ముతలాన ఎల్లావల్ శైయమ్(౧) “యస్యై తేతస్య
తద్ధనమ్” ఎన్దు నమ్మెరుమాళుక్కుశేవమాక్కి సమర్దిత్తు, శ్రీవైష్ణ
వకళై అముతు శైయ్యప్పణ్ణియరుళి, అవర్కళో తీర్థముమ్ స్వీకరిత్తు అప
రాధక్షామణమ్ పణ్ణికొండ్లు ఎమ్మన్దరుళియరుక్క; ముతలికిళుమ్ ఫలిత
మానవుళ్ళుత్తై పక్షిజాతజ్గళ్ కాత్తుకొండ్లిరుక్కుమాపోలే పరిన్దునేవి
త్తుకొండ్లు అజ్జలిపద్మగళై యుడై యరాయ్ అనుభవిత్తుకొండ్లిరుక్క;
ఆదిత్యాస్తమయమానవాతేతత్కాలీనక ర్తతైచ్చెయ్తరుళి, “పిళ్ళైతిరు
వడికళే శరణమ్” “వాల్మీ ఉలకాశరియన్” ఎన్దునుసన్దిత్తు పిళ్ళైయై
ధ్యానిత్తుకొండ్లు అవశరాక అణైయిలే శాయ్న్దరుళియరుక్క, అన
న్దరమ్ శ్రీపాదత్తుముతలికి శెల్లారుమ్ కై కూప్పివణ్ణికొండ్లు బ్రహ్మవల్లి
భృగువల్లి, శూర్త్ విశుమ్పణిముకిల్, అర్చిరాది, నూల్ మన్దాతి, ఇతుకళై
అనుసన్దిప్పారాయ్ పెరియ ఆరవారత్తుడనే శెల్లుకిటవళిలే (౨) “అజ్గ
యల్ పాయ్ వయల్ తెన్నరజన్” ఎన్దిటపాట్టై శ్రీవైష్ణవకళో అనుసన్దిక్కు
శేట్టరుళి, తాముమ్కృతాజ్జలిపుటరాయ్ “ఎమ్మెరుమానార్ తిరువడికళే
శరణమ్” ఎన్దునుసన్దిత్తుతగ్గతచి త్తరాయ్ తిరుక్కణ్ణళైచ్చెమ్మళిత్తుకొండ్లు
ఎమ్మన్దరుళియరుగ్దార్.

అనన్దరమ్ (౩) “కనకగిరిమేల్ కరియముకిల్ పోల్ వినత్తై
శిటువన్ మేట్కొండ్లు” ఎన్దుమ్(౪) “ఎన్దైతిరువరజ్గరేరార్ కరుడన్ మేల్ వన్దు
ముకణ్ణాట్టి వళిన్దత్త” ఎన్దుమ్ ఇవరపేక్షి త్తపడియే వన్దు పెరియ పెరుమా
ళుమ్ (౫) *శెమ్మమ్మటవై తానేటి త్తిరువానతాళిణైయై ఇవర్ తిరుముడి

(౧)

(౨) ఇరా-నూ-౧౦౮.

(౩) ఆర్ది-ప్ర-

(౪) ఆర్ది ప్ర-

(౫) తి-వాయ-౧౦౬-౫.

యితేనే త్తామః క్షయోపాన్తలై మే లెమ్మన్దమాముకిల్ పొన్దవడివై నా త్తా
 త్తామః క్షయో అనుభవిష్టిక్క అనుభవిష్టి, (౧) “ఉన్ శరణమ్ తన్నన్ శన్ద
 మ్మిక్తే యాయ్” ఎన్దుమ్ (౨) “సుభేచేమాం ప్రకృతిం స్థూలసూక్ష్మరూ
 పాం విసృజ్య” ఎన్దుమ్ “నోయేకిళాలెన్దై నలక్ష్ణామల్ శతిరాశపున్ తిరు
 త్తాళితా” ఎన్దుమ్ (౩) “అరిజత్తుతైయుమిత్తుడై వనోడుమ్ పోయ్”
 ఎన్దుమ్ కొల్లుకిఱుపడియే శ్రియపతియాన పెరియపెరుమాళ్ పెరియతిరు
 వడిమేక్కొల్లు వచ్చినడత్త సుముమ్మైయాకిఱి వాశలిలేపుటప్పట్టు
 బచ్చురన్దై త్తాచే జీయర్ తిరునాట్టుక్కొమ్మన్దరుళినార్.

అనన్తరమ్ పెరియపెరుమాళ్ళమ్ (౪) “విసృజ్యలత్మణం రామో
 దుఃఖిశోకి సమన్వితః” ఎన్దిఱుపడియే (౫) “సామిత్రిర్యేనఖలుభగవాన్
 సౌమ్యజామాతయోగీ” ఎన్దిఱి ఇన్దై యపెరుమాళ్ వతారమాన జీయరై
 యమ్ వచ్చివిట్టువన్దు ఇన్దై యపెరుమాళ్ ప్పిరిన్దు ఒరుపకలాయిరమ్మాట్టి
 యాయముతు శెయ్యతే ముశిత్తుమూడికొల్లు కిడన్దాప్పోలేముశిత్తుక్కి
 డన్దార్. శ్రీపాదత్తు ముతలికి శెల్లారుమ్ (౬) “ఐయోకణ్ణపిరానత్తైయో”
 (౭) “ముత్తైయోవరవన్దై మేల్ పళ్ళికొల్లుముకిల్వన్దై” ఎన్దు పెరు
 మిడలుశెయ్తు కై యెడుత్తుక్కుప్పిట్టుకొల్లువిమ్మన్దకిడన్దుతుడెక్క;
 అరుకిన్దముతలికిళ్ తేన్దై త్తేటినిన్దు ఇప్పడియెమ్మన్దరుళిన అవరుడై య
 అన్దిమడకైయై ఎల్లారుమటిన్దు ఆదిరిత్తు ఉజ్జీవిక్కుమ్బుడి (౮) “కుమ్భం
 భాస్వతియాతి తత్సతవనే పక్షేనశరేతరే ద్వాదశ్యాం శ్రవణౌ భాజి
 రుధిరోద్గార్యాఖ్యసంవత్సరే” ధీభ క్త్యాదిగుణార్ణవోయతివరాధీనాఖిలాత్త

(౮) ధీక్షానమెన్న, భక్తి-భక్తియెన్న, ఆది - ఇతుముతలాన, గుణ - గుణజ్ఞ
 కుక్కు, అర్హణ - సమద్రమ్మాన్ద, యతివర - ఎమ్మెరుమానారుక్కు, అధీన-స్వాధీ
 నమాన, అఖిల - సమస్తమాన, అత్తు - తమ్ముడైయ, స్తితి - వ్యాపారగ్నై యుడైయ,

(౧) తి-వాయ్-౫-౮-౭	(౨) శరణగతిగద్యమ్	(౩) (౪) రా-ఉ-
(౫) వరవరమునిశ-	(౬) తి-వాయ్-౫-౧-౧	(౭) తిరుమి-౬౦

లాత్మసీతి శ్రీవైకుంఠమకుండా వైభవమగాత్కానోపయన్తామునిః” ఎన్దు
 లిజ్గుత్తైక్కు అన్తరంగరానవకళు మరుళిచ్చెయ్తు దేశాన్తరంగళుక్కుమ్
 తిరుముకమెఱుతి వొకవిట్టర్కల్. అవ్వళపుమన్త్రికే(౧), “ఆశిలాతమణ
 వాళిమామనియన్దల్ పూమియుఱు వైప్పళియిల్ శ్రీరుమూలమ్, తేశ
 నాళతువన్దరుళి శెయ్త నమ్తిరువాయ్ మొఱ్ఱిప్పివై తా శీశనాకి యెఱు
 పత్తుమూవాణ్డెవ్వుయిర్ కలై యుమయ్విత్తు వాఱ్డన్దన్, మాళిమాల
 పక్కత్తువాళి మామణిమన్దపత్తెయ్తినన్ వాఱ్డెయ్” ఎన్దు ఇప్పడి
 అవర్తొన్దియతుముతలాక తన్నులకిమ్ పుక్కతీతాకప్పేళి త్తలైక్కట్టి
 నాొకిళితే.

అనన్తరమ్ జీయరుక్కు చరమకై జ్ఞుర్వగ్గళెల్లామ్ శెయ్వతాక
 ముతలకళెల్లారై యమ్ కూట్టిక్కొండ్లు జీయర్ నాయనార్ తిరుక్కా
 వేరిక్కు ఎఱున్దరుళి నీరాడి అలజ్కారతిరుమజ్జనమ్ కొణ్డెఱున్దరుళి జీయ
 రైత్తిరుమజ్జనమ్ కొణ్డెరుళప్పణ్ణవతాక ఒరు తిరుమజ్జనవేదికైయిల్
 ఏతీయరుళప్పణ్ణి, పురుషసూక్తానుసన్ధానత్తాలుమ్ ద్వయానుసన్ధానత్తా
 లుమ్ మన్ద్రుముడ్డాన అనుసన్ధానత్తాలుమ్ తిరుమజ్జనమ్ కొణ్డెరుళప్పణ్ణి
 తిరువాన్ద్రువాడై శాత్తి తిరుప్పరియట్టమ్ శాత్తి, అనన్తరమ్ “విస్తీర్ణ
 ఫాలతలవిస్ఫురదూర్ధ్వపుణ్డ్రమ్” ఎన్నవ ధ్వాదశార్ధవపుణ్డ్రగ్గళై
 యమ్ ధరిప్పిస్తు శ్రీమూర్తజ్గళై యమ్ శాత్తి, తగ్గళుక్కు ఆపద్ధనమాక

కాన్దోపయన్తామునిః - మణివాళిమామనికల్, రుదిరోద్ధారాశ్చసంపత్సరే - రుధి
 రోత్కారివన్దత్తిల్, భాస్వతి - సూర్యన్, కుమ్భమ్ - కుమ్భరాశియై, యాతి -
 అద్వైతబళివిల్, తత్సుతదినే - శనిస్క్రమైయిల్, పళిగతరే - కృష్ణపక్షత్తిల్, శ్రవ
 ణర్థభాజి - శ్రవణపక్షత్తొడ్రుకాడియ, ద్వాదశ్యామ్ - ద్వాదశియిల్, అకుణ్డ -
 అప్రతిహతమాన, వైభవమ్-వైభవత్తెయ్తెయ్, శ్రీవైకుంఠమ్ - చరమపదత్తై, అగాత్ -
 అద్వైతార్.

(౧)

తిరుమణ్ తీర్థజ్జెల్లామ్ శేర్ త్తుక్కొణ్ణు, దివ్యసింహాసన త్తిలే ఏటియరు శప్పణ్ణి అనర్ తిరువడికల్లై త్తజ్గళ్ కణ్ణిలుమ్ నెళ్ళిలుమ్ ఒత్తిక్కొణ్ణు స్వశిరోభూషణమాక ధరిత్తుక్కొణ్ణు పిన్ను, “అత్తన్ మణవాళయోగి యడియిడైయై చ్చిత్తప్పెరుళ్ళోయిల్ కొణ్ణరుళి” ఎన్ఱు శుభాశ్రయమాన దివ్యమగళవిగ్రహత్తై తమ్తామ్ తిరువుళ్ళజ్జిలే తేక్కిక్కొణ్ణువై త్త కణ్ వాణ్ణాతే విమలచరమవిగ్రహానుభవమ్ పణ్ణిక్కొణ్ణిరుక్క;

అన న్తరమ్* అరజ త్తమ్మానరై చ్చివన్దవాడై యాన తిరుప్పరియట్ట ప్రసాదముమ్ *అవన్ మూర్ పణిన్* తాతాడువనమాలై యుమ్ పొద్ర్ న శీకై యిల్ వైత్తుక్కొణ్ణు సకలవాద్యసూష త్తుడనే ఉత్తమనమ్మి శిరిసా నహిత్తుక్కొణ్ణు అనైత్తుప్పరికరత్తుడనే మర త్తువాళలిలేనిఱ్క; ముతలి కిళుమ్ అవద్ర్ అతిర్ కొణ్ణు దణ్ణన్ సమర్పిత్తు అక్కికరిత్తు, (౧)*ఉడుత్తు క్కడై న్దనిన్ పీతకవాడై యుడుత్తుక్కల త్తతుణ్ణు తొడు త్తతుఱాయ్ సురార్ శూడిక్కడై న్దనశూడుమిత్తోర్రాన జీయరై ఇవద్ర్ గ్రాలే అలఙ్క రిన్ఱు, ఆఱ్ఱార్ పురుషర్ కళ్, జీయాళ్, శ్రీవైష్ణవర్ కళ్, ముతలికళ్ మద్ర్ నుముణ్ణై కోయిలనై త్తుప్పరికిరమెల్లారుమ్ కూడి జీయరై సేవిత్తు (౨) “శైయ్య తామరై త్తాళిణై వాద్ర్ యే” ఎన్ఱు తొడక్కి అనునన్దిత్తు మజ్జ శాశాసనమ్ పణ్ణి, “ఎమ్మెరుమానారై సేవియాత ఇరుల్లామ్ తీర్ న్దోమ్ ఇవరై సేవిత్తు, ఇప్పోళమత్తవతారమ్ తీర్థమ్ ప్రసాదిత్తుప్పోవతే” ఎన్ఱు మికవుమ్ దుఃఖాభిత ప్తరాయ్ శోకిక్క; పిన్ను అరుకిరున్ద ముతలికళ్ తేద్ర్ న త్తేఱినిన్ఱు సన్నిధిముతలికల్లారై యుమ్ కూట్టిక్కొణ్ణు యధాక్రమమాక శ్రీచూర్ణపరిపాలనత్తైయుమ్ నడత్తి, త్తన్నేషమాన ప్రసాదగ్గలై యుమ్ తాజ్గళ్ ధరిత్తుక్కొణ్ణు, పిన్ను*ఎన్ఱైయ్ శున్ఱుమ్ కొణ్ణాడి దివ్యాలంకారా లఙ్కరిమాన పువ్వుకివిమాన త్తిలే జీయరై ఏఱియరుళెప్పణ్ణువిత్తు, ఎల్లా రుమ్ శ్రీపాదమ్ తాక్కిక్కొణ్ణు ఛత్రచామరతాలవ్వున్దాడికళ్ పణిమాఱ,

మహాసమ్భవమత్తుడనే మత్తళిగళ్ళ శబ్దకాహళిభేరికళ్ళ తొడిక్కమాన
సలవాద్యజళ్ళ కడల్ పోలే ముద్దుజ్జ, (౧) “పతాకాధ్వజసింహాసనం
తూర్వోద్భుష్టనినాదినీమః స్తిరాజపథాంకృతాన్నిం ప్రకీర్ణకుసుమోత్క
రామ్” ఎన్నిటపడియే, కావొత్తికముకు, పలకతలిచ్చొలై కళాయ్ అరగ్గన్
తిరువీధి యెట్టిలుమ్నాట్టి “మకిరతోరణమ్ మేల్ కొడికళాడ” ఎన్దుమ్
శొల్లకిటపడియే సర్వాంజ్కారసమ్భృతైయాన ఎట్టు తిరువీధియిలుమ్
కరుమ్బేన్ది, నూర్ మన్దాతిముతలాక అనుసన్నిక తిరునీరపరిమాట, పారి
యుమ్ పుష్పపుష్పముమ్ శితట, “దర్శనత్తిల్ మణివాళిమామునికళ్ళ
తిరునాట్టుక్కెన్నున్దరుళినార్” ఎన్దు ఒర్లై తిరుచ్చిన్నమ్ పణిమాట,
సుమజ్గలికళుమ్ మగ్గళదీపమెడుక్క, తిరువీధికళిలే అజ్గుణ్డానవర్క శెల్లారుమ్
సేవిక్త, ఎన్నిన్దరుళప్పణ్ణువిత్తుక్కొణ్ణుపోయ్ “మకిరొతికేశవన్దన్నడిక్కి
థాక” ఎన్నిటపడియే ఆదికేశవప్పెరుమాళ్ తిరువడిక్కిథాక అవన్ తిరు
వడిపిరియావణ్ణమ్ తవరాశన్ పడుకైయిలే వడపొన్నిత్తెన్నాలిలే ఎన్నిన్ద
రుళప్పణ్ణ ఒరుప్పడ, అవ్వళివిల్ భూమిదేవియానవళ్ మున్ను జనక
రాజన్ తిరుమకిలై మడియిలే వైత్తణ్ణైత్తుక్కొణ్ణు ఆదరితాప్పోలే
అన్దమణ్ మకళాన పిరాట్టియుమ్ మణివాళిమామునియాన ఇవరై
యుమ్ మడియిలే ఎన్నిన్దరుళప్పణ్ణువిత్తుక్కొణ్ణు మకిరొ, అవర్కళుమ్,
ఆళవన్దార్ ఎమ్మెరుమానారై పోలే యతినంస్కారవిధియడజ్గచ్చెయ్ తు
ఖినిత్తు వామిమ్బడితిరుప్పళ్ళిపడు త్తినార్కళి.

(౧) పతాకాధ్వజీసీమ్ - ధ్వజపటజ్గళై యుడైయతాయ్, రమ్యమ్-అమృతియ
తాయ్, తూర్వ - తూర్వవాద్యత్తిరుడైయ, ఉద్భుష్ట - ఘోషత్తినాల్, నినాదినీమ్-
శబ్దాయమానమాయ్, సత్త - జలాభిషిక్తమాన, రాజపథామ్ - రాజమార్గత్తైయుడైయ
తాయ్, కృతాన్నిమ్ - పూర్ణమాక, ప్రకీర్ణ-శితతిర, కుసుమ - పుష్పజ్గళుడైయ, ఉత్క
రామ్ - సమూహజ్గళై యుడైయతాకవుమ్, (అరగ్గమానకరై అలక్కరిత్తొకళ్)

అనన్తమ్ “కితిరవన్ పోయ్ కుణసాల్ శేర్ న్నిమకిమైపోల్”
 ఎన్నిఱఁడియే కీర్త్తిదిక్కిల్ ఒరు ఆదిత్యన్ అన్తమిత్తాప్పో లిరుక్కై-
 యాయ్, తత్త్తిభావజ్ఞురాన జీయర్ నాయనార్ కిన్నాడై యణ్ణునుళ్ళిట్ట
 ముతలికళెల్లారుమ్ (౧) “శీయరెఱ్ఱున్దరుళివిట్టార్ శేకముఱ్ఱుతుమ్,
 పోయిరుళ్ మీళప్పుకున్దతేతీయ, వినైనైయ వెమ్ములనా లీడభ్రన్ద
 మాయ్ వోరనై వర్ కుక్కు మేతోవరన్.” ఎన్ఱు మికివుమ్ చిన్తాక్రాన్త
 రాయ్ దుకిఱత్తు, పిన్బు శిష్యపుత్రర్ కిళాన తాఱ్ళో తఱ్ఱుడైయ శేష
 త్యానుగుణమాకి తిరుముడివిళక్కువిత్తుక్కొణ్ణు, పెరుమాళ్ అవభృథమ్
 కొణ్ణాడుమాపోలే అవభృథమ్ కొణ్ణాడి, మీణ్ణుమ్ మరమే ఎఱ్ఱున్దరుళి,
 వెళితానమర తైక్కణ్ణు ఆచార్యవిశ్లేషానహిష్టుక్కళాయ్ మికివుమ్ శేశీత్తు
 తఱ్ఱుళిలేతేటినిన్ఱు (౨) “శీయర్ తిరు త్తమ్మిరానారే తెన్నరఱ, మేయపెరు
 మానే విఱ్ఱిప్పమ్ - కాయవిల, క్కెన్నాళ్ విషవీరెడు త్తపణియుమక్కు,
 పున్నాళుమ్ శెయ్యువ్వుడై” ఎన్ఱుమ్, (౩) “శీయరపిమానమే తేర్ న్దరుళి
 తీవినై యో, క్కాయవిలకైక్కభ్రీ త్తరుళీర్ తూయపుకిఱ్ నమ్మెరుమాశే
 యిమైయోర్ నాయకరే, నాన్దతైకేర్ ఎమ్మెరుమానార్ పెరుమాశే”
 (౪) “తాయకలక్కణ్ణుశిలుకిట్టడియేనై, మాయైయిలే మూట్టిమరు
 ట్టాతే - శీయరే, కాయవిలకైక్కడుకెనవేతీర్ త్తరుళీర్, తూయతిరు
 త్తాశేతొఱ్ఱు” (౫) “ఎఱ్ఱుమ్బావియొమ్ములన్దళ్ శొన్నవణ్ణుమ్ శెయ్ తు
 త్తమ్మేటిహ్మిన్దమియేన్ - శెఱ్ఱుమ్బాన్ మణవాళమామునియే
 మాశుడలై త్తీర్ కుక్కుమిన ముణవాకివాఱ్ న్నిడుకైయోర్.” (౬)
 “ఘానెనతెన్నునరక త్తిడై యఱ్ఱున్ది, పోన్దవిన్దక్కాలమెల్లామ్ పోతాతో
 కానమలర్ మాలైయణితిణ్ణోణ్ణుణవాళమామునియే, శాలనై న్దేనున్
 పాదమతా” (౭) “పుణ్ణారాక్కైతన్నుళ్ పుక్కుఱ్ఱులుమ్ తీవినై యేన్,
 త్తణ్ణారుమ్మెన్దమలత్తాళైవతెమ్మకొలో, పణ్ణారునాల్ వేదమ్ పయిన్ఱు

యుమ్ పట్టితనే మణ్ణాళవన్ద మణివాళిమామునియే” ఎన్నుమిత్యాది కిళాన ఆర్తియై అవర్చివయత్తిల్ విణ్ణుష్టుమ్ శెయ్తు, పిన్నుశెయ్యు వేణ్ణుమ్ కైజ్జుర్వజ్జుల్లామ్ శాస్త్రప్రకారమ్ శెయ్తు జీయరుక్కను రూపమాక పెరుక్కతిరువధ్యయనముమ్ నడత్తిత్తిర్నఃపసాడజ్జుమ్ నీవ్విక రిత్తు ప్పిన్ను తనదాముక్కు నియమిత్తురుళిన్ కైజ్జుర్వజ్జుల్ చెయ్తు కొణ్ణు పోన్దార్కిళ్.

అనన్తరమ్ (౧) “ఇత్తామాణాంకులధనమ్” ఎన్నుమ్బడియాన పెరియపెరుమాళ్ జీయర్ నాయనారుక్కు, “కులధనమాక శ్రీరజ్జరాబన్దై యుమ్ మరత్తైయుమ్ నోక్కికొణ్ణుపోరుమ్” ఎష్టుతిరువుళ్ళమాయ్, తిరుమావై తిరుప్పరియట్టుమ్ శరకోఁననుమ్ ప్రసాదిత్తు వాట్టిత్తురుళి నార్. ఇత్తైక్కణ్ణు జీయరభిమానా వ్రహ్మాతరాన ముతలికి శెల్లారుమ్ హర్షప్రకర్షయత్తిరాయ్ జీయర్ నాయనారై పెరియజీయరై సేవిత్తా ప్పీలే అనువర్తిత్తు సేవిత్తుకొణ్ణిరున్దార్కిళ్. కిన్దాడైయణ్ణనుమ్ ఆచార్యనియమనత్తిన్బడియే ఆచార్యపాత్రరాన జీయర్ నాయనారుక్కు త్తిరువాయ్ మొట్టికట్టై ప్రసాదిత్తురుళి నార్.

అనన్తరమ్ ప్రతివాదిభయజ్జురమణ్ణావుమ్ స్వాచార్యనియమనత్తిన్బడియే జీయర్ నాయనారుక్కుమ్, కిన్దాడై నాయనారుక్కుమ్ శ్రీభాష్యమ్ ప్రసాదిత్తురుళి, (౨) “శ్రీమాన్ సున్దరజామాతృమునిః పర్యా యభాష్యకృత్ | భాష్యంవ్యాకురుతే తస్య శ్రోతృకోటామమాన్వయః”

(౨) పర్యాయభాష్యకృత్ - ఉడైయవరుడైయఅపరావతారమాన, శ్రీమాన్- కైజ్జుర్వశ్రీయైయడైయరాన, సున్దరజామాతృమునిః-మణివాళిమామునికళ, భాష్యన్- శ్రీభాష్యత్తై, వ్యాకురుతే - వ్యాఖ్యానిత్తుకొణ్ణిరుక్కిడార్; తస్య-అన్తశ్రీభాష్యార్థత్తి నుడైయ, శ్రోతృకోటా - శ్రోతాక్కుళుడైయ గోష్ఠియిలేయే, మమ - అడియెచుక్కు, అన్వయః - సమ్మన్యముళ్ళతు

ఎన్దు అతిత్ తమక్కుణ్డాన కర్తృత్వత్వైయుమ్ కట్టిత్తుక్కుణ్డరుళినార్. పిన్బుతిరుప్పతియే యిరుప్పాకివిరున్ద పోళిపాక్కమ్ నాయనార్ తొడి క్కమానవరకళుక్కు శ్రీభాష్యత్వైప్రసాది త్తరుళియుమ్, పట్టర్ పిరాన్ ముచిపాద శేఖరరాయ్ తద్వంశ్యరానవరవన్దు శ్రీనివాసాచార్యరుక్కుమ్ అవరుక్కున బ్రహ్మచారియాన పరవన్దు అఱ్ఱుకియమణవాళ జీయరుక్కుమ్ “తిరువాయ్ మొట్టినాయనార్” ఎన్దునిరూపకమామ్బడి తిరువాయ్ మొట్టిక్కట్టై ప్రసాది త్తరుళియుమ్, ప్రతివాది భయజ్ఞురరెన్దుమ్ ప్రసిద్ధితోడై శ్రీరామానుజసిద్ధాన్తతై రక్షిత్తుక్కుణ్డపొందార్.

అనన్తరమ్ వానమామలై జీయర్ వడదేశ త్రిల్ నిన్దుమ్మెన్దురుళ, జీయర్ తిరునాట్టుక్కెన్దురుళినవుత్తాన్తతై తిరుమలైయరుకేకేట్టు మికివుమ్ ప్రలాపిత్తు తిరుమలై యేఱవెన్దురుళి, అజ్లేశిఱితుకాలమ్ పాడాద్రోళి కొణ్డెన్దురుళియిరున్దు కై జ్ఞుర్యార్థమాకిక్కుడియద్రవ్యజ్ఞై యుమ్ కొణ్డు వానమామలై యేఱవెన్దురుళి అన్తకై జ్ఞుర్యజ్ఞశైల్లావద్రోళై యుమ్ తలై క్కట్టియరుళి, మీణ్డు తిరుమలై యేఱవెన్దురుళి ఎఱుమ్మి యిల్ శున్దనత్వమ్ అణ్ణనుక్కుమ్ పోళిపాక్కత్తునాయనార్ ముతలాన వరకళుక్కుత్తిరువాయ్ మొట్టి ఈడుముతలాక భగవద్విషయజ్ఞతై ప్రసాది త్తరుళి, మీణ్డు వానమామలై క్కే ఎన్దురుళి తెయ్ వనాయ కన్ కై జ్ఞుర్యసామాజ్యత్తుడనేయుమ్ భగవద్విషయానుసన్ధానసామా జ్యత్తుడనేయుమ్ వాఱ్ న్దుకొణ్డెన్దురుళియిరున్దార్.

పిన్బు పట్టర్ పిరాన్ జీయరుమ్ “వడమామలై క్కతిపర్ పట్టై నాతముని” ఎన్గిఱపడియే తిరుమలై యిలే ఎన్దురుళియిరున్దు అణ్ణె రాయ చక్రవర్తి నాయనార్, తోట్టుప్పర్ తొడక్కమానవరకితై త్తిరు త్తిదర్శనప్రవర్తకర్ కిళాకి, పరవన్దు అణ్ణనై యుమ్, పరవన్దు అఱ్ఱుకియ మణవాళ జీయరై యుమ్ సత్పుత్రసచ్చిష్యర్ కళాక అభిమానిత్తునత్సమ్మ

దాయప్రవర్తకరాక త్తిరుత్తియరుళి, అఖలాత్కాళుమ్ ఉజ్జవిక్కుమ్బడి “అన్తిమోపాయనిష్ఠాగ్రేసరర్” ఎన్నుమతుతోన్ద్ర, “అన్తిమోపాయనిష్ఠే” ఎన్నిటచరమరహస్యప్రబంధతైలరుళిచ్చెయ్తు వాట్టిత్తరుళియుమ్ (౧), “అన్తిమోపాయనిష్ఠాయా వక్తాసామ్యవరోమునిః” లేఖకస్యాన్వయోమేత్రలేఖనీతాళపత్రవత్” ఎన్ఱమ్, (౨), “ఎన్ఱేమణవాళయోకి యెనక్కళిత్తవన్దిమోపాయనిష్ఠై యామితనై చ్చిన్ఱైకెయ్తిన్ఱెల్లారుమ్ వాట్టవెట్టుతిన్ఱైత్తేనిష్ఠవియిల్, నల్లటివాన్ఱిల్లాతనాన్” ఎన్ఱుతమక్కు అతిల్ కర్తృత్వరాహిత్యత్తైయుమ్ అరుళిచ్చెయ్తు ఉపకరిత్తురుళినార్.

ఆచార్యపరతన్త్రరానపట్టర్పిరాన్ జీయర్ తిరువడికళిలే ఆశ్రయిత్త తిరువరజ్గదానరాన తోమ్మిప్పరుమ్ అవర్ తిరుత్తమయనారాన అమ్మికియ మణవాళదాననాయనారుమ్ జీయర్ నియమనత్తిన్ఱడియే అరజ్గత్తుత్తై వరనుమతియుడనే తిరునారాయణపురత్తిలే ఎమ్మిన్దరుళి, ఎమ్మెరుమా నారుక్కుమ్, కెల్వప్పిళ్ళైక్కుమ్, తిరునారాయణప్పెరుమాళుక్కుమ్ తిరునన్దవనమ్తోడక్కమాన ఎల్లావడిమైకళుమ్ కెయ్తుకొన్ఱు అన్ఱే అనేకరైయుమ్ జీయరభిమానాన్తర్భూతరామ్బడి తిరుత్తిక్కొన్ఱు శ్రీశైలత్తిఱ్కుమేఱ్కుమ్*శ్రీశైలేశదయాపాత్రర్ వైభవత్తై వధిప్పిత్తుక్కొన్ఱు ఎతిరాజర్ మరత్తుక్కుప్పిన్ఱడియిలే వాట్టిన్ద్రకొన్ఱిరున్దార్ కళో. పిన్ను అవర్కళో సాన్తానికరాన ఐయన్ ముతలానారుమ్ అప్పడియే అన్దకై జ్ఞుర్యజ్ఞై వధిప్పిత్తుక్కొన్ఱు పోరానిన్ఱార్కళో.

(౧) సౌమ్యవరః మునిః - మణవాళమామునికళో, అన్తిమోపాయనిష్ఠాయాశ్రయి అన్తిమోపాయనిష్ఠైయన్ఱిట ప్రబంధత్తై, వక్తా - అరుళిచ్చెయ్తవర్; ఆత్ర - ఇన్ఱగ్రన్ఱత్తిల్, లేఖకస్య - ఎమ్మితుమవనాన, మే-అడియేసుక్కు, లేఖనీతాళపత్రవత్ - లేఖని తాళపత్ర మ్మొన్ఱ, ఆస్వయః - సమ్మన్యమానతు ఉత్కృతు

పిన్న అభ్యుక్తియమణవాళదాసరాన ఎటుమ్మియప్పావుమ్, (౧)
 “వరవరముని పతిరై తత్పదయుగమేవశరణమనురూపం తస్యైవ
 చరణయుగభేదచరణం ప్రాప్యమితి ననుప్రాప్తమ్” ఎన్నిటనిష్ఠేయు
 డైయరాచైయాలే జీయ్ తిరునాట్టుక్కెట్టున్దరుళిన వుత్తాన్తైక్కేట్ట
 రుళి ఆచార్యవిశ్లేషానహిష్టువాయ్ ఆర్తిమికున్ద అవర్ విషయత్తిలే
 (౨) “చరణపెనపదిమదియం వరవరమునివర్యమోచనీయమిదం పరి
 చరతి సహిభన్దంభగవన్నహి భగవదభిమతానవివా” (౩) ఎన్ఱుమ్, “ఇతి
 పునరేషవిదన్నపీమరితరతిస్తారనిమ్మ పదరూఢం వరవరమునివరకరుణాం

(౧) మే - అడియేచుక్క, వరవరముని-మణవాళమామునికళే, పతి-స్వామి;
 తత్ - అమరుడైయ, పదయుగమేవ - తిరుపడితామరైకళే, అనురూపమ్ - అనుగుణ
 మాన, కరణమ్ - ఉపాయమ్; తస్య - అమరుడైయ, చరణయుగళి - తిరుపడితామరై
 కళిల్, పరచరణమేవ-కైక్కర్వమే, ప్రాప్యమ్ - ఉపేయమ్, ఇతి - ఎన్ఱే, ప్రాప్తం
 నను - (అడియేనాల్) అడైయప్పటటు

(౨) భగవన్-కల్యాణగుణపరిపూర్ణ రాన, వరవరమునివర్య-మణవాళమామునికళే,
 మదీయమ్ - అడియేనుడైయతాన, ఇదమ్ - ఇన్ద, ఎవరపి - శరీరముమ్, సేవది-తత్తణ
 తిల్, (దేవరాల్) మోచనీయమ్ - విడువిక్కత్తక్కరు; (ఇన్దశరీరమానతు) భవ
 త్తమ్ - దేవరీరుక్క, సహిపరిచరతి - కైక్కర్వమ్ శెయ్యప్పెల్లితిల్లై, భగవత్ -
 ఎమ్మెరుమానుమ్కు, అభిమతానవివా - క్రితిపాత్రరాన భాగవతకళకుక్కావతు,
 సహిపరిచరతి - కైక్కర్వమ్ శెయ్యప్పెల్లితిల్లై

(౩) సృజతు - సరజతువాన, విమరి - ఇన్దజనమానతు, ఇతిపునః-ఎన్నిటపడియో,
 చిదన్నపి - అపిష్టుమ్, దురిత - పాపకార్యకళిల్, రతి - అన్ద్రియడైయతాయ్,
 మార - అధికమాయ్, నిమ్మ - తాళ్ళియాన, పద - స్థానత్తిల్, రూఢ-ప్రవేశత్త
 తాయ్, వరవరమునివర - మణవాళమామునికళుడైయ, కరుణామ్-కృపెయై, నిఘ్నన్-
 అభీర్తుక్కొట్టే, నియమాన్ - క్రమనియమగ్నళై, అన్నతే - భక్షిక్రియతు.

నిఘ్నన్ బతన్యవశురశ్చ తేనియమాన్” ఎన్ఱమ్, (౧) “ఆయరపహరతి జగతామయముదయం విలయమపి భజన్యానుః। మయిపునరిదం నృశం సావరవరమునివర్య వర్ధయత్తేవ” (౨) “తదితః ఓరమనురూపంనవిశమ్మి తుమితిచి న్తయన్ దయయా। మలభాజనాదితోమాం వరవరమునివర్య మోచయత్వరితమ్” ఎన్ఱిఱపడియే తమ్మడైయ ఆర్తియై అవిష్కరి ప్పిత్తు గుణానుభవైకతత్పరరాయ్ తత్సేవాభినివేశతైయడైయరాయ్ జేయరైప్పిరిన్ద సంసార త్తిలిరుక్కుమిరుప్ప - పిరాట్టి పెరుమాళైప్పి రిన్ద రావణభవన త్తిలే తనిచ్చితైయిరున్దావ్పలే అతిదుస్సహమాయ్ (3) “కూవిక్కిళ్ళుజ్జాలమిన్నుమ్ కుటుకాతో” ఎన్ఱ పోర ఆర్తి యోడే ఎఱ్ఱున్దరుళియిరున్దార్.

ఇప్పుడి జేయర్ తిరువడికిళిలొరయి త్తముతలికళెల్లారుమ్ ఆచార్యాభిమాననిష్ఠరాయ్ “యత్తీన్ద్రప్రచణరాన జేయర్ తిరువడికిళేనమక్కు త్తజ్జమెన్దిరుగ్గోళ్” ఎన్ఱ తన్దామ్ శిష్యపుత్రరీకిళుక్కు ఉపదేశిత్తు ఎల్లారైయమ్ వరవరమునిభృత్యరాక్క, అవర్కిళుమ్ “అపగతమద

(౧) వరవరమునివర్య - మణవాళమామునియే, అయంభానుః - ఇన్ద్రసూర్యన్, ఉదయమ్-ఉదయతైయమ్, విలయమపి-ఆస్తమయతైయమ్, భజన్-ఆడైయానిష్ఠ కొట్టా, జగతామ్ - లోకక్లభడైయ, ఆయుః-ఆయునై, అపహరతి - అపహరిక్కి టాన్, మయిపునః - అడియేనిడ త్తిమాత్రమ్, నృశంస - ఘాతుకనాయ, ఇదమ్- ఇన్ద్రాయనై, వర్ధయత్తేవ - పుణ్డియైయే షణ్ణుకిటాన్.

(౨) తత్ - ఆకైయాల్, వరవరమునివర్య-మణవాళమామునియే, (దేవరీ) ఇతః ఓరమ్-ఇనిమేల్, విశమ్మితుమ్-కాలవిశమ్మమ్ శేయవతమ్మ, నానురూపమ్- తక్కతన్ఱు; ఇతి - ఎన్ఱ, దయయా - కృనైయాల్, చిన్తయన్-యోచిత్తవరాయ్, మల - అఱ్ఱుక్కుక్కు, భాజనాత్ - ఇరుప్పిడమాన, ఇతః-ఇన్ద్రప్రకృతియినిష్ఠమ్ మామ్ - అడియేనై, త్వరితమ్ - శీఘ్రమాక, మోచయ - విడువిక్కవేణుమ్

(3) తి-వాయ్-౬-౯-౯.

యతీంద్రప్రపణప్రభావమ్,

నూనైతి” ఇత్యాదిప్పడియే జితారిషడ్వర్గరాయ్, శత్రుణీకృతవిరిఞ్చాది
నిరఙ్కుశ విభూతికలై యుడైయరాయ్, అధిగతపరమార్థరాయ్, అన్తి
మోహయనిష్ఠరాయ్, ఆన్తికాగేసరరాయ్ ఇడైచ్చువర్తళిఞ్చిరణ్ణు
విభూతియైయుమొన్టాక్కిక్కొణ్ణు తన్నిష్ఠరాయ్, తత్సేవోత్సుకరాయ్
పార్త్తుకొణ్ణురంద్రార్కళి.

శ్రీశతారిగురోర్దివ్య శ్రీపాదాబ్జమధువ్రతమ్ ।
శ్రీమద్యతీంద్రప్రపణం శ్రీలోకార్థమునింభజే ॥

శ్రీ పితౌ లోకార్థ జేయరదుళిచ్చెయ్ త
యతీంద్రప్రపణప్రభావమ్
ముద్ గ్రీడ్ ఖు.

శ్రీః.

శ్రీమకోరామానుజాయనమః.

శ్రీమద్వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యోద్యయ వేదాంత
ప్రవర్తన ధురణరాచ

శ్రీమాన్ - కున్జిత్తూర్ మూర్ మున్నారియ్య నెన్నుమ్
వరదాచార్యర్ అరుళిచ్చెయ్త

నా య మా త్తాభా ప్పళిమ్.

— (0) —

తిర్క్క, తీర్థరాన-శ్రీమాన్-శిల్లప్పెరుమాళ్ కోవిల్
మాడభూషి - రామానుజాచార్యరాలుమ్,
శ్రీమాన్-తిరుమఘై-వళ్ళిపురిమ్ తిరుమలాచార్యరాలుమ్
శ్రీమాన్-కరాలవాటి-ఆధ్వారయ్య ఆవర్కళాలుమ్,
పరిశోధిప్పిక్కప్పట్టు,

— ❦ —

శ్రీవైష్ణవగ్రంథ ముద్రాపక స్వభాయారాల్
శ్రీపరాజుక్క తిరువవతారాది ౫౦౦౭-వఱు సంత్సరిమాన
పరాశర సంవత్సర త్రిల్

— ❦ —

చెన్నపట్టణమ్

ప్రెసిడెన్ సి ముద్రాక్షర శాలైయిల్
అచ్చిట్ట ప్రచురమ్ శెయ్యప్పట్టతు,
విజయ శేతరామ్.

శ్రీవైష్ణవ గ్రంథ ముద్రాపక సభ (లిమిటెడ్)

ఈ సభలో తెనుగులిపిలో నచ్చు వేసిన గ్రంథములు.

	రూ.	అ.	పై
తనిశ్లోకమ్ సవ్యాఖ్యానము ప్రతిపదతాత్పర్యసహితము	3	౪	౦
చారతాదినిశ్లోకమ్ ,, ,,	౦	౫	౦
రామచరిమశ్లోకమ్ ,,	౦	3	౦
దుష్కర్ణశ్లోకటిప్పణి	౦	౫	౦
శాణ్డిల్యునిశిష్ట పంచధర్మశాస్త్రము తాత్పర్యసహితము	౧	౨	౦
ముతర్ తిరువంద్రాతి సవ్యాఖ్యానము అరుమ్మద ప్రతిపదసహితము	౧	3	౦
ఇదన్దామతిరువంద్రాతి ,, ,,	౦	౧౨	౦
మూన్దామతిరువంద్రాతి ,, ,,	౦	౧౨	౦
నాన్దుకన్ తిరువంద్రాతి ,, ,,	౦	౧౪	౦
తిరువిరుత్తమ్ వ్యాఖ్యానద్వయసహితము ఉరై ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము.	..	౪	౦
తిరువాళిరియమ్ సవ్యాఖ్యానము అరుమ్మద సహితము-ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము	౦	౬	౦
పెరియతిరువంద్రాతి ,, అరుమ్మద ప్రతిపదసహితము	౦	౧౪	౦
తిరువెఱుహున్ శీరుక్కి ,, ,,	౦	౪	౦
శిజియతిరుముడల్ ,, ,,	౦	౯	౬
పెరియతిరుముడల్ ,, ,,	౦	౧౫	౦
శ్రీవచనభూషణమ్ ,,	3	౯	౦
శరణశబ్దార్థ విచారమ్	౦	౪	౦
ప్రపత్త్యనుపాయత్వవిచారమ్	౦	౧	౬
నానుమాత్తా బాష్యమ్.	౦	౪	౬

ఈగ్రంథములు మట్టకాకితములలో సగమువెలతు నివ్వఁబడును.

యనుకరత్నాకరమును ఇరామానుశనూన్ శ్రద్ధాతియు అచ్చగుచున్నవి.

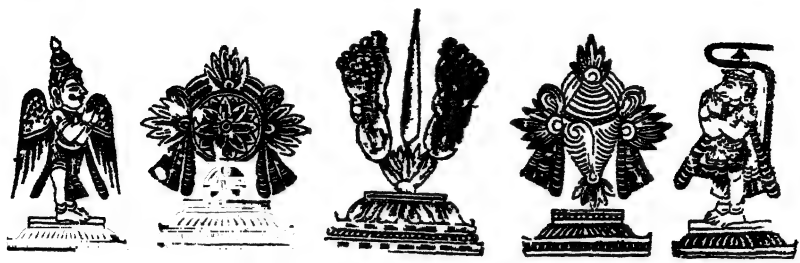
శ్రీవచనభూషణము సీసభ చందాదారులచే శిపార్సుచేయఁబడువారికిమాత్రము ౨౫౦ కాపీలవఱకు గ్లేసు రూ. ౧-౦-౦ చొప్పునను రచ్చ రూ. ౧-౦-౦ చొప్పునమ్మ నివ్వఁబడును.

ఇట్లు

కరాలపాటి - ఆళ్వారయ్య.

కార్యదర్శి, ధనాధికారి.

గె. 3౧-వెంకటాచల మొదలి వీధి, చెన్నపట్టణము

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

నాయమాత్మాభాష్యమ్.

(౧) “నాయమాత్మా ప్రపచనేన లభ్యో నమేధయా న బహునా శ్రుతేన । యమేవైషవృణుతే తేన లభ్య స్తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనుంస్వామ్” ఇతి శ్రుతిః. అస్యాస్త్యర్థోద్వేషా భావ్యకారైరభిహితః. సాధనలక్షణస్య ద్వితీయచరణే (౨) “పరమతస్సేతూన్తాన” ఇత్యాద్యధికరణే” (౩) “ఉపపత్తేశ్చ” ఇతి సూత్రస్య విషయత్వేన ఇమాం శ్రుతి ముదాహృత్య అన్యా అర్థ స్సజ్ఞాహేణ “అనన్యోపాయత్వ శ్రవణాత్” ఇత్యుక్తః; ప్రథమసూత్రే పరమపురుషవరణీయతాహేతు గుణవిశేషపరత్వేన విస్తరేణీయం శ్రుతి ర్వాద్యఖ్యాతా, ఉభయ విధ మపి భావ్యం శ్రుతప్రకాశికాచారైశ్చ ర్వాద్యఖ్యాతమ్; తదనురోధేన తదుభయభాష్యానుగుణం తమిహవిస్తరేణీయహే. తత్ర “అనన్యోపాయత్వ శ్రవణాత్” ఇత్యభివదతో భావ్యకారన్యాయంభావః-పరమపురుషస్య స్వప్రాప్తౌ స్వవైషవ సాధనత్వమ్, నాన్యస్యేతి. తథాహి-శ్రుతేః పూర్వార్థేన సాధనాంతరస్య భగవత్ప్రాప్తు ప్రియాయత్వం ప్రతిషిద్ధతే,

(౧) కరోపని-౨-౨౩.

(౩) కా-మి-౩-౨-౩౪

(౨) కా-మి-౩-౨-౩౦

ఉత్తరార్థేన భగవత ఏవ స్వప్రాప్తా స్థైర్యవ నాధనత్వముచ్యతే తత్ర
 “నా య నూ త్తా ప్రవచనేన లభ్యః” ఇతి * ప్రవచనపదేన మనసం
 లప్యతే, మనసఫలత్వాత్ప్రవచనస్య, మనసస్య ఆచార్యప్రవచన ఫల
 త్వాద్వా, ప్రోచ్యతేనేనేతి కరణవ్యుత్పత్త్యావా ప్రవచనమ్ -
 మనసమ్ ఆత్మశబ్దేన-(౧)“ఆత్మావాఽరేద్రప్రవ్యక్తిః” తవ్యో మన్తవ్యో
 నిధ్యాపితవ్యః” ఇతి శ్రుతిగతాత్మశబ్దః స్వార్థతే, అనేన తత్రోక్తశ్రవణ
 మనస నిధిధ్యాసనానా మనుషాయత్వముచ్యత ఇతి గమ్యతే. నిషే
 ధస్య ప్రసజ్గపాపేక్షత్వాత్. * అయమిత్యనేన స్వేతరసమస్త వస్తు
 వైలక్ష్యం వివక్షితమ్. తచ్చ (౨) “అమృతస్యైష సేతుః” (౩) “య
 ఆత్మదాబలదా” (౪) “భాతుః ప్రసాదాన్తహిమానమీశమ్” ఇత్యాది
 స్రుతిసిద్ధం స్వప్రాయోవాయోపేయత్వరూపమ్; తదుపపాదకమాత్మపదమ్
 “ఆప్నోతి హ్యేతాత్మా, నియంత్రతయావ్యాప్యధారక ఇత్యర్థః అనేన-
 స్వాధీనాశేష నత్రాస్థితీయత్నఫలత్వం పరమాత్మనోఽవగమ్యతే. అనేన
 జీవాత్మనః కర్తృత్వమపి(౫) “పరాత్మతచ్చు” తే” ఇతి సూత్రోక్తప్రకా
 రేణ పరిమాత్తాయ త్త మితి సిద్ధ్యతి, ఆతః ఏవం భూతః పరమాత్మా నప్ర
 వచనేన లభ్యః-లభ్యమ్-ప్రాప్తుమ్, యోగోన్యభవతి, అనేన-యోగ్యతా
 ప్రతిషేధాత్ నైరపేక్ష్యమేవసిద్ధోపాయస్య స్వరూప మిత్యవగమ్యతే;
 (౬) “మామేకమ్” (౭) “మామేవ” (౮) “తమేవ” (౯) “త్వమేవ” ఇత్యా
 దివచనాత్. నమేధయామేధాఽత్ర నిధిధ్యాసనమ్, పరిశేషాత్. అత్ర
 పృథక్ సర్వోప్రయోగో-శ్రవణాదీనాం పృథక్ సాధనత్వ నిషేధవిష
 టాయా మేధాశబ్దేన - ఆవిచ్ఛిన్నస్తృప్తీనస్తతిరూపత్వాఽసక్యదా

(౧) బృహదా-	(౪)	(౭) గీ-౭-౧౪.
(౨) ఛాన్దో-	(౫) కా-మి-౨-౩-౪౦	(౮) గీ-
(౩)	(౬) గీ-౧౮-౨౬.	(౯) జగవచ్చా,

నా య మా త్తా భా ప్త్యమ్.

పుత్రియాపత్వ ధ్రువానుస్మృతి త్వదర్చనసమానాకారత్వ భక్తిరూపా
చన్నత్వాద్యాకార విశిష్టం మోక్షనాథనఘాతం ధ్యానం వివక్షితమ్.

(౧) “ఏవం ప్రత్యక్షతాపన్నామపవర్గనాథన ధూతాం స్మృతిం విశిష్య”
ఇత్యుక్తబాష్యేధ్యానస్య విశేషాస్తర విశిష్టత్వసిద్ధివత్ భక్తిరూపత్వ
విశేషోపి సిద్ధ ఇతి మంత్రవ్యయే, తదాసమేన లిప్త్యానవర్గనాథన
త్వాత్. అత స్తాదృశేన మోక్షనాథన తయా విహితేన ఉపాసనాత్మ
కేన భజనేన నలభ్య ఇత్యర్థః నబహునాశ్రుతేనేతి - శ్రుతమత్ర గ్రహ
ణమ్ - మననపూర్వభావి వాక్యాభావధారిణమ్. బహునేతి విశేషణేన
శ్రవణస్య నాథ సకిరస్కన్వాధ్యానాధ్యయనజనితానైవ వాతప్రసీతి
సజ్జాత రాగ విశేషేణ సదాచార్య సకాశసమధిగతి క్రమవిశేష.
నియామక సజ్జతి విశేషవిశిష్ట పూర్వోత్తర మిమాంసార్థవత్వ మాహ
పామ్మల్యం వివక్షితమ్. తేన నలభ్య ఇతి నిర్దేశేన - భక్త్యుపాయాథ్య
భూత కర్తృజ్ఞానాధ్యామపి నలభ్యతి ఇతి సిద్ధ్యతి. అనేన శ్రవణ మనన
నిదిధ్యాసనానాం పృథగ్విషేషేన - (౨) “కర్తృజ్ఞాన ముపాసనం
శరణప్రజ్యేతిచాపిధితా సన్తానా నవవర్గనాథనవిధా సద్వాసకా
ద్వారకా । ఏకద్వ్యాకృతియోసంభృత పృథగ్భావానుపాస
నిమాన్ సమ్యక్ప్రేక్ష్య శరణ్య చాదిగిరామస్తేరమస్తే బుధాః”
ఇత్యుక్తప్రకారేణాన్యతయాపార్థక్యేనచమోక్షనాథనత్వం నాస్తీతి
గమ్యతే. అనేన త్రితియనిర్దేశేన-అన్యద్దేశ వాసాదిక మప్యవలక్యతే.
(౩) “సర్వధర్మాన్ పరిత్యజ్య” ఇత్యుక్తత్వాత్. త్పి మోక్షోపాయః. క
ఇత్యాకాష్టాగూమాహ - “యమేవైషవృణుతేతేన లభ్యః” ఇతి. య
మేవ చేతన మేవ పరమాత్మైవ వృణుతే తేనైవలభ్య ఇత్యర్థః. యపితి

సామాన్యోక్త్యా” (౧) “సమోఽహం సర్వభూతేషు” ఇత్యుక్తప్రక్రియ
యావరణీయానాం జాత్యాకార స్వభావ జ్ఞాన వృత్తాద్యుత్కర్షాపకర్ష
తారలమ్యరాహిత్య ముక్తప్రేతమ్. (౨) “దేవానాం దానవానాంచ
సామాన్యమధిదైవతమ్” ఇతి సర్వనాథారణత్వాద్భగవతః యమేవేత్యేవ
కారేణ భగవదభిప్రాయవిశేష విషయాకృతత్వహేతుభూత మాకిచ్చి
న్యాదికం యత్పదాభిప్రేతమితి సర్వవరణప్రసక్తాపాదన మపోదితం
వేదితవ్యమ్. ఆకిచ్చన్యమ్ - ఇష్టానిష్టసాధన ప్రవృత్తి నివృత్తి పరిహా
రేణ స్వరూపేణావసానమ్. తాదృశాధికారీ క్వచిల్లభ్యతే పూర్వం
సామాన్యమాత్మేత్యాదినా సాధనాంతరాణాం నిషిద్ధత్వాత్, సాధనాంతర
రాహిత్యం వరణీయస్య యత్పదాభిప్రేత మిత్యవగమ్యతే యమేవ -
సాధనాంతరవిరహితమేవ అనేన-అనన్యగతిత్వమ్ (౩) “అవిద్యాతో
దేవే పరిబృథతయావా విదితయా స్వభక్తేర్భూమ్నావా జగతి గతి
మన్యా మవిదుషామ్” ఇత్యాచార్యోక్తమభిప్రేతమ్. ఏష ఇతి పదేన-
నిరపేక్షోపాయత్వం పరామృత్యతే, తదన్వితేన ఏవకారేణ తన్నిరపేక్షో
పాయత్వం స్థిరీక్రియతే.

నను - కథముపాయస్య నిరపేక్షత్వమ్; తథానతి బద్ధస్యాఽవి
శేషేణ సర్వముక్తిప్రసక్తాత్, నైషమ్యునైర్ఘృణ్యాదిప్రసక్తాచ్చ.
(౪) “ఏష ఏవ సాధుకర్త కారయతితంయమేభ్యో లోకేభ్య ఉన్నిసీవతి”
ఇతి తు ఆనుకూల్యవ్యవస్థితవిషయమిత్యభాషి. (౫) “రత్యౌపేక్షాశ
ప్రతీక్షతే” (౬) “కృతప్రయత్నాపేక్షస్తు” ఇత్యాదినా సాపేక్ష
త్వమేవ ప్రతీయతే. అద్వేషాభిముఖ్యాదేః యాదృచ్ఛికాదేర్వాఽవ
శ్యాజ్జీకార్యత్వాత్ తైరేవ సాపేక్షత్వం దుర్నివారమితిచేత్ ;

(౧) గీ. ౨౯.

(౩) భట్టర్ముక్త

(౪) పాశ్చి

(౨) తి. స్తో. ౨.

(౪) శాన్దో

(౬) కా. మీ. ౨. ౩-౪౧.

ఉచ్యతే - సర్వకారణస్య సర్వఫలప్రదస్య నిరవధికదయస్య నిరఙ్కుశస్వతంత్రస్య పరమపురుషస్య తాస్త్రవశ్యచేతనేవ్వవస్థాత్రయ మస్తిబౌదాసీన్య మనుమ స్తృత్వంప్రయోజయితృత్వంచేతి, (౧) “ఈరా శాస్త్రార్థవత్వాత్” ఇత్యుక్తి జీవకర్తృత్వస్య (౨) “పరాత్తుతచ్ఛ్చి తేః” ఇతి పరమాత్మాధీనత్వ ప్రతిపాదనేన విధి నిషేధశాస్త్రా నర్థక్య ప్రసక్తా, (౩) “కృతప్రయత్నాపేక్షస్తు విహిత ప్రతిషిద్ధావైయథ్యా దిభ్యః” ఇతి తత్పరిహరణాత్. ప్రవృత్తస్య ప్రవర్తకో హ్యనుమన్తా, అప్రవృత్తస్య ప్రవర్తకశ్చ ప్రయోజయితా, ప్రథమప్రవృత్తిదశా యాం పరస్యాదాసీన్యమ్, ద్వితీయాది ప్రవృత్తిష్వనుమ స్తృత్వమ్, అత్యంతానుకూల్య ప్రాతికూల్య వ్యవసితవిషయే షు ప్రయోజయితృత్వ మిచ్ఛేతి విభాగః.

నను - (౪) “ అస్తః ప్రవిష్టశ్శాస్త్రజనానాం సర్వా హకభా (౫) “య ఆత్మాన మస్తతో యమయతి” ఇత్యాది ప్రక్రియ మాత్మనో నిరఙ్కుశన్వాతస్త్రోణ సర్వప్రప రకత్వే నుమ స్తృత్వ ధీన ప్రవృత్త్యభావేన కర్తృఫలభా క్షయంనస్యాత్, స్వాతంత్ర్యం నిషేధ శాస్త్రవశ్యత్వంచ నస్యాత్; పరమానృత్త్యనుగుణ ఫల ప్రవర్తకత్వేతదనుగుణఫలప్రదత్వేచ నిరఙ్కుశసిద్ధ్యన్తి.

నీ సర్వప్రవృత్తే ర్భగవదిచ్ఛాధీనత్వే డే ప్రథమ ప్రవృత్తౌ “అధ్య నస్యాత్; ప్రథమ ప్రవృత్తేః స్వాధీనత ఉపేక్షకత్వ ముపపన్నమ్; తేవప్రవృత్తేః పరమాత్మానధీనతయా “అనుమన్తాచ” ఇత్యాద్యుక్త ఇత్యుక్తం వ్యాహతం స్యాత్, ఉత్పేత్వంచోపపద్యతే సర్వజీవానాం దధీన్య సిద్ధౌ వైషమ్యవైఘ్నేనా శక్త్యోః కరణకలేబరరూప పరికరలాభ

(౧) కా-మీ-౨-౩-౩౩. (౩) కా-మీ-౩-౩-౪౦. (౪) యోగ-౩-మ-౧-అ-౨౨-మూ-౧౬౪. (౫) భట్టాద్వైతరహోపపాదనాయ

యోగాత్ ; తత్రాపి కర్మసాపేక్షత్వేన పూర్వోక్తదోషః కిञ్చ -
ఉపేక్షకత్వञ్చ - బౌదాసీన్యమ్ ; తచ్చ-తత్రాభిసంధివిహిత ఇతి వక్తుం
నశక్యతే, సర్వజ్ఞత్వాత్పరమాత్మనః. అనుమన్తృత్వంచ-ప్రవృత్తస్య
ప్రవర్తకత్వమ్ ; తత్రాపి త ప్రవర్తకత్వే నివర్తనక్షమస్యాపి
తద్విషయే ప్రవర్తకత్వేన తదేవనైర్ఘృణ్యమ్ ; అప్రవృత్తస్య
ప్రవర్తకత్వञ్చ-ప్రయోజయితృత్వమ్ ; ఏతచ్చ - ప్రథమ ప్రవృత్త్య
పేక్షయా, ద్వితీయాది ప్రవృత్త్యపేక్షయావా, పూర్వత్రఉపేక్షకత్వం న
స్యాత్, నిర్దయత్వాదిచస్యాత్, ఉత్తరత్రానుమన్తృత్వ ప్రయోజ
యితృత్వయోర్వైషమ్యం నస్యాత్ ; ప్రయోజయితృత్వ కల్పన వై
శ్యర్థ్యञ్చ.

నాధన కిञ్చ - చేతనస్య ప్రాథమికేచ్ఛా క్షయత్నయోరుత్పత్తేః పర
దేవే శీనత్వాభావే తస్య సర్వకారణత్వం నస్యాత్ ; పుణ్యపాప
మన్యా మోల్యుగుణేచ్ఛాదేః పూర్వకర్మఫలరూపత్వేన తత్రకారణత్వా
నిరపేక్షేనా ; అప్రదత్వంచ నస్యాత్ ; అతస్తత్రాపికారణత్వ మవశ్యా
పాయత్వం స్థిరీక్ర - ప్రయతేత " ఇతి తాదృశామోఘ తత్సంబంధ
నను - కథముష్వాతన్యైభావాత్ స్వతంత్రకర్మత్వంతన్ని

శేషేణ సర్వముక్తిప్రసక్తేః ; బౌదాసీన్యానుమన్తృత్వ ప్రయోజ
(౪) ఏష ఏవ సాధుకర్మకారణచనస్యాత్ ; ప్రవర్తనంచ పరమాత్మ
ఇతి తు అనుకూల్యవ్యవస్థితవిషయ, అపిత్విచ్ఛాజననద్వారేణ ; అతోక్త
ప్రతీక్షతే" (౬) "కృతప్రయత్నే పూర్వోక్త నిర్వాహాన ఘటత
త్వమేవ ప్రతీయతే. అద్వేషాభిము

శ్యాగ్గీకార్యత్వాత్ తైరేవ సాపేక్షత నకల్ప్యతే; అపితు-(౧)"అస్తః

(౧) గీ. ౨౯.

(౩) భట్ట

(౨) జి.స్తో. ౨.

(౪) శాన్దో.

ప్రవిష్టశ్చాస్తాజనానామ్” (౧) “అధ్యక్షశ్చానుమంతాచ” (౨) “ఏష ఏవ సాధుకర్తృకారయతి” ఇత్యాదిశ్రుతి బలా దభ్యుపగమ్యతే. శ్రుతిశ్చ పూర్వోక్త సమస్తదోష పరిహార మభిప్రేత్య తథావదతి. తథాహి జీవస్వాత స్త్రిం సర్వథా పరమాత్మాగీనమ్, స్వాసాధారణధర్మత్వాత్ స్వాగీనంచ, ద్వయోసాధారణ ధనవత్; తత్ర భగవదగీనత్వాంశే పారతన్యద్విధినిషేధాఽగోచరత్వమేవ, స్వాంశేస్వాతన్యత్ విధి నిషేధగోచరత్వోపపత్తిః. అన్యసాపేక్షప్రవృత్తావపి విధినిషేధగోచ రత్వంరథాకర్షణాదిషు దృష్టమ్. తతశ్చ నాధారణద్రవ్యేపరాను మత్యాస్వాంతమాదాయరాజ్ఞ ఉపాయనేదత్తే తత్ప్రసాదపేతుక ఫలా న్వయః ప్రథమ ప్రవృత్తస్థైర్యవదృశ్యతే, నత్వనుమన్తుః, తద్వత్ స్వస్వా తన్యాంశేన ప్రథమతవేవ పుణ్యాదిషు పరానుమత్యా ప్రవృత్తస్య జీవస్థైర్య కర్తృఫలభాక్త్యమ్, నత్వనుమన్తుః పరమాత్మనః, తస్య నియ స్తృత్వాత్. (౩) “అనశ్నన్ననోగీఽభిచాకశీతి” ఇతి ధర్మిగ్రాహకభా థాచ్చనఫలాన్వయః, లోకేవ్యనుమన్తుః ఫలాన్వయో నానుమస్తృత్వ ప్రయుక్తః, అపితు శాస్త్రవశ్యత్వప్రయుక్తః. అతోజీవస్యస్వాత స్త్రిం విధినిషేధ శాస్త్రసాఫల్యం పరమాత్మన స్తత్ప్రస్థైర్యనుగుణ ఫల దాయిత్వరూప నియస్తృత్వం ఫలానన్వయశ్చసిద్ధ్యన్తి.

అథ - అంశే జీవస్యస్వాతన్యత్వత్ ప్రథమ ప్రవృత్తౌ “అధ్యక్షశ్చ” ఇత్యాద్యుక్తం పరమాత్మన ఉపేక్షకత్వ ముపపన్నమ్; అంశే పరమాత్మనః స్వాతన్యత్వత్, “అనుమంతాచ” ఇత్యాద్యుక్త మనుమస్తృత్వం ప్రయోజయితృత్వంచోపపద్యతే సర్వజీవానాం సామాన్యేన చిచ్ఛక్తి ప్రవృత్తిశక్తిః కరణకళేబరరూప పరికరలాభ

(౧) జి.స్తా-౩.

(౩) జాగ్వ-౩-మ-౧-అ-౨౨-నూ-౧౬౪.

(౨) బృహదా-

స్వః పః మాత్తాశీనత్వాత్ కర్తృత్వమాత్రం పరాయ త్తమ్, విశేష కర్తృత్వం పరానుమతిసాపేక్షత్వాత్ పరాయ త్తమ్, అతోజీవస్య విధినిషేధ గోచరత్వాయాం శే స్వాతన్త్ర్యమ్, (౧) 'కర్తాశాస్త్రీర్థ వత్వాత్' ఇత్యభ్యుపగతమ్. తద్నియమనశ్రుతి సజ్కోచః ప్రస జేత్, ప్రథమముపేక్షకత్వాదితి చేన్న; యావతా విధినిషేధ శాస్త్రా నర్థక్యం పరిహీయేత తావత్సజ్కోచస్వాభిమతత్వాత్, తతః పరం సజ్కోచ ఏవానిష్టః. సచ సోభ్యుపగతః.

కిచ్చ-సజ్కోచ ఏవనాస్తి-తావత్సం విచ్ఛక్తిం ప్రవృత్తి శక్తిం చ దత్వా, శక్తిమత్యేసత్యనివార్యత్వ లక్షణం స్వాతన్త్ర్యం జీవస్వాపా ద్య, ఆద్యప్రవృత్తై పరస్యతూష్ణీంభావో నస్వాతన్త్ర్యవైకల్యవహః, కిన్తు తదతిశయావహ ఏవ. యథా అమాత్యాదిషురాజ్ఞః, సచ-జీవస్య స్వాతన్త్ర్యం పరాధీనత్వాచేతి వ్యాఘాతః ; అమాత్యస్వాతన్త్ర్య తదభావాత్, తదభావశ్చరాజ్ఞా తత్ప్రవృత్తై రనివారణాత్. తస్మాన్నియమనశ్రుతే రసజ్కోచః.

యదుక్తిమ్ - పరమాత్మనో జీవకిర్తసాపేక్ష ప్రవర్తకత్వే, తదనుగుణఫల ప్రదత్వేచ నిరజ్కుశస్వాతన్త్ర్యంభజ్యేతేతి, తన్న-కర్తాణోపి తత్కర్మలంబాధీనత్వాత్, యథా సజ్కులం కుర్వత స్వాతన్త్ర్య పౌష్కల్యమేవభవతి. కర్తాణోపి భగవదిచ్ఛాధీనత్వం బాష్యే ప్రపచ్చి తమ్- (౨) "అనభిజ్ఞోభవాః పుణ్యాపుణ్యకర్మస్వరూపయాః" ఇత్యా రభ్య "నభగవాః పురుషోత్తమః అవాప్తనమస్తకామ స్సర్వజ్ఞస్సర్వేశ్వర సత్త్వసద్గుణస్వరూపాత్మానుగుణ లీలాప్రవృత్తః ఏతానికర్తాణిసమీచీనాన్యేతాన్యవమీచీనాని" ఇతి కర్తృత్వవిధ్యం సంవిధాయ " ఇత్యాదినా.

తర్హి సర్వం కర్త తదిచ్ఛాదీనశ్చేత్, జ్యోతిష్టామాదేః పాపత్వం బ్రహ్మహత్యాదేః పుణ్యత్వంచస్యాదితిచేన్న, అనాదిపుణ్యపుణ్యవ్యవస్థాయాః భగవదనాదిస్వాతిస్త్ర్య నిబద్ధనత్వాదితిబ్రూమః. తథాహి-(౧)
 “వైకుణ్ఠతపశేలోకే శ్రియాసార్థం జగత్పతిః! ఆస్తే విష్ణు రచిన్త్యాత్తా భక్తైర్భాగవతైస్సహ” ఇత్యుక్తప్రక్రియయా నిరతిశయానస్త య క్తిః పరమాత్మా స్వమాహాత్మ్యానుగుణ లీలాప్రవృత్తస్సక్ స్వలీలోపకరణ తయా కాంశ్చిజ్జీవవిశేషాన్విభజ్య, త్రిగుణంకాలమపి తదుపకరణత్వేన పరికల్ప్య, ప్రకృతిమపి మహదభిమానభూతకరణావళికోరి కిశీంచకృత్వా, తయాచాపరిమితాద్దానిచసృష్ట్యా, తాని జీవానాం భోగస్థానతయా పరికల్ప్య, తేషాంచిచ్ఛక్తియోగంప్రవృత్తినివృత్తిశక్తియోగంచదత్వా తత్ప్రవృత్తినివృత్త్యానుగుణపుణ్యపుణ్యవ్యవస్థామపి పరికల్ప్య, తద్దాపకత్వేన శాస్త్రుంచ ప్రదర్శ్య, తత్తత్కర్తృసుప్రవృత్తస్య తద్దనుగుణం సుఖదుఃఖాత్కం ఫలంచ ప్రయచ్ఛతీతి పరమాత్మనో జీవకర్తానుగుణ ప్రవర్తకత్వే తదనుగుణ ఫలప్రదత్వేన ననిరజ్కుశస్వాత స్త్ర్యభజ ఇతి-రాజ్ఞా మహాదిభి ర్ద్యుతాదిష్వివ.

తర్హి సర్వప్రవృత్తేః తదిచ్ఛాదీనత్వే పుణ్యపాపాదిషు తస్యైవ ప్రవర్తకతయా జీవస్య తత్ఫలభాక్త్వంచస్యాత్. ఈశ్వరస్య నిర్దయత్వ విషమత్వాదిప్రసక్తశ్చేతిచేన్న, యథాపి త్రోద్దోషః తదధీనవై భవత్వంచ పుత్రస్సన్సహాయతే, స్వకర్తానుగుణ ఫలభాక్తు స ఏవభవతి, తద్వదేవ జీవస్య తదధీనవై భవత్వం స్వప్రవృత్త్యానుగుణ ఫలభాక్త్వంచ భవతి. పరమాత్మనస్తు సర్వేషా మవిశేషేణ యుగపత్కరణకళేబరదానా త్సదసద్వివేచకశాస్త్ర ప్రదానాచ్చ సర్వసమత్వసదయత్వాది సిద్ధిశ్చేతి నకించదవహీనమితి. (౨) “కరణకళేబరైర్ఘటయితుం దయమాన

మనాః" (౧) 'మానం ప్రదీపమివ కారుణికో దదాతి' ఇతి హ్యచా ర్యోక్తిః.

యదుక్తిమ్-జీవప్రథమప్రవృత్తేః పరమాత్మాన ధీనతయా తత్ర తత్కర్తృత్వస్య పరమాత్మానధీనత్వంస్యాదితి, తదసత్, - ఆదావేవ కరణ కళేబరసః తత్ప్రదానాదే శ్చేతన సర్వకార్యసాధారిణత్వాత్ పశ్చా దపి కరణకళేబరవ్యాప్తి తద్ధారణ తత్సామర్థ్యాపాదనాదేశ్చ సార్వకా లీనత్వాచ్చ తత్తుభేన ప్రాథమికేచ్ఛాదేరపి భగవదధీనతయా తత్ర తాపి తత్కర్తృత్వస్య పరమాత్మాధీనత్వాత్. తత ఏవ ప్రాథమికేచ్ఛాదా వపికారణత్వా న్న పరమాత్మనుసర్వకారణత్వహానిః. అతఏవ న సర్వ ఫలప్రదత్వహానిశ్చ.

యచ్చోక్తిమ్-వైషమ్యనైర్గుణ్యాది ప్రసక్తేన భగవత ఔదా సీన్యానుమత్తృత్వాభ్యుపగమాయోగ ఇతి, తదపి న;- సాధారణ విశే షోపకారవైషమ్యేణ పరిహృతత్వాత్. తథాపి-దేహేంద్రియాది వైష మ్యస్య భగవదనాదిన్వాత స్త్రివ్యవస్థిత స్వరూప పుణ్యాపుణ్య రూప కర్తృకృతత్వాత్, గుణత్రయోద్భవాభిధవరూప విశేషస్య రుచివాసనా విశేషోన్మేషస్యచ తత్తద్దేహరమృతాదృష్టవశాదేవ జన్మకాలవచ సిద్ధ త్వాత్, విషయవిశేషసన్నిధేశ్చ భోగాదృష్టప్రవాహకారితత్వాత్, గుణత్రయ తారతమ్య వాసనావిశేషోద్భేద వస్తుస్వభావవిశేషరూపా సాధారణకారణ సచివైస్సాధారణకారణైః ప్రాథమికేచ్ఛానిష్పత్తిః తత ఏవప్రయత్న శ్చేతి తయో ద్విశేషోపకారాబావాదీశ్వర స్యాదాసీన్యం యుక్తిమ్. గుణవిశేషస్య రుచివిశేష హేతుత్వమ్-(౨) 'అహంరాస్మాద్విశే షియాః" ఇత్యాదివచనై ర్మనుష్యాదీనామన్నాదివ్యవస్థయవ్యతిరేక తశ్చ సిద్ధమ్.

నను-త త్తద్భోగాదృష్టస్య ఫలప్రదానాయ విషయ సన్నిధానా
దేరశీర్వరకాలితత్వాత్ కథమాదాసీన్యమితిచేన్న;- తత్రాభిసన్ని విర
హాత్. సర్వజ్ఞస్య తస్యాభిసన్నివిరహశ్చ-సర్వచేతనానాం సామాన్యేన
సుఖదుఃఖ ప్రదానేచ్ఛయైవ విషయ సన్నిధానాత్, నతు సాధనాస్త
రానుష్ఠాపనేచ్ఛయా. ఘటనిరీక్షణాయ ప్రదీపమారోపయన్ పురుషః
పటార్థి పురుషాంతర ప్రవృత్తే ప్రవర్తకత్వ నివర్తకత్వయోరభావాత్
తత్రోదాసీనపవద్యశ్యతే, ఆతఃప్రథమమాదాసీన్యమేవయ్యుక్తమ్. అతఏవ
సర్వజ్ఞస్యాభిసన్నివిరహో యజ్యతే. అనుమన్తృత్వాదాదాసీన్య
స్యభేదోఽపిసిద్ధ్యతి. ఏవముదాసీనత్వా జ్ఞేనస్వాతంత్ర్యమపిజీవతి. ద్వితి
యేచ్ఛాప్రయత్నాదిషు పేత్వస్తరా సన్నిధాపని తస్యాఽపివిషయస్య
బుద్ధా సన్నిధాపనాత్ ఆభిసన్నియమాన విషయసన్నిధాపనమేవ విశే
షోపకారః. ఇదమేవచాఽనుమన్తృత్వమ్. ఏవంభగవతఃప్రథమంపుణ్య
వాపయోః ప్రయోజయితృత్వం నాస్తి - ఉపేక్షమాణత్వాత్; పశ్చా
దనుమన్తృత్వమస్త్యేవ ; క్వచిద్విషయే ప్రయోజయితృత్వమవ్యస్తి.
ఏవమీశ్వరస్యాఽవస్థాత్రయయోగఃస్వస్వాతంత్ర్యవిశేషకృతఏవ, తత్రచ
ప్రమాణమపిదర్శితమ్. అనుమన్తృత్వస్తు-ప్రథమం హితాఽహితయోః
ప్రవృత్తస్యకేన చిద్విషేషేన నిమన్తస్యతత్రాఽవిషేషేన ప్రవర్తనమ్;
తదనంతరంచ తదనుగుణఫలదానమ్. తచ్చత్రత్రహితేప్రవర్తన మనుగ్ర
హరూపమ్, ఆహితేతు నిగ్రహరూపమ్. ఆజ్ఞాతిలజ్ఞప్రవృత్త్యేన కు
పితత్వాదనుమతిః ఫలదానం దణ్ణప్రకార ఏవ. రాజ్ఞస్స్వశాననాతివృత్తి
ప్రవృత్తేఽనుమతివత్.

నను-అహితప్రవృత్తవిషయేఽనుమన్తృత్వే ప్రయోజయితృ
త్వేచ భగవతో నిర్దయత్వాదిప్రసజ్గ ఇతి చేన్న;- అస్థానదయాయాః
స్థాననిగ్రహస్యచ లోకే గుణత్వదోషత్వ దర్శనాభావాత్. రాజాదీనాం

దణ్డాదణ్డానాదేహోపత్వం శాస్త్రవశ్యక్షేత్రజ్ఞత్వ ప్రయుక్తమితిచేత్, తస్మాత్తేషామనుగ్రహదే ద్దణత్వ మపి తత్ప్రియుక్తం స్యాత్ తత్తైవ తయోస్తథాత్వదర్శనాత్ అతోనిర్దయత్వహేతు రనై కాన్తికః. సచ నివస్తేషమస్యాపి ఐథముపేక్షణమితి శబ్దసీయమ్, సామాన్యేన శాస్త్రద్వారాఽహితప్రవృత్తేర్ని వారితత్వాత్. ప్రవృత్తివిశేషకాలేతు విశేషనివారకత్వాభావహాపేక్షకత్వంస్వాతీన్ద్ర్యాత్. తాదృక్స్వా తస్త్వస్యదోషత్వం ప్రత్యక్షాగోచరేశ్వరాభ్యుపగమానభ్యుపగమా భ్యామాశ్రయాసిద్ధి ధర్మిగ్రాహకమాన బాధితమితి శుతప్రకాశి కా యాంప్రపశ్యేతమ్ వరదగురుభిశ్చతత్వసారే ఇదంసర్వం శ్లోకరూపేణ సజ్జహ్యస్సప్తమభిహితమ్- (౧) “దుష్కర్మస్వనివర్తనానుమననేపుం సః కరోత్యచ్యుత స్వాతత్ర్యేణ నిరఙ్ముక్షేన సగుణశ్చత్యానదోషో హరేః! దృష్ట్యాఽఘనిగ్రహణా గుణతయా లోకే న దోషాత్కనాన న్యాదాశ్రయసిద్ధి కాపనిషదిం నోచేత్ప్రమాణం వచః” ఇతి. అతోన నిర్దియత్వాదిప్రసంగః. ఏవమీశ్వరస్యాదాసీన్యమనుమత్త్వత్వంచోప ఎన్నమ్, తయోర్భేదవశసిద్ధః. అతఏవజీవస్యస్వాతస్త్వమప్యపవన్నమ్. స్వాతస్త్వం చస్వేచ్ఛానుగుణ ప్రవృత్తి నివృత్తి సామర్థ్యే నత్యనివార్యత్వమ్.

సను-పూర్వవాసనా తదధీనేచ్ఛాపరవశత్వాద్వాయాదకాది ప్రేరితస్యేన నజీవస్యస్వాతస్త్వమితిచేన్న; - ఇచ్ఛేత్తే; ప్రవృత్తి నివృత్తిసామర్థ్యనాశకత్వాభావాత్, ఓదనేచ్ఛాయాం జాతాయామపి తస్య విషసంపృక్తిత్వజ్ఞానేన తదిచ్ఛానివారణసామర్థ్యమేవ చేతనస్య దృశ్యతే, కాష్ఠవిక్రయకస్య మఃఃనిధిలాభోపాయ జ్ఞానేన తత్సంపాదనేచ్ఛా నివారిణంచ దృశ్యతే, ఏవంప్రత్యవాయస్య అతిశయిత ఫలాన్తర

స్యవాజ్ఞానేసతీచ్ఛాస్తర నివారణ నామర్థ్యదర్శనేన పురుషస్య స్వాత
స్త్వైపపక్షేః కర్తృత్వంయుజ్యతే ఇన్ద్రతమేచు ప్రప ర్తకవాసనావత్
అనిష్టాదిసు నివ ర్తకవాసనాయాశ్చవిద్యమాసత్వాత్; కృత్యాఽకరణా
ఽకృత్యకరణేష్విచ్ఛా నివారణమోపి ప్రత్యవాయాఽనాదరేణ స్వే
చ్ఛాననివారయతీత్యేషవవాఽపరాభోజీవస్యదణ్డ్య త్వేహేతుః. శాస్త్రీ
యప్రత్యవాయాద్విజ్ఞాన సామగ్ధ్యాభావా త్తిరశ్చామశాస్త్రవశ్యత్వమ్.
తదానీమపిపరోజీవస్య స్వేచ్ఛానివారణాదిసామగ్ధ్యంసనాశయతి, అత స్త
స్యస్వాత స్త్వమ్. క్షుద్రకమేవవి శేషోపకారంప్రథమతపవ కేషుచిదీశ్వ
రఃకరోతి, తత్రప్రయోజయితృత్వమిత్యవస్థాత్రయవైచమ్యమ్ (౧)“అల్పా
నుకూలేన విపులాపరాధసహ త్వాద్దయాదగుణానాంసవిషయత్వమితి”
(౧)“అన్యత్రదయాయాస్స విషయత్వాదిత్యర్థః” ఇతిశ్రుతప్రకాశికాను
సారాచ్చయథోక్తిమేవ ప్రయోజయితృత్వమ్. అతోఽత్రపూర్వోక్త
చోద్ధానవకాశః. ఏతత్సర్వం శ్రుతప్రకాశికాయాం విస్తరేణ ప్రతి
పాద్య పునరపి కారికాయాపేణ సజ్జ హీతమ్.

(౧)“అత్రాయంసజ్జీహః—వైయర్థ్యం యావతాసన్యాద్విధాన
ప్రతిషేధయాః । నియ స్తృత్వశ్రుతేస్తావాన్సజ్జోచోనత్వతః పరః ।
బాహ్యస్తఃకరణవ్యాప్తి తచ్ఛక్త్యాధానధారణైః । సాధారణోపకారై
స్సాద్విచిచ్ఛాదేః కారణం పరః ॥ భోగాదృష్టాపసీతార్థ స్వభావా ద్వాస
నాన్వితాత్ । ఇచ్ఛాదేర్నససోత్పత్తై యుక్తోదాసీనతావిభాః । అభిసన్ధ్య
స్తరప్రాప్తే వస్తున్యన్యత్రకేనచిత్ । ఉపయుక్తే వ్యుదాస్తేహితస్యప్రాప
యితాపుమాన్ । నామర్ద్యే సత్యవార్యత్వాత్ స్వతస్ప్రోజీవ ఉచ్యతే ।
సహ్యాదనే విషజ్ఞావాత్ స్వేచ్ఛామపి నియచ్ఛతి । సన్నిధాపక

శ్రీ ఈశ్వరమ్-అశుమస్తృత్వ నిర్వచనావరోక్తమ్.

(౧) పరాయత్తాధికరణే

జైదుచ్చేభ్యం బుద్ధిస్థతానయన్ | ప్రయోజకోనుమంతాచ భవతీశ స్తదా
తదా | పూర్వ ప్రవృత్తేశ్చ ఫల మనుమత్యాదికంభవేత్ | యా
దీనాం గుణానాంచ మలభంవిషయా సరమ్ | అమాత్యస్య స్వత ప్రత్యే
రాజ్యస్తన్నావహీయతే | ఏవమేవ పరస్యాపి జీవస్వాత ప్ర్యదాయినః |
సస్వాత ప్ర్యంపరాధీన స్వరూపాత్ప్రచ్యుతం భవేత్ | స్వాత ప్ర్య
దాయినా వుంనా తత్ప్రవృత్తనివారణాత్ || అతోజీవానాం స్వాత
ప్ర్యం విధివిషేధశాస్త్రసాఫల్యం పరమాత్మనస్సర్వకారణత్వం సర్వ
ఫలప్రదత్వం నిరఙ్కుశస్వాత ప్ర్యం అవస్థాత్రయవైషమ్యం దయాది
గుణానాంవిషయవత్త్వం వైషమ్యనైర్భృత్య పరిహారశ్చేతి సర్వముప
పన్నమ్" ఇతి. అతః-ఏవంవిధనిరఙ్కుశ స్వాత ప్ర్యమేవ సిద్ధోపాయస్య
భగవతో నిరపేక్షత్వమ్ (౧) "రత్నావేక్షాం ప్రతీక్షతే" (౨) "కృత
ప్రయత్నావేక్షస్తు" ఇత్యాద్యుక్తం సాపేక్షత్వం ప్రథమ ప్రవృత్తి
పేక్షయా; తత్రచాదాసీన్యహేతుః స్వాత ప్ర్యమేవేతి పూర్వమేవ
ప్రతిపాదితమ్. యాదృచ్ఛికాదేరపి భగవతైవ సంపాదితత్వాత్, తే
నైవ తస్య సుకృతత్వప్రతిపాదనాచ్చ, తత్సాపేక్షత్వమపి భగవదభిప్రాయ
కమ్, (౩) "తల్లబ్ధివాప్తకాశప్రథమగురుకృపాగృహ్యమాణః" (౪) "ఘణ
క్షతలిపిక్రమాదుపనిపాతినః పాతినః" (౫) "నిదానంత్రాపిస్వయమఖిల
నిర్మాణనిపుణః" ఇతి హి వేదాంతాచార్యక్రీః. అతోమమేవైషమ్యణుత
ఇతి శ్రుతే ర్యథోక్తి ఏవార్థః.

శ్రీమద్భాగవతేచాస్త్యాశ్చ తేరర్థవివక్షయోక్తమ్, (౬) "యేషాం
వపన భగవాన్ గయయేదనన్త స్సర్వాత్మనాశ్రుత తపో యది నిర్వ్య
తీకమ్ | తేదుస్తరామపితరన్తచ దేవమాయాం నైషాం మమాహమితి

(౧) పాశ్చ- (౨) కా-మి-౨-౩-౪౦. (౩) (౪) (౫)

(౬) భాగవతే

ధీః శ్వస్య గాలభక్ష్యే” ఇతి. వృణుతే స్వీకరణి (౧) “ననమేయమ్” ఇతి నిర్బంధరూపశాసనాతివృత్తి వ్యవసాయవిరామ మాత్రేణానాద్యనస్త కల్పోపచిత దుర్వివహానస్తానరాధానాదరేణ “మే భక్తః” ఇతి స్వకీయత్వాభిమానేన (౨) “నత్యజేయం కింధంచన” ఇతికేనచిదప్య విచార్యతయా స్వీకరోపత్యర్థః. తథాచోచ్యతే - (౩) “చిత్తః పరమ చిల్లాభే ప్రపత్తింపినోపధిః । విపర్యయేతు నైవాస్య ప్రతిషేధాయ పాతకమ్” ఇతి, ఉక్తప్రకారేణ తన్నిర్వేతుకదయైవానైర్వేజ్జీవనకారణ మిత్యుక్తం భవతి తేన లభ్య ఇతి - తేనపురుషేణ స్వవరణీయేన లబ్ధుంయోగ్య ఇత్యర్థః. (౪) “దదామి” (౫) “నాశయామి” ఇత్యుక్తప్రకారేణ వరణానస్తరం ప్రాప్తిపర్యంతం సంవాదనీయాయా అధికార పూర్వే భగవతైవ సంవాద్యత్వాత్, యోగభంశాద్యభావేన భగవల్లాభ పర్యవసాన మవశ్యం భావీతిభావః. అయమర్థస్మృత ప్రకాశికాచార్యైః (౬) *అభిలేత్యాదిభాష్యేభూతకబ్ధంవివృణ్వద్భిః సువ్యక్తముక్తః-“భగవద్దానేన లభ్యస్తాతకత్వం భూతకబ్ధార్థః (౭) అస్తి బ్రహ్మేతిచేద్వేద సప్త మేనంతతోవిదుః” ఇతిహి శ్రుతిః లభ్యస్వరూపాణాంచ (౮) ‘తేషామేవానుకంపార్థమహమజ్ఞానజుతమః | నాశయామ్యుత్త భావస్థః’ (౯) ‘దదామి బుద్ధియోగంతమ్’ (౧౦) ‘అహంస్తరామి మద్యక్తిమ్’ ఇత్యాద్యుక్త ప్రకారేణ సాక్షాత్కారవిరోధి నివర్తనాదికం హి భగవతపవ భర ఇతి నస్వరూపప్రచ్యుతి సంభవః” ఇతి. (౧౧) “నేహాభిక్రమనాశోస్తి ప్రత్యవాయో నవిద్యతే । స్వల్పమప్యస్య ధర్మస్యత్రాయతే మహతో భయాత్” ఇత్యుక్తం అత్ర కైముత్యసిద్ధమ్.

(౧) రా.య.-౩౬-౧౧.	(౨) రా.య.-౧౮-౩.	(౩)	(౪) గీ-౧౦-౧౦
(౫) గీ-౧౦-౧౧.	(౬) శ్రీభాష్యే-మజ్జిమి.	(౭) తై-౬-	
(౮) పరాహచ	(౯) గీ-౨-౪౦.		

అథ తస్య కాలక్షేప ప్రకారమాహ-..తస్యైవ ఆత్మవివృణుతే తుం స్వామ్ ” ఇతి. తస్య - స్వస్వీకృతస్య పురుషస్య, ఏష ఆత్మ- స్వీకృతః కర్తవ్య చరమాత్తా, అతాఽఽత్మశబ్దేన, సర్వస్మిన్ వస్తుని భగవాదాత్మకత్వానుసన్ధానేనాఽనుకూలత్వి ప్రతిపత్తి సిద్ధి సేతుభూత సర్వాత్మకత్వంవివక్షీ తిమ్ స్వాంతసూమ్-స్వాఽసాధారణ మప్రాకృత దివ్యమగ్గళ విగ్రహమిత్యర్థః. వివృణుతే - ప్రకాశయతి; (౧) “పరిత్రాణాయ సాధునామ్ ” ఇతివత్, అవలోకనాఽఽలాపాఽఽదిదానేన నిరస్తరాఽనుభావ్యోభవతీతిభావః. అతవంభూతం భగవతోఽనన్యో పాయత్వమేవ నిర్దేతుక మిత్యభి ప్రాయేణ (౨) “ అనన్యోపాయత్వ త్రవణాత్ ” ఇతి అస్యా ఆర్థ సుజ్ఞిహేణ భాష్యేఽభిహితః.

దీపసారయోరవ్యయమేవాఽర్థః ప్రతిపాదితః. దీపేతావత్ - (౩) ‘ఉపపత్తేశ్చ’ ‘అమృతవైవ సేతుః’ ఇత్యమృతస్యస్వస్వస్వయమేవప్రా పక ఇతి సేతుత్వవ్యవదేశోపపత్తేశ్చ అన్యత్పరమ స్తీతికల్పనంనయుజ్యతే. ‘నాఽయమాత్తా ప్రవచనేనలభ్యః-యమేవైష వృణుతేతేనలభ్యః’ ఇతి హిశ్రూయతే” ఇతి. సారేపి, తత్రైవసూత్రే-‘ప్రాప్యపైవ పరమాత్మనః ప్రాపకత్వోపపత్తేః; యథాహ ‘యమేవైషవృణుతేతేనలభ్యః’ ఇతి. గద్యే-(౪) “కేవలం మదీయయైవజయయా” ఇతి, శ్రీరంగగద్యచ- “దేహి మేకృపయానాథ నజానే గతిమన్యథా” ఇతి. తథా పూర్వాచారై స్సర్వైరపి భగవద్దయానాః నిరుపాధికత్వం బహుశః ప్రతిపాదితమ్. అతోయతోక్తి ఏవాఽస్యా శ్రుతే రర్థః.

భాష్యే ప్రథమ సూత్రే వేదార్థసజ్ఞిహేచ భక్తి పరతయా యదియం శ్రుతి ర్వాఖ్యాతా, సోప్యస్యా శ్రుతే రర్థోభవతి తర్హితత్ర భక్తేస్సాధనత్వ ప్రతిపాదనాత్ పూర్వోక్తాఽనన్యోపాయత్వేన విరు

ధ్యత ఇతిచేన్న;-భక్తిస్తుద్వివిధా-సాధ్య భక్తిసాధనభక్తిశ్చేతి;యగ్యపి
భక్తే సాధనత్వాంశేన విరోధః తథాపి సాధ్యభక్తే ర్భక్తిస్వరూప
స్యచ విరోధాభావేన, అనన్యోపాయస్యాపి పరమభక్తిపర్యన్తా
అధికారపాష్కల్యసంపత్తావేవ ప్రాప్తిసిద్ధేః, తత్రచ కర్తవ్యం భక్తి
నాం స్వరూపత్యాగాభావాత్, అధికారసంపత్తయే సర్వేషామనుష్ఠే
యత్వాచ్చ న విరోధగతః. (౧)“తదధిగమే” ఇత్యాద్యధికరణే “బ్రహ్మ
విద్యాప్రాప్తౌ” ఇతి భావ్యస్య శ్రుతప్రకాశికాయామ్, “బ్రహ్మవిద్యా
ప్రాప్తిః సాక్షాత్కారావధానసంబంధిద్వివక్షితా, (౨)“తస్మిన్ప్రాప్తే
క్షీయంతే” ఇతి హి విషయవాక్యమ్. ప్రాప్తిః - ఉపక్రమః. విద్యా
ప్రాప్తి శబ్ద సాధారణ్యాత్ ప్రపదన నిష్పత్తేరవిద్యోతకః”ఇతివ్యాఖ్యా
తత్వాత్, ప్రపదన నిష్పత్త్యనంతరమేవ సర్వకర్త నివృత్తిః ప్రతివా
ద్యతే. కించ - భాష్యే ప్రతిపాదితాయాశ్చ భక్తేః ఆకారద్వయమస్తి-
సాధనత్వం ఫలత్వంచేతి; చతుర్థాధ్యాయారంభభాష్యే “అథేదానీం
విద్యాస్వరూప విరోధన పూర్వకం విద్యాఫలంచిన్త్యతే” ఇత్యత్రశ్రుత
ప్రకాశికాచార్యైః “చతుర్థే ఫలమేవ ప్రధానతః ప్రతిపాద్యమ్, విద్యా
విషయే పూర్వమనిరూపితాంశశ్చ నిరూప్యతే, అస్య సాధ్యస్య ఇదం
సాధనమితి సాధ్యసాధనభావసంబంధజ్ఞాపనార్థంభక్తిరూపాపన్నజ్ఞానస్య
ప్రీతిరూపతయాఫలకోటినివేశజ్ఞాపనార్థంచ”ఇతిభక్తే రాకారద్వయంహి
ప్రతిపాదితమ్. వేదాంతాచార్యైశ్చ అధికరణసారావల్యామ్, (౩)“ము
క్తావస్థాసమంచ స్థిరభజనరసందాతుమ్”ఇత్యుక్తిమ్.(౧)“తదధిగమే”
ఇత్యధికరణభాష్యేచ, “ఉపాయభూతోపాసనస్య ఉపాస్యనిరతిశయ
ప్రియత్వేనస్వయమప్రియరూపత్వాత్ ఉపేయగూపత్వమప్యస్తీతీ

(౧) కా-మీ-౪-౧-౧౩.

(౨)

(౩) అధికరణసారా-

అత్ర తన్నిరూపణంకృతమ్,(౧) 'చశ్యమానో మహారగైః । నవివేదా
 ౨౨త్తనోగాత్రం తత్త్వైత్యాహ్లాద సంస్థితః' (౨) 'తచ్చిత్త విమలా
 హ్లాదః' గుణపుణ్యచయస్తదా'' ఇత్యాదిభిః ప్రీతిరూపత్వం హ్యవగమ్యతే''
 ఇతి శ్రుతప్రకాశికా. అతో భక్తే రాకారద్వయస్య విద్యమానత్వాత్, ప్రప
 దనోపాయ నివస్యచ భక్తే సాగనత్వాకారమాత్రస్య త్యాజ్యత్వాత్,
 భక్తిస్వరూపస్య తత్త్వాప్యత్వాకారస్య చాధికార సంపత్త్యర్థమత్యస్త
 ముపాదేయత్వాత్, ప్రాప్తిసమయేచ భగవతో వరణీయేనైవ లభ్య
 త్వాత్, వరణీయగుణభూతాయా భక్తేః ప్రాప్తిసమయావ్యవహిత
 పూర్వవృత్తిత్వావశ్యంభావాత్, అనన్యోపాయస్యావ్యధికారిణః శరీర
 యాత్రా శేషతయా కర్తృజ్ఞాన భజనప్రపదనానాం కైజ్ఞ్యర్థస్వరూప
 ప్రకాశ ప్రాప్యరుచి స్వరూపయాధాత్మ్యజ్ఞానేష్వన్తరూభుతతయా
 తేనావై కారేణావశ్యమనుష్యేయత్వాచ్చాస్యా ఏవనానాయమాత్మే
 త్యాది శ్రుతే ర్వరణీయ గుణవిశేష పరతయా భావ్యకారైర్వావిఖ్యా
 నంనానుపపన్నమ్. అత ఏవచ (౩) 'తత్ప్రాప్తయేచ తత్ప్రదామ్బుజ
 ద్వయ ప్రపత్తే రన్యత్ నమే కల్పకోటి సహస్రేణాపి సాధన మస్తీతి
 మన్వానః'' ఇతి వదద్భిరేవ భావ్యకారైః, (౪) 'స్థానత్రయోదితపరభక్తి
 యుక్తంనూంకురుష్వ, పరభక్తిపరజ్ఞానపరమ భక్త్యైకస్వభావంనూం
 కురుష్వ'' (౫) 'అదాయ భక్తియోగాఖ్యం రత్నం సద్దర్శయామి'' ఇతి
 చాభిహితమ్, (౬) 'నిత్యకైజ్ఞ్యార్థప్రాప్త్యుపాయభూతభక్తితదుపాయ
 సమ్యగ్గానతదుపాయసమీచీనక్రియాతదనుగుణసాత్వికతావై స్తిక్యాది
 సమస్తాల్లగుణ విహీనః'' ఇతి స్థలాంతరే తైరేవోక్తమ్. అన్వైశ్చాభి

(౧)

(౪) X-త్ర-౧.

(౨)

(౫) X-త్ర-౩.

(౩) X-త్ర-౩.

(౬) X-త్ర-౨.

యుక్తైః, (౧) “ఏతావస్తం సస్తథానమ్” ఇత్యారభ్య “తాం దేవ భక్తి
 గూపాం కురుష్వమ్! పరభక్తిం పరజ్ఞానం పరమాం భక్తి సంపదమ్!
 ఆవిష్కुरु” ఇత్యాదినా “యావత్ప్రప్యనువర్తనమ్” ఇత్యన్తం ప్రాప్తేః
 పూర్వకాలావశ్యంభావినా మధికార పౌష్కల్యార్థప్రార్థనా కృతా.
 అతోఽన్యస్మై తేః “అనన్యోపాయత్వ శ్రవణాత్” ఇత్యాదిభావ్య దేవ
 సారగత వాక్యనాం భాష్యే ప్రథమ సూత్రగత వ్యాఖ్యాన వేదార్థ
 సజ్జిహగత వాక్యనాంచసిద్ధోపాయ తత్త్వరూపతత్కృత్య పరతయా
 నపరస్పర విరోధగర్హః

తథాచ వ్రాప్తిపూర్వక్షణబావిభక్తిపరత్వమన్యస్మై తే
 ర్వేదార్థసజ్జిహే స్ఫుటతరం ప్రతిపాదితమ్ (౨) “తదేవ ద్యానం పున
 రపి విశిన్యై నాయమాత్మాప్రపచనేన లభ్యో నమేధయా న బహునా
 శ్రుతేన । యమేవైష వృణుతే తేన లభ్య స్తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే
 తనూంస్వామ్” ఇతి భక్తిరూపాపన్నాఽనుధ్యానేనైవ లభ్యతే పరః
 పురుష ఇతి. యథోక్తం భగవతా- (౩) ‘పురుషస్సపరః పార్థ భక్త్యా
 లభ్యస్తస్యనన్యయా’ (౪) ‘భక్త్యాత్వనన్యయా శక్య ఆహమేవం
 విధోర్జున । జ్ఞాతుం ద్రష్టుంచ తత్త్వేన ప్రవేష్టుంచ పరవ్రత’ (౫)
 ‘భక్త్యానూమభిజానాతి యావాన్ యశ్చాఽస్మితత్త్వతః । తతోమాం
 తత్త్వతో జ్ఞాత్వా విశతే తదనంతరమ్’ ఇతి. తదనంతరం మాం తత
 ఏవ భక్తే ర్విశత ఇత్యర్థః. భక్తిరపి నిరతిశయప్రియాఽనన్యప్రయోజన
 స్వేతర వైతృష్ట్యావహ జ్ఞాన విశేషవేతి తద్యుక్త ఏవ తేన పరేణా
 ఽఽత్మనావరణీయోభవతి తేనలభ్యత ఇతి శ్రుత్యర్థః” ఇతి, (౬) “యథో
 దిత క్రమపరిణత భక్త్యైకలభ్యః” ఇతిచ. తత్త్వేనాఽన్యత్ర (౭) “సోఽ
 యం పరబ్రహ్మభూతః పురుషోత్తమః నిరతిశయపుణ్యసంఘ్నయ

(౧)

(౩) గీ-౮-౨౨.

(౫) గీ-౧౮-౫౫

(౭) -వేద-

(౨) వే-స-౧౦౦౭, (౪) గీ-౧౧-౫౪

(౬) వే-స-౧౦౦౭.

ప్రక్షీణాఽకేషజన్తోపచితపాపరాశేః, ప ర మ పు రు ష చరణారవిష్ట
శరిణాగతిజసిత తదాభిముఖ్యస్య, సదాచార్యోపబృంహితశాస్త్రాధిగత
తత్త్వయాభాత్త్యావబోధ పూర్వకాఽహరహరుపచీయమానశమదమ
తపశ్శౌచక్షమాఽఽర్జవభయాఽభయస్థానవివేక దయాద్యహింసాద్యా
ఽఽత్మగుణోపేతస్య. వర్ణాశ్రమోచితపరమపురుషారాధననిత్యనైమి
త్తిక కర్మోపసంహృతి నిషిద్ధపరిహార నిష్ఠస్య, పరమ పురుషచరణయుగళ
స్యచాఽఽత్తాఽఽత్మీయస్య తత్ప్రీతికారితాఽనవరత స్తుతి స్మృతినమ
స్కృతి యతన కీర్తన శ్రవణ వచనధ్యానాఽర్చన ప్రణామాది ప్రీత
పరమ కారుణిక పురుషోత్తమ ప్రసాద విధ్వస్త స్వాస్తభ్యాస్తస్య,
అనన్య ప్రయోజనాఽనవరత నిరతిశయప్రియ విశనతమ ప్రత్యక్షతా
పన్నాఽనుధ్యాన రూపభ క్త్యైకలభ్యః" ఇతిచ. అస్యాధ్యక్ష ఏతచ్ఛ్రుత
ప్రణాళికాయాం విస్తరేణ దృష్టస్య.

సను-ప్రపదనస్య సర్వాధికారత్వాత్ వేదాంత విహితాయా
భక్త్యాఽధికృతాధికారత్వాత్ కథం ప్రపదననిష్ఠే కర్తృజ్ఞానాగ్గక
భక్త్యనుష్ఠానమ్, యద్యపి త్రైవర్ణికేషు సంభవతి, తద్వ్యతిరిక్తేషు
నకధిచ్ఛిదపి సంభవతి, అన్యథా అపశూద్రాధికరణన్యాయవిరోధ
స్సన్యత్. ప్రపదననిష్ఠభక్తే ర్వ్యక్త్యంతరత్వే వేదాంత విహితత్వా
భావేన తదనుష్ఠానం కామకారస్సన్యత్, (౧) "కామాద్గోప్యః" ఇత్యా
ద్యుక్త భక్తిశ్చేత్ తస్యా అపి పూర్వోక్తదోషః, తత్కథమస్మిన్నధి
కారిణి తదనుష్ఠానమితి, ఉచ్యతే, ఉపనియనాగ్గకస్వాధ్యాయాధ్యయన
తదర్థశ్రవణ తన్మనన సహకృత ధ్రువానుస్మృతిత్వ దర్శన సమానా
కారత్వ భక్తిరూపత్వోపన్నం యజ్ఞాదికర్తాగ్గకం యధ్యానం తదధి
కృతాధికారమేవ, యత్తుజన్మాంతర సంస్కారవశాద్విదురాదిషు దృష్టమ్,

తత్ర నాఽపశూద్రాధికరణనయవిరోధః ; యచ్చ కేషుచిద్వ్యక్తివిశేషేషు కర్తృజ్ఞానస్థానీయ భగవన్నిరఙ్కుశ స్వాతంత్ర్యజనిత దయావిశేషేణ భక్తిర్జ్ఞాయతే, తస్యభక్తిరూపాపన్నజ్ఞానస్య సర్వాధికారత్వాత్, స్మర్యమాణాత్పర్థప్రియత్వకృతప్రియత్వవత్తయా ప్రాప్యరూపత్వాత్, సిద్ధోపాయకార్యత్వేనచ సత్వాత్, తస్మిన్శ్చైవహుమానస్త్వేయమానత్వాఽభ్యాసాధేయాతిశయత్వాఽప్రయాణానువర్తమానత్వాఽనవరతస్త్వతిసంతతిరూపత్వస్యస్వస్వవర్ణోచిత కర్తృదాన తపోఽనశనాఽర్చనస్తుతిశ్రవణకీర్తనయతనప్రభృతికర్తృతత్సహకృతాఽఽత్మయాధాత్మ్యజ్ఞాన తదుభయహేతుభూత భగవచ్చరణారవింద శరణాగతి ప్రభృత్యర్జకత్వాదీనాం విషయమానత్వాత్, అస్యసర్వస్యాపాయఫలత్వేన నాథనాన్తరత్యాగవచనవిరోధాభావాత్, ఈష్యశ్యావప భక్తేః (౧) “మన్తనాభవ మద్భక్తో మద్యాజీ మాం నమస్కురు । మామేవైష్యసి యుక్తైవమాత్మానం మత్పరాయణః” ఇతి గీతాశాస్త్రే విహితత్వాత్, తత్రచ (౨) “సమోఽహం సర్వభూతేషు” ఇత్యారభ్య, (౩) “ప్రియోయైవైశ్చాస్తథా శూద్రాః” ఇతి సర్వాధికారత్వస్యాక్తత్వాచ్చ, ఏవంవిధ భక్తిపరతనూచ * నాయమాత్మేత్యాదిప్రతివ్యాఖ్యానం యుజ్యతే.

తథాచ శ్రీమద్గీతాభాష్యే (౪) “మమేమంపరమమతిలోకంస్వభావం శృణు” ఇతీమంశ్లోకమవతార్య, “దేవతిర్యజ్ఞనుష్యస్థావరాత్తనాఽపఙ్గితేషుజాతితత్త్వాఽఽకారతస్యభావతోజ్ఞానతత్త్వాఽత్వంతోత్కృష్టాఽపకృష్టరూపేణవర్తమానేషు సర్వేషుభూతేషు సమాశ్రయణీయత్వేనసమోఽహమ్” ఇతి గీతాశాస్త్రప్రతిపాదితభక్తే సర్వాధికారత్వం ప్రతిపాదితమ్, ఇదంచ భాష్యం వేదాంతాచారైశ్చ ర్భక్త్యాధికారి ప్రతిపాదన

పరమితి తాత్పర్యచన్ద్రికాయాంవ్యాఖ్యాతమ్-“అధభక్తియోగాధికారి
ప్రశంసనపరే” సమోఽహ మితి శ్లోకేతు జాత్యాకారాదితారతమ్యా
ఽనాదరేభ కైస్సస్వైక్యకరస్యముచ్యతే” ఇత్యాదివా. విస్తరస్తుతతైవ
ప్రప్తస్యః. పతన్దోభకభావ్యస్యచన్ద్రికాయామేవాఽస్యాస్సర్వాధికారత్వే
అపశూద్రాధికరణనయ విరోధాభావ మభిప్రేత్య తిర్యగధికరణవిరోధా
భావః, అన్యః కర్తాజ్ఞకత్వ సంభవః, జాత్యాద్యపకర్షస్యాఽనిద్యోత్క
త్వంచ ప్రతిపాదితాని;-“తిరశ్చామపి గజేన్ద్రి వానకేన్ద్రి”దిషు పుశ్యా
ధక్య నిబర్హన జ్ఞానవిశేషవత్సు ప్రథితమ్, తస్మాన్న తిర్యగధికరణవిరోధః”
ఇతి. అనేన - అపశూద్రాధికరణన్యాయవిరోధవిరహోప్యభిప్రేతః.
“స్త్రియోవైశ్యాస్తథా శూద్రాః” ఇతి శూద్రాణామప్యధికార ప్రతి
పాదనాత్;(౧) “సత్వజాతిప్రతినియతధర్మైః భజనాత్ నాఽపకృష్టజాతి
నిర్దేశ విరోధః” ఇతిచ,(౨) “పనం సమాశ్రయశ్చియ వరణ స్వీకారయో
ర్జాత్యుత్కర్షో న కిశ్చిత్కర ఇత్యుక్తిమ్” ఇతిచ. (౩) “మాంహిపార్థ”
ఇత్యాది శ్లోకభాష్యేచ “స్త్రియోవైశ్యాశూద్రాశ్చ పాపయోనయో
ఽసిమాంవ్యపాశ్చిత్యపరాంగతిం యాన్తి” ఇతి సర్వాధికారత్వం వ్యక్త
ముక్తిమ్. అత్ర సర్వత్ర సమాశ్రయణవదం భజనపరమితి “భక్త్యధి
కారిప్రశంసనపరే” ఇతిచన్ద్రికావాక్యేన (౪) * భజస్వీత్యుత్తరశ్లోకస్థ
భజన శబ్దేనచ జ్ఞాయతే. అత్రాఽపి చన్ద్రికా-“జన్మతపవ పాపిష్ఠానాం
జాత్యావ్యపకర్షేస్వ సమాశ్రయణ మాత్రేణ ఫలసిద్ధిం ప్రాక్ప్రస్తుతాం
ప్రపశ్చ్య” ఇత్యాది (౫) “అపిచేత్” ఇత్యాదిశ్లోకభాష్యేచ బహుక్తమ్.
“వ్రతం పుష్పమ్” ఇత్యాది శ్లోకభాష్యేచ చన్ద్రికా - “య ఇతి సా
మాన్యనిర్దేశేన-సాపరాధ నిరపరాధ జడాఽజడాదివిభాగం నవశ్యామీ
త్యావ్యభిప్రేతమ్” ఇత్యాదికా. వేదార్థ సజ్గ్రహేచ, వరణీయ గుణ

(౧) గీ-౯-౨౯-భా-చన్ద్రి. (౩) గీ-౯-౩౨. (౫) గీ-౯ ౩౦.

(౨) గీ-౯-౩౦-భా-చన్ద్రి, (౪) గీ-౯-౩౩

భూతాయాభ క్తేః ప్రాప్త్యవ్యవహితపూర్వకాల వృత్తిత్వనియమమ్,
 (౧) “యో ముముక్షు ర్వేదాంతవిహితవేదనరూప ధ్యానాదినిష్ఠః,
 యదా తస్య తస్మిన్నేవానుభూతే అనవధికాతిశయా శ్రీతిర్జ్ఞాయతే,
 తదైవతేనలభ్యతే పరః పురుషః” ఇతి ప్రతిపాద్య, అన్యో ఏవ భక్తేః కర్త
 జ్ఞానానుగృహీతత్వమ్ (౨) “ఏవంవిధంభక్తిరూప జ్ఞాన విశేషస్యోత్పా
 దకఃపూర్వోక్తాహారహరుపచీయమాన జ్ఞానపూర్వక కర్తానుగృహీత
 భక్తియోగ ఏవ; యథోక్తం భగవతా హరాశరేణ- (౩) ‘వర్ణాశ్ర
 మాచారవతా పురుషేణ పరః పుమాన్ | విష్ణురారాధ్యతే పన్థా నాన్య
 స్తత్తోషకారకః’ ఇతి. నిఖిల జగదుద్ధారణాయాంవనితలేవతీర్ణః పర
 బ్రహ్మభూతః. పురుషోత్తమః స్వయమేవైతదుక్తవాన్ - (౪) ‘స్వ
 కర్తనిరతస్సిద్ధిం యథా విస్తృతచ్ఛృణు | యతః ప్రవృత్తిర్భూతానాం
 యేన సర్వమిదంతతమ్’ స్వకర్తణ తమభ్యర్చ్య సిద్ధిం విస్తృతమానవః’
 ఇతి యథోచిత క్రమపరిణత భక్తైకలభ్య ఏవేతి భగవద్బోధాయన
 టఙ్క-ద్రమిడ గుహదేవ కపర్ది భారుచి ప్రభృత్యుచితశిష్టపరిగృహీత
 పురాతన వేదవేదాంతవ్యాఖ్యాన సువ్యక్తార్థ శ్రుతినికరనిదర్శితోఽయం
 పన్థాః ” ఇతి సంప్రదాయ పరంపరా నిర్దేశ పూర్వకం విస్తరేణోప
 పన్నం ప్రతిపాదితమ్. అత్రసామాన్యేన ‘కర్తాను గృహీత భక్తియోగ
 ఏవ’ ఇత్యుక్తమ్; నతు యజ్ఞాద్యనుగృహీతేతి. అత ఏవ స్వజాతి ప్రతి
 నియతిధర్మ ఏవ వివక్షితః. ఉదాహృతవచనే- (౩) “వర్ణాశ్రమాచార
 వతా పురుషేణ పరః పుమాన్” ఇత్యవిశేషేణోక్తమ్, నతు ద్విజేనేతి.
 భగవతశ్చ “నిఖిల జగదుద్ధారణాయాంవనితలేవతీర్ణః ఇతి” విశేష
 జేన స్వోపదిష్ట భక్తే ర్నిఖిల జగదుద్ధారణహేతుత్వం భగవతో
 వివక్షితమితి గమ్యతే తద్వచనేచ “స్వకర్తనిరతః-మానవః” ఇతి

సామాన్యేనాక్తమ్, నతు యజ్ఞాదినిరతోద్విజ ఇతి. (౧) “యతః ప్ర
పుట్టిః” ఇత్యాదినాచ సర్వేషామప్యవిశేషేణ స్వారాధకత్వం స్వస్యచ
సత్త్వారాధ్యత్వంచ గమ్యతే. స్వకర్తృణా - స్వస్వజాతిప్రతినియత
కర్తృజేత్యర్థః అస్మిన్నర్థే మన్దమతినాం విప్రతిపత్తిశమనాయ సంప్ర
దాయప్రదర్శనంకృతమ్. అయమేవాఽర్థోనవమేఽధ్యాయే, (౨) “మన్త
నాభవ” ఇతి శ్లోకేన భగవతోపదిష్ట ఇతి భావ్యకారైరాదితఃప్రభృతి
గీతాభాష్యే ప్రసంఖ్యితః. తత్సర్వం విమత్సరైః ప్రమాణపరతంత్రైః
సారాఽసారవిద్భి ర్గఠియోభిః తత్రైవ ద్రష్టవ్యమ్.

(౨) “మన్తనాభవ” ఇత్యాదిశ్లోకభాష్యచాఽయమేవాఽర్థః
స్ఫుటతరం ప్రతిపాదితః. తథాహి-“భక్తిస్త్వయాపమాహ” ఇతి “మన్త
నాః” ఇత్యాదిశ్లోకమవతార్య, మన్తనా ఇత్యత్రాఽస్తచ్చబద్ధస్య వివక్షిత
మర్థం “సర్వేష్య సేష్యరే” ఇత్యారభ్య “సర్వస్వామిని” “ఇత్యస్తముక్త్వా
“తైలధారావదవిచ్ఛేదేన నివిష్టమనాభవ” ఇతి మనశ్శబ్దార్థఉక్తః.
అస్యాస్తు సర్వాధికారభక్తేర్వేదానోదితత్వజ్ఞాపనాయైవ తద్భావ్యచ
న్ద్రికా- (౩) ‘నిదిధ్యాసితవ్యః’ (౪) ‘ధ్యానిత’ (౫) ‘ధ్రువాచ్ఛ్రుతిః’ (౬)
‘ఆవృత్తిరసకృదుపదేశాత్’ “ఇత్యాద్యనుసంధానేన మనశ్శబ్దస్యాఽత్ర
ధ్యానాఖ్యమనోవృత్తి విశేషవిషయతామాహ” ఇతి. * మద్భక్త శబ్ద
స్యాఽపిభావ్యమ్-“తదేవవిశినష్టి, మద్భక్తః-అత్యర్థమత్ప్రియత్యేనయు
క్తోమన్తనాభవేత్స్యుక్తః” ఇతి. అస్యాఽపిచన్ద్రికా- ‘యమేవైషవృణు
తేతేనలభ్యః’ ఇతి శ్రుత్యుపబృంహణతామభిప్రేత్యాహ” ఇతి. ఏవం
మద్భక్తశబ్దార్థవిషయతయా శ్రుతిముదాహరతా చన్ద్రికాకారేణాఽ
స్యాశ్శ్రుతేః ప్రాప్యరుచిభూత సాధ్యభక్తిపరత్వం భావ్యకారైర్నివ
క్షిత మితిస్ఫుటీకృతమ్. * మద్యాజిపదభావ్య వాక్యేషు యజనశబ్దస్య

పూర్వోక్తభక్తిరూపానుగుణమర్థమాహ - “యజనంనామ-పరిపూర్ణ శేషవృత్తిః ; ఔపచారిక సాంస్కర్మికాభ్యవహారికాది సకల భోగ ప్రదానరూపాహి యాగః” ఇతి. అస్మాపిచన్ద్రికా-“భక్తిస్వరూపవిశేష నిష్కర్షపరత్వాత్ తదసాధారణ శాస్త్ర విశేషప్రతిపాదితపూజా విశేషపరోయం యజనశబ్ద ఇత్యభిప్రాయేణ ౨౨హ -యజనంనామేతి. శేషవృత్తిః - కైజ్జిర్యమ్. ఇదంచ - (౧) ‘పత్రం పుష్పమ్’ ఇత్యా దినా ప్రదర్శితస్య భగవచ్ఛాస్త్ర ప్రపశ్చితస్య సజ్జిహవాశాసనమ్ ; అతోఽత్రకయజః దర్శపూర్ణమాసాదివిషయ ఇతి నభమితవ్యమ్, (౨) ‘యజ-దేవపూజాయామ్’ ఇత్యేవచ పర్యతే ; ‘దేవతాముద్దిశ్య ద్రవ్య త్యాగోయాగః’ ఇతిచాపలుః ; అగ్నిహోత్రాదివ్యతిరిక్తేష్వపి పశ్చ మహాయజ్ఞాదిషు యజర్నిరూఢః. అన్యత్రాపి- (౩) ‘కృష్ణోవాక్యై రిజ్యతే’ ఇత్యాదయఃప్రయోగాః, అతోఽత్రభగవచ్ఛాస్త్ర ప్రపశ్చిత విషయోఽయం యజ్రిత్యభిప్రాయేణ ౨౨హ ఔపచారికే త్యాది” ఇతి. (౪) “యజ్ఞేనదానేన” ఇత్యాదిశ్రుతో యజ్ఞ శబ్దస్య కైజ్జిర్యపరత్వమపి వివక్షితమ్. దానాదికన్త సర్వవర్ణసాధారణమ్; పతదభిప్రాయేణాహి శ్రుతప్రకాశికాయామ్-(౫) “అస్తరాచాపి” ఇత్య ధికరణే “అశ్రమధర్మానుపపత్తౌ వర్ణధర్మైరనుగ్రహ ఇత్యర్థః” ఇత్యుక్తమ్. అతోఽస్యా భక్తేః “యజ్ఞేన” ఇత్యాద్యుక్తం కర్తాజ్ఞకత్వంచవవిరుధ్యతే జ్ఞానాజ్ఞకత్వంచ-“ధావరేష్యసి శాపాదిజాతేషు క్వచిజ్ఞానం మహర్షయః కథయన్తి, తతశ్చమనోవృత్తిరూపసమాశ్రయణం తత్రాపి సంభవేదేవ” ఇతి తాత్పర్యచన్ద్రికావాక్యోక్తప్రకారేణోపపద్యతే. అతః యామునాచార్యోక్తిమ్-(౬) “ఉభయపరికర్మితస్వాన్వైస్యైకాన్తికా

(౧) గీ-౯-౨౬. (౨) భ్యా-ఉభ-సక-అని. (౩)
(౪) బృహదా-౬-౪. (౫) కామి-౩-౪-౩౬. (౬) ఉత్తసిద్ధా-

త్యైక భక్తియోగైకలభ్యః ” (౧) “ స్వధర్మజ్ఞానవైరాగ్య సాధ్య
భక్త్యైక గోచరః ” ఇత్యాదికమత్యుపపన్న తరమ్. మత్పరాయణపద భా
ష్యుచః. అహమేవ పరమయనం యన్యాఽసౌ మత్పరాయణః, మయా
విరాఽఽత్మధారిణాఽసంభావనయా మదాశ్రయిత్యర్థః ” ఇతి. అత్రాపి
చంద్రికా-“ ఏవైవభక్తైః పరమాకాష్ఠా, ప్రాప్తేరవ్యవహితపూర్వభావినీతి
ఫలాభిలాషజ్ఞాపనార్థో మత్పరాయణశబ్దాభిప్రాయః ” ఇతి. అత్రాఽస్యా
భక్తేః ప్రాప్యరుచిరూపత్వం స్ఫుటతరముక్తిమ్. ఏతచ్ఛ్రోక నిగమన
భాష్యేచ సర్వం స్ఫుటతరం ప్రతిపాదితమ్- “ తదేవంతాకికాని శరీరధార
ణార్థాని వైదికాని నిత్యనైమిత్తికాని కర్మాణి మత్ప్రీతయే మత్ప్రియో
మచ్ఛేషతైకరసః మయైవకారిత ఇతి కుర్వే సతతం మత్కీర్తనయతన
సుతి నమస్కారాదికా మత్ప్రీత్యా కుర్వాణః మన్నియామ్యం నిఖిలం
జగత్ మచ్ఛేషతైకరసమిత్యనుసందధానోఽత్యర్థమప్త్రియ మద్గుణ
గణంచాఽనుసన్ధయాఽహరహరుక్తలక్షణ ముపాసనముపాదదానో
మామేవప్రాప్స్యసి ” ఇతి. అస్యాపిచంద్రికా- “ అధనుఖగ్రహణాయాఽధ్యా
యప్రధానార్థభూతసాక్షోపాగ్గళలశిరస్కభక్తిస్వరూపం సక్షేపేణ నిష్క్ర
వ్య పదన్నుపసంహరతి ” ఇత్యాదికా. తత్త్రైవోక్తలక్షణ ప్రతీకముపా
దాయ “ అనన్యప్రయోజన నమస్కారాది ప్రేరకమదేకధారకత్వదశా
పర్యవసరితశిశయప్రీతిరూపమిత్యర్థః ” ఇతి తద్వివృతమ్. అత్ర
సర్వాధికారాయా సాధ్యభక్తేరపి వేదాన్తోదిత సమస్తాకార విశిష్టత్వ
మవిశిష్టమితి భావ్యచంద్రికాకృతోభావః, అత ఏవ ఏవంభూతభక్తిభి
ప్రాయేణ హి పూర్వైః ప్రపదనపరతయా యోజితాయా ద్రమిడోప
నిషదోభక్తిపరతయా భావ్యకారయోజన మితఃపరేన ర్వేప్యాచార్యా
అగ్నేకుర్వన్తి. అపశూద్రాధికరణవిరోధః - తస్యా ఉపనయనాద్యపేక్ష

వేదాస్తవాక్యైకజన్యత్వపక్షే ; నపునః (౧) “దివ్యందదామితే చక్షుః” ఇతివత్ భగవత్ప్రసాదవిశేషేణవా, గీతోపదేశాదివత్ కృష్ణ ద్వైపాయన శుక శౌనక శరణిత్ప్రభృతి మహాపురుషాపదేశేనవా విదు రాదివత్ పూర్వజన్మసుకృత విశేషేణవా జన్యత్యే. అత ఏకస్యా ఏవ భక్తివ్యక్తే సాధనత్వ సాధ్యత్వ వేదాస్తవాక్యజన్యత్వోపదేశాదిజన్య త్యాఽధికృతాధికారత్వ సర్వాధికారత్వ యజ్ఞాద్యజ్ఞకత్వ స్వస్వవర్ణాను గుణ కర్తృజ్ఞానాజ్ఞకత్వరూపాఽఽకార వైషమ్యేష్యహరహరనువ ర్తమా నత్వాఽభ్యాసాభేయాతిశయత్వాఽఽప్రయాణాదనువ ర్తమానత్వద్గు వానుస్మృతిత్వ దర్శనసమానాకారత్వ ప్రీతిరూపాపన్నత్వ భ్యానా ర్చనప్రణామస్తుతి యతిన కీర్తనాజ్ఞక త్యాదీనాం సాధారణ్యాత్, అస్యా శ్చాఽనన్య సాధ్యతయాఽనన్యప్రయోజనతయాచాఽధికార బాహ్యల్య సిద్ధ్యర్థం ప్రాప్తేరవ్యవహిత పూర్వవృత్తిత్వరూపసాధనత్వవ్యవహితోప పత్త్యాచ, ప్రథమసూత్రవ్యాఖ్యానే * నాయమాత్మే త్యాదిశ్రుతేర్భక్తి పరతయా వ్యాఖ్యానస్య, తృతీయాభ్యామోక్తాఽనన్యోపాయత్వపర తయావ్యాఖ్యానం నవిరోధావహమితి. వినియోగ పృథక్త్వేనాఽర్థ ద్వయప్రతిపాదకత్వవర్ణనం శ్రుతే ర్నవిహన్యత ఇతి సర్వముపపన్నమ్. అతఃకామకారత్వ దోషప్రసక్తి శఙ్కాఽఽత్ర నాఽనతరతి.

అథాఽస్యాశ్శ్రుతే ర్భక్తిపరతయాప్రతిపదార్థస్తు శ్రుతప్రకాశి కాయాం విస్తరేణోక్త ఇతి కృత్వా తేన విరోధపరిహారరూపతయా ప్రతిపదార్థోపి తదభిప్రాయానుసారేణ కిచ్చిల్లిఖ్యతే. తథాహి - “ఏవం ప్రత్యక్షతాపన్నానుపవర్గసాధనభూతాం స్మృతిం విశిష్యే” ఇత్యవతా ర్య, “నాయమాత్మా” ఇత్యాది శ్రుతిముదాహృత్య, “అనేన” ఇత్యాది నా “తేనైవలభ్యతే పరఆత్మేత్మ్యక్తింభవతి” ఇత్యన్వేనభాష్యేణ సాశ్రుతి

వాక్యకారైః, భాష్యాధోపి శ్రుతప్రకాశికాయాం ప్రప
 ఛ్యతః, ఉదయత్రాపి పూర్వోక్తానన్యసాయత్వ ప్రతిపాదనస్య సోపి
 నిరోధో దృశ్యతే. నను-“అపవర్గసాధనభూతామ్” ఇతి భావ్యం విరుద్ధత
 ఇతిచేన్న, ‘అనన్యసాధనేప్యధికారిణి భక్తేః ప్రాప్తేః పూర్వవృత్తిత్వ
 సాధనత్వస్యాధికారపాష్కల్యార్థతయావత్తుం శక్యత్వాత్. భా
 ష్యే స్వతఃప్రపదనాధికారీ నవివక్షిత ఇతి చేన్న;-(౧) “నానాశబ్దాదిభే
 దాత్ ప్రపదనభజనేనూచితేనూత్రకారైః”-(౨) “నానాశబ్దాదిభేదాదితి
 తుకథయతానూత్రకారేణసమ్యక్ న్యాసోపాసేవిభిన్నే యజనహవనవత్
 శబ్దభేదాదభాక్త్యాత్” ఇతివేదాంతాచార్యైః స్వతః ప్రపదనస్యనూత్రకార
 వివక్షితత్వోక్త్యా భావ్యకార వివక్షాభావ ప్రతిపాదనానుపపత్తేః.
 కిచ్చ-శ్రుతప్రకాశికాయాం*అఖిలేత్యాదిభావ్యవివరణే, విశేషేణనతాః
 ప్రహ్లాదభూతాః- వినతాః-న్యాసోపాసనాత్మకాశేషవిద్యావిశేషనిష్ఠా
 వివక్షితాః” ఇత్యుభయవిధాధికారి ప్రతిపాదనేన భావ్యస్య సర్వస్య
 ప్రపదనాధికారి వివక్షా విహితా. తతఃప్రభృతి శ్రుతప్రకాశికాయా
 మాపాదచూడ ముభయవిధాధికారివివక్షా తత్రతత్రబహుశోద్రష్టవ్యా.
 అతోఽస్తిన్నధికారిణివేదాంతాచార్యోక్తప్రాప్తిపూర్వవృత్తిత్వసాధన
 వివక్షయా “అపవర్గసాధన భూతామితి ప్రతిరోపాసనవ్యవచ్ఛేదః” ఇతి.
 *నాయమాత్మేత్యాది పదానాం పూర్వపదర్థః. అత్ర ప్రపదన మేధా
 శ్రుతానాం భక్తైరపేక్షితత్వేపి తత్తావన్నాత్రసిద్ధ్యా అధికారపాష్కల్యం
 నసిద్ధ్యతీత్యభిప్రాయేణ భాష్యే - “కేవలశ్రవణ” ఇత్యాద్యుక్తమ్.
 అతఏవ “శ్రవణమనన నిదిధ్యాసనానాం వక్ష్యమాణ విశేషవిరహితా

నామిత్యర్థః” ఇతి శ్రుతప్రకాశికాయాం వ్యాఖ్యాతమ్. తత్రాపి నకిళ్ళి
ద్విరోధః ప్రతీయతే; తావన్నాత్రేణ ప్రాప్తి సిద్ధ్యభావాత్, తత్రాపి
మాత్రశబ్దసిద్ధిః- (౧) “నపుధివ్యామగ్ని శ్చేతవ్యః” ఇతివ ద్విప్రవ్యమ్.
“యమేవైవ ఆత్మావృణుతే తేనైవ లభ్య ఇత్యుక్తిమ్” ఇతి భావ్యస్తు
పూర్వోక్తార్థానుగుణమేవ. తథాపి- “ప్రియతమపవహి వరణీయోభ
వతి” “యస్యాఽయం నిరతిశయప్రియః సపవాఽస్యప్రియతమోభవతి”
ఇతిచ భావ్యద్వయం విరుధ్యతఇతిచేన్న; అస్యాంయోజనాయాంవరణశ
బ్దస్యనస్యేకారమాత్రమర్థః, కిన్తు (౨) “క్షణేపి తేయద్విరహాతిదుస్సహః”
ఇత్యుక్తప్రకారేణ తస్మిన్ భగవతో నిరతిశయప్రీతిః; సాచ భగవతః
స్వాశ్రితవరణార్థ పుణ్యాజ్జేత్ర తదుపహృత పత్ర పుష్పాది తత్సంబద్ధి
పదార్థ పర్యస్తా; ఏతత్సర్వం శ్రుతప్రకాశికాయాం
విస్తరేణోక్తమ్. అత ఏవం భూత నిరతిశయప్రీత్యా భగవతః
స్వాశ్రితసంక్షేపణం తస్య స్వస్తి ని రతిశయప్రీతిమత్వరూపాధికార
పాష్క-త్వేన త్యేవసంభవతీతి “ప్రియతమపవహివరణీయోభవతి” ఇత్యు
క్తమ్. తదుపపాదకమ్- “యస్యాయమ్” ఇత్యాదిభావ్యమ్. ఏవంసత్యేన
తమప్రవృత్తయ నిరతిశయపదయోః న్వారస్యమ్, అతఏవ శ్రుతప్రకా
శికాయామ్- “చేతనత్యేనతి భగవతా వరణీయత్వం నిరతిశయప్రీతిమత
ఏవ” ఇత్యుక్తమ్. భాష్యదాహృత గీతావచనస్యచాఽయమేవాఽభిప్రాయః.
అత్ర చేతనస్య భగవద్భక్తిమత్వోపాధినాతప్రీతివిషయత్వంచే
ద్వివక్షితమ్, అకృతప్రత్యుపకారన్యాయేన పరమపురుషస్య నిరుపాధికి
మహ్యదోషి హేయపురుషసాధర్మ్యాత్ వాత్సల్యాది గుణాశరత్విం
హీయేత, క్షానిశజ్జేన ప్రియశబ్దస్య వానరుక్త్యంచ; ప్రథమమ్- “క్షానినః”
ఇత్యుక్తత్వాత్ అధికారః ప్రతిపాదితః, “ప్రియోవ్యాహమ్” ఇతిపశ్య

ఋషికారపాష్యమ్, “సచమమప్రియః” ఇతి తదనస్తరంవరణీయత్వ
 మితిగమ్యతే అత్రచశబ్ద ఏవాధేఃస ఏవమమప్రియః-తదానీమేవప్రియో
 హిస ఇత్యర్థః (౧) * తేషామిత్యాదిశ్లోకేచసతతయుక్తానామిహప్రాప్యత్వ
 రావివక్షీతా, సతతయోగమ్-నిత్యయోగమ్-ప్రాప్తిమ్, కాఙ్క్షమాణానా
 మితి హ్యస్యాఽర్థః. “భజతామ్” ఇత్యనేన- ప్రాప్యత్వరయూ నిరస్తర
 భజనముచ్యతే. “ప్రీతిపూర్వకందదామి” ఇత్యన్వయః. “ఆత్మభావస్థః”
 ఇత్యయం వరణప్రకారః, తస్యాఽనుషఙ్గీకర్యాపారోబుద్ధియోగదానం
 అజ్ఞానజతమోనాశనంచ, తదుభయంనవరణప్రకారాస్తర్గతమ్. * భజతా
 మిత్యనేన భగవద్ప్రియత్వహేతుప్రాప్తిపూర్వభావిభజనము క్తశ్చేత్,
 “యేనమాముపయా స్థితంబుద్ధియోగందదామి” ఇత్యసగ్గతంస్యాత్,
 తమోపి నాశయామీత్యపి తథాస్యాత్; అతోఽత్రబుద్ధియోగోనామ-
 వికాంత్యావహాఽప్రచ్యుతాఽధ్యవసాయః; అజ్ఞానమపి తద్విరోధి; ఇదము
 భయం నిరస్తర మానససాక్షాత్కారేణ సిద్ధ్యతీత్యాత్మభావస్థపదాభి
 ప్రాయః. ఏవం భూతయోః ప్రాప్యకోట్యంతర్యాతత్వజ్ఞాపనపరమ్ -
 “స్తర్గమాణాత్వర్థప్రియత్వేన స్వయమప్యత్వర్థప్రియా” ఇతిభావ్యమ్;
 “స్తర్గమాణస్య భగవద్విషయస్య నిరుపాధికస్య నిరవధికానుకూల
 త్వేన తద్విషయాస్తృప్తిరపి నిరతిశయానుకూలాభవతి” ఇతి అస్యశ్రుత
 ప్రకాశికా. అతోఽత్రభాష్యేనకుత్రాపి “అనన్యోపాయత్వశ్రవణాత్”
 ఇతిభావ్యస్య విరోధోద్భవ్యతే. ఏవంభూతనిరతిశయ ప్రీతిమాన్యదా
 భవతి, అయ మధికారీ తదా పరమాత్మనో వరణీయోభవతి, తదానీ
 మేవతేనవరణీయేన లభ్యతే-ప్రాప్యతే పరమపురుష ఇతి “యమేవైష
 వృణుతేతేనలభ్యః” ఇత్యస్యాఽర్థః.

అత్రభాష్యే “తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనూంస్వామ్” ఇత్య

యమంశోనవ్యాఖ్యాతః, పూర్వోక్తానురోధేనాఽన్యార్థఉచ్యతే, తస్య
తాదృశవరణీయస్య, ఏవతత్తా-తస్మిన్నిరతిశయప్రీతిమాః పరమాత్మా,
స్వాంతనుమ్-స్వాసాధారణ విగ్రహజాతమ్, వివృణుతే-(౧) “పశ్యామి
దేవాంస్తవదేవదేహే” ఇత్యాది ప్రక్రియయా ప్రత్యభిసంధానార్హమ్,
(౨) “పశ్యమేయోగమైశ్వరమ్” ఇతి ప్రకాశయతీత్యర్థః అయమేవ
బుద్ధియోగదానరూపో వరణప్రకారః అస్మిన్నేవశరీరే స్వరూపరూప
గుణవిభవచేష్టితాదీన్యతీతానాగతాని వర్తమానానిచ, దేశాస్తర
కాలాస్తరవిప్రకృష్టాన్యపి సమానకాలీనవత్ సమానదేశీయవత్
సన్నికృష్టవత్ప్రకాశయన్ననుభావయతీతి తాత్పర్యమ్. ఏతత్ప్రతిబంధకా
ఽజ్ఞాననిరసనమ్-“వి” ఇత్యుపసర్గేణ వివక్షితమ్. తదేవ తమో నాశ
నమ్. అయమేవ ప్రకారో వేదార్థసజ్జిహే శ్రీమద్గీతాభాష్యేచ కణ్ఠతః
ప్రతిపాదితః. అతః స క స్యచిత్ కేనచిత్ విరోధః, అతోఽన్యః *
నాయమాత్మేత్యాదిప్రత్యేకే, నిర్దేశాదుకథగవద్విషయీకారపరతా, సిద్ధో
పాయకృత్యాధికారపరతా, సిద్ధోపాయ కృత్యాధికారపాఞ్శల్యరూప
భక్తిపరతాచ భాష్యకారేణోక్తా, పూర్వాచారైశ్చస్వరైశ్చైవ
విగాతేన సర్వోజ్జీవనహేతుతయాచబహుష్టప్రబంధేషు సర్వప్రతిపాది
తేతి సర్వత్రద్రష్టవ్యమ్. శ్రీమద్గీతార్థసజ్జిహే-యామునాచార్యైః (౩)
“కృపయాకేవలమ్” (౪) “మదీయమైవకృపయా” (౫) “నయతస్తేప్రసా
దతః” (౬) “కురుష్వమామనుచరందయయా” ఇత్యాది పూర్వాచార్య
సూక్తిశతంద్రష్టవ్యమ్. విశిష్యవేదాంతాచార్యైః, ద్రమిడోపనిషత్సారేతా
త్పర్యరత్నావల్యాఞ్చ, ద్రమిడోపనిషదాచార్యవివక్షితత్వేనతత్రతత్ర
నిర్దేశాదుకథాప్రతిపాదితమ్. ద్రమిడోపనిషత్సారాఖ్యప్రబంధప్రథమశ్లోకే
(౭) “నిరుపధికుహృత్” ఇతి, (౮) “పశ్చమాద్యైరనితరగతితామ్”

(౧) గీ-౧౧-౨. (౨) గీ-౧౧-౧౫. (౩) సో-౪-౪౨. (౪) (౫)

(౬) (౭) ద్ర-సా-౧. (౮) ద్ర-సా-౨.

§ ఆశ్రపక్షిర్గతా.

స్తీతిభావః, యేషాం దయతోత్ - యమే వైష వృణుతే, యేషామితి-భగవ
 చ్ఛాసనాతివృత్తి వ్యవసాయనివృత్తి మాత్రవతామిత్యర్థః, అయమర్థః
 “అనన్యోపాయత్పితృవశాత్” ఇతిభాష్యేణోక్తః. అనన్తపదేన-సర్వత్ర
 సర్వదా సర్వాస్తర్వామిత్యేనస్థితత్వాత్, దయాకరణస్య ఉచితసమయ
 దేశ సన్నిధానం వివక్షితమ్. “సర్వాత్తనాశితపదః” ఇత్యనేన (౧)
 “మాతాపితా” ఇత్యాది (౧) “గతిర్నారాయణః” (౨) “వాసుదేవ
 స్సర్వమ్” ఇత్యాద్యుక్తప్రకారేణ భగవతి నిరతిశయక్షితిమత్తయా
 తచ్చరణారోహణస్తరణాగత ఇత్యర్థవిశేషోఽభిప్రేతః. అనేన-భగవన్నిర్దే
 తుఃదయాఫలమధికార వాక్మల్యమ్ “క్షియతమః” ఇత్యాది ప్రధమ
 సూత్రభాష్యోక్తమభిహితమ్. “శ్రితపదః” ఇతి సమాశ్రయణం దయా
 హేతుత్వేనోచ్యత ఇతిచేన్న, శ్రితపదోభగవానితి యోజనాయాం షడ
 శబ్దస్య వైయర్థ్యాత్, దయయేదితి యోజనాయామపి యదిశబ్దపానరు
 క్త్యమ్, లిజైవ యది శబ్దార్థలబ్ధేః; వ్యవహితాన్వయశ్చ; అతః శ్రితపదో
 యదీ త్యేవయోజనా; అనన్తశ్శ్రితపద ఇతి యోజనాయాంసన్ ఇత్యధ్యా
 హరః. నిర్వ్యభీకమ్-అకాటిశ్యేనేత్యర్థః ఉపాయాఽపాయాన్వయోఽశ్ర
 కాటిల్యమ్. తే ఇత్యుక్తిప్రకారమర్కః దుస్తరామ్ - (3) “మమమాయా
 దురత్యయా” ఇత్యాద్యుక్తామ్; అనన్తస్సర్వాత్తనాశితపదోయది ని
 ర్వ్యభీకమ్ । తేదుస్తరామపి తరన్తచ దేవమాయామ్ ” ఇతి వచన
 వ్యక్త్యా(౪) “దైవీహ్యేషా గుణమయీ మమ మాయా దురత్యయా ।
 మామేవ యే ప్రపద్యంతే మాయామేతాం తరన్తతే” ఇతి గీతావచనం
 స్మర్యతే. చ-వవాక్యే, తరన్త్యేవేత్యర్థః. దేవః-క్రీడాపరః, మాయా-ప్రకృ
 తిః; అనేన సంసారోఽభిప్రేతః. దయయేదిత్యస్య, సర్వముక్తిప్రసజ్గపరిహా
 రార్థమ్, (౪) “సనమేయమ్” ఇతి నిర్మన్ధాభావమాత్రమపేక్షితమిత్యభి

(సాయేనాఽఽహః, (నైషామిత్యాది). శ్వస్సగాలభక్ష్యః దేహః; సమాఽహమితీః సేతి-అహఞ్కార మమకారనివృత్తిరుచ్యతే సేతి-తస్యానిశ్శేష నివృత్తిర్వివక్షితా. ఏషామితిసన్నిహితపరామర్శాత్ - ఇదమపి దయా ఫలంమాయాతరణాత్కమితి జ్ఞాయతే || సంసార బీజభూతత్వాదహస్తా మమతాధియోః । తన్నివృత్తిః ఫలం సాక్షాత్ దయోదయకరీచసా || శ్వస్సగాలభక్ష్య ఇత్యనేన దేహభోగస్య తద్భోగపరవశానాంచ హేయ త్వం ద్యోత్యత ఇతి సర్వమనవద్యమ్.

ఇతిమోర్మున్నారయ్యనపరనామధేయ వరదాచార్యేణ కృతా,

నా య మా త్తే తి శ్రు తి వ్యాఖ్యా

స మా ప్తా.

అనన్తదేశికగురోస్తనయం తత్ప్రవిద్వరమ్ ।

వాత్సల్యశీలజలధిం వందే వరదదేశికమ్ ॥

క్రీ॥

క్రీమ కేరామానుజాయనమః.

వాఘాలకులతిలక వీరరాఘవసూరివిరచితమైన

దుష్క-రల్లోక టిప్పణి.

ఈగ్రంథము

లక్కతీర్థులైన క్రీమాన్ - శిష్యపైరుమాళ్ కోవిల్

మాడభూషి - రామానుజాచార్యులవారిచేతను

క్రీమాన్ - తిరుమఱ్ఱి కై - మహాభాష్యమ్

అప్పళాచార్యులవారిచేతను

క్రీమాన్ - కరాలపాటి - అద్వైతరాయగారిచేతను

పరిశోధింపబడి

క్రీజ్ఞేష్ఠవగ్రంథ ముద్రాపకసభవారిచే

క్రీపరాబ్దుశ తిరువపతారాది ౨౦౦౫ - వ సంవత్సరమైన

క్రీధి నామసంవత్సరమున

చెన్నపట్టణము.

ప్రెసిడెన్స్ ముద్రాక్షరశాలలో

అచ్చొత్తబడినది.

విజయలేతరామ్.

క్రి.:

క్రిమతేరామానుజాయనమః.

క్రీవైష్ణవగ్రంథముద్రాపకసభ (లిమిటెడు)

—०॥:० ॥—

ఈసభలోనిదివఱకు తెలుగులిపియందచ్చువేసిన

గ్రంథములు.

తనిశ్లోకము	సవ్యాఖ్యానము	ప్రతిపదతాత్పర్యసహితము	3—౪—0
భాగవతాది తనిశ్లోకము	”	”	0—౫—0
రామాయణము శ్లోకము	”	”	0—3—0
మౌళిక తిరువదాంతి సవ్యాఖ్యానము	అరుమ్మదనహితము	ప్రతిపదసహితము	౧—3—0
ఇంద్రాద్ధిరువదాంతి	”	”	0—౧౨—0
మూర్త్యాద్ధిరువదాంతి	”	”	0—౧౧—0
వాత్సల్య తిరువదాంతి	”	”	0—౧౪—0
తిరువిరుగైము	”	ప్రతిపదతాత్పర్యసహితము	౪—౪—0
తిరువాళియము	”	”	0—౫—0
కాణ్డీయవిష్ణు పరమభక్తశాస్త్రము	తాత్పర్యసహితము		౧—౨—0
జమ్మరశ్లోకటిప్పణి	”	”	0—౫—0

యనుకరణాకరము ఆచ్చగించున్నది.

ఇట్లు

కె.రాలపాటి - అధ్యక్షుర్యుఁడు,

కార్యదర్శి - భవానికారి,

—०॥:० ॥—

శ్రీః.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీవైష్ణవగ్రంథ ముద్రాపకసభ (లిమిటెడు)

దుష్కరశ్లోకటిప్పణి.

ఈగ్రంథమును ప్రసాదించినవారు, శ్రీమద్యతివరలోకాచార్యవరమనుని ప్రభృతి పూర్వాచార్య దర్శనమునకత్యంతోపకారకులైన అజ్ఞాతప్రకాశ్ అని ప్రసిద్ధ తిరునామ, ముగల వాధూలవంశజులైన వీరరాఘవాచార్యులవారు. వీరు - మహీసారమనెడు తిరుమట్టిశైలో శాలీవాహనశకాబ్దము. ౧౬౮౮-వ సంవత్సరమైన వ్యయనామసంవత్సరం. ఆనినెల కృష్ణ చతుర్దశిగురువారం ధనిష్ఠానక్షత్రమందవర్ణించిరి. ౩౮ తండ్రిగారునర సింహాచార్యులవారు. కుడి - యతివరభాగినేయ శ్రీదాశరథి ౫ రూక్షమాపతారా లచ్చుతమైన కన్దాడై, యజుశ్శాఖ, ఆపస్తంబనూత్రం - వీరు ౧౫ - వయస్సులోనే స్వశాఖయైనయజుశ్శాఖను, తర్కవ్యాకరణ మీమాంసాసాంఖ్యపాతిష్ఠాలాది కాస్త్యుమలను, కావ్యనాటకాదిగ్రంథములను నభ్యసించి జ్యోతిశ్శాస్త్ర సర్వత ధరతకాస్త్యములను నవలోకించి ఆనుదినమేధ మానమేధగలనారై, తదనంతరము ౨౦ - వయస్సులోవల సకలకాస్త్యవిత్తములై తమకు తండ్రిగారైన నరసింహాచార్యులవారియొద్ద తిరుమన్తార్థము మొదలగు సంప్రదాయగ్రంథములనులభించి కావ్యనాటకాది గ్రంథవిరాచనకురలై వేంచేసియుండిరి. వీరికి వేదాంత విద్యోపదేష్టలైన ఆచార్యులు-వాధూల వరదాచార్యులవారు, శ్రీరక్తాచార్యులవారు, వీరురచియించినగ్రంథములు—భక్తి సారోదయము, వేదవల్లీశతకము, హేమలతాష్టకము, అభీష్టదణ్డకము, శుకసన్దేశము, కమలాకల్పానితాకము, మలయజాపరిణయనాటిక, మహీసారవిషయచూర్ణిక, నృసింహాష్టకము, మహావీరచరితవ్యాఖ్యానము, ఉత్తరరామచరితవ్యాఖ్యానము, శతశ్లోకీవ్యాఖ్యానము, శ్రీవచనభూషణవ్యాఖ్యానారుమ్మదము, రామానుజాష్టకవ్యాఖ్యానము, నక్షత్రమాలావ్యాఖ్యానము, దినచర్యావ్యాఖ్యానము, ఈదుష్కరశ్లోకటిప్పణి, పంచాంగదర్శిని, “స్వామీమే మదనసితింపరిహర” ఇత్యాదిశ్లోకవ్యాఖ్యానము, నూత్తిసాధుత్వమాల, సచ్చర్యాచమనము, దేవరాజగురు విరచితవరమనుగీతకవ్యాఖ్యానము, శ్రీతత్వసభ, రామానుజాచార్యులనువలై భవస్తోత్రము, ప్రాప్యప్రపంచన పంచాంగశతి, లక్ష్మీమల్లగోదీపిక, న్యాయ

మందరము, తత్వసుధ, ఆసు ప్రవేశశ్రుతి వివరణము, తాత్పర్యసచ్చీకరము, వచస్సుధా
మిమాంస, “వైలోగ్నిశ్చ” ఇత్యాదులతో న్యాక్యానము. తత్వసారవ్యాఖ్యానము,
సచ్చరిత్రపరిత్రాణము, తింశత్ ప్రశ్నోత్తరము, బ్రహ్మత్వటంకము, పక్షైనైవేళిక్కుము,
తిరుచ్చంద్విరుత్త ప్రతిపదము, మొదలగు అనేక గ్రంథములు. వీరు శ్రీరక్తాది దివ్యదేశయా
త్రిగావేంచెసి అచ్చటచ్చటనున్న కన్యవృత్తులను జయించి దిగ్విజయచేసి మనపూర్వా
చార్యుల సిద్ధాంతమును ప్రచురింపించుచు ఈవిధూతులో ౫౧-సంవత్సరము వేంచేసి
యుండి, ఈశ్వరనామసంవత్సరము అల్పిశేనెల శుక్లచతుర్దశిలో తిరునాట్టు నలభ్య
రించిరి.

సకలమహిషరత్నకనకాభ్యుత్పన్నమణినికరవిచిత్రకాన్తిపరితనిజాఘ్రియుగః ।

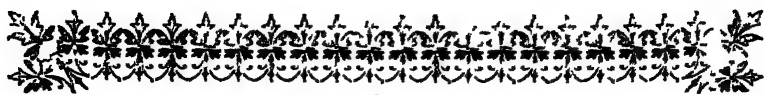
పురపరధూమిసారసునిరాజితపుణ్యఫలంవరగుణవీరాఘవగుర్జయతాత్సునిరమ్॥

ఇట్లు,

శిష్యపైరుమాళ్ కోవిల్

మాడభూషి - రామానుజాచార్యులవారు.

శ్రీః.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః..
వీర రాఘవసూరివిరిచితా,
దుష్ట-రక్షోకటిప్పనే.

—❦—

అవతరణికా

మహీసారపురాధీశో మహానీయ గుహామ్బుధిః।

భక్తిసారోవిజయతే భక్తిముక్తిప్రదోవృణామ్ ।

ఇహఖలు శ్రీరామాయణ ముతమంకావ్యమితి ప్రసిద్ధమ్,
ఉత్తమంకావ్యంచ-(౧) “ధ్వనిప్రధానంకావ్యమ్” ఇతికావ్యలక్షణవిషః
ప్రాహుః. (౨) “యత్రవాచ్యాతిశాయివ్యర్జ్యంసద్భవః” ఇతిధ్వని విద
స్సమామనన్తి. (౩) “సముద్రమివరత్నాఢ్యమ్” ఇతివచనేన సముద్రే
రత్నవత్ శ్రీరామాయణే గూఢార్థా బహవస్సన్తీర్థవగమ్యతే. రత్న
దృష్టాన్తేనచాత్ర ప్రాయశః ప్రతీయమానానా మధానామ్-ఫేన
బుద్ధుదఘనీయత్వమ్, గూఢార్థానామ్-ప్రకృప్తప్రయత్నలభ్యరత్నవత్
సమభివ్యాహారాదివ్యజ్ఞక సామగ్రీరూప ప్రకృప్టోపాయావగమ్యత్వంచ
సూచ్యతే. అతవ నిదేశక క్రమవిశేషాదీనాం ప్రయోజనవత్సముపప
ద్యతేఅతవచాత్రభేదప్రయుక్తవాక్యభేదోఽపినదూష్యతే, ప్రయోక్తు
వివక్షాపరతన్త్రిత్యాల్లాకికవాక్యానామ్. అత్ర ప్రయోక్తుపవక్షా
చానైకార్థానలబ్ధినీతి, “సముద్రమివ” ఇత్యాదిభిరవగమ్యతే, (౪)
“అన్యాయ్యంచానైకార్థత్వమ్” ఇతితు- శక్త్యైక్యోపపత్తే నానా
శక్తి స్వీకారోనయుక్త ఇత్యేవం పరమ్, (౫) “సమ్భవత్యేకవాక్యత్వే

(౧) కావ్యదర్శ

(౨)

(౩) శ్రీరామా-శాల-౩౪

(౪)

(౫) మిమంసాకా.

పెరియవాచ్చాన్బిళ్ళైయరుళిచ్చెయ్త

దుష్కురశ్లోకవ్యాఖ్యానమ్,

అవతారికై.

దుష్కురం కృతవాన్ రామో హీనో యదనయా ప్రభుః!

ధారయ త్యాత్మనో దేహం న శోకే నావసీదతి॥

టి.—వాక్యభేదోహితేష్యతే, ఇత్యేతత్తు-వాక్యభేదనియామక ప్రకరణా
 ౭సద్బావేవాక్యభేదో నాచిత ఇత్యేచంపరమ్. అతపవ(౧) “యజేతస్వర్గ
 కామః” ఇత్యాదా (౨) “అన్వితానాం పదార్థానామాకాంక్షాబలతః
 వుసః ఉత్పన్నతేఽన్యథా బోధోఽబాధితాన్వయ గోచరః” ఇత్యుక్త
 రీత్యాఽనేకార్థ బోధకత్వాశ్రయణేన బోధవట్కుం బోధపశ్చకంవేతి
 తాన్త్రికైరభ్యుపేతమ్. అతపవ తన్త్రాప్యత్యేక శేషాణామన్యతమాశ్ర
 యణేనాఽనేకార్థపరిత్వం శబ్దానుశాసనానుమతమ్. తదేతత్సర్వంమనసి
 నిధాయ భగవత్కృష్ణపాదైః కేషాంచిత్ శ్లోకానాం వ్యజ్ఞకన్వారస్య
 పర్యాలోచనయా స్థాలీపులాకన్యాయేన ధ్వన్యర్థా వణికతాః

తత్ర (3) “కావ్యంరామాయణంకృత్సంసీతాయాశ్చరితమ్”
 ఇతివచనేన సీతాయా మన్తరత్నస్థ శ్రీమత్పదాభిషేత పురుష
 కాభిభావేనాఽత్రోప బృంహణీయతావగమాత్, పురుషకారభావేన
 భగవద్వక్తృకారిహేతువాల్లభ్యో త్రమ్భికాఽఽభిరూప్యాదే రషేషీత
 త్వాత్, తత్కృష్ణావ్యజ్ఞకాం సీతావిశ్లేషకాలిక రామసత్తా ప్రయుక్త
 రామ గణానూపాం హనుమత్కర్తృకాం శిష్టగణాం ప్రతిపాద
 యన్తమ్. “దుష్కురం కృతవాన్” ఇతిశ్లోకం వ్యాచిఖ్యాసహో భగవ
 త్కృష్ణసాదా, హనుమత్కృతగణాకాయాః కాముకత్వాదినాఽన్యథా

వ్యా—(౧) “అన్యత్రభీష్టాగ్నేయా దన్యత్రచమానూమతః।
హరిణీఖురమాత్రేణ చ ర్షణామోహితంజగత్”

టి—సిద్ధిపరిహారపూర్వక ముపదశితాఽఽభిరూప్య కాష్టావ్యజ్ఞకర్తృం
ప్రదశయన్తోఽనతారయన్తి. (అన్యత్రభీష్టాత్) ఇత్యాదినా.

[హరిణీఖురమాత్రేణ చ ర్షణా-గాగ్నేయాత్-భీష్టాత్-అన్యత్ర-
హానూమతశ్చ - అన్యత్ర - జగత్ - మోహితమ్] ఇతియోజనా
అత్ర, అన్యత్రేతి పదద్వయేఽపి నాఽధికరణార్థసప్తమ్యా, తథాసతి,
భీష్ట హానుమద్భ్యామన్యస్థిక్ పరబ్రహ్మణి విద్యమానస్య జగతో
మోహితత్వోక్త్యా, తయోర్హోహవిరహఽనిధేః నాఽపివిషయత్వార్థక
సప్తమ్యా; తథాసతి, చ ర్షణోమోహవిషయత్వా సిద్ధ్యాపత్తేః. నవాఽ
న్యత్రేత్యన్య-అన్యజగదిత్యర్థస్సమ్భవతి, సప్తమ్యస్వావరస్యాపత్తేః, తయో
ర్హోహనిషేధాసిద్ధేశ్చ. జగచ్ఛబ్దస్య చేతనమాత్రపరతాపత్తేశ్చ.
కిన్తు-(౨) “సత్తాయాంకుచే నద్రవ్యత్వసామానాధికరణ్యమ్” “అగ్రే
వృక్షఃకపిసంయోగీ” (౩) “తురజ్జాయముజేనమః” (౪) * “పురులం
నితమ్బబిమ్బే మధ్యేతౌమంసమున్నతింకుచయోః । అత్యాయతం
నయనయోః” (౫) “అకృశంకుచయోః కృశంపలగ్నే విపులంకుషి
విస్తృతంనితమ్బే” ఇత్యాదావివాదవచ్చేదకత్వేన సప్తమ్యా, అవచ్చేద
కర్తృవచనా స్వరూపసమ్బంధవిశేషః అన్యశబ్దద్వయశ్చేహ చేతనప్రతి
యోగికభేదాధికరణవాచిత్యా చేతనరూపాన్యపరమ్. (౬) “సమాన
మితరచ్చేదనేన” ఇత్యత్ర ఇతరశబ్దస్య పూర్వనిఘోష సదృశవాచిత్య
నిర్ణయాత్, తత్పూర్వాయ త్వాదన్యశబ్దస్యాఽపితివాచిత్యాత్ (౭) “యత్ర

(౧)

(౪) మాలవికాగ్నిమిత్రయే-౩. (౬)

(౨) అనుమానదీధిర-వ్యా-ప. (౫)

(౩) శాన్దోగ్య-౭-౨౪-౧.

(౩)

* విపులమ్-ఇతిపారావర్తమ్

టి.—నాఽన్యత్పశ్యతినాఽన్యచ్ఛృణోతినాఽన్య ద్విజానాతినభూమాః,
 ఇత్యత తథావ్యాఖ్యాతత్వాచ్చ. జగచ్ఛబ్దః-చిదచిత్తముదాయ విశేష
 రూపః, అవయవభర్తాణా మవయవిని ముఖ్యతయావ్యపదేశః, అవయ
 వానామవచ్ఛేదకతయావ్యపదేశశ్చ, (౧) “పుథులనితమ్బబిమ్బే”
 ఇత్యాచౌ దృష్టః. తతశ్చ, హరిణీఖురమాత్రేణచ ర్థణా చిదచిత్త
 ముదాయా త్కంజగత్, హనుమద్భీష్టాన్యచేత నావచ్ఛేదేన మోహిత
 మిత్థ్యర్థలాభాత్, చేతనై కాన్తమోహాన్వయోపపత్తిః అతోనజగచ్ఛబ్ద
 లక్షణా. మోహితమితి*ముహేణ్యన్తాత్ క ర్థణికాన్తమ్.(౨)“ముహ-
 వైచిక్త్యే” ఇతి ధాతుపాఠః. వైచిక్త్యమ్-అవివేకః. సచ-వివేక
 పరిపక్షిజానవిశేషః. వివేకశ్చేహ- భోగ్యాభోగ్యయాధా త్యజ్ఞానమ్;
 తద్విపర్యయ స్త్యవివేకః. “అసిద్ధినత్తి” “స్థాలీవచతి” ఇత్యాదావిన
 క్రియాసౌకర్య ద్యోతనాయ విషయస్యైవక ర్తృత్వ వివక్షయా “చ ర్థ
 ణా” ఇతిత్పతీయా. అనయాచ-అవయవాన్తరాణామవయవినశ్చ జగ
 న్మోహనక్రియాయాంకై ముత్యంవ్యజ్యతే. చ ర్థపదేనచ-వస్తునిబద్ధన
 హేయత్వముచ్యతే. “హరిణీఖురమాత్రేణ” ఇతిచ- సంస్థాననిబద్ధనం
 తదుచ్యతే. “భీష్టాద్ధాక్లేయాత్” ఇతిచ-పరస్పరసన్నిధినా - గురు
 భాగావన్యాయేన భయజ్కర భాగీరథీసలిలయోర్వ్యాప్యత్తిః. “గాక్లే
 యాత్” ఇతి-విరక్తుప్రపాదకాభిజనశుద్ధిప్రదశకనార్థమ్. “భీష్టాత్”
 ఇతి - పుస్తాంతిరేకోవ్యజ్యతే. అనేన చ క్లీబత్వనివృత్తిః. హనుమద
 పేక్షయాప్రథమనిదేశశ్చ- వైరాగ్యే భీష్టస్య ప్రాధాన్యవ్యజ్ఞనాయ.
 సహరాజకుమారత్వాత్ పరమరసికోఽపిసక ప్రార్థయ స్తిమపి స్త్రియం
 *ప్రత్యాచప్తేషిప్రసిద్ధమ్. తదేతత్సర్వం మనసినిధాయ వ్యాచప్తే
 (ఎన్తబ్ధిష్టకోడాక్క) ఇతి.

వ్యా - ఎన్టు-భీష్మనోఽకాక్రమాకృతపృథివీయాఽత్రస్త్రీయిన
వయవ విశేష త్తిలకప్పడాతేలత్వస్త విరక్తనాన తిరువడియ
కప్పడ పిరాట్టియై

టి-—(భీష్మనోఽకాక్ర)త త్తుల్యమిత్యర్థః, అచేనప్రథమనిర్దేశతాత్ప
ర్యము క్తమ్, (మాన్ కుశపృ) ఇత్యనేన-హరిశేఖర్బోజాతిపరఇతిసూచిత
మ్ పేడై ఇత్యనుక్తేః అనేనచ-విచిత్రమాయితమృగవ్యావృత్తిః (స్త్రీ)యి
నవయవవిశేష ఇతిచ-ఉపమాసామర్థ్యలభ్యము క్తమ్ (ఇల్)ఇతి-విష
యస్యైవకర్తృత్వవివక్షయాత్మతీయేతిసూచితమ్ (అకప్పడాతే) ఇత్య
త్ర(అకప్పడ)ఇత్యంశేన-ముహూధాత్వర్థఉక్తం నిషేధాంశేన(అత్వస్తవిర
క్తనాన)ఇత్యనేనచ-పర్యదాసలభ్యార్థఉక్తః (౧) ‘పర్యదాసేఽపిప్రసజ్య
ప్రతిషేధోగమ్యతే’ ఇతిన్యాయాత్ అచేన-కాముకత్వాదిసాన్యధా
సిద్ధిః పరివృతా (తిరువడియకప్పడ)-రామదానభూతో మానూమా
నపి యోగరూఢోఽయంశబ్దః దాసత్వోక్త్యా-గహ్వానాస్పృధా
ఘూలకత్వనిరాసః,(అకప్పడ)ఇత్యత్ర(౨) ‘మమాఽపివ్యధితమ్’ ఇత్యే
తదభిప్రేతమ్, మూల్యవత్సవహానశ్చ అతఏవ - “దుష్కరంకృతవాన్”
ఇత్యస్థిగహ్వావ్యజ్యతే అయంచశ్లోకః-పశ్చాదశే షోడశేచపరితః,
తత్రషోడశసగ్గేన ఏవాఽయమత్ర వ్యాఖ్యాతః, నపశ్చాదశసగ్గేన,
తత్ర(౩) “ప్రశశంసచతంప్రభుమ్” ఇత్యుక్తేః (౪) “పునశ్చింతాపరోఽ
భవత్” (౫) ‘హనూమాన్విలలాపహా” (౬) “కామభోగైఃపరిత్యక్తా”
(౭) “ఏషాతురహితాతేన” (౮) ‘ఇమామసితకేశాంతాం శతపత్రనిభేక్ష
ణామ్! సుఖాహ్వాం దుఃఖితాందృష్ట్వా మమాఽపివ్యధితంమనః’ ఇత్యాది

(౧)	(౫) శ్రీరామా-సుంద-౧౬-౨
(౨) శ్రీరామా-సుంద-౧౬-౨౮	(౬) ,, ,, ౨౪.
(౩) ,, ,, ౧౫-౧౫	(౭) ,, ,, ౨౬.
(౪) ,, ,, ౧౬-౧	

కుష్మరశ్లోక వ్యాఖ్యాన - సటిప్పనే

వ్యా - త్తిరువడితోఁఁఱుతు, పిరాట్టివై లక్షణ్యత్తైయు మివళైఱ్ఱు
 డ్దురుఁయుక్కిఱు దెన్యత్తైయుఁజ్జణుఁ“ఇవళై యిప్పడిఁగుత్తువతే!”
 ఎత్తు పెరుమాళై శిష్టగర్వాపణ్ణుకీఱాన్

టి.- పూర్వాపరసంబంధస్వారస్వాత్ గహాప్రతీయతే. ద్రమిడోపనిష
 ద్భాష్యేతుపశ్చుడశసగక్షస్థవవవ్యాఖ్యాతః తి తత్రగహాపరత్వానుక్తే
 ఁ యతేఽచి స్తయపరత్వమేవతుతత్రస్వరసతఃప్రతీయతే, అతవవతథా
 ౭పిషవఁతి వి స్తయతే, చుష్మరంకృతవాన్ “ఇత్యాదిశ్లోకద్వయేన” ఇతి
 తద్వ్యాఖ్యాతారః (తిరువడితోఁఁఱుతు) ఇతి (౧) “ప్రణిపత్యోపసర్వచ”
 ఇత్యనేనలభ్యముక్తమ్ (పిరాట్టివై లక్షణ్యత్తైయుమ్) ఇత్యత్ర (-౨) పూణా
 చంద్రిననాంసుభూమ్” ఇత్యాదిక మభిప్రేతమ్. (దెన్యత్తైయుమ్)
 ఇత్యత్ర (-౩) తతోమలిసంవీతామ్ (౪) “యథాహితవవై దెన్యమ్”
 ఇత్యాదికమభిసంహితమ్. (ఇరుత్తువతే) - బాధిప్పతే. “ఈర్త్తువతే”
 ఇత్యపిక్వచిత్పర్యతే. అధఃప్రాగ్వాత్. (శిష్టగహే) శిష్టేన శిష్టస్య
 గహాః ; శిష్టయోగ్యత్వాశిష్టగహేతివిగ్రహః, ఏకాపిషష్ఠీవిషయ
 భేదాద్భిద్యతే శిష్టస్యసన్ధ్యావస్తనాదివిలమ్బేశిష్టైక్రియమాణాగర్వా శిష్ట
 గహేతిప్రసిద్ధిః. అత్రచ - ఆన్యశంస్యప్రణయాద్యవలమ్బినీ శిష్ట
 గహాః నివక్షీతా సర్వత్ర స్వాచితధర్మాతిలక్ష్మినే ప్రత్యవాయభాక్త్య
 పైవశిష్టగహామూలత్వాత్. అస్థిస్తుశ్లోకే గహాప్రతీయత ఇతి
 పూర్వమేవోక్తమ్. కిచ్చ-రామేణాప్యేతద్విషయే, (౫) “నమద్విఘో
 దుష్కృతకర్తృకారీ” ఇతి న్వాత్తగహాకృతా ; అతోఽన్యేనాపి
 గహాసముచితా. (౬) చిద్దితస్సనసేలోకే స్వాత్కాప్యేనంవిగహాతే,
 ఇతివదితిభావః.

(౧) శ్రీరామానుజ-౩౩ - ౧

(౨) ,, ,, ౩౫-౨౫.

(౩) ,, ,, ౧౫-౧౫.

(౪) శ్రీరామానుజ-౩౩-౧౩.

(౫) ,, ,,

(౬) ,, అమో-౧౭-౧౪

మూ.—దుష్కరమ్.

వ్యా.—(దుష్కరంకృతవాన్ రామః) నామ్ పెరియకడలైక్కడన్దు అరున్దొబ్బిల్ శెయితోమాక నిన్దై త్తిరున్దోమ్; పెరుమాళ్ నమ్మిలుమ్

టి.—ప్రతీకముపాదతై (దుష్కరంకృతవాన్ రామః) ఇతి. ఇదంచ ప్రతిపదవ్యాఖ్యానార్థమ్, ఆచార్య సమగ్రశ్లోకోపాదానన్తు - “అన్యత్ర భీష్మాత్” ఇత్యవతారికాగ్రంథస్యైతద్విషయకత్వస్ఫుటప్రతిపత్త్యధామితి ధ్యేయమ్. “దుష్కరమ్” ఇత్యాది ప్రతిజ్ఞాపాపంవాక్యమ్. “యత్” ఇత్యాదికన్తు హేతుపరమ్. (నామ్ పెరియ) ఇత్యాది. (అరున్దొబ్బిల్)-దుష్కరంకర్త. (నిన్దై త్తిరున్దోమ్) ఇత్యత్ర-(౧) “నేయమన్యేవనగరీ” ఇత్యాదికమభిప్రేతమ్. (౨) “సన్త్యేకపదాన్యన్యవధారణాని” ఇతిన్యాయేన - అసత్యప్రేవకారే రామఏవ దుష్కరంకృతవానితి లాభేన స్వస్యాదుష్కరకర్తృత్వసిద్ధ్యా, స్వనిష్ఠ దుష్కరకర్తృత్వాపేక్షయా రామనిష్ఠదుష్కరకర్తృత్వ మతిశయితమితి హనుమదభిప్రాయ ఇత్యాశయేనవ్యాచక్షే (పెరుమాళ్ నమ్మిలుమ్) ఇత్యాదినా. యద్వా - స్వాత్మానం దుష్కరకర్తృకారణ మభిమన్యమానేనహనూమతాపి, “దుష్కరంకృతవాన్” ఇత్యుక్తేః, అత్రత్యదుష్కరకర్తృః- హనుమత్కృత దుష్కరాపేక్షయాతిశయితదుష్కరపర ఇత్యాశయేనవ్యాచక్షే. (పెరుమాళ్) ఇత్యాది. అత్రచ-దుష్కరకర్తృత్వార్థమటక్షీభూతకృతేః కర్తాకాక్షాయామ్, రామస్యతథాక్షేప్తవ్యాఖ్యాతాపత్తేః, అన్యస్యకస్యచిత్తధాత్వేచ, అనువస్థితసమ్మన్థకల్పనాపత్తేః, హనుమతేఏవకర్తృతయోపస్థితస్య తథాత్వముచితమితి (పెరుమాళ్ నమ్మిలుమ్) ఇత్యాది. యద్వా-సముచ్చయీప్రయోగాత్. సముచ్చయానహంస్వవ్యావృత్తందుష్కరకర్తృత్వం రామస్యహనుమ

(౧) క్రిత-మన్ద-౩-౧౩.

(౨) ఇదమనన్వితమశుభమివభూతి అవ

ధారణాత్ ఇతిచ పార్వోద్యుక్తే.

వ్యా.—అరున్దోఢీత్ శెయ్ తారాయరున్దతు.

టి.—దభిప్రేతమిత్యాశయేనవ్యాచప్టే (పెరుమాళ్) ఇతి సముచ్చయేహి సాహచర్యప్రతీతేనాదృశ్యం వ్యజ్యతే. తదుక్తమ్ (౧) “సహచరణంచ ప్రాయేణసదృశయోః” ఇతి అతోఽత్రసముచ్చయాభావాత్ సాదృశ్యాప్రతీత్యాస్వవ్యావృత్తత్వలాభ ఇతి ధ్యేయమ్. యద్వా-రామోదుష్కరం కృతవా నితివక్తవ్యే “దుష్కరం కృతవా రామః” ఇత్యుక్త్యా-దుష్కరకర్తృకాణి మనూద్యతాదాత్మ్యేన రామోవిధీయతే. తథాచ-ఉద్దేశ్యతావచ్ఛేదకవ్యాపకత్వస్య విధేయేభానాత్, వ్యాపకనివృత్తౌ వ్యాప్యనివృత్తౌ, రామాదన్యత్రస్వస్తిన్విద్యమానమపి దుష్కరకర్తృత్వమ్-రామనిష్ఠదుష్కరకర్తృత్వా వేక్షయాఽపకృష్టత్వాదసత్కల్పమితి హనుమదాశయఇత్యభిప్రాయేణవ్యాచప్టే (పెరుమాళ్ నమ్మిలుమ్) ఇత్యాదినా. సముద్రలఙ్ఘనస్య దుష్కరత్వమ్-ప్రకృష్ట ప్రయాస సాధ్యత్వాత్ దుఃఖేనకర్తవ్యత్వరూపమ్; సీతావిశ్లేషణాదేస్తత్వస్తు-శోకస్తనాపనాదిమహావధాహేతుత్వాత్, ప్రణయిత్వలక్షణమహాగూణ హానికరత్వాత్, మహాజనోపాలమ్భహేతుత్వాచ్చాఽపీతి (నమ్మిలుమ్) ఇతి ప్రకరణనిర్దేశఇతి ధ్యేయమ్ దుష్కరశబ్దస్తు (౨) “ఈచద్దుస్సుమ కృచ్చాక్రికృచ్చాక్రిథేమఖల్” ఇతి సూత్రేణ విహితఖల్ ప్రత్యయాన్తః.

నను-సీతావిశ్లేషణాదినా రామస్యకథందుష్కరకర్తృత్వేన గహా? కళత్రాన్తరేణ రతిధర్మయోగిన్ధేరిత్యాశఙ్క్య (౩) “నచాఽస్యమాతాసపితాతథాన్య స్నేహాద్విశిష్టోఽస్తి మయాసమోవా” (౪) “మయిజీవితమాయత్తమ్” ఇత్యాద్యుక్తరీత్యా సీతేతరవిముఖస్య,

వ్యా.—(రామః) ఏకదార వ్రతరాయ్ విరాట్టియైయైయవ ర్తి
యాత పెరుమాళుకు-

టి.-ఏకదారవ్రతస్యరామస్యనకశత్రాన్తరేణతత్పిద్ధిరితిబోధయితుంత్వస్య
కదారవ్రతత్వప్రసిద్ధిప్రత్యభిజ్ఞాపకరామశబ్దోహనుమతానిదిష్ట ఇత్యభి
ప్రాయేణవ్యాచప్టే(ఏకదారవ్రతరాయ్)ఇతి.ఏకా-కేవలా-దారాః-పత్నీ,
యస్యసతథోక్తః- ఏకదారః,అయంచభావప్రధానోనిదేశః; తథాచ-
ఏకదారత్వం వ్రతమ్-నియతానుష్ఠేయమ్, యస్యసతథోక్తః తథాచ
సీతేతరస్త్రీమాత్రవిముఖ ఇత్యర్థః.తదాహ(పిరాట్టియైయై) ఇత్యాది.
యద్వా(౧) :త్వంజీవితంత్వమసిమేహృదయద్వితీయం త్వం కాముదీ
నయనయోరమృతంత్వమగ్నే'ఇత్యుక్తరీత్యారామస్యభోగ్యాన్తరస్థానే
పీయమేవేతి వివక్షయా స్వతస్త్రివిశేషణమ్. అతఏవ వేతూరు త్తి
యై ఇత్యనుక్తిః. ననుచ-ఏకదారవ్రతత్వం ససీతావిశ్లేషణాదిషు దుష్క
రత్వాపాదపద్వారాగహాప్రయోజకమ్, కిన్తు స్వసుఖానాదరహాప
ధైర్యాఖ్యగూణ విశేషహేతుతయా శ్లాఘాకరమేవేత్యా శబ్ద్య, తథా
సతి + ప్రణయిత్వలక్షణ గుణోపమదేశకత్వాయోగాత్ ; తథాచ
సీతావిశ్లేషణాదికం గర్వాప్రయోజకమేవేతి బోధయితుం హనుమతా
రామపదం నిదిష్టమ్ ; తత్రచ సమభివ్యాహృత సమ్బద్ధిలాభ
న్యాయేన దుష్కరపదార్థఘటక క్రియాయాం రామపదనిదిష్టస్య
కర్తృత్వాచిత్వాత్ రామపదస్యచ ఉక్తరీత్యా రమతఇతివృత్త్యైచ
ప్రణయిత్వవిశిష్టపరత్వాత్, తత్సమభివ్యాహృతం దుష్కరపదమపి

(౧)

స్వీ అవికృత చిత్తత్వరూపదైర్ఘ్యస్య సుఖానాదరహాపత్వకథనమ్ - కార్యకా
రణయోరభేదాధ్యవసాయేన.

† సీతావిశ్లేషణశ్రిత్యాదిః

న్యాయా.—దుష్కరమ్, ప్రణయికళాయ్ ప్రియదారాకచ్చయ్యవరి
తొవైచ్చయితార్

టి.—ప్రణయిత్యావచ్చిన్న రామనిరూపిత దుష్కరత్వపర మిత్యా
ఇదే వ్యాచప్తే (దుష్కరమ్ - ప్రణయికళాయ్) ఇత్యాదినా. (౧)
“జ్వలితికసస్తేభ్యోణః” ఇతి సూత్రేణ వ్యుత్పాదితోఽయం రామ
శక్తిః (౨), “రామారమయతాంవరః” ఇత్యత్రతు-రమతేన న్నభావిత
ణ్యైర్నాత్ కర్తరిణప్రత్యయ ఇత్యభిప్రేతమితిభావః. సకృత్ప్రియుక్త
స్యాఽపి పునస్యాఽనేకార్థపరత్వం ప్రయోక్తవివక్షావశాత్ తస్మా
ప్రత్యాదినా సులభమిత్యు పోద్ధాతవప్రపశ్చితమ్, నను-ఏకదారప్రత
త్వేపి ప్రణయిత్యేషవ, రామస్య దేశకాలవ్యవస్థావిరహేణ స్త్రీపరత్వే
స్త్రీగత్వప్రయుక్తశిష్టగహాన్యాత్, తత్పరిహారాయతదాతదాతద్విశ్లే
షణమావశ్యకమితి, నతేనేదం దుష్కరమిత్యాశక్త్యు, స్త్రీగత్వప్రయుక్త
దోషానాదరేణవా, తత్సమాధిత్సయావా (౩) “ఛాయేవానుగతా
తనః” ఇతి, వరణకాల ఏవాభ్యనుజ్ఞానా దోషానవతారబుద్ధ్యావా,
సీతా మాత్మనాసహ వసంప్రాపితవతోఽస్యాఽదైవం విశ్లేషణం
నోచితమితి తేనేదం దుష్కరమేవేతి బోధయితుం ి ప్రాజ్ఞ
న్యాయేన దుష్కరపదార్థ ఘటక క్రియాయాం రామపద నిర్ది
ష్టస్య కర్తృత్వ లాభాత్, తస్యచ స్వేనసహ సీతాకర్తృక వస
ప్రావణకర్తృత్వ ప్రసద్ధేః. (౪) “వసంసభార్యః ప్రవివేశరాఘవః.
ఇత్యాదిషు రామపదనిర్దేశేన తస్య తద్రూపప్రత్యభిజ్ఞానాత్,

(౧) పా.-మూ-౩-౧౧౪౦.

(౨) క్రిరామా-అయో-౫౩౧.

(౩) క్రిరామా-బాల-౨౩౯.

† సదా ఇతిముద్రితకోశే.

ి సమభివ్యాప్నోతిసంబన్ధిన్యాయేన.

(౪) క్రిరా-అయో-౧౧౯-౨౨.

వ్యా.—(దుష్కరమ్) కాట్టుక్కు పోకిరిపోతకప్పడకూ డక్కొడ్డు పోన పెరుమాళ్ తమక్కుమ్ ఇతుక్కుమున్ను శెయ్యవరితు.

ఇస్సహస తైచ్చెయ్యోక్కొలి త్తవిర్ దైరో వెన్నిల్ ;

టి.—తత్సమభివ్యాహారేణ ప్రయుక్తం దుష్కరపదమ్—సీతావనప్రాపకత్వ రూపావచ్ఛిన్న రామనిరూపిత దుష్కరత్వపర మిత్యాశయేన వ్యాచక్షే (దుష్కరమ్ - కాట్టుక్కు పోకిరిపోతకప్పడ) ఇత్యాదినా అత్రచ-
(౧) “మాంచాప్యరణ్యం నయతిఃపదాతిమ్” ఇత్యాదిక మభిప్రేతమ్ (పెరుమాళ్ తమక్కుమ్) రామస్యైవ తావదిత్యర్థః, తిష్ఠతుః ప్రణయిత్యా దికమ్, పూర్వం వనప్రాపితవతః అద్యపి వంకరశ్చే పూర్వాపర వ్యాహార ఇత్యేవ కారాభిప్రాయః.

“కృతవాన్” ఇత్యత్ర కరోతి నిష్ప్రతిబద్ధయాభ్యాం భావనా భూతకాలకర్తృత్వానాం ప్రతీతే, కర్తవ్యతానజ్ఞుల్పస్య, క్రియా భవిష్య ద్వీరహసత్వయోః ప్రయోజక కర్తృత్వస్య చ వ్యావృత్త్యా తచ్చజ్ఞానాదుణి కృతివానితి పదమవతారయతి (ఇస్సహస తైచ్చె) ఇతి. సీతావిశ్లేషణ తత్కాలావచ్ఛిన్న యథాపూర్వావస్థానా దీనాం “అనయాహీనః” ఇత్యాద్యర్థతయా వక్ష్యమాణానాం బుద్ధౌ సన్ని ధానాత్* ఇస్సహస శబ్దేన నిర్దేశః. (శెయ్యోక్కొలి)-అనుష్ఠాతుం సజ్జుల్ప్య. (త్తవిర్ దైరో) - నివృత్తః కిమ్ అత్రచ సజ్జుల్ప మాత్రే ప్రత్యవాయ మాన్ద్యమ్, భవిష్యత్త్యే, అద్యానుష్ఠానప్రతిబద్ధాత్తి దనుత్పత్తిః, వర్తమానత్వేచ సమగ్రానుష్ఠాన ప్రతిబద్ధాత్ సమగ్ర ప్రత్యవాయానుత్పత్తిః. ప్రయోజకకర్తృత్వేచ - కదాచిత్ప్రయోజ్య కర్తు రప్రవృత్తి సమ్భావనేతి కిమద్యాత్త్యాహితిమితి శజ్జాశయః.

మూ.—కృతవాన్.

వ్యా.—(కృతవాన్) పత్తుమ్ పత్తాక అనుష్ఠి త్తిలరో?

ఇప్పడియివర్ శెయ్ తతు తానే తెన్నిల్;

టి.—పరివారయా పేణార్థమాహ (కృతవాన్ - పత్తుమ్ పత్తాక వనుష్ఠి త్తిలరో) ఇతి. (పత్తుమ్ పత్తాక) - దశవారమ్, దశానామప్రత్యేకం దశత్యాభిప్రాయేణ, శతవారమిత్యర్థః. అనుష్ఠితత్వదాఢ్యపరమిదమ్. (అనుష్ఠి త్తిలరో) - నాన్వతిష్ఠత్కిమ్? అనుతిష్ఠదే వేత్త్యర్థః. ఏతేన సజ్జల్యాదీనాం నిరాసః. అత ఏవ “మత్తోభూతం న తుమయా కృతమ్” ఇతి ప్రతీతిసిద్ధం కర్తృత్వాతిరిక్తం హేతుత్వమపి వ్యుదస్తమితి భావః. ఇత్థం ప్రతిజ్ఞావాక్యం వ్యాఖ్యాతమ్.

అథ హేతువాక్యం వ్యాఖ్యాతు మవతారయతి (ఇప్పడియివర్) ఇత్యాది (ఇప్పడి) - ఏవంగవాణీయతయా. అత్రచ (౧) “ననూనం మయికై కేయి కించిదాశం న సేగుణమ్ | యద్రాజానమనోచ స్త్వం మమేశ్వరతరాసతి” (౨) “పశ్యలక్ష్మణ సంరాగం తిర్యగ్గోనిగతే ష్పః! యదేషా శిఖినీకామాత్ రమణం రమతే న్రికే” ఇత్యాదిష్వివ, “దుష్కర్తవ్యవ్యాఖ్యా రామో యద్దీన స్త్వనయా ప్రభుః” ఇతి ప్రతిజ్ఞా హేతోర్వి రసాన్కర్తేణ నిర్దేశప్రవృత్తేపి, “దుష్కర్తం కృతవాన్ రామో హీనో యదనయా” ఇతి సజ్జిర్ణ నిర్దేశః కృతః. తత్ఫలంచ నిశ్చితప్రతిజ్ఞా హేతువాక్యమాత్ర ఘటకభావయోః “కృతవాన్ హీనః” ఇతి పదయోర్తద్ధే నిర్దిష్టస్య రామపదస్య పూర్వోత్తర సామాచర్య బలాత్ తదుభయసాదృశ్య బోధనమ్ , తదుభయ పోశ్యశ్యంచ ప్రతిజ్ఞావాక్యఘటకత్వ హేతువాక్య ఘటకత్వాభ్యామితి, ప్రతిజ్ఞా వాక్యఘటకత్వేన రామపదం పూర్వం వ్యాఖ్యాయ, ఇదానీం

(౧) శ్రీరామా-అయో-౧౯-౨౪.

(౨) శ్రీరామా-కీష్కి-౧-౪౨.

మూ.—రామః.

వ్యా.—(రామః) పిరాట్టియైప్పిరిన్దు కుటియశక్తామలిరున్దార్.

టి.—హేతువాక్యఘటక త్వేనవ్యాఖ్యాతుముపాద త్తై(రామః)ఇతి[యస్తా
దనయాహీనో రామోభవతి, తస్తాద్దుష్కరం కృతవా రామః] ఇతి
యోజనా మభిప్రేత్యవ్యాచప్తే (పిరాట్టియై ప్పిరిన్దుకుటియశక్తామల్)-
రేఖోపరేఖాదేరసపాయేనేత్యర్థః. అయంభావః-యదృచ్ఛాశబ్దః, జాతి
శబ్దః, గుణశబ్దః, క్రియాశబ్దశ్చేతి చతుష్టయీ శబ్దానాం ప్రవృత్తిరి
త్వేకః పక్షః, తత్రశబ్దస్వరూప ప్రవృత్తినిమిత్త డిత్థాదిసంజ్ఞాశబ్దో
యదృచ్ఛాశబ్దః, ఘటత్వాది జాతినిమిత్తకోజాతిశబ్దః; నీలాదిగుణనిమి
త్తకోగుణశబ్దః; పాచకాదిశబ్దస్తుక్రియాశబ్దఇతి. నాస్తియదృచ్ఛాశబ్దః,
త్రయీతుశబ్దానాం ప్రవృత్తిరిత్యపరః పక్షః, తత్రడిత్థాదిశబ్దానాం
జాతిశబ్దేస్తభావః. జాతిహిం ద్వివిధా; యుగపదనేకవ్యక్తివృత్తిః,
క్రమికనానా పిణ్డవృత్తిశ్చేతి. తత్ర ఆద్యా-ఘటత్వాదికా;ద్వితీయాతు-
ప్రతిక్షణభిమరశ రీర వృత్తిడిత్థత్వాదికా. కేసాంచితసంజ్ఞాశబ్దానాంతు
(౧)కృతంకుర్యాన్నతద్ధితమ్”ఇతి స్మృత్యనుసారాత్, క్రియాశబ్దేస్త
భావః. ఏవంచరామశబ్దస్య, క్రమికనానాపిణ్డవృత్తి జాతినిమిత్త
కర్తాత్ జాతిశబ్దత్వమవివాదమ్. తథాచ-తత్రతజ్జాతినిమిత్తక శబ్దప్ర
యోగానువృత్తేస్తత్ర తజ్జాతిప్రతీతి నిబన్ధనతయా, తస్యాశ్చ తత్ర
తద్వ్యజ్ఞక సంస్థాన నిబన్ధనతయా, తత్రచార్థస్యతఃసంస్థానవా వికృత
త్వేతత్రతజ్జాత్యనభివ్యక్తే, తత్రతజ్జాతినిమిత్తకశబ్దప్రయోగో నాస్తీతి
లోకసిద్ధమ్, తాన్త్రికాభ్యుపగతంచ; ఏవంచాయంరామపదవ్యవహారః,
స్వనిమిత్తజాతివ్యజ్ఞక సంస్థానావికృతత్వవ్యజ్ఞక ఏవభవతి సీతాపిక్షేపేచ,
సంస్థానవిశరణముచితమ్, (౨) “దివ్యేత్ సహస్రధాహమ్” ఇత్యుక్తే;

వ్యా - (రామః) పిరాట్టియెప్పిరిందాల్ పుకరబ్బిన్దు ఎట్టిల్ కులైన్దు ముఖమ్ వెళుత్తు ఉడమ్మిలైత్తు * ఇట్ట కాలిట్ట కళాయ్

టి - తథాఽపి సంస్థానవిశరణాభావాత్ రామో దుష్కరంకృతవానిత్యయమధఃస్థితః. ఇత్థంజాతిశబ్దత్వేన వ్యాఖ్యాన క్రియాశబ్దత్వేన వ్యాచక్షే (రామ-పిరాట్టియెప్పిరిందాల్ పుకరబ్బిన్దు) ఇత్యాదివా. అత్ర రమయితృత్వం రామపక్షప్రవృత్తినిమిత్తమ్. రమయితృత్వంచ (౧) “యావం సంహననం లక్ష్మీ సౌకుమార్యం సువేషితమ్ । దదృశుర్విస్మితా కారాః రామస్య వనవాసినః” ఇత్యుక్త రూపాది ప్రయుక్తమ్. రూపమ్-అభావణైఽపిరిమ్యత్వమ్. సంహననమ్-సంహతిభావః, తచ్చ-సుశ్లిష్టసంబంధత్వమ్. లక్ష్మీన్దు (౨) భూయిష్ఠం తేజవవాద్భిర్భూదులాభిర్భూదూకృతమ్ । చక్షురానందజనకంలావణ్యమితి కథ్యతే” ఇత్యుక్తలావణ్యమేవ. రమతేజాన్తిహేతుకప్రీత్యర్థకత్వమపి రత్నమిత్యత్రదృష్టమ్. తథాచ-యస్తాదనయాహీన్ఽపి రామోభవతి-రమయితృత్వప్రయోజకకాన్త్యాదిమాభవతి, తస్తాద్దుష్కరంకృతవా ఇత్యర్థ ఇతిభావః. (పుకర్)-అవయవశోభా. (ఎట్టిల్) సముదాయశోభా. (ముఖమిత్యాది) అత్రచ (౩) “వికలకరణః, పాణుచ్ఛాయ శ్శుచాపరిదుర్బలః” ఇత్యాద్యభిప్రేతమ్. (ఇట్ట కాలిట్ట కళాయ్) ఇతి । ఇదంచ (౪) “ఇట్ట కాలిట్ట కళాయ్” ఇతి ద్రమిదోపనిషత్సూక్తేః ప్రకృతానుగుణబద్ధవివరిణామనిర్దేశశూపమ్. (౫) “సఖిభిస్యోస్తప్రక్షీణః పరతన్త్రవిపాణురాగ్నే” ఇత్యుక్తరీత్యా. లక్ష్మణేనయథాన్యస్తమ్, తద్దేవస్యస్తమ్, సత్ప్రసారణాకుశ్చనాదీనమద్ధింపాణిపాదంయస్య తిథావిధస్సన్నిత్యర్థః.

(౧) క్రిరామా-ఆరి-౧-౧౩

(౪) తిరువాయ్-౩-౨-౪.

(౨),

(౫), పాలనా-నా

(౩) ఉ-ఉ.

వ్యా—ఇరుక్క వేడ్డావో? ఇత్తైప్పల్ మివితేసిరాట్టియుమ్, (౧)
“కచ్చిన్న తద్దేమ సమానవర్ణం

టి—(ఇరుక్క వేడ్డావో) - అసితేక్షణాయా స్వస్యాః రామ విక్లేషే
నైవం విధత్వే దృష్టే రామస్యైతద్విక్లేషేనైవం విధత్వం కై ముత్యసిద్ధ
మితిభావః. యద్యవ్యయమేవ (౨) “నశర్లలభతేరామస్సింహాదిత
ఇవద్విపః” (౩) “అగ్ని నేవాగ్నిపర్వతః” ఇత్యాదికం వక్ష్యతి. తథాపి
తత్సర్వం సీతాసాభాగ్యస్యనపర్యాప్తమితి హనుమతోహృదయమితి
భావః. ఏవంహనుమదభిప్రాయోన్నయననియామికాం సీతాయాః
కణ్ఠోక్తిందశకయతి(ఇత్తైప్పల్ మివిత్యాదినా). ఇత్తై - హనుమదభిప్రేత
లావణ్యావిపర్యాసాదికమ్. (పిరాట్టియుమ్) ఇతి-హనుమతస్సముచ్చ
యః. (కచ్చిదితి) [హేమసమానవణమ్, పద్మసమానగద్ధి, తస్యతదా
ననమ్, మయావినాశువ్యతి నకచ్చిత్] ఇతియోజనా. సమానోవణోక
యస్యతత్సమానవర్ణమ్, హేమ్నా సమానవణం హేమసమానవ
ణమ్. ఛాందసత్వాత్ (౪) ‘జ్యోతిజనపద’ ఇత్యాదినా సమాన
శబ్దస్యసభావాభావః” ఇతికేచిత్. “వైకల్పికోఽయంసభావః” ఇత్యన్యే
తత్రచ-“హేమసమానవణత్వేవ ఔజ్వల్యంవివక్షితమ్” ఇతికేచిత్.
“స్పృహణీయత్వం వివక్షితమ్” ఇత్యపరే. సుదశకనభట్టపాదై
ర్వేదార్థసజ్జిహతాత్పర్యదీపికాయాముక్తమ్ - “ఏవంవణయన్తికేచి
దాచార్యాః - (౫) ‘అదిత్యవణమ్-రుక్మణమ్’ ఇతి, వణశబ్దస్వ
రస్యాత్ నకేవలం హిరణ్మయశబ్ద ఔజ్వల్యమాత్రపరః, అపితు వర్ణ
పరవచ, తహి (౬) * సీలతోయదసామ్య శ్రుత్యవిరోధః కథమితి

(౧) శ్రీరామ-సున్ద-౩౬-౨౦.

(౨) శ్రీరామ-సున్ద-౩౬-౩౭.

(౩) శ్రీరామ-సున్ద-౩ ౫-౪౪.

(౪) షా-మూ-౬-౩౦-౩.

(౫) పురుషనూ.

(౬) తెత్తిరీ-నారా-౧౧

శ్యా - తన్యాననంపద్ధసమానగన్ధి'

టి - చేదుచ్యుతే-నిలతోయదవర్ణస్యైవహేతువిశేషేణస్వర్ణవర్ణత్వముప
పద్యతే. తథానతి - భగవద్విగ్రహో బాలాతపానులిప్తమరకతగిరి
నిభోవిభాతి. తదాచ శ్రీరామాయణే 'కచ్చిన్నతద్ధేమసమానవర్ణం
తన్యాననంపద్ధసమానగన్ధి' ఇతి, నిలతోయదవర్ణస్య భగవతో హిర
ణ్యవర్ణ త్వేహేతుస్సమ్పదాయైకాధగమ్యితి నాంత్రలిఖ్యతే" ఇతి (౧)
“చునానినాశుష్యతే” ఇత్యనేనతు సేతాసహభావసవతాదృశవర్ణ
హేతురితి ప్రతీయత ఇత్యుచితమ్ పద్ధసమానేతి - పద్ధశబ్దః పద్ధగన్ధ
పరః. తథాచ-పద్ధగన్ధసమాన గన్ధయుక్తమిత్యర్థః. పూర్వత్ర హేమ
పదమపి తద్వర్ణపరమ్ అత్రచ-(౨) *ప్రశంసాయామతిశయేవాఃగన్ధి”
ఇతిమత్స్యోక్తేయః. పద్ధగన్ధహేకమాయత్వం ప్రసిద్ధమ్, అత్రతుతద్వ్యా
వృత్త్యా సామ్యతాదిలక్షణాతిశయోపనిష్ఠితః. అతోనబహువ్రీహిః. అత
ఏవ (౩) “పద్ధశంశారదన్యేన్ద్రోః ఘృణస్యకమలస్యచ । సుగన్ధిమమ
నాశస్యధన్యాద్రత్యై తద్భుజమ్” ఇతి కమలసామ్యశ్యాత్ పృథక్ సుగ
న్ధిత్వముపాత్తమ్; ఆపరిచ (౪) ‘కమలపూవాణుమో” ఇతి సంశ
యోపపాదనాయ (౫) “వెట్టితాయ్” ఇతి కమలగన్ధస్య కమాయత్వ
ముక్తం కృష్ణపాదైః అత్రచ-హేమసమానవర్ణం పద్ధసమానగన్ధిత్వా
భ్యాం*హేమ్న-పరిమామోదః ఇత్యయమన్ధోవస్తభూతపవాంత్రలబ్ధితి
† విచ్ఛిత్తి విశేషోలభ్యతే. [మయావినేత్యాది] మద్విశ్లేషేషోషణం
స్యాదేవ, తథాపితిభావో మద్విష్టోమయాద్గజ్జిహ్వస్యతే ఇత్యర్థః. మయా
నినాశుష్యతి' ఇత్యంశోంత్రసంవాదతయాఽవత్సేతః. తదిదమాహ

(౧) శ్రీరామ-సుంద-౩౬-౨౦

(౨) కై-కా

(౩)

(౪) నాయ్-చ్చియాత్ తిరు-౬౦.

(౫) నాయ్-చ్చియాత్ తిరు-౬-౧-౧-వ్యా

† విచ్ఛిత్తి- కైతిత్యమ్.

మూ.—హీనో యదనయా

వ్యా.—ఎన్ఱు అమ్మక త్తినొళియుమ్ మణముమ్ మాతాతే శెల్లా నిన్ఱు తే? ఎన్ఱు కేట్టతు. (రామః) పొడిమూడు తణలాయద్రుదార్. వడివిల్ పక్షైయై క్కాట్టిత్తువక్కిక్కొణ్ణుపోన్ఱు నడుక్కాట్టిలే

టీ.—(ఎన్ఱు) ఇత్యాదినా, (అమ్మక త్తిల్) ఇతి-శబదాననశబ్దార్థః క్తః. (౭౪)-
తేజః, అనేన-హేమవర్ణత్వమాజ్ఞవల్క్యరూపమితిసూచితమ్, యద్వా-(౭౪)
ఇతి-ప్రభావివక్షీతా; సాహితేజసోరూపమితితా చ్చికాః, వర్ణశబ్దోఽద్య
యధాశ్రుతవచః, మణముమ్, ఇతి-‘గర్భ’ ఇత్యస్యాఽర్థః క్తః, (మాతాతే)
ఇత్యాదినా-‘గుప్యతినకచ్చిత్’, ఇత్యస్యాఽర్థః క్తః అనయాహీనోఽ
పిరామోరామఇతియ త్తద్దుష్కరంకృతవాన్ ఇతియోజనాభిప్రాయేణ
వ్యాచక్షే, రామః, పొడిమూడు, ఇత్యాదినా, (౧) ‘భస్మచ్ఛన్న ఇవానలః’
ఇత్యేతద్రతాభిప్రేతమ్, రామపదాభిప్రేతమ్, (పొడిమూడు) ఇత్య
క్తమ్ (తణలాయ్) ఇత్యాదినాతు - ‘అనయాహీనః’ ఇత్యస్యా
ఽర్థః క్తః, వివృణోతి (వడివిల్) ఇత్యాదినా, (వడివిల్ పక్షైయై
క్కాట్టి)-అకారే సామ్యతాలక్షణమాద్రతాందశ్శయిత్వా, అనేన-
హృద్యనాద్రితాంగూహయిత్వేతివ్యజ్యతే, శువక్కిక్కొణ్ణుపోన్ఱుయధా
పరమపిఁరపి (౨) ‘ప్రాణేభ్యోఽపిఁక్షియోఽభసత్’ (౩) ‘మనస్వీత్సిత
స్తస్యాచిత్త్యంహృది సమపితః’ ఇత్యాదికింకధయేత్, తథా సీతం
విప్రలమ్భనేన మోహయన్ సన్నిత్యర్థః (నడుక్కాట్టిల్) ఇత్యాది
అత్రచ (౪) ‘కాంతారమధ్యేవిజనే విస్మయే’ ఇత్యాదికి మభిప్రేతం
పూర్వస్యాంయోజనాయామ్, అనయేతి త్పతీయాయాః క్తియోగత్వ
పరత్వమ్, హీనపదస్యచ విభాగాశ్రయ పరత్వమభిసన్ధాయ ‘విఁక్షి
ఇత్యుక్తమ్, అస్యాన్తుయోజనాయామ్, (౫) ‘ఓహంకీత్యాగే’ ఇతి

(౧)

(౪) శ్రీరామా-సుద్-౨౨-౨.

(౨) శ్రీరామా-బా-౭౭-౨౩

(౫) అహం-ప-౩-౭.

(౩) శ్రీరామా-బా-౭౭-౨౨.

వ్యా — తథ్యవతే !

టి.—ధాతోఃవిభాగానుకూలవ్యాపారవాచకాత్ (౧)*అదికర్తృణి కర్తరి క్త ప్రత్యయేననిష్పన్నం హీనపదమ్—విశ్లేషానుకూలవ్యాపారకర్తృ పరమ్. అనయేతి తృతీయా కర్తృతయావైశిష్ట్యపరా. ప్రతియోగిత్వ రూపకర్తృత్వ సైవ హేతుత్వవివక్షయావా తృతీయా. తథాచ-సీతా కర్తృకత్వరూప సీతాహేతుకత్వాశ్రయ త్యాగక్రియాకర్తేతివా, కర్తృతయా సీతావిశిష్టత్యాగకర్తేతివాఽర్థపర్యవసాన మభిప్రేత్య (తథ్యవతే) ఇత్యుక్తమ్. యద్వా - తృతీయార్థ కర్తృత్వస్వరామ పదార్థ ఘటకరమత్యధః ప్రీతావన్వయః. రామపదంచ, (౨) “హ లచ్చ” ఇత్యధికరణార్థక ఘృజస్తమ్, అతఏవ, (౩) “రమస్తేయోగినో యిన్తే సత్యానందేచిదాత్మని ఇతిరామపదేనాసౌ పరంబ్రహ్మభిషీయతే”, ఇతి నిరుక్తిః (౪) “అస్తథాఽయేనాదశఃనమ్” ఇతి జ్ఞాపకాత్ కర్తరిషస్థ్యా అనిత్యత్వావగమాత్ కర్తరితృతీయా. హీన ఇత్యత్రచ ఉపస్థితత్వాత్ సీతాయా ఏవకర్తృత్వమ్. తథాచ-సీతానిష్ఠప్రీతివిషయ స్స సీతాంత్యక్తవానితియదితివివక్షయా (వడివిల్) ఇత్యాదికముక్త మితిధ్యేయమ్. నను-అత్రరామస్యనసీతాత్వాగేకర్తృత్వమ్. (౫) “మమై వదుష్కృతం కిఞ్చిత్” ఇతి సీతయా స్వవిశ్లేషస్వస్వీయదుష్కృత మూలకత్వోక్తే రిత్యాశఙ్క్య దృష్టేసమ్భవత్యనృప్తకల్పనాయా అన్యాయ్యత్వాత్, సీతానిదేశేన మాయికమ్మగానుధావనేన కాసు సైవ సీతాత్యాగకర్తృత్వమ్; సీతాయాస్తు కర్తృమూలకత్వోక్తిః.

(౧) పా-నూ-౩-౪-౭౧.

(౪) పా-నూ-౧-౪-౨౮.

(౨) పా-నూ-౩-౩-౧౨౧,

(౫) శ్రీరామా-సుస్త-౩౮-౪౭.

(౩) నిరుక్త-౨౪౧.

స్వీ నిత్యమితిపారాస్తరమ్.

వ్యా - కర్తృత్వాలేఅపహృతైయానాశల్లతుఇవర్తల్భినారోవెన్న,
ఇవలై కుష్టు వైత్తాలవర్తా మకలప్పెఱువరో? (హీనోయద
నయా) ఇవరివలై విట్టు మానిన్నిన్నె పోకప్పట్టన్తో ఇవ్వపఱు
న్దాన్ పిఱన్దతు

టి - విశ్లేషాన సహసప్రయుక్తస్వాత్మోపలబ్ధుసంభ్రమమూలా తత్తైవ
(౧) “అథవానహితస్యార్థః” ఇత్యాద్యనేకకల్పోల్లేఖనాదితి పరిహార
రూపేణానతార్థార్థమాహ(కర్తృత్వాలే)ఇత్యాదినా (ఇవలై కుష్టు)
ఇతి (ఇవలై) ఇతి-వైలక్షణ్యాతిశయపరమ్ (తామ్)-ప్రేతావతామగ్రణీ
రిత్యర్థః. (అకలప్పెఱువరో)-విప్రకృష్టోభవితుమహాతి కిమిత్యర్థః (౨)
“తంచేయసుసితేక్షణా” ఇత్యక్తిత్యాన్వాపేక్షయానప్యతిశయితసాధా
గ్యయుక్తాయా స్సీతాయాఃకృతే, (౩) “మనుహికుపలయాక్షీంప్రత్య
నిష్ఠైకబుద్ధేః” ఇతివదస్థానేభయశఙ్కనన్న్యాయమ్, స్థానేతదాశఙ్క
నన్తుకైముత్యసిద్ధమ్. తథాచతదభావోనుచితః తత్తాపి విప్రకృ
ష్టదేశగమన మత్యన్తానుచిత వితిభావః వివరణమ్ (ఇవరివలై విట్టు)
ఇత్యాది. (మానిన్ పిన్న్)ఇత్యాది అన్యధాజీవగ్రాహం గ్రాహకబాణ
ప్రయోగేణైవ మాయికమృగ గ్రహణసమ్భవాదితిభావ. అత్రచ హీన
పదమ్ (౪)“ఓసంజగతా” ఇతిపరితాత్ (౫) “గత్యర్థాకర్తక” ఇత్యాది
సూత్రవిహిత కర్తరిక్తాన్తమ్. అనయేతితృతీయాయాః-ప్రేరణద్వారా
హేతుత్వమర్థః రామపదఙ్చ(౬)“బుద్ధిమాన్”(౭)“ప్రతిభానవా”¹²
ఇత్యాద్యవగతదూరదశిత్యాద్యవచ్చిన్న రామపరమ్ తథాచ-దూరి

(౧) శ్రీరామా-సున్ద-౩౬-౪౨.

(౨) శ్రీరామా-సున్ద-౧౬-౫

(౩)

(౪) జుహో-ఆ-స-ఆ

(౫) పా-నూ-౩-౪-౨౨.

(౬) శ్రీరామా-బాల-౧-౯

(౭) శ్రీరామా-బాల-౧-౧౫

వ్యా.—(అనయాహీనః) (౧) “ఇత్రైయుమకలకిల్లే” ఎన్గిటవివ
త్తై యోపిరివతు. (అనయాహీనః) మతుప్పినుడై యనిత్యయోగజ్జై
యుమ్ కులై త్తిలరా? (అనయాహీనః) (౨) “అనన్యభావామ
నునక్తచేతనాంత్యయావిహీనాం మరణాయనిశ్చితామ్” ఎన్దు
శొన్నవివలైయన్తో పిరివతు. (అనయాహీనః) (౩) “శ్రద్ధయా
దేవోదేవత్వమన్నతే” ఎన్దుమ్-

టి.—దశైత్యాదివిశిష్టస్సన్నపి ప్రేరయన్త్యాసీతయా హేతునాగతఇతియ
దిగివివక్షునా (నూనికపిన్నేపోక) ఇత్యుక్తమ్. ధాతుద్వయస్యాప్యోది
త్వాత్ విష్టాఃతకాఃస్వనత్వమ్ ; హజస్తీత్వమ్, యద్వాసీతయేత్వ
నుక్త్యాఅనయేత్వక్తిః-త్యాజ్యత్వవిరోధి ధర్మాణాంభూయసాం పరామ
తాఃథా, తానేవకాంశ్చిదర్థా వక్తముపాదత్తే (అనయాహీనః) ఇతి.
(అనన్యభావామిత్యాది) (అనన్యభావామ్)- త్వదన్యవిషయకాభిప్రాయ
శూన్యామ్. త్వదనన్యాధీనసత్తాకామితివాదర్థః. (అనురక్తచేతనామ్)-
త్వద్విషయకానురాగాత్తక సర్వబుద్ధియుక్తామ్. (త్వయావిహీనామ్)
త్వయావిశిష్టామ్. (మరణాయనిశ్చితామ్)- మరణంప్రాప్తం నిశ్చయ
వతీమ్. (౪) “క్రియాఞ్ఘోషపదస్య” ఇతిచతుర్థీ. (౫) “అదికర్తృణిక్తః”
ఇతిక్తః.(ఎన్దుశొన్నవివలై)ఇత్యనేన-అనయేత్వస్యాఽర్థఃక్తఃపతేష్వైకై
కమేవత్యాజ్యత్వ విరోధి, కిముతసముదాయఇతిభావః. ఏవమాన్యశంస్య
హానికరత్వాత్ సీతావిక్లేషస్య మహారత్వముక్తమ్.

అథ - తేతోహానికరత్వా ద్దుష్కరత్వాభిప్రాయేణవ్యాచక్షే
(అనయాహీనః. శ్రద్ధయా) ఇత్యాది. (౬) “మేధాశ్రద్ధాసరస్వతీ” ఇతి

(౧) తిరువాయ్-౬-౧౦-౧౦.

(౪) పా-నూ-౩-౪-౭౧.

(౨) క్రియా-అయో-౨౭-౨౨.

(౫) పా-నూ-౩-౪-౭౧.

(౩) య-వే-౧౭-ప్ర-౩-౪-౧౧.

(౬) క్రిష్ణపు-౧-౯-౧౧౯.

వ్యా - (౧) “అప్రమేయంహిత త్రేజోయస్యసా జనకాత్మజా”
ఎత్తుమ్-(౨) “ఆనిన్యారాఘవేణహం భాసః రేణప్రభాయధా”
ఎత్తుమ్-ఎల్లాప్పడియూలుమ్ తమకు-

టి.-పురాణరత్నప్రామాణ్యాత్ శ్రద్ధాశబ్దోలక్ష్మీపరః దేవత్వమ్-ద్యోతి
మానత్వమ్, తథాచ-దేవః - భగవాన్, శ్రద్ధయా-శ్రియా, దేవత్వమ్-
ద్యోతమానత్వమ్, ఆత్మతే-ప్రాప్నోత ఇత్యర్థః అప్రచ (౩) “స్వత
శ్చీ)స్త్యం విష్ణోస్త్వమసి” ఇతిశ్లోకోఽనుసంధేయః. “శ్రద్ధయాదేవో
దేవత్వమత్నతే” ఇత్యేతదన్యస్తత్వగహస్యమ్” ఇతిచ. ఆహుశ్చవాదికే
సరిణః-..దేవత్వమ్-ద్యోతమానత్వమ్, తచ్ఛాచ-భరణభూతయా శ్రియా
(౪)*శ్రియశ్చీ)యోస్త్యేవ” ఇతి శ్రుతోదేవత్వశబ్దస్యక్రీడాదిసాధారణ
త్వాత్ స తద్వ్యవస్థాపనార్థం స్ఫూర్థతేజఃపదయుక్తముపబృంహణ
ముపాదత్తే, (అప్రమేయంహిత) ఇత్యాది. ఆనిత్యయుక్తాయాః నిత్యతే
జోనియామకత్వమయుక్తమ్, నిత్యాఽనిత్యసంయోగ విరోధాత్ ఇత్యా
శబ్దాపరిహారాయ, నిత్యయోగనియామకాఽపృథగ్నిధధర్మతాబోధ
కం వచన ముపాదత్తే (అనన్యా) ఇతి. అపృథగ్నిధధర్మభూతేత్యర్థః,
ప్రభాద్యస్తాంతాత్. తదేతదాహ (ఎల్లాప్పడియూలుమ్) ఇతి. పరత్వాది
నాసర్వేణప్రకారేణేత్యర్థః.యద్వా-“శ్రద్ధయా” ఇత్యాదిశ్రత్వా భూషా
విధయూబౌద్ధజ్వల్యహేతుత్వమ్, “అప్రమేయంహిత” ఇత్యనేన పరాభిభవన
సామర్థ్యలక్షణతేజోనియామకత్వమ్, (౫) “ఆనన్యాహిమయా” ఇత్యనేన
స్వరూపనిరూపకధర్మవిధయగా స్వరూప్రకాశలక్షణజ్వల్యహేతుత్వం
చోక్తమ్, తదాహ (ఎల్లాప్పడియూలుమ్) ఇతి-ఆభరణాదివిధయేత్యర్థః.

(౧) శ్రీరామా-ఆరణ్య-౩౭-౧౫.

(౨) శ్రీరామా-మన్వ-౨౧-౧౬.

(౩) శ్రీరామా-ఆత్మ-౨౧

(౪) స్తాత్రితశ్చే.

సీ (హ) తన్నిరాసార్థమ్.

(౫) శ్రీరామా-యోగ-౧౨-౧౯.

మూ.—ప్రభుః.

వ్యా.—మినుక్కుముడ్డాక్కుకిఱ వివశై యోవిదువతు. (ప్రభుః) ఒస్తుమటియాతారాయినూర్.

టి.—మినుక్కుమ్) ఔజ్వల్యమ్. అనేన-దేవత్వశబ్దో ద్యోతమానత్వ పరః, నతుక్రీడాది పరఐతిసూచితమ్. (ఉడ్డాక్కుకిఱ) ఇత్యనేనచ - (౧) “ఉపపదవిభక్తేఃకారకవిభక్తిబలీయసీ” ఇతిన్యాయేన, “శ్రద్ధయా” ఇతి కరణేత్వతీయా, నతు (౨)* సహాయోగే తృతీయేతి ధ్వనితమ్ విస్తర స్వత్ర సంప్రదాయగ్రంథేషు ద్రష్టవ్యః.

నను-౩. “అష్టానంతస్యశరణమ్” ఇతిన్యాయేనావిశేషదశికన స్తస్యనేపంప్రత్యవాయప్రయోజకమిత్యాశబ్ద్యతిరక్తాంశాప్రవశ్యత్వయోగ్యతా విరహిణాం విశేషగత్యానాభావస్య ప్రత్యవాయానుత్పాదప్రయోజకత్వేఽపి విశేష వినుశ్చయోగ్యస్యాఽప్యస్య తద్విషయకా విరహేణదృశకర్తకరణం గహప్రయోజకమేవేతి పరిహారాభిప్రాయేణవ్యాచప్తే (ప్రభుః, ఒస్తుమటియాతారాయ్) ఇత్యాదినా. [యస్తాత్పృథుస్సన్న నయాహీన స్తస్తాద్దమ్భరం కృతవాన్] ఇతియోజనాయామ్, (౪) “గుణేనజ్ఞాన్రిశక్తికమ్” ఇతిన్యాయేన ప్రభుత్వేగహాపర్యవస్యతి. ప్రభుపదంచ - రాజ్యాదిసమ్మతిమత్యవివేకిని ప్రాయశః ప్రయుజ్యతే; వివేకవివక్షాయాంతు (౧) “ప్రభోభావజ్ఞస్య” ఇతిభావజ్ఞత్వం పృథగ్బిదిశ్యతే, తత్రచ ప్రభుపదంనమ్మన్తేమాత్రపరమ్. అతఏవవిభక్త్యాభావేన ప్రభూణాం స్వభావవణానప్రస్తావే, “అరక్తాలోకోచ్ఛేద్య మప్రదీపప్రభావనేయమ్” ఇత్యాద్యుక్త్యా “విశేషతశ్చరాజ్ఞాం విరళవిరళాహి తేషా ముపదేష్టారః, నశ్మణ్యన్రిక్రమ్యాన్రిగజనిమీలనమాచరన్తః భేదయన్రి హితోపదేశదాయినో

(౧) కైయ-పరి.

(౨) పా-మూ-౨-౩౧౯.

(౩)

(౪)

(*)

వా. - ప్రభుత్వమావతు-అతియూ తనమితే. (ప్రభు:) మేనై
య్యుద్ధిత్తనైపోక్తి, నీర్మయైల్లెయ్యాయునత్తు.

టి. - గురూన్" ఇత్తుక్తమ్. యన్యసి(౧) "ప్రభుత్వమవివేకతా" ఇతిప్రభు
త్వాత్ పృథగవివేకత్వం నిదికప్తమ్. తథాఽపి ప్రయోగ ప్రాచుర్యాద
వివేకిన్యధిపపన ప్రభుపదం స్వరసమ్. క్రూర్యాతిశయ వివక్షయా
పృథగుపాదాసమ్. (౨) "కిముయత్రచతుష్టయమ్" ఇత్యనభావహైక
రాశిప్రవిన్యత్వాద్వా ప్రభుపదమవివేకపరమ్. రామేజ్ఞానశక్త్యోః ప్రసి
ద్ధసాహచర్యాత్ శక్తపర్యాయ ప్రభుశబ్దస్య పరిసజ్జ్యశ్రయణేనవా
వివేకవిరహావరత్వమ్ తదియూహ(ప్రభుత్వమావతు)ఇతి.(ప్రభుత్వమ్)-
ప్రభుడ ప్రవృత్తిని త్రమ్; ప్రభుసనజన్యభావే ప్రకారోవా. (౩)
"తస్యభావ స్వరూపా" ఇత్యత్రపక్షద్వయస్యాఽపి స్వీకృతత్వాత్. (అతి
యూ తనమితే)- వివేకభావఃకిల. వివేకరహితత్వస్య ప్రవృత్తినిమిత్తా
స్తభావపక్షే సముదాయావయవ భావాత్ సామానాధికరణ్యమ్.
అత్యో స్తభావపక్షేతు సాహచర్యాత్ సామానాధికరణ్యమ్. అత్రచ
(౪) "మహాన్ప్రభుః" (౫) జగత్ప్రభుమ్" ఇతిప్రభుపదం పరదశా
భిప్రాయేణ భగవతిప్రయజ్యతే, పరత్వంచ (౬) "అవాన్యనాదరః"
ఇత్తుక్త స్వభావవిశేషః. పరత్వసాశీల్యేచ భగవత్స్వరూపానుబద్ధి
భక్తా; సాశీల్యంచ - స పయోజన బుద్ధ్యా సంశ్రిత సంక్షేపైకస్వభావక
మ్. "సంక్షేపైకస్వభావక" అని ప్రతీతిసమ్మతేషాం ప్రతీతిసమ్మతేషాం
ప్రభుత్వమేనాన్యోన్యోన్యత్వాత్ ప్రయక్తమిత్యభిప్రాయేణాథా
సమాచారప్రకారేణ తద్వైత్యుచితం. (మేనై)-పరత్వమ్. (నీర్మ)సా
త్వం-చిత్తరాజత్వం-వాఽన్య(౭)-"రాజవిద్యావినీతశ్చ" (౮)ప్రచా

(౧) హితోపదేశే-సర్ది.

(౨) హితోపదేశే-సర్ది.

(౩) పా-సూ-౫-౧-౧౧౭.

(౪)

(౫) సహస్రనామాధ్యాయే.

(౬) ఛాన్దోగ్య-౩-౧౪.

(౭) శ్రీరామా-మన్ద-౩౫-౧౩.

(౮) శ్రీరామా-మన్ద-౩౫-౧౩.

వ్యా.—(ప్రభుః) ఆనై కుతిరై కట్టపుమ్ పడైయాళపుమ్ కణక్కు
కేళిత్త కుపుమ్ కత్తై త్తనై పోక్కి ప్రణయిత్వైత్తిల్ పుతియ
తుణ్డెలరాయిరున్దతు. (ప్రభుః) (౧) * పెన్జిన్ వరుత్తి మఱియాతాన్.

టీ.—రజ్జశ్చ కర్తా కామ్', (౨) 'రథచర్యానుసమ్మతః' (౩) 'సేనానయవిశా
రజః' (౪) 'ఆయకర్తణ్యపాయజ్ఞః' ఇత్యాద్యుక్త స్వభావవిశేషా
కాం ప్రణయిత్వస్యచ సిద్ధారాజ విద్యావినీతత్వాది నిబంధనప్రభుత్వస్య
విశిష్టత్వే ప్రణయిత్వస్యవచ్చేదాధేత్యభిప్రాయేణ వ్యాచక్షేప్తే (ప్రభుః,
ఆనై కుతిరై) ఇత్యాది. (పడై) సేనా. ఆయుధమ్ వహింక కుపుమ్ కత్తై
ఇత్యత్ర (౫) "రాజవిద్యావినీతః" ఇత్యాదికమభిసంహితాన్ పుతియ
తుణ్డెల్, అన్నప్రాశనేనాపిశూన్య ప్రణయిత్వప్రకృత్యాపి శూన్యః
ప్రణయిత్వప్రకృత్యాపి రహితఇత్యర్థః. "ప్రభుః" ఇత్యత్రచప్రాతి
పదికవిభక్తిభ్యాం స్వతంత్రపూర్వప్రతీతేః పరతంత్రస్త్రిత్వనియత
స్యసస విశేషానభిజ్ఞాన్వంప్రభుపదవిచిత్తమిత్యాశయేనాపిహ, (ప్రభుః,
పెన్జిన్) ఇత్యాది అత్రచ (౧) "పెన్జిన్ వరుత్తి మఱియాత పెరు
మాన్" ఇతిసూక్తిరభిప్రేతా. యన్యపి, (౨) "నిస్వరంచక్రవాకానాం
నిశమ్యసహచారికామ్ పుణ్డరీకవిశాలాక్షీకథమేషాభవిష్యతి" ఇత్యాది
నా రామస్య సీతావ్యసంప్రతిసంధానమవగమ్యతే, తథాపి తదపర్యా
ప్తమితి మానుమతోన్మాదయమితిభావః. నాన్యపురుషాన్దరివత్ (స్త్రీ
జన్మవిరహఃపరాయత్తః, తథాపి తద్విరహోన్యగవాణశీయత్వహేతు

(౧) నాయచ్చియర్-తిరుగి-౧. (౪) రా-అమో-౧-౨౬.
(౨) క్రిరామా-బాల-౧౦-౨౬. (౫) క్రిరామా-సున్ద-౩౫-౧౩.
(౩) క్రిరామా-అమో-౧-౨౯. (౬) రామా-కిష్కి-౩౦-౧౦

వ్యా.—(౧) “అజాయమాన్ బహుధావిజాయతే” ఎన్టుమ్. (౨) “బహు
నిమేష్యతీతానిజన్తాని” ఎన్టుమ్, (౩) “పల్ పిఱవిప్పెరుమాన్” ఎన్టుమ్-
పిఱక్కి-ఱపిఱవివెళ్ళ త్తి లేయెరు పెళ్ళిఱవి పిఱన్దానాకిలితే

టి — రేవేత్యభిప్రాదేణవివృణోతి (అజాయమానః) ఇత్యాదినా విధిపే
ధయో రేకవిషయత్వే వ్యాఘాతాత్ వస్తునిచరికల్పాయోగాత్, (౪)
“నాకారణాత్” ఇత్యాద్యుపబృంహణస్వరసాక్షిపరిష్కేయపేతుకత్వో
క్తేశ్చ, కర్తృపేతుక జన్తూన్యః, అనుగ్రహపేతుక బహుజన్తూని
త్యస్య శ్చ తేరధః. (పల్ పిఱవిప్పెరుమాన్) అనుగ్రహైక మూల
కానన్త జన్తప్రయుక్తమాహ త్యవార్. (పిఱక్కి-ఱపిఱవి) పాకం చరణే
వన్నిదేశః. (వెళ్ళమ్)-పరమ్పరా (బిరు పెళ్ళిఱవి) పకం (స్త్రీ) జన్త (పిఱ
న్దానాకిల్)-ప్రాప్తవాంశ్చేత్, దైత్యమోహనీతు భూమివైవ, నా
వతారః. అతపవచభాగవతే, భగవన్తంప్రతిరుద్రః (౫) “అవతారా
మయాదృష్టా రమమాణస్య తేగుడైః! సోహంతద్ద్రిష్టమిచ్ఛామియత్రే
యోషిద్వపుధ్కృతమ్” ఇతి, దైత్యమోహిన్యా అవతారా ద్వ్యతిరేక
మాహ. భగవతాచరుద్రం ప్రతి, (౬) “కాతూహలాయదైత్యానాం
యోషిద్వేషామయాధృతః” ఇతి దైత్యమోహిన్యా వేషత్వం కణ్ణోక్తమ్

(౧) పురుషమా-౨

(౨) గీతాయామ్-౪-౫.

(౩) తిరువాయ్-౨౯-౫

(౪) వి-పు-౫-౧౦-౫౧.

(౫) తి-మొ-౨-౨-౨.

(౬) తి-మొ-౨-౨-౨-వ్యా

౨,

౨ బాగవతే-౨-౧౨-౧౨.

(౬) భాగవతే-౨-౧౨-౧౨.

మూ.—ధారయతి.

వ్యా.—ఇవ్వినై యాశనాయ్ పెన్ పిఅన్దారెయ్తుమ్ పెరున్దుయర్
ఊవళు ఇప్పడిప్రభుక్కుళాయ్ ఇవర్ శెయ్తెన్నేన్నిల్ , (ధార
యతి) “పిరాట్టియైప్పిరిన్ద పెరుమాళ్ కడలిలేపుక్కూర్ ముడిన్దార్ ,
ఎన్దు పేర్ పడైక్కు వేణ్ణావో?

టీ.—(ఇవ్వినై యాశనాయ్) ఏవంవిధవ్యాపారస్సక్. ఏవంవిధపదేన-
ఉపవాసకృత్యాదికం వివక్షీతిమ్. (పెన్చీఅన్దారెయ్తుమ్ పెరున్దుయర్)
అయంచ ద్రమిడోపనిషత్సూక్తిఖిద్దః (స్త్రీజన్మనా జాతై రనుభూ
యమానం మహాదుఃఖమిత్యర్థః (అఱివతు)-జానీయాత్. తథాచ-
తదభావాత్తదబావ ఇత్యర్థః. యద్యపి - మానుషజన్మాదిష్వపి తత్తదు
చితదుఃఖాభావో హేయ ప్రత్యసీకత్వాత్, తద్వదేవ స్త్రీజన్మ స్వీకా
రేఽపి తదుచితదుఃఖాప్రాప్తిరితి, తథాఽపి (స్త్రీజన్మ సద్భావేవ్యభి
నాయిదుఃఖ ప్రసక్తిర్వా స్యాత్, తదభావాత్తు సాఽపి దులకభేతి
హృదియచ్.

ఏవమవివేకిత్వ లక్షణప్రభుత్వస్య సీతావిశ్లేష ప్రయోజకత్వేన
గహణహేతుత్వం వ్యాఖ్యాతమ్, అథతనై వ్రవ ప్రభుత్వస్య సీతావిశ్లే
షేఽపిసత్తాదిప్రయోజకత్వాత్ గహణహేతుత్వమితిధ్వనయ్. “ధార
యతి” ఇత్యేతదవతారయతి(ఇప్పడిప్రభుక్కుళాయ్) ఇత్యాదినా. వ్యాఖ్యే
యంపదముసాదాయవ్యాచప్టే (ధారయతి - పిరాట్టియైప్పిరిన్ద) ఇత్యా
దినా. ధృతిః ఇత్యుత్ర (౧) *ధృధాతో ధౌర్యాధికత్వదశకనాత్ అత్ర
ధృధాతు సదధికః. (౨) “నివృత్తపేరన్దాతోః ప్రకృతేఽథేణిజు
చ్యతే” ఇత్యనుశాసనాత్ నిజవ్యసరీక్తాధికః. తథాచ. “ధారయతి”
ధృతిమాన్ భవతీతి, తదిదమభిసన్దాయాచ (కడలిలేపుక్కూర్ ముడిన్దార్)

వ్యా—(ధారయతి)ధరిత్తిరుప్పతే. ఇతి శ్రీరామాయన తైత్తిరీయశ్లోకాః—
 టి.—ఇతి. ధైర్యభక్తిసంపిఠుభక్తిశేషః. అత్రచ (౧) “అపరాహ్యం నామ
 స్వప్నే” (౨) “నచరామోజీవతి” ఇత్యాదికంచ ద్రష్టవ్యమ్. అత్రచ-
 ప్రభుపదవివక్షితయో రవివేకక్రివిశేషయో స్తచ్చులక ధైర్యేచ
 గహాపర్యవసృతీతి ధ్యేయమ్. అత్రచ - కర్తృబోధకా భూతస్థలేషు
 సతికర్తృబోధకపదసమభివ్యాహారే కర్తృవిశేషిత కర్తృత్వాదిప్రకారక
 క్రియావిశేషక శాబ్దబోధస్య సర్వాభ్యుపగతత్వాత్, బోధక్రిమేణ
 బోధక క్రమస్యచ శేషిక్రమన్యాయవిధిత్వాత్, ధారయతేస్సు
 కర్తృకత్వే తత్ర “దేహమ్” ఇత్యన్యైస్త్వయేచాభిమతే, దేహం
 ధారయతీత్యాచుపూర్వీ స్వాత్, నతు.. ధారయత్యాత్మనోదేహమ్, ఇతి,
 ఏవంచవ్యుత్క్రమవిదిష్టన్యాయపిక్రమకల్పనయాన్వయే గౌరవాత్
 యథాన్యాయమేవాన్వయఉచితః; తథాచ ధారయతే రకర్తకత్వం
 సిద్ధతి తచ్చ (౩) “నివృత్తప్రేరణాద్ధాతోః ప్రాకృతేర్ధేజిజుచ్యతే”
 ఇత్యనుశాసనవశాత్ సులభమ్; తత్రధారయతేరకర్తకత్వమ్- ధృతి
 శబ్దితద్ధైర్యాధికత్వేన సత్తాధికత్వేనవా నమ్భనతి ధృధాతోస్తత్తా
 ధికత్వంచ (౪) “యదిమాసంధరిష్యసి” ఇత్యాదిప్రయోగాత్, (౫)
 “ధృజ్ అనఘానే” ఇతిధాతుపారాచ్చాన్వయవ్యతే. తత్ర(కడలిలే)ఇత్యా
 దినాధైర్యాధికత్వేన వ్యాఖ్యానసత్తాధికత్వేన వ్యాచక్షేధారయతి-
 ధరిత్తిరుప్పతే. ఇతి. అత్రచ-అశక్తునా ధారయతుమితిప్రయోగోభి
 మతః. అత్రచ ధారయతేరకర్తకత్వమాత్ర వివక్షాయామ్, ధరతిస్త్వా
 త్మనోదేహంసతోకేనావసీదతీతిస్వాత్, సకర్తకత్వమాత్రవివక్షాయామ్,

(౧) శ్రీరామా-యన్ద-౫-౯

(౪) శ్రీరామా-సుద్ధ-౬౬-౧౦

(౨)

(౫) శుదా-౮-౮-౮.

(౩) వైయా-కా.

మూ — ఆత్మనోదేహం.

వ్యా — నిత్యమానందరూపతైయజ్ఞోక్తిహోమోవెన్న, (ఆత్మనోదేహమ్) నిత్యమానందరూపమిరుక్కు, (౧) “ఇచ్ఛాగృహీతాభిమతీరుదేహః” ఎన్ను వద్దేటియాన ఉడమై విడలాకాతో ?

టి — ఆత్మనోదేహంధారయతీస్యాత్ ; ఉభయానురోధాత్తు ధారయతే రక్షకత్వం సకర్తకత్వంచాభిమతమ్ ; అకర్తకత్వంతుదశికాతమేవ, సకర్తకత్వంతు దశకయిష్యతే. నను (౨) “అపిజీవాహః-ముహూర్తమ్” ఇతిత్యా ప్రణయిజనవిశ్లేపే ముహూర్తసత్తా నగహావహేత్యా ఇహమ్, సత్యమ్, సముహూర్తసత్తా గహావహా, ప్రకృతేత్యభూయసా కాలేన సత్తేతి లట్ ప్రత్యయావప్తమేన పరిహరన్వివృణోతి (ఇత్తనైవోతు ఇతి. అత్రచ-అప్తమోనవమోవా మాసోవిపక్షితః, శబ్దప్రయోగ సమకాలత్వంహి లడ సైవాచ్యక్రియాయా వర్తమానత్వమ్.

చను-కథంసత్తానాశస్సన్యత్, (౩) “విత్వోనిత్యానామ్” ఇత్యా దిభిర్నిత్యత్వావగమాదితచేత్, మా-స్తునిత్యాత్మస్వరూపసత్తానాశః, నిత్యాత్మాతిరేకీణోదేహస్యనాశే కఃప్రతిబద్ధ ఇత్యాశయేన “ఆత్మనోదేహంనావసీదతి” ఇత్యేతదవతారయన్వ్యాచప్తే (నిత్యమాన) ఇతి. నిత్యమానందరూపమిరుక్కు-తివ్విత్వత్వధాః, తన్నాశోనప్రసజ్జనీయ ఇతియావత్. (ఇచ్ఛా) ఇతి “ఇచ్ఛాగృహీత” ఇతి కర్తృమూలకత్వవ్యవధానః. “ఆభీమతి” ఇతి - భోగ్యతాతిశయపరమ్. విచ్ఛికస్యత్యాగస్సు కరః, వియోగేచభోగ్యవస్తుభిగమో-నుచితఇతిభావః. అనేనచ-తాకవిరహివ్యావృత్తిః. (వద్దేటియాన)-ఆత్మస్వరూపాతిరేకీణమ్. (ఉడమైవిడలాకాతో) దేహంకథంపరిత్యజేత్. అత్రచ- (౪) “షడ్ ల-

(౧) వి-పు-౨-౧-౨౪.

(౩) కశోపని-౨-౫.

(౨) శ్రీరామా-అయో-౫౩-౩౦.

(౪) భాష-౫-౪-౪౮.

వ్యా.—(౧) “నిత్యం నిత్యాకృతిధరమ్” ఎన్దుస్వరూపత్వోపాతి
రూపముమ్

టి.—విశరణగత్యవసాదనేషు” ఇతి షఠితేవ్యభేషు విశరణాదేశస్యా
కర్తృకత్వేవ్యవసాదనాదేశస్య సకర్తృకత్వాత్ “దేహం నావసీదతి”
ఇత్యస్య (ఉడమైవిడలాకాతో) ఇత్యభేషః క్తః యద్యపిధారయతిః-
ధారణార్థకతయూ సకర్తృకత్వేనైవ ప్రచురంప్రయుజ్యతే; ఏవమ
వసీదతిశ్చ విశరణార్థకత్వేన ఆకర్తృకతయైవ ప్రచురం ప్రయుజ్యతే,
వ్యాఖ్యాతంచైవం ద్రమిడోపనిషద్భాష్యకారైః తథాపి యథాన్యాస
భక్తేన దేహమిత్యస్య ధారయతీత్యత్రాన్వయే క్రమాన్తరకల్ప
నాగరవాత్, వీతావిశ్లేషేచ నిత్యాత్మస్వరూపసత్తాపిహేయేత్యధి
కార్థలాభాత్, ఏయోగేచ నిత్యాత్మస్వరూపసత్తైవనోచితా, దేహ
పాయస్తుసతరామ్, తత్రాపి తస్యస్వతోననపాయేపి ప్రేక్షా
వతా ప్రయత్నేన తనవసాదన మత్సన్తానుచితమితి శృంఖలితస్వారస్య
సిద్ధేః, అన్యథాతదసిద్ధేశ్చ, ధారయశిరకర్తృకతయాపి వ్యాఖ్యాతః, అవసీ
దతిశ్చ సకర్తృకతయేతిధ్యేయమ్. “ఆత్మనోదేహమ్” ఇత్యాత్మశబ్దస్యస్వ
శబ్దపర్యాయత్వాత్, తస్యచబుద్ధివిషయతావచ్ఛేదకత్వోపలక్ష్మితధర్మా
వచ్ఛిన్నవాచిత్యాత్, విచ్ఛికభోగ్యతమవిగ్రహవత్త్వస్యచ తేనవివక్షా
చిత్యాత్ “ఇచ్ఛాగృహీత” ఇత్యాదికముపాత్తమ్. నను-స్వరూపాతిరే
కిత్వం సత్యాగ్రప్రయోజకమ్, క్తిత్వనిత్యత్వమేవ, తస్యచాత్ర (౧)
“నిత్యాకృతిధరమ్”, ఇత్యాదిప్రమాణవిరుద్ధత్వాత్, నేదంగహావహ
మితిచేత్, మాన్యునిత్యస్యవిగ్రహస్యత్యాగః. అవతారవిగ్రహస్య
త్వనిత్యస్యత్యాగే కాన్యనుపపత్తిరితి శబ్దావహారిరూపేణ రామప
దాస్తభావేన, “ఆత్మనోదేహం నావసీదతి” ఇత్యేతదవతారయ

వ్యా - చిత్తమన్తోవన్న, (రామఃః త్తనోదేహమ్) అప్రాకృత
మానశరీరతైచ్చాన్నో? (౧) * ఆతియమ్ శోతియురువైయజ్ఞ
వైత్తిజ్ఞ ప్పిఞ్దపడియై విట్టాలాకాతో?

టీ. - వ్యాచప్తే (చిత్తమ్) ఇత్యాదినా (స్వరూపత్తోపాతి) ఇతి - ప్రథమచిత్త
శబ్దసమభివ్యాహారలభార్థక్ష. (చిత్తమన్తో) ఇతి - ద్వివీధీయచిత్తశబ్దార్థః
రామః ఆత్మనోదేహమ్ ఇతి. అత్రచ పూర్వవదాత్తశబ్దస్య స్వశబ్ద
పర్యాయత్వాత్, రామపదస్యచావతార విగ్రహవచ్ఛిన్నవాచక
త్వాత్, స్వశబ్దస్యాపి, తత్సమభివ్యాహృతస్య, తదవచ్ఛిన్నవాచి
త్వాత్, తత్సమభివ్యాహృతదేహపదేన తాదృశావతారవిగ్రహప్రతీతి
స్ఫులభేత్వాశయేనావహ, (అప్రాకృతమానశరీరతై) ఇతి పరమాను
దేవవిగ్రహమిత్యర్థః. (ఆతియమ్) ఇత్యాది. (ఆతియమ్ శోతియురువై) - అన్య
మశిష్యరంజ్యోతిర్కయంవపుః. (అజ్ఞ) - అజ్ఞపోత్ - తత్రేవేత్యర్థః.
(ఇజ్ఞ) - లీలాపిభూతో. (వైత్తు) - అధిష్ఠాయ. ఇదంచ, (౨) “ఏతన్నానా
వతారాణాం నిదానం బీజమవ్యయమ్” (౩) “సమస్తశక్తిరూపాణి తత్క
రోతిజనేశ్వర” ఇత్యాదిస్వారస్యత్, పరవిగ్రహస్యైవావనాదిత్వ
మితకేషాం సాచిత్వమితిపక్షేణ వ్యాఖ్యానమ్; (౪) “సర్వేనిత్యాశ్చాశ్చ
తాశ్చ దేహస్తస్యమహాత్మనః” ఇత్యాది ప్రమాణానుసారాత్, సర్వే
షాచపి భగవద్విగ్రహాణామనాదిత్వమేవ, ప్రాదుభావః పరం న్యాదితి
పక్షోముఖ్యోప్యత్రోపాలమ్భప్రకరణానురోధాదనాశ్రితః. నను - సీత
యావశరీరత్యాకరణాన్నేదం రామస్య గహ్వరహమిత్యాశ్చక్య.

(౧) తిరువాయ్-౩-౫-౫.

(౩) వి. పు-౬-౩-౩౧.

(౨)

(౪)

న్యాయా—(ఆ త్తినోదేహమ్) తా మొరుపిరాట్టయాయ్, (1) “పరాధీనాస్త్రియస్సర్వాః” ఎత్తుమ్—(2) “మాయమ్వక్తై యజ్జీయేఁ వలవిక్తైయేఁ పెణ్పిత్తై” ఎత్తుమ్—పరాధీనమాయ్నోక్తియిరుక్కి—తాగో తమ్మతానడడమ్మైప్పొకవిట్టలాకతో

టి— (1) “పరాధీనాస్త్రియస్సర్వాః” ఇత్యుక్త్యా పరాధీనాయా శ్వరీరత్యాగాకరణంనదోషః, స్వతస్త్రియ దేహత్యాగాకరణం దోష ఇతి పరిహారరూపేణాపరాధీనం వత్తుముపాదత్తే, (అత్తినోదేహమ్) ఇతి అత్రచదేహశబ్దస్యసమ్మన్విశబ్దత్వేన, సమ్మన్విశబ్దానామ్, సవభివ్యావృతశబ్దోపస్థితార్థనిరూపిత సమ్మన్వాశ్రయస్వాధికారభావత్యస్య “దేవదత్తపితృవదధీతే” ఇత్యాదావానుభావకత్వాత్, అతాపి “రామోదేహంనాపవనీదతి” ఇతిశబ్దేన—దేహేరామనిరూపితసమ్మన్విప్రవర్త్యస్య లాభేవ్యాత్మనఇత్యుక్తిః—అబ్బిక్షున్యాయేనాపవధారణంగమయతి. ఏవంచాపత్తినోదేహమిత్యస్య—ఆత్మీయమేవదేహమ్ నతఃస్త్రిణామివపరకీయమిత్యర్థఃతదాచనీతాప్రతిబద్ధ్యానాపవకాశఇత్యాశయేనాపవ(తామ్) ఇత్యాది. (తామ్) స్వతస్త్రిః. (ఒరుపిరాట్టియాయ్) తద్వదత్యస్తపరతస్త్రి ఇత్యర్థః “పరాధీనాః” ఇతి - పరాధాః, పరతన్వాక్చేత్యర్థః. “సర్వాః” ఇతి, శ్రియోపసిసక్తిహ ఇతిభావః. (మాయమ్) ఇతి. అయంచ ద్రమిణోపనివత్సుక్తిఖిల్లః ప్రబలపాపప్రయుక్తస్త్రీజన్మవత్వహమ్, మరణస్యకర్తవ్యతాంసజానామిత్యర్థః (పరాధీనాక)పరాధమేయాక. (నోక్తియిరుక్కి—తాగో) రక్షితిక్మి నభోవిరుద్ధార్థకత్వాశ్రియజేన, అపసాదనివచరీతన్తు రక్షణమేవభవతీతిభావః. (తమ్మతాన)—తమ్మతేయాన. పరాధకతారహితస్వార్థతాయుక్తేత్యర్థః, నను—నైవం వత్తుంశక్యమ్ (3) “నతేరూపమ్—అపిత, “భక్తానామ్” ఇతితుప్రమాణ

న్యాయా.—(అత్తనోదేహమ్) ఇతుతాన్ తమ్మతో? (౧) ‘భక్తానామ్’
ఎత్తు-పిఱతత్తో? పిఱరుడమ్మై ఎ శెయ్యచ్చుమక్కి-తార్.

టి.—బలేన భగవద్వివ్యమజ్జశవిగ్రహస్యాఽఽశ్రితార్థత్వావగమేనసీతావ
దేవపరకీయస్యత్యాగాయోగాదిత్యాశఙ్క్య, పరప్రయోజనైకప్రయో
జనకస్య పరప్రయోజనోపధానాభావేఽపి త్యాగస్యచ స్వామి
త్వత్వేఽపి తత్త్వాగకరణంగహావహమేవేతి పరిహరన్ అధాఽన్తరం
వక్తుముపాదత్తే. (అత్తనోదేహమ్) ఇతి. అత్రచ (౨) “ఉపధాయ
భుజంతస్య” (౩) ప్రాణేభ్యోఽపిగరీయసీమ్, (౪) “కింజురా సముప
స్థితౌ” (౫) భక్తానాంతమ్” ఇత్యాద్యవగతసంశ్రితపారాధాన్యవచ్చి
న్నబోధకత్వాద్రామపదస్య, తత్సమభివ్యాహృతా త్తశబ్దస్యాఽపి
తద్రూపావచ్చిన్న పరత్వాత్, తత్సమభివ్యాహృతదేహపదమపి తా
దృశదేహపర మిత్యాశయేనవ్యాచప్తే (ఇతుతాన్ తమ్మతో) ఇతి. (ఇతు
తాన్) దేహాంత్యర్థః. (ఎ శెయ్య) - కమన్తంసాధయితుమ్. (శుమక్కి
తార్) - భారయతి ఆనేన-భారయతేనకర్తృకత్వందశికతమ్. అత్తనో
దేహమిత్యస్యచ మధ్యచుఃస్యాయేనో భయత్రాఽన్వయఇతిభావః,
అత్రచ - (౧) “చిద్వాంస్వభావమపివః ప్రతికూలవృత్తిమ్” ఇత్యా
ద్యభిప్రేతమ్.

నను-సీతయా ౨) “విషస్యదాతానహి మే స్తికశ్చిచ్చస్త్రీస్య
వావేత్సనిరాక్షునస్య” ఇతిశస్త్రీమ్యపకరణాభావాద్యధాచికిషితోపిదే
హ్యాతాగోనకృతః, తథాప్యనేనాఘ్యపకరణాభావాదేవదేహేవసాదనం

(౧) జితన్తాయమ్.

(౪) క్రిరామా-బాల-౩౧-౪.

(౨) క్రిరామా-సుద్ధ-౨౧-౧౩ (౫)

(౩) క్రిరామా-౩౫-౨౭౧౬. (౬) క్రిరామా-సుద్ధ-౨౫-౧౬.

మూ —నశోకేనావసీదతి

వ్యా —అవర్ శెయవ తెన్? ముడికైక్కుకు కురువియిల్లెయా
కెలెన్న, (నశోకేనావసీదతి) శోకమిరుక్కువేటు కరువి వేణుమో?
(నశోకేనావసీదతి)

టి.—నకృతమితి శజ్జాయాపేణ “నశోకేనావసీదతి,” ఇత్యేతదవతారో
యతి (అవర్) ఇత్యాదినా (కరువి) కరణమ్ పరిహరణ్ నాక్యార్థమాహ
(శోకమిరుక్కు) ఇత్యాదినా అత్రచ “శోకేన” ఇతితృతీయాయాః కర
ణత్వమథః, తథాచశోకకరణకదేహకర్తృకావసాదనం నకరోతీతియత్త
ద్దుష్కరంకృతవానితి యోజనా తృతీయార్థకరణత్వేచ కర్తృవ్యా
పారాధీనత్వస్యాపి ఘటకత్వాత్తదభావేగహానర్యవస్యతి కరణసత్వేపి
క్రియానిష్పత్త్యభావః తస్యకర్తృనిష్ఠానాభావప్రయుక్త ఇతిభావః, నను
(౧) “శోకేనానశనేనచ” ఇతిసీతాయాఅప్యయం శోకస్తుల్య
శజ్జాయామ్, సత్యమ్, సీతాయాఅపిశోకోఽస్తి తథాశ
శోకస్యతతోవిశేషః, నఖిలు (౨) అస్తాద్భూతామ్ముగంధ
మ్బుత్వేనరూప్యతే, రామశోకస్తు (౩) “అగ్నినే”
ఇతిగ్నిత్వేనరూప్యతే, అస్తిచాఽమ్బువేత
భూయోవైషమ్యమ్. (౪) “మాసాదూర్ష
శ్శోకాత్, (౫) “నశీవేయంక్షణమశీ
యితః, తథాచసత్యసీదృశశోకా
కరణితి, పరిహారమభిప్రాయనివృత్తి
కాత్ రామశోకస్య వైషమ్యే

(౧) శ్రీరామా-సుద్ధర.

(౨) శ్రీరామా-సుద్ధర-౨౭-౩

(౩) శ్రీరామా-సుద్ధర-౩౫-౪

వ్యా - (౧) “శ్లోకాన్నిగ్రహణ్యతి” ఎన్ఱు-శ్లోకమాకిటపెరు
నెరుప్పిరుక్క వేటుకరువివేణుమో?.

పెరియవాచాన్బిత్తై తిరువడిక శ్లోకరిణమ్

టి - ప్రధమ్యతి, ఎన్ఱు ఇతి. అత్రచ శ్లోకవవాగ్నిరితి విగ్రహే (౨)
* “మయూరవ్యం సకాంత్యాత్ సమాసః” ఇత్యాలజ్ఞానికప్రాజ్ఞః.
“అగ్నిశ్లోక ఇతివిగ్రహేచశక్యతావచ్చేదికరూపేణాశక్యస్యభానేపి
లక్షణాభ్యుపగమాత్ ఆహర్యరూపేణ సామానాధికరణ్యసమ్భవేన
సమానాధి కరణాధికారస్యాపి బాధాభావాత్ (3) “ఉపమితం
వ్యాఖ్యాదిభిః” ఇత్యేవసమాసః” ఇత్యాలజ్ఞానికవైయాకరణ
సవ్యాః ప్రధమ్యతీచ (౪) “దహభస్మీకరణే” ఇతి పరితస్యదహతే
కృతీహిమ తస్యతీత్యుక్త్యా దహత్యుపాదానాత్ ఆగ్నేభూక
ద్యౌస్సద్భిః తత్రాపిప్రశబ్దేనక్రియాప్రకవణంవదతాక్రృతక్రి
తాన్; వాచ్యుగ్నేభూయస్త్యంవ్యజ్యతే. ఏవంచ-ఆఖ్యాతాస్త
తాన్-ధారయ ద్విదాదీనాం పదానాంవ్యక్తివిశేషపరత్వనిణాయవత్
దేహమిత్యస్యచ “దేనాగ్నిపదస్యమహత్తరాగ్నిపరత్వంసీశ్చీయత
అత్రచ - (౫) “చిద్వ్యాసోనెరుప్ప” ఇతి. “శ్లోకాగ్నిః” ఇతి-రూపకమ్.
ద్యౌభిప్రేతమ్.

ర్మక దాహవ్యావృత్తస్య (౫) “చిన్తా

నను-సీతయా ౬) “విషస్యసాధారణస్య దాహప్రకవణస్య
వావేత్సనిరాక్షునస్య” ఇతిశస్త్రీయవచప్రకృతశ్లోకాత్తతాపత్యపేక్ష
వ్యాతాగోనకృతః, తథాప్యనేనాభ్య

) వ్యాది-ప-అ.

(౧) జితవాయమ్. (౪)

౨) క్రిరామా-సుక్త-౧-౧౩ (౫)

(3) క్రిరామా-3వ్య-౨౭౧౬. (౩)

టి — శాత్ పరిణామో వేతి ధ్యేయమ్. (౧) - విషయభేదతాద్రూప్యభేద
నం విషయస్య యత్ 'రూపకమ్' ఇతి; (౧) - పరిణామః క్రియాధికారే
ద్విషయీ విషయాత్తనా' ఇతి చరూపకపరిణామయో లక్షణం బోధ్యమ్.
అత్ర చ ప్రసిద్ధాన్ని నాథారణాయా సద్వ్యావృత్తాయా వా దాహశక్తే
శ్లోకే సత్వాత్ శోకపదేన అపసాదనాన్యధానుపపత్తిరూపధకానామ
హ్యుచ్యమానేన 'అధాకద్వాకల్పనైక దేశత్వాత్' ఇతిన్యాయేన
దాహశక్తిప్రకాశావచ్చిన్న శోకబాధోపపత్తేః, (పెరునెరుప్ప) ఇత్యు
క్తమితి ధ్యేయమ్. కరువియిల్లయెన్నప్పమో ఇత్యుక్త్యా (వేటుకిరువివే
ణుమో) ఇత్యుక్త్యా-శస్త్రాదీనాం శోకాపేక్షా, నతు శోకస్య తదవేక్షేతి
ధ్యేయతే. (వేణుమో) ఇత్యోకారేణ ఆయమర్థః ప్రసిద్ధి ఇతి వ్యజ్యతే.
'సతిచ ప్రసక్తే ప్రతిషేధః' ఇతిన్యాయేన 'శోకేనావసీదతి' ఇతి ప్రాచీ
నువాదరూపయా ప్రసక్త్యా ప్రసిద్ధిస్సూచ్యత ఇతిభావః.

అనయాచ శిష్టగహాయా-నీతాయావై లక్ష్యాతిశయవ్యజ్ఞనాత్
రామేణ తదుక్త్యంతిలజ్ఞనప్రతీతేః. మస్తరిత్తి ప్రథమపదాదేహ
పురుషకారభావోనేన శ్లోకేనోపబృహిత ఇతి వ్యాసశ్లోకేన్ద్రీయమల
శ్లో! ఉత్తమం కావ్యమిత్యస్య సమాఖ్యానానుష్టుకుపదపాయా, మల
ఇనమ్మహర్థమిత్యుక్త్యా రత్నాశ్లోకే పన్నమందుడునిన్ద్రీయమ.
వాక్యభేదస్య విదుషామిహ్యసతిచిరు. ౦ తథా!
తస్మిన్న సతిచానిప్ర్యాపిస్తేషోష్కే ము|| ౧౯||
అన్యాయ్యశ్చేతివియతేశ్కేష్వపి న తథా!
తస్మాదేనానిక సనేశ్చ ముస్సహాభాషణమ్। ౨౦||
నిదేశస్య విశేషేణ ప్రక్క శ్లోకానాం సహాభాషణమ్।
క్రమతః పునరుక్తేస్తు వర్ణనాభ్యాసయజవతత్పర।

మహాప్రియవాదినీ|| ౨౧||

(౧) - స్త్రీలోకే.

హ్యుక్తే రక్షణలక్షితే!

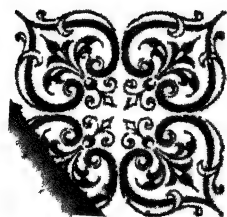
వ్యాఖ్యనరత్నేన ముద్రితా|| ౨౨||

లభ్యానవశ్యవ క్తవ్యాన్ చారూన్న్యాయజ్ఞసమ్మతాః ।
 త్రయ్యస్తసారగభాస్థాశ్రీరామాయణగోచరాః ॥ ౧॥
 అథాన్ దివ్యేనమనసాకృష్ణపాదగురూత్తమాః ।
 మద్విధేఽనుగ్రహోదిత్యండశాయాఞ్చక్రిరేస్సుటమ్ ॥ ౨॥
 మయామద్దధియాప్యేతే కథశ్చిద్వివృతాఞ్చితి ।
 ఇమందోషంజుషంతాంమేవత్యలామమదేశికాః ॥ ౩॥

ఇతి శ్రీవాఘాలవీరరాఘవసూరివిరచితా

దుష్క-రశ్మోక టిప్పణీ.

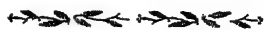
సంపూర్ణా.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీ శాణ్డిల్య విశిష్టధర్మశాస్త్రమ్.

మూ శ్రీమ త్తోదగిరే ర్హర్షి శ్రీమత్యాయతనేహరేః |

శాణ్డిల్య నృషి మాసీనం ప్రణమ్య మునయోఽబ్రువన్ || ౧ ||

ఈ భూమండలమంగు నుదకసమృద్ధియు బుష్పఫలాదిసంపూర్ణంబు యైన నానావృక్షంబులును గల దగుటచే మిగుల రమణీయమై తోడపర్వతమరియు వానమా మరె యనియుంజెప్పఁబడు దివ్యస్థలమొకటి గలదు శ్రియఃపతియైన శ్రీమన్నారాయణుని సన్నిధియొకటి యాండ కొన నున్నది అందనేకముఖులు శ్రీమన్నారాయణ సరణారవిష్టధ్యాననిరతులై నివసించుచున్నారు అంగుఘోషముంజై యున్న శ్రీశాణ్డిల్యుండనేడి ఋషిశ్రేష్ఠు నాలోకించి యాముఖు లందఱును నమస్కరించి యిట్లు విన్నవించుకొనిరి ||

మూ శ్రీమ దేకాయనం శాస్త్రం శ్రుతం గుహ్యం సనాతనమ్

జ్ఞాతం చ సర్వవేదానా మన్తస్సార మిదం త్వత్తి ||

ఓశాణ్డిల్యమహర్షీ ! జగత్కారణంబును సత్త్విరజస్తమో ప్రకృతిస్వరూప మిట్టివిని తెలుపునదియుం బరబ్రహ్మ మిట్టివని తెలుపునదియు నన దియును వేదాదిసకలగ్రంథసారభూతంబును, కేదానశాస్త్రమును బరమదయాళువగు నీవలన విని విన్నవించే మనఘ్నున దృఢముగా నిలచునట్లు చేకొంటిని

నివృత్తం వైదికం కర్తవ్య త్రోక్త

పఞ్చకాలాత్మకం జ్ఞానం తచ్చ

భగవత్ప్రొక్తికే సాధనములు రెండు ఫలంబును గోరక భగవత్తుభోగముగాఁ మనఁబడును. ఇదియే నివృత్తికర్తవ్యమనియు, రదుఃఖ నివర్తకమైనది ప్రాతఃస్మంగవము జేయఁదగినదై యున్నది భగవత్తుభోగముగాఁగలదై యున్నది కావుననే శాణ్డిల్యుని ననుష్ఠించఁదగిన యంచకాలముల వరు

మందరము, తత్వసుధ, అను ప్రవేశశ్రుతి వివరణము, తాత్పర్యసచ్చీకరము, వచస్సుధా
మిమాంస, ‘‘శైలోగ్నిశ్చ’’ ఇత్యాదిశ్లోకవ్యాఖ్యానము, తత్వసారవ్యాఖ్యానము,
సచ్చరిత్రపరిత్రాణము, త్రింశత్ ప్రశ్నోత్తరము, బ్రహ్మత్వటంకము, పద్మైకైవిశ్కము,
తిగచ్చన్దరిత్ర ప్రతిపదము, మొదలగు అనేకగ్రంథములు పేరు శ్రీరక్తాది దివ్యదేశయా
త్ర గావేంచేసి అచ్చటచ్చటనున్న కుదృష్టులనుజయించి దిగ్విజయచేసి మనపూర్వా
చార్యుల సిద్ధాంతమును ప్రచురింపించుచు ఈవిధూతులో ౫౧-సంవత్సరము వేంచేసి
యుండి, ఈశ్వర నామసంవత్సరము అల్పిశినెల శుక్లచతుర్థిలో తిరునాట్టు నలఙ్క
రించిరి.

సకలమహాపరత్నకనకాశ్చిత్రసన్నకుటీరికరవిచిత్రకాన్తిపరిపితనిజాజ్ఞ్రియుగః ।

పురవరభూమిసారసునిరాజ్ఞితే పుణ్యఫలంవరగుణవీరరాఘవగురుర్జయతాత్మనిరమ్॥

ఇట్లు,

శిల్పమైరమాళ్ కోవిల్

మాడభూషి - రామానుజాచార్యులవారు.

తా|| ఓమహర్దేవారా! ఈ సహచారము మహద్భూతాది సర్వకాస్త్రజ్ఞులకు
 ఓవ్వు తక్కినవారికి నాధారముగాఁ జెల్లినాన నశక్తియనునది సర్వకాస్త్ర సారభూ
 తమును గావచ్చునని చరమరహస్యమైన విషయము. ఇది భగవద్దేవతయందు ఆసక్తియు
 దుర్వినియములయందు విరక్తియు గలవారికి నస్తుండవలసియు గావచ్చునని హితకరము
 చేయుచును ని శబ్దాది దుర్వినియములయందు ఆసక్తియు భగవద్దేవతయందు విరక్తి
 యుం గలవారికి నస్తుండవలసియును గావచ్చునని అహితకరముచేయుచును.

కుటుమార్బుత్రము మూలశిల్ప తథా కాలక్రమేన చ |
 వత్సోమి వ స్సదాచారం ముఖ్యాస్తే హి కుటుమ్బినః || ౯||

తా|| ఓమహర్దేవారా! కుటుమ్బమును ఆశ్రమమును నియమపూర్వకముగాను
 బూర్వోక్తపాపకాలముల ననుసరించిన సహచారమును జేయుచున్నవారేకదా పొగ
 డందరినవారు? అట్టివారేకదా శిష్టులు' అట్టికష్టములను చెరువించుచున్న సహచార
 మును మీకుఁ జెప్పెదను వినుడు.

ఆచారం మజ్జలోపేతం సంక్షేపా త్ప్రదీపిమి వః |
 అనన్యమనస స్సర్వే శృణుధ్యం మునిపుత్రవాః || ౧౦||

తా|| ఓమనిశ్రేష్ఠలారా! సకల శ్రేయస్సులను గలుగఁజేయుటకు జేవా
 చారము నిప్పుడు సంగ్రహముగా మీకుఁజెప్పెదను మీరు నితర శిశువులయముల
 మనస్సును బోనియక నేనుజెప్పనట్టి విషయమందే మనస్సును నుటకుసాధనమైనంత

పశ్చేచ్ఛి ర్వియస్య జేహస్య బుద్ధేశ్చ మనస స్సాధునదిచాయా, మల
 ద్రవ్యదేశక్రియాణాం చ శుద్ధి ర్నాచార ఇష
 తథా |

తా|| త్వక్కుడు శ్రోత్రజన్మభూతిములకును శరీర
 కును ద్రవ్యదేశక్రియలకును గలుగనట్టి పరిశుద్ధియేనా |

త్యగిన్ద్రీయమనఁగా శ్చేచ్ఛియము (చిత్తమందుండు) తథా |
 లేకుండుటయు కాన్పొక్తిచ్చానములు గలిగియున్నవాభావణమ్ | ౨౦||
 నకుఁబరశ్రీలను సంగమాభిలాషగలిగి చూడక
 కాముల లోనగు వదియే పరిశుద్ధి శ్రోత్రేన్ద్రీయధ్యాయజపతత్పరా |

భక్తిశ్రద్ధలతోవినుట, అసక్తివలన విసకు క్రియవచ్చినీ || ౨౧||
 జిహ్వేన్ద్రీయమునకు శ్రమిచ్చగవత్తుని కా తై ర్మణాలక్షితైః |
 మానుజెప్పట పరిశుద్ధి ఘ్రాన్ద్రీయమునకు తై ర్మణాలక్షితైః |
 పరిమళము నాఘాఢించుట పరిశుద్ధి, కాన్పొక్తిచ్చాన ముద్రితా || ౨౨||

టి.—నాఽన్యత్పశ్యతినాఽన్యచ్ఛృణోతినాఽన్య ద్విజానాతినభూమాః’
 ఇత్యత్ర తథావ్యాఖ్యాతత్వాచ్చ. జగచ్ఛబ్దః-చిదచిత్సముదాయ విశేష
 రూఢః, అవయవధర్మాణా మవయవని ముఖ్యతయావ్యపదేశః, అవయ
 వానామవచ్ఛేదకతయావ్యపదేశశ్చ, (౧) “పుథులనితమ్బబిమ్బే”
 ఇత్యాదౌ దృష్టః. తతశ్చ, హరిణీఖురమాత్రేణచర్షణా చిదచిత్స
 ముదాయా త్తకంజగత్, హనుమద్భీష్టాన్యచేత నావచ్ఛేదేన మోహిత
 మిత్యర్థలాభాత్, చేతనై కాంతమోహాన్వయోపపత్తిః అతోనజగచ్ఛబ్ద
 లక్షణా మోహితమితీముహేణ్యన్తాత్ ర్కణిక్తాంతమ్, (౨) “ముహ-
 వైచిస్త్యే” ఇతి ధాతుపాఠః. వైచిస్త్యమ్-అవివేకః. సచ-వివేక
 పరిపన్థిజ్ఞానవిశేషః. వివేకశ్చేహ- భోగ్యాభోగ్యయాధాత్మజ్ఞానమ్;
 తద్విపర్యయస్త్యవివేకః. “అసిఞినత్తి” “స్థాలీపచతి” ఇత్యాదౌవివ
 క్రియాసౌకర్య ద్యోతనాయ విషయస్యైవకర్తృత్వ వివక్షయా “చర్ష
 ణా” ఇతితృతీయా. అనయాచ-అవయవాన్తరాణామవయవినశ్చ జగ
 న్తోహనక్రియాయాంకై ముత్యంవ్యజ్యతే. చర్షపదేనచ-వస్తునిబద్ధన
 హేయత్వముచ్యతే. “హరిణీఖురమాత్రేణ” ఇతిచ- సంస్థాననిబద్ధం
 తదుచ్యతే. “భీష్టాద్గాక్షేయాత్” ఇతిచ-పరస్పరసన్నిధినా - గురు
 భాగవన్యాయేన భయజ్ఞురభాగీరథీసలిలయోర్వ్యావృత్తిః. “గాక్షే
 యాత్” ఇతి-విరక్త్యుపపాదకాభిజనశుద్ధిప్రదశకనార్థమ్. “భీష్టాత్”
 ఇతి - పుంస్త్వాతిరేఖోవ్యజ్యతే. అనేన చ క్లీబత్వనివృత్తిః. హనుమద
 పేక్షయాప్రథమనిదేశశ్చ - వైరాగ్యే భీష్టస్య ప్రాధాన్యవ్యజ్ఞానాయ.
 శసీరాజమరత్వాత్ పరమరసికోఽపిసక ప్రార్థయన్తీమపి స్త్రియం
 ప్రత్యాచక్షేతిప్రసిద్ధమ్. తదేతత్సర్వం మనసినిధాయ వ్యాచక్షే
 (ఎన్దుభీష్టహౌక) ఇతి.

భోజ్యో నేవ రసాః రస్యో న్నా త్యస్తచపలా రసే!

మితకాలం చ నా జిహ్వో పరిశుద్ధేతి కీర్త్యతే॥ ౧౬॥

తా॥ శాస్త్రమందే వస్తువులు భుజింపఁదగినవని చెప్పఁబడెనో అవి మంచిరసము గలవిగాను రుచిగలవిగాను ఉండవలయును రుచిగలవియనివాని సత్త్వాశతో నధిక ముగాభుజింపక మితముగా భుజింపవలయును. అట్టివస్తువుల నట్లు కాలనియతముగా మితముగా భుజించునట్టి జిహ్వ (నాలుక) పరిశుద్ధమైనది.

అమేధ్యగన్ధా దాక్షిస్తా మేధ్యగన్ధేషు యోజితా॥

యుక్తేష్వలోలువా యా సా నాసా శుద్ధేతి కీర్త్యతే॥ ౧౭॥

తా॥ అపరిశుద్ధపదార్థముల దుర్గन्ధముల నాఘాఙింపక శాస్త్రోక్తములైన పరి శుద్ధపదార్థముల శుగన్ధమును మిక్కిలి యాశలేకుండ వాసనచూచునట్టి నాసిక పరిశు ద్ధమైనది.

ద్వివిధా దేహశుద్ధి శ్చ కర్తేన్ద్రియవశాత్తథా॥

సర్వాన్గేణాచ తద్యుక్తం వివిచ్యాద్యా నువర్ణ్యతే॥ ౧౮॥

తా॥ కర్తేన్ద్రియ సంబంధముచేతను సర్వశరీరావయవ సంబంధముచేతను దేహ శుద్ధి రెండువిధములుగలది అదియెట్లునగా వివరించెద నిందును. కర్తేన్ద్రియముల నేగా వాక్పాణిపాద పాయూపస్థలు, వాక్సనగా, మాటలాడుటకుసాధనమైనం ద్రియము-పాణి, చేతులయందుండునది- పాదము, కాళ్లయందుండునది-పాయు, మల విసర్జనస్థానమందుండునిన్ద్రియము. ఉపస్థ, మూత్ర విసర్జనస్థానమందుండునిన్ద్రియము.

పరాపవాదం పారుష్యం వివాద మస్మతం తథా॥

అనిబద్ధప్రలాపంచ నిజపూజానువర్ణనమ్॥ ౧౯॥

అసహ్యమర్చనచన మాక్షేపవచనం తథా॥

అసచ్చాస్త్రస్య పతన మనద్భిస్సహభాషణమ్॥ ౨౦॥

ఇత్యాదిదుర్వచో హిత్యా స్వాధ్యాయజపతత్పరా॥

పుణ్యస్తవాదిపతనే నిరతా ప్రియవాదినీ॥ ౨౧॥

సత్యైః పరహితై స్సాక్షేర్నితై ర్మక్షణలక్షితైః॥

యుక్తాక్షరై స్సుపూతా వాఙ్మనరత్నై స ముద్రితా॥ ౨౨॥

తా! ఇతిరులను మాపించుట, కరిసముగా మాటలాడుట, కలహించుట, ఆస
త్యమాడుట, ఒకదానికొకటి సంబంధించని విరుద్ధమాటలాడుట, తన్ను బాగమ
కొనుట, సహించగూడని మాటలను మనస్సుచొచ్చునట్లు చెప్పట, అక్షేపించుట,
అయోగ్యోన్ముఖులను జడుపుట, అయోగ్యులతో సంభాషించుట, లోసుగాఁగలవా
నినివిడిచి వేఁములనుజనువును వ్యవస్థామూలములను జపించుచు చగవస్తునిస్తుతులను చెలు
వునట్టిగ్రంథములనుజనువును హితవచనములను జెప్పఁచు బయలకుహితమును గలగజేయు
నవియు వాచ్యగ్రంథములను జెలుపునవియు బరిమితంబులును మంచిశబ్దములతోఁ గూడి
నవియు మృదు వైనయక్షరములతోఁ గూడికొనినవియు నగు సత్యవాక్యములను జెప్ప
టచెతను వీనికి విరుద్ధవాక్యములను జెప్పటయందు మానముగలవగుటచేతను బాగడఁచ
గినవాక్కు బరిశుద్ధమైనది ౨౨.

కేశకీలానుసరణం నఖరోమాదికృత్తనమ్|

తృణస్యోచ్ఛేదనం పృక్షగుల్తానాం ఛేదనం వృథా|| ౨౩||

స్త్రీ బాలవృద్ధాతురాణా మన్యేషాంతాడనం వృథా|

పరదార పరద్రవ్య పరామర్శం చకామతః|| ౨౪||

అఙ్గుల్యాస్ఫోటనం లీలా పాణితాలాదిహేలనమ్|

తక్షణం శ్చైవమాదీని ఒహిష్కల్యే శుభానుగః|| ౨౫||

అభ్యజ్ఞానానివ్యావారే యుక్తఃప్రితోద్ధరోస్తథా|

ధారకః పుణ్యశీలానాం వృద్ధానాం రోగిణా మపి|| ౨౬||

అధినా మిష్టదానేన సర్వదాద్వీకృతాఙ్గులిః|

మల్లికాజాతితులసీవర్ధనాదివిఘ్నేతః|| ౨౭||

భగవన్తన్దిరే నిత్యం మార్జనాదిక్రియాపరః|

అలంకారాదికరణే కుశలశ్చ జగద్గురోః|| ౨౮||

భగవత్పాదపూజాయాం హవనే వందనే తథా|

ప్రసక్త శ్శుద్ధశాస్త్రాణాం సంస్కారాదిక్రియాపరః|| ౨౯||

జపసంఖ్యానుగణనా వ్యావారేణ పవిత్రతః,

యుక్తస్తథా శుభైరన్యై శ్శుద్ధఃపాణిస్తవసామతః|| ౩౦||

తా|| తలవెండ్రుకలలోని కేలకు వెలకితీయట, గొడ్డును శరీరలోనుమలకు చెదించుట, తుడిచేసనము, పుష్కలతాదులకు చెదించుట (౨౩) శ్రీబాలపుష్కలకు లోగానులచే బీడించుచున్నవాని నొక మడికొంచుచు గొట్టుట, శుభేచ్ఛతోఁ బడఁగ్గీలకు బడఁగ్గీలములకు దాఁకుట (౨౪) చిటికెజేయుట, చిన్నటులు లోనగువానిచే నెగతాని చెయుట, చూపుడు వ్రెలితో నెవరినైనను బెదిరించుట లోనగువానిని పెడిచి మంచిపనులకు జేయుట ననుసరించి (౨౫) అభ్యజ్ఞానవాది వ్యాపారమును, తిల్లించి ద్రులు గురువును జెప్పినపనులను, జ్ఞానపురుషులు పయోవిప్రులకు జెప్పఁజిట్టి పనులకు, లోగులపనులకు (౨౬) జేయుచు యాచక లక్షణవానిని ముఠకధారచే దడిసిన క్రేస్తు గలదియును భగవద్దనిపూజకై మొలవెనైన మల్లెలకు జాజులను దులఁగులను చెంచుట లోనగువానిచే మొక్కులోయఁచియు (౨౭) ద్విత్వము లగవత్తనిరమును శుద్ధి చేయుట లోనగు పనులను జేయునట్టిదియు, అట్లు శుద్ధి చేయుచున్న భగవత్తనిరమును చుగ్గుపెట్టుట పూలుకట్టుట లోనగు నలంకారములకు జేయునట్టిదియు (౨౮) లగవత్తాపూజకు జేయునదియు వైద్యదేవాది సెమ్మనుకర్తములయందు రాజ్యాదులకు హోమముజేయునదియు భగవత్తుని నమస్కరించునదియు సచ్చాస్త్రాది గ్రంథములయందు తప్పలను దిద్దుట లోనగు వానిని జేయునదియు (౨౯) అష్టాక్షరాదిమంత్ర జప సంఖ్య నొందునట్టిదియు, నింక నితర శుభకార్యములను జేయునట్టిదియు నగుమాత్ర మేవో యదిపరిశుద్ధమైనది ౩౦.

భగవత్తనిరం వృద్ధా న్నూజ్యో సన్యాంశ్చ మగ్గలాన్!

ప్రతిప్రసారణం మోహో ద్భూ విఘాతం పలాయనమ్! ౩౧||

సర్వోపకరణానాంచ సర్వేమాప్రాణినాం తథా|

స్పర్శనం లబ్ధనం చైవ తథా న్యా అపి దుష్ప్రియాః|| ౩౨||

విశృజ్య భగవత్కర్త సిద్ధ్యర్థగమనే రతమ్|

తథాభాగవతస్యార్థస్థైర్యం చ విశేషతః|| ౩౩||

ప్రవక్షిణక్రియాసక్తం తీర్తయాత్రాపరం తథా|

దత్తనాద్దం మాతే ర్నిత్య ముత్సవాసుభవాయచ| ౩౪||

దేవాయతనియాత్రానా మభియుక్తి మృగుక్రమన్

మహాభాగవతానాంచ కింస స్పర్శవిర్జితమ్|| ౩౫||

సద్భక్తానా మనన్యానాం పూజార్థం దర్శనాయ చ।

సత్వరం చైవమాదీని కుర్వత్పదవ్యయం శుభమ్॥ 3౬॥

తా॥ భగవత్ స్థిరమునకును వృద్ధులకును బూజింపఁగలినవానికిని, పరిశుద్ధచరిత్రము గలయితరులకును ఎదురుగాఁ బరాకువను బాదములకుఁబాచి శయనింపఁగూడదు శబ్దించునట్లు పాదములతో నేలను దట్టుచుఁ బరుగిడఁ గూడదు-(3౧) గృహమందలి తిరువారాధన లోనగువానికై సంపాదించినగర్భపుష్పదులనుగాని యితరపాణులనుగాని పరాకుననైనను దన్నరదు. దాఁటనుగూడదు మఱియునింకఁ బాదములతోఁ జేయఁ దగిన దుష్కార్యములెన్నిగలవో వానినన్నింటినిగూడఁ జేయరాదు. పాదములు విశేషముగాభగవత్కైంకర్యము భాగవత కైంకర్యమును ముఖ్యప్రయోజనముగాఁగల గమనము గలవై యుండవలయును (33) ప్రక్షిప్తానమస్కారార్థముగాను, తీర్థయాత్రార్థముగాను క్రియఁపఱిసి సేవించుటకును, భగవదుత్సవసేవార్థముగాను, గమనముగలవై యుండవలయును (3౪.) మఱియు దేవాలయములకుఁబోవుట కుపయుక్తములై యుండవలయును. భాగవతుల శ్రీహస్తములు తగలరాదు వారి సేవ కుపయుక్తములు గావలయును మఱియు నట్టిసమయమున విశృంభణములేకుండ విషయముతో మెల్లగా నడిచిపోవలయును (3౫) మాకు భగవత్తుండేగతియని నమ్మిన స్మృతులను బూజించుటకును జూచుటకును ఇంక ననేకములైనపుణ్యకార్యములకు నుపయుక్తమైన గమనము గలవై యుండవలయును ఇట్లు దుర్గమనము లేక సద్గమనముగలిగినపాదములు పరిశుద్ధములైనవి. 3౬

ఉచ్చార్తస్రంసనం కుర్వత్కూలవవ నచాన్యదా।

గుప్తంచ సర్వదా శుద్ధం పాయుస్థానం విదు ర్బుధాః॥ 37॥

మలబాధావృత్తి గలిగినప్పుడే మలొత్సర్జనమును జేయవలయునుగాని యేదో యొకకార్యమునుబట్టి దానిని బిగఁబట్టుకొని యుండవలదు. అట్లుండినయెడల మలము గర్భమున శేషించియుండును గావున గర్భము శుద్ధముగానుండఁగ నుకఁ గాలనియచుముగాను గవాగ్నిముగాను మలవిసర్జనమును జేయ వలయును- అట్టి పాయుస్థానియే సర్వదా పరిశుద్ధమైనది.

కాలే నిజస్త్రి సంసర్గ రసయోగానుభూతిమత్॥

అన్యథానుల్బణం గుప్త ముపస్థం శుద్ధమీరితమ్॥ 3౮॥

తా॥ శాస్త్రోక్త యుక్తకాలములయందే ఉపస్థేయము స్వకీయస్త్రి సంసర్గ సుఖానుభవముగలవై యుండవలయునుగాని తనబాగ్యతోనైనను తిలచినవృద్ధులతయుం గాలనియచుము లేక యట్టి గుబాఁబుభవము గలదగాఁ గూడదు అట్లేయైన యెడల

కురు శక్తి (లేవనము) తగ్గును. తద్వారముననే శక్తియును తగ్గును. గావున బూర్వోక్తమగు నుచితకాలమంగు నిజశ్రీసంసర్గ - ~~శుభాచారములు~~ గల యుపస్థితియమే పరిశుద్ధమైనది ఇట్టిదే శక్తిని యుపశముచే గలిగిన దేహశుద్ధి. ఇంక సర్వాంగీకరణ దేహశుద్ధిని జెప్పెదను విరుడు.

శిశుకర్ణాక్షినాసాదిమలనిర్వరణేన యా 1

శుద్ధి ర్దేహస్య సా సద్భి సర్వాంగీకే తి కీర్త్యతే ॥ ౩౯ ॥

తా॥ శిరస్సు, చెవి, నేత్రము, ముక్కులోనగు శరీరావయవములయందలి మలములను బోగొట్టుకొనటచేతఁ గలిగెడి దేహశుద్ధి యేదోయదియే సర్వాంగీకరణదేహశుద్ధి యనఁబడును ఇట్లు సత్పురుషులు చెప్పిరి

ధర్మహాని ర్న కర్తవ్యా కర్తవ్యో ధర్మసంగ్రహః 1

ధర్మధర్మా హి సర్వేషాం సుఖదుఃఖోపపాదకౌ ॥ ౪౦ ॥

ధర్మసంగ్రహమును జేయ వలయునుగాని యెప్పుడును ధర్మకార్యములను జెఱువరాదు. ఏల యనఁగా ధర్మకార్యములను జేయుటచే శుఖము గలుగుచున్నది, ధర్మకార్యములను జెఱుపుటచేత దుఃఖము గలుగుచున్నది. అందును శుఖము వలయు నని కోరుదురు గాని దుఃఖము కావలయు నని కోరరు కదా. కావున నందఱును శుఖసాధనమైన ధర్మమునే యాచరింప వలయును గాని దుఃఖసాధన మైన ధర్మహానిని జేయఁ గూడదు

ఇద మేవ హి సచ్చాస్త్ర మయం ధర్మసనాతనః 1

అన్యాని సర్వశాస్త్రాణి మోహనాని క్రియాస్తథా ॥ ౪౧ ॥

ఇట్లు ధర్మహానిని జేయక ధర్మసంగ్రహమును జేయవలయునటను చెలుపునదియే సచ్చాస్త్రము (మంచికాస్త్రము) ఇదియే ప్రాచీన మైనధర్మము-ఇతరకాస్త్రము లన్నియు మోహజనకములు అట్టి కాస్త్రములయందుఁ జెప్పఁబడిన క్రియలును మోహజనకములే.

భ్రమంతి సర్వభూతాని నానుగచ్ఛంతి సత్పథమ్ 1

తామసం రాజసం చాస్య దేతత్సాత్విక ముచ్యతే ॥ ౪౨ ॥

సర్వప్రాణులును అట్టి మోహజనకకాస్త్రములను అట్టిక్రియలను శమి అవి శుఖప్రదములని భ్రమించుచున్నారు గాని యిట్టి ధర్మమార్గము ననుసరింపదు; ఎవ రిట్టిధర్మమార్గము నవలంబించుచున్నారో వారు సత్త్వగుణము ప్రధానము గాఁ గలవారు. అట్టి ధర్మమార్గావలంబనంబును సాత్త్విక మనఁబడును. (సత్త్వగుణమువలనఁ గలిగినదనఁబడును) ఎవరు ధర్మమార్గప్రతిపాదికములు గానికాస్త్రములను వానియందుఁజెప్పఁబడిన

క్రియలను నన్నివాసే చేయుదు ధర్మమార్గము నవలంబించక భ్రమించుచున్నారో. అట్టివారు రక్షోగుణము తమగుణమును గలవారు వారల్లు భ్రమించుటయు రక్షోగుణ తమగుణములవలనఁగలిగినదే

ఇదం హేయ మిదం హేయ ముపాదేయ మిదం వరమ్ ।

ఏవ ముక్తిం పురాణేషు వేదేషూ ఎనిషత్సుచ ॥ ర3॥

ఈతామసము హేయమే (విడువఁదగినదే) ఈరాజసము - హేయమే - ఈసాత్వికము-సర్వోత్తమము గావున నది యుపాదేయమైనది(ఆచరింపఁదగినది) యని పురాణములందును వేదములందును ఉపనిషత్తులందును జెప్పఁబడియున్నది

ఏవం సాధుభి రాచీర్ణ మేవ మన్వాయకారిభిః ।

నాతూ ద్రుప్తా పరం ధామ సర్వకారణ మవ్యయమ్ ॥ ర4॥

దేవకీపుత్ర ఏవా న్యే సర్వే తత్కార్యకారిణః ।

దేవా మనుష్యాః షళపః షక్షివృక్ష సరీసృపాః ॥ ర5॥

* సర్వ మేవ జగద్ధాతుర్వాసుదేవస్యవిస్తృతిః ।

ప్రప్యతైశ్చ నిప్యతైశ్చ స్వర్గదై ర్హృదై రపి ॥ ర6॥

ఆరాధ్యో భగవా నేకో వేదభరై స్సనాతనైః ।

సఏవ సర్వభో పాస్యో నాస్య స్సంసారతారకః ॥ ర7॥

ఉత్కృష్ట మగుతేజస్సును సర్వంబునకుఁ గారణంబును నాశములేనిదియునగు పరబ్రహ్మము ప్రత్యక్ష దేవకీపుత్రుఁడే యనియు, తదితరు లగుబ్రహ్మరుద్రాదు లునియును ఆదేవకీపుత్రుఁ డాజ్ఞాపించు కార్యములను జేయువా రనియు-దేవమనుష్యపశుపక్షివృక్ష సర్పాదిదూషనరాచరాత్మకంబును ప్రాణి మంతయు నావాసుదేవమూపమైనదే యని యు, ప్రప్యతిఃర్తంబులనుజేసి స్వర్గాదిగుఱులు నపేక్షించువారికిని నిప్యతికర్తృంబులను జేసి మోక్షమునపేక్షించువారికిని బురొత్తనము లైనవేదోక్తధర్మములనువిచారింప నా భగవన్ముఁడొకఁడేసేవంపఁ దగినవాఁడు ఆతఁడే భక్తులకు జననమరణములు లేకుండ జేయువాఁడు గావున నన్ని విధములచెత మపాసింపఁదగినవాఁ డనియు-ఆర్యః డట్టివాఁడు గాఁ డనియు సాధువులు ససాధువులు నుండును జెప్పుచున్నారు (చీర్ణ -చిర్ -నప్రత్య యను-పుషోదరాది అకారమున కీకారము-దాధాతువునకాదానము నర్థము)

* సర్వమేవజగద్ధాతా వాసుదేవ స్సవైస్తృతిః అని పారాస్తరము

ఉభాభ్యాం జ్ఞానకర్తృభ్యా మారాధ్యో భగవాన్ హరిః

తజ్ఞానమేష విజ్ఞానం తత్కర్తృ పరమం శుభమ్ ॥ ౪౮॥

జ్ఞానకర్తృంబులు రెంటిచేతను భగవత్తుండు గుర్రహరి సేవించు దగినవాడు-అట్టి శ్రీహరి సేవించు వలయు ననెడిజ్ఞానమే విజ్ఞాన మనఁబడును - అట్లు సేవించుటయే అన్ని మేలులలో నుత్తమమైనది

ఉభావపి వియుక్తౌతు నతత్ప్రసాప్తికారకౌ ।

యుక్తాభ్యాం భగవత్ప్రాప్తి స్సంసారఫల మన్యథా॥ ౪౯॥

నిష్కామకర్తృమార్గమును గాని జ్ఞానమార్గమును గాని యవలంబించునట్టివారిద్దఱును భగవద్భక్తియొగము గలవారైన నే భగవత్ప్రాప్తి గలవారగుదురు గాని భగవద్భక్తి లేకుండ నెన్నికర్తృంబులనుజేసినను ఎట్టి వేదాంతజ్ఞానమున్నను భగవత్ప్రాప్తి గలవారు గారు-మఱియేమనఁగా సంసార ఫలము గలవారేయగుదురు అనఁగా జననమరణములు గలవారే యగుదురనుట

తచ్ఛాస్త్రమేవ సచ్ఛాస్త్రం తదీయా ఏవ పఞ్చితాః ।

శోచ్యాహి భగవత్కర్తృపరిచర్యావిధిం వినా ॥ ౫౦॥

భగవద్భక్తిని గలుగఁ జేయునట్టి శాస్త్రమే మంగిశాస్త్రము-భగవద్భక్తిగల వారే పఞ్చితులు- నిర్దేశితకరుణానిధి యగుభగవత్తుండు తనకై య్యమునుజేసి సంసార సాగరమును దాటుటకై కరణకళేబరముల నిచ్చి యుండఁగా భగవద్వైంకర్యము నొనర్చుని వారిని గూర్చి అయ్యో యట్టి కైంకర్యము లేకుండఁ జెడిచావుచున్నారే యని దుఃఖింప వలయును.

కృతకృత్యధియో మూఢా అపెహ హత మిదం జగత్ ।

ఇత్యాది సాత్త్వికజ్ఞాననిశ్చయేన దృఢీకృతా ॥ ౫౧॥

అభేద్యా పరమా బుద్ధి శ్శుద్ధేతి పరికీర్త్యతే ॥ ౫౧౫॥

లోకమందు జనులు భగవద్భక్తి లేకుండ ననేకకర్తృంబులను జేసి కృతార్థుల మని (జన్మమెత్తినతరువాతఁ జేయించుకొనకార్యములేవో వానిని జేసితిమిగదాయని) తలంచు చున్నారు అట్లుతలంచిననాచు మూఢులు- అట్టి మూఢులచే జగమంతయుఁ జెడిచావు చున్నది. జనులు తా మేకర్తృంబులను జేసినను అల్పఫలమును గోరక కర్తృత్వము లేకు దనితలంచుక భగవత్సుఖోన్మాదార్థము భక్తితోఁజేయవలయునుగదా అయ్యో అట్లుచేయక కృతార్థులమని తలంచుచున్నారే యేమి యాశ్చర్యమిదియజ్ఞానముగదా - అనునట్లు

జ్ఞానము సాత్త్వికులకుఁ గలుగును గాని యితరులకుఁ గలుగదు, అట్టినిశ్చయభాసముచే
విషయనుభములమీఁదికిఁ బోకుండు స్థితియుగా భగవద్భాసనైతి గలబుద్ధి యెవ్వ యది
పరిశుద్ధమైనది

ఋదారపరద్రవ్యఋరహింసానుచిన్తనమ్ || ౫౨ ||

వై రానుచిన్తనం ద్వేష మలభ్యాప్తిను చిన్తనమ్ ।

సుదూరం బహుధా యానం భోక్తవ్య మిలచిన్తనమ్ || ౫౩ ||

అనత్కథానుస్తరణ మనక్తార్థ నిరూపణమ్ ।

ఇత్యాదిదోషరూపాణ హిత్యా కర్తాణి నిశ్చలమ్ || ౫౪ ||

భగవత్కర్త సిద్ధ్యర్థం వ్యావృత్తం భగవత్పరమ్

అవిషణ్ణ మనాయ స్త మహాజ్ఞారవివర్జితమ్ || ౫౫ ||

అసద్విషయసక్తానా మింద్రియాణా మహర్నిశమ్ ।

దమకం సర్వయ త్నేన బాహ్యరంభవినిస్సృహమ్ । ౫౬ ||

సర్వదా భగవజ్ఞాన సంసర్గ విగతిజ్వరమ్ ।

భగవద్భక్తసద్వాక్య గర్భాజలపవిత్రితమ్ || ౫౭ ||

సదర్థగ్రాహకిం సూక్ష్మ జ్ఞానరూపవిచారకమ్ ||

సమర్థ మప్రథమ్యంచ పుష్టం తుష్ట మనగ్గీచ ౫౮ ||

ఏవమాదిగుణోపేతం నిర్మలం మన ఉచ్యతే ||

తా॥ ఇతరులభార్యలనుగోరుట - ఋద్రవ్యములనపహరించట - పరులను
హింసించుట - వైరమును దలంచుట - చరులతోద్వేషించుట-దొరకనివస్తువును గోరుట
వలుమాటు మిక్కిలి దూరదేశములకుఁ బోవుట-ఁగిదిపోవుగానఁడంచుట-అనత్క
థలను దలంచుట - సంబంధము లేకుండ మాటలాడుట మొదలైన దోషములు లేనిదై నిశ్చ
లమైన భక్తితో భగవత్కైంకర్యము సిద్ధించుటకుఁబగినతలంపుగలదై-ఁనెఱిగొనుట-విచా
రపడుట లేనిదై ప్రతిదినము సద్విషయములమీఁదికిఁ బోవునట్టియింద్రియములను
మరలించునదై సర్వప్రయత్నముచేతను ఇంద్రియములకాహ్యకార్యము లైనపరశ్రీసం
గాదులయందాశలేనిదై ఎల్లప్పుడును భగద్విషయకర్ణానముచేత నేవిధమైనగుఁభంబును
లేనిదై భగవద్భక్తులసద్వాక్యక్రివణ మఁగిగర్భాజలస్నానముచేతఁ బరిశుద్ధమై మంచిత్యం
శములను గ్రహించునదియై సూక్ష్మబుద్ధితో స్వరూపానుసన్ధానమును జేయునదియై

నేర్చుకలదై ఒకదానికి లోబడుట చుస్సజ్జము-లేనిదై-లోను బైటను సంతోషము గలదై
యొకనిట్టియంచుగుణములతోఁ గూడినదియు సైనిమనస్సు పరిశుద్ధమైనదని చెప్పఁ బడు
చున్నది

ఇంద్రియాణాం సదేహానాం బుద్ధేశ్వ మనసస్తథా ।

ఆఖ్యాత శ్శుద్ధివేషోఽశ్ర ద్రవ్యాణా మధునోఽచ్యతే ॥ ౫౯౫॥

తా॥ ఇట్లు ఇంద్రియశుద్ధికిని జేహశుద్ధికిని బుద్ధిశుద్ధికిని మనశ్శుద్ధికిని లక్షణము
చెప్పఁబడెను - ఇంకను ద్రవ్యశుద్ధికి లక్షణము చెప్పఁబడును వినుఁడు-

ఇచ్ఛయా దేవదేవస్య ప్రకృతి స్త్రిగుణాత్మికా ॥ ౬౦॥

జగత్కారణభూతాం తాం విద్యే త్యా చూ ర్తనీషిః ।

తద్వికారం జగత్సర్వం సదేవాసురమానుషమ్ ॥ ౬౧॥

దేవదేవుం డగుభగవంతునియొక్క యిచ్ఛచేత సత్త్వరజస్త మోగుణాత్మికమైన
ప్రకృతి యననది కనబడెను. ఆప్రకృతి జగత్కారణవనియు విద్యయనియు విద్యాం
గులుచెప్పఁచున్నారు అదియే దేవాసురమనుష్యాదులతోఁ గూడినజగత్తుగాఁ బరిణ
మించె (మాత్ర) సనియుంజెప్పఁచున్నారు.

తస్యా స్వరూపం సత్త్వం హి తద్దోషా వితరౌ గుణౌ ।

అతఏవ ఎకారోయ మభవ త్త్రిగుణాత్మకః ॥ ౬౨॥

తా॥ ఆవిద్యయొక్క స్వరూపము సత్త్వగుణమే ఇతరములైన రజోగుణతమో
గుణము లాసత్త్వగుణమునకు దోషగుణములుగా నుండునవి గావున నీజగద్రూపవికార
ముత్రిగుణములు గలదియాయెను.

విద్యాయాః పఞ్చ భూతాని జాయంతే ప్రకృతేః కిల ।

పఞ్చభూతా న్యధిస్థాయ సర్వం వస్త్యిహ జాయతే ॥ ౬౩॥

తా॥ విద్యయనియెడి నామాస్తరముగల ప్రకృతివలన మొదలఁ బఞ్చభూతంబులు
పుట్టుచున్నవి. ఆపఞ్చభూతముల నాధారముగాఁ జేసికొని సకలవస్తువులును గలుగు
చున్నవి.

సాత్త్వికాంతేన జాయంతే కర్మణ్యా ద్రవ్యసంపదః ।

రజస్తమస్స్వరూపేణ భావా ద్రవ్యబహిష్కృతాః ॥ ౬౪॥

తా॥ యజ్ఞాదిచేదోక్తకర్తంబుల ననుష్ఠించుట కుపయోక్తము లైనద్రవ్యసంప
దలు సత్త్వగుణాంశముచేఁ గలుగుచున్నవి. అట్టికర్తంబుల కుపయోక్తములు గానిద్రవ్య
ములు రజోగుణాంశముచేతను తమోగుణాంశముచేతను బుట్టుచున్నవి.

స్వభావతో న్యతోవాః కేహంచి ద్ధేయతా భవేత్ ।

నిషేధ మితి యద్విష్యం సర్వతే శాస్త్రవర్తనా ॥ ౬౫

తా॥ కొన్నివస్తువులు స్వభావముచేతనే దుష్టములు కొన్ని ప్రవృత్తిములు దుష్టర
వ్యసంసర్గాదులచే దుష్టము లైనవి గావున నట్టి ప్రవృత్తిములు గ్రాహ్యములు గావని
శాస్త్రముచే నిషేధించబడినవి గనుక నట్టిశాస్త్రనిషిద్ధప్రవృత్తిములు గ్రహించఁదగినవి
(అపయక్తములు) గావు

రాజసం తామసం చేతి తజ్జేయం పజ్డతై ర్నరైః ।

ద్రవ్యం రజ సమోద్వస్తం వైష్ణవే కర్తవర్తనీ ॥ ౬౬

తా॥ రాజసవదార్థములు తామసవదార్థములు కలవు వానిస్వరూపమును బట్టితే
లెఱుంగుదురు. విష్ణువును దేకించి చేయకర్తములయం దట్టి వదార్థములు అపయక్తములు
గావు.

సంయోజయతి యో మోహత్రస్య సా విఫలక్రియా ।

స్వయం యది తదశ్చియా నిషిద్ధం ముగ్ధచేతనః ॥ ౬౭

అజ్ఞానస్త్రిదయా న్ద్రస్థంభోక్తారంసససా త్త్వికః ।

తా॥ విష్ణువు నుదేకించి చేయునట్టికర్తములయం దెవఁ డజ్ఞానముచేత రాజస
తామసవదార్థముల నుపయోగించుచున్నాఁడో అట్టివానికియిది ఫలము లేని సగును
మతియునైన డట్టివదార్థములను దెలియఁ భుజించునో వాఁడు రజస్తమోగుణములు
గలవాఁడేయగును గాని సాత్త్వికుఁడు గాఁడు దానిచేతి ఛాత్త్వికులకు గమ్యుండై వృద్ధ
యత్రుండరీకములోనుండువాఁడును అందఱినిబాలించు వాఁడునగుభగవత్తుని దెలిసికొనఁ
జూఁడు.

యాదృశం ద్రవ్య మశ్నోతి రాజసం సాత్త్వికం తువా ।

తాదృశం రూప మాహ్నోతి తతః కర్తగతిం తథా ॥ ౬౮

తా॥ రాజసవదార్థమును భుజించినవాఁడు రాజసరూపమునోంది రాజసకర్త
ములనుజేయును. సాత్త్వికవదార్థమును భుజించినవాఁడు సాత్త్వికరూపమునోందిసాత్త్వి
కకార్యములను జేయును. తామసవదార్థమును భుజించినవాఁడు తామసరూపమును
జూచి తామసకార్యములను జేయును.

విశిష్టం భోజ్య ముద్దిష్ట మనియోజ్యైకకర్తసు॥ ౬౯॥

యద్యత్నాతి స్వయం మోహః తతస్తేన స సావకృత్ ।

నిషిద్ధం వస్తు తద్రూఢం రక్షః ప్రేతాదిసంమతమ్ ॥ ౭౦॥

తా॥ భక్ష్యములు లోనుగాఁ గల భుజించునగుచు వచ్చుచున్న ముఖ్యకర్త ములయందుఁ బదుగురికి నుపయోగించఁ జేసి తాను భుజించు వలయునుగాని అట్లు చేయక తాను లంచించుచుండంతే భుజించఁ గూడదు అజ్ఞానమువలనఁ దానొంటిరిగా నట్లు భుజించినను రక్షఃప్రేత పితృచాగులకు సమ్యక్మైన శాస్త్రనిషిద్ధంబులైన రాక్షస తామసపదార్థములను భుజించినను అట్టివాఁడు దొంగ యనియుం బాపియనియుం జెప్పఁబడును.

సాక్షా దేవ విశుద్ధం య త్సత్త్వికం తద్గుణోజ్జ్వలమ్ ।

నిషిద్ధవర్జనా దేవ వర్గణే సాత్త్వికంపరమ్ ॥ ౭౧॥

తా॥ స్వభావముగాఁ బరిశుద్ధ మైనవస్తువేదో యది సాత్త్వికపదార్థమనియు జ్ఞానాదిగుణములను బ్రకాశించఁజేయునది యనియుం జెప్పఁబడును అట్టి సాత్త్వికపదార్థమును భుజించువాఁడు శాస్త్రనిషిద్ధవస్తువుల భుజించుటన్ననే సత్త్విగుణము మిక్కిలి వర్జిల్లును గాని భుజించినయెడల వృద్ధిపొందును.

సాత్త్వికస్య వివృద్ధ్యైవ జ్ఞానం భవతి నిర్మలమ్ ।

శాస్త్రవృష్ట్యా సమీ త్యైవం శుద్ధానాం ద్రవ్యసంపదమ్ ॥ ౭౨॥

యత్నస్తుసంగ్రహే సద్భిర్వ్యవృద్ధి రితిష్యతే ।

వత్సామి దేశశుద్ధింప సంక్షేపేణ యథాగమమ్ ॥ ౭౩॥

తా॥ సాత్త్వికపదార్థములనే భుజించును భుజించునంత కంటకు జ్ఞానము నిర్మల మగును గావున నిట్లు శాస్త్రవృష్టితో నట్టిపరిశుద్ధ సాత్త్వికపదార్థములసంగ్రహించుట యందు యత్నింప వలయును. ఇవ్వనముగా వ్రవ్యశుద్ధి చెప్పఁబడెను ఇతను దేశశుద్ధిని శాస్త్రోక్తప్రకారముగా సంగ్రహముగాఁ జెప్పెదను వినుడు.

యత్సతాముపకారాయ భవే త్సుగతికాక్షిణమ్ ।

స్వేచ్ఛసాపణ్డరహితం ధార్మికేశ్వర పాలితమ్ ॥ ౭౪॥

తా॥ ఏచోట, మేచ్చులు సావంతులు లేకుండ భిక్షువులైనరాజులచేఁ బాలించబడినచే సద్గతిని గోరువారు నివసించుటకు యోగ్యమైనదో యచ్చోటు వరిశుద్ధ మైనది.

ధార్మికై స్వేవితం శశ్వ ద్వాన్విగుసింహాదివర్జితమ్ |

నిహన్తృదన్యకహితం సారజశిఖసేవితమ్ ||

౭౫||

తా|| పులులు సింగములు మొదలైన క్రూరమృగములును జీవహింసచేయువా
రును దొంగలును తేనిదై పింకలు నెమళ్లు లోనగునవి గలదియు భర్తయు నాచరించువా
రెల్లప్పుడును నివసించుకట్టిదియునగుచో పెద్దియో యది పరిశుద్ధమైనది

మోక్షభూమి రితి ఖ్యాతం విమలం నాథు సమతమ్ |

దివ్యాపగాదేనఖాలేనాప్యగివిమలోదకమ్ ||

౭౬||

తా|| గజ్జలోనగు దివ్యనదులలోను దేవతలచేత్రవ్వఁజినవాపీకూపాదులలోను
ఉండునిర్మలోదకముచేబరిశుద్ధమైన ప్రచేత మెద్దియో యది సాధుపులకు సమతమైనదని
యను మోక్షభూమియనియుం జెప్పబడను

ప్రభూతకదలీచూతనారి కేళాదిమణ్డకమ్ |

సుసమృద్ధపమిత్కాప్రసూపన్న కుసుమోదకమ్ ||

౭౭||

తా|| అరంటులు మామిళ్లు పెంకాయ చెట్లు లోనగుఫలవృక్షంబులును మల్లెలు
మొల్లలు చేమంతులు లోనగు పుష్పప్రధానవృక్షంబులును తఱచుగాఁగలదియై ఫల
పుష్పములసమృద్ధియు సమిధలయొక్క యుఁగాప్తములయొక్కయు సమృద్ధియుంగల
చోటునుపరిశుద్ధమైనది

ఆసన్నాథోజలం దూధపలాశతులనీకృతమ్ |

గోసహస్రసమాకీర్ణం సశష్టం సోత్పలాంబుజమ్ ||

౭౮||

తా|| వాపీకూపాదులయంగఁ దైననే చేతి కంఁ దగినంతదూరమున జలముగల
దై మోదుగలు తులనీవృక్షములు మళలు లోనగునవియు సంతృప్తముగాఁ గలదియు
వేసవేలు గోవులును వానికిమేయిటకు సంతృప్తముగా లేతక శువును గలదై కలువలు
పద్మంబులును గఱుచుగాఁ గలదియునైన చోటును బరిశుద్ధ మైనది

ఏవమాది గుణోపేతం భూతలం యదిలబ్యతే |

వివిక్తదేశ భూభాగే దుష్టదోషవిర్జితే ||

౭౯||

ప్రాసాదం ప్లశాలాం వా క్విశ్వా నిజబలచిత్తమ్ |

అవిస్తృతం త్వనిర్బధం పరితోపి మనోహరమ్ ||

౮౦||

తత్రా పృచ్ఛిష్టమాత్రాస్య క్షేపకీటవివర్జితే ।

కరీషమృజ్జలాలిప్తే దృష్టమాత్రేణ చేతనః ॥ ౮౧॥

సంప్రీతిజనకే స్థిత్యా భూతలే భగవత్క్రియా ।

కర్తవ్యా తిప్రయత్నేన యా శుద్ధి ర్భూమిగోచరా ॥ ౮౨॥

దేశశుద్ధి రితి ఖ్యాతా సేయం సచ్చాస్త్రవర్తనమ్ ॥

తా॥ ఇంక నిట్టి మంచిగుణములతోఁగూడిన భూప్రదేశంబును బరిశుద్ధమైనది తాను జేయఁబూనిన భగవద్ధ్యానాది కార్యములకు దుష్టులు విఘ్నములను జేయుటకు వీలు గానియట్టిపరిశుద్ధప్రదేశమందుఁ దనశక్తికిఁ దగినట్లు ప్రాసాదమునైనను బర్హళాల నైనను రమ్యముగా నల్పముగా నిర్మించికొని యందును ఎఁగిలి మూత్రము రక్తము శంకు కలుపుదుగులు లేకుండఁజేసి గోమయమును కుంటిని నీటితోఁగఁగలిపి దానితోసంతట నలుకఁగా జూచినమాత్రాన మనస్సుతోచకరం బగునట్టి భూతలమందు శుభాసీనుండై భగవద్ధ్యానాది క్రియ నతిప్రయత్నముతోఁజేయవలయును. ఇట్లు దేశశుద్ధియగునాస్త్రోక్తప్రకారముగాఁ జెప్పఁబడెను.

అనార్యజనసంరోధవీక్షణాదివివర్జితమ్ ॥ ౮౩॥

శ్రద్ధాతిరేకసంయుక్తం దమ్భులోభవివర్జితమ్ ।

ఆత్మార్థం త్యక్తసంసిద్ధిరూపాలోకన మత్వరమ్ ॥ ౮౪॥

అచక్షులవిషణ్ణాస్తకరణానుసృతేన్ద్రియమ్ ।

నిర్మలం నిరహంకారం జితక్రోధ మత్పరిశ్రమ్ ॥ ౮౫॥

వికారకర్త సాజ్కర్యవర్జితం కర్తనిగ్రహమ్ ।

నష్టాభిమానలేశంచ పరమప్రీతిసంయుతమ్ ॥ ౮౬॥

సంకల్పపూర్వకం ధ్యేయపదాబ్జన్యాసయోగిచ ।

ద్రవ్యమస్త్రే శమస్త్రే ఘనమీహితమహామతి ॥ ౮౭॥

బుద్ధిసంచారరహితం శుద్ధమాన మవిచ్ఛ్యతమ్ ।

పూర్ణమస్త్రాక్షరం మస్త్రతుల్యరూపసమాప్తచ ॥ ౮౮॥

రసాద్యుత్సృప్తవిషయభోగం మోక్షమహాశుఖమ్ ।

ఏషమాదిగుణోపేతం భక్తిజ్ఞానోజ్జ్వలీకృతమ్ ॥ ౮౯॥

నృప్తనూత్రే హృద్యంచ పరమంకర్త మజ్జశమ్|

దేహేంద్రియా ప్రకరణబుద్ధిభూమ్యర్థశుద్ధిమత్ ||

౯౦||

తా|| ఇట్లు ఇంద్రియదేహబుద్ధిమనోద్రవ్యదేశశుద్ధులనుజెప్పి ఇప్పుడు క్రియా శుద్ధిని జెప్పుచున్నాడు. భగవద్వస్త్రమును జపించునపుడు ఆయోగ్యులు దగ్గరనున్న యెడల విఘ్నమును జేయుదురు గావున వారు మాడకుండ జపింపవలయును కపటము అత్యాశయు లేకుండ సతిశ్రద్ధతో జపింపవలయును మోక్షేతరములైన నశస్వరఫలములను గోరక ఇంద్రియములు మన స్సునకు లోబడునట్లును, మన స్సు చచ్చులము విషాదయు క్తముగా నట్టిదిగాన, అహంకారము కామక్రోధాదులు వరాకును లేకుండునందునట్టిదిగాను జేసికొని సావకాశముగా జపింపవలయును అప్పు డితరకార్యములు తటస్థించినయెడల వానినె డ్దెనను నిగ్రహించి విమవ వలయును. గర్వము లేకమైననుండి గూడదు అధికప్రీతి తోనుండ వలయును. సంతృప్తకార్యముగా భగవత్పాదారవిష్టములయందు మన స్సును నిలవ వలయును మంత్రమందును మంత్రాధిదేవతయందును మంత్రానుస్థానమున కుపయోగించువస్తువులయందును జ్ఞప్తినుంప వలయును. ఇతరవిషయములయందు జ్ఞప్తినుంపక యెవ్వరితోను మాటలాడక ఆమంత్రము నుచ్చరించునపు డొకయక్షరమునైనను విడువక యుచ్చరించుచు మంత్రానుస్థానమునకు దగినసమాప్తి యగునంతవఱకు నవిచ్చిన్నముగా జపింప వలయును. వద్రసోపేతము లైనభోజ్యవస్తువులయందు నిహ్వచాపల్యము గలిగి యుండ గూడదు తాత్ప్రీతినిష్ఠములైనవిషయభోగములయం దాశను విడువవలయును. భక్తిక్షానవైరాగ్యములు గలిగియుండవలయును. ఇంకనిట్టి క్రేవ్గుణములతోగూడిన భగవద్వస్త్రజపాప్యనుస్థానక్రియ దర్శనమాత్రాన మనోహరమై సహస్వత్తమమై యుండును క్రియాశుద్ధిస్వరూపమిట్టిది ఇట్లు దేహేంద్రియమనోబుద్ధిభూమి ద్రవ్యముల శుద్ధి గలమంత్రానుస్థానకర్తను పరమమజ్జశరూపమైనది.

ఆత్మోక్తలక్షణోపేతం కర్తభాగవతం పరమ్ |

సప్తసంశుద్ధిసూయుక్తా పరిపూర్ణా భవే త్క్రియా||

౯౧||

ఇట్టి లక్షణములు గల మంత్రజపానుస్థానాదికర్తమే భాగవతులకు సత్తమమైన యున్నదేయకర్తము (చేయఁదగిన మేలైనది) ఇట్లు దేహేంద్రియ మనోబుద్ధిభూమి ద్రవ్య క్రియల శుద్ధిగలక్రియ పరిపూర్ణుడును

సప్తైతే విమలా భావాః శ్రద్ధావా నార భే త్క్రియామ్ |

ఆథా నాద్యై ర్విశుద్ధాత్మా సంస్కారైః పఞ్చకాలినామ్ || ౯౨ ||

తా|| ఇట్లు చెప్పఁబడిన దేహేంద్రియాది వచార్థములు ఏమను బరిశుద్ధములైనవి శ్రద్ధాభక్తులతో భగవదాశన మూర్ఖభింప వలయును, అట్లూర్ఖించినవాడే ప్రాతః

కాలముమొదలైన అయిదుకాలములయందు జేయుచున్నవేదోక్తకర్తానుష్ఠానములచేతఁ బరిసృష్టమై మరణస్థులవాఁడగును.

కుర్యాద్బ్రాహ్మణ ఏవైత ప్రైదిద్యో వా విశుద్ధః॥

శ్రద్ధావాన్భగవద్ధర్మై రాగాదిరహితేన్ద్రియః॥ ౯౩॥

తా॥ గృహస్థబ్రాహ్మణుడుగాని మూఁడువేదములు చదివినబ్రహ్మచారి గాని ఈ భగవద్ధర్మమును జేయవలయును. అట్లుచేయుచుండు పరిసృష్టమైన మరణస్థుల వాఁడుగాను కామక్రోధాదులతో సంబంధించి యితరేన్ద్రియములు గలవాఁడు గాను భగవద్ధర్మమును శ్రద్ధగలవాఁడుగాను ఉండవలయును.

బ్రాహ్మణా స్ఫుజయేన్నిత్యం పృథ్వీకాల పరాయణః॥

వస్త్రగోభూమిదానేన ధనధాన్యాదిభిస్తథా॥ ౯౪॥

తా॥ మఱియు నైదుకాలములయందును జేయుచున్నకర్మలను జేయునట్టి బ్రాహ్మణులకు వస్త్రములను గోవులను భూమిని ధనధాన్యాదుల నిచ్చి వారిని ప్రతిదినము యథాశక్తిగాఁ బూజింపవలయును.

తోషయేత్పరయా భక్త్యా నిత్యం భాగవతాన్నరాణా॥

సిద్ధిర్భవతి వానేతి సంశయో చ్యుతసేవినామ్॥

న సంశయోఽస్తి తద్భక్తపరిచర్యారతాత్మనామ్॥

కేవలం భగవత్పాదసేవయా విమలం మనః॥ ౯౫॥

నజాయతే యథాచిత్త్యం తద్భక్తచరణార్చనాత్॥

విశిష్టకులసంజాత స్సంస్కారై స్సంస్కృతోన్విజైః॥ ౯౬॥

తా॥ మఱియును నిత్యము భగవద్భక్తుల సతిభక్తిచేత సంతోషపెట్టవలయును భాగవతులను సేవించుటయం దాతగలవారికి ఫలముగలుగునోలేదోయనుసందేహముండదు భగవత్తుని సేవించెడివారికి ఫలముగలుగునోలేదో అను సందేహముండును భగవద్భక్తుల పాదములను బూజించుటచేత నంతపరిశుద్ధమైయుండునోయట్లు భగవత్తుని సేవించుట చేత మరణస్థు మిక్కిలి పరిశుద్ధమైయుండును. మఱియు, పరిశుద్ధమైనమందుబుట్టి తన కడఁగినవేదోక్తకర్తములనుజేయువాఁడు గూడ భగవద్భక్తులపాదములను సేవించువానితో సమానుఁడుగాఁడు.

త్యరితే యది సద్ధర్మై చరేత్కృచ్ఛాశ్చి శాస్త్రధీః॥

తపశ్చర్తు మరేక్తశ్చేధనవాన్దాన మూచరేత్॥ ౯౭॥

త్వరితముగా శ్రేష్ఠమైన పుణ్యము కావలసిన పక్షమున మనస్సును జయించి శృచ్చివాస్త్రాయదాదితపస్సును జేయవలయును అట్లుచేయుటకు శక్తి లేనియెడల ధనముగలవాఁడు దానమును జేయవలయును

ఉభయో రవ్యశ క్తశ్చే న్నామసంకీర్తనం చరేత్ ।

యథాశక్తి తప శ్చర్వా దత్వాపై ప యథాబలమ్ ॥ ౯౯॥

తా|| అట్లు శృచ్చివాస్త్రాయదాది తపస్సుచేయుటకు శరీరమందువిశేషశక్తియు దానముచేయుటకు విశేషధనంబును లేనిపక్షమున శక్తి వ్యవసారముగాఁ దపస్సును దానమును జేయుచు హరినామసంకీర్తనమును జేయవలయును

సృసింహమూర్తిఁ తం థ్యాత్వా జపే త్సర్వాఘృణాస్తయే ।

ఉపవాసాత్తథా దానా త్సద్భక్తానాంచ సేవనాత్ ॥ ౧౦౦॥

సంకీర్తనా జపా త్తావా చ్ఛృద్ధయా శుద్ధి మృచ్ఛతి ।

ఉపాసీత నిరస్తాపి పంచకాలపరాయణాత్ ॥ ౧౦౧॥

తా|| విహితకర్మములను విడిచినపతిగుఁడును తనపాపంబులను బోగొట్టు కొనుటకై సృసింహ మూర్తిని ధ్యానించి యాసృసింహమస్త్రమును జపించ వలయును- మఱియు నవవాస్తవతము దానము సద్భక్తినేవ హరినామసంకీర్తనము జపము తపము వీనిని శ్రద్ధతోఁజేయవలయును అయిదు కాలములయందును దవృత తమకుఁ దగిన కర్మంబులను జేయవారిని తానువారిచే పెట్టిబిడ్డలనైనను నేమింప వలయును. అట్లుచేసిన పక్షమునఁ బాపకాన్డీని బొందుచున్నాఁడు.

యదీచ్ఛే ద్భగవత్కర్త సేవయా పాప కాన్తయే ।

పూర్వోక్తాచార సంపన్నం యువానం గృహమేధినమ్ ॥ ౧౦౨॥

ఉత్తమైః కృతసఖ్యంచ నీచసేవావివర్జితమ్ ।

ప్రఖ్యాతశుద్ధచరితం సద్భక్తైః పరాయణమ్ ॥ ౧౦౩॥

భగవత్కర్తసంసక్త మర్థసందేహనోదకమ్ ।

ప్రతిపాదనసామర్థ్యయుక్తం సత్పుత్ర సత్పితృకమ్ ॥ ౧౦౪॥

ఉదారం భక్తివివశం ఐశ్వర్యజగజ్జనమ్ ।

వ్యూహ్యవాక్యం కృతజ్ఞంచ దయాద్రిక్పృతి మూనసమ్ ॥ ౧౦౫॥

నాదరముగలవాఁడును సజ్జనుల కుపకారమును జేయువాఁడును మనోదుఃఖము కొంచె మైనను లేనివాఁడును పాచ్చుతక్కువలులేని శాస్త్రోక్త శరీరప్రమాణముగలవాఁడును ఇన్ద్రియనిగ్రహముగలవాఁడును చూచుటకు రమ్యమైన వైదికదేవము గలవాఁడును. మనస్సును విశేషజిహ్వనివాఁడును-ఆరోగ్యము గలవాఁడును-కుష్ఠాదిపాపరోగము లులేనివాఁడును-వేదవేదాక్షాదుల యర్థమును బాగుగాఁ దెలిసినవాఁడును- భగవత్సాక్షి కేఁగినయువాయంబుల నెఱిగినవాఁడును - కొంచెమైనను దేహములదాత్తబుద్ధి లేనివాఁడును- శిష్యులపంపించుటయందును దేవప్రతిష్ఠాదిక ర్తవ్యమందును గురుసేవయందును ఆసక్తిగలవాఁడును శాస్త్రకపాఠికకర్తములఁ జేయుటయందు భీతిగలవాఁడును- ఇతఁ నితీ గుగుణము లనేకములు గలవాఁడునై యుండవలయును ఇట్టియాచార్యు సుపనయనసంస్కారము గలవాఁడు పరిపవలయును.

ఆచార్యచిత్రానుగుణం సిద్ధాంతానుగుణం త్వపి ।

అస్యత్ర శృణుయాత్క్షణ్యే మనుజ్ఞాప్యైవ జీవతి॥ ౧౧౧॥

తా॥ ఒకయాచార్యు నాశ్రయించిన తరువాత మఱియొక యాచార్యునాశ్రయం పడవచ్చునా' అని సందేహింపవలదు - ఆచార్యుఁడు జీవించియున్నప్పుడుగూడ నాతని యాజ్ఞను బొంది యతనిచిత్రానుసారము గాను వేదాంత సిద్ధాంతానుగుణముగాను మఱియొక గురువువలన వేదాంత శ్రవణాదికమును జేయవచ్చును.

యస్మి న్నీరమవిద్యా యా న సంసిద్ధి రబోధతః ।

గురోర్వాప్యన్యతో గ్రాహ్య పరా విద్యాగుణాన్వితాత్ ౧౧౨॥

తా॥ మఱియును మొదట నాశ్రయించిన గురువునకు వార్ధక్యాదులచే బోధకతా శక్తి తక్కువైనయెడల ఉత్తమమగు వేదాంతవిద్యను బాగుగ దెలిసికొనుటకు బూర్వోక్తగురులక్షణములుగల మఱియొకగురువువలనైన నట్టియుత్తమ వేదాంతవిద్యను దెలిసికొనవలయును

పరిశుద్ధ కులోద్భూతం విశుద్ధాచారతత్పరమ్ ।

విరతంచ మహాపాపా త్పితృదారాదిషు ప్రియమ్ ॥ ౧౧౩॥

దాంతం శాస్త్రం మృదుం సౌమ్యం ప్రశాంతం భగవత్పరమ్ ।

సంతప్త హృదయం భక్త్యా శక్త్యా సర్వార్థసాధకమ్॥ ౧౧౪॥

క్రియవాక్యం మహాబుద్ధం సత్యం కుశలవాణిక్మ్ ।

ఏవమాదిగుణోపేతం శిష్యభావేన సంగతమ్ ॥ ౧౧౫॥

సంవత్సరం తదధంవా మాసత్రయ మథాపి వా|

పరీక్ష్య వివిధోపాయైః కృపయా నిస్పృహోవదేత్ || ౧౧౬||

తా|| గురులక్షణములు చెప్పఁబడినవి శిష్యులక్షణములను జెప్పెదను వినుడు శిష్యుఁడెట్టి లక్షణములుగలవాఁడై యుండవలయుననగా, పరిశుద్ధవంశమంజుబుట్టిన వాఁడును పరిశుద్ధాచార మందాస క్తిగలవాఁడును పాపకార్యములను జేయనివాఁడును తల్లిసండులయందును భార్యలోనగు వారియందును ప్రీతిగలవాఁడును బహిష్కార్యములను మనఁగొనున వశపఱచికొన్న వాఁడును మృశస్వభావము వైదికవేషము ఓర్పున గలవాఁడును భగవత్తునియందు భక్తిగలవాఁడును దయాశుభ్రును భక్తియుఁ శక్తియుఁ గల వాఁడై భర్తార్థ కామమోక్షములను సాధింపవలయుననెడి యాశగలవాఁడును స్రీయో వాక్యమును జెప్పవఁడును చుట్టుకైనబుద్ధియు సత్యవాక్యంబును గలవాఁడును యుక్త యుక్తముగా మాటలాడ నేర్పుగలవాఁడును ఇంక నిట్టి యనేక సుగుణములుగలవాఁడై శిష్యుఁడుండవలయును అట్టివాఁడు గురువునొద్దకవచ్చి నన్ను శిష్యునిగాఁ బరిగ్రహియ వలయునని ప్రార్థించినవక్షమున గురువప్పుడే వానిని శిష్యునిగాఁ జేసికొనఁ గూడదు. మఱియేమనఁగా సంవత్సరముగాని ఆఱునెలలుగాని, మూడునెలలుగాని, వానియందు దయగలవాఁడై యుండి వానిచిత్తును నానావిధోపాయములచేతఁ బరీక్షించి మీఁడు శిష్యభావమునకుఁబడినవాడని తోఁచినవక్షమున నప్పుడు వానివలన ఫలమునుగోరక వానితో మాటలాడవలయును.

బ్రహ్మవిద్యా ప్రదానస్య దేవై రపి నశక్యతే |

ప్రతిప్రదాన మథవా దన్యా చ్ఛక్తిత ఆదరాత్ || ౧౧౭||

తా|| బ్రహ్మవిద్య నుపదేశించినందునకు బదులుగా మఱియొకటి తగినదానిచ్చుట దేవతలకును శక్యముగాదు పితవేళ నేనైనను భక్త్యుతితయముచే నియ్యఁదిలచినవక్ష మునఁ దనశక్త్యునునారముగా భవాదికమును ఇయ్యవలయును. ఆదానము కృగ్రజ్ఞతను దెలుపునేకాని బ్రహ్మవిద్యాదానమునకు సమానముగాదు.

న ప్రమాద్యే ద్దుగోశ్చిష్యో వాజ్ఞనః కాయకర్తృభిః |

అవిభజ్భాత్తనాచార్యం వరే తాన్తికా యథాచ్యుతే || ౧౧౮||

తా|| శిష్యుఁడు గురువుగ్గర నముండై మర్యాదగా మాటలాడవలయును మన శునద్రోహపుఁలంపుకొండఁగూడదు పాపములుచిగుఱుటలోనగు నపచారములనుజేయ వలదు ఇట్లు పరాకులేకుండ వాజ్ఞనః కాయకర్తృభిః గురునొద్దఁబ్రవర్తింపవలయును ఆచార్యుని మనఁగొని తోఁకలుపటవక సాక్షాత్పరమైన చలించినట్లు తలంపవలయును

అశ్రోశకం దుష్టభావం పిశునం సత్వరక్రియమ్ ।

స్వాశ్చైక సాధనం లుబ్ధ మలసం సర్వకర్తసు ॥ ౧౧౯॥

వివాద శరివాదాద్యైర్బహుభాషిణ ముద్ధతమ్ ।

పరావమానినం సర్వశ్రేష్ఠంవా పరివర్జయేత్ ॥ ౧౨౦॥

తా॥ తిట్టువాడును దుష్టస్వభావను గలవాడును చాడ్చిలుచెప్పవాడును చేయుపనిని సాధకకాధకములను విచారించక అవసరముగాఁజేయువాడును పరోపకారబుద్ధిలేకుండఁ దనకార్యమునే చక్కఁపెట్టుకొనువాడును లుబ్ధుఁడును, ఎల్లచరుల యందు సోమరితనముగలవాఁడును కలహించువాఁడును లోకము నిద్రింపఁదగినపరులను జేయువాఁడును అధికప్రశక్తియును వినయము లేనివాఁడును పరులనవమానించువాఁడును అగు నిట్టిచువ్వగుణములు గలవానిగాని అన్ని విధములను దనకంటె శ్రేష్ఠునిగాని యెదుట నుండునా.

మూఢైఃపాపరతైః క్రూరైస్సవాగమపరాజ్ఞుభైః ।

సంబంధంనాచరేచ్ఛక్తిర్నశ్యతే తైస్త్రుసంగమ్ ॥ ౧౨౧॥

తా॥ పాపకార్యములను జేయుటయందాసక్తిగలవాడును జీవహింస చేయు వాడును ఎల్లవస్తువు వేదకాస్త్రములను నిద్రించువారును విన మూఢులతో సంబంధమును జేయఁగూడదు, అట్టివారితో సంబంధమును జేసినచక్షురము భగవద్భక్తి నశించును.

భగవత్కర్తనిరతై స్తోత్రపూజాజపాదిభిః ।

అప్రతిగ్రాహకై స్త్యక్త ఫివాదైరోభవన్జితైః ॥ ౧౨౨॥

నుశీలైర్జ్ఞానశీలైశ్చ బావశ్చ నస్తల్యచేష్టితైః ।

వౌద్యవేషై ర్విశుద్ధానై ర్భగవద్గుణాలంబైః ॥ ౧౨౩॥

సత్యవాగ్విర్ణయసారై ర్భుదుచేష్టై రమత్సరైః ।

భక్తిపూతై స్పదాచారై స్పదాః పాపసేద్యభిః ॥ ౧౨౪॥

తా॥ భగవత్తుని స్తోత్రములను యఁచుట భగవత్తునికి మహతోపచారములచేఁ బూజించెయుట లోకగుభగవత్తు భోక్తాసకరము లైనవైష్ణవజేయువారును ఎక్కడను దానయితియనివారును ఎవరితోను గలహింపనివారును శుద్ధస్వభావము చే లైనజ్ఞానము గలవారును మహాశుభ్రుల గలవామునిచిహ్ని ప్రతిమాత్రము మనురవాక్యమునుబేర్చుక

అస్త్రాహ్యములయందు సమాసముగా నడచుకొనువారును మహారములైన భగవచ్చిహ్నములును మనశ్శుద్ధియు పియాశుత్వము సత్కవాక్యము నడకలయందు నాకాశ భగవద్భక్తియు భగవద్గుణాసక్తియు సదాచారమువలనవచ్చును లోభము మాత్సర్యము లోనగు దుర్గుణములులేనివారు నగునట్టివానితోఁగూడ నివసించ వలయును.

బ్రహ్మచారి గృహస్థశ్చ వానప్రస్థో యతి స్తథా ।

కృపయాఽశ్రమిణ స్సర్వే ధర్మం బ్రూయు స్స్వలింగేనే॥ ౧౨౫॥

గృహస్థో వాపి సర్వేభ్యో ధర్మం బ్రూయాన్తహామతిః ।

పరివ్రాడపి వా బ్రూయా త్సర్వశ్రేష్ఠో గృహశ్రమీ ॥ ౧౨౬॥

తా॥ ఇట్టిభగవద్ధర్మము నేయాశ్రమంబుననున్న వాఁడు పదేశించ వచ్చుననగా, బ్రహ్మచారిగృహస్థవానప్రస్థయతులందఱును పియాశుత్వలై పూర్వోక్తశిష్యులక్షణములు గలవాని యవదేశించ వచ్చును. అయినను అపిటికిని బూహ్యుఁడగుచుక సన్న్యాసిని యాపదేశించుట యుత్తమము - అన్ని యాశ్రమములలో గృహస్థాశ్రమము శ్రేష్ఠమైనది గనుక గృహస్థువలన నుపదేశమునొందుట రెండవతము.

ఇతిశ్రీ శాణ్డీల్యస్తోత్ర విశిష్టధర్మకాశ్రే ప్రథమోధ్యాయః—

సంగ్రహముగా నన్నిధర్మములుగల

శ్రీ శాణ్డీల్యస్తోత్రయినెడ ధర్మకాశ్రమందుఁ

ప్రథమోధ్యాయము ముగిసెను.

ద్వితీయాధ్యాయము.

మునయ ఊచుఁ—మునులు శాణ్డీల్యునితో మరల నిట్లనిరి.

స్నానం ప్రధానం భక్తానాం సమ్యక్ శుద్ధ్యుపపాదకమ్ ।

శ్రోతుకామా విధిం తస్య సహాభిగమనేన చ ॥ ౧॥

తా॥ భగవత్ప్రీతికరములైన ధర్మముల ననుష్ఠించుటయం దాసక్తిగలవారికి మిక్కిలి పరిశుద్ధిని గలుగఁజేయునట్టి పగుటచే స్నానము ప్రధాన మైనది గనుక నాస్నానమును జేయ వలసినప్రకారమును దానికి వెనుక జేయ వలసిన కార్యము లేవో వాని విధిని విశదముగా, మేము వివర గోరుచున్నాము-

శాణ్డీల్య ఉవాచ.

శాణ్డీల్యుండిట్లనియె

సహాభిగమనేనైవ ప్రాతఃకాలానుయాయినా ।

పక్ష్యామి యోగా దూర్ధ్వం య త్కర్తవ్యం స్నానపూర్వకమ్॥౨॥

తా|| నిద్రలేచినతరువాత స్నానమునకుఁ బిమ్మటఁ జేయవలసినదో దానిని ప్రాత కాలమందుఁ జేయఁగిన యభిగమనమును జెప్పెదను వినుడు - (అభిగమన మనఁగా గొంతమారము నిద్రలేచినతరువాత నడుచుట.)

ఉచ్చైస్సరేణ యోగాస్తే స్తుత్వా స్తోత్రైరుదారధీః ।

వాసుదేవాదిదేవానాం నామ్నాం సంకీర్తనం చరేత్ ॥ 3॥

తా|| తెల్లవాఱఁగానే నిద్రలేచి శుద్ధమన స్సుతో భగవంతుని గట్టిగా స్తోత్రపాఠములచే స్తుతించి వాసుదేవాదిదేవామసంకీర్తనమును జేయవలయును.

ప్రాదుర్భావగణం చాపి సంస్తరే త్వర్వసిద్ధయే ।

కీర్తయేత్తద్గుణాన్భక్త్యా పరమాద్భుతచేష్టితాః ॥ ౪॥

తా|| మఱియు భగవంతుని విభవావతారములను సర్వకార్యసిద్ధికిఁజనుకదలంప వలయును. ఆభగవంపతారములయందుఁ జేయఁబడిన పరమాద్భుతకరచరిత్రంబులను భక్తితో సంకీర్తనము చేయవలయును.

అతన్ద్రితస్య స్వాభ్యాయే యోగయుక్తాత్మన స్సదా ।

తద్భక్త్యా సిన్న దేహస్య హ్యవశ్యం నామకీర్తనమ్ ॥ ౫॥

తా|| వేదపూరాదులమును జేయుచు నిత్యము భగవంతునికి గలవాఁడై యాభక్తిచే జెనుటపోసినదేహము గలవాఁడై సర్వదా హరినామసంకీర్తనమును ముఖ్యముగాఁజేయుచుండవలయును.

ఆదాయ వస్త్రదణ్డాది గృహీత్వాచ కమణ్ణలుమ్ ।

ప్రావృత శ్చన్నమూర్ధాచ కర్తారమ్భపరో వ్రజేత్ ॥ ౬॥

తా|| తెల్లవాఱలేచి యీవసనలనుజేసినపిమ్మట నొకవస్త్రమునుదలకుఁజాట్టుకొని యొకపండుమును జేరఁబట్టుకొని చెంబుతో నీర్లు దీసికొని మలవిసర్జనార్థము బైటఁ జోవలయును.

గ్రామా ద్భూమి ర్వినిర్గత్య విసృజేత్సహచారిణః ।

అపరిగ్రహదేశేషు కుర్యాన్తలవిసర్జనమ్ ॥ ౭॥

తా|| అట్లు పోవునపుడు తనతోఁగూడఁ దిరుగుచుండెడి వారిని విడిచిపెట్ట వలయును గాని వారితోఁగూడఁ బగ్గఱఁగూర్చుండఁగూడదు మఱియును గ్రామమునకు దూరముగాఁబోయి వైరు వచ్చిక లేనిబయలుగఁను మలవిసర్జనమును రహస్యముగాఁ జేయవలయును.

మేమానే మైఘనే స్నానే భోజనే దస్తథావసే ।

ఐజ్యాయాం సహపాలామే చ జపే మాసం సమాచరేత్ ॥౮

తా॥ మలమూత్రములను విమచనవృద్ధును స్త్రీసంగమకాలమందును స్నాన భోజన దస్తథావసమలను జేయునప్పుడును యజ్ఞమునజేయునప్పుడును హోమము చేయనప్పుడును జపకాలమందును మాటలాడరాదు.

స్వదక్షిణశ్రుతిస్యస్త బ్రహ్మసూత్రి స్సమాహితః ।

న శ్మకానే న కృష్టేషు న మార్గే నచ భస్మని॥ ౯॥

తా॥ మఱియును తనకడిచెనియందు జంఁచెము జుట్టుకొని నియతుండై శ్మకాసము దున్నినభూమి మార్గము బూడిచి లేనిచోట్ల మృవిస్పర్శము చేయవలయును.

నోషరే నచ సన్యేషు న గుల్లేషు ననైకతే ।

న వృక్షమూలే నామేధ్యే న కీటేషు న చత్వరే॥ ౧౦॥

తా॥ మఱియును జవటిభూమియందును మైరులున్నచోటను -పాచలు ఇసుక దిబ్బ ఉన్న చోటను చెట్టుమొదటను మలమున్నచోటను పురుగులున్నచోటను ఒహిరం గవిధియందును మలవిస్పర్శమును జేయరాదు.

నోదకాస్తే నగోవాసే న హ్రదే న గృహజ్గణే ॥

న దేవాలయచార్యేషు న నద్యాం నార్యసన్నిహౌ ॥ ౧౧॥

తా॥ జలసమీపమందును ఆవులుండుచోటను మడుగునందును ఇంటిముంగిటను దేవాలయసమీపమందును నదీసమీపమందును బూజ్యులసన్నిధియందును మలము విడువరాదు.

న పల్లీకే న రస్థ్రేషు న కరీషే నచోషలే ।

న దేవార్కవిశిష్టాగ్నిగురువృద్ధాజ్ఞనామఖః ॥ ౧౨॥

తా॥ మఱియును బుట్టయందును చొక్కయందును పిడకయందును తాతియందును మలవిస్పర్శమును జేయరాదు దేవలిలమును ఘోర్యనకను బెద్దలకను అగ్నికిని గురువులమును బూజ్యులమును స్త్రీలమును ఎదురుగాఁ గుర్చుండి మలమును విడువరాదు.

నగోగగనదిక్తాం గృహమేధ్యావలోకకః ।

న జల్ప స్మృచ్చక చాలిం న చానాన్యతను చ్చక॥ ౧౩॥

తా|| గోవులను ఆకాశమును దిక్కులను సక్షత్రములను గృహమును పరిశుద్ధవస్తువులను కాచుచును మాటలాడుచును జేతితోఁ దలను దాఁచుచును దలకు వస్త్రమును జాట్టుకొనకయు మలమును విడువఁగూడదు

చిరం నోపవిశ న్నాతిపీడయ న్నాతివైశసః ।

ఏకాకీ ముక్తపద్రక్షో యతసర్వేన్ద్రియక్రియః॥ ౧౪॥

మేహనాదిక్రియాం కుర్యా ద్వస్త్రాచ్ఛాదితనాసికః॥

ఉదబ్దుభో దివా సక్తం దక్షిణాముఖసంస్థితః॥ ౧౫॥

తా|| మఱియు సప్తదు చిరకాలము గూర్చుండక యేప్రాణులకును పీడ నుగాని హానిగాని జేయక పాదరక్షలను విడిచి మఱియేకార్యమును చేయక వస్త్రము తో ముక్కుమూసికొని యెవ్వరును లేనిచోట మలముత్రాదివిసర్జనమును జేయవలయును, మఱియుఁ బగటియందు తరముఖుఁడుగాను రాత్రియందు దక్షిణాభిముఖుఁడుగాను గూర్చుండి యావనిని జేయ వలయును.

దివేవ సన్ధ్యయోగి కుర్యా న్నేహనాద్యం విచక్షణః ।

గృహీతశిశ్నశ్చిత్థాయ సంతిష్ఠేత్క్లౌళనావధిః॥ ౧౬॥

తా|| కాచకుద్ధిని బాగుగాఁ జెలిసికొని పగటియందువలె సాయంత్రాతని కాలములయందు సుత్రరాభిముఖుడై మలముత్రవిసర్జనాదికమును జేయవలయును, మఱియును బ్రత్యాలసమగుసంతపఱకును శిశ్నమును బట్టుకొని లేచి మరుగుగా నుండ వలయును.

వల్లీకకృష్టభూతోయకీటాశుద్ధాదియోగినీమ్ ।

వర్జయిత్వా మృదం శౌచం కుర్యా దుద్భృతవారిణి॥ ౧౭॥

తా|| పుట్ట దున్నివనేల బలము పురుగులుంచుచోట్లు అపరిశుద్ధప్రదేశము మొదలైనవాని సంబంధము లేనిచోట నుండుమృత్తికను దీసికొని దానితో రుద్దికొని చెంబుతోనై త్రిన జలముతో బాగుగాఁ బ్రత్యాలసమును జేసికొన వలయును.

పశ్చుథా లిజ్జశౌచం స్యాద్దుదశౌచం త్రివేష్టితమ్ ।

మనరిప్రసాదనం కుర్యా ద్యావంతలవిలోపనమ్ ॥ ౧౮॥

తా|| లిజ్జకుద్ధి అయిదుసార్లు గుడకుద్ధి పదునేను సార్లును జేయవలయును. అప్పటికిని అనుమానమున్న పక్షమున మలము నిశ్చేషముగాఁ బోయినదిని మనఃస్పృశకుఁ డోచునంత వఱకును బ్రత్యాలసమును జేసికొనవలయును.

పాదయోర్నిజవచ్చోచం హస్తయోస్తు చతుర్థణమ్ ।
 దస్తాన్విశోధయే త్పాతరి పలాశపటపిప్పలాః ॥ ౧౯ ॥
 విహాయ సుశుభై రామపూర్వైర్విధివ దత్వరగి ।
 ఉత్పాదయ స్మరక్తంచ ప పశ్యత్ సర్వతో దిశః ॥ ౨౦ ॥

తా॥ పాదములను లిజ్జమునువలె నైదుసాన్దును చేతులను ఇరువదిసాన్దును గడుగ
 వలయును. ఇట్లు కొంచవిధియైతరువారే ఏ ప్రధానమును-ప్రాతరికాలమందుఁజేసికొన
 వలయును. చుంచుమామిడియాకు మొలై నవాసో సావకాళముగా ఏ ప్రశుద్ధినిజేసి
 కొనవలయును. మోదుగు-మట్టి - రావి - పినితోదప్రధానముజేసికొనఁగూడదు -
 రక్తము వచ్చునట్లు దస్తములచిగుళ్లకుఁ దగులకుండును వరాకుగానంతలను దిక్కులు
 చూచుచునద ప్రశుద్ధిని జేసికొనఁగూడదు.

సముద్రగాపగాదేవఘాతవాపీ హ్రదాశ్రయే ।
 స్నాయాజ్జలేన్యదేవానాం సుసర్గపరివర్జితే ॥ ౨౧ ॥
 సర్వైస్సంసేవితే సద్భి ర్ద్వప్తదోషవివర్జితే ।
 విశుద్ధతీరభూభాగే స్నాయాల్లఘునివారిణి ॥ ౨౨ ॥

తా॥ ఇట్లుదస్తశుద్ధి యైతరువారే సముద్రములోఁబ్రవహించునట్టి గడ్డాదిసముల
 జలమందుఁగాని దేవతలచేఁ ద్రవ్యులదిన దిగుదురాది కూషము దుడుగు లోనగువాని
 జలమందుఁగాని స్నానమును జేయ వలయును-అజలమునకు నిరరక్షుద్రదేవతలసంబంధముం
 డఁగూడదు. సజ్జనులు స్నానముచేసినదిగా నాజలముండవలయును పాచి వాచు మొద
 లై నది యాజలముం దుండఁ గూడదు. అనీటితీరము పరిశుద్ధముగానుండవలయును, ఇట్టి
 సంబంధము గలదై తేలికయగు జలమందు స్నానము చేయవలయును.

నామ్బు విక్షోభయే దక్షైః పాదే నోత్పాదయే స్మచ ।
 నాచరే త్స్వవనక్రీడాం నగణ్డాషం జలే క్షిపేత్ ॥ ౨౩ ॥

తా॥ స్నానకాలమందుఁ జేతులతో నీళ్లు విక్షోభము గలుగునట్లు చిమ్మఁ గూడదు.
 పాదములతో జలమును దన్నఁగూడదు. ఈదఁ గూడదు జలమందుఁ బుక్కిలింపి
 యుప్పివేయఁగూడదు

అన్యోన్యం నాక్షిపే త్తోయం సదేహమల ముత్పన్నజేత్ ।
 నకుత్సయే దమ్బుత్తక్ మన్యత్తత్ర నకీర్తయేత్ ॥ ౨౪ ॥

తా|| స్నానకాలము దొకనిమిద నొకడు నీళ్లు చల్లుకొన గూడదు; తనమరికిని జలమును విడువ గూడదు, తీర్థోదకమును నినింపగూడదు, అతీర్థోదకమును దుస్నానమున జేయునపుడు దానిని గడ్దొదిజలమును గా భావించి పొగడవలయునుగాని నిందింపగూడదు. ఇతరవిషయములు జెప్పగూడదు

శోభయి తోవ్విధతామ్భాభి ర్దేహం తీరే పున ర్జలైః ।

ప్రత్యుశ్య భూమిం కర్తార్థ మవతారం చ శోభయేత్ ॥ ౨౫॥

తా|| స్నానముచేయునపుడు దేహముపలి మురికిదేహమును వోముకొనునపుడు చడకమానదు కదా యెట్లు స్నానము చేయ వలయు ననగా జెంబుతో నీళ్లను గట్టునకు దెచ్చుకొని యానీళ్లతో మొదట స్నానమును జేసి యొడతిమురికిని నోంగొట్టుకొని సుద్ధిపఱచుకొని మరల తీర్థోదకమందు మునిగి యాతీర్థజలములతో దేహమును శుద్ధిపఱచుకొనవలయును. పిమ్మట సద్భావవద్దవాదికర్తయు ననుష్ఠించుకొనుటకై తాను యాచేపురుగూడ శుద్ధిపఱచ వలయును

స స్నాయా త్వహ శూద్రేణ సస్త్రిభి ర్నచ నాస్తికైః ।

సపాషడైర్న బాలైశ్చ సరోగ్యకౌచిభి ర్నరైః ॥ ౨౬॥

తా|| తాను స్నానము చేయునప్పుడు శూద్రునితోఁగాని స్త్రీలతోఁగాని నాస్తికులతోఁగాని పిదబాహ్యులతోఁగాని బాలరతోఁగాని సోగులతోఁగాని జాతా శౌచమృతాశౌచము గల వారితోఁగాని చేరి స్నానమును జేయగూడదు.

చక్షాలు శాస్త్రపతితం శాస్త్రనిన్దాపరాయణమ్ ।

పరిస్రస్తంచ నష్టంచ దూరతకి యరివర్జయేత్ ॥ ౨౭॥

తా|| చక్షాలుఁడు శాస్త్రజ్ఞానములేనివాఁడు శాస్త్రములను నిందించువాఁడును కులభీష్టుఁడు, ధర్మకార్యములను జెఱుపువాఁడును పేరు దగ్గఱనుండ కుండఁ జూచి స్నానము చేయవలయును

శరీరం నిర్తలీకృత్య కర్తారమృపురస్సరమ్ ।

శుద్ధావగాహనం కృత్యా సమాచామే ద్యథావిధి ॥ ౨౮॥

తా|| 'అపవిత్రఃపవిత్రోవా, అనునట్టి కర్తారమృచక్త్రమును జెప్పుచు జలమును శిరస్సుమీఁదఁ జల్లుకొని శరీరమును శుద్ధపఱచుకొని పిమ్మట శుద్ధావగాహన స్నానమును జేసి శాస్త్రోక్తప్రకారముగా నాచును, జేయవలయును.

జాన్వోరస్తరి కరా కృత్వా ప్రాజ్ఞుభోవా పృథజ్జుఖః ।

పాణీచ సంస్పృశన్నద్భిః ప్రకృతిస్థాభిరేవ చ । ౨౯॥

ఆదాయ విమలం తోయం బ్రహ్మతీర్థేన వాగ్యతః ।

హృదయతంచ చతురి ప్రాశ్నన్నిశ్శబ్దమ వతారయేత్ ॥ ౩౦॥

తా॥ పిష్టుటఁ జేతులను మోకాళ్లుటలోఁగాఁ జేర్చుకొని గూర్చుముఖముగా నైనను ఉత్తరముఖముగానైనను గూర్చుండి వేడివిగాని జలములతో నాహస్తములను గడిశొని పరిశుద్ధపణిచుకొని మానవ్రతముగలవాడై పరిశుద్ధజలమును బ్రహ్మతీర్థముతోఁ దీసికొని యాజలము హృదయముతోఁ బడునట్లు శబ్దములేకుండ నాల్గువార్లు మింగవలయును.

తే థాపామార్జనం కుర్యాత్పాణీ పాదా వనోత్క్యచ ।

అజ్గుష్ఠానామికాభ్యాంతు చక్షుషీసంస్పృశేత్తతః ॥ ౩౧॥

అజ్గుష్ఠతర్జనీభ్యాంతు నానాపుటయుగంస్పృశేత్ ।

కనిష్ఠాజ్గుష్ఠయోగేన శ్రోత్రే చైవ సమాలభేత్ ॥ ౩౨॥

తా॥ అట్లావమించి హృదయశుద్ధిని జేసికొని హస్తములను బానిములను బ్రోక్షించుకొని బొట్టనవ్రేలితోను అనామికతోను నేత్రములను, బొట్టనవ్రేలితోను చూపుడువ్రేలితోను ముక్కురంధ్రములను, చిటికెనవ్రేలితోను బొట్టనవ్రేలితోను చెవులను నాచవలయును.

అజ్గుష్ఠమధ్యమాభ్యాంతు బాహుమూలేతు సంస్పృశేత్ ।

హృదయంచ తతోమూర్ధ్ని జలం స్పృష్ట్వా స్తరాస్తరా ॥ ౩౩॥

(సర్వాభి రజ్జుభీభి శ్చనాభిదేశ ముపస్పృశేత్ ।)

తా॥ బొట్టనవ్రేలితోను నడిమివ్రేలితోను బాహుమూలములను దాచవలయును. ముట్ట నడుమనడుమ జలమునుదాకి యాహస్తముతో హృదయమును కరస్సును నాచవలయును. (అన్నిచేశ్వతోను బొట్టును దాచవలయును)

నత్యం వైకహస్తేన నశూద్రావర్జితేన చ ।

శుద్ధాం మృదం సమాదాయ జప్త్వా మస్త్రచతుష్టయమ్ ॥ ౩౪॥

చతుర్థా విభజేత్తాంతు వామపాణితలోదరే ।

చతుర్వస్త్రేరి పరామృశ్య ముఖబాహు కలేబర ॥ ౩౫॥

పానాయథా క్రమం లిమ్నే చ్చతుర్థస్తేణ మస్త్రవిత్ ।

ఉత్తస్తం భావయే ద్వేవ మష్టయై ర్భౌగరాశిభిః ॥ 3౬॥

తా! పరిశుద్ధమైన మృత్తును దెచ్చి 'మృత్తికేహసమే పావమ్, ఇత్యాది మస్త్రముల నాల్గొంటిచేతను జపించి యెడను యరచేతిలో నునిచికొని నాలుగుభాగములు చేసి మరల నానాలుగుమస్త్రములను జెప్పడు నామస్త్రముల కర్థమునెఱిగి ముఖమును భుజములను శరీరమును పాదములను యథాక్రమముగామరల నానాలుగుమస్త్రములను జెప్పడు; బూయ వలయును, ఆమృత్తికను నిలుచుచుఁ దీసికొనిరాఁ గూడదు. రెండుహస్తములతో నెత్తవలయునుగాని యొకహస్తముతో నెత్తఁగూడదు. శూద్రుఁడు తెచ్చి యిచ్చినమృత్తు పనికిరాదు - అట్లు ముఖాదులయందుఁ బూసిన మృత్తికయందున్నదేవుని శుభవ్రతములగు జలమస్త్రములచేత ధ్యానింపవలయును.

ఆసనాద్యై ర్యథాశక్తి సమభ్యర్చ్య జగద్గురుమ్ ।

ధ్యాత్వా గణ్ఠాం హరేకి పాదా త్పతమానాం స్వమూర్ధని॥ 3౭॥

పవిత్రాద్యస్తకాబ్లిజమస్త్రై స్సిఞ్చేత్కరా త్మికరై ।

ధ్యానున్నేవ పరంబ్రహ్మ యథాశక్తి నిమజ్జ్య చ॥ 3౮॥

చతు ర్నిమజ్జ్య విధివ దాచ మ్యావాయ వాసకః ।

ఖడ్గద్యయంశిత శ్చాబ్జ ప్రత్యేకం పరిమాన్వయేత్ ॥ ౩౯॥

తా! పిమ్మట ఆవాహనము ఆసనము మొదలైన యుపచారములచే లోకగురువైన భగవత్తుని యథాశక్తిగా నర్పించి మరల స్నానమును జేయునపు డాజలమును సోమ వ్రహ్మవిష్ణువుయొక్క పాదమునుండి పడుచున్న గడ్గముగా భావించి 'పవిత్ర' అనునది అదిగాను అస్త్రముగాను గలిగిన యబ్లిజమస్త్రములను జెప్పడు నాజలమును జేతితోనెత్తి శరీరస్పృశఁ జల్లకొనుచు శరీరస్పృశ దడువవలయును పిమ్మటయథాశక్తిగాఁ బరంబ్రహ్మమును ధ్యానించుచునే యొకపారి మునిఁగి మరల నాలుగుసార్లు మునిఁగి యథావిధిగా నాచమించి రెండుగుండుగడ్డలను బిండి యొకదానితో శరీరస్పృశ మఱియొకదానితో శరీరమును ఇల్లువ్రత్యేకముగాఁ గుడిచికొని శుద్ధుఁడుగావలయును.

అస్తరాచ్ఛాద్యై కక్షీనం వాసనీ పరిధాయచ ।

ధ్యాన మానందరోమ స్త్రి సమ్యగాచమనం చరేత్ ॥ ౪౦॥

తా! ఇల్లు పూసశుద్ధుఁడైనతరువాత లోపలఁ గొప్పనమునుబెట్టుకొని యొక పస్త్రమును గట్టుకొని మఱియొకపస్త్రమును వ్రేసకేసికొని భగవత్తుని ధ్యానించి చూసముగా భగవత్పస్త్రమును జపించుటకై యథావిధిగా నాచమనమును జేయవలయును

భోజనాద్యస్తయో ద్దూత్రశౌచాస్తే యజ్ఞకర్షణీ ।

ద్విద్వి రా చమనం కుర్యా ద్వాససా పరివస్తసే ॥ ౪౧॥

తా॥ మఱియు నెప్పుడెప్పు చాచమనమును జేయ వలయు ననగా భోజనాది యందును భోజనాస్తవంబును మూర్తశౌచములను జేసిన తరువాతనయజ్ఞకర్తృకుందును వస్త్రమును ధరించునప్పుడును రెండేసి మాట్లు ఆచమనమును జేయ వలయును.

పూర్వోద్దేత్రసముద్భూతాం హృద మూదాయ వైష్ణవీమ్ ।

ప్రణవాద్యేన మూలైః కర్తారంభం పున ర్జవేత్ ॥ ౪౨॥

తా॥ విష్ణుచంబడియగు పుణ్యక్షేత్రమం దున్నమృత్తును దీక్షింపి దానిని 'ఓం నమోనారాయణాయ' అను మూలవస్త్రముతో నభిషక్రించి మరలఁ గర్తారమృత వస్త్రమును జరింప వలయును

ఆహృ త్యామ్న పవిత్రేణ కృత్వా సవ్యకరోరరే ।

కర్తారమేభణ మక్రేణ మృద మాహోడయే త్తతః ॥ ౪౩॥

తా॥ అట్లు జరిపినతరువాత-పవిత్రాద్యస్తవస్త్రమును జెప్పుకు జలమునుదెచ్చి దానిని ఎడమయరచేతిలో నుంచుకొని పిష్టుటఁ గర్తారమృతవస్త్రమును జెప్పుకు మృత్తును జలమును జేర్చి మిద్దించ వలయును.

బ్రహ్మణ త త్సమీకృత్య ధ్యాయే ద్వేపం సనాతనమ్ ।

ప్రదేశిన్యా సమాదాయ కించి చ్ఛిరసి థారయేత్ ॥ ౪౪॥

తా॥ జలమును గలిపినమృత్తును బరబ్రహ్మముతో సమానముగాఁగొంచి సనాతనం దగుదేవుని ధ్యానింప వలయును, పిష్టుట నామృత్తును గొంచె మెత్తి చూపుకుండేరితో శిరస్సున ధరింప వలయును

లలాటబాహుహృదయే ష్వాస్త్రవేన ప్రదీపవత్ ।

కృతోన్యోన్యపుండ్రా న్నా మ్నాంచచతుర్థాం న్యాసమాచ రేత్ ॥ ౪౫॥

తా॥ పిష్టుట సోఘట భుజములు హృదయము ఈనాలుగింటియందును అమృత్తుతో దీపాకారముగా సూర్యపుండ్రములను ధరించి కేశపాది నామములను నాలిగంటిని ఆయుర్ధ్వపుండ్రములయందు పెరుగుగా వ్రాసియుండవలయును

పరే ద్ద్వాదశకం నామ్నాం త త్తత్థానేపయోద్విజః ।

భివేత్సాన్నన సులం తస్య మృదా లక్రం దినేదినే ॥ ౪౬॥

తా! పిచ్చుట నాయాస్థానములందు ద్వాదశోర్ధ్వ పుండ్రములను ఆమృత్రుతో భరించి యుసగాఁ గేశవాదిద్వాదశసాములను బరింప వలయును, ఇట్లు ప్రతిదినమును కేసినవానికి గడ్గొదిపుణ్య సదీస్సానఫలము గలుగును

తత ఆచమ్య విధివ దభిజ్ఞాదీంశ్చ తర్పయేత్ ।

సమోనైః ప్రణవాద్యైశ్చ పితౄణాం కేవలైస్త్వకైః ॥ ౪౭॥

తా! పిచ్చుట యథావిధిగా నాచమనముచేసి శిశ్యసూర్యదులవాముల యెదుట 'ఓమ్' అనువానిని అంతయును 'సమః' అనువానినికేర్చి చెప్పి సమస్కరించి వారికి స్తుతిచేయు వలయును. పితృదేవతలవాములనుమాత్రము చెప్పి వారికిఁ దర్పణమును కేయ వలయును

చతుర్వస్త్రేణ సంప్రోక్ష్య పీత్యాతే నాభిమన్త్రితమ్ ।

జల మాచమ్య మూలేన దద్యా దర్ఘ్యం వరాత్తనే ॥ ౪౮॥

తా! ఇట్లు తర్పణము చేసినతరువాతఁ బరమాత్త కర్ణ్యమియ్య వలయును ఎట్లు సేయఁ అప్పుడు ముందుగా, 'అపవిత్రఃపవిత్రోవా ఇత్యాది చతుర్వస్త్రములచే నభిమన్త్రించినజలమును దనమీఁదఁజల్లుకొని యాచమించి త్రాగి పిచ్చుట, ఓం సమా నారాయణాయ, అననట్టి మూలమస్త్రమునుకెప్పుడుఁ బరమాత్త కర్ణ్యమియ్య వలయును.

మర్త్యభూతే సి వా స్నాయా దదభ్య ఉధృత్య తస్మదమ్ ।

భ్యాత్వా క్షీరార్ణవం తచ్చ నిత్యం శిష్టనిషేవితమ్ ॥ ౪౯॥

తా! స్నానమున కట్లు దేవభూతాదికము సంభవింపనియెడల మనుష్యులచేతఁ బ్రవ్వలబడినసరస్సునం దైనను స్నానముచేయవలయును. స్నానము చేయటకుమందు అసరస్సునందలి మృత్తునుగొంచెము అసేక్షితానుండి యెత్తి పారచేయవలయును. నిత్యము శిష్టులువచ్చి స్నానము చేయనట్టిదిగా నాజల ముండ వలయును - అట్టి సరోజలమును క్షీరసముద్రజలములుగా భావించి పిచ్చుట స్నానము చేయ వలయును.

కూపతోయై రపిస్నాయా త్వర్వాలాభే సముద్భుతైః ।

స్నానంతు నఘ్నైః కార్యం నాసాచిద్ర విపర్జితైః ॥ ౫౦॥

తా! అట్లు దేవభూతము మనుష్యభూతము స్నానమునకు సంభవింపనియెడల కూర్మిగ్రు న్నోడుకొనియైనను స్నానము చేయ వలయును-మొక్క రంధ్రమువంటి రంధ్రములులేనిఘటములచేత (తిరుక్కావేరికానిపాత్రములచేత) స్నానము చేయ రాదు.

ఆరవాళం న సేవేత కదాచిద్యగవత్పరః ।

సురాకల్పం హి తజ్జేయం తస్మా ద్యత్నేన పర్యయేత్ ॥ ౫౧॥

తా॥ సారతీర్థమును అనగాఁ బుల్లినీళ్లను భిగవచ్చుత్తుఁ దెచ్చుదును బ్రాగఁ గూడదు-ఏల యనగా నది కల్లుతో సమానము గనుక దాని నతిప్రయత్నముతో విడువ వలయును.

ద్వాదశీసవమీనన్దాత్రయోదశ్యష్టమీషుచ ।

ద్వితీయాయాం దశమ్యాంచ స్నాయా చామలకోదక్త ॥ ౫౨॥

తా॥ ద్వాదశి నవమి పాడ్యమి త్రయోదశి అష్టమి విదియదశమి ఈ తిథులు యందు నెల్లికాయరసముగలిపిన నీళ్లతో స్నానము చేయ వలయును.

గ్రాహాదిసేవితే రూక్షే నీచావాససమీపగే ।

శ్చశాసపార్శ్వగేఽజ్ఞాతే నస్నాయాన్నో పరోధతే ॥ ౫౩॥

తా॥ మొసలి మొదలైన దుష్టజంతువులు గలజలముందును - ఇష్టకోలేవుగాక తాడుమొదలగువానిచే గతిసమైన ఫలముందలిజలముందును నీచులనివాసస్థానమునకు దగ్గఱ నున్నజలముందును రుద్రీభూమికిఁ దెలిసినన్నజలముందును లోఁకుతెలియనినోకు నున్నజలముందును ఇరుకువోలను స్నానము చేయఁగూడదు.

న భుక్త్వా నాతురోఽజీర్ణే నాన్య కామీ న కామతః ।

న నికాయాం తథై కాకీ న చిరం తోయమధ్యగః ॥ ౫౪॥

తా॥ భోజనము చేసినతరువాత స్నానము చేయఁ గూడదు. రోగిగ నుండునపుడు స్నానమునేయరాదు భుజించినపదార్థముగక యుండునపుడు స్నానముచేయఁ గూడదు. మఱియొకనికి స్నానఫలము గలుగుటకై తాను స్నానముచేయి ధారు-తానున్న ఫలమునుకొరి స్నానముచేయరాదు రాత్రియందు జలకఁమాడఁ గూడదు. పంటరిగా స్నానము చేయ వలదు-నీళ్లనడుముఁ జిరకాలముండి స్నానముచేయఁ గూడదు.

అజ్ఞానాచరితే పాపే దృష్ట్వా చ శపసూతికే ।

వమనేచ వ్యవాయేచ దుస్స్వప్నే స్నాన మాచరేత్ ॥ ౫౫॥

తా! తెలియఁ దేసెన నొకపాపకార్యమును జేసినయెడల దానిని బోగొట్టు
కొనుటకై స్నానము చేయవలయును. అట్లే శవముయ బాలింతను జూచినను - వాని
యైనను రతిసలిసినను గుస్సుపై మైనను స్నానము చేయవలయును

ముక్త్యాశ్రు శోకాచ్చుత్సాహస్యస్తాజం పాశ్చికాలికమ్ ।

స్పృహ్యై వికారధర్తస్థం స్నాయా ద్రోగిణమేవచ ॥ ౫౬॥

(ముక్త్యాశ్రు శోకాస్తజ్జన్యస్పృహ్యకాపాశ్చికాలికాః)

తా! దుఃఖమువలనఁ గంట నీరుకారినను అయిదుకాలములయందును జేయఁ
దగినవేదోక్తకర్తములను జేయునతోడు పరలోకగతుడైనట్లు విన్నను శాస్త్రవిరుద్ధ
ధర్మములను జేయుపట్టి పాపిని దాకినను రోగిని దాకినను స్నానముచేయవలయును.
(చమురుగల యెముకలు రక్తము శుక్లము వీటిని గర్తభిష్టులైనవారిని దాకినను
స్నానము చేయవలయును)

ఉక్త్యా మర్తగతం వాక్యం హుకారం భర్తనం గురౌ ।

వివాదంచ జపస్నాననమస్కారైః పున శ్శుచిః ॥ ౫౭॥

తా! శిష్యుఁ డొకవేళఁ దెలివి లేక గురువుయొక్క రహస్యప్రమాటనుఁబయలు
పెట్టికనుగురువును హుకరించినను గురువును బెదిరించినను విరుద్ధముగా గురువుతోవాదిం
చినను దానివలనఁ గలిగినపాపమును బోగొట్టుకొనుటకై స్నానముచేసి గురువును
సమస్కరించి గురుపరంపరావస్త్రమును జపింపవలయును. అట్లుచేసినయెడలఁ బరిశు
ద్ధుడగును

శిరో వివర్జ్య స స్నాయాన్నిమజ్జే తామునా సహ ।

సన్నానశోకిం పాణిభ్యాం మగ్ధయే దపి వా శిరః ॥ ౫౮॥

తా! మఱియు శిరస్సును వవలి స్నానము చేయఁ గూడదు. శిరస్సుతోఁగూడనే
స్నానముచేయవలయును అప్పుడు కట్టుకొన్నవస్త్రమును జేతులతో మర్దంపఁ గూడదు
ఆవస్త్రముతోఁ దలను దుడుచుకొనఁ గూడదు

స కుర్యాద్దాద్దేవస్త్రేణ కర్త భాగవతం బుధః ।

స దక్షిణాముఖోఽశుద్ధరి చైశాచం తదుదాహృతమ్ ॥ ౫౯॥

తా! తెలిసినవాడు భగవద్ముఖోల్లాసకర మైనసప్తాధ్యవక్షనాదికర్తమును తది
వస్త్రమును గట్టుకొనియు, దక్షిణావృదిక్కున శిరుసుగాఁ గూర్చుండియు ఆపది

శుద్ధుఁడయ్యును జేయఁగూడదు-అట్లుచేసినకర్తను పైకాచకర్తమనఁడును. అనఁగాఁ బికాచ ప్రీతికరమైయుండును గానభగవద్వియముగాదనట

ప్రమృజ్యాఽ జానుచరణౌ మృజ్జలైః కూర్పరావధి ।

హస్తౌ విమృజ్య పదసం విద్వా నాచ మనంచరేత్ ॥ ౬౦॥

తా॥ ఆచారధర్మములను దెలిసికొన్నవాఁడై ఆచమనమును జేయునప్పుడెల్ల ముందుగాఁ గాలుసేతులు గడిగికొనవలయును - చుత్తుగలిపినజలముతోఁగడిగికొనవలయును. కాలుసేతులు గడిగికొన్నప్పుడెల్ల మోఁకార్లవఱకును మోచేకులవఱకును గడిగికొన వలయును - పిచ్చట ముఖము గడిగికొని యాచమనమును జేయ వలయును

సుప్తా వ తుత్తా వ చ నిక్టీప్య స్మృష్ట్వ నాసాపుటాదికమ్ ।

పీ తోవ్దకంచ భక్ష్యౌ శ్చ సంభ య్యాచమనం చరేత్ ॥ ౬౧॥

తా॥ నిద్రించినను తుర్నిశను శుద్ధిచేసినను ముక్కులోఁచులమును కంటిలోఁబుసని దీనినను నీర్లుత్రావినను భక్ష్యములను భుజించినను ఆచమింప వలయును.

స్నాత్వా సంప్రేత్య పతితాం శ్చండ్టాలాద్యాంశ్చ గర్హితాః ।

పాషణ్డినశ్చ స్వా చాస్తః పవిత్రం భ్యానవా జ్ఞాపేత్ ॥ ౬౨॥

తా॥ బ్రహ్మచర్యాదివాచములను జేసినవారిని చండాలరు మొదలైనవారిని వేదబాహ్యులను నిందించుచినవారిని జూచినయెడల స్నానము చేసి యాచమించి భగవద్గుణ భ్యానించి పవిత్ర మైనభగవద్వస్త్రమును జపింప వలయును.

పూజాయాం స్నానకాలేచ భోజనే జపకర్తవీ ।

అవైష్ణవానాం జస్తూనాం దర్శనాద్యం వివిర్జయేత్ ॥ ౬౩॥

తా॥ పూజాకాలమందును స్నానకాలమందును భోజనకాలమందును జపించు నపుడును విష్ణుభక్తి లేనిప్రాణులను జూడఁగూడదు. తాఁకఁగూడదు - వారితోభాషించు గూడదు ఇంకనేమిదమైన సమృద్ధమును వారితోజేయఁగూడదు.

నిత్యం ధీహోవకస్నాయీ తర్పయం చత్ర తజ్జలైః ।

శ్రద్ధయా భగవద్వస్త్రై స్సిన్ధ స్నాన్య దచిరా ద్విజః ॥ ౬౪॥

తా|| నిత్యము కావేరి గడ్డమొదలైనపుణ్యస్థలజలమును స్నానముచేసి యా
పుణ్యజలములతో దేవర్షి పితృతర్పణమును జేసి శ్రద్ధతో భగవద్దస్త్రములను జపించెడి
ద్విజాదు శీఘ్రముగా మనోరథసిద్ధి గలవాడగును,

కర్తారమృణ మస్త్రీణ సర్వం కర్త సమారభేత్ |

పవిత్రీకరణం చాపి పవిత్రేణైవ సర్వతః ||

౬౫||

తా|| ఏకర్థము నారమ్మించినను 'అపవిత్రః పవిత్రోవా' అనునట్టి కర్తారమృ
ణస్త్రీణులు జెప్పి యారమ్మింప వలయును, అమస్త్రీణులు పవిత్రమైనది గనుక దానిని
మొదట జెప్పిచేసినకర్తము లన్నియుఁ బరిశుద్ధములగుచున్నవి.

అభిగచ్ఛే చ్చదేవేశం సుస్మాత శోషిర్ధ్వ పుండ్రకః |

సుప్రత్యాలితపాదశ్చ స్వా చాస్త స్సంయతేన్ద్రియః ||

౬౬||

తా|| భగవద్దర్శనార్థము శోచిలకుఁ బోవునప్పుడు యథావిధిగా స్నానముచేసి
శోధ్యపుండ్రములను ధరించి బాగుగాఁ బాదప్రక్షాలనమును జేసి శాస్త్రోక్త ప్రకార
ముగా గాచమిని జిత్తియింపఁడై శోచిలకుఁ బోవలయును.

సద్యయో రుభయో ర్నిత్యం యావదగృహ్య దర్శనమ్ |

ధ్యాయ స్త్రవ్తా జపేన్తానీ తతోఽభిగమనక్రియా ||

౬౭||

తా|| భగవద్దర్శనమున కప్పుడెట్లు పావలయుననఁగాఁ బ్రాతఃకాలముందు
శూర్యదర్శనమైన తరువాతను సాయంకాలముందు నక్షత్రదర్శన మైనతరువాతను
అంతవఱకు పరబ్రహ్మమునుధ్యానించుచు భగవద్దస్త్రము నెవరితో మాటరాడకుండ
జపింపవలయును పిమ్మట భగవద్దర్శనార్థ మాలయమునకుఁ బోవలయును.

నైకవస్త్రో న భిన్నశ్చ న క్రుద్ధో మలినోఽపివా |

నా త్యాలితాజ్ఞీ రాభ్యక్తో నాతురో న వద న్భవం ||

౬౮||

తా|| పెరుమార్తకు సేవించుటకుఁ బోవునపు యొకవస్త్రమును ధరించుకొని
పోగూడదు - మనోదురిఖము క్రోధమును గలవాడై పోఁ గూడదు మనస్సునఁగిపట
మొందుకొని పోఁగూడదు - పాదప్రక్షాలనమును జేసికొనక పోఁగూడదు. నూనెను
దులుకు భుజించుకొని పోఁగూడదు. రోగపీడితుడైనప్పుడును బోఁ గూడదు-అధికముగా
వ్యక్తిత్వమాటలను జెప్పించు బోఁ గూడదు.

న ర క్తకృష్ణమలినం వాసోఽపరిధాయ చ ।

నవ శూన్యకర శృంగీన యాయా ద్భగవద్గృహమ్ ॥ ౬౯॥

తా॥ ఎట్టనివస్త్రమునుగాని నల్లనివస్త్రమునుగాని మురికివస్త్రమునుగాని ధరించి
చోఁ గూడదు - పుష్పఫలతాంబూరములను సమర్పించుటకుఁ జేతఁబెట్టుకొని
చో వలయునుగాని ఉత్తచేతులతోఁ గోవలకుఁ బోఁగూడదు-మఱియు నాయుఁగమము
జేతఁ బెట్టుకొని చో గూడదు,

ప్రణమ్య ద్దావ ద్భూమా వృత్తాయోధాయ తస్తనాః ।

స్వాధ్యాయవదనరి కుర్యా దప్తజ్ఞేన సమస్కీయామ్ ॥ ౭౦॥

తా॥ కోవలతోపరికి బోవుచుఁగదనునడుచు దండిమావలెభూమిమీదఁబడి నమ
స్కరించి మరలలేచి మరల నక్షేపడి నమస్కరించుచు లేచుచు నాభగవద్గుణియందే
మనస్సునుంచి వేదములను జెప్పచుఁ బిచ్చట నాప్తజ్ఞుననుసారమున భగవద్గుణికిఁ
జేయ వలయును.

సమనుభవ్య ప్రతిదిశం వాగ్యతో ధ్యానతత్పరః ।

అసంస క్తకరః కైశ్చి న్నందం కుర్యా త్రవక్షిణమ్ ॥ ౭౧॥

తా॥ కోవలను జాట్టి వచ్చునప్పుడు నానుగుణిక్తలయందును మూల
చిహ్నలయందును భగవద్గుణికి నమస్కరించుచు వేఱుమాటలను జెప్పక శ్రద్ధాభక్తులతో
భగవద్గుణి నే ధ్యానించుచు ఇతరులచేతులు తనచేయియుఁగుఁగువల్లుచేయక మెల్లగా
నడుచుచుఁగోవలను జాట్టి రావలయునుగాని త్వరితముగా నడిచి చుట్టఁగూడదు,

ద్విచతుష్పదశాష్టావ్యైర్దేవం కుర్యా త్ప్రవక్షిణమ్ ।

దేవస్య నికటే కార్యం సద్భిర్జానుద్రవక్షిణమ్ ॥ ౭౨॥

తా॥ కోవలకుఁ బ్రవక్షిణము నెన్నిసార్లు చేయవలయుననగా రెండుసార్లుగాని
నాలుగుసార్లుగాని ఆఱుసార్లుగాని ఎనిమిదిసార్లుగాని పదిహేనుసార్లుగాని ఇట్లెన్ని సార్లుయినను
సరిసంఖ్యిగాఁ బ్రవక్షిణమును జేయ వలయును మఱియు స్వామిసమీపమున మోఁకా
త్తుతోఁ బ్రవక్షిణమును జేయుటయు త్తమము అట్లేనజ్ఞులుచేయవలయును.

చక్రవ ద్భూమయే న్నాజ్ఞం పృష్ఠభాగం సదశకాయేత్ ।

సన్నిధౌ దేవదేవస్య సచోచ్చైః ప్రలపే త్తథా ॥ ౭౩॥

తా|| భగవత్తన కెదురుగా శరీరమును చక్రమువలెఁ ద్రిప్పఁగూడదు. అనఁగా నాత్మఃక్షణమును జేయఁగూడదు తనపుష్పభాగము దేవదేవునకు నెదురుగాఁజూపఁ గూడదు - అట్లు వ్యర్థపుమాలలను గట్టిగాఁజెప్పఁగూడదు.

నిధాయ దణ్డవద్దేహం ప్రసార్య చరణౌకరౌ ।

బద్ధ్యా ముకుల వత్పాణీ ప్రణామౌ దణ్డసంజ్ఞితః ॥ ౨౪

తా|| చర్మప్రణామ మెట్టిదనఁగా దేహమును దణ్డాకారముగా భూమియందు నుంచి కాలునేకులను బాచి రెండుహస్తములను మొగ్గవలెనుడిచి చేసిననమస్కారము దర్మప్రణామమనఁబడును

పాదౌ శిరస్తథా హస్తౌ నికుఞ్చ్య ముకులౌకృతీ ।

మనోబుద్ధ్యభిమానైశ్చ ప్రణామౌఽప్టాభ్య సంజ్ఞితః ॥ ౨౫॥

తా|| పాదములురెండు శిరస్సుమొగ్గవలె ముడిచిన హస్తములురెండును మనస్సు బుద్ధి అభిమానము (అనురాగము) అనునవి మూఁడును ఈయొసవిడిటితో నగునట్టి నమస్కారము, అప్టాభ్య నమస్కార మనఁబడును.

మస్తిష్కం సంపుటం చైవ ప్రహ్వజ్ఞం చ త్రయం బుధైః ।

కృతఘ్నౌ రసయోః కార్య మన్యథా వికలో భవేత్ ॥ ౨౬॥

తా|| ఇట్లు చర్మప్రణామము చేయునపుడును సాప్టాభ్య నమస్కారము చేయునపుడును నమస్కారము చేయుఁ-కుండగినంత శరీరబలంబును చేమాడ్చును అఱిఁకు వయును గలిగియుండువలయును అట్లుకానియెడల ఆనమస్కారము లు వ్యర్థములగును.

సర్వత్ర దృష్ట్వా దేవేశం జితస్త ఇతిమస్త్రకమ్ ।

ద్వావశార్థం జప్తేస్త్రంభీత వత్సూర్వమానతః ॥ ౨౭॥

తా|| మఱియును సర్వదేవతలకును బ్రభువగు భగవత్తుని అంతిలను నిండియున్న వానినిగాఁ దలఁచి భయభక్తులను అఱిఁకువయును గలవాడై జితస్త ఇత్యాది మస్త్రమును యింకామో భగవతే వాసుదేవాయ” అనునట్టి ద్వావిశార్థర మస్త్రమును జపించవలయును (అష్టిమంగళిక) ద్వావిశార్థ అనునొనుండు వర్ణశబ్దమందు వ అనునది లోపించును.

మత్కృతాని చ కర్తాణి మదీయ మవా మచ్యుత ।

తేవైవ నమ మేలీప్తం సమా భగవతేతి చ ॥ ౨౮॥

ప్రదక్షిణనమస్కారజపధ్యానార్చనస్తతః ।

తత్కర్త తద్గుణోద్ధోమై ద్వి నా నా త్రా వ్య హాచరేత్ ॥ ౨౯॥

తా॥ ఓయచ్చ్యుతుండా' నేచక్షేయ కర్తృబులు నీవే నాదియగుచున్నట్లుచు నీజే. నేనును నీవాడనే. నాదియైద్దియులేదు. ప్రదక్షిణనమస్కారమును జపమును ధ్యానమును పూజను ముతని జేయవలయును. భగవత్ప్రీతికరిమైనయోకర్తమును జేయు నపుడు భగవద్వినికల్యాణగుణములను భక్తికొండెప్పట తప్పదు. తరవివరమును దలంపఁగూడదు చేయఁగూడదు.

పాదప్రసారణం వ్యాఖ్యాం విష్టరం చావకుణ్ణనమ్ ।

న కుర్యా ద్భగవద్గేహే హాసం కణ్ణధ్వనిం తథా ॥ ౩౦॥

తా॥ భగవద్విని బూజించుగృహమునఁ గాట్లచాచుకొనఁగూడదు విశేషముగా మాటలాడఁగూడదు తుప్పి మొదలైనవానిమీఁదఁ గూర్చుండఁగూడదు. పైవస్త్రమును నడుమునకుఁ గట్టుకొనవలయునుగాని మునుకుగాఁ గట్టుకొనఁగూడదు నవ్వఁగూడదు - అలవఁగూడదు.

భోజనం స్వాప ముద్ఘోషం తామ్బూలం కేశశోధనమ్ ।

ఛత్రాద్యౌ తథాన్యాశ్చ నకుర్యా దుల్బుణ్ణక్రియాః ॥ ౩౧॥

తా॥ మజీయు భగవద్వర్తిరమం భుజంపఁగూడదు నిద్రింపఁగూడదు. అరవఁగూడదు తాంబూలమును వేసికొనఁగూడదు. తలవెండ్రుకలను దువ్వుకొనఁగూడదు గొడుగు మొదలైన వానిని ధరించుకొనఁగూడదు. స్వాతిశయమును జెలుపు నట్టి యితరచేష్టలను జేయఁగూడదు.

ప్రదక్షిణే ప్రకామేచ పూజాయాం హవనే తథా

న కణ్ణగతివస్త్ర స్నాన్య ద్దర్శ తి గురుదేవయోః ॥ ౩౨॥

తా॥ ప్రదక్షిణముచేయునప్పుడును నమస్కారముచేయునప్పుడును పూజాకాలముందును హోమము చేయునప్పుడును గురుదర్శనదేవదర్శనకాలములందును పైవస్త్రమును నడుమునకుఁ గట్టుకొనవలయునుగాని కణ్ణమువలకు వస్త్రమును బ్రేనవేసికొనఁగూడదు.

భగవద్వర్తిరే పృథ్వా న్మృత్యానపి విశేషతః ।

వినా భాగవతశ్రేష్ఠా న్మౌణమాచ్యై ర్న చాచ్ఛయేత్ ॥ ౩౩॥

తా|| భగవద్దర్శనం దేవదైవ వృద్ధులు పూజింపఁదగినవాడుగానుండినను భాగవతశ్రేష్ఠులు కానియెడల వారిని సమస్కారము మొదలైనవానిచే విశేషముగాఁ బూజింపఁగూడదు.

గురోర్గృహే దేవగృహే పుష్పతాట్యాం గహం కులే |
కృపణం చోల్బణం కర్ష వర్జయే దపి సంసది|| రా.౪||

తా|| గురుగృహమందును దేవగృహమందును-పూలతోటయందును గోసమూ హమందును సభయందును నీచకర్తమునుగాని గర్వముతోఁగూడిన పనినిగాని చేయఁ గూడదు.

జప్త్యా భిగమనం మస్త్ర మర్చయిత్వా యథావిధి|
ఆసన్యాస్యదిభి ర్భోగై ర్భక్త్యా పరమపావనైః|| రా.౫||

అభిగమ్య జగన్నాథం ధ్యాయన్నేవ సనాతనమ్||
జపే ద్యథాబలం ప్రాత స్సహస్రతసంఖ్యయా || రా.౬||

తా|| అభిగమన మస్త్రమును జపించి పరిశుద్ధాంతః కరణము గలవాఁడై భక్తితో నాసనము అర్చ్యముమొదలైన యుపచారరూపభోగమాలచేత సనాతనందైన జగన్నా థుని యథావిధిగా సర్పించి భాగించుచునే యెదుర్కొని వేయిమార్లు ప్రాతఃకాల మందు జపింపవలయును - అన్నిసార్లు జపింప శక్తిలేనియెడల శక్త్యనుసారముగా జపింపవలయును.

కనిష్ఠాది సమారభ్య దశపర్వభి రత్వరః |
పద్మాక్షై స్సఫ్ఫటికై ర్వాపి జపే న్దుక్తాభిరేవవా|| రా.౭||

తా|| చిటికెన వ్రేలుమొలకొని నాలుగుచేళ్లయందునుండు కణుపులను ఒదిం దిని బొట్టనవ్రేలితోఁ దాఁకుచునైనను తామరపూసలమాలతోనైనను స్ఫటికములమాల తోనైనను చుత్రియములతోనైనను సామాన్యముగా నాయభిగమనమస్త్రమును జపింప వలయును.

ఆచార్య మేకభక్తంచ భగవద్దర్శనం జలమ్ |
అగ్నిమర్కంచ సోమంచ పృషీకృత్య జపేన్నచ|| రా.౮||

తా॥ అచాద్యుని ముఖ్యభక్తుని అగ్నిని శూర్యచిహ్నాలను భగవత్సన్నిధిమాను జలంబును తనకు పీఠుత్పాదాంశేనీకొని జపించునాడను.

అపీఠా న్నాలిపర్యంతం పశ్యతరి పురుషోత్తమమ్ ।

జపతరి పాతకాన్యాకు పశ్యన్తి సఫలారిక్రియాః ॥ ౯౯॥

తా॥ పీఠముమొదలుకొని శిరస్సువఱకును దివ్యమగ్గళ విగ్రహముచే బ్రహ్మ కించునట్టి పురుషోత్తముని నేమించుచు భగవత్సత్త్వమునుజపించువానియొక్క పాపములన్నియు వేగముగా నశించును. అతండు చేయవలసినన్నియు సఫలము లగును.

అభిముఖ్యం జపాదీనాం ప్రశస్తం సర్వకర్తమ ।

ఉపబృఖి ప్రాబ్దుభోవా కుర్వా ద్భాగవతరి క్రియాః ॥ ౧౦॥

తా॥ అన్ని పనులలో జపాదికర్తములను జేయుటకు మంచి దిక్కున కెదురుగానుండుట ప్రశస్తమైనది. ఏ దిక్కునకు నెదురుగానుండుట ఒకస్తమై యుండుననగా నుత్తరదిక్కునకైనను తూర్పు దిక్కునకైనను ఎదురుగానుండుట ప్రశస్తమైయుండును గనుక భగవద్భక్తుడగు ఉత్తరాభిముఖుడగునైనను తూర్పున కెదురుముఖును గలవాడగునైన నై భగవత్తు భోల్లాసకరములైన జపాదికర్తంబులను జేయవలయును. అట్లు చేసిన నవి సఫలములగును.

అగ్నించ జుహుయా త్ప్రత ర్దేధ్యైరేవ సమిత్కుశైః ।

వై శేషికంచ జుహుయాన్నిత్యం వా పాపతాన్తయే ॥ ౧౧॥

తా॥ ప్రాతరికాలమందుఁ బవిత్రములైన సమిధలను (చిదుగులను) దర్శనము అగ్నియందు హోమమును జేయవలయును అనగా హోమద్రవ్యములచే నగ్నిని ప్రాతరికాలమున నారాధింపవలయును. మఱియు యజ్ఞాదికాలవిశేషమందలి యగ్నినిగూడ హోమద్రవ్యములచే నెడతెగకుండ వ్రేల్చి యారాధింపవలయును. అట్లా రాధింసినయెడల పాపములు నశించును.

ఆముహూర్తా స్త్వివై బ్రాహ్మ దన్యానం ప్రహగా త్సుధీః ।

స్నానార్చనజపధ్యాన స్తోత్రపాఠై ర్విసోదయేత్ ॥ ౧౨॥

తా|| స్నానము - తిరువారాధనము - జపము - ధ్యానము - స్తోత్రపాఠములు
వీనిచేత బుద్ధిమత్తుడు బ్రాహ్మణుడనాచారములు ఒక జామునకుఁ గొఱతలేకుండ
గఁపవలయును

ఇతిశ్రీ శాఙ్గిల్యస్తోత్ర విశిష్టధర్మశాస్త్రే

ద్వితీయోఽధ్యాయః.

శోభాయుక్తమైన శాఙ్గిల్యస్తోత్రమును విశిష్టధర్మశాస్త్రమందు

రెండవయధ్యాయము ముగిసెను.

అథ తృతీయోఽధ్యాయః.

మునయడ్రోచుః—

తా|| మునులపింగిరి.

ఉపాదానవిధిం సమ్యక్ శ్రోతు మిచ్ఛామహే వయమ్!

యోగ్యయోగ్య విభాగేన భగవత్కర్త సిద్ధయే|| ౧.

తా|| ఓశాఙ్గిల్య మహర్షి! భగవత్తున కుల్లాసమును జేయునట్టికర్తములు సఫల
ములగుటకై తగినవస్తువులేవో తగనివస్తువులేవో వానివిభాగమును జెప్పి భగవత్కర్తజార్థ
మేవస్తువుల నెత్తుకొనవలయునో యావిషయమును విశదముగాఁజెప్పవలయును మేమా
వివరముచున్నామని మునులు శాఙ్గిల్యమహర్షి నడిగిరి.

శాఙ్గిల్యఉవాచ - శాఙ్గిల్యమహర్షి చెప్పెను.

ఉపాదాన విధిం వక్ష్యే యోగ్యయోగ్య విభాగతః ।

ద్వితీయకాలకర్తవ్యం యత్కర్తమునిపుజ్జవాః ॥ ౨॥

తా|| ఓమని శ్రేష్ఠులారా! భగవత్కర్తసిద్ధికి యోగ్యవస్తువులేవో ఆయోగ్య
వస్తువులేవో వాని విభాగమును యోగ్యవస్తుస్వీకారమును చెప్పెదను. మరియు
రెండవకాలమునందు చేయవలసిన స్నానార్చన జపధ్యాన స్తోత్రపాఠ రూపకర్త
ముఖ జెప్పితిని రెండవకాలమునఁ జేయవలసిన కర్తవ్యదోదానిని జెప్పెదనువినుడు.

తచ్చృణుధ్యం సమానేన యజ్ఞానా చ్ఛుద్ధి మృచ్ఛతి |

కర్తవ్య మేవోపాదాయ వర్జయత్వా తథేతరత్ || 3||

తా|| భగవత్కర్తృస్థితిచి యోగ్యమో దానినే గ్రహింపవలయును ఇతరవిషయమును విడువవలయును, దానిని సంగ్రహముగాఁజేపెడి విషయంబు అవిషయమును దెలిసికొనుటవలన మనశ్శుద్ధిగలుగును

క్రియమాణాని కర్తాణి ఫలస్తే నాత్ర సంశయః |

స్వకీయారామజాతాని వన్యా న్యన్యాని వా దరాత్ || ౪||

శుష్పవ్రోదకాదీని ప్రాతరేవ సమాహరేత్ |

క్రయేణ వా హరే త్సర్వ మపక్యం యాగ సాధనమ్ || ౫||

తా|| అట్లు భగవత్కర్తృత్వమునకుఁ బగనివస్తువులను విడిచి తగినవస్తువులను ఎత్తికొని చేయఁబడు కర్తవ్యమును ఫలములగును ఈవిషయమున సంశయమేమియులేదు. మఱియుఁ బ్రతము పుష్పము ఫలము జలము మొదలైనవానిని తనతోఁటనుండికాని ఇతరులతోఁటనుండికాని ప్రాతఃకాలమందు శ్రద్ధాభక్తులతోఁ దెచ్చుకొనవలయును - అట్లు సంభవింపనియెడలఁ గ్రయమునకైనను దేవపూజాద్రవ్యమును సంపాదించుకొనవలయును పక్వపదార్థములను మాత్రము దేవపూజాగ్ధము కొనఁగూర్చుదు

ఫలపుష్పామ్బుకాష్టాద్యం విక్రీణీయాన్న కించన |

విక్రీణ నాబ్రహ్మణో ద్రవ్యం క్రీణ్యం పృథికాజ్ఞాయా || ౬||

భిన్నవృత్తి ర్వి కర్తృస్థ సత్పథా చ్ఛ్యవతే నరః |

వార్ధప్య ముపజీవన్తి యేద్విజా లోభమోహితాః || ౭||

అభోజ్యాన్నా అపా జ్ఞేయారి క్రియాస్తే మాంచ నిష్ఫలాః |

తా|| మఱియుఁ దాను ఫలము పుష్పము జలము-సమిత్తులు మొదలగు ద్రవ్యమును గొంచెమైనను ధనవృద్ధికై అమ్మఁగూడదు, కొనఁగూడదు, అట్లు తన బ్రాహ్మణ వృత్తిని విడిచి క్రయ విక్రయరూపవిచిత్రకర్మమును జేయఁబాడు సన్తార్థమునుండి తొలఁగను - మఱియు నేబ్రాహ్మణులు ధనలోభముచే వడ్డిచేత జీవించుచున్నారో వారింట భుజింపఁగూడదు-వారిని బక్షినిబెట్టుకొని భుజింపఁగూడదు - వారు చేయు పనులన్నియు ఫలరహితములగును

పుష్పమూలఫలాదీని శాకాని వివిధానిచ ॥

౮॥

స్వేషుస్వేషు చ కాలేషు శ్రద్ధయాత్వార్జ్యే యేద్ధృషీం ।

తా॥ గృహస్థుండు పుష్పములు ఫలములు మూలములను మొదలైనవానిని నానా యదులైన కూరగాయలను ఆయా ఋతుకాలములయందు దేవపూజార్థము శ్రద్ధా భక్తులతో సంపాదించుకొనవలయును.

మణ్డపాని సురమ్యాణి పద్మోత్పలవనానిచ ॥

౯॥

గ్రీడార్థం దేవకీసూనో రాధ్యో భక్త్యా ప్రకల్పయేత్ ।

తా॥ విశేషముగా ధనముగలవాండు దేవకీపుత్రునకు గ్రీడార్థమై, అండము చ మణ్డపములను బద్ధవనములను కలువపూలతోఁటలను భక్తితో నిర్మింపవలయును.

తులసీవాటికా యత్ర యత్రవా కమలాలయః ॥

౧౦॥

పశ్చాత్కాలపరా యత్ర తత్రస్థో భగవాన్ మారిః ।

తా॥ తులసీ వనమున్నచోటను పద్మములుండుచోటను యయిదుకాలములందును భగవద్భోజనకరములైన కర్పముల ననుష్ఠించు భాగవతులున్నచోటను భగవద్మండపము నిర్మింపవలయుండును.

సదూర్వై రక్షతై ర్నిత్య మభ్యర్చ్య కుసుమద్రుమామ్ ॥౧౧॥

తులసీం చాహారే త్వత్రపుష్పాద్యా న్వాగ్యతశ్శుచిః ।

స్వయం సంవర్ధ్య తులసీం ద్వాదశాక్షరవిద్యయా ॥ ౧౨॥

యేఽర్చయన్తి జగన్నాథం శ్వేతద్వీపం ప్రయాన్తి తే ।

తా॥ భగవదారాధనకై పుష్పములను దులసీదళములను పత్రములు మొదలైన వానిని గోసితెచ్చుటకు బోవునపుడు పరిశుద్ధుడైన మాటవాడక ఆహారచెట్లను దులసీ వృక్షములను దూర్వలతోను అక్షతలతోను బూజించి పిమ్మట నాపత్రపుష్పదులను తొలగి తెచ్చుకొనవలయును. తానే ఆతులసీవృక్షములను నీళ్లుపోసి పెంపవలయును-ఇట్లు లాభ బెంచిన పూలచెట్లు మొదలైనవానినుండి పత్రపుష్పదులను దెచ్చి 'ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ' అనునట్టి ద్వాదశాక్షరమంత్రముతో జగన్నాథు నర్పించిన వాని శ్వేతద్వీపమును బొందుచున్నారు.

దద్ధప్రణామ మపివా కారయే త్పుష్పవాటికామ్ ॥

౧౩॥

అపివా తులసీమాత్రం కృతకృత్య స్మ చేతనః ।

అట్లయే చ్ఛుభ్రచక్రాధ్యం చూతాద్యం శ్చమ్పకాదికాః॥ ౧౪॥

తా॥ పూలతోటలలోనుండు మామిడి సంపెంగమొలైన పుష్పములయందు శుభ్రచక్రాబ్రుసముజేయవలయును భగవదారాధనమున కుపయుక్తమగుటచే నాపూలతోటకు దిట్టప్రణామమును జేయవలయును. మఱియును దులసీకి మాత్రము ప్రత్యేకముగఁగూడ చింఛనమస్కారమును జేయవలయును. అట్లు చేయువాఁడు కృతార్థుఁడగును.

తులసీవాటికాం కుర్యా చ్ఛుభ్రచక్రామ్బుజాకృతమ్ ।

పుష్పగుల్లలతాదీనా మచ్యుతాఽమజస్తనామ్ ॥ ౧౫॥

తా॥ మఱియును దులసీవనమునందును భగవత్పురియ్యవగుండుఁ బుష్పగుల్లలతాదులయందును శుభ్రచక్ర పద్మచిన్నములను వ్రాయవలయును.

కుర్యా న్నామాని దేవస్య దేవ్యా లక్ష్మ్యాస్తథాహరేః ।

ఈహమాన శ్చరేన్నిత్యం కదాచి న్నాల సో భవేత్॥ ౧౬॥

తా॥ మఱియు దేవుఁడైన హరియొక్కయు దేవియైన లక్ష్మియొక్కయు దివ్య నామములను అభగవదుద్ధానపుష్పములకులెట్టి వానిని దాను బ్రతిదినమున్నరించుచు నాతోటయందుఁ గొంతసేపు సంవరించు చుండవలయును. సోమరిగానుండఁగూడదు.

యథా నాన్యస్య సంవాద స్వధర్మగ్లా నిరేవచ ।

అయాచితై శ్చిలోఽఞ్చస్తు శిష్యదత్తైః క్రమాగతైః ॥ ౧౭॥

కుర్యా త్కర్త విశుద్ధే భ్యరి ప్రతి గృహ్యే పివాధనమ్ ।

కులటాషణ్ణవతితస్వైరిభ్యఃకాకణీమపి ॥ ౧౮॥

తా॥ భగవత్ప్రీతికరములైన వేదోక్తకర్తముల నాచరించుటకు ధనధాన్యాదికము కావలయునుగదా దానినెట్లు సంపాదించుకొన వలయుననఁగా, తనవర్ణాశ్రమధర్మము నకు లోపంబులేకుండను ఇతరులు దూషింపకుండునటులను శిరోఞ్చాదివృత్తివలమిచ్చించి యొకనిని యాచింపక ధనధాన్యాదికమును సంపాదించుకొనవలయునుగాని యితరులకు బాధకలుగునట్లు యాచించి సంపాదించుకొనఁగూడదు. మఱియును గులక్రముగావచ్చిన ప్రితులవలనగానిసచ్చిహ్నులవలనఁగాని శిష్టులవలనఁగాని ధనధాన్యాదికమును సంపాదించి

కొనవలయును. ఇంపాదించుకొన్న ధనధాన్యాదికముచేత భగవగుల్లాసకరములైన కర్తవ్యములను జేయవలయును. వ్యభిచారముగలస్త్రీలు సమంపకులు పాపాస్తులు వేదోక్తకర్తవ్యములను జేయర యిధేచ్ఛుగా వర్తించునట్టికర్తవ్యములు మొత్తమైన యయోగ్యులవలన నొక గవ్వనైనను దీసికొనఁగూడదు. (శిలపృథ్వియనగా, శోతకొనినమల్లయందు రానిన వెన్నలోనగువాని నేటికొని బ్రగుతులు ఉచ్చావృత్తియనఁగా అంగభ్రమూసినపిదప అక్కడ పడియుండు ధాన్యాదికముచే జీవించులు)

ఉద్యతామపి గృహ్ణీయాన్నాపద్యపి కదాచన ।

మహాపాతకిన శ్చోరా దప్పస్తా దభిశస్తతః ॥ ౧౯॥

మృగయోరి పిశునాచ్చైవ నాదద్యాదుద్యతామపి ।

యాచనేనాపి పరైత దైన్యం హిత్యాగమాస్థితః ॥ ౨౦॥

తా॥ తనకగారము గలుగునని యించక శాస్త్రమార్గమును గూడ వదలి యింక నెవరినైన యాచించి జీవింపవచ్చుచుగాని పశ్చాదుహాపాతకులును దొంగయును మంగల వాడును అభిశస్తుఁడును వేటాడువాడును చాడీకొరును వీరు ధనికులుగానున్నను. వీరియందనాచరణబుద్ధియంచవలయును గాని, అపశ్కలమంజైనను వీరిని యాచించి వీరివలన ధనాదికమునుగ్రహించి జీవింపఁగూడదు (బంగారుదొంగిలించువాడును కట్లు ద్రాగువాడును బ్రహ్మహత్య చేసినవాడును గురుభార్యను బాంధినవాడును వారి సాంగత్యముగలవాడును, పశ్చాదుహాపాతకులు. అభిశస్తుఁడనఁగా బరశ్రీగమనాదులచే దూషింపఁబడినవాడు 'ఉద్యతామ్' అనుచో, అనాచరవృత్తి).

సోకాదానేన వానిత్యం ప్రతిగేహ మతద్ధితః ।

అపద్యపి నయాచేత జ్ఞాతినమ్బ ధ్యరీ నన ॥ ౨౧॥

తా॥ సోమరితనమును విడిచి నిత్యము ప్రతిగృహంబునకును బోయి కొంచెము దొరికినను జాలునని దానిచేతనైనను జీవించవచ్చుచుగాని దాయాదులను సమృద్ధులను శత్రువులను వీరినిమాత్ర మెంతకష్టకాలమందుఁగూడ యాచింపఁగూడదు.

భిక్షార్థం నప్రజే షై షాంగేహం కుర్యాన్న వాఽప్రియమ్ ।

రాజ్ఞోన ప్రతిగృహ్ణీ యాదుప పాతకినస్తథా ॥ ౨౨॥

తా॥ భిచ్చునునిమిత్తము వారి యిండ్లకును బోఁగూడదు, వారికప్రియంబును జేయఁగూడదు. అట్లే రాజప్రతిగ్రహమును జేయఁగూడదు. ఉపపాతకివలనను దేనినిగాని దీసికొనఁగూడదు.

పురోధో గణికాధ్యక్షకదర్శేభ్యోఽపినాహరేత్ |

శ్విత్రిభ్యో హైతుకేభ్యశ్చ వికర్తస్థేభ్య ఏవచ | ౨౩||

స్కన్దరుద్రకు బేరాణా మధికారిభ్య ఏవచ |

స్త్రీజితాశ్చ తథా హేయా త్వస్తివాదిభ్య ఏవచ | ౨౪||

శాస్త్రావమానిన శ్చైచ సరద్రవ్యాపహారిణః |

సాంయాత్రికా ద్విషదభ్యశ్చ గణకేభ్యస్తదై ఏవచ || ౨౫||

దధిక్షీరఘృతాదీనాం లవణస్య మధోస్తథా |

విక్రయిభ్యోపి నాదద్యా దశ్వవిక్రయిణస్తథా || ౨౬||

తా|| పురోహితుండు వేశ్యావతి పిసెనిగొట్టు కుష్టురోగముగలవాఁడు నిర్దేతుకుండు శాస్త్రవిరుద్ధకర్తమును జేయువాఁడు స్కన్దరుద్రకు బేరాలయముల వణియ గాండ్రు స్త్రీలకులొంగినవాఁడు కులభ్రష్టుండు బట్టురాజు శాస్త్రవిద్ధకుండు పరద్రవ్యముల సపహరించినవాఁడు ఓడనెక్కి దేశాంతరముబోవు వర్తకుండు శత్రువు కరణమువాఁడు పెరుగు పాలు నెయ్యి ఉప్పు తేనె మొదలైనవానిసమ్మువాఁడు గుఱ్ఱముల సమ్మువాఁడు వీరియొద్దనుండివస్తువును గ్రహింపఁగూడదు

నాచరన్తి యథోక్తంయే తేభ్యోఽపి భృతకార్మకాత్ |

బీజప్రహారిణశ్చైచ స బలీవర్దస్య సాక్షిణః || ౨౭||

అయథార్థస్య నాదద్యా దశ్వనాం దమకాత్తథా |

అభిక్తాశ్చ త్రయీచిన్దా దుదక్యాగమకాత్తథా || ౨౮||

కుసీదకాత్తథాభోక్తు శ్శౌద్ధ్య సతతం తథా |

నగ్రామయాజకేభ్యశ్చ నాగమ్యాగామినస్తథా || ౨౯||

వణిగ్భ్యశ్చ తథాశూద్రా దుత్సృష్టాగ్నేశ్చ నా హరేత్ |

అగారదాహకేభ్యశ్చ పరివృత్తిభ్య ఏవచ || ౩౦||

తా|| పెద్దలు చెప్పినట్లు నడుచుకొనని మూర్ఖులును జీతము తీసికొని భగవదారాధన జేయువాఁడును ఎద్దు బీజముల నణగఁగొట్టువాఁడును కూటసాక్ష్యముచెప్పవాఁడును అశ్వశిక్షకుండును భగవద్వక్తలేనివాఁడును వేదములను నిందించువాఁడును రజస్వలాస్త్రీనిబొందువాఁడును వడ్డిచెత జీవించువాఁడును నిత్యము బ్రాధాన్యును

భుజించువాడును గ్రామపురోహితుడును బాండదగనిస్త్రీనిబొందినవాడును
వర్తకులును అసచ్చుద్రుడును బ్రతిదినము అగ్నిహోత్రు సారాధింపని వాడును
గృహంబులను గాల్చువారును తమ్ముడు వివాహమును జేసికొని యుండుగాఁ దాను
వివాహము చేసికొననివాడును వీరివలన నేవస్తువును దీసికొనఁగూడదు

చిమ్మప్రస్థాపకాచై చై తథా శిలోష్ఠజీవినః |

వరిస్రస్తాచ్చ సప్తాచ్చ శూద్ర శిష్యాత్తధై వచ || 37 ||

సచ శ్వేపాకపృతిభ్యః ప్రాడ్వివాకా త్తధై వచ |

భగవన్తు తథా విప్రా నృభృకాలపరాయణాః || 38 ||

భగవన్ద్విరం చైవ పుణ్యతీర్థాని సర్వదా |

ద్విపతేచై చైవ నాదద్యాన్నిక్షేప్తస్యా కహారిణః || 39 ||

తా|| బ్రతిబిమ్మమును నిలుపువాడును శిల్పపుంబనులవలన జీవించువాడును
ధర్మదూర్ఘమునుండి తొలగినవాడును అజ్ఞాతకులగోత్రుడైన దేశాంతరగతుడును
శూద్రులకఁగిమ్యుండుగానుండువాడును కుక్కహంపువంటచే జీవించువాడునుతగవ
రియు దిగవస్తుని కర్తరులైన బ్రాహ్మణులను భగవన్ద్విరమును పుణ్యతీర్థములను ఎల్లప్పు
డునుమాపించువారును ఇతరులు తనదిగ్గఱదాచుకొన్నధనాదికము నవహరించినవా
డును వీరికిఁ జనుండి జేసిని దీసికొనఁగూడదు (పాటాగ్రావ్ ఎత్తినవాడు చిమ్మ
ప్రస్తాకుడైన చెప్పవచ్చును శిల్పమనఁగాఁ జిత్తరువు వ్రాయుటలోనగుపని)

ప్రాతిలోమ్యాచ్చ జాతేభ్యస్తథా చాన్మతజీవినః |

ఉద్యతం త్వసి నాదద్యాదన్యదే వా వలమ్మినః || 40 ||

తా|| ప్రాతిలోమ్యమువలనఁబుట్టినవాడును అసత్యమును జెప్పి జీవించువా
డును ఇతరజీవరిల నాశ్రయించెడివాడును వీరు దేనినైనను తిమంతట తామే ఇచ్చు
ట కుమ్యత్తలనను వారిదిగ్గఱనుండి ఆహ్రిన్ధ మైకవదాధియునుగూడఁగీసికొనఁగూడదు
ప్రాతిలోమ్యజాతుడనఁగా బ్రాహ్మణాదివర్ణములలో దక్కువ జాతి పురుషుని వలన
నెక్కువజాతి స్త్రీయందుఁ బుట్టినవాడు.

క్రిమాగతై ర్థనై ర్వాసి స్వక్షేత్రారామసంభవైః |

భగవన్కక్షిహోతేభ్యో విప్రేభ్యో యాచితైస్తువా || 41 ||

ఆయాసోపార్జితై ర్వాపి కర్త కుర్యా దతద్వి ౧౪: 1

పన్యైర్వా పత్రపుష్పద్యై స్సర్వాభావే సమర్చయేత్ ॥ 3౬॥

తా॥ మఱి యెట్లు భగవత్కర్తముచు జేయవలయుననగా తనకుల క్రమాగత ములైన ధనములచేతనైనను తనపాలము తోట పీనియందు గలిగిన సస్యాదిద్రవ్యముల చేతనైనను భగవత్ప్రకీచే శుద్ధాస్తాః కరణముగలవారిని యాచించుటవలన లభించినధన ధాన్యాదికముచేతనైనను తాను గప్తవడి న్యాయముగా సంపాదించినద్రవ్యములచేత నైనను భగవత్ప్రతికరంబులైన వేదోక్తకర్తృంబులను శ్రద్ధాభక్తులు గలవాడై చేయ వలయును ఈరీతిగా నేమియును దొరకనియెడల అడవియంగుఁ బుట్టినపత్రపుష్పగుల నైనను దెచ్చి వానితో భగవదారాధన చేయవలయును,

అలాభే సర్వభోగానాం జలం ప్రతినిధిస్తస్మై తమ్ ।

అలబ్ధధాన్యో విప్రేషు క్షత్రియాన్వాపి యాచయేత్ ॥ 32॥

తా॥ ఇప్పుడు చెప్పిన రీతిగా నేదియు లభించనియెడల భగవత్తును క్షేపించిచేయఁ బడునట్టి సర్వభోగములకును బదులుగా జలమును సమర్పించ వలయును. బ్రాహ్మణుల వలన ధనధాన్యాదికము లభింపనియెడల క్షత్రియులనైన యాచింపవలయును.

వినా మూర్ధాభి పిక్తంతు వైశ్యంవాపి మహాపది ।

అలబ్ధా యాచనాదేవ తేషాంవా వృత్తి మాచరేత్ ॥ 3౩॥

తా॥ అక్షత్రియులలో భూమిని బాలించుటకు శిరస్సునఁ బట్టాభిషిక్తుడైన క్షత్రియుని యాచింపఁకూడదు గొప్పయాచయంగు వైశ్యునినైనను యాచింప వచ్చును అట్లు వైశ్యులను యాచించుటవలననేమియు లభించనియెడల ఆవైశ్యుల వృత్తినినైనను (పర్వమునైనను) ఆవలమ్మింపవలయును.

తిలం మాషం తథాఽన్నం చ లవణం చ తథాగుడమ్ ।

రక్తకృష్ణాదికం వస్త్రం దధిక్షీరఘృతాదికమ్ ॥ 34॥

సాధనంచైవ హింసాయా విషోల్బణకరాణిచ ।

సువర్ణం చైవ గాం చైవ విక్రీయాన్నా శ్వ మేవచ ॥ ౪౦॥

తా॥ అట్లు వైశ్యవృత్తి నవలమ్మించునపుడు సువ్వలను మినుములను అన్నమును ఉప్పును దెల్లమును ఎఱ్ఱని వస్త్రములను నల్లని వస్త్రము మొదలైన వానిని పెరుగు పాలు నెయ్యి మొదలయినవానిని హింసాసాధనవస్తువులను వివాధిక్యమును గలుగఁ జేయువస్తువులను ఁంగురును గోవులను గొడ్డులను ఆవ్వంగుడను

శ్రోత్రయాధ్యాపకో భూత్వా వృత్తిం వాపి లభే ద్విజః ।

స్త్రీబాల వృద్ధసుయుక్త స్స ర్యేభ్యో వా సమాహరేత్ ॥౪౮॥

తా|| బ్రాహ్మణుడు తాను వేదమును జదివిదాని నితరులకు జెప్పియైనను జీవనమును జేయవలయును స్త్రీలు బాలురు వృద్ధులును గలవాడై తనకు జీవనము జరుగనియెడలఁ బూర్వోక్తినియనుచు నతిక్రమించి యుండఁగి యాచించి దానిచే భగవత్కైంకర్యమును జేయుచు పరిపవలయును,

భగవద్భక్తియు క్తేభ్యో యథాశ్వస్తనికోభవేత్ ।

ఉపాదాయ యథాలాభం కర్తారమ్భం ప్రయోజయేత్ ॥ ౪౯॥

తా|| మఱియు భగవత్తునియందు భక్తిగలవారిని యాచించుటచే లభించిన వానిని దీనికొక రేపటికి మిగులకుండ వారికినదానికిఁ దగినట్లు భగవత్కైంకర్యమును జేయుచు పరిపవలయును.

ప్రతిగ్రహాద్భవో దోషా హ్యచిరా దేవ నశ్యతి ।

భిక్షిత్వా వాపి వరేత స్వాశ్రమానుగుణం తథా ॥ ౫౦॥

తా|| మఱియును బిచ్చమె త్తియైనను దినయాశ్రమమునకుఁ దగినట్లు భగవత్ప్రీతి కగమైన కర్తవ్యమును జేయు చుండవలయును. అట్లుచేసినయెడల నశ్వలవలన ద్రివ్యమును ప్రతిగ్రహములవలనఁ గలిగిన దోష ముప్పుడే పోవును

అపక్వం వాపి పక్వం వా సర్వశ్రేష్ఠాహి సా స్మృతా ।

భిక్షిత్వా వర్తమానానాం యోగినాం సిద్ధికా జ్ఞీణామ్ ॥౫౧॥

తా|| మోక్షసిద్ధినిగోరి దానికిఁ దగిన యోగము (ఉపాయము) గలవారు తమదే హమునిలుచుటకై యపక్వమైన ఫలాదికమునుగాని పక్వమైనయన్నాదికమునుగానియితరులనుయాచించి తినికొనుచున్నారగుదా అట్టి బిచ్చమే సర్వోత్తమమైనదనియెఱుంగవలయును.

మదమాత్సర్యనూనాద్యా దోషా గచ్ఛన్తి సంక్షయమ్ ।

యథాయథా హిభిన్నస్య త్సంసారికసుఖోదయే ॥ ౫౨॥

తథాతథా ద్రువం యోగీ నిర్వాణపద మృచ్ఛతి ।

అపవర్గరహ్మోహ స్సన్తా దు ఖవర్జితః ॥

౫౩॥

షోషక్షుధర్షమనా నిత్యం సుఖం చరతి ముక్తవత్ ।

యోగినా మహమ సంచ శరీరకైశ పవచ ॥

౫౪॥

అథహానిశ్చ విజ్ఞానం వర్జయ త్యగ్ని మాజ్యపత్ ।

యస్య సాంసారికం సౌఖ్యం యోగినో నేహ సంభవేత్ ॥౪౮॥

తా॥ కామక్రోధాది మాషితమై యనిత్యమైనది గనుక సంసార సుఖము విడువ
దగినది. నిర్దోషమై నిత్యమైనది గనుక మోక్ష సుఖము విడువఁగలదు. అట్టి మోక్షమహి
మ నెఱిగి మోక్షమును గోరి హేయమైన యాసంసారసుఖము మనకెల్లఁ తొలఁగువా
యని విచారించినయెడల వరుసగాఁ గామక్రోధలోభ మోహముఁ చూపుకొని దోష
ములు నశించును. అవి నశించఁగానే మోక్షమార్గోపాయము గలవాఁడై నిశ్చయముగా
మోక్షమునొందును. పిమ్మట నామోక్ష సుఖానందరసమందు మునిగిసఁచాడై యింక నెన్న
టికిని నశ్వరమైన సంసారసుఖమునొందును మఱియు నెవ్వఁడు మోక్షధర్మములను దెలిసి
కొనఁదలంచునో. అంతమాత్రముచేతనే ఆతఁడు ముక్తునివలె సుఖముగా నుండును. అట్లుండ
సాక్షాత్తోక్ష సుఖము ఇట్టిఁని చెప్పవలయునునా, దాని ననుభవించినవాఁడై దానినె
ఱుంగుచు మఱియు మోక్షమార్గోపాయము నెఱింగినవానికి నుత్తమక్షామముండునుగనక
నేతిచేతనన్నివృద్ధి నొందినట్లు దానిచే సంసారసుఖమందాశలేఖండుటయుచుండనుగలిగిం
చెడివస్తువులను భుజించక శరీరమును గృహింపఁజేయుటయు ధనమాప్తింపవలయుననెడి
యాశలేఖండుటయు వర్జిల్లును. దానిచే నెప్పుటికిని సంసారసుఖమందుఁ బ్రవర్తించుట
సంభవింపదు.

అనాయాసేన లభ్యం స్యా తస్య తత్పరమం వేదమ్ ।

అవిజ్ఞాతమనా నిత్యం తాపై రభివృత్తోఽపి న౯ ॥ ౪౯॥

తా॥ అట్టి యోగికిఁబరమపదము ప్రయాసము లేకుండి చొరకును అతఁడు
నిత్యము సంసారదుఃఖములచేఁ గొట్టఁబడిన వాఁడయ్యును అదుఃఖము నెఱుంగని
వాఁడై యుండును.

అక్లేశేన చరే త్తప్తా విశుద్ధద్రవ్యతత్పరః ।

అమార్గేణ ధనం లోబా త్సంపాద్య సుఖ మావస౯ ॥ ౫౦॥

న సంసిద్ధో భవే త్తప్తా చ్ఛుద్ధద్రవ్యపరోభవేత్ ।

అక్షరజ్ఞాని సిద్ధాని యదిద్రవ్యాణ్యకామతః । ౫౧॥

జేషాం వినివయోఽపి శుచి స్త్యుగేన వాభవేత్ ।

అలాభే సర్వభోగానా ముచకేనాపి పూజితః ॥ ౫౨॥

ప్రయచ్ఛ త్యమలు లోకం భక్తిపూతాస్తరాత్తనామ్ ।

తా॥ తాను శ్రమపడకుండఁ బరిశుద్ధద్రవ్యములను సంపాదించ వలయు ననెడి యాశగలవాడై దొరకినదానికిఁ దృప్తిసొంది యుండ వలయును. లోభమువలన నన్యాయముగానపరిశుద్ధ ద్రవ్యమును సంపాదించి సుఖముగా నుండువాఁడు పరమపురుషార్థసిద్ధిని బొందఁడు మోక్ష సుఖముకంటె నితర సుఖము సుఖమగునా? కాదు కావునఁ బరిశుద్ధద్రవ్యములను సంపాదించుటయందే ఆశగలవాడై యుండవలయును. ఒకవేళ భగవత్పూజాదికర్తమల కుపయోగింపనియపరిశుద్ధద్రవ్యములు శిలపనితలంపుగా సంభవించినయెడల నాద్రవ్యములను మార్చి పరిశుద్ధద్రవ్యములను సంపాదించుకొన వలయును లేదా అట్టియపరిశుద్ధవస్తువులను విడువనైన విడువవలయును. అట్లు చేసినయెడలఁ బరిశుద్ధిగలుగున ద్రవ్యములు లేకుండ భగవత్తు నెట్లారాధింప వలయుననఁగా నేమియును దొరకనియెడల సర్వభోగములకు ఒదురుగా నుదకమును సమర్పించి మ్రోచినయెడల భగవత్తు డట్టిపరిశుద్ధాంతరంగము గలవారికిఁ బ్రసన్నుడై పరమపదము నిచ్చును.

జాతయా శుద్ధనంశేతు భార్యయా స్వానుకూలయా ॥ ౫౩॥

సద్భక్తిపూతయా నిత్యం కారయేద్ధృవ్యసాధనమ్ ।

తాకామ్బుభిర్వా న్యాయాస్తై ర్భక్త్యా సంపూజయేద్ధరిమ్॥౫౪॥

తా॥ శ్రీహరిపూజార్థము తనకు దొరకినద్రవ్యములను భగవద్భక్తిచేఁ బరిశుద్ధాంతరంగముగలదగుటచే దనకనుకూలురాలును బరిశుద్ధవంశమందుఁ బుట్టినదియైన భార్యచే భగవదుదయ క్తమలగునట్లు చక్కఁపఱువవలయును వ్యాయముగా దొరకిన కాకజలవత్రపుష్పఫలాదులచే శ్రీహరిని భక్తితోనారాధింపవలయును.

మన్త్రో మన్తే శ్వర శ్శాస్త్రం మన్త్రసిద్ధిస్తథైవచ ।

సిద్ధాస్త మక్షునూత్రంచ గోప్యం ధాన్యం ధనాయుషీ ॥ ౫౫॥

అవచూస మసామర్థ్యం హృద్రోగం రోగ మాస్తరమ్ ।

అనర్థ మ్మూ మాయాస మకృత్యం న ప్రకాశయేత్ ॥ ౫౬॥

తా॥ మన్త్రము మన్త్రదేవత మన్త్రసిద్ధి సిద్ధాస్తము జపమల ధనము ధాన్యము కీచికలము ఆవమానము తనకుకైలేకుండుట మానసికదుఃఖము గృహచ్ఛద్రము అనర్థము అప్పు ఆయాసము చేయరానివని వీనిని తైలుపఱుపఁరాదు

ధాన్యబిస్తువినాశేన వైర్ధన్యోపద్రవేణచ ।

వర్ధై కృతావమానేన భిన్నస్సాన్య మ్నకటాచన ॥ ౫౭॥

తా|| ధాన్యము నశించినచు బద్ధివాశముగలిగినప్పుడును దారిద్ర్యముగలిగినప్పుడును పరులవలనఁచన కవయోగము గలిగినప్పుడును ఇట్టి సంకటములెన్ని కలిగినప్పటికిని ధైర్యము నవలంబించి భగవద్భక్తి పరుఁడై యుండువలయునుగాని యెప్పుడుగాని విచారపడఁ దూడదు.

ప్రాత స్నానతోఽపి విధివ త్స్నానం మాధ్యందినం చరేత్ |
శక్తశ్చే దన్యథా రోగా చ్ఛాఘ్నాఽసంమార్జనం చరేత్ ||౫౮||

తా|| ప్రాతఃకాలమందు యథావిధిగా స్నానమును జేసినను శక్తిగలవాఁడయ్యెనేని మరల మాధ్యహ్నికస్నానమును జేయవలయును. రోగమువలన నశక్తుఁడైనయెడల తడిగుడ్డతోనొడలు తుడుచుకొనవలయును.

శుద్ధిం కుర్యాత్పిదా విద్వాన్తలూనా మబ్జస్తనామ్ |
కృతకేశనఖశ్శ్రు త్ప్రిపక్షేతు గృహీభవేత్ || ౫౯||

తా|| తెలిసినవాఁడు శరీరమందుగలిగినమరికిని బోఁగొట్టుకొని యెప్పుడును బాహ్యశుద్ధినిగూడ చేసికొనవలయును. మఱియును గృహస్థుఁడొకమానము పదునేను దినములకొకసారి వచనమును జేయుచుకొనవలయును అప్పుడు తలమీఁది పెండ్రుకలను మూతిమీఁది పెండ్రుకలను గొరిగింపవలయును. గోళ్లను దీయింపవలయును.

దినేదినే స్నానకాలే కుర్యా దభ్యజ్ఞనం గృహీ |
అథవా శస్త్రదివసే శక్తః కుర్యా ద్విచై వతత్ || ౬౦||

తా|| ప్రతిదినము స్నానకాలమందు గృహస్థుఁడు నూనెతోఁ దల మర్చించుకొని స్నానము చేయవలయును అల్లుదినము అభ్యజ్ఞనస్నానము చేయకున్నను శరీరమునకు జబ్బులేక శక్తిగలవాఁడయ్యెనేని తలంటుకుఁ దగిన మంచిదినమందు బగటియందే యభ్యజ్ఞనస్నానమును జేయవలయును,

విశుద్ధ దంతవదనో నిర్మలీకృతవిగ్రహః |
శుద్ధోదరః ప్రసన్నాత్మా యథాలక్షై స్సమర్ప యేత్ || ౬౧||

తా|| పాచిలేకుండ దంతశుద్ధిని మరికిలేకుండముఖశుద్ధిని జేసికొని పొట్టయందు నిన్నటిదినమందు భరించిన ఉద్దనము మొదలైనదిలేకుండ బాగుగాఁ గడిగికొని స్నానము చేసి దీపశుద్ధియు మనశ్శుద్ధియుగలవాఁడై దొరకిన ద్రవ్యములతో భగవదారాధనమును జేయవలయును

సతీనాం యోషితాం దేహా యధోపకరణం భవేత్ ।

భర్తృణాం భగవద్భక్తదేహస్తద్వజ్జగద్గురోః ॥ ౬౨॥

తా॥ పతివ్రతలైన స్త్రీలయొక్క దేహము భర్తలకే ట్లుపయోగించునో అట్లు భగవద్భక్తలదేహము జగద్గురువైన భగవత్తున కుపయోగించును,

కర్తాన్తరే వ్యసం సక్తిః ఫలాకాక్షా విసర్జనమ్ ।

బక్తీద్రవీకృతం చిత్తం విరక్తి స్సర్వచస్తుషు ॥ ౬౩॥

అభ్యాస స్సతతం సర్వప్రకారై స్సత్క్రియావిధౌ ।

అలస్యవర్జనం శ్రద్ధా పరమా దమ్యవర్జనమ్ ॥ ౬౪॥

అకార్యణ్య మలోభశ్చ క్రోధమోహా జయో భయమ్ ।

దేహస్య సేన్ద్రియస్యాపి విశుద్ధి ర్ద్రివ్యదేశయోః ॥ ౬౫॥

తా॥ భగవత్కర్తృమను జేయునపుడు ఇతరకర్తృమలయుండు మన శుశుంభంబుగూడదు. భగవత్ప్రాప్తి తప్ప యితరఫలమును గోరఁగూడదు. భగవత్తునియందు దృఢమైన భక్తియు సితరవస్తువులయందు విరక్తియునుండవలయును. అన్ని విధములచేత సత్కార్యములనుజేయుటయందు అభ్యాసముండవలయును. సోమరితనముండకూడదు చేయునత్కర్తృమలయుండు మిక్కిలియక్కూ గలిగియుండి వలయును. దమ్యముండకూడదు. పిసి రితనము లోభము క్రోధము మోహము ఇవియుండ గూడదు దేహశుద్ధి బుద్ధియశుద్ధి ద్రవ్యశుద్ధి దేశసుద్ధియు గలిగియుండవలయును. దమ్యమనఁగా గడటము

అకాలే వర్జనం నిద్రామైధునాశినకర్తృణామ్ ।

సర్వదా శాస్త్రశిక్షాచ శాస్త్ర దృష్టేషు కర్మసు ॥ ౬౬॥

పారపశ్యం ప్రమాణేచ నిత్యం శాస్త్రే దృఢం పరే ।

నిషిద్ధవర్జనయత్న స్సంశుద్ధాన్నినిషేవణమ్ ॥ ౬౭॥

తా॥ అకాలముందు నిద్ర సంభోగము భోజనము పిసిని జేయఁగూడదు, ఎల్లప్పుడును శాస్త్ర భ్యాసమును శాస్త్రోక్తకర్మములనుజేయుచుండవలయును నిత్యము శాస్త్రప్రమాణమునకు దృఢముగా లోబడియుండవలయును. శాస్త్రనిషిద్ధవస్తువులను విడుదలయందును మంచికార్యములనుజేయుటయందును యత్నించు చుండవలయును పరిశుద్ధాత్ముడు భుజింపవలయును.

మూర్ధనం హ్రీ పద్మం త్వాన్తి రద్రోహ స్సర్వజస్తుషు ।

ఏవమాదిగుణాః పుంసాం యదా న్య స్సత్త్వసంభవాః ॥ ౬౮॥

జానీయా ద్యోగ్య మాత్మానం తథాభాగవతే విధౌ ।
 ఉత్పిష్య భగవత్కర్తృ బాహ్యకర్తృపరాయణః ॥ ౬౯॥
 కుటుమ్బస్కో మూఢాత్మా రాజసో నేహ సంమతః ।
 రజసా తమసా వాపి యో యదాకలుషీకృతః ॥ ౭౦॥
 అమేధ్య ద్రవ్యవన్నార్హస్తదా కర్తృణి వైష్ణవే ।

తా॥ మృదుస్వభావము చేయరాని షనులయందు సుఖించు ఇతరులకుఁ గలిగిన దుఃఖమును బోఁగొట్టఁచెలచుట సర్వప్రాణికోటియందును ద్రోహబుద్ధి లేకుండుట మొదలైన యిట్టిగుణములు సత్త్విగుణము వలనఁ గలుగుచున్నవి. అవియెవరికుండునో వారుభగవత్కర్తృమలనాచరించుటకుఁచగినవారు, భగవత్కర్తృమునుజేయక యితరకర్తృములను జేయుచుఁ గుటుంబమును బోషించుకొనునట్టి మూఢుండు భగవత్కర్తృమునుజేయుటకు యోగ్యుండు కాఁడు. రజోగుణతమెగుణములు గలవాఁడు, పరిశుద్ధమైన యస్త్రకరణముగలవాఁడైయుండఁడు గావున నపరిశుద్ధద్రవ్యమువలె వైష్ణవకర్తృమును జేయుటకు యోగ్యుండు కాఁడు.

ఏవం సద్గుణసంపన్నా మహాభాగవతశ్రియాః ॥ ౭౧॥
 కుటుమ్బినోఽపికర్తవ్యం కర్తృకుర్య రతన్వితాః ।
 ఉత్థాయ పూర్వం గృహిణీ సుస్నాతా యతమాససా ॥ ౭౨॥
 స్నుషాదుహితృత్రాద్యా న్యథార్హం శుచితాం నయేత్ ।
 ఉర్ధ్వపుండ్రధరా శ్శుద్ధా వస్త్రాభరణభూషితాః ॥ ౭౩॥
 స్వాచాంతాః ప్రయతా దేవ మభిగచ్ఛేయు గాదృతాః ।
 త్రిసంధ్యం కారయే ద్బాలాన్ప్రణామం దేవపాదయోః ॥ ౭౪॥
 పుత్రః ప్రేష్య స్తథాశిష్య ఇత్యేవం చ నివేదయేత్ ।

తా॥ ఇట్టిసద్గుణములు గలవారు మహాభాగవతులకుఁ బ్రియులగుదురు కుటుమ్బ వస్తులను సోమరితనములేనివారై భగవత్కర్తృమును జేయవలయును తనభార్య ముందుగా నిద్రలేచి యథావిధిగా స్నానముచేసి నియమము నొనఁపమనఁగుగలదై కోడలు మాతలు కొడుకు మొదలైనవారిని వారివారికిఁగిగి శుద్ధిగలవారినిగాఁ జేయవలయును. మఱియు నందఱును ఉర్ధ్వపుండ్రములనుధరించి శుద్ధులై వస్త్రాభరణభూషితులై యాచమనమునుజేసి నియతచిత్తులై భక్తితోభగవద్ధర్మమును జేయవలయును.

58 శా ణ్డీ ల్య వి శిష్ట ప ర మ ధ ర్మ శాస్త్ర ము. [3-వ

మఱియు ఓడ్డలుగూడ కాలత్రయమందును భగవత్పాదారవిష్టమలకు నమస్కరించు నట్లు చేయవలయును-ఇతఁడు నేవకుండు ఇతఁడువుత్రుండు ఇతఁడుశిష్యుండని భగవత్తునికి విష్ణువించుకొనవలయును.

గృహిణీప్రముఖాస్సర్వా గాయత్ర్యః పురుషోత్తమమ్॥ 2౫॥

బాలక్రీడాదిచరితైః కర్మకుర్య రతన్ద్రితాః ।

తా॥ భార్య మొదలైన వారందఱును బురుషశ్రేష్ఠుడైనభగవత్తుని రామకృష్ణాద్యవతారములనెత్తినపుడు పసితనమందుఁ జేసిక్రీడలు మొదలైన చరిత్రములనుజెప్పి పుత్రులను భగవత్కర్మమును బరాటలేకుండఁ జేయవలయును

పశుపుత్రాదికం సర్వం గృహేవాపకరణానిచ ॥ 2౬॥

అజ్ఞయే చ్ఛుభ్రచ్చక్రాభ్యాం నామ కుర్యాచ్చ వైష్ణవమ్ ।

కారయిత్వా సువర్ణేన పఞ్చాయుధగణం హరేః॥ 2౭॥

బద్ధీయా త్కన్యదేశేతు బాలానాం సూతికాగృహే ।

న ముద్రయే దాసనాని శయనాని మహితలమ్ ॥ 2౮॥

స్థాపయేత్ తేత్ర మధ్యేతు శిలాం చక్రాదిముద్రితామ్ ।

తా॥ మఱియును పశువులు పుత్రులు మొదలైనవారియందు ఇంకనింటనుండు గృహా పకరణములయందన్నింటియందును శుభచక్రచిహ్నములు గలిగియుండునట్లుచేయవలయును. అన్నిటికిని విష్ణునామములను పెట్టవలయును శ్రీహరియొక్క పఞ్చాయుధములను బంగారుతోఁజేయించి వానిని పురుటింటియందు బిడ్డలకణ్డమందుఁ గట్టవలయును. పీటలు మెత్తలు నడుచునట్టి చోటు మొదలైన కొన్నిచోట్లమాత్రము శుభచక్రాదులను ముద్రింపఁగూడదు, శుభచక్రాదులు చెక్కిన యొకటాతిని ఇంటినడుమున స్థాపించవలయును

ముక్తామణిసువర్ణాద్యైః కృత్వాచక్రాదిభూషణమ్ ॥ 2౯॥

యథార్హం బిభృయు స్సర్వే పుమాంస స్త్రీజనోపివా ।

తా॥ శుభచక్రాద్యాకారమైన బంగారుగను రత్నములతోఁ జెక్కినదానిని స్త్రీపురుషులందఱును వారివారి కనుగుణముగ ధరింపవలయును.

మృద్ధబాలాశురాదీనాం పూర్వాష్టా భోజనం భవేత్ ॥ ౩౦॥

తౌభాబలం సమభ్యర్చ్య సాగ్నిం చేయ తతోఽశనమ్ ।

తా! వృద్ధులు బాలురు రోగపీడితులును మొదలైనవారు పగలు మొదటివాము నందు భుజింపవచ్చును. వృద్ధాదులు తప్ప తక్కినవారందఱును అన్ని నిమిషములకు గవ న్తుని శక్త్యనుసారముగా నారాధించి భుజింపవలయును.

దైలాజ్యభాణ్డం హిత్యా న్య జ్జలశ్రీ గాన్న సంశ్రయమ్ || ౮౧||
కర్తవ్యం దివసే భాణ్డం మారుతాతప సేవితమ్ ।

తా! జలపాత్రమును పాలపాత్రమును అన్నపాత్రమును పగటియందు గారి యుప తగులునట్లు చేయవలయును నూనెపాత్రమును నేతిపాత్రమును అట్లు చేయనక్కఱలేదు.

కర్తవ్యం నుపయుక్తేషు పూర్వస్తికా దివసే నిశమ్ || ౮౨||
పరస్తికా దివసే కుర్యాత్పాత్రేషు పచనాదికమ్ ।
గృహపాపకరణం సర్వం ముసలోలూఖలాదికమ్ । ౮౩||

ప్రత్యుదయే జగన్నాథయాగోపకరణానిచ ।
యాగార్థం దేవదేవస్య పాకార్థం చామ్బుపావనమ్ || ౮౪||
స్థాపయేత్పాదపాస్తాది శుద్ధ్యర్థంచ పృథక్పృథక్ ।
వస్త్రేణ బహుశ శ్శోధ్యం త్రివిధం చామ్బుపావనమ్ || ౮౫||

ఇత్యాది మేక మేలాద్యై స్సంస్కారేం కారయే త్పుణ్డిః ।

తా! మునుపటిదిశమందంతియ యేపనియందు నుపయుక్తములు గాని భాణ్డముల యందు మఱుదిశము వంటమొదలైన దానిని జేయవలయును, రోకలి తోలు మొదలైన యింటిపనిముట్లను తిరువారాధనమునకు పయం క్రమలైన వస్త్రపులను బ్రతిదిశము తొమి కడిగి శుద్ధిచేయవలయును. తిరువారాధనమును తప్పకై చేయుటకును కాలుసేతులు మొద లైనవానిని శుద్ధిచేసికొనుటకును బరిశుద్ధమైనజలమును వేలువేలుగాఁదెచ్చి పెట్టుకొని దానిని ఒలుమాలువస్త్రముతో పడికట్టవలయును. ఈవిధముగా మూడుభాగములుగా నాజలముండవలయును భగవదారాధనమున కుపయోగపడునట్టి జలమును ఏలకులు మొదలైన పరిమళద్రవ్యములతోఁజేర్చి సంస్కరింపవలయును

కర్తవ్యం త్రివిధం వారి శుద్ధభాజన సంభృతమ్ || ౮౬||
ఆచ్ఛాద్య స్థాపయే త్ప్రే నిర్బాధే పరిమార్జయేత్ ।
అగ్న్యగారంచ సంశోధ్య యాగోపకరణానిచ || ౮౭ ||

తా ముందుఁజెప్పఁబడిన కర్మమలకు పయంక్తమగునట్టి మూఁడువిధములు గల జలంబును బరిశుద్ధపాత్రములంగుఁబోసి పెట్టుకొనఁజలయును. అట్టిజలమును బాధలేని చోట నొకపిటయందుంచి మూసి పెట్టవలయును పిమ్మట అగ్ని హోత్రగృహంబును అగృహమందుండెడి శ్రుత్రువాదిపాత్రములను హోమక్రియ విపయోగపడునట్టి వానిని శుద్ధిచేయవలయును

ఉద్భృత్య భస్మ సంమృజ్య వహ్నింకాస్తై స్సమిన్ధయేత్ ।

కరిషకబలం ఊర్చ్య కుసుమాద్యైస్స మర్చయేత్ ॥ ౮౮॥

తా అగ్ని హోత్రస్థానమందుండు బూడిదనెత్తి శుద్ధిచేసి యచ్చట నగ్నినుంచి దానిమీఁదఁగట్టెలను బిడకతునుకలనుంచి మందునట్లు చేయవలయును. పిమ్మటఁబూలు మొదలైనవానిచేత నాయగ్నిని బూజింపవలయును.

శ్రద్ధయాఽచ్చాద్య గృహిణీ పుత్రవ త్పరిపాలయేత్ ।

శోషయే చ్చుద్ధభూభాగే వ్రీహిముద్గతిలాదికాః ॥ ౮౯॥

తా ఇల్లాలు శ్రద్ధతో నగ్నిని ఆఱిపోవండ నుమక మొదలైనవి చేసి పుత్రునివలె నగ్నిని గాపాడవలయును. మఱియును వడ్లు పెసలు నువులు మొదలైన వానిని తడిలే మండ నొంది పరిశుద్ధప్రదేశమందు నొండఁబోయవలయును.

కాకపశ్వాదిభూతానా మప్రావ్యే సంవృతామ్బరే ।

ఉపలిప్తే శుచా దేశే శుద్ధై శ్శూర్పాదిసాధనైః ॥ ౯౦॥

వ్రీహిముద్గాదికిం సర్వ మవహన్యః కులాజ్ఞనాః ।

తా శుభ్రమైన చాటూనగువానితోఁ బెంటలేమండ నూడ్చి గోమయోదక మతో నలికి శుద్ధిచేసినచోట కాకులు పశువులు మొదలైనవి తినకుండునట్లు బయలు గానిచోట కలస్త్రీలు వడ్లు పెసలు మొదలగు పదార్థముల నన్నింటిని చంపవలయును.

అస్పృశన్యో నిజం దేహ మజల్పత్వ స్తథా స్త్రీయః ॥ ౯౧॥

అవిహన్య శ్రమమామ్బుని జీర్ణ వస్త్రై ర్విమృజ్యచ ।

నిర్తలికృతముక్తాభం విశుద్ధీకృత్య తణ్డలమ్ ॥ ౯౨॥

వికీర్ణ ఫలకాపృష్టై శర్కరాద్యై స్సమాహరేత్ ।

న ఓచేయు ద్రీహియవా న్నావహన్య రతాపితాః ॥ ౯౩॥

పచేయు ర్వాపి తా నన్నం యేషాం నప్పాదయంగమమ్ ।

తా|| దంచునప్పుడు తమదేహమును దాంకఁగూడదు. మాటలాడఁగూడదు. వడ్లు మొదలైన వానిని దంచునపుడు చెమట వడ్లలోఁజడకుండఁ బ్రాతిగుడ్డతో దుడిచికో నవలయును. వడ్లు దంచినతరువాత బియ్యమును ముత్యమువలెఁజెల్లగా దంచి యొకవల కవెనుకటిభాగముందుఁబోసి తాళ్లు మొదలైనవి లేకుండఁ జక్కచేయ వలయును వడ్లయవలను నీళ్లలోఁబోసివండిపంపఁగూడదు ఆనగానున్నదిబియ్యముచేయఁగూడదు. ఎండ బెట్టినవడ్లను దంపఁగూడదు. ఏభాగ్యము వండుక అన్నిముజేసినయెడల భోజనాహ్వానము కాదో ఆభాగ్యమునుమాత్రము వండువచ్చును-

శస్త్రేణి ఫలమూలాని నికృత్యాలోక్య యత్నతః॥ ౯౦॥

క్రిమికణ్ఠకదోషాదీ నిష్క్రమే ద్వాగ్యతా సతీ ।

యత్నేన సర్వశాకానాం క్రిమికీటాచి వీక్షయేత్॥ ౯౧॥

తా|| కందమూల ఫలాదులను గత్తితోఁగోసి లేవలయును. వానిని పురుగులు మండ్లు మొదలైనవి లేకుండఁ జక్కపెట్టి అట్లే యత్నముతోఁ గూరమొదలైనవాని పురుగులు మొదలైనవి లేకుండునట్లు మాటలాడుకుండ నిల్లాలు సరిగాఁజూడవలయును.

అహ త్యాధూయ బహుశః పునఃపున రుచీక్షయేత్ ।

సతన్దులాని ముద్గాని శాకాని చ ఫలానిచ ॥ ౯౨॥

చతురి ప్రత్యాల్భ్య శుద్ధాభి రద్భిః ప్రతూల యేత్తథా ।

తా|| బియ్యము పెసలు మొదలైనవానిని దంచినతరువాత తాళ్లు మొదలైనవి లేకుండ బాగుగాఁ బలుమాటు చూడవలయును అహారలు కందమూలఫలాదులను బలుమాటు విడిచించి పురుగులు లోనగునవి లేకుండఁ జూడ వలయును. అన్నిటిని శుద్ధ జలములతో నాల్గుసార్లుగడుగ వలయును

హవ్యం ముద్గంచ శాల్కన్నం పుష్ప శాకే తులస్యపి॥ ౯౩॥

తన్దులామ్భః కణం తద్వ దన్ననిస్సావ మేవ చ

సంవిభాగా త్పురా సర్వ ముపయోగం నచార్హతి॥ ౯౪॥

తా|| హామద్రవ్యము పెసరవప్పు వరియన్నము గూరలు బువ్వములు తులసి కడుగు నీరు గంజి ఇవియన్నియు వారివారికి వంచిపెట్టకమునుపు ఉపయోగింపఁ గూడదు.

అపర్యపితలిస్తేష తాపితే ప్వాతపాగ్నిభిః ।

మృన్దయేషు చ పాత్రేషు పచేయుః క్షౌలితేషు చ॥ ౯౫॥

తా|| ఇత్రడిలోనగుపాత్రములు వంటకు సంపాదించుకొన శక్తిలేనియెడల మంచిపాత్రములయందు వంటచేసికొనవచ్చును. అవియగ్నియందుఁగాల్చిబడినవిగాను ఎండలో నెండినవిగాను ఉండునది అంటులేనివండలను శుద్ధజలముతోఁ గడిగి వాని యందుఁబాకము చేయవలయును అవి చర్దిసంబద్ధము లేనికాకలయును

మృన్తయేషు సవేషేష శక్తశ్చే త్వాచయే ధవిః|

పక్షా దూర్ధ్వం సకర్తవ్యా మృన్తయే పచనక్రియాః|| ౧౦౦||

తా|| బ్రతిదినము క్రొత్తవండలను గొనుటకు శక్తిగలవాడయ్యెనేని ప్రతిదినము క్రొత్తవండలయందే వంట చేయవలయును అశక్తుడైన యెడల పదునేనుదినముల వఱకునాకుండలయందేవంటచేసికొనవచ్చును ఒకపక్షదినము లైన తరువాతమంటిపాత్ర మందు వంటచేయఁగూడదు.

భిన్నాని వికలాక్షాని వికటాని తదై పచ|

శర్కరాస్థిసమేతాని భాణాని పరివర్జయేత్|| ౧౦౧||

తా|| పగులులుగలవియుమెట్టియైనవియు చూచుటకు రమ్యముగానుండనివియు తాబ్ల ఎముకలు గలవియు నగుకుండలు వంటకుఁ బనికిరావు గనుక వానిని విడువ వలయును.

పక్షా దూర్ధ్వం స సంగ్రాహ్యం ముద్గసారం ఘృతం తిలమ్|

తామ్రాబలం తద్బలం చైవ మాసాదూర్ధ్వం స సంపయేత్|| ౧౦౨||

తా|| మంచి పెసలు నెయ్యి తిలలు వీనిని పదునేను దినములకుఁ జాలునట్లుచేర్చి పెట్టుకొనవలయునుగాని దానికిఁ బైనఁజేర్చిపెట్టుకొనఁగూడదు. తామ్రాబలమునకుఁ దగినపస్త్రపులను బియ్యమును నెలకుఁ దగినంతచేర్చిపెట్టుకొనవలయునుగాని దానికిఁ బైనఁ జేర్చిపెట్టుకొనఁగూడదు.

అగ్నౌ ప్రజ్వలితే సమ్యక్వాచయే దోదనాదికమ్|

వస్త్రంకేశం శరీరం వా స్పృశ్యై ప్రక్షాలయే త్కరమ్|| ౧౦౩||

తా|| మండినయగ్నియల దన్నము మొదలైనదానిని చక్కగఁ పాకము చేయవ లయును. వంటచేయునపుడు కట్టువస్త్రమును తలమెఁడుకలను దేహమును దాఁకఁ గూడదు, తాఁకినవక్షమున చేరిని గడిగికొనవలయును.

నాసోదకం నేత్రవారి స్నేహమ్బుని న సంస్పృశేత్ |

స్పృష్ట్యా ప్రతూలయేత్పాణి మంతుకేన తు మూర్జయేత్ || ౧౦౮ ||

తా|| ముక్కునీటిని కన్నీటిని చెమటను వంతునవును తాంకలూడను తాంకిన యెడల నాచేతిని గడిగి విడివస్త్రముతోఁ దుడుచుకొనవలయును.

నోపశా మ్యాపశా మ్యాగ్నిం నమస్తం నాఽ సత్వరమ్ |

నావతా ర్యావతా ర్యాథో నాన్యబుద్ధిః పచే త్థవిః || ౧౦౯ ||

తా|| కావలసినంతమంటమంతునవుడార్చయు ఎక్కువమంటనాద్వియు పా చ్చుకేగ్గులులేకుండఁ దగినమంట కలుగునట్లు బొయికింపఁ గట్టెల నేగఁద్రోయుమఁ దిగఁ ద్రోయును అన్నిని బ్రజ్వలించజేసి వంటతప్ప మఱియొకదానియందు మనఃస్సును బోసీయక సాదము పండివలయును.

తాల మశ్నోధక్యాఽ చ పలాశం చిల్వ మేవచ |

మరీచకం మరనకిం తైల మున్నతకిం తథా || ౧౧౦ ||

బాదరం చ కరజ్జం చ శిరీషం వ్యాధిఘాతకమ్ |

నిమ్బం తథా కపిత్థం చ పాణిజాతక మేవచ || ౧౧౧ ||

ఏరణ్డ మగరుం చైవ కోవిదారం విభీతకమ్ |

హరీతకం శాల్మలిం చ క్షేపాతక మథాపి వా || ౧౧౨ ||

వర్జయే దిదానార్ధం చ యచ్ఛాన్య తీక్రటసంయుతమ్ |

తా|| ఏకటైలను వంట కుపయోగించఁ నూడెవఁగా తాడి రావి మోచుగ మారేడు మిరియము మువ్వకము నువ్వు ఉమ్మెత్త రేగు పులిగోరు దినిసెము వ్యాధిఘాత కము నిమ్మ వెలగ పారిజాతము ఆమడము అగరు కాంచీము తాండ్రి హరీతకము బూరుగు విరిగి ఆనుచెట్టయొక్క కటైలను పురుగులుగల కటైలను ఉపయోగించఁగూ డదు. తేనెపెట్టినచెట్లకటైలను వంకరకటైలను వీసెన్నుంటిని వంటచెడుటగా నుపయో గించఁగూడదు.

వైషమాశ్చిచ సర్వాణి మధుదిగ్ధాని యానిచ || ౧౧౩ ||

ఉచ్ఛిష్టస్పృష్టకాష్ఠాని కణ్డకాని తథైవచ |

దుర్గచ్ఛఘామయోగిని చోల్కోచ్ఛిష్టవనానిచ || ౧౧౪ ||

యేషాం క్షీరం న కర్షణ్యం తేషాం కాషాని చర్జయేత్ |

తా|| ఎంగిలివస్తువులసంబంధము గలకట్టెపిడుకలను కంపుగొట్టు పొగకలిగినకట్టెలను చొట్టరాపిడివల్ల గలిగిననివ్వచే సగము కాలినయడవికట్టెలను వైదికమనకు నుపయోగింపఁగూడనిపాఠఁగలచెట్లకట్టెలను వంట కుపయోగింపఁగూడదు

వృజ్ఞానానిచ శస్తాని శాకాదీ న్యసి పాచయేత్ || ౧౧౧||

తా|| ఆన్నముభుజించుటకు సాధనములును శాస్త్రమందుఁ గ్రాహ్యముగా జెప్పఁబడినవియునగు శాకములు మొదలైనవానినిగూడ వండి వలయును,

కదళీజాతయస్సర్వాశ్చుత్తశ్చవనసద్వయమ్ |
ఉర్వారుకంచ బృహతీ జ్ఞానవల్లీత్రయం తథా || ౧౧౨

కర్కస్తుం తుద్రబృహతీం కూశ్మాణ్డం తిన్త్రిణీం తథా |
నారికేళం చ సింహీంచ కార్కోటం వత్సరీం తథా || ౧౧౩.

అలర్కం తుద్రకన్దంచ మహాకన్దం తద్దై వచ |
కన్దం పిఞ్డీయుతం చైవ సూరణం కీలమేవచ || ౧౧౪.

మరీచం జీరకం చైవ నిమ్పాచం రాజమాషకమ్ || ౧౧౫.

మాషముగ్ధం మహాముగ్ధం సురసీం శాకినీం తథా |
శాకుటిం శిమ్బుకం చైవ జీవన్యాగస్త్యఫల్లవాన్ || ౧౧౬.

శృణ్గీభేరం కులుత్థంచ వ్యాఘ్రసింహీం తద్దై వచ |
శస్తా న్యన్యా న్యదుష్టాని సుశృతః శారయేద్బుధః || ౧౧౭.

తా|| ఆన్నికాకులయరటులును మామిడి రెండువిధము లైనవనసలును దోస వాఁకుడు మూఁడువిధములైన శాకరయు రేఁగు పెద్ద వాఁకుడు గుత్తుడి చింత పెంకాయ అడ్డసరము కార్కోటకము వత్సరి అలర్కము (తెల్లజిల్లేడి) దురదకండ మంచికండ పిండికండ కంఠగడ్డ కీలము మిరియము జీలకఱ్ఱ అనుములు అలసంద ఉడ్డులు పెసలు పెద్దపెసలు సర్పాక్షి పెరుగుతోటకూర కాకుటి నల్లపెసలు పాలకూర అగినెకూర అల్లము ఉలవలు చిన్నవాఁకుడు ఈచెట్లకూరలను వంటకుపయోగించుకొనవలయును, ఇంక శాస్త్రమందుఁ జెప్పఁబడినవియు దోషయుక్తములుగానివియునగు నితర శాకములనుగూడ వంటకుపయోగించవలయును.

కోశాతశీ మలాబూంచ దూరతః ఓరివర్జయేత్ |

జీరకాజ్యవిమిత్రాణి నారికేళయుతానిచ | ౧౧౮.

ససురీచాని కార్యాణి వ్యజ్ఞనాని రస్తై స్సహః

పయోమిత్రాణి శాకాని హిమమిత్రాణి కారయేత్ | ౧౧౯.

తా|| జీరకాయ సారకాయ వీనిని చొల్లిగాఁజిదివెట్టివలయును. కరిమముతు మొదలైన వ్యజ్ఞనములయందు జీలకఱ్ఱ పెంకాయ మిరియాలపొడి వీనినిజేర్చవలయును. మఱియు నాదూవ్యజ్ఞనములకుఁ జిగునట్లు ఉప్పు కారము పులుసు మొదలైన రసంబు లను జేర్చవలయును. నేతితోను ఇంగువతోను తిరుపరిమాణము చేయవలయును.

ఆసురం స్యా ద్విదగ్ధం య దపక్వం రౌద్ర మేవచ |

రైవం సుశృత మే వాతః కర్తవ్యం సుశృతం హవిః | ౧౨౦.

తా|| మాడినపదార్థము ఉడకని పదార్థంబును శీర్ణపదార్థంబులును రాక్షసు లకుఁ బ్రీతికరములై యుండును. మాడకుండఁ బచ్చిలేకుండఁ జక్కగాఁ బక్వమైన పదార్థము జేపతా ప్రీతికరమైయుండును గావున నేపదార్థమునుగాని చక్కగాఁ బక్వము చేయవలయును.

కేశకీటాదిభి ర్దుష్టం నిదగ్ధం చాశృతంతువా |

కాకౌదనాదికం సర్వం సర్వథా వరివర్జయేత్ | ౧౨౧.

తా|| కూర అన్నము మొదలైనవానియందుఁ దలవెండ్రుకలు పురుగులు మొద లైనవి యున్నయెడల నవి దుష్టములు. అట్లే మాడినవియు బాగుగాఁబక్వములుగానివి యు దుష్టములు. గావున వాని నన్నింటి నన్నివిధముల విడువవలయునుగాని భుజింపఁ గూడదు.

ముద్గాన్నం చ గుడాన్నం చ పాయసాన్నం విశేషతః |

శక్తశ్చే దానయే నిత్వై మపూసా న్భక్ష్యమేవచ | ౧౨౨.

తా|| శక్తుండైనయెడలఁ బులగమును (పొంగలిని) శర్కరపొంగలి పాయసాన్న మును వహిలు మొదలైన పిండివంటలను భుజింపఁదగిన శక్తిగల పదార్థములను అధికము గాఁ బ్రతిదినమును జేయవచ్చును.

సర్వణి శ్రవయే చన్నం పాయసం ద్వాదశీషు చ |

సర్వేషాం పాయసం శుద్ధం గవ్యం చేతి నిగద్యతే | ౧౨౩.

తా|| ఆమావాస్య పున్నమ మొదలైన పర్వకాలములయందును బ్రతి చ్ఛాదకి యంగను వాయునాన్నెనును జేయవలయును. అన్నిటికిని ఆవుపాలు ఆవునేతిని తేల్చిన యెడల నదిపరిష్కృతమైనది.

అశుద్ధతే దశాహాని ప్రసూతాయాస్తు గోః పయః|

పలాండులగునామేధ్యం భక్షయన్త్యాః పయస్తథా|| ౧౨౪.

తా|| ఈనినవదిదినములవఱకును ఆవుపాలు ఆపరిశుద్ధమైనది ఎట్టి యుల్లిగడ్డలను తెల్లుల్లిగడ్డలను అమేధ్యమును దినువట్టి యావుయొక్కపాలును ఆపరిశుద్ధమైనది.

అరజ్జ్వా దోహితాయాశ్చ నిక్షిప్తాయాశ్చ గోః పయః |

తథైవాధిక్యతాయాశ్చ లాభప్రాప్తం పయస్తథా|| ౧౨౫.

దేశకాలాతివృత్త్యాచ యస్యా ఊధసి సంస్థితమ్|

క్షీరం తస్యాస్త్యకర్తవ్యం వినా వత్సంచ దుహ్యతే|| ౧౨౬.

తా|| త్రాటితోఁ గాఢకట్టకుండఁ బిండినయావుపాలును బండదొడ్డిలోనున్న యావుపాలును యర్థాదికర్తమందు నియమించబడిన యావుపాలును లాభముచే దొరకిన పాలును సత్కర్తమునకుపయుక్తముగాను నివసించఁగని చక్షూరాదిప్రదేశముందున్న యావుపాలును ఆకాలమందుఁ బిండిన యావుపాలును ఆవుపాలుగు సంయంఛెడి పాలును దూడ త్రాగకుండఁ బిండిన యెడల నట్టిపాలును సత్కర్తమునకుపయోగింపవు.

విధ్యన్త్యా అప్యకర్తవ్యం ప్రసవన్త్యా తివృత్తితః|

వృషస్యన్త్యా స్తథా క్షీరం వాహార్థే యాచకల్పితా|| ౧౨౭.

తా|| హింసించుచుండెడి గోవు అధిక ప్రయాస ముగాఁ బ్రసవించెడిగోవు మైఖునేచ్చగలగోవు భారము మోయుటకు నేర్పలువఁబడినగోవు పినియొక్కపాలు సత్కర్తములకు నుపయోగించదు. (ప్రసవన్త్యా తివృత్తితః అనునోపధి అర్థము.)

శృతం కర్తవ్య మస్యాశ్చ యన్యా పత్తో భివర్ధతే|

యన్యా వత్సా నవర్ధంతే తన్యాః క్షీరం వివర్ధయేత్|| ౧౨౮.

తా|| ఏ యావుయొక్క దూడ వర్ధిల్లునో యాయావుపాలు కాంచఁబడినదై సత్కర్తమునకుపయోగించును. ఏయావు దూడలు వర్ధిల్లుతో దానిపాలుబసకిరాదు.

రుద్రాదివ్యవదేశినో యాశ్చ గావస్తదజ్గితాః|

పయస్తాసా మకర్తవ్యం లీధం య త్యపిమైరపి|| ౧౨౯.

తా! నిద్రుడు మొదలైన తామసదేవతల నామములచే నిలువబడనట్టిదియు
కూలగు మొదలయిన చిన్నములుగలవియు సహోవులయొక్కీరమాను విషముగల
జంతువులు త్రాగఁగా మిగిలినపాలును ఎకక్షయసకుయ ఉపయోగింపఁగూడదు

కిర్తణ్యం పయ ఆహృత్య పాయసం కారయే ధృవి!

అపూపంచ గుడాన్నంచ నన్దాయాం సగుణం హవిః॥ ౧౩౦

తా! ఇట్లు సత్కర్తృమన ఉపయోగపడఁచిన పాలును దెచ్చి దానితోఁ బాయ
సమును జేయవలయును ఇంద్రియములకుఁ బిండివంటలు మాధుర్యాదిగుణయు క్తమైనహవి
స్సును జేయవలయును. నంద్రియములకఁగా, వాచ్యమ - వచ్చి - వికాసకి - ఈతిథులు

వై శేషి కేషు కుర్వీత దివసేషు విశేషవిత్!

వాకం వాయ సపూర్వాణా మన్యేషాంచ యథాబలమ్॥ ౧౩౧

తా! విశేషదినములయం దెప్పుడెప్పుడేదీచి చేయవలయునో అదివయమును
జక్కఁగాఁ దెలిసికొన్న వాఁడై తనశక్త్యనుసారముగాఁ బాయసము మొదలగువానిని
జేయవలయును

సక్రాన్తి ర్జన్తనక్షత్రం శ్రవణం ద్వాదశీభ్యయమ్!

పర్వవ్యయం సముద్దిప్తం సవిశేషక్రియావిధా॥ ౧౩౨.

తా! విశేషక్రియలను జేయుటకుఁచగిన దివేదినములేదియనఁగా—సక్రాన్తి
జన్తనక్షత్రము శ్రవణనక్షత్రము కుష్టునక్షత్రాది కృత్తనక్షత్రాదికి అమావాస్య పున్నమ
ఇవివిశేషపాకక్రియలనిఁ దగినవి.

చంద్రసూర్యోపరాగేచ ప్రాదుర్భావదివేషుః॥

మాసర్తేషు సమర్తేషు విశేషారాధనం హరేః॥ ౧౩౩.

తా! చంద్రగ్రహణకాలమందును సూర్యగ్రహణకాలమందును భగవదవతారదిన
ములయందును ప్రతిమాసము ప్రతిసంవత్సరమునొక్క యవతార తిరునక్షత్రములయం
దును భగవదారాధనము విశేషముగాఁ జేయవలయును.

దుర్నిమి తైచ దుస్స్వప్నీ సంజాతేఽపి మహాభయే!

అగతేషుచ భక్తేషు కుర్యా ద్యైశేషిక్రియాః॥ ౧౩౪.

తా! దుశ్శకుశము దుస్స్వప్నము గొప్పభయము ఇదికనిగి నప్పుడును భగవద్ద
త్తులు పద్విపద్మమును భగవదారాధనము విశేషముగాఁ జేయవలయును.

ద్రవ్యహీనం యది భవేత్కర్త వై శేషికం వృథా।

నిర్ధనోపి యథాశక్తి కుర్యా చ్ఛక్తస్తు విస్తృతమ్॥ ౧౩౫.

తా॥ ధనహీనుడును శక్త్యనుపారముగాఁ గర్తమునుజేయవలయును శక్తుఁడు దానిని విశేషముగాఁ జేయవలయును. ద్రవ్యవస్తుఁడయ్యును ద్రవ్యమునుపయోగించి పక కర్తములనుమాత్రము విశేషముగాఁ జేసినయెడ నవి వ్యర్థములగును.

కేవలే నోగకేనాపి శాకేన సుశృతేనచ।

వైత్యం కర్త విధేయం వై భక్తానాం శుద్ధచేతసామ్॥ ౧౩౬.

తా॥ భగవచ్ఛ్రుతు శుద్ధాప్రకరణముగలవారై యిట్లజలముతోనై నను బాగుగాఁ బ్రవృత్తమైన మారచేతనైనను బ్రతిదినముచేయవలసిన కర్తముల నవశ్యముచేయవలయును.

సుపక్షేపం చ సర్వేషు పరిమృజ్యామ్యున్నా ఖిలమ్।

ఊర్ధ్వపుంశ్చైరలంకృత్య నయే ద్యాగాలయం హవిః॥ ౧౩౭.

తా॥ బాగుగాఁ బ్రవృత్తమైన ప్రసాదిము మొదలైన సకల పదార్థములను మించ నూర్ధ్వపుంశ్చైరలంకృతిగా వ్రేళ్లతోనొత్తి కుద్దోదకముతోఁ బ్రోక్షించి భగవత్సుబా గృహంబునకు కలికిన దీక్షిణినిపావలయును.

పాశ్చాత్యం గృహం సర్వం విమృజ్యాభ్యుత్థ్య వారిణా॥

అచ్ఛాద్య వస్త్ర మన్యచ్చ సమాచామే త్కుటుంబిన్॥ ౧౩౮.

తా॥ వలచోటును గృహము సంతయుఁ జక్కగా నూడ్చి నీళ్లు చల్లి హవిః శుద్ధును కాకాదులను వస్త్రముతోఁగప్పిపెట్టి యిల్లాలు ఆచమనమును జేయవలయును.

ప్రవిశ్య భగవద్దేహం దీపం ప్రత్యాల్ల్య గేహినీ।

తాజ్ఞస్తీ భర్తు రాయానం తిష్ఠే త్సపరిచారికా॥ ౧౩౯.

తా॥ భగవత్కులగృహమును బ్రవేశించి తిరువిశిష్టము తెలిగించి యిల్లాలు తనపరిచారికతోఁగూడ భగయొక్కరాక నెదురు చూచుచుండవలయును.

జఘన్యశాయినీ నిత్యం పూర్వోత్థానపరా తథా।

అస్తర్పహిత్వ సంకుద్ధా గృహకర్తసు సోద్యమా॥ ౧౪౦.

మల్లరాచారకీలాచ భృత్యబద్ధుజనస్త్రియాః।

పియంబదా దయాభూషా ప్రశ్నాష్టవదనాసహా॥ ౧౪౧.

ప్రమృష్టగేహపమలా బాలపుత్రాఽతిధిశ్రియా
 మృష్టసంతి ప్రభాదౌఘా గుప్తధాన్యా వతిశ్రియా । ౧౮౨.
 హృద్యవేమా సదా భర్తు రానుకూల్యప్రయోజనా
 యథాలభ్యేన నుప్రేతా కుశలా పాకకర్తణి । ౧౮౩.
 రస్యవస్తుషు నిస్సేహా కాలే మేఘాన్మభోజినీ
 భగవద్భక్తియుక్తాఽఽతథా భాగవతప్రియా॥ ౧౮౪.
 మితసంభాషణే హాసరోదనోద్ధోషవర్జితా
 గృహంతర ద్వారకేశస్థానా న్వరవివర్జితా॥ ౧౮౫.
 నిద్రాలస్యవివాదాసద్భాషణానత్యవర్జితా
 నిస్సృహా పరకీయేషు స్థిరబుద్ధిప్రళవతా॥ ౧౮౬.
 ఆలుబ్ధా నుల్బణా న్నిగ్ధా సలజ్జా మధురస్యనా
 కుశలా లోకయాత్రాను దృష్టాదృష్టక్రియాపరా॥ ౧౮౭.
 వ్యయే ఽముక్తహస్తా ఽదోషశ్రవణభీషితా
 నాస్తివాక్యే తిసంత్రస్తా సంచారే చ్ఛన్నవిగ్రహా॥ ౧౮౮.
 నతవక్త్రా చలాగ్నేచ వేశ్యాలావణ్యనిస్సృహా
 గుప్తవేమా రహస్యార్థకర్తా భోజ్యాన్మభోజనా॥ ౧౮౯.
 ఏవమాదిగుహోపేతా నారీశా ముత్తమా సతి ।

తా॥ ఇల్లాలు ఎట్టిగుణములుగలది కావలయుననగా, ధర్మనిద్రప్రపాఽయిన తరువాతఁ దాను నిద్రప్రపావలయును, ధర్మనిద్రలేవక మునుపే నిద్రలేవ వలయును. మనఃకుద్ధియు దేహకుద్ధియుఁ గలవై యుండవలయును. ఇంటిపనులయందు జాగరూకురాలై యుండవలయును. మంచియాచారము మంచిస్వభావముగలవై నేపకులకును బంధుజనులకు ననుకూలరాలై యుండవలయును. ఎప్పుడును బ్రయవచన మలాదుచు నితిరులగుఁగి మునశించవలయుననెడి కఠింకకలవై యుండవలయును మఱియు నవ్వయులుముగలదియు గృహమందిరములకు వెంట మొదలయినపిలేపంక నూడ్చికుద్దిచేయునదియును తాను నుదేహమాభివ్యము లేనిదియు బిడ్డలుపాపలు ఆతిథులు వీరియందుఁ బ్రితిగలదియు ఎంట మొదలయిన పాపలకుఁ గావలసినకొన్ని పాత్రములను శుద్ధిచేయుకరియు తన

భర్తాపాదించిన భార్యము మొదలయిన వస్తువులు ఎలుకలు మొదలగునవి తినకుండఁ గాపాడువదియు భర్తయంగుఁ బ్రీతిగలదియు ఎల్లప్పుడు భర్తకిష్టమైన వేషముగలదియు భర్తకిష్టమైన పనివిజేయునదియు దొంగిలకంతకు సంకోషించునదియు వంటయుం దుశ్శరీయు రుచిగలవస్తువులయందు జిహ్వాపాపల్యములేనిదియు కాలమందుఁ బరిశుద్ధమైనయన్నమును భుజించునదియు భగవద్భక్తిగలదియు అట్లే భగవద్భక్తులయందు భక్తిగలదియు మితముగా సంభాషించునదియు అందఱిలోను మాటలాడునపుడు విశేషముగా నవ్యక కన్నీరు కార్పక గట్టిగా అరవక వర్తించునదియు పొరుగింటిలోఁగాని వాకిటియందుఁగాని మఱియొకచోఁగాని నిలువనిదియు తలచినప్పుడెల్ల నిప్రచాపుటయు స్థామరితనము జగదము చెడ్డ వాక్యములను భాషించుటయు అసత్యవచనములను జెప్పుటయులేనిదిను ఇతరులసౌతులందు ఆశలేనిదియు స్థిరబుద్ధిగలదియు ద్విధమైన అపస్తాపముగలదియు అత్యాశలేనిదియు గర్వముగా మాటలాడనిదియు నున్న నిశరీరముగలదియు సీగ్ధగలదియు మధురముగా భాషించునదియు లోకానుభవమెఱిగినదియు ఇహపరసాధక క్రియలయందు నాశగలదియు దాతృత్వగుణముగలదియు పాపకార్యములను వినుటకు భయపడునదియు అతిగినవారికిలెంచుటకు మిక్కిలి భయపడునదియు నడుచునప్పుడు తనశరీరావయవములు కనఁబడఁకుండవస్త్రమును గప్పుకొనిపోవునదియు తలవంచుకొనునట్టి స్వభావముగలదియు మెల్లగానడుచునదియు బోగముతఱుకులేనిదియు తాకెన్నఁదైనను మంచి చీరె మొదలయినవిఁరించినప్పుడా వేషమును జూచి యితరులు మెచ్చుకొనవలయుననెడి తలపులేనిదియు రహస్యవిషయమునుగాని రహస్యకార్యమునుగాని బ్రైలువఱపనిదియు భుజించునదియు భుజించునదియుఁగానండవలయును. ఇట్టిగుణములుగల యిల్లాలు ఎల్లస్త్రీలలో నుత్తమురాలని చెప్పవలయు.

భర్తా యస్త్యనురూపోఽస్యాః కృతకృత్య స్సచేతనః॥ ౧౫౦.

తా॥ ఇహి యిగ్గాలికిఁదగిన భర్తయవడగునోవాఁడు కృతార్థుఁడగును. కృతార్థుఁడకగా జన్తమెత్తిన తరువాతఁ జేయఁచగిన మంచి పనులేవోవానిజేసినవాఁడు.

భర్త స్స్వస్యానురూవాణి నకుర్వన్తి మచేతనామ్!

క్లాఘయన్తిం స్వసామర్థ్యం భర్తృనిన్దాపరాయణామ్॥ ౧౫౧.

అసమక్షం సమక్షంవా దుష్టాం తాం పృజయే ద్బుధః!

తా॥ తనభర్తకునుకూలకార్యమును జేయక తనసామర్థ్యమును భర్తదగ్గలనున్న వ్యక్తులుగాని లేవచ్చుదుగాని ప్రకటించుకొనుచు నేస్త్రీభర్తను సన్నిచుచునే యుండునో యట్టి దుర్భలేను దుష్టులనిఁ జరిగినవాఁడు పరవలయును.

భర్తృధనంచ లోబాప్రిన్ శిశ్యమానేఽపిభర్తరిః ॥ ౧౫౨.

గోపయ త్యధశీలాః తాం కుర్యాత్కార్యహిషక్కుతామ్!
నితోదరం పూరయన్తి చృత్యవర్గం తథాతిథిమ్ ॥ ౧౫౩.

న్యూన్యమాశయతీక్రీయా చయావాకం వివక్షయేత్ |
వాచం వృధా కారయన్తికాస్తేనస్వనవాసుతైః ॥ ౧౫౪.

తా: భర్తకుఁ గష్టకాలమువచ్చినప్పుడును లోభమువలన భర్తసంపాదించిన ధనమును ఇంకనితరవస్తువులను భర్తకుఁ దెలియకండఁదాచుకొనుచు ధనమును జేర్చు కొనుచు నేక్రీయించునో యట్టి క్రీని విచరులను జేయకుండునట్లు చేయవలయు. మఱియునేత్రు భర్త సేవయందొరము లే తపహిల్తులు చెందించుకొనుచు భృత్యుల కుడు గ్రోతగానింటికివచ్చినవారికిఁ దక్కువగా నెవ్వముపెట్టినో యా క్రీతేతఁజేయఁ బడినవాకమును విడువవలయును తనభర్తతోఁగాని కొడుకులతోఁగాని వర్గముగా జగడమాడు క్రీనిగూడ విడువ వలయును

శ్వశ్రావ్య వివదమానాయాన్వేషన వా బన్ధుభి స్సుతైశ్చ |
వారయే త్తాం ప్రయత్నేన న తయా కర్తకారయేత్ ॥ ౧౫౫॥

తా: అత్తగారితోఁగాని తనతోఁగాని ఎఱ్ఱవులతోఁగాని కొడుకులతోఁగాని జగడమాడునట్టి భాగ్యను విడువ వలయును. ఆభార్యచేత నేవనికేయించునొడకు.

ధర్మవాని ర్యథానర్యా ద్యధాసజ్జనగర్హణా |
సర్వం తథా సమీక్ష్యద్రాగాచరే ద్భృషిమా న్నరః ॥ ౧౫౬॥

తా: బుద్ధిమంతుడగు మనుష్యుడు ధర్మమును మలనమునకుఁబట్టలను సజ్జనులు తన్నునిష్ఠింపకుండునట్లులను జగడమునకుఁబట్టినప్పుడు సర్వమును జేయ వలయును.

స్వాధీనాం కారయేన్నాస్తి సర్వకరేనోపాత్తవాచ |
సర్వకర్తను సందధ్యాత్ప్రిన్ధిః కిల తయావసత్ ॥ ౧౫౭॥

తా: తనభార్యలేనియెడల ఏకర్తములనుజేయుటకుఁ ఏనకధికారిము లేదుగను కను అన్ని కర్తములయందును ఆభార్యతో వసించుచునే ఆనకుల్యము గలిగి భగవంతునను

సద్ధిపవలయునుగనుకను బుద్ధిమస్తుండగువాడు తననేర్పచేతఁ బ్రయుండై సర్వకర్మములయందును దనభార్యను స్వాధీనురాలినిగాఁ జేసికొనవలయును.

స్త్రీకృత్యేషు నవిశ్వాసః కర్తవ్య స్సత్త్రియాపరైః ।

మాయాచారేచ నిపుణా మోహయన్త్యన్చక్షణాః॥౧౫౮॥

తా॥ స్త్రీలు తఱుచుగాఁ గవలవు నడతగలవారుగావునఁ దెలివిలేనిపురుషులను మోహపెట్టుదురు కాఁబట్టి సత్కర్మములనుజేయుట యందాసక్తిగలవారు స్త్రీలు చేయువసులయందు నప్రకముంపఁగూడదు.

అపరాధో యదిభవే త్వమాదాన్నిజయోషితామ్ ।

ముఖభజ్జ స్త్యుత స్తాసాం దణ్డ స్సంతప్తచేతసామ్ ॥౧౫౯॥

తా॥ తమభార్య లొకవేళ పరాకుచేదప్పుచేసి తప్పుచేసితిమిగదాయని పశ్చాత్తాపమునొందినయెడల ఆట్టిస్త్రీల నింకఁగెన్నటికి నిట్టిపరాకులేకుండునట్లు వాండ్రయెదుటఁదగినమాటలుచెప్పి తలవంపులగునట్లు దండించవలయును

నతాడయే న్నాతిమాత్రం దూష్యే న్నకృతాం నయేత్ ।

స్త్రీయం భర్తా నచాన్యేషాం దోషం తస్యాః ప్రకాశయేత్॥

తా॥ తనస్త్రీ ఒకవేళఁదెలియక పరాకుచేతఁ దప్పుచేసినయెడల దానికిఁదగినట్లువృద్ధులుగా దండించవలయునుగాని కొట్టఁగూడదు. విశేషముగాఁ దిట్టఁగూడదు. కృశించునట్లుచేయఁగూడదు ఆమెయొక్కతప్పు నితరులకుఁ దెలుపఁగూడదు.

భోజనాచ్ఛదనైః పుష్పభూషణాద్యై ర్నిజస్త్రియమ్ ।

ఆలాపై స్సరపై ర్నిత్యం తోషయేన్నతుదూషయేత్॥ ౧౬౦॥

తా॥ ఆన్న వస్త్రములు పుష్ప భూషణములు వీనినిచ్చి సరసముగా నిత్యము మాటలాడుచుఁ దనభార్యను సంతనింపఁజేయవలయునుగాని దూషించఁగూడదు.

విలోభయ న్నదా దృష్టాదృష్టార్థ వచనై స్త్రియమ్ ।

భగవత్కర్త సిద్ధ్యర్థం నయే దాత్మానుకూలతామ్ ॥ ౧౬౧॥

తా॥ భగవత్కర్త సిద్ధికి ఎల్లప్పుడును విహితముష్టి కఘనాధనములైనమాటలనుచెప్పించు ఘోషము గలుగఁజేయుచుఁ దనభార్యను స్వాధీనురాలినిగాఁ జేసికొనవలయును.

పుత్రాన్మృత్యాన్మృతౌచ భక్త మూత్రమేవ చ ।

నిత్యం కుర్య దుపాయేన భగవద్భక్తిభావితాః ॥ ౧౬౩॥

తా॥ తనపుత్రులను నేవకలదు భార్యను తనయందు భక్తిగలవానిని తనాశ్రయించినవానిని బ్రతిదివసము తగినయూపాయము చేత భగవద్భక్తి గలవారినిగాఁ జేయవలయును.

అపుత్రా వా సపుత్రావా భక్తా వత్నాచ కర్తవ్యం ।

యాస్త్రీతాంవర్తయే ద్భర్తా నకదాచిదపి ప్రియమ్ ॥ ౧౬౪॥

తా॥ తనయందు భక్తిగలదియు ఇంటినిలయ జేయుచుండునుగురు చేయుటయందును సమర్థుడైన స్త్రీ పుత్రులు లేనిచేతను పుత్రులరాలైనను ఇట్టి ప్రియురాలి నొకానొకప్పుడును భర్త విడువఁగూడదు.

పుత్రార్థే నోద్వహే వన్యాం కర్తవ్యపుత్రాహి యోగినః ।

అపుత్రోపి పరం యాతి కర్తినాన్యోపి నశ్శుతః ॥ ౧౬౫॥

తా॥ తన భార్య పుత్రులు లేనిచేతను భగవద్భక్తియును కుమారులరాలైనయెడలఁ బుత్రునిగోరి ఇంకొక స్త్రీని వివాహము చేసికొనఁగూడదు. కర్తయొగముగలవారికిఁ బుత్రవర్తనకుఁగలిగెడి సర్వతికలుగును గావునఁ దా సపుత్రవర్తనచేతను గర్వముఁ దైనయెడల సత్పుత్రవర్తనవలె సర్గతనిజుండుమున్నాడు.

నస్త్రీజితో భవే ద్భర్తా నచాశక్యేషు యోజయేత్ ।

గుణాన్నకథయే త్రీణా మసక్త స్స క్తవద్భవేత్ ॥ ౧౬౬॥

తా॥ భర్త భార్యను లోచనం గూడదు. అశక్యకార్యములను జేయుమని స్త్రీకి నాహ్వానింపరాదు. స్త్రీలకు సుగుణములున్నవని వానిని బ్రకటింపరాదు. స్త్రీయందనురాగము లేకున్నను ఆమరాగమున్నవానివలెఁ బైకిఁ బ్రవర్తించవలయును.

నిర్భయా స్సుహృదో లోకే యథాన్య స్సర్వజన్తవః ।

స్నిగ్ధంజితయథా వస్యాత్స్వకుటుమ్బతథాఽచరేత్ ॥ ౧౬౭॥

తా॥ సర్వప్రాణులును దనదగ్గఁ బయములేనివారును మిత్రులునగునట్లుచేసికొనవలయును. మఱియొకట్లు తనకుటుమ్ము తనయందుఁ ద్రీతిగలదియు తనకులోఁబడి యుండునదియునుగునట్లు చేసికొనవలయును.

యథాశాస్త్ర ముపాదాన మాచరే ద్భోగనిస్సృహః ।

భగవద్ధర్మలాభేన తృప్త్యై స్స సుఖీ భవేత్ ॥ ౧౬౫ ॥

తా: తనకు సుఖముగావలయునని కోరక శాస్త్రోక్తప్రకారముగా నైత్యకొనఁగ నినవస్తువుల నైత్యకానవలయును, ఎవఁడు భగవత్కై జగద్యమునెడి లాభముచేఁ దృప్తి నొందునో యతఁడు సుఖియగును.

ఇతి శాన్టిల్యస్తోత్రో విశిష్టధర్మశాస్త్రే
తృతీయోఽధ్యాయః.

అథ చతుర్థోఽధ్యాయః.

ఉపాదాన ప్రకారోయం సమ్యగ్గుక్త స్సమాసతః ।

ఇత్యాచారం ప్రవక్ష్యామి యథావ దనుపూర్వః ॥ ౧౧ ॥

తా: ఓముసలారా! భగవత్కై జగద్యము తగినవస్తువులను స్వీకరించుట యెట్లు? అవిధము సంగ్రహముగా బాగుగాఁజెప్పఁబడెను. ఇంకను భగవద్ధర్మ నారాధించఁ దగిన విధమును వరుసగా శాస్త్రోక్తప్రకారముగాఁజెప్పెద వినుఁడని శాన్టిల్యముహర్షి చెప్పెను.

భోగా నుపాజ్య యాగాధం విధివ త్స్నాన మాచరేత్ ।

వ్రతాశ్చ పాణీ పాదా చ న్వాచాస్త స్సార్ధవృపుండ్రకః ॥ ౨ ॥

సపవిత్రకరశ్చైవ ప్రసన్నోయాగ మారభేత్ ।

తా: దేవపూజార్థము యేడికోవచారాదిభోగములకుఁ దగినవస్తువులను సంపాదించుకొని శాస్త్రోక్తప్రకారముగా స్నానముచేయవలయును, పిమ్మట కాలు నేతులను గడిగికొని యాచమించి యూర్ధ్వపుండ్రములను ధరించి చర్మచవిత్రిమునుగాని బాగాయ పవిత్రమునుగాని చేతఁబెట్టుకొని నిర్మలానైవేదికరణముగలవాఁడై దేవపూజయ జేయు నారంభించవలయును.

వ్యక్తే వేద్యా మాయతనే వ్యో మ్నో వస్త్రావయామ్బుజే ॥

ఏకస్త్రిన్నే విదేవేశం యథాయోగం సమర్చయేత్ ।

తా|| స్వయంవ్యక్తము యజ్ఞకెది అర్చనతాఠము అకాశము హృదయపుష్కరీ
కము అననట్టి భగవద్భక్తి నివాసస్థానములలో నేనియొక్క ప్రకృత్యానందంకే జేసేదేవుం
డైన భగవద్భక్తియభాసంభవముగా లెస్సగాఁ బూజించవలయును

వ్యక్తి మాయతనం వాపి ప్రపంచం యత్పరమాశీతిమ్ || ౧ ||

అజేహసాతా త్ర వ్యవస్థా న్నా న్యే భవ్యం సమశ్రయేత్ |

తా|| వ్యక్తమో ఆయతనమో విజ్ఞానో నైవమ్యు మేదలు నాశ్రయించుకొనినా
గునో యావిద్యమును జెడిసినవాఁడు మరిణపర్యంత మాశ్రయించవలయును. ఇతరవిద్య
మునాశ్రయించుకొనడు.

ఉపచారేషు చక్తిస్స స్సవీషణతి నిశ్చితం || ౫ ||

వ్యక్తాయతనయోః పూజాం కుర్యాత్తద్విషయ్యయే |

తా|| ఉపచారములను జేసికొనవలయు భక్తిగలవాఁడై ఈవిద్యరూపుఁడా జేసే
కుండని నిశ్చయించి వ్యక్తాయతనములను బూజించవలయును. అట్లుజేసిన భక్తివర్ధిల్లును

నేదిభూమ్యాదిభూతేషు హృద్యక్రేయోఽర్చయే ధరిమ్ || ౬ ||

వ్యక్తాయతనసంస్థానే నాహస్యే త్వర్చనావిధౌ |

తా|| జేదియందును బల్బభూతములయందును హృదయమందును సూర్యుని
యంగురు శ్రీహరి నేవఁడు భూజించునో వాఁడు వ్యక్తమందును ఆయతనమందును శ్రీహ
రిని బూజించుకొను.

కర్తృణ స్సర్వథా నిత్య మస్యాధీనప్రవృత్తయః || ౭ ||

ఇత్యుగ్రహయోగేన వేది ర్వేదప్రచోఽతా

తా|| కర్తవ్యములను జేసెడివారు అన్నిప్రకారములచేరిన ప్రకృతము భగవద్భక్తి
లేక కర్తవ్యపరమకులై యుండుచేతని శ్రీనారాయణుని భక్తిగలగుటకై వేదిమును భగవద్వి
సారాధంబు వలయునని యుగ్రహయోగముచే వేది వేదమునందుకొనిబడెను. వేది
యనగా వక్షికాగ్ని గాగ్నపత్యావాపి మును ౧౦౭ యన్నత్రయముండునోటు.

లబ్ధి గురోః ప్రసాదేన క్రమాగతి మథాపివా || ౮ ||

ఉద్యతాం యాచితం వా స్యా ద్విద్యం గౌ మహా శ్చుభాః
భక్తానాం సర్వవిషయవ్యాప్తి తత్త్వచక్షరణామ్ || ౯ ||

తా|| సకలవిషయములనుండి మనస్సును మరలించి యాచనస్సును దృఢముగా భగవద్దనియందు నిలిపి భక్తితోభగవద్దని బూజింపయత్నించువారికి సాలగ్రామాది బింబము వలయునుగదా యదియెట్లు సంపాదించుకొనవలయుననగా గురువనుగ్రహించి యిచ్చిన బిమ్మమైనను గులక్రమముగా నచ్చివచ్చిమైనను బూజించుట కుత్తమమైనది శిష్టులవద్ద యాచించి సంపాదించిన బిమ్మమైనను యింక వేరువిధముగా సంపాదించినది యైనను గాణమైనది.

సర్వేషా మూదిమూర్తిస్తు మగ్గలం వేదవాదినామ్|

కుటుమ్బీ వర్జయే ద్విమ్బం దార్వం శైలాచ మృన్మయమ్||౧౦||

తా|| వేదాధికారముగల త్రివర్తికుల కందఱికిని స్వయముగాఁగలిగిన సాల గ్రామమూర్తిని బూజింపవలసినది దానిచే మేలుఁగలుగును. కుటుమ్బవస్తువు మాను నోఁగాని కలతోఁగాని మృత్తుతోఁగానజేసిన బిమ్మమును బూజింపఁగూడదు. అది దేవాలయములయందు దగినది.

గృహేషు భిత్తిసంస్థాపనం యోగనిద్రాసోత్సక్తిమ్ |

కుటుమ్బాశ్రమనిష్ఠస్య నిత్యం స్వాధీనకర్తృణః || ౧౧.

అచ్ఛిద్రకారిణ శ్శస్త్రా వ్యక్తిచిమ్బస్య పూజనమ్ ||

తా|| స్వాధీనప్రవృత్తిగల గృహభు గృహముల గోడయందు వ్రాసినచిత్రబిమ్మ ములను పవనంబినమూర్తిని ఆత్మత్రిమయై సాలగ్రామములను బూజింపవల యును.

ధర్మే శ్రద్ధావతాం నిత్యం యాత్రార్థం వ్యాకృతాత్తనామ్||౧౨||

కుటుమ్బినాం తథాన్యేషాం వేద్యా మారాధనం పరమ్ |

తా|| ధర్మకార్యములను జేయుటయందు శ్రద్ధగలవారును దివ్యదేశములకుఁబో వుటకుఁ బ్రతిదినము యత్నించువారునైన కుటుమ్బమునకు షకరులకును వేదయందుభగ వద్ద నారాధించుట కుత్తమగును

అతాస్త్రజ్ఞస్య భక్తిస్య సమ్మర్థస్య కుటుమ్బినః || ౧౩||

యుక్తిం వైషయికస్యాపి స్రాదుర్భావేషు పూజనమ్ |

తా|| తాస్త్రజ్ఞానములని భగవద్భక్తికువలన ధనాదిసమ్మర్థిగలవాఁడై విషయ సుఖముల ననుభవించునట్టి కుటుమ్బిని భగవద్దానతాత్పర్యములను బూజించుట యుక్తమగును.

చరతరి క్షిణో యత్ర వేదిః కస్తం సశక్యతే॥ ౧౪॥

అమ్మునాయాస్తథా భోగా స్తతేష్టం వోమ్ని పూజనమ్ ।

తా॥ దివ్యదేశము మొదలైనవానియందు సంచరించువదని కేవలమొనైనది సందింపవలయునని అప్పుడు సర్వభోగములను బదులుగా జలమును సమర్పించి వోమ్ని మునంగ భగవత్తు నారాధింప వలయును

వివేకసిద్ధా యే సస్తగర పక్వయోగా గుణాతిగాః ॥ ౧౫॥

కేవలం జ్ఞానసంతృప్తా స్తే యజేయుః పరం హ్యగ్ని ।

తా॥ జ్ఞానముచేత బ్రహ్మలై మాయకులఃబహుక హేయ గుణములను విడిచి ద్విధమైన మోక్షహస్తోపాయము గలగర్భులునుదెవరో వారు జ్ఞానముచేత ద్విత్తులగునక హృదయమందు భగవత్తు నారాధింప వలయును, అదివాఙ్మయ క్తిము.

అన్యేఽపి సర్వభోగానా మభావో యత్రజాయతే ॥ ౧౬॥

యజేయు ర్హానసాన్మోక్షే భోవై ర్హసనకిల్పితైః ।

తా॥ భగవత్తునకు సమర్పించదగిన సర్వభోగములు సంభవింపనియెడల సతరు లును మనశ్శునంబు సర్వభోగములను గల్పించి వానిచేత హృత్కుర్చరీకమందు భగవత్తు నారాధింప వలయును.

సిద్ధా యేతు మహాత్మానో వివేకజ్ఞానయోగినః ॥ ౧౭॥

నర్జయిత్వా తు తా సన్యే యజేయుః ప్రవృత్తసంపదా ।

తా॥ దేహాత్మాదివిభాగభానమును - జ్ఞానరూపమైన మోక్షహస్తోపాయమును గలవారును తపస్విత్తిగలవారులైన మహాత్ములెవరో చురుతిప్పి తక్కినవారు ద్రవ్యసంపదా దిచేత భగవత్తునారాధింప వలయును.

సర్వభూతేషు దేవేషు సర్వత్ర తిక్తితౌ ఆథా ॥ ౧౮॥

మనుష్యాక్తితదేవేషు సకార్యంపూజనం బుధైః ।

తా॥ సకలభూతములకు దేవతా స్వరములకు మనుష్యులందులకు మనుష్యాక్తితి గల దేవి దిమ్ములులకు తెలిసినవారు బూజించుచుండును.

ధన్వంతరిమ ఖాగేచి దిమరప్రఖ్యత క్తయః ॥ ౧౯॥

మనుష్యాక్తితయోదేవా నోపాస్యాస్తేకిదాచర ।

తా|| ధర్మస్తరిమిదిలైన కొందఱు, దేవతలవలెఁ బ్రసిద్ధమైన సామర్థ్యము గలవారు అయినను వారు చనుమ్యకారముగలవారు గావున నట్టిదేవతల నెవ్వడు నుపాసించును.

ప్రాగుర్భావాదిభిర్దేవం మత్స్యకూర్తాదిభి ర్విని॥ ౨౦॥

అశుద్ధేష్వర్యము న్మూఢో నాహ్నితి పరమం పదమ్ ।

తా|| మత్స్యకూర్తాదిర్వాతారములతప్ప తిక్తిగన యపరిశుద్ధస్థలములయందుండు దేవత సారాధించునట్టిసూఢుడు పరమపదమును బొందఁడు.

తిర్వక్త్వం మానుషత్వంవా మత్స్యకూర్త్య స్వేచ్ఛయా హరిః॥

య ఆస్థిత స్సవహాసౌ దీపాద్దీప ఇవోదితః ।

వ్యక్తాయతనయోర్నిత్య మచ్ఛయే త్పురుషోత్తమమ్ ॥ ౨౧॥

తా|| క్షీణిరి లోకాదగ్రహర్థము మత్స్యకూర్తాదీవతారములను దిర్వక్త్రూప మాగాను మనుష్యరూపముగాను దయిచ్చుచే నైత్యే. ఆయవతారము దీపమువలనగలిగిన దీపమువ టికి కావున నాక్షిపారియే యీమత్స్యకూర్తవతారముల నైత్తిగవాడు గరుక నట్టిపురుషునియని వ్యక్తాయతనములయందు సత్యము పూజఁవ వలయును.

చావధా నోభవే ద్భక్త్యా భృత్యో నృప ఇవాన్తికే ।

అన్యత్రా ప్యర్చయ న్తన్నీ పూజాకాలే జనార్దనమ్ ॥ ౨౨॥

తా|| సేవాకాలమందు భృత్యుఁడు రాజదగ్గటను ఇతరస్థలమందును భయభక్తులతో నెచ్చరికగలవాఁడై యుండునో అట్లు భగవంతుఁడు భగవత్సూచకాలమందు సేవకాలమందును మఱియును భగవత్ప్రస్తుమును విమించుచు భయభక్తులతో నెచ్చరికగలవాఁడై యుండవలయును

తత్రస్థం భావయే ద్దేవం సర్వైశ్చర్యసమన్వితమ్ ।

ఋక్త్య భోగా నాదాయ నీ త్వాప్యమృతరూపతామ్ ॥ ౨౩॥

తా|| భగవంతునిచారరూప భోగములకు సంపాదించిన ద్రవ్యములు పరిశుద్ధము లా? అవిపిష్ఠములా? చిత్తములా? అచిత్తములా యని చక్కగా వానిని బరిశీలించి వాని సమృద్ధికుల్యములుగా భావించి భగవత్సేవ సమర్పించి సకలైశ్వర్యములతోఁగూడిన భగవత్సేవి వాను బూచించువోలు సన్న వానినిగా భావించ వలయును.

ప్రహస్యజ్ఞో బీతవ ద్భోః సై స్తదీయైర్వృత్తయోఽర్చయేత్ ।

తత్రాభిగమనే పూర్వం దివ్యమన్తార్థకర్మనాత్ ॥ ౨౫॥

తా॥ ముందుగా నాయభిగమనమస్త్రమును విష్ణువ్రాస యర్థమును తెలిసికొని దానివలన నగుండు భయముగలవాడై ఆభిగవస్తురియంతేజెల్లిక మనస్సుగలవాడై సకల విచారములచేతను ఆభిగవస్తురి బూజించవలయును.

సాక్షా దభిముఖం చేవం భావయిత్వాఽర్చయే ద్యశీ ।

భగవద్వందనామ్నో జ స్తద్ధమానామ్మహోదధిమ్ ॥ ౨౬॥

ఏబన్ని ఐ మహాహ్లాదమధ్యస్థః పూజయే త్ప్రభుమ్ ।

తా॥ భగవస్తురి బూజించునపుడు జితేంద్రియుడై తనకు భగవత్తుడు ప్రత్యక్షమైకట్టుకొనించి పూజించవలయును. మఱియును ఆభిగవస్తుఁ యొక్క ముఖం విస్తమునండి ప్రవహించుచున్న యమృతమద్రమును దాని బ్రాగుచున్నట్లును భావించి పరమానందచరితుడై భగవస్తురి బూజించ వలయును.

భక్తిసంపర్కచక్రీత్యా నానాభూతై రివాయదైః । ౨౭॥

నేత్రపాదై ర్భగవత స్స్వాత్మానం శుచితాం సయేత్ ।

తా॥ భగవత్తుడు భక్తులను జూడవలయునని సంతోషముతో నానావిధముగా నిదుపాటి కృపాకటాక్షయలను దాయంగుంచికట్లుకొనించి తనమనోస్సురు బరిశుద్ధమై నదానినిగాఁ జేసికొనవలయును.

నాతిద్రుతం నాతిమద్దం నోచ్చైర్వస్త్రా ముదీరయేత్ । ౨౮॥

తా॥ తానుజమించువస్తువును శుభ్రనట్టి పుత్రముల సత్కీర్ణముగానుకెప్పుడూ డును. స్పృహఁచార్పణములేకుండ మిక్కిలి మెల్లగాను కెప్పుడూడును. మిక్కిలి గట్టిగా నరవకూడును.

ఆత్మ్యం స్సుమనాః క్రోధం కామం హిత్వా యజేతచ ।

సశబ్దయ న్వాత్రసంభు మమ్మునా నాద్ర్యయ స్తహీమ్ ॥ ౨౯॥

తా॥ భగవస్తురి బూజించు నును నిర్తలానరికరణముగలవాడై శాస్త్రుడై తాను దేనినిగౌరవ భగవత్ప్రీతికై భగవస్తురి నావకాశముగాఁ బూజించవలయును. అప్పుడచ్చటనుండు పాత్రములను శబ్దించుజేయకూడును. భూమిని నీళ్లతోఁదడవకూడును, అనగా నేదైనావక వాత్రమందు లము నుంచవలయునుగాని నేలమీఁదిఁ బడెనియకూడును.

ని హుబ్బుర్వ స్తుజల్పంశ్చ శుద్ధమానో భవే ద్యశీ।
సంసూచ్యాఽక్షైరుపాక్షైశ్చ బద్ధ్వాష్ట్రం నాసికాక్షరైః॥ 30॥
అశ్వక్షై రవ్యశుద్ధం య స్తానం తద్వర్జనం శుభమ్ ।

తా॥ తాను భగవత్తులి బూజించునపు డేదైన నెవరితోనైనఁ జెప్పవలసియు
న్న సత్తమున హస్తాద్వివయవములతోను వానికవయవములైన ప్రేక్షతోను ఆయగ్ధము
నుసూచించి తెలుపవలయునుగాని కొంచెమైనను మాటలాడఁగూడదు అట్లుండనశుద్ధ
మానముగలవాఁడగును ఎవరియొద్దను హంకరించి కొవవడఁగూడదు. ఇన్నియులులను
తోఁబర్చుకొనవలయును పెనవిని మూసికొని మెల్లగామాటలాడునప్పుడు జెప్పనట్టి
యక్షరములు అనునానికములుగాను ఆవ్యక్తములుగానుండును గావున నట్టివాక్యము
మానముతోనమానమే విసను బూజాకాలముననది యశుద్ధముగావునను అట్టి యశుద్ధ
మానము నవలమ్మించుట శుభకరముగాదుగనుకను దానిని సూడ విడుచుటయు క్రమము

యథా యువానం రాజానం యథాచ మదహస్త్రినమ్ ॥ 3౧॥

యథా ప్రియాతిథిం యోగ్యం భగవంతం తథా ర్పయేత్ ।

తా॥ సేవించునపుడు సమర్థుడైనరాజును భృశ్యుఁడును, మడిచినగజమును
మావిటివాఁడును మోగుఁడును ఇట్లుడును అయినఆతిథిని గృహస్థుఁడును ఎట్లు భయ
భక్తులతోనేవించునో అట్లు భగవత్తుని మోడకోవచార పూజచేత నేవింపవలయును

సమ్యక్ శాన్ధి తమేవాపి యత్సాన్ధ్యన్న హృదయక్లమమ్ ॥ 3౨

వర్జయే ద్దృష్టిదుష్టంచ హస్తా శ్శాలిత మేవచ ।

తా॥ చక్కగా సాధింపఁబడినను మనశ్శునకు రత్యముగాఁ జూచుటకింపుగా
నుండనిదానిని హస్తమునుండి తొలఁగిపోయినదానిని భగవత్ప్రేక్షార్థమున కుపయో
గపఱువక విడువ వలయును

పురాఽభిగమనం మత్తైరి ప్రణవావై ర్యథావిధి॥ 33॥

అభిగమ్యైవ దేవేశ మాసనావై స్సమర్పయేత్ ।

తా॥ ముందుగా శివభిగమనమస్త్రమును ఓంకార మదియందుగల మస్త్రము
లతో యథావిధిగా జపించి దేవజెప్తుఁడు భగవత్తుని అభిముఖునిగాఁ జేసికొనియే ఆస
నము మొదలైన యుపచారముల చేఁ బూజింపవలయును. *అభిగమనము వ్రోమనగా

విష్ణోః క్రమాగ్రభిమానాంతియత్రేణ సప్తసౌదివిమనః క్రమే నిర్భక్తిస్సయం ద్విష్టో
విష్టో క్రమాగ్రభిక్తిహతైస్తు భేదభక్తిసామ్యవరిక్షమనువిక్రమే నిర్భక్తిస్సయం ద్విష్టో
విష్టోః క్రమాగ్రభిక్తిహతైస్తాభాగతే చస్తూ దివమహాక్రమే నిర్భక్తిస్సయం ద్విష్టో
విష్టో క్రమాగ్రభిక్తిహతైస్తాభాగతే చస్తూ దివమహాక్రమే నిర్భక్తిస్సయం ద్విష్టో.

అష్టథా నిహితై ర్మతై శ్చామృతై ర్మతై ర్మతైః ॥ 3౪ ॥

భగవత్పూజకైశ్చుద్దై రిజ్యానుద్దై సమర్చయేత్ ।

తా॥ ఎనిమిదివిధములుగా నేర్పబడుచుండువిధము సారూప్యాదివిష్ణుములతో
భగవత్పూజిని గతిగించునవియు భగవత్తుని పూజయచెబువునవియుఁగనుక నిర్దుష్టములైన
మంత్రములచేత భగవత్తుని బూజించ వలయును

స్నానభోగై సమభ్యర్చ్య దివ్యాలంకారమండపమ్ ॥ 3౫ ॥

అలంకారాసనం దత్త్వా దివ్యై స్సృచ్చిన్దనాదిభిః ।

భోగై స్సుసంస్కృతై ర్దేవి మర్చితం భావయే త్పరమ్ ॥ 3౬ ॥

త ॥ మొదట స్నానము చేయించి దివ్యభరణములతో నలంకరించి అలంకారము
రయు క్తిపైన యాసనమును సమర్పించి దివ్యములైన పూలమండపము దివ్యచంద్రము మొన
లైనవానిని సమర్పించి యింకననేకములైన దివ్యభోగములతో నర్పించి భగవత్తుని సరోవ
త్కృష్టునిగా భావించ వలయును

సతీం ప్రియభర్తారం జననీన స్తనన్ధయమ్ ।

అచార్యం శిష్యవ నిత్రం మిత్రవ ల్లాలయేద్ధరిమ్ ॥ 3౭ ॥

తా॥ పతివ్రత ప్రియ భర్తయవలెను తల్లి పాలుగుడుచునట్టి బిడ్డయవలెను శిష్యుఁడా
చార్యునివలెను మిత్రుఁడు తనమిత్రునివలెను శ్రీహరిని లాంఛనవలయును

స్వామిత్యేన గురు త్యేన సుహృత్త్యేన చ సర్వదా ।

పితృ త్యేన తథా భావ్యో మాతృ త్యేన చ మాధవం ॥ 3౮ ॥

తా॥ శ్రీయగిపతి నెల్లప్పుడును ప్రభువునుగాను గురువునుగాను మిత్రునిగాను
తండ్రినిగాను తల్లినిగాను భావించవలయును

సుస్నాతం స్వనులిప్తం వ స్రగ్విణుఁచ స్వలంకృతమ్ ।

సన్నతం వివిధై స్తోమై ర్భోజ్యాసనగతం విభుమ్ ॥ 3౯ ॥

అవశ్యో మధుపర్కేణ మధ్వాజ్యదధియోగినా ।

అర్చయే దుదకేనాపి క్వధితేన ఫలాదిభిః ॥ ౮౦॥

తా॥ భగవత్తులి బాగుగా స్నానముచేయించి దివ్యపీఠముపై వేంచేపుచేసి దివ్య
వస్త్రములది పూలదండలతో నలంకరించి యనేకవిధదివ్యస్తోత్రపాఠములచే స్తుతించి
తేనె నెయ్యి పెరుగు మొదలైన వానితోఁజేర్చి మధుపర్కమును సమర్పించి అభ్యుక్త
పాద్యాగులను వక్షపదార్థములను పండ్లు మొదలైనవానిని సమర్పించి యారగింపఁజేసి
శ్రద్ధాభక్తులతో శ్రీహరిని బూజింపవలయును

మ థ్వాజ్యం దధి సంయోజ్య యజతే యో జనార్దనమ్ ।

అయం సంసృజ్యతే తేన శ్రీమతా మధుపర్కవత్ ॥ ౮౧॥

తా॥ తేనె నెయ్యి పెరుగు వీనిని జేర్చి సమర్పించి జనార్దనునివేడు పూజించు
చున్నాఁడో వాఁడా మధుపర్కము చేరినట్లు శ్రీకుస్తుడైన యాభగవత్తునితోఁజేరు
చున్నాఁడు.

మధురాణాం తు సంహర్కో మధుపర్కః ప్రకీర్తితః ।

సంపర్కస్సరస స్తేన మధుపర్కేణ జాయతే ॥ ౮౨॥

తా॥ మధుపర్కమును పేరెలవచ్చెననగా మధురవదార్థములచేరికవలన మధు
పర్కమనఁబడెను అమధుపర్కము మంచిరసముగల మిశ్రమమగుచున్నది.

సంపూజ్య మధుపర్కేణ గాం నివేద్య చ దక్షిణమ్ ।

గవార్థం ద్రవ్యమేవాపి తతోన్నేన సమర్చయేత్ ॥ ౮౩॥

తా॥ మధుపర్కమును పిమ్మట గోవును తరువాత దక్షిణము ఆవు లేనియెడలదానికి
బయలుఁగా ద్రవ్యమును అటుపిమ్మట ప్రసాదిమును సమర్పించి శ్రీహరిని బూజింప
వలయును.

శాశిక్వద్ధలోపేతైర్గుడదధ్యాజ్యసంయుతైః ।

అన్నైరిప్రభూతైర్దేవేనం వివిధైరి పృథ గర్చయేత్ ॥ ౮౪॥

తా॥ నానావిధములైన కూరలు కంఠములఫలాదులు వీనిని బెల్లము పెరుగు
నెయ్యి వీనితోఁజేర్చి వేలువేలుగా నెవ్వరైనవేద్యములు సమర్పించి దేవదేవుని బూ
జింపవలయును అట్లేత్రులి హారదధ్యోజనము పాయసము మొదలైన నానావిధము
లైనయన్నములను వేలువేలుగా నివేదన చేసియు భగవత్తుని బూజింపవలయును.

మధుపర్కస్తథాన్నాద్యం యద్భుక్తం పరమేష్ఠినా!

ప్రాణవ ప్రక్షిణీయం తద్విచి మోగావసానకమ్ ॥ ౪౧॥

తా! మధుపర్కము అన్నము మొదలైన యేకదాహములు భగవత్సమములను సమర్పించి వానిని వినియోగముగ నుపయోగించుట బ్రాహ్మణులతో సమానముగాఁ గావించవలయును.

ప్రాప్తా న్యాగవతాం స్తత్ర గురుపూర్వా న్యథావిధి ।

అర్చయే త్పరయా భక్త్యా ద్రవ్యై రహ్యైశ్చాదిభిస్తథా ॥ ౪౨॥

తా! పూజాకాలముందు నచ్చటికివచ్చిన భగవత్సమములను గురువు మొదలైన వారిని అర్చింపుము మొదలైన ద్రవ్యములను వారికి సమర్పించి యధికభక్తితోఁ బూజించవలయును

హస్తాభి ర్భూషణై ర్భక్ష్యై ర్ధనధాన్యాదిభిస్తథా ।

శ్రద్ధయా దేవ మభ్యర్చ్య దద్యా త్తా ధేవస ॥ ౪౩॥

తా! వస్త్రములు భూషణములు భక్ష్యములు ధనధాన్యములు మొదలైనవాని చేఁ శ్రద్ధగా మొదటభగవత్తుని బూజించి భాగవతులకు దానిని భగవత్సన్నిధియందుఁ వినియోగముఁ జేయవలయును

ఇజ్ఞామధ్యే తథా యోగే హిమామేవ జపకర్తృణి ।

అగతం పఞ్చకాలజ్ఞం సంపూజ్యైవాచరేత్పరమ్ ॥ ౪౪॥

తా! మఱియును యజ్ఞమధ్యకాలముఁగాని భగవత్సన్నిధినిండు నపుడుగాని అగ్నిని ప్రేచ్ఛుచుండుగాని మన్తమును జపించుచుండుగాని వేదోక్తకర్తృములను గాల మతివృత్త యథావిధిగా ననుష్ఠించునట్టి భాగవతులను వచ్చిన యెవల ముందుగా వారిని బూజించి మఱియొకటి నాచరింపవలయును.

సువర్ణం గాం గుణవతీం భూమిం వృత్తికిరీ మః ।

దద్యా త్కాగవతాక్ర్యేభ్యో భోగమోక్షాప్తయే సుధీః ॥ ౪౫॥

తా! తెలిసినవాఁడు తనకు మోక్ష సుఖము వలసినవత్తమున బంగారమును సువర్ణమును యాచించుటకుఁ దోడుతధాన్యమును దేవభూమిని బరమభాగవతుల కియ్యవలయును

ఉత్తమః పనితానైః ఫలమూలాదిభిస్తైః ।

గన్ధాన్యై రుపయోగాన్యై స్తోషయే త్సత్త్వోత్తమామ్ ॥

తా॥ ఉత్తమము పనితానమును రుచ్యములైన జలముతోనిండించిన కలశము లకు ఫలమూలములములను సువ్యలను మిక్కిలి యుపయోగపడునట్టి చర్మకపుంగవ్యై మొదలైనవానిని మిక్కిలి సత్త్వగుణముగలభాగవతులకిచ్చి వారిని స్తోష పఱుప జలమును.

ప్రయః యదాత్త్యో నిత్యం యజ్ఞాతం సద్గుణోజ్జ్వలమ్ ।

తన్నవేద్య జగద్భూతే దద్యా త్సత్కర్మయోగినే ॥ ౫౧॥

తా॥ తనవనిత్యము ప్రియములు ముచుగుణములగుదియునగునో శ్రద్ధమైన తన్నును గవర్మకపిఠ్యమును అర్చించునపుడు వానికియర్పణలగును.

యే తాన్యో మేషు రుతాన్యో మున్యో వ్రాతనామ్ ॥

సత్కర్మే నాగచ్ఛంతేనేస్త్వి పురుషాత్తమ్ ॥ ౫౨॥

విశిష్టం వస్తు సువాద్య హృద్యం పుష్పేదనాదికమ్ ।

అనిష్టాన్ తదత్త్వాన్ తమశ్చన్నరసూకరః ॥ ౫౩॥

తా॥ జలము వస్త్రము మొదలగువస్తువులను ఆపూర్వమును మనోహరంబునగు పుష్పాదికమును సువాదించి దానిని దానేకాలమును ననుభవించుదలంబునో యాకాల మందు దానిని లిగవచ్చునకు నివేదన చేసి కొంతయిదిరులకిచ్చి కేషింకిదితాను భుజించ వలయును. అట్లునివేదనముచేయక నిదిరులకు నొసంగక యెవఁడుభుజించునో వాఁడు నరుఁడు అనుపేరుగలవందియని చెప్పబడును.

అన్నం సుసంస్కృతం హృద్యం భగవద్బ్రాహ్మణాదిభిః ।

భృత్యవైస్తథా భుక్తే భోజ్యం విష మతోఽన్యథా ॥ ౫౪॥

తా॥ పాకముగలగుట్లును రుచిగలదిగాను వంశిక పదార్థములను భగవన్ని శేషవారస్త్రము బ్రాహ్మణులను నేవఁబలుచు వీరితోఁగూడఁ దాను భుజించ వలయును అట్లుగాక ముందేతాను భుజించియెడల నవి విషసమానములగును.

రత్నాఘ మపి వా తోయం ప్రభూతం స్వల్పమేవవా ।

భగవత్ప్రీతయే నిత్యం దద్యా చ్చుద్ధాయ యోగినే ॥ ౫౫॥

అ.] తా ణ్డీ ల్య వి శి ష్ట ప ర మ ధ ర్మ తా స్త్ర ము ౯౫

తా|| రత్నసమూహమునైనను ఇలవ నైనను అధికమునైనను అల్పమునైనను భగవంతుగ్రహమును సంపాదించుకొనుటకై కుద్ధాపైరికరణముగల కర్మయోగికి నిత్య పలయును.

యే తోషయన్తి నిరతౌ షణ్మకాలపరాయణౌ ।

సకామస్త త్ఫలంయాతి నిష్కామః పరమం పదమ్ ॥ ౫౬॥

తా|| అయిదు కాలములయందును గర్తములను ఒక్కగాచేయువానికి నెవరు ప్ర తిఫలము సంతోషపెట్టుచున్నారో వారిలో నీలోకములకు చింతకేరళను గోరినవాఁడు అక్కలమునొందుచున్నాఁడు, అట్లు తానేఫలమునగోరిక భగవద్దుభోగ్లాభమునే కోరిన వాఁడు సకమపరమసంపాదించున్నాఁడు.

గృహే గాగఃచే త్రాస్తే తస్మిన్ మహాభ్యుచ ।

అగ్రా తత్త్రియం కార్యం యథాహం శ్రమసంత్రయో ॥ ౫౭॥

తా|| భగవంతుఁడు తినియింటికివచ్చినయెడల నెగుర్చిని గౌరవించి ఆయన యిష్టముచెలిసికొని ఆయనశ్రమనివారిండుటకై తనశక్త్యనుసారముగా నతనియొక్క ప్రీయమును శీఘ్రముగాఁ జేయవలయును.

అసనై రర్ఘ్యపాద్యాచై ర్యజనై రుచితోక్తభిః ।

పాదసంవాహనాభ్యస్తే రతిభిః పూజయే త్రియమ్ ॥ ౫౮॥

తా|| అతిశి తనయింటికివచ్చినయెడల ఆసనము అర్ఘ్యము పాద్యము మొదలైన వాని సోసంగి పిసనకర్తృలతోఁ దెమట. పోవునట్లు విసరి మనస్సుఁంతోపించునట్లు తగిన మాటలాడి కాల్లు కినికి అభ్యజ్ఞానస్నానముచేయించి భుంతుఁడేని ఆయిష్టంజయతిడిని జూజింపవలయును.

ద్రవ్యైశ్వరదనో భూత్వా పాత్యం నియమథాఽ సనమ్ ।

ప్రదేయ మజ్ఞానా నిత్యం సప్రాప్తే భగవత్పరే ॥ ౫౯॥

తా|| భగవద్భుక్తుఁడు తినియింటికి వచ్చినప్పుడు మిక్కిలి సంతోషించి శీఘ్రము గాఁ గాల్గు కడిగితినుటకు నీర్లును తొప్పించుటకు విటలు ఇచ్చి గౌరవించవలయును.

పూజ్యా నిత్యం భగవతి స్సన్నిధానే విశేషతః ।

అనన్యాః పశ్చకాలజ్ఞా నకవాచి త్తథేతరే ॥

౬౦॥

తా॥ అన్యవస్తువులయందు మనస్సును బోనియక భగవత్సనియందే మనస్సును నిలిపి యెదుకాలములయందును వేదోక్తకర్తములను భగవత్ప్రీతిగా సమర్పించువారిని భగవత్సన్నిధియందు నిశ్చిన్ము విశేషముగాఁ బూజింపవలయునుగాని యితరుల సరైనవి డాన బూజింపఁపడదు.

అన్నమమ్బూచి ఏస్త్రాణి పాత్రాణి స్రక్ఫలాదికమ్ ।

ఇష్ట మిష్టావశిష్టంపా ప్రదద్యా త్పాశ్చకాలినే ॥ ౬౧॥

తా॥ మఱియు సన్నోదక ములను వస్త్రములను కంబలు మొదలైన పాత్రములను బూదండలను పండ్లుమొదలైన వానిని సమర్పించి యాకిదియిష్టమా? యింక నేరైన స్వప్తిమైనది మి/లిసదా' యని విషయముతో నడిగి యోగ్యులకియ్యవలయును.

సర్వపాప ప్రళమనం సర్వదుఃఖనివారణమ్ ।

భగవద్భక్త మన్నాద్య మయోగ్యేభ్యో నయోజయేత్ ॥ ౬౨॥

తా॥ పెరుమాళ్ల కారగింపఁజేసినయన్నము మొదలైన సపదార్థములు ఎల్లపాప ములను అన్ని దుఃఖములను బోగొట్టుచట్టివి. అట్టిపదార్థములను అయోగ్యుల పవయో గింపఁపూడదు.

అయోగ్యో యోజనాచేవ యేగ్యేచాప్య నియోజనాత్ ।

భగవద్భక్తియుక్తోఽపి ప్రాయశ్చిత్తీ భవేన్నరః ॥ ౬౩॥

తా॥ అట్లు భగవన్ని వేదితపదార్థముల సయోగ్యులకు వినియోగించుటచేతను యోగ్యులకు వినియోగముచేయవలదుటచేతను తాను భగవద్భక్తుడైనను ప్రాయశ్చి త్తముపడుకొనినవాడగును.

భగవద్భక్త మన్నాద్య మజ్ఞానా ద్యోఽపమన్యతే ।

ఇహ నిశ్చ్యోకతాం ప్రాప్య జాయతే స పురీషభుక్ ॥ ౬౪॥

తా॥ భగవన్ని వేదిత పదార్థములను దెలియక నెవఁడు నిర్జింతునో వాడేజన్మ మునందు తరిగ్రు-డై మఱియొక జన్మమును మలమును భుజించు జంతువై పుట్టును.

పవిత్రం భగవద్భక్త-యే సదావ్యుపయుజ్యతే ।

భవన్త్యరోగా మ్నుభిసగ పాపదుఃఖవివర్జితాః ॥ ౬౫॥

తా॥ మిక్కిలి జరితున్న మైనభగవత్తుఁ దారగించినపదార్థమును ప్రతిదినము భుజించువాడు భగవత్తుఁ గూడము దుఃఖము ఇదిలేనివారై సుఖముకానుచును.

ఆరాధ్యైవ జగన్నాథం తచ్చేషాన పరాశమి ।

శ్చక్తభక్తార్చనం వ్యర్థ మసారం చోషరామ్భువత్ ॥ ౬౬॥

తా॥ జగన్నాథుని తచ్చేషభూతుడైన యితరులను బూజించినను భగవద్భక్త లనుబూజించినయెడల సద్విమూరాధనము చవిటిసేలగాని జలమువలె వ్యర్థమై సారము లేనిదగును

అభావే కాయతస్తేషాం మనసాచార్య మర్చయేత్ ।

తత్తస్యనైస్తథా ద్రవ్యై స్తప్త్రణం కృత్వా మహీతతే ॥ ౬౭॥

తా॥ అభాగవతులు ప్రత్యక్షముగా లేనియెడల భూమియందొక తృణమునుంచి దాని నాచార్యునిగా భావించి వారిని మనస్సుచేతను ఆయామంత్రములచేతను ద్రవ్య మాలచేతను బూజించవలయును.

ఆచార్యస్య పితృశ్చైవ స్వామినోద్రవ్య మర్హతి ।

శిష్యః పుత్రస్తథా దాన ఇతి తదోభ్యుత్తమర్హతి ॥ ౬౮॥

తా॥ ఆచార్యుడు తండ్రి స్వామి వీరిసామ్రాట దీనినిపటమును అనుభవించుట కును శిష్యుడు పుత్రుడు దాసుడు వీరు తగుదురు.

బ్రాహ్మణం క్షత్రియం వైశ్యం శూద్రం స్త్రియమథేతరమ్ ।

పూజయేత్తా న్యథాయోగ్యం భగవద్యోగభావితా ॥ ౬౯॥

తా॥ భగవద్భుని భక్తియోగముతో భావించునట్టివాడు బ్రాహ్మణాది వర్ణముల లోనైవ్వడైననుసరి వారివారియోగ్యతకుఁ దగివట్టు పూజించవలయును. తుదకు శంకర జాతిగలవానినైనను స్త్రీనైనను భగవద్భక్తియోగము గలిగియున్నపక్షమునఁ బూజించ వలయును

దివ్యకాస్త్రా నభిజ్ఞోఽసి భక్తిమాన్ పురుషోత్తమే ।

అభ్యసూయావిరహిత కాస్త్రే పూజ్య స్ససాత్త్వజైః ॥ ౭౦॥

తా॥ మంచి కాస్త్రజ్ఞానములేనివాడైనను బురుషోత్తమునియందు భక్తిగలవాఁ డై కాస్త్రమును బ్రమాదుముగానమించవానిని సత్త్వగుణముగలవారు పూజించవలయును

అక్లిప్తిమా భగవతి ప్రీతి ర్యస్యతు విద్యతే ।

భక్తేషు చార్చ్యే నీవాయం బాహ్యవిజ్ఞభరోఽనా ॥ ౭౧॥

తా|| భగవద్దనియందు సహజమైన ప్రీతిగలవాడైనను అట్టిభక్తికి సూచకము దైన వ్యవహారోద్వృత్తాదాచిహ్నములయ ధరించినవాడైనను భక్తకోపైయందు బూజించుగినవాడే యగు

వైష్ణవోహం ప్రదేహీతి యాచిరౌదేనకేనచిత్ ।

నావమన్యేత తువిద్యాం స్తర్పయే చన్యథా పశుః ॥ ౭౨॥

తా|| సేయ వైష్ణవుడయ నా కేనస్తుతవాయునిచ్చతి యెవ్వఁడైనను దమ్మయా చించినయెడల దానినిచ్చి తెలిసినవాడు సత్కరింపవలయునుగాని అవమానింపఁకూడదు అట్లమానించినవాడు పశువుతో సమానుడు,

అవిజ్ఞాతా అనర్థాశ్చ కున్యాయే గృహమేధిసః ।

నేవానివేదితైః ప్రివై స్తర్పయే త్వసన్నిధౌ ॥ ౭౩॥

తా|| తానెఱుంగని గృహములయ పూజకుఁమోఁకులైన గృహస్థులకును భగవన్ని నేదితములుకాని పదార్థములయ భగవత్సన్నిధిగానివోట నిచ్చి తృప్తిని జేయవలయును

చుక్తిం భగవతా యద్యక్తకుశేష మథాపిచా ।

హుతశ్శేషం తథోచ్చిష్టం భక్తిహీనే నయోజయేత్ ॥ ౭౪॥

తా|| భగవద్దండారంపఁగా మిగిలినదానిని గురుత్వభుజింపఁగా మిగిలినదానిని అగ్నిహోత్రమందు వ్రేల్చుఁగా మిగిలినదానిని భగవద్భక్తిలేనివారి కియ్యఁకూడదు.

అవశ్యం భోజనీయానా మభాగవతవేదినామ్ ।

లోకీకాగ్నౌతు పక్షేన కార్య మన్నేన తర్పణమ్ ॥ ౭౫॥

తా|| అవశ్యము భుజింపఁజెయఁదగినవారు భాగవతులెట్టివారో వారిస్వరూపమే యెఱుంగనివారై నయెడల వారికి లోకీకాగ్నియందు బక్ష్వమైనయన్నము నోసఁగి తృప్తిచేయవలయునుగాని వైదికాగ్ని పక్షాన్నముచే దృప్తిచేయఁకూడదు.

ప్రాపణం సాధితుం నిత్య మశక్త స్సంస్కృతాగ్నినా ।

యోగ్యనేహగతే నాపి సాధయే జ్ఞాహుయా దిహ ॥ ౭౬॥

తా|| తానుసంస్కరింపఁబడినయగ్నియందు హవిస్సును వ్రేల్చి వైశ్వదేవాది నిత్యోక్తము జేయుట కశక్తఁడైనయెడల యోగ్యునింటికిఁబోయినైన నట్టికర్తవ్యమును నెఱకర్ప వలరాదు.

ప్రాపణం భగవద్భక్తం లభ్యా భాగవతేన తత్ ।

పున రిష్టైవ భోక్త్యం దానం తస్య సచేష్యతే ॥ 22॥

తా॥ భగవన్ని చేదితమైన హవిస్సును దాన భాగవతునిచే బొంది మఱలఁ దిరువారాధనముఁ జేసియే భుజింపవలయును. భాగవతునిచేల్బ మైనహవిష్టాన మట్లు తానియెడల నతని కిష్టపడదు. అనఁగా నాహవిస్సును భగవన్ని వేసిచేయక తాను భుజింపఁకూడదు.

అసర్పితంభగవతే స్వారాధ్యాయ స్వమస్త్రీతః ।

య ద్భక్త్యా కురుతే కర్త తద్వైయం యస్య తస్య తత్ ॥ 2౩॥

తా॥ తన కారాధింపఁ దగినభగవత్తునకుఁ దనదైనమస్త్రీయము జెప్పిసమర్పింప వలయును. అట్లు సమర్పింపక యేద్రవ్యము సమభవించి కర్తమును జేయుచున్నాఁడో యాద్రవ్యమెవనిదో యాకర్త ఫలమా ద్రవ్యమిచ్చినవానిదియగును. అనఁగా భగవదారాధనపూర్వకముగా భగవన్ని చేదితములైన పదార్థములను భుజించినయెడల భగవదారాధనఫలము తనదగును. లేనియెడల ద్రవ్యమిచ్చిన వానిదగును.

కర్తణ మనసా వాగ్భి ర్యథాకాలం యథాబలమ్ ।

స్వారాధ్యాయ నివేద్యైవ సర్వం భుజ్జీత బుద్ధిమాన్ ॥ 2౪॥

తా॥ బుద్ధిమంతుఁడు తానేవస్తువును భుజింపఁడలఁచిననను మనోవాక్కాయములచే దన కారాధింపఁ దగినభగవత్తునకు యథాకత్తిగాను గాలానుసారముగాను బూజ చేసి యావస్తువు నారసింపఁ జేసియే భుజింపఁ వలయును.

శుద్ధం న్యాయేన సంప్రాప్తం సాధితం సాధు యత్న తః ।

అభోజ్య మేవ జానీయాన్నిజమస్త్రానివేదితమ్ ॥ ౨౫॥

తా॥ మంచియత్నముచే న్యాయముగాఁపొందించుటచేత దొరకినశుద్ధవస్తువును దనదైనమస్త్రీయమునసంధించి పెరుమాళ్లకు సమర్పింప వలయును. అట్లు సమర్పించఁబడనియావస్తువును భుజింపఁదగనిదానినిగానే యెఱుంగ వలయును.

మూర్త్యస్తరేణ సంభుక్త మయత్నేన సమాగతమ్ ।

స్వమస్త్రీమూర్త్యై సంచిస్త్య మనసా త త్సమర్పయేత్ ।

తా॥ మఱియొకమస్త్రముచే వారగింపఁబడిన వస్తువు తన కప్రయత్నము గా లభించినపుడు మనస్సుతో స్వమస్త్రమును నలఁచి యావస్తువును మఱల భగవత్తు నకు సమర్పింపవలయును.

స్వత ఆత్మని దేవేశశేషభూతే వ్యహంగతే !

తవా స్తీతి పద ఖుద్ధస్తథా స్వేన సమర్పితమ్ ॥ ౮౨॥

తా॥ స్వయముగాఁ బాను భగవత్తునకు శేషభూతుఁడైనప్పటికిని అహంబావమునొందినయెడల నపరిశుద్ధుఁడగును నీవాఁడనని చెప్పినపక్షమున మఱలఁ బరిశుద్ధుఁడగును. ఆట్లేయితరమస్త్రముచే సమర్పింపఁబడినవస్తువు స్వమస్త్రముతో సమర్పింపఁబడినపక్షమునఁ బరిశుద్ధమైనదగును

ముముక్షుభిర్యథా బాలా భగవత్పాదయోః పరైః ।

నమస్యస్తే తథా శక్తై ర్భోజ్యమన్నై ర్నివేదితమ్ ॥ ౮౩॥

తా॥ ముముక్షువులగువారిచేఁ బ్రేరితులై బాలురు భగవత్పాదములకు నమస్కారము సమర్పించినవిధమున భగవత్పూజాసమర్థులగువారిచేఁ బ్రేరితులయిన యితరులు భోజ్యవస్తువును వివిధాన్నములతోఁగూడ భగవత్తునకారగింపఁజేయుచునుండవలయును.

తథా స్వారాధనేనైవ సప్రీతో భగవాన్ హరిః ।

యథా భాగవతశ్రీకృష్ణపాదామ్బురుహసేవనాత్ ॥ ౮౪॥

తా॥ భగవత్తుఁడగుశ్రీహరి, యరమభాగవతులపాదపద్మములను సేవించుటవలన నెట్లు ప్రీతి గలవాఁడగునో యట్లుతన్నమాత్రము సేవించుటచేఁ బ్రీతిగలవాఁడు గాఁడు కావునఁ బరమభాగవతులను విశేషముగా సేవింప వలయును

యథా కుటుమ్బి నైవః శ్రీమాన్ కుమారై రనుమోదతే ।

మోదతే భగవాన్ భృతై స్తథా నియతమానసైః ॥ ౮౫॥

తా॥ శ్రీమత్తుం డగుకుటుమ్బి తనపుత్రులచే నెట్లు సంతోషించునో యట్లు భగవత్తుండు తనయందు లగ్న మైనమనస్సుగలభిక్తులచే సంతోషించుచున్నాఁడు. ఆనఁగా భిక్తులయందుంతయధిక హేమప్రీతి గలవాఁడనుట.

లనాద్యలెనుతంకేహి పురుషం నాభినన్దతి ।

తథాసర్పితసద్భక్తిం భగవాన్ నాభినన్దతి ॥

౮౬॥

తా॥ ఒకగృహస్థు తనకుమారు ననాచరించినవాసమీచ నెట్లు బ్రీతిగలవాఁడు కాఁడో యట్లు భగవంతుఁడుచ దనభక్తునిబూజింపని వానిమీఁదు బ్రీతిగలవాఁడు కాఁడు.

యస్య యస్యా ధికం దృష్టా భక్తి ర్జ్ఞానం క్రియా మతిః ।

తంతం సమర్పయే త్సూర్యం యథార్హం క్రమయోగతిః ॥

తా॥ భక్తియు జ్ఞానమును కర్మమును వివేకము నెవరెవరి కధికముగా నున్నట్లు కనఁబడునో వైచర్యముండు ముందు వారివారిని వారివారియోగ్యతానుసారముగా ముందుగాఁ బూజింప వలయును.

నిర్ధనాం శ్చరతో లోకే వృత్త్యర్థ మిహ సాత్త్వికాః ।

నావమస్యేత త్రై లోకం పవిత్రీకురుతే హరిః । ౮౮॥

తా॥ సత్త్వగుణప్రధానులై యింద్రులై జీవనార్థ మిహాకముండు సంచరించువారిని దరిద్రులని యెప్పటికి నవిమానింపఁ గూడదు సత్త్వగుణప్రధాను లగుటచే వారి మూలముగా శ్రీహరి లోకమును బరిశుద్ధముగాఁ జేయుచున్నాఁడు.

యే పావయన్తి ధరణీం చరణైః పాశ్చికాలికాః ।

దర్శనాత్స్వర్గనాత్తేషాం కృతార్థా స్స్వర్వదేహీనః ॥ ౮౯॥

తా॥ పాశ్చికాదిక లెవరో వారు భూమిని దమచరణస్పర్శముచేఁ బరిశుద్ధి గలదానిగాఁ జేయుదురు. అట్టివారిని జూచుటవలనను దాఁకుటవలనను ఎల్లవాఁలును గృతార్థు లగుదురు

అభ్యర్చ్య శ్రద్ధయా ప్రాప్తా న్నిర్వా సభ్యాగతాతిర్థీ ।

పాషణ్డవర్జ మన్నావై రగ్ని కార్యం సచారభేత్ ॥ ౯౦॥

తా॥ తనయింటికి వచ్చిన వేదిబాళ్ళుండు తప్ప తక్కిన యితెఘల నందఱిని యాస్తిగఁడు శ్రద్ధగాఁ బూజించి యన్నదానము మొదిలుగాఁగలవానిచేతి నగ్ని కార్య మును జేయవలయును. అనఁగా వైశ్వదేవాది కర్తములయందన్నాదుల నగ్నియందు హోదముచేయవలయును.

లవణం చోదకం హిత్యా కర్తవ్యం యదుపార్జితమ్ ।

తత్సర్వం జహాయా దగ్నో తిలపుష్పేనాదికమ్ ॥ ౯౧॥

తా తానుసంపాదించిన తిలపుష్పాన్ని దికము సంతయును వైదికాగ్నియందు ప్రేల్పవలయును. లవణమును ఉపకమును మాత్రము ప్రేల్పఁగూడదు.

య దన్నం సాధితం నాథు ప్రావణార్థం ప్రయత్నతః ।

భగవద్భక్తశేషేణ తేనైవ హవనక్రియా ॥ ౯౨॥

తా॥ భగవన్నివేదవార్థ మేయన్నము బాగుగా స్థిరముచేయఁబడినో భగవస్తు సకారగింపఁ జేసిన యాయన్నమునే వైదికాగ్నియందు ప్రేల్పవలయును.

యథా వ్యోమ్ని యథా వేద్యాం యోగే ధ్యానం యథోదితమ్ ।

కుటుమ్బాశ్రమనిష్ఠానాం తద్వ దగ్నిమ పూజనమ్ ॥ ౯౩॥

తా॥ గృహస్థాశ్రమమందుండువాఁకి వ్యోమకేదియొగములందు భవగద్ధ్యాన మెట్లువేదోక్తమైయున్నదో యట్లు దక్షిణాగ్ని గార్హిపత్యాహవనీయములనేడి యగ్ను లయందును బూజించుట వేదోక్తమైయున్నది.

పాపక్షయః క్రియాపూర్తి స్పర్వోపద్రవనిగ్రహః ।

బుద్ధిచిత్తప్రసాదశ్చ తస్మాద్ధోమం సలోపయేత్ ॥ ౯౪॥

తా॥ అగ్నియందుప్రేల్పుటవలనఁ బాపనివృత్తియు, తనకార్యముఫలమగుట యు, అగ్నియావదలతోలఁగుటయు, మనశ్శుద్ధియునగును కావున హోమమును దన్మకచేయ వలయును.

విశుద్ధద్రవ్యయోగేన సజ్జకాలనిషేవిణామ్ ।

శ్రద్ధయా జిహ్వాతాం నిత్యం నాసాధ్య మిహ కించప ॥ ౯౫॥

తా॥ శ్రద్ధతోఁ బరిశుద్ధద్రవ్యముల సన్నియందు నిత్యమహోమమును జేయుకర్త వలకు నసాధ్యమై నకొక్కఁడైనను లేదు

అవాహ్య గ్నౌ జగన్నాథం మనసా భ్యర్చ్య శక్తితః ।

జాహుయా త్కృత్యపుష్పాన్నఘృతక్షీరతిలాదికమ్ ॥ ౯౬॥

తా॥ అగ్నియందు జగన్నాథుని మనసుతో నావాహనము చేసి సమిధలను బుష్పములను అన్నమును నేరిని తాలను నువ్వులను ఇంకనితరము లైన సహోమద్రవ్యము లును కర్తవ్యమిహమాగా ప్రేల్ప వలయును.

శ్రద్ధయా పరయా హుత్వా యథావిధి విధానవిత్ ।

సంవిభాగం చ భృత్యానాం కుర్యాద్భగవదగ్రతః ॥ ౯౭॥

తా॥ హోమములు జేయవలసినవిధమును దెలిసికొని మిక్కిలి యక్కఱతో హోమము చేసి మిగిలినహవిస్సును భగవత్సన్నిధియందు భృత్యులకు బంచిపెట్టవలయును.

భృత్యాశ్చ ద్వివిధా జ్ఞేయారి ప్రేతా జీవాస్తదైవచ ।

ప్రేతాన్మృతా స్వవంశేషు జీవా జీవన్తి యే గృహేహి ॥

తా॥ భృత్యులు, ప్రేతులు జీవులునని రెండువిధములు గలవారు తనవంశమున బుట్టి మృత్యులైనవారు ప్రేతులనియు, తనయింట జీవించుచున్నవారు జీవులనియు జెప్పబడుదు.

పితృపుత్రకళత్రాద్యా దానీదాసా స్వమాశ్రితాః ।

రక్షణీయా గృహే యేన్యై గృహ్యై జీవా ఇమే స్త్వతాః॥

తా॥ తండ్రి పుత్రుండు భార్య మొలగువారును దానీదానకలంబులును తనగృహముండింక నెవ్వరు తన్నాశ్రయించి జీవించుచున్నారో వారును, తనచే రక్షింపఁదగినవారును భృత్యులును జీవులనఁబడుదురు.

యథార్హం చ యథాశక్తి సంవిభ జ్యాన్న మమ్బుచ ।

దద్యాత్పితౄ స్తనమద్దిశ్య భగవజ్ఞానయోగినే ॥ ౧౦౦॥

తా॥ మఱియును దనశక్తికిఁ దగినట్లు తనపితృదేవతలను దక్షిణించి యన్నదకములను హరివారిసామధేయములచేత విభాగించి భగవత్సమము నెఱింగినవారికిఁ దగు నట్టాసంగవలయును.

చత్వారో బహవో ద్వావా సమ్యగ్జ్ఞా న్యేకవ వా ।

పూజ్యో నిత్యం ప్రయత్నేన పిత్రర్థం భోజ్యసంపదా ॥ ౧౦౧॥

తా॥ మఱియును దినపితలను దక్షిణించి భోజ్యపదార్థములను నలుగురికైనను అనేకులైనను ఇద్దరికైనను మంచిజ్ఞానముగలవాని కొక్కనికైన నొసంగి ప్రయత్నిముతో వారిని నిర్విము పూజించవలయును.

స్వల్పైశ్చ పృష్ఠానైశ్చ పాదోదకివిమిత్రైః ।

భుక్తైర్భగవతా సంతం తోషయేత్పితౄత్వైః ॥ ౧౦౨॥

తా! మఱియును బాదోదకమును అన్నపానాదులను స్వల్పములనైనను ఒకసజ్జ నసకుఁ బ్రకృతిపైఁక భగవన్నివేదిత ప్రసాదములచేఁ సంతోషపెట్టవలయును

భిక్షుంవా భిక్షువే దద్యాత్పితృం శక్తివర్జితః ।

ప్రత్యాచక్షిత నాల్పాన్నం పానీయం లవణం సతీమ్ ॥ ౧౦౩॥

తా! యథాఽథిగా బ్రాహ్మణభోజనమును చిత్తలకుఁ గావించుటకు శక్తిలేనివాఁ డు పితృత్వ పైఁక యొకయరికిఁ జాలినంతలవణాదిరసోపేత మైంయన్నమును బానీయ మును భిక్షునియ్యవలయు సస తసభార్య కాఙ్గాపింప వలయును.

పితరం మాశరం పుత్రా త్కృత్రం మిత్ర మేవచ ।

చిధ ర్తిహ యథా గేహీ ప్రేతభూతాః స్తధైవ సః ॥ ౧౦౪॥

తా! గృహస్థ, తల్లిఁడులను బుత్రులను భార్యను మిత్రుని ఈలోకముంబు భరించినట్లు ప్రేతభూతు లైనపితృలను బిండాదివాసముచేత భరింపవలయును

కృతాన్భాగవతా న్ప్రాస్తా దగిద్రా నధ్యకర్షితాః ।

జైలాన్నవస్త్రపానాన్వైరి పున స్తాన్పూజయే త్సుధీః॥౧౦౫॥

తా! ప్రతిస్త్ర మైశ్వరుగి గలవాఁడు మార్గాయాసముచేసిన దారిద్ర్యముచేతను మిక్కిలి క్షుధించి భాగవతులు తనయింటికివచ్చినపుడు వారికి నూనెయిన్నము వస్త్రము ఉదకము మొదలైనవాని నిచ్చి భోజనానంతరము మఱియు జన్మనపుష్ప తాంబూలముల నిచ్చి వారిని బూజింపవలయును.

నిష్ఠన్వియే భగవతా నజ్ఞానా త్పాపచేతసః ।

నదద్యాత్సర్వథా తేభ్యో హచం వార్యసి వా ముఖమ్॥౧౦౬॥

తా! పాపబుద్ధి గలవాడు తెలివితేమిచేత భగవద్భక్తులను దూషించియెడలు. అన్నివిధములచేతను వారకెదురుగాఁ దనముఖము నుంచెనుటదు. వారిలో సంతాపిం పఁగూడదు తనకుఁ జలము నైవ నియ్యింపగూడదు.

గృహే భాగవతం ప్రాప్త మజ్ఞానా ద్యోజనమస్యతే ।

నష్టశ్రీతో భవే త్సద్యః ఊహయ్యుఃపున్యసంచయః ॥ ౧౦౭॥

తా! ఎవఁడు తెలివితేమిచేత దనయింటికివచ్చిన భగవద్భక్తు నవలూనించుచు బ్లాండో వాదముచే భగవదసంపదను బోగొట్టుకొని పుణ్యపీఠములై యల్పాయుస్సు కలవారగును.

భోజయే ద్యోజనీయాం ప్రా స్థగుపూర్వా న్కుటుమ్బికః ।

పిష్టిమాతృక్రమేణైవ దాసాస్తం ప్రీతమానసః ॥ ౧౦౮॥

తా॥ కుటుమ్బవస్తుండు సంతృప్తుండై భుజించఁజేయఁచినవారిని గురువు తల్లిదండ్రులు మొదలుకొనిదాసునిసర్వవస్తువును క్రమముగా భుజింపఁజేయవలయును.

కాన్యం కుమ్భీదళం పాచ్ఛం పాలాశం వటపల్లవమ్ ।

అశ్వశ్శవల్లవం చైన పాత్రం కుర్వాన్న భోజనే ॥ ౧౦౯॥

తా॥ కంచుపాత్రమును గుమ్మడియాకులను తామరాకులను మొదలుగాకలస మట్టియాకులను రావియాకులను భుజించుటకుఁ బాత్రముగాఁ జేసికొనఁగూడదు.

నాతిదోషావహం కాన్యం భోజనేఽశ్వశ్శవవచ ।

కుటుమ్బినా మకామానా మితీచ్ఛస్తీహకేచన ॥ ౧౧౦॥

తా॥ వైరాగ్యము గలకుటుమ్బవస్తులకుఁ గంచుపాత్రము రావియాకులవిధి భోజనపాత్రముగాఁజేసికొన్నవక్షుచున మిక్కిలిదోషమును గలుగఁజేయునవికావనికొందఱు తలంచుచున్నారు.

పాత్రం దార్ద్రంచ శైలంచ మృన్మయం పాణిమేవచ ।

ఆయసం వర్జయే ద్యోగే భూష్యప్తం వస్త్ర మేషచ ॥ ౧౧౧॥

హైమం రాప్యంచ తామ్రంచ కదళీనాళికేరకమ్ ।

కారయే ద్యోజనే పాత్ర మన్య త్కర్తవ్యవృక్షకమ్ ॥ ౧౧౨॥

తా॥ కొయ్యపాత్రమందును తాతిపాత్రమందును మండిపాత్రమందును ఇనుప పాత్రమందును నేలమండల వస్తుమందును బోజనముచేయఁగూడదు. చేత మడ్డలు తేయించుకొనియు భుజింపఁగూడదు బంగారుపాత్రమందును వెండిపాత్రమందును రాగిపాత్రమందును అరటియాకునందును టెంకాయాకువిధియందును కర్తవ్యములైన వృక్షములయాకులవిధియందును భుజింపవచ్చును. కర్తవ్యములనఁగా వైదికర్తములకువయోగించునవి.

కర్తవ్యేష్యపిభిన్నేషు నాశ్చీయాస్తైజనేషుచ ।

నిక్షిపేన్నచ తామ్రేషు దధిక్షీరఘృతాదికమ్ ॥ ౧౧౩॥

తా॥ కర్తవ్యవృక్షముల చినిగిన యాకులపాత్రములయందైనను విడిగినలాహ పాత్రములయందైనను భుజింపఁగూడదు. రాగిపాత్రములయందుఁ బెరుగు పాలు నైయ్యి మొదలైన వస్తువుల నుంచఁగూడదు.

చతురశ్రేణు శుద్ధేణు సద్యఃప్రత్యాలితేణుచ ।

భూమి సంస్పృష్ట పార్శ్వేణు విష్టరేణు సమావిశేత్ ॥ ౧౧౮ ॥

తా॥ ఆసనములు చతురశ్రములుగాను అండుముగాను అబ్బుడు జలముచేఁ గడఁగఁబడినవిగాను వానియరుద్రకృతులు భూమిసంఘనట్టివిగాను ఉండివలయును అట్టియాసనములయందుఁ గూర్చుండవలయును.

పరాశవటతాలానా మశ్వత్థస్యచ కాష్ఠజమ్ ।

చక్రాదిలాఙ్గితం భిన్నం వర్జయే దుచ్చ మాసనమ్ ॥ ౧౧౯ ॥

తా॥ ఆయాసనము మోదుగు మట్టి తాలము (తాటిచెట్టు) ఈచెట్టకాయ్యలచే నిర్మితమై విరగనిదై నిండయెత్తులేనిదై చక్రాదివిన్నములులేనిదై యుండవలయును.

వేత్రచర్మ కృతం చైవ తాలపత్రకృతం కుశమ్ ।

ఆయనం వర్జయే ద్భృక్తౌ యగయోగోపయోగిచ ॥ ౧౨౦ ॥

తా॥ వెదురుకాయ్యలతో నిర్మించఁబడినదానిని గృహజనమును తాటియాపల చాచను దర్భాసనమును ఇనుపయాసనమును దేవపూజకును జపాదులకు నుపయోగించు నట్టియాసనమును భోజనకాలమందుపయోగించుకొనఁగూడదు.

స్పృష్ట్యో భువం పదాగ్రేణ వాత్రం సవ్యేన పాణినా ।

అశ్నీయా న్నౌఘ మాచ్ఛాద్య పాదా వస్త్రాన్తరేణచ ॥ ౧౨౧ ॥

తా॥ భూమిని బాదాగ్రముతోఁ దాకి భోజనపాత్రము నెడమచేతితోఁ దాకి పాదములను గనుపడకుండ మఱియొకవస్త్రముతోఁ గప్పుకొని మాసముగా భుజింప వలయును.

అక్లే నారోపయే త్పాదం పాణినా నాక్రమే ద్భృవమ్ ।

అజ్లం వా నస్సృశే త్వద్భ్యాం పాదం పాదాన్తరేణ వా ॥ ౧౨౨ ॥

తా॥ భోజనకాలమందుఁ బాదమును దొడయందుఁ బెట్టుకొనఁగూడదు; పాదమును భూమియందుఁ పెట్టఁగూడదు; పాదములు శరీరము నకుఁ దగులునట్లును ఒకపాద మొకొక పాదమునకుఁ చగులునట్లును గూర్చుండఁగూడదు.

అవలిప్య శుచౌ దేశే నిశ్చిద్రం చతురశ్రకమ్ ।

సవితా నే సదీపేచ భోక్తవ్యం భగవన్తయైః ॥ ౧౨౩ ॥

తా॥ పరివృత్తమైనవోల నలంజరముగా గోమయముతోఁ జక్కగాఘటకుద్ధిజేసి నైవేద్య గర్భిణ చోచియింపఁ ప ముండగా గోవిద్ధి క్షనములతో భుజింపఁవలయునగాని దీప మాటి పోయినచోడమున భుజింపఁ గూడదు.

వేత్రాసనస్థే పాత్రేచ నాస్మీయా న్నాసనస్థితే ।

నాబ్జస్థే దాగుసంస్థిత నాకాశే నాన్ధకారితే ॥ ౧౨౦॥

తా॥ ఏయాశనముందుగాని తనవొడయందుగాని వేజామీదగాని భోజనపాత్ర ముంచుకొని దానియందు భుజింపఁ గూడదు, మిఠియునావరణము లేనివోలును చీకటింటియందును భుజింపఁ గూడదు. వేముల గోనకముచి మొదలఁ గానాశనముందుఁ బ్రమాదము చేరనైనను భుజింపఁ గూడదు.

నాస్మీయా చ్చయనారూఢో న దీపే నిహితే పునః ।

న గృప్త్యా కేశకీటాద్యం నచావైష్ణవదర్శనే ॥ ౧౨౧॥

తా॥ మంచము మొదలైనవయనముం దుండి పుజింపఁగూడదు. దీప మాటి పోయినపుడును భుజింపఁ గూడదు. అన్నమును పెండ్లికలు పురుగులులోనగునవి కనఁబడినప్పుడట్టియన్నమును భుజింపఁగూడదు. అరైవ్యవృథులన్ను చూచినను తానువానిని చూచినను భుజింపఁగూడదు

పానీయం నపిబే ద్యోగీ శ్శ్చవక్రాదియద్రితైః ।

శశ్శేన వాయసేనాపి వర్తపత్రాదిభి స్తథా ॥ ౧౨౨॥

కుర్పన్న భోజనం కర్త సర్వేషు గృహమే ధ్యపి ।

స్రుసాద్య తా నినుజ్ఞాప్య సమస్మీయా త్ప్రసన్నః ॥ ౧౨౩॥

తా॥ ప్రపన్నుడు శ్శ్చవక్రాదిచిహ్నములగలపాత్రములతోఁగాని శ్శ్చముతోఁగాని తామరాకులు పలకవానితోఁగాని ఇరుపపాత్రముతోఁగాని జలమును ద్రాగఁగూడదు. ఆ ఘటంబనయిచికివచ్చినప్పుడు గృహస్థుండును నిర్తలాదుకరణము గలవాఁడై వారిని బూజించి వారందఱు భుజించునపుడు తగినయవచారముల చేత వారియగుహము కలుగఁజేసికొని వారియక్షణ నొంది తాను భుజింపవలయును.

బాలన్యధాతురా న్దాసా నాశ్రితా న్దాతరం గురుమ్ ।

పిరతం చాశితాన్ ద్వాత్వా గృహీ భోజన మాచరేత్ ॥ ౧౨౪॥

తా|| మణియును బాబురు వృద్ధులు రోగపీడితులు దాసులు ఆక్రితులు తల్లి గురువు తండ్రియు భుజించినది తెలిసికొనినతరువాత గృహస్థు భుజింపవలయును.

ప్రత్యక్ష్య పాదా వాచమ్య ద్విరార్ద్రముఖపత్కరః ।

భిక్ష్యాప్రదేశాభిముఖః సమశ్చీయా త్వగ్రిసన్నధీః ॥ ౧౨౧॥

తా|| కాళ్లుఁ గడిగికొని రెండుసార్లుయాచమించి ముఖమును బాదములను శేతులను జలముతోఁ దడిపి దేవపూజాస్థానమున కెదురుగాఁ గూర్చుండి గోవిందనామసంకీర్తనముచేసి రైల మైనయ ప్రాకరణము గలవాఁడై భుజింపవలయును.

జపభోజనహూమాంస్తు దేవస్యాభిముఖం చరేత్ ।

భగవత్పాదయో ర్మయ్యశ్చ శిరశ్శయన మాచరేత్ ॥ ౧౨౨॥

తా|| జపమును భోజనమును హోమమును దేవున కెదురుగా నుండిచేయవలెను భగవత్తునిపాదముల కెదురుగా శిరస్సు నుంచి శయనింపవలయును.

విశుద్ధకోష్ఠో వృద్ధాగ్నిః పాదామ్బుకుసుమాదిభృత్ ।

పవిత్రవేష శ్శుద్ధాత్మా భుజ్జీ తాన్నం పవిత్రితమ్ ॥ ౧౨౩॥

తా|| చక్కగా జీర్ణమై మంచియాకలియెత్తుచున్న జరమగలవాఁడై భగవత్పాదోదకమును బుచ్చుకొని భగవత్తున కర్పించినపూలు తులసి మొదలైనవానిని శిరమున ధరించి పరిశుద్ధ మైనవేషము పరిశుద్ధమైన మనస్సును గలవాఁడై పరిశుద్ధమైనయన్నమును భుజింపవలయును.

కర్తారమృం పవిత్రంచ ప్రణవం ద్విషడక్షరమ్ ।

జప్త్వా ధ్యానపరోఽశ్చీయా త్తన్నయోఽన్నమనాకులః ॥ ౧౨౪॥

తా|| “అపవిత్రఃపవిత్రో” వాయుపరిశుద్ధ మైనకర్తారమృతమైనఁజింపఁమా భగవతేవాసుదేవాయఅను ద్వాదశాక్షరమస్త్రమును ఓంకారమునుజపించి స్థిరబుద్ధితో భగవత్తుని ధ్యానించుచు దన్న యుండై భుజింపవలయును.

సంవిభాగావశిష్టేన హరిదత్తావశేషేషైః ।

హౌతవేశేషేణ సంయుక్తం య దన్న మమృతం తు తత్ ॥ ౧౨౫॥

తా|| భాగవతులకుఁ బంచపెట్టెఁగా మిగిలినపదార్థముతోను భగవద్దఁ దారగింపఁగా మిగిలినపదార్థములతోను అన్నియందుఁ (వ్రేల్పఁగా మిగిలినపదార్థముతోను ఏయన్నము చేరి యుండునో యాయన్నము అమృత మనుపేరు గలది యగును.

నావశ్యం భోజనే మానం కుటుంబృత్రమవాసినామ్ |

వాచోపచారం కర్తవ్యో భుజ్జితాం సహ భోజనే || ౧౩౦||

తా|| కుటుంబువత్తు లైసగృహస్థులు భోజనకాలమందుఁ దమతోఁ గూడ భుజింపునట్టివారికిఁ గావలసినపదార్థము లెవో వారిసెడిగి తెలిసికొని వారి కావదార్థముల నోసఁగునట్లు చేసి తగినమాటలు చెప్పి తప్పక యుపచరింప వలయును.

భగవత్పాదతోయేన ప్రోక్షయిత్వా మృతౌదనమ్ |

ధ్యాయన్నన్నగతం దేవం జపేత్తత్త్రం చతుర్థణమ్ || ౧౩౧||

తా|| అమృత మనుపేరు గలయాయన్నమును భగవత్పాదోదకముచేతఁ బ్రోక్షించియాయన్న మంద న్రర్థామిగా నున్న భగవత్తుని ధ్యానించుచుఁ దనమస్త్రమును నాలుగుమార్లు జపింపవలయును.

అష్టైక పరిషి చ్యాన్నం కర్తారమ్భేణ మస్త్రవిత్ |

ఉద మన్నం జపేత్తత్త్రం స్పృష్ట్యా భోజ్య మనాకులః || ౧౩౨||

తా|| ఉస్త్రము నెఱింగినవాఁడు కర్తారమ్భమునైనను జెప్పడు నన్నమునకుఁ జాట్టు నుదకముతోఁ ద్రిప్పి నేలను తడిపి అనఁగా అన్నమునకుఁ బరిషేచనముచేసి భుజింపఁదిగిన యాయన్నమునుదాఁకి నిర్తలా న్నో కరణముగలవాఁడై ఉస్త్రమును జపింపవలయును.

థాతారం హృదయాస్తస్థం ధ్యాత్వా పాదామ్బుభ్రావ్యకమ్ |

తదాస్యే జుహుయా దన్నం తత్తన్నైః స్సమాహితః || ౧౩౩||

తా|| హృదయములోపల న ప్రార్థామిగా నున్న భగవత్తుని ధ్యానించి మనోనిగ్రహము గలవాఁడై యాయామస్త్రముల నుచ్చరించుచు శ్రీపాదతీర్థమును స్వీకరించి పిమ్మట యాయమృతాన్నము నతనినోజియించు వ్రేల్పవలయును.

ధ్యాయన్నేవ పరం బ్రహ్మ భోక్తారం హృదయే స్థితమ్ ||

అక్షీయా దత్వో మస్త్రీ భోజ్యం సర్వ మకుత్సయః || ౧౩౪||

తా|| మంత్రజ్ఞుఁడు హృదయమం దుండి సర్వభోజ్యవస్తువులను భుజించునట్టివ రమాత్మను ధ్యానించుచునే పదార్థములయందుఁ దివ్యలుపెట్టక వానిసంఘము సావ కాశముగా భుజింపవలయును

విశిష్టం భోజ్య మాయాత మనివేదిత మస్తరా ।

అర్చాపయే దనేనా న్నం సుతశిష్యాదిభిః పరమ్ ॥ ౧౩౫॥

తా|| భగవంతుఁ డారగింపనిది తప్ప తక్కినది యనఁగాభగవన్నివేదితాన్నము సం భవించినయెడల, పుత్రుఁడుశిష్యుఁడు, మొదలైనవానిచేత నవశ్యము పూజచేయింప వలయును

క్షుద్రం వస్తు సమాయాతం మనసా తన్నివేద్యచ ।

అన్నీయాన్నిశ్రితం కృత్వా సాక్షాత్పూర్వం నివేదితైః ॥ ౧౩౬॥

తా|| ఏదైన నొకయల్పమగుద్రాక్ష మొదలైనది సంభవించినయెడల దానినూఱ క భుజింపఁగూడదు మఱి యెట్లనఁగా దానిం బెరుమాళ్లకు మనఃస్పృశిత నారగింపఁ జేసి మొదల సాక్షాత్తుగా భగవంతుని తారగింపఁజేయఁబడినపదార్థములతోఁ గూడఁ జేర్చి భుజింపవలయును.

నిష్కూల్తాః భవే ద్భక్త ఏవం శుద్ధాన్నభోజనాత్ ।

ప్రసీదన్తీన్ద్రియాణ్యాశు సత్త్వం చ పరివృతే ॥ ౧౩౭॥

తా|| ఇట్లు భగవంతునియందు భక్తిగలవాఁడై పరిశుద్ధ మైనయన్నమును భుజిం చుటవలనఁ బాపము లేనివాఁ డగును. జ్ఞానేంద్రియంబులును గర్తేంద్రియంబులును బరి శుద్ధియై యుండును, సత్త్వగుణంబును పరిల్లును.

అన్నశుక్లేష్వ సత్త్వస్య వేద్యస్థి స్పర్శదేహినామ్ ।

సత్త్వవృక్షేష్వ సత్కర్మనిరతోఽర్జయ త్యసత్ ॥ ౧౩౮॥

తా|| పరిశుద్ధాన్నభోజనముచేతనే సర్వపాపములను సత్త్వగుణము వృద్ధినిం దును. సత్త్వగుణవృద్ధిచేతనే సత్కర్మంబులను జేయఁ దలంపు గలవాఁ డగును. అట్టి తలంపు గలవాఁ డగుటచేత నసత్కర్మంబులను విడుచును.

ఆరోగ్యం రూపవత్తాచ క్షీర్తి శ్శీర్ణాన మేవచ ।

తాన్ని సుత్కర్మణి శ్రద్ధా శుద్ధాన్నేన భవన్తిహి ॥ ౧౩౯॥

తా|| రోగములేవందుటయును రూపవస్తువిగుటయును గీర్తియును నీరియును ప్రశస్తజ్ఞానమును మనోజయమును సత్కర్తృలగు జేయుటయును శ్రద్ధయును కుదాత్మభోజనముచే గలుగుచున్నవి. ఇదిలాకస్రస్థిము.

కామః శ్రోధస్తథా లోభః పరహింసా రుచిస్తథా ।

నిద్రాలస్యావయో దోషా ఆమేధ్యాన్ననిషేవణాత్ ॥ ౧౪౦॥

తా|| కామశ్రోధలోభః రుచిస్తథా నిద్రాలస్యావయో దోషా ఆమేధ్యాన్ననిషేవణాత్ అనునవి తనము మొదలైనదోషములు నపరిమితాన్నభోజనమువలన గలుగుచున్నవి కామము నంగా సుఖాపభవమందిరికొక, శ్రోధమునగా నట్టికోరికలు విప్రములు జేయువానివిషయమై కలిగితి చిత్తవృత్తినిషేవము లోభవనంగానధికాశ-మోహమునగా యిత్తాయుక్తములు తెలియవందుట.

ఆశుద్ధాన్నాశనాత్పుంసాం రోగా బాహ్యస్తరాస్తథా ।

శత్రుషీడాగ్రహద్రోహస్తామసీ గతి రేవచ ॥ ౧౪౧॥

పరదారపరద్రవ్యసంసర్గా దుష్టభోజనాత్ ।

కాగ్యబుద్ధైవ కాలేన క్రియతే తే కుసీలిభిః ॥ ౧౪౨॥

తా|| మతీయును బాహ్యరోగములు మనోవ్యాధులు శత్రువులవలనిబాధః విశాచాదిగ్రహములవలనిబాధ సరకప్రాప్తి సరదారాపహరణము పరద్రవ్యముల నపహరించుట మొదలగుతామసగుణములును, ఆపరిమితాన్నభోజనమువలన గలుగును. దుష్టాన్నభోజనమువలననే కుబ్జిగలవాడై ౭నులు కాలవశముచేత నాచెడికార్యములను మంచికార్యము లనుబుద్ధిచేతనే చేయుదురు

శనైశ్శనైః క్రియా సాధ్వీ విగల త్యవశా దిహ ।

అత్యంతమేధ్యభోజ్యాం వక్తుం మృగయతే నరః ॥ ౧౪౩॥

తా|| మతీయును ఆపరిమితాన్నభోజనమును జేయుచున్నప్పుడు పిత్తిమిక్కిలి యపరిశుద్ధములైనభోజ్యవస్తువులనే భుజింప నెదకును. ~~అపరిమితాన్నభోజనమునందు~~ గ్రహక్రమముగా మంచి కార్యములను జేయ వలయును. ~~అపరిమితాన్నభోజనమునందు~~ పోవును

సత్కర్తృణాం విలోపాయ హ్యమృతము సేవనము

విషయే వృథాయుక్తానా మాయుగి ప్రక్షియతేస్తరా॥ ౧౪౪

తా॥ అపరిశుద్ధవస్తువులను నేవించుటవలన సత్కర్మములము అపించును. సత్కర్మలలోపమవలన దుర్విషయములయందాసక్తి కలుగును. అట్టిదుర్విషయాసక్తులకు నాయున్ను కిక్కురిముగా నశించును.

పథ్యం మితంచ శుద్ధంచ రస్యం హృదయనద్దనమ్ ।

స్నిగ్ధం దృష్టిప్రియం కోష్ఠ మన్నం భోజ్యం మనీషిభిః॥ ౧౮౫॥

తా॥ వైద్యశాస్త్రవిగ్రహమునుండి తొలంగనిదియు ముఱికి లేనిదియు బరిశుద్ధంబును సేవనస్తంబును మనస్సున కింపుగానుండునట్టిదియు నెయ్యిమొదలగు స్నేహపవార్థములతోగూడుకొన్నదియు దనకిష్టమైనదియు గొంచెము వేడిగానుండునట్టిదియు నగునన్నమును బుద్ధిమత్తులు భుజింపవలయును. ఇంతప్రకారమైనదని యమితముగా భుజింపక మితముగా భుజింపవలయును.

భగవద్యాగయోగ్యం యత్తదే వాశనకర్తణి ।

భోజనార్హ మిదం దేవయాగాజ్ఞ మితి నేష్యతే ॥ ౧౮౬॥

తా॥ ఏవదార్థము భగవత్పూజకువయోగింపఁదగినదో యది భగవత్తున కారగింపఁజేసినయెడల నట్టివస్తువే తనకు భుజింపఁదగినదిగాని తనకిష్టమైన నిషిద్ధవస్తువును భగవత్తునకారగింపఁజేసి భగవత్తున కారగింపఁజేయఁబడినదికదా యది యని దానిని భుజింపఁగూడదు.

సభర్తస్య నాబ్జలవృద్ధా నివదన్న చభార్యయా ।

అన్యేభ్యో దాపయే ద్ద్రవ్యాణ్యశ్నీయా త్సహబాధవైః ॥

తా॥ బాలరను వృద్ధులను బెదిరింపఁగూడదు. భార్యతోఁగలపింపఁగూడదు యాచకులకు శక్త్యనుసారముగాఁ గించితార్థము నొసంగవలయును తనబంధువులతోఁగూడ భుజింపవలయును.

శక్తిహీనో యథాశక్తి దాపయే త్నన్న మమ్ముచ ।

భృత్యవగ్రే సమశ్నీయా వై యభ్యోదదత్వా కదాచన ॥౧౮౭॥

తా॥ శక్తి లేనివాడయ్యెనేని శక్త్యనుసారముగా భృత్యవర్గమునకు నన్నోదకము విచ్చు చుండవలయును. అభృత్యవర్గమున కియ్యక యెప్పుడును దాని భుజింపఁగూడదు.

పిబే ద్భోజనపాత్రే న పాణినా పానభోజనే ।

ప్రభూతం సపిబే త్రోయం తద్వినా నాశనం చరేత్ ॥ ౧౮౯॥

తా॥ భోజనకాలమున నీర్లు త్రావనపుడు జలమును కేత సంఘకాని త్రాగఁగూడదు. పాత్రముతోనే త్రాగవలయును. తాను భుజించినయన్నాదికము జీర్ణ మగుటకుఁదగినంత జలమును ద్రాగవలయునుగాని యధికముగాఁ ద్రాగఁగూడదు. జలమును ద్రాగకుండ శస్త్రమును మాత్రము భుజింపఁగూడదు.

వీత్యావశిష్టం చషకే పున స్తన్నపిబే జ్వలమ్ ।

శాకాద్యం నో తృజే ఖ్వాల్యాం పాణినా వాపి భుజ్జితమ్॥

తా॥ పానపాత్రమంటఁ ద్రాగఁగా మిగిలినజలమును మఱులద్రాగఁగూడదు. తానుకేతితో భుజించునపుడు జలముంచుకొన్నస్థాలియందుఁ గూర మొదలైనది చెదిరి పడునట్లు భుజింపఁగూడదు.

అద్యా దాద్యస్తయో రాద్ధ్రం మధ్యే స్విన్న మివాదనమ్ ।

అన్నోపదంతపానీయై స్త్రిభాగ ముదరం భరేత్ ॥ ౧౯౦॥

తా॥ భోజనాదియందును భోజనాంతముందును దడిచనపుడు భుజింపవలయును. అనఁగా నెయ్యి గలిపినయన్నమును మొదటయ బెరుగుతోఁగాని చుట్టికతోఁగాని కలిపినయన్నమును గుదను భుజింపవలయును. భోజనమధ్యమందుఁ బులుసు చారు మొదలగు ద్రవపదార్థములతోఁజేరినయన్నమును భుజింపవలయును. అన్నము ఊఁతగాయ జలమున నెడివపదార్థములచే నుదరమును ముప్పాతికభాగముల నిండింపవలయును - (ఇవ శబ్దము వాక్యాలక్ష్కరము)

యే భుజ్జితే సమీపస్థా యేభోక్త్యన్తి తతఃపరమ్ ।

సర్వం తన్ననసా బుద్ధ్యా తదర్హ మశనం చరేత్ ॥ ౧౯౧॥

తా॥ మొదటిపంత్రిని భుజింపఁదగినయత్యావశ్యకు లెవరు గలరో పిమ్మట భుజింపఁగలవా రెవరో వెనుకముందుసమస్తమును మనస్సుతోఁ దెలిసికొని దానికొదగునట్లు అన్నమును భుజింపవలయును.

భగవద్భుక్తశేషం యద్భుక్తం భాగవతై స్తథా ।

తదేవ భోజ్య ముద్దిష్టం భగవద్యాగసేవిభిః ॥ ౧౯౨॥

తా: భగవత్పూజాధురంధరు లగువారు భగవత్తు: ధారగింపఁగా మిగిలినది యేదో యట్లే భాగవతులు భుజింపఁగా మిగిలినది యేదో యదియే భుజింపఁదగిన దని చెప్పఁబడెను.

వాసోభూషణపుష్పాణి గన్ధం తైలం తథౌషధమ్ ।

సర్వం భగవతే నిత్య ముపయుజ్జ్యాన్ని వేదితమ్ ॥ ౧౫౪॥

తా: వస్త్రములు భూషణములుపుష్పములు చందనము తైలము ఔషధము మొదలగువానినిన్నింటిని నిత్యము భగవత్తున కారగింపుఁజేసి మఱి తా సుపయోగించు కొనవలయును.

స్నానావమనపాదార్థ మప్త కాద్యర్థ మమ్బుయత్ ।

ఉపయుక్తం భగవతా పానీయం తత్ప్రకల్పయత్ ॥ ౧౫౫॥

తా: స్నానము ఆచమనము పాద్యము మొదలైన యుపచారముల నిమిత్తమై నదేజులముకలదో యట్టిదానిని భగవత్తున కుపయోగింపఁబడిన పిదపదానిని బుచ్చుకొన వలయును, అందఱికి నియ్యవలయును

భోజనాద్యస్తయోర్ద్వివ్యం పాదతోయం సమస్త్రకమ్ ।

పిబేదవశ్యం సదృశో మిశ్రితం చార్వాణాదిభిః ॥ ౧౫౬॥

తా: స్నానాద్యుపచారములచే జేరినదివ్యభగవత్పాదోదకమును మంచిభక్తి గలవాఁడై భోజనాదియందును భోజనాస్తమందును దిప్పక మస్త్రీతూర్వకముగఁబుచ్చు కొనవలయును,

భోజనం భగవత్కర్తృ యద్యపి స్యాన్ననీషిభిః ।

న కార్యం భగవద్గోపా విశేషా ద్వేషసన్నిధౌ ॥ ౧౫౭॥

తా: విచారింపఁగా భగవత్కైంకర్యమునకు దేహధారణ మావశ్యకము గనుకఁ దాను భుజించుట భగవత్కైంకర మైనకర్తవ్యమే యగును, అయినను దానిని భగవత్సన్నిధి రమందుఁ జేయఁగూడదు. భగవత్సన్నిధియందుఁ ముఖ్యముగాఁ జేయఁగూడదు.

తన్తయో హ మితి జ్ఞాత్వా పాత్రశయ్యాసనాదికమ్ ।

ఉపయుజ్జ్యా స్థగవతః పాతిత్యాయ స్రకల్పతే ॥ ౧౫౮॥

తా: నేను భగవత్స్వరూపుఁడనే కదా యని భగవత్తుని పాత్రశయ్యాసనాద్యుపకరణములను దానుపయోగించుకొనినయెడలఁ బాపమున కాశ్రయమైవనాఁ డగును.

తన్నయత్వేపి పుత్రస్య పితృనిపుత్రో యథాభవేత్ |

నిత్యం భిన్నశ్చ సయథా తథా భాగవతోహరేః || ౧౫౯ ||

తా|| “అత్తైపుత్రనామాసి” అను శ్రుత్యర్థప్రకారముగాఁ బుత్రుఁడు పితృ స్వరూపుఁడేయనినను బుత్రుఁడు తండ్రికంటె నెట్లు నిత్యము భిన్నుఁడో యట్లే భాగ వతుఁడును భగవస్తునికంటె భిన్నుఁడని యెఱుఁగునది.

భుక్తిస్తప్తప్తం యథాస్వార్థం భోజ్యం తన్నైని వేదితమ్ |

ఉపయోజ్యం భవే త్వర్యం ససాజ్కర్యం సమాచరేత్ || ౧౬౦ ||

తా|| తండ్రియనుభవించుగా మిగిలిన శాన్నివస్తువులమాత్రమెట్లు పుత్రునకుప యోగించుకొనఁచగనవో యట్లే భగవస్తునకు సమర్పించఁబడిన శాన్నివస్తువులే భాగవతు నకును పయోగించుకొనఁచగనవి గనక సర్వమునుపయోగించుకొని సాజ్కర్యమును జేయఁగుడను.

ఫలత్రయ మపూపంచ గుడాన్నం పాయసం తథా |

సర్వం భగవతే దత్తం భోజ్యం తన్నస్త్రీమూర్తయే || ౧౬౧ ||

తా|| మాఁడుఫలములు అప్పుడు చక్కెఱవొంగలి పాయసము నమనస్త్రిసమ స్తంబును దినమస్త్రీమునకు దేవత యైనభగవస్తునకు సమర్పించఁబడినయెడల భుజింపఁ దగినది యగును.

చస్తనం గన్ధపుష్పంచ ఖడ్గం కర్పూరమేవచ |

నోపయుజ్జీత రాజార్హ మన్యార్చనసమన్వితమ్ || ౧౬౨ ||

తా|| రాజానకుఁ దగినచస్తమ పువ్వులు సాంఘాణి మొదలైనవానసద్రివ్యములు తాతియేనుఁగొమ్ము కర్పూరము ననుసేవస్తువు లితిరచేవలెటకుపయోగించఁబడినయెడలఁ బెరుమాళ్ల కుపయోగించఁగుడను.

శ్వసూకరహతం య త్స్య దుచ్ఛిష్టం యచ్చ మానుషమ్ |

నాపద్యపి త దక్షియా బ్యద్యద్వా నాపి కర్త జే || ౧౬౩ ||

తా|| కుక్క పంది తాఁకినవస్తువునుగాని మనుష్యునియొగిలి కలిసినవస్తువును గాని కర్తమందుపయోగించఁబడనివస్తువులను గాని యాపత్కాలమందుఁగుడ భుజింపఁ గూడదు

మాషాదిచూర్ణైర్నృద్భిర్వాప్రత్యాశ్య కరయోర్ద్యయమ్
ప్రత్యుల్కాఽఽజానుపాదౌచ దంతాన్కాన్మైర్విశోధయేత్॥ ౧౬౪॥

తా॥ మినుములు లోనగువానిపిండులచేతనైనను మృతులచేతనైనను బాగుగాఁ జేతులను బులిమి కడిగికొని యట్లే మోకాళ్లవఱకుఁ బాదములను గడిగికొని పుల్లలతో దంతములను శుద్ధిపఱచుకొనవలయును

విశుద్ధపదనో మస్త్రీ స్వాచాన్తో ద్వి రనాకులః।
ప్రవిశ్య భగవద్దేహం సత్వా పుష్పాజ్జాలిం షీపేత్॥ ౧౬౫॥

తా॥ పరిశుద్ధ మైనముఖము గలవాఁడై రెండుసార్లు ఆచమించి తనమస్త్రమును దలంచుచు స్వస్థచిత్తుడై భగవద్దేహమును బ్రవేశించి పెరుమాళ్లకు నమస్కరించిపువ్వులను దోసిలితోఁజల్లవలయును.

ఆదాయ తులసీం త్యక్తాం భగవత్పాదమణ్డితామ్।
భక్షయే చ్ఛోధయే ద్దేహం భగవత్పాదవారిణా॥ ౧౬౬॥

తా॥ భగవత్పాదములయందు దలబ్ధురింపఁబడినశులసి నిచ్చినయెడల దానిని దీసి కొని భక్షింపవలయును. మఱియును భగవత్పాదోదకముచే దేహమును శుద్ధిపఱచు కొనవలయును.

భక్షితం భగవత్పాదసంస్పృష్టం తులసీదలమ్।
ఆరోగ్యం భక్తివృద్ధిం చ పాపహానిం కరోత్యపి॥ ౧౬౭॥

భగవత్పాదములయందు సమర్పింపఁబడినతులసీదలమును భక్షించినయెడల సారోగ్యమును భగవత్పాదారవింపములయందు పరికరభక్తియును బాపనివృత్తియును గలుగును

అష్టాజ్ఞయోగప్రీతించ కృత్వా ధ్యానపరో వశీ।
స్వాధ్యాయమపి సంకల్ప్య యథాశక్తి జపేత్సమమ్॥౧౬౮॥

తా॥ జప్త్రీయుండై యనునియమాద్యష్టాజ్ఞయోగముల నభ్యసించి భగవద్దని ధ్యానింతుటయందు దాసక్తి గలవాఁడై వేదాధ్యయనము చేసి యథాశక్తిగాఁ దనకు దిష్టమైనమస్త్రమును జపింపవలయును

స్తోత్రపారైశ్చ సంతోష్య శక్తశ్చై ద్గానవిద్యయా|

స్వయం యోగేన దేవేశం తోషయే ద్భక్తివృత్తయే|| ౧౬౯||

తా|| స్తోత్రపాఠములచేతను సమర్థుడైన యెవల గానవిద్యచేతను భగవత్తుని సంతోషపఱచి భగవద్భక్తి వృద్ధిబొందుటకై తాను భగవద్భక్తోద్ఘాసకరంబు లైననెవ్వు త్రికర్తముల నాచరించి భగవత్తుని సంతోషపెట్టవలయును.

వఞ్చకాలక్రమపరా గానవిద్యావిశారదాః |

శుద్ధాచారా మహాత్మానః పూజ్యా భాగవతా స్వయమ్ | ౧౭౦||

తా|| ఆయుశకాలములయందును జేయవలినకర్తవ్యములను వరుసగాఁ దప్పక చేయువారును గానవిద్యయందు నేర్చుచులును, పరిశుద్ధ మైనపడత గలవారును, పూజ్య మైనబుద్ధి గలవారు వైకభగవద్భక్తులను దాను బూజింపవలయును.

నుస్నిగ్ధకణ్ఠా స్తాలజ్ఞా స్వరచారాదివేదినః|

మాగధాభినయాగ్ ప్రీత్యా అనిద్వ్యా భగవానిః|| ౧౭౧||

తా|| మంచిశారీరము తాలలయాదిజ్ఞానసంపత్తియుంగలిగి వడ్డము మొదలగు స్వరములను రాగసంస్కారములను బాగుగా నెఱింగినవారును మాగధ మనెడియభినయ మెఱింగినవారు వైకభగవద్భక్తు లెవరో వారు నిర్దింపఁబడినవారు గనుక భగవత్తునివలె వారిని ప్రీతితోనెదింపవలయును

భక్త్యా పులకితస్వాక్షా ఆనందాశ్రుపరిప్లుతాః|

గద్గదస్వరయోగశ్చ యథా హి స్యా త్తథా చరేత్ || ౧౭౨||

తా|| తాను భగవత్తుని పాదునవును తనశరీరమందు గన్గురుపాటుగలుగునట్లును ఆనందబాష్పముచే శరీరము తడియునట్లును ఆనందపారవశ్యముచేతను భక్త్యతిశయము చేతను మాటలాడునవును డగ్ధత్రిక కలుగునట్లును భగవత్తుని కీర్తనము చేయవలయును

అతివేలా యదిభవే ద్భక్తిస్సంకీర్తనాదిభిః|

తదా నోపరమే తస్మా ద్యత్ర య త్కిర్త్యతే ముదా|| ౧౭౩||

తా|| మఱియు నెచ్చట నేభగవత్సామముసంతోషముతోఁ జెప్పఁబడునో యట్టి భగవత్సామ సంకీర్తనము మొదలైనవానిని జేయునవును భక్తి మేర లేనిది యైనయె డల నప్పు డాచోటును విడువక యాభగవద్భక్తగోష్ఠిలోఁగూడ భగవత్సామసంకీర్త నము చేయవలయును గాని యుపేక్షింపఁబడదు.

తత స్సజడతాం ప్రాప్త వ్యక్తలజ్ఞో గతక్లమః।

అనుభూయ హరిం భక్త్యా శనై రుపరమే త్వయమ్॥ ౧౭౪॥

తా॥ ఇట్లు భక్త్యోక్తితో భగవన్నామసంకీర్తనము చేసినపిమ్మట జడపదార్థము వలె నిశ్చేష్టంబై యితరు తేమనుకొనుదురో తునుసంకోచమును విడిచి శ్రమమును బోగొట్టుకొని భక్తితో హరినామసంకీర్తనము చేయుటచే గలిగెడి సుఖము ననుభవించి మెల్లగాఁ దాను కాన్తుఁడైయుండవలయును

గానవిద్యాసమర్థస్స న్నానేన పురుషోత్తమమ్।

తోషయే త్త్ర యథాకాల మనన్య స్సన్నిధౌ హరేః॥ ౧౭౫॥

తా॥ గాన విద్యయందు సమర్థుఁ డగుచు శ్రీహరిసన్నిధియం దితరచిత్త లేని వాఁడై యేయేకాలములయందు గానము చేయవలయునో యాయాకాలములయందు గానవిద్యచేతఁ బురుషోత్తముని సంతోషపఱవవలయును

అలంకారాసన స్యాన్తే స్వాధ్యాయాద్యస్తయోస్తథా।

మధ్యరాత్రేచ యోగాన్తే గానే నారాధయే ద్ధరిమ్॥ ౧౭౬॥

తా॥ ఎప్పుడెప్పుడు గానముచే భగవంతు నారాధించి సంతోషపెట్టవలయు ననగా భగవంతు నలంకరించినప్పుడును అననము సమర్పించినతరువాతను స్వామిసన్నిధియందు వేదము స్వస్తి చెప్పటకు వాదియందు నస్తమయిండును నడిరేయియందును నిదురలేచినతరువాతను గానముచే నేవించి భగవంతుని సంతోషపఱవవలయును.

ఉపరమ్య శనై ర్విద్యా స్తుతిగీతిజపాదికాః।

తోషయే దచ్యుతం భక్త్యా భక్త్యాపూపఫలాదిభిః॥ ౧౭౭॥

తా॥ భగవత్కీర్తనములను బాగుగా వెఱింగి యనేకవిధములఁ బొగడియుఁ గానముఁ జేసియుఁగొంతసేపువ్రుచ్చమును జపించియు నింకభగవంతుఁడొసకరము లైనకార్యము లెవోనానింజేసియుం గొంతకాల మూరకుండి పిమ్మట భక్తితో నానాభక్త్యంబులను ఆశ్పములను నానావిధఫలంబులను ఇంకభగవంతున కారగించఁజేయందగినవస్తువులను అరగించఁజేసి భగవంతుని సంతోషపెట్టవలయును.

సమాశ్రిత్య జగన్నాథం కర్పూరాగరువస్తనైః।

చామరై ర్వ్యజనై ర్వాసి యథాకాలం సమర్చయేత్॥ ౧౭౮॥

తా|| మఱియును బచ్చకర్పూరము అగరు వీనితోఁ గలిపినచవనములను జగన్నాథునికే సమర్పించి మించామరలతోను ఆలవట్టములతోను నగినకాలములముందు నేవించవలయును.

భావయంతో జగన్నాథం బోధయంతః పరస్పరమ్|

సుసంభూయ కథాం కుర్యాత్సచ్చాస్త్రాణి విలోకయన్|| ౧౭౯||

తా|| భక్తులంబులు బాగుగాఁ జేరి జగన్నాథుని భావించుచుకొనికొకరి భగవత్స్వరూపమును బోధించుకొను చుండవలయును. మఱియు భగవద్గుణములను దెలుపునట్టి శాస్త్రములను జూచుచు దానభక్తగోష్ఠియందుఁ జేరి శాస్త్రానుసారముగా హరికథను జెప్పుచు గాలమును గడపవలయును.

సత్కర్మ సతతం కుర్యా దసత్కర్మ వివర్జయేత్|

ఏవ మేకాయనం శాస్త్రం సాక్షాద్భక్తిప్రాప్తకాశకమ్|| ౧౮౦||

తా|| ఇట్లేవ్వుడు మంచికర్మమును జేయవలయును. చెడ్డకర్మమును విడువవలయును బ్రహ్మను నొక్కనినే తెలుపునట్టి శాస్త్రము నెలంబింపవలయును. అనేకదేవతలను దెలుపునట్టి శాస్త్రము నెలమింపరాదు.

అన్యాని సర్వశాస్త్రాణి వది న్యాచ్ఛాద్య తత్పరమ్|

సచ్చాస్త్రప్రపతనై స్సద్భిశ్శాస్త్రార్థస్యాపి శిక్షయా|| ౧౮౧||

శాస్త్రార్థజ్ఞాపనై ర్వాపి శిక్షయే చ్ఛాస్త్ర మాదరాత్|

వ్యాఖ్యయా లేఖనేనాపి గ్రన్థనిర్మాణకర్తణా|| ౧౮౨||

తా|| ఇతరము లైనసకలశాస్త్రంబులును సర్వోత్కృష్టమైన తచ్చుబ్ధవాచ్యమైనవర్తమానును స్పష్టమునకుండజెప్పుచున్నవి గావున సజ్జడలతోఁ జేరి సచ్చాస్త్రములను జదివెయి వాసచ్చాస్త్రములయర్థమును బాగుగాఁ దెలిసికొనియు వాసచ్చాస్త్రములను దెలియనివారికిఁ దెలిపియు నక్కఱగా నాయర్థములను విరివిగాఁ దెలుపునట్టి యొకవాఖ్యానగ్రన్థమును సంప్రదాయానుసారముగా నిర్మించి వానినివ్రాసియు వాప్రకారముగా నితరులకు నేర్పవలయును

శిష్యాణాం శిక్షయా వాపి న్యాధ్యాయార్థో యముచ్యతే|

సస్తర్మవో విశేషేణ దేవమస్త్రో ప్యవైష్ణవః|| ౧౮౩||

తా|| ఇట్లు శిష్యులకు నేర్పుట చేతను ఈ వేదార్థము చెప్పఁబడుచున్నది. మఱియును మన్తములు చేపతావ్రతిపాదకంబులైనను విష్ణుదేవతాకమంత్రములైనచో స్మరింపవలయును అవి యితరదేవతాక మన్తము లైనచో వానిని స్మరింపఁగూడదు

కావ్యాలాపోపి జప్యో సౌ యత్ర సంకీర్త్యతేఽచ్యుతః|

గస్తవ్యం యది తీర్థార్థ ముపాదానార్థ మేవవా|| ౧౦౪||

స్వాధ్యాయ కాలే గమనప్రారంభోఽథ యథానుఖమ్|

అవశ్య మిష్టా భుక్త్వా చ దత్త్వా చైవ యథాబలమ్|| ౧౦౫||

గస్తవ్య మిష్టసిద్ధ్యర్థం భగవద్యోగ సేవిభః|

శుభేఽనుకూలే సక్షత్రే ముహూర్తేఽపి చ మద్గలే|| ౧౦౬||

తా|| అసత్కావ్యం లైనను దానియందు హరినామములు చెప్పఁబడినయెడల వానిని జదువచ్చును. గడ్డాదిపుణ్యనదులయందు స్నానము చేయుటకైగాని ఉపాదానముకొఱకుఁగాని పోవలయునన్న సుచితకాలమందు భగవత్తుని బాగుగా ధ్యానించి యాత్రారమ్యమును యథానుఖముగాఁ జేయవలయును మఱియుఁదన కిష్టసిద్ధి గలుగుటకై మంచియరుకులనక్షత్రముతోఁ గూడినశుభముహూర్తమందు భగవత్తుని శక్త్యనుసారముగాఁబూజించి భగవత్ప్రసాదమును దానుభవించి యితరులకునొసంగి భగవత్తుని ధ్యానించుచు నేవించు చునుండెడివారితోఁగూడఁనేపోవలయును

దీర్ఘాధ్వానం వ్రజే ద్విద్యా న్నాసహాయోఽప్రమత్తధీః |

వ్యోమ్ని దేవం యజేన్నిత్యం బాహుభ్యాం స నదీం తరేత్|| ౧౦౭||

తా|| అది దూరదేశయాత్రగా నుండినయెడలఁ దెలిసినవాఁడు తగినసహాయముతోఁ బరాకు లేకుండఁ బోవలయును అట్టియాత్రాకాలమందు వ్యోమ మనెడి భగవన్నివాసస్థానమందు భగవత్తుని బ్రతిదిన మారాధింపవలయును మార్గమధ్యమందు నది దాటవలసినచ్చినపక్షమున బాహువులతో నీచి దాటఁగూడదు.

సందిగ్ధాం నాశ్రయేన్నావం నివేద్యారోహయే ద్భుభః|

ప్రయాణారమ్భసమయే మధ్యే విశ్రమ్య చోత్థితే|| ౧౦౮||

ఆవమ్య పున రుత్థానే కర్తారమ్భం జనేద్భుభః|

వత్సకం గోమయం చైవ ఛాయా మశ్వత్థతాలయోః|| ౧౦౯||

నలఙ్ఘయ స్వృజే ద్విప్రో గవాం నిత్య మానాపది

ఛాయాయాం విశ్రమేన్నాపి కాలి ర్యస్యాం హి తిష్ఠతి॥౧౯౦॥

తా॥ తెలిసినవాడు ముందుగా విచారించి తెలిసికొని దృఢ మైననావ నెక్క వలయునగాని ముందుసోయేమో యనుసంజేహమున గలుగఁజేయుచట్టికథలమైననావ నెక్కంగూడదు మొఁటినుడిలి తటస్థించిశుద్ధదశప్రయాసము కలుగునట్లు నహ వకి మార్గమధ్యమందుఁ గొంచెము నిలిచి శ్రమతీర్చుకొని పోవలయును. మఱియు నాయా కాలములందు మలమూత్రములను విడిచి పాదప్రక్షాలనము చేసికొని మఱి తేచిపోవునపుడు కొంచెము నేవు కర్తారమ్మను స్త్రీయును జపించి మఱి బయలుదేర వలయును ఆపత్కాలము తన్ను తక్కిన కాలములయందుఁజెలిసికట్టావ్వాడుండు పుట్టు గోచయమున రాచిచ్చెట్టినీడను దాటిచెట్టునీడను దాటిపోఁగూడదు. ఏచెట్టునీడ యందుఁ బ్రాచుఁబా మున్నదిని తెలియునో యాచెట్టునీడయందు విశ్రమింపఁగూడదు

బుద్ధమద్రాదివసతిం శ్చ శానం శవ మేవవా।

అటవీం రాజధానీంచ దూరతరి పరివర్జయేత్॥ ౧౯౧॥

తా॥ బుద్ధమతస్తులు దుగ్రుండు మొదలైనవా రుండువోటును శ్చ శానమును శవ ముండువోటును అడిగిని రాజధానిని దూరముగా విడువవలయును. అనఁగానట్టిస్థల ములయందు మఱిచెయఁగూడదు

పుణ్యతీర్థం సమాసాద్య త్క్షేత్రం భాగవతంతు వా।

యథాశక్తి జపం దాన ముపవాసం తథా చరేత్॥ ౧౯౨॥

తా॥ పుణ్యనది యుండువోటునుగాని భగవద్వినిదివ్యజేశమునగాని పొందినప్పు డుపవాసము చేసి క్షేత్రయచారముగా జపము దానము మొదలైనపుణ్యకార్యములను జేయవలయును

కుటుమ్బినో వినాఽస్యేషాం దృష్టం తీర్థాదిసేవనమ్।

కుటుమ్బినాం గృహే సర్వం వికిలో నిగతౌ గృహేత్॥౧౯౩॥

కుటుమ్బవస్తులు తన్ను తక్కినవారి కీపుణ్యతీర్థాదికము చెప్పఁబడినది. కుటుమ్బ వస్తులకు గృహమందే సమస్తము చెప్పఁబడినది ఒకచేతఁ గుటుమ్బవస్తుండు గృహ మునుండి తీర్థయాత్రాదులకై బయలుదేరినయెడలఁ జెడిపోవును.

యత్ర భాగవతా నిత్యం పఞ్చకాలపరాయణాః।

నివసన్తి సదా యుక్తా ప్రక్షేత్రం నైమికా ద్వరమ్॥ ౧౯౪॥

తా॥ నిత్య మయిదుకాలములయుదును జేయందగినకర్మములను జేసెడిభగవ
ద్భక్తు లెచ్చట నిత్యము భగవద్భాగము గలవారై నివసించుచున్నారో యట్టిపుణ్యక్షే
త్రము నైమికారణ్యముకంటె శ్రేష్ఠమైనది.

యత్ర చైకాన్తినో నిత్యం స్నానపానార్చనాదికమ్।

కుర్వతే తజ్జలం జ్ఞేయం సుతీర్థం పుష్కరాదపి॥ ౧౯౫॥

తా॥ భగవద్దేవనియం దస్త్రోజ్జభక్తి గలవారు నిత్య మెచ్చట స్నానముపానము
భగవదారాధనము మొనరైనకర్మములను జేసికొనుచున్నారో యచ్చట సుండుజలము
పుష్కరజలముకంటె బరమపావనతీర్థమని తెలిసికొనవలయును

నివసన్తి మహత్తానో యత్ర చైకాన్తినో ద్విజాః।

దేవా దేవర్షయో నిత్యం తం దేశం పర్యుపాసతే॥ ౧౯౬॥

తా॥ భగవద్దేవర్షభక్తులును గనుకనే మహాత్ములు నైవద్విజు లెచ్చట నివ
సించుచున్నారో యట్టిదివ్యదేశమును దేవతలు దేవర్షులును నిత్యము వచ్చి సేవించుచు
న్నారు. గావున సట్టిదివ్యదేశములను సేవించవలయును

నిర్గతస్తే పున గ్రేహం ప్రవిశంస్తు కుటుమ్బికః।

సమిత్పుష్పకుశోపేతరి ప్రవిశే న్నతు కేవలమ్॥ ౧౯౭॥

తా॥ కుటుమ్బవస్త్రః డిల్ల పెడలి పోయి మరల నింటినిఁ బ్రవేశించునపుడు సమి
త్తులను బువ్వుములను దిద్దులను దీసికొని ప్రవేశించవలయునుగాని యూరక యుత్తరేత
లతోఁ బ్రవేశించకూడదు

యాగ హోమజస్తోత్రదానధ్యానాది కాః క్రియాః।

శ్రద్ధయై వాధికం కుర్యా త్కర్తవై కల్యణాస్తయే॥ ౧౯౮॥

తా॥ తిరువారాధనము హోమము జపము స్తోత్రము దానము ధ్యానము మొద
లైనక్రియలను దాను గృహమునుండి పెడలిపోవునప్పుడు గలిగినకర్తవ్యముయొక్క
కాన్తికై శ్రద్ధతోయందుకంటె సధికముగా జేయవలయును.

లాకికం వైదికం చాపి జ్ఞాన మేక మిదం మతమ్।

లాకికజ్ఞానహీనస్య వైదికం నిష్ఫలం భవేత్॥ ౧౯౯॥

తా|| లోకకష్టానంబును వైదికకష్టానంబును ననులకు ముఖ్యములైనవి. లోక వ్యవహారజ్ఞానము లేనవానికి వైదికకష్టానమున్నను అది లోకము దుపయోగించదు.

భక్తిమూనిఁ సత్కర్మ శాస్త్రస్థితో భవవానపి |

లోకకష్టానహీనశ్చే చోచ్చతే భువి : జన్మైః || ౨౦౦||

తా|| పరమపదము కావలయు శక్తి భగవద్దేవతయను సంపాదించుకొనవలయు ను దానిని సంపాదించుకొనుటకు వేదాంతశాస్త్రజ్ఞానము వలయును అట్టిజ్ఞానమో పరమ పదమైనను గలవారికే కలుగునుగాని యితరునకుఁ గలుగదు. మనకు పరిశుద్ధమగు టకు భగవద్దాక్షిణ్యసకరము లైనసత్కర్మంబులను భగవద్భక్తి గలిగి చేయవలయును సత్కర్మంబుల ననుష్ఠించుటకు శరీరము నారోగ్యముగా భరించి యుండవలయును. శరీరభారమునకో ధన ముండవలయును, ఈసామగ్రి యంతయుఁ గలుగుటకు లోకవ్యవహారజ్ఞానము ముఖ్యముగా నుండవలయును భక్తి సత్కర్మార్థస్థానము శాస్త్రజ్ఞానము భగవత్ సన్మది యన్నియు నుండియు లోకవ్యవహారజ్ఞానము లేనియెడల నట్టివానిని సూర్పి నష్టములు, అయ్యాయనుకూలసామగ్రి యుండియు ముఖ్యమైన లోకకష్టానము వీటి కిలేదయ్యెనే యని చిత్తించుదు గావున లోకకష్టానము ముఖ్యముగా నుండవలయును.

వ్యాసాద్యా మునయ స్సర్వే నియన్తా భగవానపి |

లోకజ్ఞానానురోధేన ధర్మసంస్థాపనేభవత్ || ౨౦౧||

తా|| ఏల యనఁగా వ్యాసాదిమునులును సర్వమునకు నియామకుం డైనభగవద్దనును లోకవ్యవహారజ్ఞానము ననుసరించియే ధర్మసంస్థాపనమును జేసినవా రైరి కావున లోకకష్టానము ముఖ్యముగాఁ గావలసియున్నది.

భక్తి ర్భగవతి జ్ఞానం శాస్త్రీయం కర్మ చాఖిలమ్ |

అలబ్దుర్వన్తి పురుషం లోకజ్ఞ మనహాద్యుత్తిమ్ || ౨౦౨||

తా|| మఱియును గేవలలోకజ్ఞానముండినను బ్రయోజనము లేదు లోకకష్టానము గలిగి యవాక్కారములేనవానికి భగవద్భక్తియు వేదాంతశాస్త్రజ్ఞానంబును శర్మాపస్తాన మంతయు నున్నయెడల నవి వానికిఁ బ్రకాశకరములై యుండును

సర్వభూతావిరోధేన చేష్టితం ధర్మసంహితమ్ |

సత్కీర్తియుక్తి ర్యశ్య స్యా ల్లోకజ్ఞ స్సచ కధ్యతే || ౨౦౩||

తా|| లోకవ్యవహారజ్ఞానము గలవాఁడెట్టివాఁ డనఁగా నెవఁడు సర్వప్రాణుల కును విరోధము లేకుండ ధర్మకార్యముల ననుష్ఠించునో యేవాఁడు మంచికీర్తి గలవాఁ డగునో యట్టిపురుషుఁడు లోకజ్ఞానము గలవాఁ డని చెప్పఁబడును.

నుకీల ఇతిచ ప్రోక్తో గుణవాన్ధార్మిక స్త్రీవతి ।

పరోద్ద్యేగకరో యస్తు ధార్మికోఽపి మహానురః॥ ౨౦౪॥

తా॥ మతీయు నట్టిపురుషుడు మంచినడత గలవాఁ డనియు మంచినణములు గలవాఁ డనియు ధార్మికుం డనియుం జెప్పఁబడును ఇతరులకు భయము గలుగఁచేయు వాఁ డెవఁడో వాడు ధర్మకార్యములను జేయువాఁడైనను గొప్పరాక్షసుం డని చెప్ప వలయును.

బహుశ్రుతస్య విదుషో లోకజ్ఞస్యాపి దేహినః ।

దుర్లభా మూలశాస్త్రే తు భక్తి ర్మోక్షైకసాధనే ॥ ౨౦౫॥

తా॥ లోకప్రసిద్ధుండును విద్వాంసుండును లోకవ్యవహారమును బాగుగాఁజేరిన శాండునగు వానికిఁగూడ మోక్షమునకు ముఖ్యసాధనంబైన వేదాంతశాస్త్రమందుభక్తి గలుగుట దుర్లభమైయున్నది- ఏలయునఁగా, 'మనుష్యాణాం సహస్రేషు కశ్చిద్యతతి సీ ధయే' అను వచనము ననుసరించిచూడఁగా నందఱికి నాశాస్త్రమందు భక్తిగలుగదు. జన్మావ్రతకృత పుణ్యాతిశయముచే నొకానొకనికి కలుగును.

శాస్త్రాభ్యాసపరస్యాపి శాస్త్రే భక్తి స్సదుర్లభా ।

శాస్త్రే భక్తిమతామేవ సులభంశాశ్వతంపదమ్॥ ౨౦౬॥

తా॥ శాస్త్రము నభ్యసించు వానికిఁగూడ దానియందు మిక్కిలి భక్తి గలుగుట దుర్లభమైయున్నది. అట్లుండ నితరులకెట్లు కలుగును. విచారింపఁ మోక్షసాధన మైనవే దాంతశాస్త్రమందు భక్తిగలవారికే మోక్షము గలుగునుగాని యితరులకుఁ గలుగదు

శ్రవణం శ్రావణం చింతా తదర్థే తస్య సంగ్రహః ।

చోదితానా మనుష్యానం శాస్త్రభక్తస్య లక్షణమ్॥ ౨౦౭॥

తా॥ శాస్త్రమందు భక్తి గలవాఁడగుటకు గ్రుత్తే దఁగ నెవఁడు వేదాంతశాస్త్రమును శుద్ధువు చెప్పఁగా విని విన్నది విన్నట్లు శ్రవణాధికారము గలయితరులు విన్నట్లు చెప్పి దినదినము దానిని మఱివక మనఁబునఁ దానును దలంచుచు నాయర్థము లకు సంగ్రహించివ్రాయుచు గురువు చెప్పివినముగా ననుష్ఠించుచు నుండునో యట్టి వాడు శాస్త్రమందు భక్తిగలవాఁడగుటకు నట్టియనుష్ఠానము లక్షణమని యెఱుంగునది

శాస్త్రాభ్యాసపరాణంచ కర్త చాసమర్థతామ్ ।

మృదయే భక్తిహీనానాం సశాస్త్రం తు ప్రకాశతే॥ ౨౦౮॥

తా|| కాస్త్రోక్తప్రకారముగా సత్కర్మంబుల వ్యవస్థింపక మనస్సునందు భగవద్భక్తిలేక యెన్నికాస్త్రముల శక్యమిచ్చినను, అట్టివారి కాకాస్త్రములు ప్రకాశింపవు. అనగా కాస్త్రజ్ఞానము వ్యర్థమనట

అభక్తానా మన్వ్యాణాం సచ్ఛాస్త్రం హూయతేపివా ।

అన్యథా ప్రతిభా త్యేవ విమాక్తానాం యథావయః॥ ౨౦౯॥

తా|| భగవద్భక్తి గలవారు కాస్త్రము వినుటకు చగురుగాని యితరులు తగరు అట్టియయోగ్యులు అనగా భగవద్భక్తిలేనివా రొకజేబ నట్టిసచ్ఛాస్త్రమును విన్నను, అకాస్త్రము వారికి వేలువిధముగాఁ దోచునో కాని మోక్షప్రాప్తికి సాధన మైనది కాదు వినుచు నోరు చేరుగా నున్నప్పుడు జపలకుఁ బాలు చేరుగాఁ నుండునో కాని మరుమగా నుండదు గదా,

ప్రకాశయితు మాత్మానం భక్తానాం హితకామ్యయా ।

అవతీర్ణో జగన్నాథ శ్శాస్త్రీయావేణ వైస్రభః॥ ౨౧౦॥

తా|| జగన్నాథుండును నిగ్రహానుగ్రహసమర్థుండు నగుభగవద్గురు తనయందు భక్తిగలవారికి హితమును గోరి తన్ను బాగుగాఁ దెలుపుటకై తాను శాస్త్రరూపముగా నవతరించె ననియెఱుంగవలయును,

తస్మా చ్ఛాస్త్రే దృఢం కార్య భక్తిర్హృదయదైః ।

అభక్తస్య పరే శాస్త్రే భగవా న్న ప్రకాశతే॥ ౨౧౧॥

తా|| కావున మోక్షమునుగోరువారు మోక్షమఖ్యసాధన మైనకాస్త్రమందు దృఢమైనభక్తి గలవారై యుండవలయును. అట్టిపృథగ్భక్తి లేనివానికి కాస్త్రమందు భగవద్గురు డగలబడఁడు అనగా వానికి విపరీతజ్ఞానము గలుగును గనుక నెంతచదివినను కాస్త్రభక్తి లేనివానికి కాస్త్రముచేత భగవత్స్వరూపము దెలియఁబడదనట.

తామసానాం విమూఢానాం పతితానాం భవార్ణవే ।

విపరీతు చ సకలం ధర్మజ్ఞానం ప్రకాశతే॥ ౨౧౨॥

తా|| తమోణ ప్రధానమై యేవ రుందురో వారు మూఢులై సంసారసాగర మందు ముఱుగుదురు. అట్టివారికిఁ జెప్పెడి ధర్మోపదేశము విపరీతముగాఁ దోచును

ఉత్క్లిష్ట ఇవ మాణిక్యే విరలామ్బరవేష్టితః ।

దృశ్యతే వివరేషైః ధర్మస్తస్సంస్థితో హరిః॥ ౨౧౩॥

తా|| సానఁబెట్టిన మాణిక్యముందుఁ బలుచనివస్త్రముచేఁ జుట్టఁబడిన వాఁడెట్లు తెలియనో యట్లుభక్తులహృదయారవిందముఁదండఁబ్రహ్మరి వారి హృదయద్వారమునందుఁ బ్రకాశించును.

నిష్ప్రదీపస్య గేహస్య ద్వారై రివ దురాత్మనః ।

దృశ్యతే కరణై రన్త రస్థకారసమం నిశి । ౨౧౪॥

తా|| రాత్రియందు దీపములేనియింటిలోనున్న వస్తువులుద్వారములచేతవలె భక్తి లేనిదుర్మాత్తుని హృదయమునందున్న సర్వేశ్వరుఁడు వానియిద్వియములచేత సంగకారమువలె నుండునుగాని కనఁబడఁడు.

హృదయస్థే జగన్నాథే కార్యకా రీన్ద్రియం భవేత్ ।

కాలయోగ్యం చ కృత్వైవ యోగీ భోజన మాచరేత్ ॥ ౨౧౫॥

తా|| భగవత్తుఁడు హృదయము దుండఁగా సర్వేన్ద్రియములును దమతమకారములను జేయుచున్నది గావున సర్వకారణభూతుండైనభగవత్తునిదయ సమపాదించుకొనుటకు ధ్యానయోగము గలవాఁడై యాయాకాలములయందుఁ జేయఁదగిన సత్కర్మములను జేసెయే తాను భుజింపవలయును.

రాత్యో మజస్రయోగ స్సన్యథాకామం సమాచరేత్ ।

భగవత్సన్నిధావేవ వివిక్తేఽన్యత్ర వా స్థలే ॥ ౨౧౬॥

తా|| రాత్రియందు భగవత్సన్నిధియందైనను జరులులేని మఱియొకప్రదేశమందైననుండి యెడతెగనిధ్యానయోగము గలవాఁడై యప్పుడు కర్మానుష్ఠాననియమము లేదు గనుక మనసువచ్చినంతవఱకు భగవత్తుని దలంపవలయును.

యోగం కుర్యా త్సమాధాయ యథాస్థానాసనో వశీ ।

ఉపలిప్తే శుచౌ దేశే కుశా నాస్తీర్య భూతలే ॥ ౨౧౭॥

తా|| గోమయమతో నేల నలికి యట్టిపరిశుద్ధప్రదేశమందు దర్భలను బటచుకొని యుట్టిరిగినస్థానమందుఁ గూర్చుండి మనఃస్థును సరిపఱచుకొని జితేంద్రియుండై ధ్యానమును జేయవలయును.

శుచ్యాసనం సమాధాయ వస్త్రేణా స్త్రుణుయాచ్ఛతత్ ।

చీరం శుక్లం కృతంచర్త మార్గం వేత్రకృతం తథా ॥ ౨౧౮॥

అజీర్ణ మేకవర్ణంచ యోగేస్థ్యా దాసనం దృఢమ్ ।

తా॥ తాను బరమాత్మను ధ్యానము చేసికొనుటకుఁ గూర్చుండుటకై పరిశుద్ధ మైనయాసనమును సరిగా వేసికొని దానిమీఁద నొకవస్త్రమును వేసి కప్పువలయును. ఆవస్త్రము తెల్లనిది గాను నాచమకమును ఉండవలయును. జంకతోలునైనను జేమల చాపనైనను ఆయాసముమీఁద వేసికొనవచ్చును. ఆయాసము జీర్ణము గానిదిగాను ఒకరంగులదిగాను గట్టిదిగాను ఉండవలయును. అట్టియాసము పరమాత్మను ధ్యానము చేయుటకుఁ గూర్చుండఁగోరనియగును.

ఈదృశః పరమాత్మా యం ప్రత్యగాత్మా తథేదృశః॥ ౨౧౯

తత్సంబద్ధానుసంధాన మితియోగోఽప్రకీర్తితః ।

యోగో నా మేద్ద్యమైర్వశ్యైర్బుద్ధిచ్ఛ్రద్ధాణి సంస్థితః॥ ౨౨౦ ।

వదంతి న తథా జ్ఞేయం త్రయ మేకం విదు ర్బుధాః ।

తా॥ పరమాత్మ మిట్టివాఁడనియు జీవాత్మమిట్టివాఁడనియుఁ దెలిసికొని వారి కుండు నవవిధసంబంధముల ననుసంధించుట యోగమని చెప్పఁబడెను. కొంచెము యోగము నఁగా నిద్రియములను వశపఱచుకొని బ్రహ్మచంద మనస్సునిలుపుట అని చెప్పఁచు న్నారు అదియట్లుగాదు. ఆమాటిసొక్కటిగా జ్ఞానము తెలిసికొనుచున్నారు అనఁ గాఁ బరమాత్మజ్ఞానము జీవాత్మజ్ఞానము వారిరువురి సంబంధముల ననుసంధించుట. యను నీమాటిసొక యోగమునుగా జ్ఞానము తెలిసికొనుచున్నారనట.

భిత్తివర్ణవియోగేన యథా చిత్రం న లభ్యతే॥ ౨౨౧॥

కర్తజ్ఞానం తథా యోగం వినా యోగో న లభ్యతే ।

తా॥ గోడ రంగు ఇది లేకుండఁ జత్తురువెట్లులభించో కర్తయోగము జ్ఞానయో గము లేకుండఁ బూర్వోక్తయోగము లభింపదు.

అజ్ఞా స్త్రైకాయనాచారం కర్తయోగం వదంతిహి॥ ౨౨౨॥

సమ్యక్జ్ఞాన మిదం ప్రాజ్ఞా వదన్త్యచ్యుతయోగినః ।

తా॥ యోగస్వరూప మెఱుంగనివారు పరబ్రహ్మప్రాప్తి సాధనమైన యనుస్థాన ముగల కర్మమును యోగమనుచున్నారు. బాగుగా యోగస్వరూపమును తెలిసినవారు పూర్వోక్తమైన మంచిజ్ఞానమును అనఁగా జీవాత్మ పరమాత్మజ్ఞాన తత్సంబద్ధాను సన్ధాన రూపజ్ఞానమును యోగమనుచున్నారు

యోగధర్మ ఇతి ఖ్యాత స్సాక్షా ద్భాగవతో విధిః॥ ౨౨౩॥

తా॥ ఇట్టి యోగధర్మము ముఖ్యముగా భాగవతులకుఁ గావలసిన కార్యమని చెప్పఁబడినది.

సర్వేన్ద్రియై రపి సదా యోగో యుజ్యత ఇత్యతః ।

అనుసంధానవిజ్ఞానయోగేన బ్రహ్మ శాశ్వతమ్ ॥ ౨౨౪॥

తా॥ కనుకనిట్లు సర్వేన్ద్రియములతోఁగూడ నెల్లప్పుడు మనఃస్సుచు బరమాత్మ యందు నిలిపి ధ్యానించుట యోగమనిచెప్పఁబడును ఇట్లు సుసంధించుటచేఁ గలిగినవిజ్ఞాన సంబంధముచే శాశ్వతమైనపరమవచము పొందఁబడును.

యథార్హ మిన్ద్రియై రాత్వా సేవ్యతే సత్క్రియాపరైః ।

స్వామీ వ్యవస్థితో గేహే భృత్యవర్తై రిహన్తరః॥ ౨౨౫॥

తా॥ భృత్యులు తమయజమానుని గృహము దెట్లు సేవింతురోయట్లు సర్వేన్ద్రియంబులను లోనున్న పరమాత్మను యోగ్యతానుసారముగా సత్కర్తానుష్ఠానముచే సేవింప వలయును.

యథాయథా హరిం భక్త్యా జానాతి పురుషోత్తమమ్ ।

తథాతథా సముత్సృజ్య పాపాని కురుతే శుభమ్॥ ౨౨౬॥

తా॥ పురుషోత్తముం డనుక్రిహగిని భక్తితో నెట్లెట్లు సేవించుచున్నాఁడో అట్లు పాపకార్యములను జేయుట మాని పుణ్యకార్యములను జేయుచున్నాఁడు

సదాచారస్య వైకల్య మల్పం వా యత్ర దృశ్యతే ।

వికలా భక్తి రత్రేతి ఖోద్ధవ్యం తామసాన్వయాత్॥ ౨౨౭॥

తా॥ ఏపురుషునియందు సదాచారము కొంచె మైనను లోపించినట్లు లోపించుచున్నదో వాఁడు దామసగుణసంబంధము గలవాడనియు, కావుననే వానికి భగవద్దాని యందు సంపూర్ణభక్తి లేవనియుం దెలిసికొనవలయును.

రజస్తమఃక్షయోదేవ శుద్ధే సత్త్వే తతోఽమలమ్ ।

జ్ఞానం భవతి విజ్ఞానా ద్భక్తిరి పుంసాం ప్రజాయతే॥ ౨౨౮॥

తా॥ లోకముం దందఱికిని సత్త్వరజస్తమోగుణములుమిశ్రమై యుండును. పుణ్యవశమచేత రజోగుణతమోగుణములు నశించినయెడల సత్త్వగుణము పరిశుద్ధమై యుండును. అట్లు శుద్ధమైనసత్త్వగుణ ముండుటచేత నిర్మల ముచిత్తావస్థ గలుగుచు న్నది. అట్టినిర్మలజ్ఞానముచేతఁ బురుషులకు భగవద్భక్తి సంపూర్ణముగాఁ గలుగుచున్నది.

కర్తాజ్ఞానమిశ్రేణ స్థిరప్రజ్ఞో భవే త్పుమాన్ ।

సత్ప్రకాశే నతు తమో రజోవా వర్తతే క్వచిత్ ॥ ౨౨౯॥

తా॥ పురుషుఁడు జ్ఞానమిత్రముగాఁ గర్తములను జేయుటచేత దృఢ మైనజ్ఞానము గలవాఁ డగును జ్ఞానమువర్ధిల్లినయెడల రజస్సును దమస్సును గొంపెమైననుండదు.

శుద్ధాచారపరత్వంహి శుద్ధసత్త్వస్య లక్షణమ్ ।

నిషిద్ధకార్యే యోగశ్చ సత్తైతరగుణోద్భవః ॥ ౨౩౦॥

తా॥ పరిశుద్ధ మైనయాచార మండవని కారక్రియందునో వాఁడు శుద్ధసత్త్వగుణమే కలవాఁ డని యెఱుంగవలయును- శాస్త్రనిషిద్ధకార్యముల నెవఁడు చేయునో వాఁడు రజోగుణిత మగుణములు గలవాఁ డని యెఱుంగునది.

సచ్చాస్త్రనిరతా ఏవ శుద్ధసత్త్వా హి యోగినః ।

అక్లేశేన సముత్తీర్య భవాద్ధి యా ని తత్పదమ్ ॥ ౨౩౧॥

తా॥ మఱియు నెవరు సచ్చాస్త్రములయం దాసక్తి గలవారో వారే శుద్ధసత్త్వగుణముగలవారు అట్టివారనాయాసముఁగా సుసారసముద్రమును దాటి పరమపదము నొందుచున్నాడు

వేదశాస్త్రార్థతత్త్వజ్ఞ సమ్యక్సాన్వధ్యాయతత్పరః ।

యోగభక్తై కనిరతో బ్రహ్మభూయాయ కల్పతే ॥ ౨౩౨॥

తా॥ బాఁగుగా వేదములను శాస్త్రములను జదివి వానిలోనిసారాంశమునుదెలిసికొని నిత్యము పరమాత్మను ధ్యానముచేయువాఁడు పరబ్రహ్మమును బొందుచున్నాఁడు.

సకృ దావర్తితోఽప్యేష స్వాధ్యాయో ద్వాదశాక్షరః ।

భక్తానాం పాతకాన్యాశు నాశయ త్యవకా దివ ॥ ౨౩౩॥

తా॥ ద్వాదశాక్షరవేదమస్త్రమును భక్తితో నొకసారి జపించినమాత్రాన నది యట్లు జపించినవారిపాపముల నశ్రయత్నముగా శీఘ్రముగాఁ బోఁగొట్టును.

నిత్యం స్వాధ్యాయశీలానాం స్వాధీనేన్ద్రియవరనామ్ ।

యజతాం జుహ్వతాం చైవ జీవన్ముక్తి రుదీరితా ॥ ౨౩౪॥

తా॥ ప్రతిదినము వేదాధ్యయనమును జేయుచు శిష్యేంద్రియలై భగవద్గుఱోల్లాసకరము లైనసత్కర్తృంబుల ననుష్ఠించుచు ఆజ్ఞాదిహవిస్సు నగ్నియందు వ్రేల్చుచుండువారికిఁ బ్రతికియుండునపుడే ముక్తినివశిలై బ్రహ్మానందముకలుటయందలి సందియమిండుక యైన శేదు.

ఉపవాసం వినై వాయం మహాపాతకనాశనః ।

నిషిద్ధే కర్తృణి ప్రాప్తే సోపవాసం జపే న్ననుమ్ ॥ ౨౩౫॥

తా|| ఈమంత్రమువవాసము లేకుండనే గొప్పపాపములను బోఁగొట్టును అయినను, అధికారపూర్తికొఱకు శాస్త్రనిషిద్ధకర్తయులను జేసినయెడల దానివలనఁ గలిగెడి పాపమును బోఁగొట్టుకొనుటకునువవాసమును జేసి యామంత్రమును జపించవలయును అట్లు జపించిన నాపాపము పోవును

పరిహృత్యచ పాపాని జస స్కుర్వ స్వదా క్రియాః ।

ఉపవాసపరో భూయ శ్శక్తరి కృచ్చాణి చాచరేత్ ॥ ౨౩౧॥

తా|| ఆమంత్రమును జపించుచు సర్వదా సత్కర్మయులను జేయుచుండువాఁడు తనపాపములను బోఁగొట్టుకొని యుపవాసముచేయశక్తిగలవాఁడయ్యెనేని ఉపవాసమును జేసి యనేకకృచ్చములను జేయవలయును.

ఉపవాసపరాణాం తు కదాచి న్నేన్ద్రియభిమః ।

ఇన్ద్రియభిమహీనానా మచిరా ద్భిప్తా నిధ్యతి ॥ ౨౩౨॥

తా|| ఉపవాసము చేయువారి కెప్పుడు న్నిన్ద్రియములకు భిమ కలుగను. ఇన్ద్రియభ్రాన్తి లేనివారికి కీఘ్రియముగా బ్రహ్మసాక్షాత్కార మగును.

అక్షతర్పణయుక్తానాం యతతా మపి యోగినామ్ ।

నిత్యం పాశ్శృంగతో మృత్యు స్సర్వథా న్యాసినామపి ॥ ౨౩౩॥

ఇన్ద్రియములకుఁ దృప్తిచేయువారికిని ఆప ఆలము కింపమాలఫలములు మొదలైనవానిని భక్షించి యిన్ద్రియములకుఁ దృప్తిచేయక మోక్షమునకు యత్నించునట్టి యోగులకును అట్టియాహారమునుగూడవిడిచిన సన్న్యాసులకును నిత్యము ఎట్లైనను చావు సమీపించియున్నది

అపశ్యం భవసంతార మిచ్ఛన్నవిజితేన్ద్రియః ।

శరీరం శోషయేన్నిత్యం కృచ్చాచాన్ద్రాయణాదిభిః ॥ ౨౩౪॥

తా|| సంపాదసముద్రిమును దాటవలయు నని శారీరక కలను. ఇన్ద్రియములకు అయింప శక్తిలేదు. అట్టివాఁడేమి చేయ వలయు ననుగాఁ గృచ్చాచాన్ద్రాయణాది తపస్సులచేత దేహమును గృహింపఁజెయవలయును

ఉపవాసపరాణాంతు కేవలం నాక్షనిగ్రహః ।

క్రియమాణం కృతం యద్వా కృతం పాపంవినశ్యతి ॥ ౨౪౦॥

తా|| ఉపవాసము చేయువారి కిద్దీయజయుము మాత్రమే కాదు. మఱిమనఁగా, ఇవ్వడుచేయఁబడుచున్న పాపమున, ఇదివికటఁ జేసినపాపమున, చేయఁబోయ్యెడి పాపమును నశించును.

ఏకరాత్రం ద్విరాత్రునా త్రిరాత్రముః పక్షయోః ।

యథాశక్త్యుపవాసీ స్యా ద్యతవాక్కాయమానసః॥ ౨౪౧॥

తా|| ఉపవాస మెట్లు చేయవలయు ననఁగా పక్షకృష్ణపక్షములయు దొకరాత్రయైనను రెండురాత్రిలైనను మూడురాత్రిలైనను మహావాక్కాయనియమముగలవాడై శక్త్యనుసారముగా నుపవాసము గలవాఁడుఁగావలయును

ఏకాదశీ ముపవసే ద్దినషట్కంతు శాన్తిమార్క ।

శ్రవణై కాదశీపర్వ కృష్ణాష్టమ్యాఖ్య మందరాత్ ॥ ౨౪౨॥

తా|| శ్రవణకాయందును శ్రవణైకాదశియందును గృష్ణాష్టమియందును పర్వములయందును, ఈయాఱుదినములయందు శాన్తిగలవాడై యాదిరముతోనుపవాసముం జవలయు.

ఉపోష్యైకాదశిం వాపి భగవత్ప్రీతయే బుధః ।

స్వాధ్యాయతత్పర శ్శశ్వద్వాదశ్యాం పారణం చరేత్ ॥ ౨౪౩॥

తా|| మఱియును భగవత్ప్రీతికై తెలిసినవాఁడు వేదపారాయణము చేయుచు నేకాదశియందుపవాసము చేసి ద్వాదశియందుఁ బారణము చేయవలయును. ఎల్లప్పుడై చేయవలయును.

ఉపోష్య విధివ దైవ మభ్యర్చ్యచ పరేహని ।

భక్తై స్సహాశ్చ తాం తుష్టాః శ్వేతద్వీపనివాసినః॥ ౨౪౪॥

తా|| ఇ శ్చేకాదశియందుపవసించి పరదిండును శాస్త్రోక్తప్రకారముగా భగవత్తుని బూజించి సంతోషము గ నుపజును భగవద్భక్తులతోఁగూడ భజింపవలయును శ్వేతద్వీపమందు నివసించువారి కిదివిహితకర్తము.

ఉపవాసదినే విద్యా నాత్మ యాగం వినై విత్తు ।

అన్య త్సమాచరే త్సర్వం యథాపూర్వం య విజ్ఞురః॥ ౨౪౫॥

తా|| తెలిసినవాఁడు ఉపవాసదినమందు సామాన్య కర్మములకార్యములను, ఎప్పుటివలెఁ గర్మ ముని తలంపక చేయవలయును.

అథవా జపనిష్ఠానాం దాత్యాణాం మితభోజినామ్ ।

అచ్ఛిద్రకారిణాం నిత్యం పాశ్చుకాల మలం భవేత్ ॥ ౨౮౬॥

తా॥ బాగుగా భుజించువారి కుపవాసము చేయు క్తి యుండునుగాని యల్పముగా భుజించువారి కెట్లు శక్తి యుండును, వారెట్లుపవాసముచేయుగలరు వారిగతి యేమియనగా మితముగాభుజించువారెనిరో వారు నిత్యము తప్పక తమమస్త్రములను జపించువారై దాతలై యెవ్వరికిని జెడుగును జేయనివారై నిత్యముకాలము తప్పక సంధ్యావందనాది కృత్యములనుజేయువారైనయెడల వారికదియే చాలు, ఉపవాసము క్కరించు

స్వాధ్యాయ మభ్యసేన్నిత్యం మనసా మౌన మాచరేత్ ॥

అవిరోధేన భూతానాం ముఖేచ్ఛి ద్వాచ మనాకులః ॥ ౨౮౭॥

తా॥ ప్రతిదినము వేదము శభ్యసేవ వలయును విశేషముగా మాటలాడఁచుడను, సర్వప్రాణులకును విరోధము లేకుండ నిర్వతా న్దగకరణము గలవాడై మాటాడవలయును.

యదుద్యేగకరం వాక్య మన్యథార్థావబోధకమ్ ।

అసత్యం నిహతార్థంచ నోచ్ఛరే చపి గర్హితమ్ ॥ ౨౮౮॥

తా॥ మఱియును భయంకరముగాను విపరీతార్థజ్ఞానము గలుగునట్లును అసత్యముగాను చెప్పినదానికి నష్టముగానట్లును నిష్టగాను మాట లాడుదుడను.

అర్థయుక్తంచ సత్యంచ శ్రావ్యం ప్రియకిరం మృదు ।

శుద్ధం మితంచ యుక్తంచ కాలయోగ్యం వదే ద్యచః ॥ ౨౮౯॥

తా॥ మాట లాడునపు డామాట గమ్మిరార్థము గలది గాను సత్యముగాను విననింపైనదిగాను సంకోచకరమైనది గాను మృదువు గాను అవశబ్దములు లేనిది గాను విశిష్టముగాను యుక్తియుక్తము గాను గాలముకుఁకు దగినది గాను, ఉండవలయును.

వేదవిద్యావ్రతస్నానై ర్భావ్యైస్తస్యమచేష్టితైః ।

అనూయారహితై రస్తి భౌత్యై భక్తై స్సహవసేత్ ॥ ౨౯౦॥

తా॥ బ్రహ్మచర్యాశ్రమమందు యథావిధిగా వేదాధ్యయనము మొనరైనవానిని శ్రీశివగుర్తొర్రే శ్చాకృతము నొంది గృహస్థులై లోపలను బైటను సమమైన వ్యా

పారము గలవారై యసూయలేనివారై యాధర్మకాశ్రమంబుభక్తిశ్రద్ధలు గలవారెవ
రో వారికొకగూడ సహవాసమును జేయు చుండవలయును. గుణములయందు దోష
బుద్ధి యసూయ

మూఘాశ్చ పణితంమన్యో అధర్మ్యా ధార్మికాశ్చ |

ధర్మయుక్తా స్ప్రబాదస్తే నాఘానాం లిజ్జ మాస్థితాః || ౨౫౧ ||

తా|| లోకమందు గొండులు మూఘులు తాము పణితుల మనితలంచి యధర్మం
బులనే చేయుచు బైటికిమాత్రము ధార్మికులవలె సాధులక్షణములు గలవారై ధార్మికు
లను ధాధించుచున్నారు గావున నట్టివారితో సహవాసము చేయకగూడదు.

ఏకత స్త్వపవగ్రార్థ మనుపానాదికౌశలమ్ |

లోకానుసార స్త్వైకత్ర గురురి పశ్చాదుదీరితః || ౨౫౨ ||

తా|| మఱియు నొకవైపున మోక్షముకై తగినయత్నమునాదికముందు నేర్పు
గలిగి యుండుట, పిమ్మట మఱియొకవైపున కాస్తోక్తకర్తవ్యుల నాచరించు లోకము
ననుసరించి యుండుటయు నింతొకవైపున సదాచార్యసమాశ్రయముచేయుటయు,
చెప్పఁబడినది ఈమూఁటి నవలమ్మించియే యుండవలయును, అట్లుండిననే మోక్షము
లభించుననుట.

భవన్తి బహవో మూఘాః క్వచి దేకో విశుద్ధధీః |

త్రాసితోఽపి సదా మూఘై రచలో యస్మ బుద్ధిరూఘా || ౨౫౩ ||

తా|| లోకమందు మూఘులనేకు లున్నారు ఎక్కడినో యొకచోటఁ బరిశుద్ధా
వృత్తరణము గలజ్ఞుని యొకం డుండును అట్టిబుద్ధియందుండు త న్నట్టిమూఘులు భయప
ఱచినన నిత్యము ధర్మమార్గమునుండి తొలంగనివాఁడై యుండవలయును.

న విశ్వాసరి క్వచి త్కార్యో విశేషాత్తు కలా యుగే |

పాపిష్ఠా వాదవర్షేణ మోహయ స్త్వచక్షణా || ౨౫౪ ||

తా|| ఎవ్వడును బాపిష్ఠులను నమ్మకగూడదు, అందును గలియుగమంద్య బొత్తిగా
నమ్మకగూడదు, ఏల యనఁగా నట్టిపాపులు, ఏమో మేలును జెప్పవారివలెఁ బుంఖను
పుంఖముగా దుర్వాసములతో ధారావర్షమువలె సుపన్యాసములను జేయుదురు. అట్టి
యుపన్యాసములను జూచి రేనివి రేనివారు తమయజ్ఞానముచే మోహమునొంది వారికి
వకు లగుచున్నారు గావున వారిమాటలను నమ్మకగూడదు.

గోపయేన్నోచ్చరే ధర్మం నాపృష్ఠః కించిదుచ్చరేత్ ।

పృష్ఠోఽపి నవదే దర్థం గుహ్యం సిద్ధాంత మేవచ॥ ౨౫౧॥

తా॥ తానుజేసినధర్మకార్యములను మఱుగుపఱవలయునుగాని తానుగాఁ జెప్పుకొనఁగూడదు, తన్నదగని విషయంబు నెవ్వరికిని జెప్పఁగూడదు, ఒకవేళ నడిగినను రహస్యార్థమైత మతసిద్ధాంతమును యోగ్యతగలవానికిఁదప్ప యితరులకుఁ జెప్పఁ గూడదు.

అశ్రితా గూఢభక్తాయ శాస్త్రే శ్రద్ధాపరాయచ ।

న్యాయేన పృచ్ఛతే సర్వం వక్ష్యం శౌచయోగినే॥ ౨౫౨॥

తా॥ రహస్యార్థమును మతసిద్ధాంతమును జెప్పటకుఁ దగినవాఁడెట్టివాఁడనఁగా, అడుగునట్టివాఁడు తన్నాశ్రయించి తనయందు ఖిక్తియు శాస్త్రమందుఁ బ్రమాణబుద్ధి యుం గలిగి యుక్తియుక్తముగా నడుగవలయును, మనోవాక్కాయశుద్ధిగలవాఁడై యుండవలయును. అట్టివానికేది యడిగినం జెప్పనొప్పును.

ఆత్మపూజార్థ మర్థార్థం దమూర్ధమపి ఖిన్నధీః ।

అయోగ్యేషు వదఞ్ఞాస్త్రీం సన్తార్గా త్ప్రీత్యతో భవేత్॥ ౨౫౩॥

తా॥ తనకు గౌరవము గలుగుటకుఁగాని ధనసంపాదనముకొఱకుఁగాని దమ్మును కొఱకుఁగాని భేదయుక్తమైనమనఁసుగలవాఁడై శాస్త్రమును దెలిసికొన యోగ్యతలేని వానికి శాస్త్రమును జెప్పఁగూడదు అట్లు చెప్పినవాడు సన్తార్థమునుండి తొలంగినవాఁ డగును.

హిషరే నివసే ద్బీజం షణ్డే కన్యాం ప్రయోజయేత్ ।

విస్మయే ద్వానరే మాలాం నాపాత్రే శాస్త్ర ముత్పృజేత్ ॥

తా॥ ఏల యయోగ్యులకు శాస్త్రము చెప్పఁగూడదనఁగా, చవిటివేలయందు విత్తనము వేసినను నప్రంసకునకుఁ గన్యనిచ్చినను గోతికిఁబూల దడ్డవొసంగినను బ్రయోజనమేమైనను గలదా? లేదు అట్లే శాస్త్రార్థమును దెలిసికొన యోగ్యత లేనివానికి శాస్త్రమును జెప్పినం బ్రయోజనము లేదు గనుక నయోగ్యునకు శాస్త్రమును జెప్పఁ గూడదు.

అచ్చిద్రకర్త నిరత శ్వాస్త్యాభ్యాసరత స్పదా ।

స్వాభ్యాసాభ్యాసయోగేన సయే త్కాల మతద్వికః॥ ౩౫౯॥

తా॥ మఱియు బుద్ధిమన్తుడు వేదోక్తకర్తముల నేదిధమైలోఁ ములేకుండననుష్ఠించుచు నిత్యము వేదశాస్త్రముల సభ్యునించుచు జాగరూకై కాలమును గడపవలయును.

ఇతి శాండ్ల్యస్తోత్రౌ విశిష్టధర్మశాస్త్రే చతుర్థోఽధ్యాయః ।
శాండ్ల్యస్తోత్ర తి యనెడి విశిష్ట పరమధర్మ శాస్త్రమందు నాగ్రవ
యథాయము ముగిసెను.

పశ్చిమాధ్యాయ వ్రారమ్భః ।

యామిన్యాం యోగకాలేతు య త్కార్యం యోగిభి ర్నరైః ।

త ద్వత్కామి సమాసేన శృణుధ్వం మునిపుజ్జవాః॥ ౧॥

తా॥ ఓమునిశ్రేష్ఠులారా! రాత్రి యోగకాలమందు యోగులచే జేయఁదగినది యేదో యద్దానిని సంగ్రహముగాఁ జెప్పెన వినుడు. యోగమనఁగా ధ్యానము.

అధివృక్షప్రమాణేన దృశ్యమానే దివాకరే ।

విధాయ దేహశుద్ధించ వాసో విపరిధాయః॥ ౨॥

ప్రోక్షణాచమనే కృత్వా దద్యా దర్శ్యంచ పూర్వవత్ ।

ధ్యాయ న్నేవ పరం బ్రహ్మ యావ న్నక్షత్రదర్శనమ్ ॥

తా॥ సూర్యుడు, ఒకగొప్పవృక్షమంతయైరునట రాగానే తాను దేహశుద్ధినిచేసి కొని మడిచిస్త్రీమును భరించి శిరస్సున జలమును బ్రోక్షించుకొని యాచమించి మునుపటివలె సూర్యున కర్ఘ్య మొసఁగి పరబ్రహ్మమును నక్షత్రములు గనఁబడనంతవఱకు ధ్యానించుచునే యుండవలయును.

జవే ద్భివ్త పవిత్రంవా మానసం మాన మాస్థితః ।

అభిగమ్య యథాపూర్వ మర్చయిత్వా యథావిధి ॥ ౪॥

తా|| మనస్సును బరిశుద్ధమునుగాఁ జేసికొని యెవరితోను మాటలాడక మునుపటివలెఁ బరబ్రహ్మమందు మనస్సు నిలిపి యథావిధిగాఁ బూజించి పరబ్రహ్మశ్రుతమును జపింపవలయును.

సన్ద్యయో దుభయోః కార్యా పూజా పరమపావనైః ।

త్రికాలం ద్రవ్యయోగేన తథా నైమిత్తికార్చనా ॥ ౫॥

మఱియుఁ బరిశుద్ధావస్థకరణము గలవారై ప్రాతస్సాయంకాలములయందుఁ బరమాత్మ నుద్దేశించి మానసపూజ చేయవలయును కాలత్రయమందును ద్రవ్యములతోఁ బూజింపవలయును, మఱియు సప్తే యేకాదశీవ్రతము మొదలగువానియందు నైమిత్తికపూజను జేయవలయును.

హుత్వా జప్త్వా తథా స్తుత్వా యోగం కుర్యా దతన్ద్రితః ।

పుష్పానులేపనైర్దివ్యై రఘ్నపూర్వై ర్యథావిధి ॥ ౬॥

తా|| అగ్నియందు వ్రేల్చుఁదగినపస్తువులను వ్రేల్చి జపించి పొగడి దివ్యపుష్పము లను దివ్యచంద్రమును, అఘ్న పుచ్చినతరువాత యథావిధిగా సమర్పించి యెచ్చరికతోఁ బరమాత్మను ధ్యానింపవలయును.

భక్తిజ్ఞానక్రియావృద్ధి రయత్నేనైవ సిద్ధతి ।

నక్తం కుటుమ్బికోఽశ్నీయా ద్ధితం పథ్యం సుతృప్తిమత్ ॥ ౭॥

తా|| కుటుమ్బవస్తుఁడురాత్రి హితంబును బధ్యంబు నైనపదార్థమును నిత్యము తృప్తిగా భుజింపవలయును. అట్లు భుజించినయెడల భక్తియు జ్ఞానంబును గర్తానుష్ఠానంబునవ్రయత్నముగానే సిద్ధించును.

సర్వంచ తిలసమ్బద్ధం దధికాకంచ వజ్రయేత్ ।

ముద్గసంబద్ధి సర్వంచ శుక్తం కాలాన్తరే భవేత్ ॥ ౮॥

తా|| సూనెకలిసినపదార్థములును బెరుగుతోటకూరయును బెసరపప్పుతోఁ జేరినపదార్థములను భుజించుచుండినఁ దత్కాలమం దేమియుం జేయకున్నను గొంత కాలమునకు శరీరమున కేదైనను వ్యాధి గలుగఁ జేయును గావున దుఃఖకరములై యుండును గనుక వానిని విడువవలయును.

ఆపూవవర్జం తచ్ఛాపి వర్జ్యమేవ దినాన్తరే ।

శుక్లం పక్వం తథా వస్తు సఘృతంకాకమేవచ ॥ ౯॥

తా|| అపూవముల సంతగా భుజింపఁగూడదు, బూర్వదిశమందుఁ జేరినవానిని బొత్తిగా భుజింపనే కూడదు ఎంతిపోయినవారయి వండి భుజింపఁ గూడదు. శ్రేణిలర కాయ మొదలై నచయదుగలకాకంబులను భుజింపఁ గూడదు

పరిభూతంచ నిర్ణీకం నపర్యపితదోషభాక్ ।

దభ్యన్నం పాయసాన్నంచ గుడాన్నంచ ఘృతౌదనమ్ ॥ ౧౦॥

తా|| పెరుగన్నము పాయసము చక్కెరపొంగలి చేతియన్నము ఇవిబాగుగాఁ బక్వములై పరిశుద్ధము లైనయెడలఁ బిడ్డిదోషముగలవి గావు.

అపూచానిచ భర్జ్యాని నపర్యపితదోషభాక్

తద్రూపేణ పునరి పక్వం రసగన్ధాస్తరాన్నితమ్ ॥ ౧౧॥

తా|| వేయింపఁదగిన యన్నము మొదలైన యపూవములును మఱలఁ బక్వములై మునుపటి రసగన్ధములకంటె వేఱురసగన్ధములు గలవి యైసవత మనఁ జల్లిదోషము గలవి గావు

అన్యోపయుక్తశేషంచ వర్జ్యం స్యా ద్దవ్యవర్జితమ్ ।

భక్ష్యాపూపఫలాదీనాం గవ్యానామపి భోజనే ॥ ౧౨॥

తా|| ఇతరులు భుజింపగా మిగిలినయన్నమును భుజింపఁగూడదు. గోవుపాలు పెరుగు మొదలైన పదార్థము లష్టుకాదు. అనఁగా నన్యములు భుజింపఁగామిగిలినను భుజిం పవచ్చును అట్లే భిక్ష్యములు అపూవములు పలములు మొదలగుపదార్థములును ఆవు నెయ్యి పెరుగు పాలు గలిసినపదార్థములు నొకరు భుజింపఁగా మిగిలినను భుజింపఁద గినవి యగును

రోగోపఘాతనే నస్యా త్పున ర్భోజనదోషభాక్ ।

కాలయోగంచ కృత్యైవ భోజనం యోగ మాచరేత్ ॥ ౧౩॥

తా|| రోగప్రతిబద్ధము గలిగినపుడు మఱలమఱల భుజించినను దోషము లేదు. ఆయిన నన్నుడుకాలోచితముగా భుజించియే ధ్యానింపవలయును.

రాత్రౌ మజస్రయోగ స్స న్యథాకామం సమాచరేత్ ।

భగవత్సన్నిధానేవా వివిక్తేన్యత్ర భూతలే ॥ ౧౪॥

తా|| రాత్రియందు భగవత్సన్నిధియందైనను మఱియొకనిర్దేశమందైనను నెవ నొది యెడతెగఁబడిఁ బరమాత్మను గనయిష్టప్రకారము ధ్యానింపవలయును.

యోగం కుర్యాత్సమాధాయ యథాస్థానాసనో వశీ ।

ఉపలిప్తే శుచౌ చేశే కుశానాస్తీర్య భూతలే॥

౧౫॥

తా॥ తగినచోటు తగినయోగసమయము గలవాడై జితేంద్రియుడై గోమయముతో సమీకరింపఁబ్రదేశమందు దిర్ఘలను బలచుకొని కూర్చుండి మనఃస్వయ సరిపఱచుకొని యుచున్న భాగ్యనింపవలయును,

శుద్ధాసనం సమాధాయ వస్త్రే శాస్త్రణయా చ్చ తత్ ।

చీరం శుక్లీకృతం చర్మ మార్గం వేత్రకృతం తథా ॥

౧౬॥

అశీర్ణ మేకవర్ణంచ యోగే స్యాదాసనం దృఢమ్ ।

తా॥ పరిశుద్ధ మైనయోగసమయము సరిగా చేసికొని దానిని వస్త్రముతోఁ గప్పవలయును ఆన వస్త్రము తెల్లనినారమడిగా నుండవలయును ఆయాసము జంకతోలుగానైనను, పేములతోనల్లినదిగానైన నుండవలయును అట్టియోగసమయము జీర్ణించినదిగానుండఁగూడదు, ఒకరంగు గలదిగా నుండవలయును, గట్టిదిగా నుండవలయును. అట్టియోగసమయనే యోగమందుచుకొని యుచున్న వలయును యోగలక్షణము త్తిరస్థోకమునఁ జెప్పఁబడును.

ఈశ్వరశః పరమాత్మాఽయం ప్రత్యగాత్మా తధేదృశః ॥

౧౭॥

తత్సబ్ధానుసన్దాన మితి యోగః ప్రకీర్తితః ।

యోగో నామేన్ద్రియై ర్వశ్యై ర్బుధే ర్బుధ్విషాణి సంస్థితిః॥

౧౮॥

తా॥ పరమాత్మ యిట్టివాఁడు అట్లే యీ ప్రత్యగాత్మ యిట్టివాఁడని అపరమాత్మ ప్రత్యగాత్మలసంబధము ననుసన్ధించుటయు, ఇద్వియములను వశపఱచుకొని బుద్ధిని బ్రహ్మమందు నిలుపుటయననది యోగమనఁబడును

సచ్చేన్ద్రియైః ప్రయుక్తైర్వా భగవత్కర్తృవిస్తరే ।

అభాసజ్ఞానినో జ్ఞానం యోగం కర్తృ పృథ క్పృథక్ ॥

౧౯॥

దదన్తి సతథా జ్ఞేయం త్రయమేకం విదు ర్బుధాః ।

భిత్తివర్ణవియోగేన యథా చిత్రం సలభ్యతే ॥

౨౦॥

కర్తృజ్ఞానం తథా యోగం వినా యోగోనలభ్యతే ।

అజ్ఞాన్త్యైకాయనాచారం కర్తృయోగం పదన్తిహి ॥

౨౧॥

తా॥ భగవద్భూతాచార మైనకర్మమును బూర్తిగాఁ జేయుటకై సర్వేంద్రియములను భగవద్భూతయందు లగ్నము లగునట్లు చేయించివలయును. అట్లుచేయించుట దినసర్వేంద్రియములచేతను గలిగిగోచింపజేయుచు యోగమును గర్తవ్యమును ఆభాసజ్ఞానముగ లభించు అనగా నామాన్యము చేయుచేయుగాఁ జెప్పుచున్నారు గాని యట్లు తెలిసికొనఁగూడదు తెలిసినవారు మూఁటిసోకదానినిగా ననఁగాయోగమునుగాఁ జెలిసికొనుచున్నారు, విలయనఁగా నొకగోడయందు రంగుచున్నాయటవలనఁ జిత్రపు లభించుచున్నదిగాని గోడ రంగులు వీనిచేరిక లేనియెడలఁ జిత్రము లభింపదుగదా. అట్లేకర్మముజ్ఞానము వీనిచేరికగలిగినప్పుడే యోగములభించుచున్నదిగాని వానిచేరికలేకున్నయోగము లభింపదు గనుకఁ గర్మజ్ఞానములు వాసిసంయోగము, యోగమని చెప్పువలయును. తెలియనివారు ఏకాయనాచారమైనకర్మమును యోగమనుచున్నారగదాయన్ననో అట్లు జ్ఞానముచెప్పురుగనుక నది సరిగాదని తెలిసికొనవలయును అట్లు త్రుర్లోమునఁ జెప్పఁబడును, భగవద్మండోక్తంజే లక్ష్యస్థానముగలయనుష్ఠానముగలది, యేకాయనాచారము

సమర్థుఁడైన మిదం ప్రాజ్ఞా వదన్త్యచ్యుతయోగిః ।

యోగధర్మ ఇతిభ్యాత స్సాక్షా ద్భాగవతో విధిః ॥ ౨౨॥

తా॥ యోగస్వరూపమును బాగుగా నెఱింగినవా రీమౌవిజ్ఞానమును యోగమనిచెప్పుచున్నారు. ఇట్టియోగము ముఖ్యముగా భాగవతములకుఁ గావలసినవిధియని చెప్పఁబడినది

సర్వేంద్రియై రపి సదా యోగో యుజ్యత ఇత్యుతః ।

అనుసన్ధానవిజ్ఞానయోగేన బ్రహ్మశాశ్వతమ్ ॥ ౨౩॥

తా॥ ఇది సర్వేంద్రియములతో నెప్పుడును జేరుచున్నదిగయక యోగమనఁబడెను జీవాత్మ పరమాత్మలసంబంధముల ననుసన్ధించుట జీవాత్మ పరమాత్మజ్ఞానము వీనిసంబంధము చేత కాశ్యత మైనబ్రహ్మము పొందఁబడుచున్నది-

యథార్హ మింద్రియై రాత్తా సేవ్యతే సత్కియావరైః ।

బుద్ధిసంస్థం పరంజ్ఞానం బుద్ధ్యా బుద్ధ్యంతే తత్త్వమ్ ॥ ౨౪॥

తా॥ సత్కర్మముల ననుసఁగించెడివారు తమయోగమును సత్త్వముగా నెఱింగియును అతో నాత్మను సేవించుచున్నారని మఱియును బుద్ధియందు సర్వవిధములను గానఁగొనఁగల నదియు సర్వోత్కృష్టంబును జ్ఞానరూపంబు నైనపరబ్రహ్మమును గానఁగొనఁగల చున్నారు.

విశుద్ధైర్ద్వియైరేన బోధ్యం త చ్చక్యతేనయా ।

ఇన్ద్రియాణాం విశుద్ధత్వం భగవత్కర్మ యోజనాత్ ॥ ౨౫॥

తా॥ ఇట్టి బుద్ధితోఁగూడిన పరిశుద్ధేన్ద్రియములచేతనే యాపరబ్రహ్మము తెలిసి
కొగ శక్తిమైనది. భగవత్తుఖోల్లాసకరము లైనకర్మములయందుఁ జేరుటవలన నిన్ద్రియ
ములు పరిశుద్ధము లగుచున్నవి-

సర్వకర్మనివృత్తిర్యా దుర్లభా సా శరీరిణామ్ ।

అసద్విషయసంసరై ర్ద్వియై ర్విహతా మతిః ॥ ౨౬॥

తా॥ శరీరధారు లేకర్మంబులను జేసినను ఫలమును గోరక భగవత్తుఖోల్లాసార్థము
చేయవలయునుగాని ఫలమును గోరి చేయఁగూడదు లోక మందట్లు చేయుట దుర్లభము.
ఇన్ద్రియములు చెడ్డవిషయములతోఁ జేరుటవలనఁ జెడ్డవి యగుచున్నవి. అట్టిచెడ్డయ
న్ద్రియములతోఁ జేరుటవలన బుద్ధి చెడిపోవుచున్నది.

సశక్తోతి పరం గన్తు మవిధేయాశ్వయానవత్ ।

భగవత్కర్మసంసక్తై ర్ద్వియై ర్విమలా మతిః ॥ ౨౭॥

ప్రయాతి తత్పరం దీపైః పదార్థా నివ దృష్టిశి ।

తా॥ తనకణఁగని గుఱ్ఱముచేఁ దాను బోఁదలఁచినచోటి నెట్లుపొంద శక్తుఁడుగాఁ
డోయట్లు దుర్విషయములతోఁజేరిన స్వాధీనములుగానియన్ద్రియములచేరి జరఁబ్రహ్మము
ను బొందక శక్తుఁడుగాఁడు, కావున నిన్ద్రియములను జెడ్డవిషయములయందుఁబోనియఁ
గూడదు. అట్లు పోనిచ్చిన నవిచెడును, చెడిన యాయ్విన్ద్రియములతోఁజేరిన బుద్ధి చెడును.
అట్లుచెడకుండ నిన్ద్రియములను భగవత్తుఖోల్లాసకరము లైనకర్మములయందుఁ బ్రవర్తిం
పఁజేయవలయును, అట్లు చేసినయెడల భగవత్కర్మాసక్తమైన యిన్ద్రియములచే బుద్ధి
పరిశుద్ధమైయుండును అట్టిబుద్ధి భగవత్కర్మాసక్తేన్ద్రియములచేత, రాత్రి దీపములచే నేతే
న్ద్రియముపదార్థములను తెలిసికొన్నట్లు ఆపరబ్రహ్మమును తెలిసికొనును

యథాచిద్ర ఘటస్యాస్తః ప్రదీపే స్థాపితే నిశి ॥ ౨౮॥

భ్యోతిర్దయాని చ్ఛిద్రాణి తథా ద్వారాణి యోగినః ।

అజ్ఞానతమసాపూర్ణే హృదయే మూఢచేతసామ్ ॥ ౨౯॥

ద్వారాజ్యేవతమః పూర్ణాన్యకృత్యా న్యేవ కుర్యతే ।

సర్వధా యోగ ఏవాయ మేవ మేకాయనోమునిః ॥ 30॥

తా॥ యోగముగల యోమహర్షులారా! చిట్టలకుండలో దీపములవలెను తేజో మయములై యాచర్యద్వాఽఽమలైట్లు ద్వారములేయగునో అనగా ఎఱువులను దెలుపు నవికావో యట్లు అజ్ఞానాన్ధకారముచే నిండిన మూఢులహృదయములో నున్నజ్ఞానేంద్రియము లజ్ఞానావృతములై యుండును అనగా నిట్లుకార్యము చేయవలయు ననెడిజ్ఞానము గలవిగావు గనుక బాపకార్యములను జేయుచుండును. కావున నీయోగమిట్లు పాప నివర్తకమై సర్వవిధముల చేతను మననశీలమై పరబ్రహ్మపాక్షిసాధనమైయుండును.

మనసా కేవలం రాత్ర్యాం సంప్రీయేత న చావ్యధా ।

ఇన్ద్రియైరిక్ష్పతైస్తైర్ని మనోబ్రహ్మణి బధ్యతే ॥ 31॥

తా॥ ఇట్టి యోగముగలవానికున శుని నిర్వికారమగుటచే మిక్కిలియానందముగ లభియుండునుగాని యోగాభ్యాసముకంటె వేఱుమార్గ ముచేసెడియానందముగలదిగాను దుఠియు నవృద్ధిన్ద్రియములును నిర్వికారములై యుండునుగావున మన శుని దుర్విషయములకు లోబడక బ్రహ్మమందు లగ్నమైయుండును.

న బధ్యతే త నిర్మూలం పారదద్రవ చిన్ద్రవత్ ।

అస్థిరే మనసి ప్రోతో విషయానే వధావతి ॥ 32॥

తా॥ ఆమనశుని పాదరసపుబొట్టువలెఁ జిచ్చులమైనది. కావున నది పాదరసపు బొట్టు నీటివెల్లువమీఁదఁ బరుగెత్తినట్లు దుర్విషయములమీఁదికిఁబరుగెత్తును అట్లు పరుగెత్తుకుండ మనశును, పాదరసమును దానిస్వరూపము మాటునట్లు విడిచి బద్ధించినవిధమున సంసారబంధములమైన యరిషడ్వర్గసంబంధము లేకుండునట్లుకట్టిజేయ వలయును. అట్లు కట్టఁబడనియెడల పాదరసము వెల్లువమీఁదికిఁ బోయినట్లుమనశుని దుర్విషయములమీఁదికిఁ బోవును.

మనస్తదాహృతం ముగ్ధం రమతే తత్సమాధిభిః ।

నియోజ్యం సత్క్రియాన్యేవ స్వానిబద్ధం పరేమనః ॥ 33॥

తా॥ మనశుని తెలివిలేనిదైనయెడల దుర్విషయములచే నీకువఁబడినదై దుర్విషయాసక్తిచే దుర్విషయములయందుఁ బగులకొని యుండును కావున నట్లుగాకుండి పశపణుచుకొని పరబ్రహ్మము నిమిత్తము సత్కర్తృబలయందే మనశుని జేర్చవలయును

పరే-అశుచో నిమిత్తార్థమందున ప్రతి నిమిత్తార్థార్థయోగే-ఇది 'సప్రమ్యధికరణేచ' ౨-౩-౩౬-అను సూత్రమవలది వార్తికము చర్చణిదీప్తిసంహన్తి, దస్తయ్యార్థనిఘణ్ణరమవ చర్చనునిమిత్తము పులిసంపుచున్నాఁడు దస్తములనిమిత్తము గణచును సంపుచున్నాఁడు ఇది యదాహరణము పరబ్రహ్మప్రాప్తికై మనస్సును సత్కర్తృములయందే చేర్చవలయు ననుట.

రమతే తత్పరే జైవ స్వాధీనాక్షగణ స్సుఖమ్ ।

సమ్యక్ కృద్విషయేష్వేవ నియుక్తై రిన్ద్రియైర్తనః ॥ ౩౪॥

తా॥ అట్లు సత్కర్తృములయందుఁ జేర్చుటచేతనే చక్షురాదీన్ద్రియములు స్సుఖముగానుండును. మఱియును సద్విషయములయందు బాగుగాఁజేర్పఁబడిన ఇన్ద్రియము లచేతనే మనస్సును సుఖముగానుండును.

బద్ధం బ్రహ్మణి కాలేన నిష్ఠితై రేవ తిప్తతి ।

యథాత్మ భగవత్పాదసరసేరుహయోర్తనః ॥ ౩౫॥

అట్లు చక్షురాదీన్ద్రియములు దుర్విషయాసక్తిలేక నియమముగలవిగా నుండినవే మనస్సు సత్కర్తృములయందుఁ దగులుకొన్నదై శ్చిరముగా నిలిచియుండును. అట్లే కాల క్రమముగా భగవత్పాదారవిష్టములయందును నిలిచియుండును. బ్రహ్మశబ్దమునకు నిచ్చుట వేదమర్థము లక్షణిచే వేదోక్తసత్కర్తృము అర్థము

నిశ్చలం రమతేఽచ్చిద్ర కృతకృత్య స్తథాబుధః ।

అనిర్జితేన్ద్రియోఽసిద్ధో భగవద్యోగ ఏవసః ॥ ౩౬॥

తా॥ అట్లు మనస్సును భగవత్పాదారవిష్టములయందు నిశ్చలముగా నిలిపినవాఁడు జ్ఞానియై కృతార్థుడగును గనుక నిర్వాధముగా బ్రహ్మనందము నొందుచున్నాఁడు. వాఁడే భగవద్యోగముగలవాఁడు నగును జితేన్ద్రియుఁడు గానివాఁడు కృతార్థుడగుగాఁడు గనుక వానికి బ్రహ్మనందము భగవద్యోగంబును లేవు

జహాతి భగవత్కర్తృ పతిఙ్గోయాతి రారవమ్ ।

యోగోఽయమేవ యోగాచ్చ బాహ్య యే నాథయోఽభవత్ ॥

తా॥ బాహ్యోగములును మనోవృద్ధులును, ఏకర్తయోగమువలనఁగలుగవో యట్టిదే శర్తయోగము. అట్టిభగవత్కర్తృయోగమును విడిచినవాఁడు పతితుఁడై రారవనరకము నొందును.

సర్వం శరీరక్లేశాయ యోషు కృష్ణోన చిన్త్యతే |

ఉత్సృజ్య భగవత్కర్త సంన్యాసే హతసంశయాః || 3౮ ||

నిష్ప్రయోజనదేహీనాం తేషాం న సులభో హరిః |

తా|| ఏకర్తయోగములయందుఁ గృష్ణుఁడు స్వరంపఁడఁడో యట్టివారికర్తాను స్థాన మంతయు శరీరాయాసమునకే యుపయోగించును. ఇతీయును భగవద్భోజ్ఞాపకరములైన కర్తములనువిడిచి యట్టికర్తత్యాగమందు సందేహములేనివారెవరో యిష్టపారిజన్యము వ్యర్థము అట్టివారికి శ్రియఃపతి సులభుఁడుగాఁడు

ఇన్ద్రియాణి ప్రవృత్తాని కర్తస్త్వితి నహీయతే ||

3౯ ||

హీయతే సౌ తథా జ్ఞానీ నిషిద్ధే స్వనృతో యథా ||

తా|| జ్ఞానభక్తి నైరాగ్యములు గలవాఁడై శాస్త్రనిషిద్ధకర్తృబలను విడిచి వినిత కర్తృబలను జేయువాఁడనుగ్రహింపఁబడినట్లు జ్ఞానభక్తి నైరాగ్యములలేక కర్తృబలను జేయువాఁడు భగవద్దనిచే ననుగ్రహింపఁబడును. హీయతే-ఓహాకోగతా - కర్తణిలట్ హీయతే-గమ్యతే-వ్రాప్యత ఇత్యర్థః

భగవత్సం సముద్దిశ్య తదేక శరణా నరాః ||

౪౦ ||

కదా చిన్న చ హీయస్తే కామ్య కర్తరతా ఆసి ||

తా|| నారాయణుఁడొక్కఁడే రక్షకుఁడని తలంచి నారాయణు మద్దేశించి యెవరు కర్తృబల ననుష్ఠించుచున్నారో యట్టివారికవేళ నైహికఫలమునుగోరినను భగవద్దనిచే ననుగ్రహింపఁబడుదురేకాని యొకానొకప్పుడును విడువఁబడురు హీయస్తే - ఓహాకో - త్యాగే - కర్తణిలట్ - హీయస్తే త్యజ్యస్తే

ఉక్తం శ్రుతం స్మృతం దృష్టం స్పృష్టం రసితమేవతత్ || ౪౧ ||

అవకాద్యాతి తచ్చిత్త మిదం తస్మాద్విసర్జయేత్ ||

తా|| ఏకారణమువలన, చెప్పఁబడినదియు వినఁబడినదియు తలంపఁబడినదియు చూడఁబడినదియు తాకఁబడినదియు అనుభవింపఁబడినదియు అవకాత్మా, అనగా నున్న క్షేయిండి పోవుచున్నవో యాకారణమువలన నట్టి చిత్తమును, అనగా ధారణశక్తి లేని చిత్తమును విడువవలయును. అనగాఁ జెప్పఁబడినది మొదలైనవి పూనికతో మన సున నిలచునట్లు చేసికొనవలయును అట్లుచేసికొనుటచేతనే ఫలముగలదుగాని లేకున్న ఫలములేదనుట

యథాయథా పరిచయం యత్రయత్ర కరోత్యయమ్ ॥ ౪౨॥

తథాతథా స తన్నిష్టో రమతే తత్రతత్రచ॥

తా॥ ఈజనుఁ డేమేవిధముగా నేమేచోటఁ బరిచయమును జేయుచున్నాఁడో యాయావిధముగా నయ్యేచోట దానియందే లగ్నమైనమనస్సుగలవాఁడై క్రిడించుచున్నాఁడు

అథాగవతభాగస్థా క్షీయతే వాసనా యథా ॥ ౪౩॥

తథా యతేత పురుషో మనోవాక్కాయ కర్తృభిః 1

సర్వత్ర మైత్రీః కుర్వీత వివాదం నాచరేత్కచిత్ ॥ ౪౪॥

తా॥ భగవద్భక్తులు గావించి దిక్కుననున్న మహాప్రవర్తనమెట్లు సళించునో యట్లు పురుషుఁడు మనోవాక్కాయ కర్తములచే యత్నింపవలయును మఱియు నందఱితోను మైత్రిచేయవలయునుగాని యొకానొకప్పుడును గలహమును జేయఁగూడదు.

న నాసాచపలః కర్షీన జిహ్వచపలో భవేత్ 1

అన్యేషా మిన్ద్రియాణాంచ చాఖ్యం చర్జయేద్భృథః ॥ ౪౫॥

తా॥ ఇన్ద్రియములు విద్వాంసునిగూడ భజపఱుచుకొనునుగావునఁ దత్త్వముబది పినవాఁ డగుకర్తరుఁడు ముక్కు నాలుక మొదలగు సర్వేన్ద్రియముల చాపల్యమును విడువవలయును. అనఁగా శాస్త్రసంఘతములుగాని స్రక్ష్మస్తవవనితాదిభోగములయం దాశను విడువవలయుననుట.

నాన్యై రవమతో ద్రుష్యే న్నాన్యభక్తాః సమాశ్రయేత్ 1

అధీనం నోత్సృజేచ్ఛాస్త్రం నట్రూయా దనృతం క్యచిత్ ॥ ౪౬॥

తా॥ ఇతరులు తన కవమాఙ్మును జేసినను వారికిఁ దాను ద్రోహమును జేయఁ గూడదు. నారాయణునికంటె నితరులకు భక్తులైనవారిని నేవింపఁగూడదు. తనకు స్వాధీనమైన శాస్త్రమును విడువఁగూడదు. ఎప్పుడు ససత్వియును జెప్పఁగూడదు.

శవధం నాచరేత్వాదం సంస్పృశ్య గురుదేవయోః 1

వాచికర్మణి చిత్రేచ సర్వదా యత్కుచి ర్భవేత్ ॥ ౪౭॥

అతన్నితశ్చ శాస్త్రార్థే యోగసిద్ధిం స గచ్ఛతి 1

తా॥ గురుపాదమును దేవపాదమును దాకి ఒట్టు పెట్టఁగూడదు. మతీయు నెవఁ డెల్లప్పుడును మనోవాక్కాయకృత్తుడైయు, శాస్త్రార్థమందు జాగరూకతయును గల వాఁడగునో వాఁడు యోగసిద్ధిని పొందుచున్నాఁడు.

అనుల్బణాచ్ఛద్రవాసా నియతాసన భోజనః ॥ ౪౮॥

అనుల్బణజనైర్యుక్తో యోగసిద్ధిం స గచ్ఛతి ॥

తా॥ సన్న నిదియు చినుగనిదియునైన వస్త్రమును ధరింపవలయును ఆహారమును భోజననియమమును గలవాఁడై యుండవలయును గర్వింపనిజనులతోఁ గలిసి మెలసి యుండవలయును. అట్లుండువాఁ డెవఁడో వాఁడు యోగసిద్ధిని పొందు చున్నాఁడు

నక్తం ససంచరే ద్యోగీ సంచరేద్యది దండధృత్ ॥ ౪౯॥

ససహాయ స్సావకాశే సంచరే తాగ్య గౌరవాత్ ॥

తా॥ యోగముగలవాఁడు రాత్రి సంచరింపఁగూడదు ఒకవేళ ముఖ్యమైనకార్య మునకై పోవలసినపక్షమునఁ జేతఁగొయ్యను తెట్టుకొని యెవనినైనను దోడుచేసికొని విశాలమైన పీఠియందు నడిచిపోవలయును.

కూపంచ వృక్షమూలంచ సభావాసం రిపోర్గ్యహమ్ ॥ ౫౦॥

శూన్యాయతనమేవాపి నవిశే న్నక్త మజ్ఞసా ॥

తా॥ రాత్రియందు బావి చెట్టు మొదలు సభాప్రదేశము శక్రువిగ్రహము పాడు పడినయిల్లు పీనియందు విచారింపక శీఘ్రముగాఁ బ్రవేశింపఁగూడదు

నక్త ముచైచ్చర్న వక్తవ్యం వివాదం నస్తరే ద్యుధః ॥ ౫౧॥

తా॥ తెలిసినవాఁడు రాత్రియందు గట్టిగా మాటలాడఁగూడదు. కలహవార్తనున్న రింపనుగూడదు.

నిష్పదీపే నభుజ్జీత విశేషా నిభృతే పునః ।

ప్రాగ్రాత్రే ర్యోగ మాప్థాయ భుక్త్యాచ మిత మత్సరః॥ ౫౨॥

ప్రాక్షితం సపవిత్రాద్భి రావిశే చ్చయనోత్తమమ్ ।

యావ నిద్రా సమభ్యేతి తావచ్చ మథనా జపేత్ ॥ ౫౩॥

తా॥ దీనిములేనియింట భుజింపఁగూడదు భుజించుచుండఁగా దీపమాటిపోయిన పక్షమున కేసింపిన యన్నమును బొత్తిగా భుజింపఁగూడదు రాత్రి మొదటి యామ మందు భగవద్దేని ధ్యానించి మితముగా భుజించి కొంతసేపు భుక్తాయాసమును దీర్చికొని మెల్లగాఁ బడకదగ్గఱకుఁబోయి యాపడకను నీటిలో ముంచినదర్శలతోఁ బ్రోక్షించి దానిమీఁదఁ బ్రవేశింపవలయును నిద్రచచ్చునంతవఱకు మనస్సులో భగవద్దాస్త్రమును జపింపవలయును

నిద్రాస్తరే ప్రబుద్ధస్స స్కీర్తయే ద్భగవద్గుణాన్ ।

తా॥ నిద్రామధ్యకాలమందు మెలఁకువ వచ్చినపక్షమున లేచికూర్చుండి భగవద్గుణములను గీర్తింపవలయును,

నువస్త్ర వేషధరయా స్నాతయా శ్చ ద్ధచిత్తయా ॥ ౫౪॥

అరోగయా దయితయా స్వయమేవం విధోవిశేత్ ।

తా॥ గృహస్థు, స్నానముచేసి పరిశుద్ధకరీరముగలదై మంచినస్త్రీమును మంచినగలను ధరించి మంచివేషముగలదై మనస్సుద్ధిగలదై రోగములేని దైవభార్యతోఁగూడదాసు నట్టిగుణములు గలవాఁడై పడకమీఁదఁ బ్రవేశింపవలయు

థాతుక్షయో రోగవృద్ధి రశ్రీ సత్కర్తృవిప్లవః ॥ ౫౫॥

సాభాగ్యాయు ర్యశోనాశః పుంసాం స్త్రీష్వతీసజ్జీనామ్ ।

తా॥ స్త్రీలయిం దతిసద్గముగలపురుషులకు, పీర్యనాశము రోగవృద్ధి ముఖమున వర్చస్సులేఖండుట సత్కర్తృములకు విఘ్నము విరూపత్వము ఆయుర్మాతము కీర్తినాశమును ఇవి గలుగును.

గాయతాం భగవద్దాథాం కుర్వతాం స్తోత్ర ముచ్చక్షేః ॥ ౫౬॥

శృణ్వ త్రోచ్చిత్ర సుఖం నాదం నిద్రా మనుభవే ద్బుధః ।

తా॥ భగవత్కథలను గానముచేయువారియొక్కయు భగవద్దేని బాగుగా స్తోత్రముచేయువారియొక్కయు, త్రోత్రసుఖకరమైననాదమును వినుచుఁ దెలిసినవాఁడు నిద్రామనుభవించువలయును.

స్వప్నేషుచైవ దృష్టేషు ప్రియాం భార్యాం గురుం తథా ॥ ౫౭॥

విసా న కథయే త్వన్నమన్యేషాం స్వన్న మేవవా ।

తా॥ స్వప్నవృత్తాంతమును బ్రయభార్యకును గురువునకును జెప్పవచ్చునుగాని యి
తదలకుఁజెప్పఁగూడదు నాకు స్వప్నమైన దనియుం జెప్పఁగూడదు.

దుస్స్వప్నదర్శనే సద్య ఉత్థాయాఽమ్బు కృతక్రియః॥ ౫౦
ప్రణమ్య పాదయోద్ధేవం జవ్త్వా స్తోత్రాణి కీర్తయేత్ ।

తా॥ దుస్స్వప్నముం గన్న పుడప్పుడే లేచి జలముతోఁగాలు నేతులు గడిగొని
నేత్రములను శుభ్రపఱచుకొని భగవత్పాదారవిందములకు మ్రొక్కి భగవంతుని స్తోత్రము
లను బరింపవలయును.

దుస్స్వప్నానుగుణం ప్రాతే స్నానదానార్చనాదిభిః॥ ౫౧॥
కుర్యాద్విశేషవ త్కర్మ యథాచిత్తం ప్రసీదతి ।

తా॥ తాను గన్న దుస్స్వప్నమునకుఁ దగినట్లు ప్రాతఃకాలమందు స్నానముచేసి
తిరువారాధనము దానము మొగలైన కర్మములను తనచిత్తము నిర్మలమగునట్లు విశేషము
గాఁ జేయవలయును.

సుఖనిద్రారతః కాలే హస్తేత్యుత్థాయ సత్వరః॥ ౫౨॥

ప్రత్యౌశ్య పాదా వాచమ్య యుజ్జీతాపి యథావిధి ।

ఆద్యస్తవర్జం నిద్రాయా యోగ్యం యామద్యయం నిశీ॥ ౫౩॥

తా॥ సుఖనిద్ర పలయునని కోరినవాఁడు సంతసించి త్వరగలవాఁడై లేచి పాద
ప్రత్యౌశనమును జేసికొని ఆచమనముచుజేసి యథావిధిగా భగవంతునిధ్యానించి నీద్రంపవల
యును మొదటిజాము కడపటిజాము విడిచి మిగిలినరెండుజాములకాలము నీద్రంపవల
యును రాత్రియం దదియే నిద్రంపఁదగినకాలము

చతుర్థయామ ఉత్థాయ యోగీ యోగం సమాచరేత్ ।

సాక్షాత్పరమయోగస్తు ద్వాదశకాక్షరవిద్యయా॥ ౫౪॥

తా॥ నాల్గవజామున లేచి యోగశీలుఁడు యోగమును (ధ్యానమును) జేయవల
యును ఆయోగము ద్వాదశకాక్షరమస్త్రముతో సాక్షాత్తుగాఁ జేయవలయును. “ఓం
మౌభగవతే నామ దేవాయ” అనునది ద్వాదశకాక్షరవిద్య యని పరశ్శ్రోకములచే స్పష్టమగు
చున్నది.

భగవద్వాసుదేవస్య పాదామ్బురహచిస్తనమ్ ।

ఓమిత్యేకాక్షరం సాక్షాద్వాసుదేవస్య వాచకమ్॥ ౫౫॥

తా॥ భగవంతుడు వాసుదేవునియొక్క పాదారవిందములను దలంచుటయే యుత్తమమైన యోగమనబడును అద్వాదశాక్షరమస్త్రముందు మొదటిదైన “ఓమ్” అను నొక యక్షరము శాక్షాత్తుగా వాసుదేవుని జెప్పునట్టిది.

ఓమి త్యుచ్చారణేనైవ వాచ్యమనీయతే పరమ్ ।

ఓమి త్యానీయ తచ్చ్రహ్నా నమస్కారపదేనతు ॥ ౬౪॥

వదీయం మత్కమద్యం తవైవేతి నివేద్యచ ।

అవ్యక్తార్థయా తస్య ప్రణవస్య విశేషతః ॥ ౬౫॥

తదధ్యోతనామేదం భగవత్పద మీరితమ్ ।

అస్మత్తా పిచ తద్వలప్త మిత్యనన్యపరం వచః ॥ ౬౬॥

తా॥ కనుక నీమస్త్రమును, “ఓమ్” అని యుచ్చరించుటచేతనే తద్వాచ్యమైన పరబ్రహ్మను స్మరింపఁజెను ఇట్లు “ఓమ్” అని పరబ్రహ్మమును స్మరించి “నమః” అనుపదముచే నాదియగు శరీరము నితరంబును నీదేయని తెలియఁజేసికొని ప్రణవార్థము గూఢముగానుండుటచే విశదముగా దానియర్థమును దెలుపుటకు నీభగవత్పదము అరంగా చనన్య సాధారణమైన వాసుదేవత్వచిహ్నము “వాసుదేవాయ” అను పదముచే జెప్పఁబడినది కావున నన్యమస్త్రములయందును అభగవత్పదము చేర్పఁబడియున్నదని యిది యితరదేవతావాచకంబు నగునని చెప్పఁగూడదు.

వాసుదేవేతి యదిద ముదితం తస్యచోఽరి ।

నమఃపదాత్పరం య త్స్యా దుపరిధం ఉదద్వయమ్ ॥ ౬౭॥

చతుర్థ్యస్త మభూ నిత్యం యోగినాం యోగసిద్ధయే ।

ఓంకారపదమప్యేకం యోగినాం యోగసిద్ధయే ॥ ౬౮॥

ద్వాదశాక్షరరూపేణ పరిణామ ముపాగతమ్ ।

తా॥ వాసుదేవ, అనుపదము పూర్వోక్తమైన భగవచ్చబ్దమునకు మీఁదఁ జేర్చునందుచు, నమః, అనుపదమునకుఁ బుంసంబుఁ జతుర్థ్యస్తమయైన యారెండుపదంబులను జేర్చి నమః పదమునకు మొదట నొంకారమును జేర్చినయెడల నది ద్వాదశాక్షరరూపముగాఁ బరిణమించిన మస్త్రమగును దానినెట్లు చెప్పవలయుననగా, ఓంనమో భగవతే వాసుదేవాయ, అని చెప్పవలయును. అది నిత్యము జపించినయోగులకు యోగసిద్ధినిగలిగించును ప్రత్యేకముగా నొంకారమును జపించిన నదియును యోగులకు యోగసిద్ధినిగలిగించును.

మన్త్రాస్తరే ష్వపి బుధా దేవతాస్తరభావిమః । ౬౯॥

ప్రయుజ్ఞతే తమోంకారం మన్త్రాణాం ప్రాణసిద్ధయే ।

మన్త్రాస్తరే ప్రయుక్త్యా దేవతాస్తరగోచరే ॥ ౭౦॥

అవ్యక్తార్థతయోంకారః కేవలేనైవ సాధకః ।

పశ్యయోగ శరీరాణామేవం జ్ఞానఐతా మపి । ౭౧॥

తా॥ ప్రాణములేని శరీరములెట్లు నిష్ప్రయోగములూ యట్లు ప్రణవముల్లోకేర నిమన్త్రములు ప్రయోజనములేనివి. కరెమునకు బ్రాణమువలె మన్త్రములవలె బ్రణవము ప్రధానము, కావున దాని నిఁక దేవతాబోధకమన్త్రములయందును దెలిసినవారు చేర్చుకొనుచున్నారు. అప్యశితరదేవతా బోధకమునగునని సంకేపము గలుగుచున్నదిగాని ప్రణవమునకప్పు డర్థము లేదు అయినను పిద్ధించిర కిచ్చయోగముగలవారికిని జ్ఞానయోగముగలవారికి నీప్రణవము మన్త్రమైరినిజేసి ఫలమునిచ్చుచున్నది

సమాపన్నేఽపితజ్ఞానే తన్మాత్రం నైవసాధనమ్ ।

అపశ్యయోగజ్ఞానానా సుపివేదవిదాం సృణామ్ ॥ ౭౨॥

ద్వాదశాక్షరయోగేన దూరశం తదిహన్తికే ।

తా॥ అప్రణవార్థజ్ఞానము గలిగినను అదిమాత్రము సాధనముకాదు యోగముజ్ఞానము పక్వము కాకున్నను వేదార్థము నెఱిగిన వారికి ద్వాదశాక్షరమన్త్రమునసాధనముచే దూరమునందున్న సర్వేశ్వరుఁడు దగ్గఱకు వచ్చును.

స్మృతమాత్రే మహామన్తే సుసూక్ష్మే ద్వాదశాక్షరే ॥ ౭౩॥

చిత్తదర్పణ సంక్రాంత స్సుసుఖం లక్ష్మ్యతే హరిః ।

తా॥ మిక్కిలి సూక్ష్మ మైనద్వాదశాక్షరమహామన్త్రమును స్మరించినంతమాత్రముచే శ్రీహరి వారి చిత్తమనెడి యద్దమందుఁ బ్రతిఫలించినవాఁడై సుఖముగా నేరింపఁబడుచున్నాఁడు. అనఁగా నామన్త్రముచే ంధ్యానించువారిమనస్సు మురికిలేనియద్దమువలెఁ గామత్రోధాదిరూపమలములేక స్వచ్ఛమైయుండునుగావున నట్టిమనస్సునందు భగవత్తుఁడు దర్పణమునందుఁ బ్రతిబిమ్మమువలె స్పష్టముగాఁగనఁబడును.

అతశ్చ ద్వాదశాక్షరేన స్వాధ్యాయేన జన్వాదనః ॥ ౭౪॥

అసన్నతాం ప్రయాత్యశు బ్రహ్మణ్యర్పిత చేకసామ్ ।

తా॥ కావునఁ బరిశుద్ధాస్తకకరణముగలవారై బ్రహ్మము దామసస్సును నిలిపి ద్వాదశాక్షరమస్త్రమును జపింపవలయును వేదపారాయణమును జేయవలయును అట్లు చేసిన యెవల భగవంతుడు కీర్తిముగాఁ బ్రత్యక్షమగును

స్వాధ్యాయా ద్యోగ మాసీత యోగా త్స్వాధ్యాయ మామనేత్ ॥

స్వాధ్యాయయోగసంపత్త్యా పరమాత్మా ప్రకాశతే ।

తా॥ వేదపారాయణానంతరము యోగమునుయోగానంతరము వేదపారాయణమును విశ్లేషితగతుండఁ జేయుచుండువలయును అట్లు చేయుచుండినయెడల సారెంటికలిమి చేశము బరమత్మ మునుసందండు జక్కగాఁ గనఁబడును

పశ్చేచ్ఛ్వియస్య మర్త్యస్య ఛిద్రద్యోతక మిద్రియమ్ ॥ 21 ॥

తతోఽస్య స్రవతి ప్రజ్ఞా బుద్ధేః పాదా దివోఽకమ్ ।

తా॥ త్వక్చక్షుశ్రోత్రజిహ్వఘ్రాణము లనెడియెచుజ్ఞానేంద్రియములు మనుష్యులకుఁగలవు వానిలో నొక్కొక్కయింద్రియము దుర్విషయాసక్తమై యేదైన నొకచెఱుపును గలిగించుచునే యుండునుగావున మంచిజ్ఞానము, పాదమునుండి జలమువలె బుద్ధి నుండి తొలగి పోవుచున్నది.

యదా పశ్చాత్తతస్మిన్ జ్ఞానాని మనసా సహ ॥ 22 ॥

బుద్ధిశ్చ నవిచేష్టేత తమాహుః పరమం హితమ్ ।

తా॥ అయిదు జ్ఞానేంద్రియములు నెప్పుడు మనస్సుతోఁగూడఁ జేరియుండునో యప్పుడు బుద్ధి నిశ్చేష్టమైయుండును అట్లుండుటయ బరమహితముగాఁ బెద్దలు చెప్పుచున్నారు

దేవానా మపి సర్వేషాం యథా నాథో జనార్దనః ॥ 23 ॥

ద్వాదశాక్షరమస్త్రోయం మన్తాణాం నాథ ఉచ్యతే ।

తా॥ ఎల్లదేవతలకును జనార్దనుడెట్లు నాథుఁడో యట్లు మస్త్రములకన్నీటికిని ద్వాదశాక్షరమస్త్రము నాథమైనది. అనగా నన్నిమస్త్రములకంటె శ్రేష్ఠమైనదగుట

యథాపదీనా మమృతం మణీనాం కౌస్తుభోయథా ॥ 24 ॥

సర్వేషా మపిధర్మాణాం శ్రేష్ఠో భాగవతో విధిః ।

తా॥ ఓషధుల కన్నీటికి నమృతమెట్లో మణులకన్నీటికిఁ గౌస్తుభమణియెట్లో అట్లు సర్వధర్మములకును భగవద్భక్తులసేవ శ్రేష్ఠమైనది

సర్వధర్మా సముత్సృజ్య పశ్చుకాల్య మనువ్రతాః ॥ ౮౦॥

వ్యామిశ్రయాగనిర్మక్తా గచ్ఛంతి పురుషోత్తమమ్ ।

తా॥ ఇది సర్వధర్మములను విడిచి లాశాస్త్రమందుఁ జెప్పబడిన యయిదుకాలములయందును జేయవలసిన ధర్మముల సమష్టింను వాచెనో దేవతా నైరర్థమును విడిచిన వాచెనో వారు పురుషోత్తమసాక్షాత్కాము నొందుచున్నారు

వ్యామిశ్రయాజనాం బ్రహ్మసావార్పితసువృత్తినామ్ ॥ ౮౧॥

యతేతా మఃపివా నిత్యం పద సేషాం పరస్థితమ్!

తా॥ ఎవరు తమచిత్తవృత్తిని ధగంతావాంఛిషములయందు కాగగా నిలిపి కర్మజ్ఞానములచే ధగవస్త్రనిధ్యానించుచు మోక్షమునకు యత్నించిచున్నమునుక్షువు లెవరో వారికిఁ బరమపదము సిద్ధమైయుండును సువృత్తినామ్ అనునో దీర్ఘబాహుషము.

అకర్మకర్తచైవస్యాత్ జ్ఞానంయత్కర్మ సంభవేత్ ॥ ౮౨॥

కర్మయోగ స్తథాచస్యా ద్యోగః కర్మ పరస్తథా ।

నాస్తా త్వరమకం శాస్త్రం నాస్తా త్కర్మ పరం తథా॥ ౮౩॥

తా॥ ఈశాస్త్రమందుఁ జెప్పబడిన కర్మమేదో యిది కర్మాభ్యాముపకును అనగా మఱల నీలాంకమందుఁబుట్టి కర్మము చేయకుండుటకును బ్రహ్మజ్ఞానమునకును యోగమునకు ను గారణమైనదిగావునఁ గర్మము సర్వోత్కృష్టమైనది కమక నీశాస్త్రముకంటె నుత్తమ శాస్త్రములేదు. ఈశాస్త్రమందుఁజెప్పబడినకర్మముకంటె నుత్తమమైన కర్మంబునులేదు

నాస్తా త్వరమకం శాస్త్రం నాస్తా త్వరమకం నుఖమ్ ।

ఋగ్యజుస్సానుసంజ్ఞాన వేదశబ్దః ప్రయుజ్యతే ॥ ౮౪॥

ఇదం సదాగమ్యాఖ్యంతు వేదశాస్త్ర సమీరితమ్ !

ఇతిసంక్షేపతః ప్రోక్త స్పదాచారో యథాగమమ్ ॥ ౮౫॥

తథా శాస్త్ర స్య మాహాత్మ్యం విశేష శ్చైకయాజినామ్ ।

తా॥ మఱియును ఋగ్యజుస్సానుము లనెడిపేళ్లు గలశబ్దసమాహమలయం దేవేదశబ్దము ప్రయోగింపఁబడుచున్నదోయట్టి వేదమునకును మన్వాదిధర్మశాస్త్రములకును ఈశాస్త్రము సంమతమైయున్నది. మఱియును శిష్టాచారంబును దీనియందు సితరధర్మశా

శ్రుముల ననుసరించి సంగ్రహముగా జెప్పబడినది. గావుననే శాస్త్రముకంటె మత్తమమైన ధర్మశాస్త్రములేదు. ఈ శాస్త్రమందు జెప్పబడినయాచారముల ననుష్ఠించుటచే గలుగు నట్టిసుఖముకంటె మత్తమమైన సుఖంబును లేదు. క్రిమన్నారాయణుని నొకనినే నమ్మి పూజించుభాగవతుల మాహాత్మ్యమెట్లు సహోత్పన్నమైనదో యశ్శీశాస్త్రమాహాత్మ్యంబును సర్వాధికముగా నున్నది

ఇదంశాస్త్ర మిథీయానో బ్రాహ్మణో భగవత్పరః । ౮౬।

శ్రియం యశశ్చ యుజ్యతే పరమాయు రవాప్నుయాత్ ॥౮౬౪॥

ఇతి శ్రీశాణ్డీల్యస్త్రోతౌ విశిష్టపరమధర్మశాస్త్రే

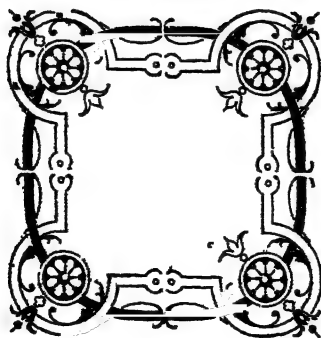
పంచమోఽధ్యాయ స్సమాప్తః

తా॥ భగవద్భక్తిగలవాడై యే బ్రాహ్మణుడీ శాస్త్రమును జదువునో యతఃకు సిరిసి దిగ నవిరా నమైన కీర్తిని బొంది చిరకాలము జీవించియుండును

దీనియందు గార్యకారణముల కభేదోపచారము చెప్పబడెను.

ఇట్లు శాణ్డీల్యవిశిష్ట పరమ ధర్మశాస్త్రమునందు నైదవయధ్యాయము ముగిసెను

సంపూర్ణము.

ప్రీతి.

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీమద్వేదమార్గ శ్రుతిస్థాపనాచార్యోభయ వేదాంత

ప్రవర్తన ధురీణరాన

శ్రీమాన్ - ముశరపాక్కమ్ - అనంతాచార్యర్ స్వామి

అరుళిచ్చెయ్ త

శ రణ శ బ్దార్థ విచారమ్.

(-0-)

తర్కతీర్థరాన-శ్రీమాన్-శిర్డీపైరుమాళ్ కోవిల్

మాడభూషి - రామానుజాచార్యరాలుమ్,

శ్రీమాన్-తిరుమొక్కైవచ్చిపురమ్-తిరుమలాచార్యరాలుమ్

శ్రీమాన్-కరాలపాటి-అత్తొరయ్య అవర్ కళాలుమ్,

పరిశోధిప్పిక్కప్పట్టు

—o—

శ్రీవైష్ణవగ్రంథ ముద్రాపక సభైయారాల్

శ్రీపరాక్రమ శ తిరువవతారాది ౫౦౦౭-వతు సంవత్సరమాన

పరాభవ సంవత్సర త్రిల్

—•—

చెన్నపట్టణమ్

ప్రెసిడెన్ సి ముద్రాక్షర శాలైయిల్

అచ్చిట్టు ప్రచురమ్ కెయ్యప్పట్టు.

విజయ తేతరామ్.

శ్రీవైష్ణవ గ్రంథ ముద్రాపక సభ (లిమిటెడ్),

ఈ సభలో తెనుగులిపిలో నచ్చు వేసిన గ్రంథములు.

			రూ.	ఆ.	పై.
తనిశోకమ్ సవ్యాఖ్యానము ప్రతిపదతాత్పర్యసహితము.	...	3	౪	౦	
భారతాదితనిశోకమ్ ,, ,,	...	౦	౫	౦	
రామచరమశోకమ్ ,,	...	౦	3	౦	
దుష్కరశోకటిప్పణి	...	౦	౫	౦	
కాణ్డీల్వ విశిష్ట పరమధర్మకాస్త్రము తాత్పర్యసహితము	...	౧	౨	౦	
ముతిల్ తిరువంద్రాతి సవ్యాఖ్యానము అరుమ్మద ప్రతిపదసహితము	..	౧	3	౦	
ఇరణ్డామ్ తిరువంద్రాతి ,, ,,	..	౦	౧౨	౦	
మూన్డామ్ తిరువంద్రాతి ,, ,,	...	౦	౧౨	౦	
నాన్దుకన్ తిరువంద్రాతి ,, ,,	...	౦	౧౪	౦	
తిరువిరుత్తమ్ వ్యాఖ్యానద్వయసహితము ఉరై ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము.	...	౪	౮	౦	
తిరువాళిరియమ్ సవ్యాఖ్యానము అరుమ్మద సహితము-ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము	...	౦	౬	౦	
పెరియతిరువంద్రాతి ,, అరుమ్మద ప్రతిపదసహితము	...	౦	౧౪	౦	
తిరువైఘ్నహాన్ శీరుక్కి ,, ,,	...	౦	౪	౦	
కిణ్డియతిరుమడల్ ,, ,,	..	౦	౯	౬	
పెరియతిరుమడల్ ,, ,,	...	౦	౧౫	౦	
శ్రీచననధూమణమ్ ,,	...	3	౯	౦	
శిరణశబ్దార విచారమ్	...	౦	౪	౦	
ప్రపత్త్యనుపాయత్వవిచారమ్	...	౦	౧	౬	
నానుమాత్తాభాష్యమ్.	..	౦	౪	౬	

ఈగ్రంథములు మట్టకాకితములలో సగమువెలకు నివ్వఁబడును.
యమకరత్నాకరమును ఇరామానుశనూన్ శ్లోకాతియు అచ్చగుచున్నవి.

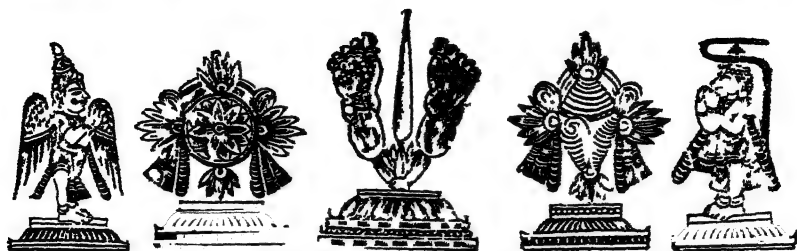
శ్రీచననధూమణము సీసభ చందాదారులచే శిపార్సుచేయఁబడువారికిమాత్రముఆగ్రం
థాపీఠవలకు సగం వెలకు నివ్వఁబడును. అనఁగా గ్రంథము రూ. ౧-౮-౦ చొప్పునను
రమ్మ రూ. ౧-౦-౦ చొప్పునను నివ్వఁబడును.

ఇట్లు

కరాలపాటి - ఆళ్వార్లయ్య.

కార్యదర్శి, భవాధికారి.

ఇం 3౧౦ వెంకటాచల మొదలి వీధి, చెన్నపట్టణము.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ రణ శ బ్దార్థ విచారః.

ఆచార్యం వేక్కటార్యం పరమగురు మధాచార్యవర్మానశేషాన్
సౌమ్యంజామాత్య సూరిం భవనగురువరం భట్టరామానుజార్యః ।
శ్రీమంతయూమునార్యం తదను మునివరం నాథసంజ్ఞరి శతారిం
సేనేశ శ్రీ తదీశా నవవరతమహం చేతసా చింతయామి॥ ౧॥

శ్రుత్వా జగద్దేశిక సంప్రదాయం బుద్ధ్యాచవేదాంత గురోఃప్రబంధాన్ ।
నీ ద్వయావ్యఖణ్డేశరణాఖ్యశబ్దే విచార్యతేర్థో విదుషాంముచేద్య॥ ౨॥

తత్రభవనో లోకాచార్యాః ముముక్షుప్పడి సమాఖ్యానే రహస్య
త్రయవ్యాఖ్యానే ద్వయస్థ శరణశబ్దమ్, (౧) “ఇప్రప్రాప్తిక్కు మవిష్ట
నివారణత్తుక్కుమ్ తప్పాతడపాయమాక” ఇతివ్యాచఖ్యః. తత్రవిచా
ర్యతే - కిమత్ర శ ర ణ శబ్దప్రవృత్తినిమిత్తతయాభిప్రేత ముపాయ
త్వమ్;—నతావద్రక్ష్యత్వమ్, (౨) “ఉపాయేగృహత్యైత్రో శ్శబ్దేశ్వరణ
మిత్యయమ్” ఇత్యాద్యహిర్బుద్ధ్యసంహితావచనేన రక్ష్యత్వప్రవృత్తి

నిమిత్తకతాన్వయస్య ఉపాయత్వ ప్రవృత్తి నిమిత్తకతావ్యవస్థాపనాత్ ; వ్యాఖ్యాతఞ్చ శ్రీమద్రమ్భజామాతృమునిచరణైః- (౧) 'ఉపాయేగృహరక్షిత్రోశ్శబ్ద శృరణమిత్యయమ్ | వర్తతేసాంప్రతంచైష ఉపాయార్థకవాచకః' ఎనిమిదవడియే శరణశబ్దమ్ రక్షితాపుక్కుమ్ గృహతుక్కుమ్ ఉపాయతుక్కుమ్ వాచకమేయాకిలుమ్ ఇన్విడత్తిల్ ఉపాయత్తుక్కే నాచకమాకైయాలుమ్, ఉపాయకృత్యమ్ ఇష్టానిప్రప్రాప్తి పరిపరికరణమాకైయాలుమ్, ఇష్టప్రాప్తిక్కుమ్ అనిష్టనివారణత్తుక్కుమ్ తస్మాత్ ఉపాయనాక' ఎట్టు ఇష్టదత్తుక్కుర్థ మరుళిచ్చెయ్ కితార్" ఇతి , వ్యాఖ్యాతఞ్చ ౨౨ చార్య చరణైరేవ చరమశ్లోకాధికారే- (౨) 'ఇన్ద శరణశబ్దమ్ రక్షితావైయుమ్ గృహత్తైయు ముపాయత్తైయుమ్ కాట్కర్ణవతేయాకిలుమ్ ఇన్విడత్తి లుపాయత్తైయే కాట్కరితి" ఇతి. సచతత్ర చరమశ్లోకస్థ శరణశబ్దవచన వ్యాఖ్యాత ఇతివాచ్యమ్; - విధ్యనుష్ఠానయోరైకరూప్యాత్ ద్వయస్థశరణశబ్దస్యాపి తత్సమానార్థకతాయా అవశ్యకత్వాత్, అన్యథా వివరణ వివరణిభావస్యావ్యసిద్ధి ప్రసక్తాత్.

ఉపాత్తవచనస్యచాయమర్థః - శరణమిత్యయంశబ్దః ఉపాయేగృహే రక్షితరి స్వప్రవృత్తి నిమిత్తభూత ఉపాయత్వ గృహత్వ రక్షకత్వవత్సాంబంధేనవర్తతే - ఉపాయత్వ గృహత్వ రక్షకత్వ ప్రవృత్తి నిమిత్తకఇతిభావః. సాంప్రతమ్ - అ స్థిన్ స్థితే, ద్వయఇత్యర్థః , యద్యపి ఇదాసీంశబ్దపర్యాయస్య సాంప్రతమిత్యస్య బుద్ధిస్థకాలవిశేష పరత్వమేవ , తథాపి ద్వయోచ్చారణ కాలవైయవ బుద్ధిస్థతయాభిప్రేతత్వాత్ యథోక్తవార్థః - చ స్త్యర్థే ; ద్వయఘటక స్త్విత్యర్థః ; సాంప్రతన్వేష ఇతిపారేతు స్పష్టార్థః. తేన, (౩) "శ్రూయతేహి కవోతేన శత్రుశ్శరణమాగతః"(౪) "త్విమనాది రనిర్దేశ్య స్త్వామహం

(౧) ముముక్షుప్పడి-౨-౩౪-వ్యాఖ్యానమ్. (౩) రా యు-౧౨-౨౪.
(౨) ముముక్షుప్పడి-౩-౫౬. (౪)

శరణంగతః" (౧) "సర్వాత్మనాయశ్శరణం శరణ్యం నారాయణం లోక
గురుంప్రపన్నః" ఇత్యాదిషు శరణశబ్దస్య వ్యాప్యత్వే. ఉపాయశబ్దః-
ఉపాయత్వపరః ; ఉపాయార్థైకస్యవాచకఇతి వష్టితత్పురుషః ; ఉపా
యార్థైకస్య - ఉపాయత్వరూపైకార్థస్య ; వాచకశబ్దః-శక్యతానిరూపక
పరః , వ్యవస్థాత్మక - అవచ్ఛిన్నత్వమ్ ; తస్యవాచకపదార్థైకదేశే శక్య
తాయా మన్వయః ; సంబంధికస్థలేభేదసంబంధేన ఏకదేశాన్వయస్య వ్యవస్థ
త్వేనైవ తత్త్వత్వే ; తత్త్వరూపే పూర్వపదలక్షణావక్షే, ఉపాయార్థైకశబ్దస్య
ఉపాయత్వరూపైకార్థావచ్ఛిన్నే లక్షణా, తస్యచవ్యవస్థాత్వే వైచిత్ర్యేణ
పదార్థైకదేశేపి శక్యతాయా మభేదసంబంధేనాన్వయః ; "చైత్ర
దాసః" ఇత్యాది సంబంధికసమాసస్థలే తథావిధవ్యవస్థాత్వే స్వీకారాత్.
ఏకపదార్థతావచ్ఛేదకైకత్వత్వ - స్వానాశ్రయధర్మావచ్ఛిన్నశక్యతా
నిరూపకత్వసంబంధావచ్ఛిన్న స్వనిష్ఠప్రతియోగితాకాభావవత్వ సంబ
ంధేన ధర్మిపారతన్యేణ ఏతచ్ఛబ్దార్థే శరణశబ్దేన స్వేతి. తథాచ- ఉపా
యత్వరూపైకత్వ విశిష్టార్థావచ్ఛిన్న శక్యతానిరూపకః, స్వానాశ్రయ
ధర్మావచ్ఛిన్న శక్యతానిరూపకత్వ సంబంధావచ్ఛిన్న స్వనిష్ఠప్రతియోగి
తాకాభావవత్వసంబంధేన తదేకత్వ విశిష్ట శ్శరణశబ్ద ఇతిబోధః. స్వసజా
తీయనిష్ఠభేద ప్రతియోగితావచ్ఛేదకైకత్వ వాచకపదస్య తథా వ్య
వస్థాత్వే. అతఏవ- (౨) "పశునాయజేత" ఇత్యాదా, అనేకపశుకరణక
యాగా దపూర్వోత్పత్తి వారణాయ పశునేత్యేకవచనార్థకత్వస్య-స్వా
నాశ్రయ పశుకరణకత్వ సంబంధావచ్ఛిన్న స్వనిష్ఠప్రతియోగితాకాభావ
వత్వసంబంధేన యజిధాత్వర్థయాగేన్వయ స్వీకృతః. యథాశ్రుతే,
చైత్రకర్తృకైకపశుకరణకయాగీయపశునిష్ఠ భేద ప్రతియోగితావ
చ్ఛేదకత్వాన్వైతయాగీయ పశ్వేకత్వస్య ; ఏవంమైత్రయాగీయ పశ్వే

కర్తృస్వాఽపితథాత్వాత్, కస్యాఽపేక్షకత్వస్య స్వసజాతీయ నిష్పభేద ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వాభావేన బాధాపత్తేః. ఏవञ్చ రక్షకత్వోఽపి వాయత్వయోరేకత్వే “గృహరక్షిత్రోః” ఇతి పృథగుపాదానన్య, ప్రసక్తరక్షకత్వ గృహత్వ ప్రవృత్తినిమిత్తకతావృదననాయ ఉక్తసంబంధే వైకత్వబాధ తాత్పర్య కైకశబ్దస్యచాఽసాజ్ఞత్వం దుర్వారమేవ.

యద్యపి నానార్థకశబ్దస్య ప్రకరణాదినా ఏకార్థతాత్పర్యః త్యేషి నానాప్రవృత్తి నిమిత్తనిషేధో నోపపద్యతే, తథాపి, నానార్థకస్థలే ప్రాకరణికార్థవైవిధ్యే శక్త్యాభానమ్, అన్యస్యచ శబ్దశక్తిమూలవ్యజ్ఞానయై వేత్త్యలక్షణికరీత్యా శ్రయణేనాఽదోషః. తదుక్తం కావ్యప్రకాశికాయామ్, (౧) “అనేకార్థస్యశబ్దస్య వాచకత్వేనియన్తి” తే । సంయోగాద్యై రవాచ్యార్థ భీకృద్వాన్యపృతి రజ్ఞానమ్” ఇతి. అజ్ఞానమ్-వ్యజ్ఞానమ్, వ్యజ్ఞానావృత్తి రితిపర్యవసితార్థః వస్తుతస్తు - ఉపాత్తవచనే వాచకశబ్దస్య శాబ్దబోధేచ్ఛాప్రయుక్తే లక్షణా, శాబ్దబోధేచ - ఉపాయత్వరూపైకత్వ విశిష్టార్థస్య స్వావచ్ఛిన్న విషయతాకత్వసంబంధేనాన్వయః; ఏకత్వస్యపూర్వోక్తరీత్యా ధర్మిపారతన్త్ర్యేనాన్వయాశ్రయధర్మావచ్ఛిన్న విషయతాశాలిశాబ్ద బోధేచ్ఛాప్రయుక్తత్వ సంబంధానచ్ఛిన్న స్వనిష్ఠ ప్రతియోగితాకాభావవత్వ సంబంధేన శరణశబ్దేఽన్వయ ఇతి నకీర్ణిదనుపపన్నమ్

నచ - ఉపాత్తవచనేన ద్వయస్థశరణశబ్దో నవ్యాఖ్యాతః, కిన్తు- (౨) “ఇదంశరణమజ్ఞానామ్” ఇతివచనస్థశరణశబ్దవవ్యాఖ్యాతః, తత్ర హి- (౩) “ఉపాయాపాయనిర్ముక్తా మధ్యమాంస్థితి మాస్థితా శరణాగతి రన్యోమా సంసారార్ణవతారణీ” ఇతి పూర్వప్రస్తుతా శరణాగతిః ఇదం శబ్దేన పరామృశ్యతే, శరణశబ్ద ప్రధానత్వా న్నపుంసకత్వమ్, శరణాగతేశ్చ - భగవత్ప్రీత్యాదాత్మకాఽ దృష్టద్వారక ఫలసాధనతాదృశ కరణత్వాత్క ముపాయత్వం సంభవతి, నతుగృహత్వం రక్షకత్వంవా,

(౧) కావ్యప్రకాశికామాత్రే-౧౯. (౩) లక్ష్మీతన్త్రే-

(౨) లక్ష్మీతన్త్రే-

అతోరక్షకత్వ ప్రవృత్తి నిమిత్తకతావ్యుదనన పూర్వ కోపా యత్వ ప్రవృత్తి నిమిత్తకతావ్యవస్థాపనం సజ్జచ్ఛత ఇతివాచ్యమ్, - “ఇదంశరణమ్” ఇత్యాదివచనస్య లక్ష్మీతన్త్రసంహితాస్థత్వాత్, “ఉపాయేగృహరక్షితోః” ఇత్యాదివచనస్యాఽహిగృభ్య సహితాస్థత్వేన తత్రశరణాగతి విషయశరణశబ్దాదర్శనాత్, శరణాగతౌ గృహత్వ రక్షకత్వ యోగ్యాధాదేవ శరణాగతివిషయ శరణశబ్దే గృహత్వరక్షకత్వార్థకతా ప్రసక్త్యభావేన, “ఉపాయార్థకవాచకః” ఇత్యస్యాఽప్రసక్త ప్రతిపే

ధత్వాపత్రేశ్చ ; భగవతితు సర్వాధారత్వేన, ఆవాసత్వాపరపర్యా యగృహత్వస్య ఫలప్రదత్వేన రక్షకత్వస్యచ సంభవాత్ తద్విషయక శరణశబ్దే తదర్థకతానిషేధోయక్తః.

నను - నిరపేక్షరక్షకత్వ ముపాయత్వమ్, సంభవతిచ భగవతి నిరపేక్షరక్షకత్వమ్ ; అన్యత్ర ప్రవృత్తిజ్ఞకేనోపాసనేన దేయస్య ఫలస్యాఽకించనవిషయే ప్రపత్తిమాత్రేణ ప్రదాతృత్వేన గురుభూతోపాసననిరపేక్షత్వాత్ ; ఏతదభిప్రాయేనైవ “ఉపాయేగృహరక్షితోః” ఇత్యాది నిష్కర్షకవచనమ్, నైరపేక్ష్యానవచ్చిన్న రక్షకత్వార్థకతాం వ్యుదన్య తదవచ్చిన్నాశ్రితరక్షకత్వార్థకతా వ్యవస్థాపనపరత్వాత్. యద్యపి నిరపేక్ష రక్షకత్వస్య కేవలరక్షకత్వస్యచ భేదాభావేన “ఉపాయార్థకవాచకః” ఇత్యనేన కేవలరక్షకత్వార్థకతానిషేధో నోపపద్య

తే, - తథాపి, నిరపేక్షరక్షకత్వావచ్చిన్నాఽవిషయక ప్రతీతివిషయతా వచ్ఛేదక రక్షకత్వరూప పారిభాషికభేదస్య విద్యమానతయా, తదభిప్రాయేణ వచనముపపన్న మితిచేన్న;—నిరపేక్షరక్షకత్వమ్, కిముపాయ శబ్దశక్యతావచ్ఛేదకమ్, ఉత లక్ష్యతావచ్ఛేదకమ్, ఆద్యే - యాగాదా భక్తౌచ ఉపాయ శబ్దప్రయోగానుపపత్తిః, తేషామచేతనత్వేన రక్షకత్వాసంభవాత్, తదర్థం శక్త్యంతరకల్పనే గౌరవమ్, ప్రహరాణాభావశ్చ. కిచ్చ - నిరపేక్షరక్షకత్వమ్ - భక్తినిరపేక్ష రక్షకత్వమ్, ప్రపత్తి నిరపేక్ష రక్షకత్వమ్, ఉభయనిరపేక్ష రక్షకత్వమ్, గురూపాయనిర

పేక్షరక్షకత్వమ్, ప్రపత్తి వ్యతిరిక్తోపాయనిరపేక్షరక్షకత్వంవా, —
 నాద్యః - జ్యోతిష్టమాదిస్థలే గోప్తు రుపాయత్వాపత్తేః. నద్వితీయః -
 భక్తిస్థలేఽపిగోప్తుస్తథాత్వప్రసక్తాత్. తృతీయే - ఉభయనిరపేక్ష
 త్వమ్ - ఉభయాభావరూపః, అభావద్వయరూపంవా, — నాద్యః -
 ఉక్తదోషానిస్తారాత్, నద్వితీయః - జ్యోతిష్టమాదిస్థలేఽతివ్యాప్తేః,
 ప్రపత్తిస్థలే తదసిద్ధ్యాఽసంభవాచ్చ. నచతుర్థః - ద్వాదశవాన్వికాద్య
 శక్తప్రతిసేతున్నాసేన ఫలదాతు రుపాయత్వప్రసక్తాత్. నవఞ్చమః -
 స్వవ్యతిరిక్తోపాయనిరపేక్షరక్షకత్వస్యసర్వోపాయ్య(అనుస్థాత్మ)సాధార
 ణతయా ప్రపత్తిస్థలే తస్య విశిష్ట్యైవైలక్షణ్యాభావాత్. నక్షధమ
 కల్పేద్వితీయః - (౧) “త్వమేవోపాయభూతోమే” (౨) “తదేకోపా
 యతాయాహ్లా” (౩) “అహంమత్స్పృహ్యపాయోవై” (౪) “ఉపా
 యోపేయత్వే తదిహ తవత త్వమ్” ఇత్యాదిషు బహునా ముపాయ
 శబ్దానాం గౌణత్వప్రసక్తాత్.

కీఞ్చ - ఉపాయత్వం రక్షకత్వయిత్యేతత్ పరికరవిభాగాధికార
 విరుద్ధమ్, తత్తహి - (౫) “ఉపాయమెన్తాల్ ఒరువిర కెన్త మాత్రమా
 కైయాలే ఇవ్వపాయమ్ చేతనాచేతనసాధారణమాకై యాలుమ్,
 (౬) ‘రక్షివ్యతితి విశ్వాసో గోప్తృత్వ వరణంతథా’ (౭) ‘ససర్వ
 జ్ఞోపి విశ్వేశ సుదా కారుణికోపిసన్ ససారత ప్రవాహిత్యా ద్రక్ష్యా
 పేక్షాం ప్రతీక్షతే’ ఎప్తమ్ శొల్లుకిఱపడియే చేతనైకాన్తరూప
 గోప్తృత్వ మనుసంధేయమాకై యాలుమ్ గోప్తృత్వవరణమివ్విడత్తిలే
 వివక్షితమ్ ; అతిల్ శరణశబ్ద మొరుప్రయోగత్తిలే ఇరణ్డల్లై అభి
 ధానమ్ పణ్ణమాట్రామైయాలే ఇచ్ఛధికారిక్కు అసాధారణమాన ఉపా
 యత్వాధ్యవసాయమ్ ఇవ్విడత్తిలే శాబ్దమాయ, సర్వాధికారి సాధా
 రణమాన గోప్తృత్వ వరణ మార్థమాకక్కడవతు” ఇత్యుక్తమ్, యది

(౧) పాఞ్చ-అహిర్బుధ్ని	(౪) ర-స్త-౨-	(౩) పాఞ్చ-లక్ష్మీత-
(౨) పాఞ్చ-	(౫) రహస్యత్రయసాకే	శ్ కుణ్డలితమధికమ్.
(౩) పాఞ్చ-	(౬) పాఞ్చ-లక్ష్మీతస్త్రే.	

నిరపేక్ష రక్షకత్వముపాయత్వమ్, కథంతర్హితచేతనాచేతనసాధారణ్యమ్; కథంవా రక్షకత్వ ప్రార్థనారూపగోప్తృత్వపరణస్యాఽఽర్థత్వమ్. నచ, “ప్రపూర్వః పద్ధృథాత్మోఽ(అధ్యవసాయేగూఢత్వాత్) రక్షకత్వాధ్యవసాయే రూఢత్వాత్ రక్షకత్వాధ్యవసాయకార్య రక్షకత్వ ప్రార్థనా ఆర్థేవ” ఇతి సారాస్వాదిన్యూక్తం యుక్తమితివాచ్యమ్, నిరపేక్షరక్షకత్వాధ్యవసాయేన తాదృశ రక్షకత్వప్రార్థనైవాఽఽర్థీస్యాత్, ఎతు తదవిశేషితి రక్షకత్వ ప్రార్థనా, - నచేష్టాపత్తిః; నిరపేక్ష రక్షకత్వ ప్రార్థనాయా స్స ర్వా ధి కారిసాధారణ్యాసంభవాత్. నచ రక్షకత్వ ప్రార్థనాత్వేన సాధారణ్యమితివాచ్యమ్, - నిరపేక్షరక్షకత్వాధ్యవసాయ రూపోపాయత్వాధ్యవసాయ స్యా ఽపి రక్షకత్వాధ్యవసాయత్వేన సర్వ సాధారణత్వేనోఽయోస్తుల్యతయా సాధారణ్యాఽసాధారణ్యయోరార్థత్వ శాబ్దత్వ బీజత్వోక్త్యసజ్జతేః

కీఞ్చ - నిరపేక్షరక్షకత్వాధ్యవసాయేన తత్ప్రార్థనా కథమథాత్మిన్యేత్, అధ్యవసాయోపా సిద్ధవిషయకః, ప్రార్థనాహ్యసిద్ధవిషయిణీ, ఇచ్ఛారూపప్రార్థనాప్రతి విషయాభావని శ్చ య స్య కారణత్వాత్, విషయనిశ్చయస్యవా ప్రతిబద్ధకత్వాత్, ఉక్తాధ్యవసాయస్య విషయనిశ్చయరూపత్వాత్.

యత్తు - నిరపేక్షరక్షకత్వాధ్యవసాయస్య శాబ్దత్వోపపాదనాయ తదధికరణ సారాస్వాదిన్యూక్తం ప్రక్రియోక్తా, “ఉపాయార్థైకవాచకః” ఇతి నిష్క్రమ్యత్పరణశబ్దః చరణశబ్ద సమానాధికరణఃచేతనాచేతన సాధారణేనైవాఽఽకారేణ సిద్ధోపాయాభేదంసాధ్యోపాయా భేదాన్భేదతే; తత్ర సిద్ధోపాయాభేదః - రక్షకత్వరూపో వాస్తవపవ, సాధ్యోపాయాభేదో వాస్తవతయాఽఽరోప్యరూపః, సిద్ధోపాయాభేదరూపే రక్షకత్వే నైరపేక్ష్యంవ్యజ్ఞయతి” ఇతి. - సా పరీక్షకపరిహాసనీయా - శరణశబ్దేన చేతనాచేతన సాధారణా కారేణోపస్థితస్య యస్య కస్యచి దుపాయాభేదోబోధనీయః, సతుసిద్ధోపాయాభేదస్సాధ్యోపాయా

భేదశ్చ, “ప్రమేయోఘటః” ఇత్యాదౌహి ప్రమేయత్వావచ్ఛిన్నస్య యస్యకస్యచి దభేదోబోధ్యేత, నతు వాస్తవో ఘటత్వావచ్ఛిన్నా భేదః, అవాస్తవః పటత్వావచ్ఛిన్నా భేదశ్చ

కిచ్చ - వస్తుతోభగవతి విద్యమానోపాయాభేదస్య రక్షకత్వ రూపత్వేపి రక్షకత్వేన తదోధనం కథంఘటతే ? యేనకేనాఽపి రూఢేణ వాస్తవరక్షకత్వజ్ఞానస్యప్రపత్తిత్వే ప్రమేయత్వాదినా తద్జ్ఞాన వతోఽపి ప్రపన్నత్వ ప్రసక్తాత్. నచరక్షకత్వేన తదోధోఽపి వ్యజ్ఞానయైవ భవతీతివాచ్యమ్,—తర్హినిరపేక్షరక్షకత్వంవ్యక్త్యాన్వధవస్యాత్, నతుతత్ర విశేష్యాంశ శ్చక్యార్థ ఇతివక్తుంయుక్తమ్ నచతాపతాకాహః నిః, శబ్దవృత్త్యాబోధితత్వమాత్రేణశబ్దతోపపత్తేతివాచ్యమ్,—తథా సత్పుష్పాయాధ్యవసాయవాచకశబ్దేన గోప్యత్వవరణస్యాఽపి వ్యజ్ఞానయైవ బోధసంభవేనాఽఽర్థత్వకల్పనాఽనన్యతే. ప్రపూర్వకపద్ధధాతో రధ్యవసాయే రూఢత్వో తీర్తనమపి ప్రమాణవిరుద్ధమ్,(౧) “త్వమేవోపాయభూతోమే భవేతిప్రార్థనామతి శ్చరణాగతి రిత్యుక్తా” (౨) “తదేవోపాయతాయాఘా ప్రపత్తిశ్చరణాగతిః” ఇతి లక్షణ వచనవిరోధాత్. నచగోప్యత్వ వరణస్యప్రార్థనారూపత్వాత్ తదజ్ఞకత్వాచ్చరణాగతే రక్తాగ్నినో రభేదోపచారేణ ఉక్తవచనావిరోధః,తత్రచోపాయ తాశబ్దః గోప్యత్వమాత్రార్థః, తథాచ పృథివ్యాగర్భవత్ శరణాగతేఃప్రార్థనా ఉపలక్షణమేవ, నతుస్వరూపలక్షణమితివాచ్యమ్,—పృథివ్యాః ప్రత్యక్షేణ నిశ్చితత్వేన గర్భస్యోపలక్షణత్వాగ్నేకారేఽపి, అత్ర ఉక్తవచనద్వయ ప్రతిపన్నాయా స్వరూపలక్షణత్వేసంభవతి ఉపలక్షణశ్చకల్పనాయా అన్యాయత్వాత్, ఉపాయత్వి గోప్యత్వయోరర్థాస్తరత్వేన ఉపాయశబ్దస్య గోప్యత్వార్థకతోపవర్ణనమప్యసగ్గతిమ్. నచ శరణాగతేః ప్రార్థనారూపత్వే అధ్యవసాయరూపత్వం నసమ్భవతి; ఉక్తశ్చద్వయప్రకరణవ్యాఖ్యానే ప్రార్థనారూపత్వందృఢాధ్యవసాయ

రూపత్వంబున చార్యచరణైరేవేతి వాచ్యమ్, - అధ్యపనాయత్వ ప్రార్థనాత్వయో ర్విషయభేదేన విరోధాభావాత్; - భగవత్పూజాయ త్వాంశేనాధ్యపనాయరూపత్వాత్. తత్ర స్వనిరూపితత్వాంశే ప్రార్థనా రూపత్వాచ్చ.

కిచ్చ-యద్యపనాయత్వమ్-నిరపేక్షరక్షకత్వమ్, తదా చరమశ్లోకే పేకశబ్దస్యవా, సర్వధర్మాన్ సరిత్యజ్య" ఇత్యస్యవా వైయర్థ్యమ్; - తథాః పక్షభేదేన నైరపేక్ష్య ప్రతిపాదకతాయా ఉక్తత్వాత్. ఉక్తంహిచరమ శ్లోకాధికారే- (౧) "అధికారంపురస్కృత్యోపాయస్య నిరపేక్షతామ్! ఏకశబ్దేన వక్త్రీకేచిద్వాక్యవిదోవిదుః॥ నైరపేక్ష్యం పురస్కృత్య విషా తస్యలఘీయనః! ఉపాయస్యానధికారస్తు శ్లోకద్యోత్యంవిదుఃపరే" ఇతి. ద్వయ చరమశ్లోకస్థయో శ్చరణశబ్దయో రైకార్థ్యం ప్రాగేవోక్తమ్. చరమశ్లోకాధికారేనపి ద్వయస్థ శరణశబ్దార్థ శ్చరమశ్లోకస్థశరణశబ్దేన ప్యనుసంధేయ ఇత్యుక్తమ్.

కిచ్చ-యది పూర్వవాక్యే శబ్దతోర్థతోవా గోప్యత్వ వరణ మభిప్రేతమ్, తదా ఉత్తరవాక్యమనర్థకమ్, అనిష్టనిష్ట తీష్టప్రాప్తిప్రార్థనాయాః పూర్వవాక్యవివ ప్రతిపాదితత్వాత్. నచ-ఫలపామాన్య ప్రార్థనాయాః పూర్వవాక్యే ప్రతిపాదనేపి తద్విశేషపరత్వాదుత్తరవాక్యస్య నానర్థకమితివాచ్యమ్; - ప్రార్థనావాచకపదవైయర్థ్యాపత్తేః. నచ ప్రార్థనాపదం కేవలం వాక్యాన్వయ సిద్ధయేనాధ్యాహృతం నిర్ధకమేవేతివాచ్యమ్; - నిర్ధకస్యానైకాక్షావిరహేణాన్వయఘటకత్వానుపపత్తేః. సార్థకం తత్ర వాక్యతాత్పర్యం నాన్తీతిచేన్న; - అస్యాన్వయస్థానవాక్యత్వేన విధివాక్యవదేదేక్షేతాత్పర్యాబాహకల్పనానుపపత్తేః. నచ పూర్వోత్తరవాక్యవిరోధాభావాత్.

యథోక్తాత్మరూపభరం నిశ్చివామితి నిష్కృప్త విశిష్టైకార్థ ప్రతిపాదక
త్వమేవాన్వేష్యత ఇతివాచ్యమ్;- శ్రుతి స్మృతి సిద్ధస్య ద్వయత్వస్య
హాన్యాపత్తేః సచపూర్వవాప్యేనోప్స్యన్నవరణం ఉత్తరాశ్వేఫలసమ
ప్రణం ప్రతిపాద్యతే; యత్తరణసమర్పణాః పృథక్ప్రతిపాదనమ్,
తత్రశరణశబ్దస్య నేయంనివత్తా, కిన్తు కేవలగోప్యత్వవరణమాత్రపరత్వైవ;
యద్వా - అనేకాంశవిశిష్టే సమర్పణే ఫలసమర్పణస్య వ్యక్తీకరణా
యోత్తరవాక్యమ్; అథ వా-స్వరూపస్య ఫలస్య భరస్యచసమర్పణీయ
తయా తత్రస్వరూపసమర్పణపరం పూర్వవాక్యమ్, ఫలసమర్పణపర
ముత్తరవాక్యమితి సహసరుక్త్యమితివాచ్యమ్;- సాజ్ఞప్రధానస్య ధాను
మృగలక్ష్మ్యవేధార్థవ్యాపారవదగ్గేకృతస్య క్షణికైకజ్ఞానత్వస్య భజ్జప్రస
క్లాత్. ప్రథమపక్షే “ఉపాయాద్దైకవాచకః” ఇతివచనవిరోధాత్; అన
స్తరపక్షయోః స్వరూపభరసమర్పణయోర్వ్యక్తీకరణాయభరసమర్పణ
ప్రతిపాదనాయచ వాక్యావ్రతస్యాన్వేషి ప్రసక్తాచ్ఛ; అస్మానుష్ఠేయార్థ
ప్రకాశకత్వేనయథామస్త్రామధానామనుష్ఠేయతయా వాక్యద్వయప్రతి
పాద్యస్య వరణస్య సమర్పణస్యచ ప్రత్యేక మనుష్ఠానాపత్యేచ్ఛ, తస్మా
న్న నిరపేక్ష రక్షకత్వ ముపాయత్వమితి.

కించ-యస్మి నిరపేక్షరక్షకత్వ ముపాయత్వమ్, తదా తస్య పూర్వో
క్తరీత్యా ఫలప్రదత్వరూపతయా, (౧) “సామాన్యాత్తు” (౨) “ఉప
పత్తేశ్చ” ఇతిసూత్రాభ్యాం సేతుత్వరూపాపాయతాయా ఉక్తతయా
పునశ్చఫలప్రదత్వవృత్తాదనాయ, (౩) “ఫలమతఉపపత్తేః” ఇత్యధికరణా
రమ్భాన్వయః; సేతుశబ్దశ్చ భగవతా భాష్యకారేణ ఉపాయశబ్దేన వ్యా
ఖ్యాతః; ఇత్థంహ్యుపపత్తేశ్చేతిసూత్రభాష్యమ్;- “యదుక్తమ్, (౪)
‘అమృతస్యైవ సేతుః’ ఇతి ప్రాప్యప్రాపకసంబంధవ్యవధేశాత్ ప్రాప

(౧) కా-మి-౩-౨-౩౧.

(౩) కా-మి-౩-౨-౩౨.

(౨) కా-మి-౩-౨-౩౪.

(౪) ముద్గళిక-౨-౨-౨౪.

కాత్పరిం ప్రాప్యమస్తీతి, తన్న, —ప్రాప్యస్యపరమపురుషస్య స్వప్రాప్తా
 స్వప్రైవోపాయత్వోపపత్తేః, (౧) “నాఽయమాత్మా ప్రపచనేన
 లభ్యో నమేధయా నబహునాశ్రుతేన । యమేవైషవృణుతే తేన లభ్య
 స్తస్యైష ఆత్మా వివృణుతే తనూంస్వామ్” ఇత్యనన్యోపాయత్వ శ్రవ
 ణాత్” ఇతి. నచ (౨) “ఫలమతః” ఇత్యత్ర ఫలప్రదత్వరూప ముపాయ
 త్వం వ్యుత్పాద్యమ్, (౩) “పరమతః” ఇత్యత్రతు ఫలప్రదస్య ఫలైక్య
 మాత్రం వ్యుత్పాద్యత ఇతి నవై యర్థ్యమితివాచ్యమ్; ఫలప్రదస్య ఫలైక్య
 వ్యుత్పాదనేన ఫలప్రదత్వస్యాఽపి వ్యుత్పాదితతయా ఉత్తరాధికరణే
 తస్యాఽపూర్వతయా వ్యుత్పాద్యత్వాసంబంధేః. నచ ఉత్తరాధికరణే అపూ
 ర్వస్య ఫలప్రసత్వాభావవన వ్యుత్పాద్యత ఇతివాచ్యమ్; — తథాసతి
 ప్రాప్త్యాన్తరజైతృప్య ప్రాప్యతృప్త్యా జననాయాఽఽరభ్యయోః ప్రథమ
 ద్వితీయపాదయోః, ఉభయలిక్తాధికరణమారభ్య ప్రాప్యతృప్త్యాజనక
 కల్పాణగుణవ్యుత్పాదక పేటికాయా మపూర్వఫలప్రదత్వాభావ
 స్యాఽసంబంధతయా వ్యుత్పాదనీయత్వాసిద్ధేః. యది “ఫలమతః” ఇత్యధి
 కరణే ఫలప్రదత్వంవిహితమ్, తదేవ “పరమతః” ఇత్యధికరణేఽనూద్య
 ఫలైక్యం విధీయత ఇతి మన్యసే, తదేతత్తదాశోభతే, యది “ఫల
 మతః” ఇత్యధికరణమ్ “పరమతః” ఇత్యధికరణాత్పూర్వభావిన్యాత్,
 తత్తువివేచితమ్. తస్మాత్ శాస్త్రసిద్ధం ఫలప్రదత్వాదర్థాన్తరభూతముపా
 యత్వోక్తకృత్య సూత్రకాగేణ పూర్వపక్షే హేతుతయోపన్యస్తమ్,
 త్రిదైవ సిద్ధాన్తేష్యనూద్య ఫలైక్యంవిహితమ్, ఉత్తరాధికరణే ఉపాయ
 త్వాదర్థాన్తరమేవ ఫలప్రదత్వ మపూర్వతయా వ్యుత్పాద్యతే. ప్రప
 ఞ్చితేష్టాత్ర శ్రీవచనభూషణమీమాంసాభాష్యే వేదాన్తవిరోధ పరి
 హారాధికరణే, తస్మాత్ ఫలప్రదత్వరూప నిరపేక్షరక్షకత్వం నోపాయ
 త్వమితి.

అత్రోచ్యతే.—

కరణత్వం ఉపాయత్వమ్. కరణత్వంచ - వ్యాపారవత్కారణత్వమ్ ; తచ్చ-స్వజనకత్వ స్వజనకజనకత్వోభయ సంబంధేన కిచ్చేద్విశిష్టత్వ పర్యవసితమ్ ; వర్తతేచేదం యాగాదా అదృష్టద్వారా కరణభూతే;— స్వజనకాదృష్టజనకత్వ స్వజనకత్వోభయసంబంధేన స్వర్థాదిరూప ఫలవిశిష్టత్వాద్వాగాదేః. ఏవంకురారాదా దృష్టద్వారా ఛేదనకరణభూతే;— తస్య ఛేదనజనకాభిసూత జనకత్వాత్, ఛేదనజనకత్వాచ్చ. అతవవ, అదృష్టాభిసూతాదీనాం తజ్జన్యత్వేనతి తజ్జన్యజనకత్వరూపం వ్యాపారత్వమ్, అధికరణకారణేతివ్యాప్తివారణాయ ప్రథమసంబంధనివేశః ; వ్యాపారేతివ్యాప్తి వారణాయ ద్వితీయసంబంధనివేశః భగవత్వపి పరమపురుషార్థజనకాదృష్టస్థానీయ ప్రసాదజనకత్వాత్, వ్యాపారేణ వ్యాపారిణోనాన్యధాసిద్ధితివ్యాయేన పరమపురుషార్థ జనకత్వాచ్చ యాగాదితుల్యమేవ కరణత్వమ్. భక్త్యాదేరుపాయతాపక్షేఽపీ దృశమేవకరణత్వమ్.

నను, చైత్రాదేః పాకజనకవ్యాపార జనకత్వాత్, ఉక్తవ్యాయేన పాకజనకత్వాచ్చ పాకకరణత్వాపత్త్యై “చైత్రశ్చైత్రేణవచతి” ఇతిప్రయోగవారణాయ కర్తృభిన్నత్వం నివేశనీయమ్ ; ఏవమ-యదా చైత్రఃకాష్టైఃపచతి మైత్రశ్చ తుష్టైఃపచతి తదా “చైత్రస్తుష్టైర్చైత్రఃకాష్టైఃపచతి” ఇతిప్రయోగవారణాయ, కరణవ్యాపారే నమభివ్యాహృతకర్తృవ్యాపారాధీనత్వ మపి నివేశనీయమ్ ; యదిచ-“కాష్టైఃపచతి” ఇతివాక్యే కర్తృవాచక పదసమభివ్యాహార ఏవ నాఽస్తి, సమభివ్యాహృతకర్తృ వ్యాపారాధీనత్వమపి నైవభాసతే, తదాసమభివ్యాహృతకర్తృవ్యాపారాధీనత్వేవ్యాపారవత్కారణత్వేచ భిన్నక్షిప్తీకారాత్ ;

భగవతినేదం కరణత్వమ్, - తస్యకర్తృభిన్నత్వాభావాత్, ప్రసాదాత్తక తదీయవ్యాపారస్య తదీయవ్యాపారాంతరాధీనత్వా భావా దితి వాచ్యమ్;-(౧) “సన్న్వనైవఫలప్రదః ఫలమపి స్వేనైవ నారాయణః” ఇత్యాది మహాకవిప్రయోగానుసారేణ స్వాతంత్ర్యేణ కర్తృభిన్నత్వ మనివేశ్య వ్యాపారవత్కరణతాయాం కర్తృత్వానవచ్చిన్నత్వప్రేష నివేశనీయత్వాత్. ఇత్థం భగవన్నిష్ఠాయాః పరమపురుషార్థ హేతు భూతశ్రసాదకారణతాయాః పురుషకారగుణవైశిష్ట్యాన్వవచ్చిన్న త్వేన పరమపురుషార్థ ప్రధానకర్తృత్వానవచ్చిన్నత్వాత్. ఏవమ్ - కరణ వ్యాపారే సమభి వ్యాహృతకర్తృవ్యాపారాధీనత్వమనివేశ్య సమభి వ్యాహృతకర్తృభిన్న వ్యాపారానధీనత్వే కరణానుశిష్ట తృతీయాదే శ్చక్తి స్వీక్రియతే. తథాచ-భగవద్వ్యాపారవ్యాన్వవ్యాపారానధీన త్వా ద్భగవతఃకరణత్వోపపత్తిః నచైవమ్, యదాచైత్రోమైత్రశ్చఏకే నైవకాష్ఠేనవచతి, తదా “చైత్రఃకాష్ఠేనవచతి” ఇతి ప్రయోగానుప పత్తిః. తత్ర కరణభూత కాష్ఠవ్యాపారస్య చైత్రమైత్రోభయ వ్యాపారాధీనతయా సమభివ్యాహృతకర్తృభూత చైత్రభిన్న మైత్రవ్యాపారాధీనత్వాదితివాచ్యమ్ ; - సమభివ్యాహృతకర్తృవ్యాపారానధీనోయ స్తద్భిన్న వ్యాపారాధీనవ్యాపార స్తద్భిన్న త్వేశక్తి స్వీకారాత్;ప్రకృతే, చైత్రమైత్ర వ్యాపారాధీనస్యాపి కాష్ఠవ్యాపారస్య చైత్రవ్యాపారాధీన త్వేన సమభివ్యాహృతకర్తృవ్యాపారానధీన తద్భిన్న వ్యాపారాధీన త్వాభావేన తాదృశ ప్రయోగోపపత్తేః. యదిచ కార్యమాత్రం ప్రతి తత్త త్కర్తుర్నకర్తృత్వేన కారణతా, కింతు తత్తదసాధారణ ధర్మ పురస్కారేణ, తత్తద్వ్యక్తిత్వేనవా ; ఏవంచ చైత్రాది నిష్ఠపాకాది కారణతాయా అపి కర్తృత్వానవచ్చిన్న త్వేన “చైత్రశ్చైత్రేణ

కుచతి" ఇతిప్రయోగా పత్తిరితి విభావ్యతే, తదా, కృతిజనకతావచ్ఛేదకానవచ్ఛిన్నత్వస్యైవ వ్యాపారవత్కారణతాయాం నివేశనీయత్వాత్. ఏవంచ, చైత్రాదినిష్ఠాయాః పాకానుకూలవ్యాపార కారణతాయాః తదనుకూలకృతికారణతాయాశ్చఏకధర్మావచ్ఛిన్నత్వేన, కృతిజనకతావచ్ఛేదక ధర్మానవచ్ఛిన్న వ్యాపారవత్కారణతాయాశ్చైత్రాదావభావేన సతాదృశ ప్రయోగాపత్తిః ; భగవతి ఫలానుకూలకృతిజనకతాయాస్తత్తత్ఫలసాధనానుష్ఠాత్ప్రవిషయసాధారణతాయాః పురుషకారగుణవిగ్రహణాం తత్రానుపయోగేన ఫలానుకూలకృతిజనకతావచ్ఛేదకానవచ్ఛిన్నత్వస్య సిద్ధసాధననిష్ఠవిషయే అసాధారణీభూతాయాం పురుషకారాది ప్రయోజ్యాయాం తదీయపరమపురుషార్థహేతుభూత నిర్దేశేత్తుక ప్రసాదజనకతాయాపాయాం వ్యాపారవత్కారణతాయాం విద్యమానతయా నిదు కక్షరణత్వోపపత్తిః. నచ్చ(౧) "సస్వేనైవఫలప్రదః" ఇత్యత్ర స్వేనేతి సకరణే తృతీయా, యేన ఉక్తగురుభూత ధర్మే తృతీయాదేశ్యక్తి స్వీకరణీయాస్యాత్ ; కిన్తుహేతావేవేతి వాచ్యమ్,— ఫల్గుపదస్య హేతుతాయా ఉక్తిమంతరేణైవ సిద్ధతయా ధ్వేనై వేత్యస్య వైయర్థ్యాపత్తే.

నచ బ్రహ్మణఃకరణత్వాక్షీకారే (౨) "వికరణత్వాన్నేతి చేత్తదుక్తమ్" ఇతి స్మాత్రవిరోధః; తత్ర బ్రహ్మణః కరణాభావేన విచిత్రకార్యోత్పాదనం సంభవతీతిపూర్వపక్షంకృత్వా (౩) "శ్రుతేస్తుశబ్దమూలత్వాత్" (౪) "అత్తనిష్ఠం విచిత్రాశ్చహి" ఇత్యత్ర బ్రహ్మణో విచిత్రానస్తశ్చక్తియోగస్యప్రతిపాదితయాకరణాభావేపివిచిత్రకార్యోత్పాదనం సంభవత్యేవేతిపిద్ధా నితమితివాచ్యమ్; బ్రహ్మణఃకరణత్వేన కరణాంతరాభావస్యైవతత్రాభిప్రేతత్వాత్, స్వాత్మకరణస్యతత్రానిసిద్ధత్వాత్,

(౧) మూరారివా.

(౩) కా-మీ-౨-౧-౨౭.

(౨) కా-మీ-౨-౧-౩౧

(౪) కా-మీ-౨-౧-౨౮.

లోకేస్వభిన్నకరణమపేక్ష్యైవ కర్తుఃకార్యోత్పాదనదర్శనాత్, తన్నాన్య
యేనైవతత్రపూర్వపక్షస్యకృతత్వేనతదనిరోధాత్. అతఏవ, శ్రుతప్ర
కాశికాచార్యః (౧) 'ఉతతమాదేశమప్రాప్యః' ఇత్యుత్ర, (౨)
'అకర్తరిచ కారకే సంజ్ఞాయామ్' ఇతికర్తృభిన్నకారకేవ ఘణోవిహి
తతయా కరణార్థేఘణోప్రత్యయమాశ్రిత్య కరణత్వేనాపేక్షితప్రశా
సనకర్తృభోధస్వీకృతః. తదుక్తంశ్రుతిప్రకాశికాయామ్, (౩) 'ఉపక్ర
మేతావత్, (౧) 'ఉతతమాదేశమప్రాప్యః' ఇత్యుత్ర 'ఆదేశశబ్దేన ప్రశా
సితాభిధీయతే, అత్రల్లోకావాచార్య పాదైరుక్తా, (౪) 'ఛాన్దోగ్యేకేచి
దావలద్విశతి రుతతమాదేశమప్రాప్య ఇత్యుత్రాన్పూర్వస్తూపదేశం
ప్రకటయతి సతోనప్రశాస్తింఘణస్తః! నోకర్తర్యస్తి కర్తవ్యగః! ఘణో
హసత్కర్తృ శాస్తా నకర్తస్యాత్ స్యాత్కర్తోవదేశే తదిదముతతమా
దేశవాచోపదేశ్యమ్॥ అత్రబ్రూమః ప్రశాస్తిం వదతి దిశిరసావాఙ్ముఖో
నోపదేశం శాస్తా సోతిప్రసిద్ధోనహిపర ఇహచాపేక్షితార్థప్రసక్తిః!
యక్తోసాధారణోక్త్యా ఘణగణి కరణేవ్యత్రవైవక్షికత్వం శాబ్దోక్తం
కారకాణాం నను కరణతయా కర్తరి స్యాద్వివక్షా' ఇతి; ఆదేశశబ్దేన
ఉపదేశ్యముచ్యతే, ప్రకృత్యర్థ ఉపదేశః ప్రత్యయార్థఃకర్తవ్యమ్, (౨)
'అకర్తరిచ కారకే సంజ్ఞాయామ్' ఇతికర్తృవ్యతిరిక్తకారకే ఘణోవి
హితత్వాత్, ఉపదేశే బ్రహ్మణఃకర్తృత్వోపపత్తేశ్చ; ప్రశాసనేతుబ్రహ్మ న
కర్త, అపితు కర్తృ, కర్తృవ్యతిరిక్తకారకేఘణోప్రత్యయవిధిః;
నాత్రకర్తరికప్రత్యయ ఉపపద్యతే, (౩) 'క్షితిచ' ఇతిగుణప్రతిపే
ధాత్ ఆదేశశబ్దరూపాసిద్ధేః, నాపి పచాద్యచ్ప్రత్యయఉపపద్యతే, దిశి
ధాతోరిగుపదత్వేన, (౪) 'ఇగుపధాత్కః' ఇత్యపవాదసూత్రేణాప్ర
త్యయ ప్రాప్తేర్లుణాభావాత్; అతోఘణోప్రత్యయాస్తవవాయుమూదేశ
శబ్దః. సప్రప్రత్యయఃకర్తర్యవిహిత ఇతికర్తార్థకత్వవైవయ్యుక్తత్వాత్

(౧) ఛాన్దో-౬-౧-౩. (౩) శ్రుతప్రకాశికాయాంప్రతిఘట్టే. (౪) తత్వసారే.
(౨) పా-మూ-౩-౩-౧౯. (౫) పా-మూ-౧-౧-౫. (౬) పా-మూ-

ఉ ప దేశ్య మేవాదేశశబ్దవాచ్యమితి - అత్రోచ్యతే - ప్రకృత్యర్థ
 శ్వాసనమ్, ప్రసిద్ధిప్రాచుర్యాత్ ; అన్యథా స్వారస్యభిక్షాత్ ;
 'ఆజ్ఞాపూర్వోదిశతి' ర్నియోక్తప్రయోజనవచనః, ఉపపూర్వస్తుని
 యోజ్యప్రయోజనవచనః' ఇతిహిన్యాసకారః. నియోక్తప్రయోజనం
 యస్యతస్మాదర్థస్యవాచక ఇత్యర్థః. ఏవమన్యత్రాపి. కిం - ఉపదేశ్య
 త్వం లాకికాలాకిక కర్తృబ్రహ్మ భాగార్థసాధారణమ్, ప్రశాసితృత్వం
 తుబ్రహ్మణోఽసాధారణమ్, (౧) 'అస్తఃప్రవిష్టశ్వాస్తాజనానామ్,' (౨)
 'ఏతస్యవాఙ్మయస్య ప్రశాసనేగార్థి' ఇత్యాదిశ్రుతిభినిరుపాధికప్రశాస
 నస్య బ్రహ్మసాధారణత్వశ్రవణాత్. నిరుపాధికోపదేశ్యత్వం బ్రహ్మ
 ణోఽసాధారణమితిచేన్న;- ఇప్తప్రాప్త్యనిష్ఠనిష్ఠత్తి త త్సాధనే ఘ
 సాధారణ్యాత్. యద్యద్యపరిమితసుఖప్రాప్తిదుఃఖనిష్ఠత్వాదిసాక్షాదుప
 దేశ్యంస్యాత్ ; తథాపిసంసారనిష్ఠత్తిబ్రహ్మతదుపాసనానాముపదేశ్యత్వం
 సాధారణమ్. ప్రప్తవ్యస్యాపదేశ్యత్వ మర్థసిద్ధమ్, అతిః ఉపదేశ్యత్వ
 కథనవైయర్థ్యంచ. నమ 'యేనాశ్రుతమ్' ఇత్యాది నైకవాక్య
 త్యాత్ స్వజ్ఞానేనాన్యజ్ఞానహేతుతా విశేషిత ముపదేశ్యత్వ మసాధా
 రణమితిచేత్ ; తథాపి తాదృశముపదేశ్యత్వంప్రతిజ్ఞావాక్యేనప్రప్తవ్యత్వో
 క్త్యాచాదర్థ సిద్ధమితి అవపేక్షితోపదేశ్యత్వ కథనాదపి అపేక్షితం
 ప్రశాసితృత్వమేన వాచ్యమితియుక్తమ్. 'యేనాశ్రుతమ్' ఇత్యు
 పాదానత్వేసిద్ధేప్రశాసితృత్వేన నిమిత్తత్వంసిద్ధేత్, నిమిత్తాంతరేసతి
 హ్యేకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానం నోపపద్యతే ; అతిః ప్రతిపాదయిషిత
 వస్తునోఽపేక్షితాఽసాధారణాకార విశిష్టతయైవ ప్రతిపాదనముచితమ్.
 ఘోషప్రత్యయస్య కరణే వ్యుత్పన్నత్వాత్, (౩) 'వివక్షాతఃకారకా
 కారప్రవృత్తిః' ఇతిశాబ్దోక్తన్యాయేన కర్తృత్వేన కరణాంతర నైరపే

(౧) అం-౩. (౨) బృహదార-౫-౨-౯. (౩)

క్షేణ సాధకతమత్వ వివక్షయూ తిథాప్రయోగఉపపద్యతే, (౧)
 *అకర్తరీతిసూత్రస్య ప్రయోజనమ్ - కరణత్వవివక్షయూవినా కర్తర్య
 సాధుత్వేన ప్రయోగనివృత్తిః ఉపదేశపక్షే ప్రకృత్యర్థాఽస్వారస్యమ్,
 ప్రత్యయస్వారస్యశ్చ; ప్రశాసనపక్షే ప్రత్యయాఽస్వారస్యమ్, ప్రధాన
 భూత ప్రకృత్యర్థాస్వారస్య మ్నాచిత్యజ్ఞేతి వైషమ్యమ్, అతఃప్రశా
 సనమేవాఽఽదేశ శబ్దాభిధేయమితి స్వీకర్తుంయుక్తమ్” ఇతి

యత్తు-అత్రాన్వోగ్యప్రకాశికాయాముక్తమ్-(౨); కరణత్వస్యాఽఽ
 రోపేణ ఘర్షో సమర్థనమవ్యనుచితమ్, ఆరోపస్యాఽనుచితత్వాత్, నను-
 కరణత్వస్యనాధ్యారోపః, తస్యసిద్ధత్వాదితీచేన్న ; తథాసతి సిద్ధాఽస్తి
 ప్రత్యయాఽస్వారస్యాభ్యుపగమస్యాఽయుక్తత్వాత్ అత ఏ వ అసి
 శ్చినత్తి ఇత్యాదౌ సాకర్యాతిశయవివక్షయూ, (౩) ‘బ్రహ్మదృష్టి
 రుత్కర్తృత్వాత్’ ఇతిన్యాయేన కరణేకర్తృత్వా రోపేపి నకర్తరి కరణత్వా
 రోపసంభవః; తథాసతి రాజనిభృత్యత్వారోపస్యేవాఽనర్థావహత్వాత్.
 అతవ, (౪) ‘సాధకతమంకరణమ్’ ఇతిసూత్రేఅధికరణస్థాల్పాస్తమ కపా
 లతయాసాధకతమత్వ వివక్షయూ ‘స్థాల్పాపచతి’ ఇతిప్రయోగ ముపపా
 ద్య, ‘నచైవం కర్తురపి కరణత్వవివక్షాప్రసజ్ఞః, భిన్నజాతీయత్వాత్-
 సకలసాధనవినియోగకారీఖల్వసా, నహిశతధనోనిష్కధనేన స్పర్ధితం
 ప్రభవతి’ ఇతి కర్తుఃకరణత్వా భావస్యైవోపపాదితత్వాత్. నిక్షేపరతౌ
 యామ్, ‘భగవతోరతౌ కరణత్వానుసన్ధానం ప్రపత్తిః” ఇతిపక్షేకరణ
 స్యోకర్తృత్వాసంభవేన జీవస్యైవరక్షకత్వమావతేదితి కర్తృత్వకరణత్వ
 విరోధస్య, భగవతికరణత్వానుసన్ధానే, (౩) బ్రహ్మదృష్టిరుత్కర్తృత్వాత్
 ఇతిన్యాయవిరోధస్యచ ప్రతిపాదితత్వాత్. (౫) ‘శక్తివిపర్యయాత్’

(౧) పా-సూ-౩-౩౧౯.

(౨) ధాన్తో-౭-౧-౩-రజరా మానుజీయమ్

(౩) కా-మి-౪-౧-౫.

(౪) వా-సూ-౧-౪-౪౨,

(౫) కా-మి-౨-౩-౩౭.

౨ (పా) తస్యాపిసత్వాత్.

ఇతీసుూత్రే “అన్తఃకరణస్య కర్తృత్వే తతోఽన్యత్కరణంస్యాదితి అన్తఃకరణాదిరిక్తం కరణాన్తర మభ్యుపగన్తవ్యంస్యాత్” ఇతి పరై రప్యక్తత్వాచ్చ.

కిచ్చ-ప్రశాసనకర్తుః కరణత్వసంభవే పరమాత్మినః ప్రశాసన కర్తృత్వస్యాపిసంభవాత్, తదసంభవోక్తిర్విరుద్ధ్యేత. కిచ్చ-కరణ త్వేభిఃఃఃః, (౧) ‘కథణాధికరణయోశ్చ’ ఇతిపరేణ ల్యూటా బాధిత త్వేన ఘణోనప్రసక్తః. నచ, (౨) ‘హలశ్చ’ ఇత్యనేన ఘణఃప్రసక్తః, తత్రాఽపి, (౩) ‘సంజ్ఞాయామ్’ ఇత్యనువృత్తే. నచ-త్వన్తతేఽపి కర్తృణిఘణోనస్యాత్, (౪) ‘అకర్తరిచకారకేసంజ్ఞాయామ్’ ఇతి సంజ్ఞాయామేవ ఘణోవిధానాదితివాచ్యమ్, (౫) ‘అకర్తరిచ’ ఇత్యత్ర చకారస్య భిన్నక్రమత్వమాశ్రిత్యాఽసంజ్ఞాయామప్యస్తీతి పదమజ్ఞర్యాదా సమర్థితత్వాత్, (౬) ‘సంజ్ఞాగ్రహణానర్థక్యంచ సర్వత్రఘణోదర్శనాత్, ఇతివాచికకృతోక్తత్వాచ్చ

కిచ్చ-ఘణఃకరణార్థత్వే ఉపక్రమే ఆదేశశబ్దేన ప్రశాసితాభిధీయతే’ ఇతియమక్తం తద్విరుద్ధ్యేత, ప్రశాసనకరణత్వస్యైవాభిహితత్వేన తత్కర్తు రనభిహితత్వాత్. యచ్ఛ్రీక్తమ్-‘ప్రశాసితృత్వ మసాధారణమ్’ ఇతి, తన్న, ఆదేశశబ్దేన కరణత్వమాత్రాఽభిధానే ప్రశాసితృత్వానభిధానాత్, తదభిధానేఽపి నిరుపాధిక ప్రశాసితృత్వస్యేవ ముఖ్యోపదేశ్యత్వస్యాపి బ్రహ్మసాధారణత్వాత్. అతఏవ (౭) * జిజ్ఞాసాసూత్రే, (౮) * బ్రహ్మణ ఇతికర్తృణి షష్ఠీపరిగ్రహాత్ బ్రహ్మణోపపాఽఽభిధానిక జిజ్ఞాసాకర్తృత్వమ్, తదుపాసనాదీనాంత్యాక్షేప్యమిత్యుక్తమ్.

(౧) పా-మూ-౩-౩-౧౧౭.

(౪) పా-మూ-౩-౩-౧౯.

(౬) శ్రీభాష్యే-జిజ్ఞా

(౨) పా-మూ-౩-౩-౧౨౧.

(౫)

(౩) పా-మూ-౩-౩-౧౧౨.

(౭) శా-మూ-౧-౧-౧.

కిం - ఆదేశశబ్దమూత్రస్యాఽతిప్రసక్తమాశక్యతమ్' ఇతి విశేషణోపాదానాత్ అవశ్యంతమిత్యస్యాఽఽదేశ విశేషకత్వమభ్యుపేయమ్, యదిహ్యదేశశబ్దస్యైవ నిరుపాధిక ప్రశాసితృత్వమర్థః తదాతస్య పరమాత్మాఽసాధారణత్వాత్ తచ్చబ్దో విశేషణో నస్యాత్.

యదపిచోక్తమ్ - 'ప్రప్తవ్యత్వకథనేనోపదేశ్యత్వం సిద్ధమితి తత్కథనస్యాఽనపేక్షితత్వాత్ ప్రశాసితృత్వమేవాఽర్థః' ఇతి; తన్ను - యద్యపి పూర్వం నాప్రాక్షమ్, ఆధునాస్వయమేవ జ్ఞాస్యామీతిబుద్ధిం వ్యసీతు ముపదేశ్యవ్యత్వ కథనస్యైవాఽపేక్షితత్వాత్. అతఏవ(౧) 'తంత్యోపనిషదంపుచ్చాసు' ఇత్యాదౌప్రప్తవ్యస్య ఉపదేశ్యత్వలక్షణాపనిషదత్వకథనమ్.

యచోక్తమ్ - 'సర్వవిజ్ఞానప్రతిజ్ఞాసిద్ధ్యర్థం నిమిత్తత్వమపేక్షితమ్' ఇతి, - తన్ను, ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానప్రతిజ్ఞాబలాత్ ఉపాదానత్యస్యైవ తదవ్యధానుపపత్త్యా నిమిత్తత్వస్యాఽపిలాభసంభవేన తస్య పృథగవక్తవ్యత్వాత్ తదనుపపత్తే ర్భవతైవోక్తత్వాత్.

సీ నస్తుతస్తు - నిమిత్తాంతరసత్వే ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానమనుపపన్నమిత్యక్తిరపి నసగ్గచ్ఛతే, నిత్యవిభూత్యా అజ్ఞానేఽపి ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానప్రతిజ్ఞా యథోపపద్యతే, కార్యవర్గస్య జ్ఞాతత్వాత్, సర్వశబ్దస్య ఇదజ్ఞానరగోచర బహుభవన సజ్జల్పపూర్వక సృష్టివిషయత్వాత్, తథా తాదృశ నిమిత్తాంతరసదృశవేష్యేకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానప్రతిజ్ఞా కుతో నసగ్గచ్ఛతఇతి.

అత్రోచ్యతే - (౧) 'ఏషఆదేశః, ఏషఉపదేశః' ఇత్యేవం పృథగుపదిష్టయోః (౨) 'ననాయుక్తియేపృథగుపదేశాత్' ఇతినన్యాయేన ఆదేశ

శోపదేశయోర్ధేదావశ్యంభావాత్. *తతశ్చప్రకృతిస్వారస్యేన నియమ
నాపరపర్యాయాఽఽజ్ఞాపనరూపార్థేప్రతీతే, ఘోప్రత్యయస్యకర్తృస్వ
ఋక్తకారకమాత్రవాచినో యోగ్యతావశాత్ తస్యైవ కర్తార్థకత్వవత్
ఽస్యైవతేఽపికారికవాచినోఘోప్రత్యయస్యసకలకారకప్రయోక్తకర్తృ
లక్షణసమాశ్రీయతే, ప్రప్తవ్యవస్తునస్తాదృగ్రూపత్వాత్, అనజ్ఞాతవిరోధి
ముఖ్యప్రకృత్యధానుగ్రహేణ జఘన్యప్రత్యయలక్షణాయా ఆశ్రయణీ
యత్వాత్, సీతధాపూర్వమీమాంసాయాం బహువ్యధికరణేషు సిద్ధాన్తి
తత్వాత్.

వస్తుతస్తు- (౧) 'ఉపదేశేజనునాసిక ఇత్' ఇతి సూత్రే, (౨) 'కర
ణాధికరణయోశ్చ' ఇతి ల్యటాబాధితస్యఘో, (౩) 'అకర్తరిచకారకే'
ఇత్యనేనాఽప్రసజ్గమాశఙ్క్య, (౪) "కృత్యల్యటాబహుళమ్," ఇతి
ఘోభావ్యకృతా సమర్థితత్వాత్, తన్నయేన కర్తర్యపి తేనైవ
సూత్రేణఘోసిద్ధాలక్షణాయా అప్రసజ్గత్, ప్రశాసితృత్వార్థకత్వమే
వాఽఽదేశ శబ్దస్యయుక్తమ్, ఆదేశనమాదేశ ఇతిఘోజ్ఞాత్వావవాచిన
ఆదేశశబ్దాత్. (౫) * అర్కఆద్యజ్ఞాదపి ప్రశాసితృత్వార్థకత్వమేవాఽఽ
దేశశబ్దస్యయుక్తమ్,† ఇత్యేతత్సర్వ మస్తాభి రాభవప్రకాశికాయాంప్రప
శ్చితమ్, తత్రానుసంధేయమ్" ఇతి.

అత్రోచ్యతే-బ్రహ్మణి వాస్తువకరణత్వసత్వే ప్రత్యయాఽస్వార
స్యాఽభ్యుపగమ విరోధఇతి, తదయు కమ్;- నహీదమవిద్యమాన కరణ
త్వస్యాఽఽరోపేణ సిద్ధాన్తే ప్రత్యయాఽస్వారస్యమభ్యుపగమ్యతే,
కిన్తు, విద్యమానకరణత్వస్యాఽన్యధానుపపత్త్యా స్వభిన్న కరణనిర
పేక్ష ప్రశాసనకర్తృత్వమాక్షిప్యతే, ఆక్షేపలభ్యార్థస్యాపి మీమాంస
కరీత్యాసిద్ధాన్తే శాబ్దబోధేభానం స్వీక్రియతే, తేనచాఽపేక్షిత ప్రశా

(౧) పా-సూ-౧-౩-౨. (౩) పా-సూ-౧-౩-౩౯. (౫) పా-సూ-౧-౧౨౩.

(౨) పా-సూ-౩-౩-౧౧౨. (౪) పా-సూ-౩-౩-౧౧౩.

* ముత్రితొకేఅధికపారఃసుద్యపిదృశ్యతే. తథాప్యత్రానుసంధాగానోపాత్తః.
‡ అత్రముద్రితొకేతత్తత్త్వవిశేషపపాదకపక్షయస్సన్తి.

† (పా) ఇతిమయముత్సిక్యమః.

సిత్తుత్వబోధసిద్ధానవి ఆభిధానవృత్త్యాదోద్భాభావేనప్రత్యయేనప్రశా
సిత్తుత్వబోధన మస్వరసమిత్యభిప్రాయేణ ప్రత్యయాఽస్వారస్యను
భ్యుపగతమ్. అతఏవ, (౧) “కర్తృద్యేవకరణాన్తరైరపేక్ష్యేణ సాధకత
మత్వ వివక్షయా తథా ప్రయోగఉపపద్యతే” ఇత్యుక్తం శ్రుతప్రకా
శికాయామ్. వివక్షా శ బ్దస్య తాత్పర్యార్థకత్వేనాఽఽరోపార్థకత్వా
భావాత్.

యదపి-కరణత్వారోపస్య రాజనిభృత్యత్వారోపవత్ అనర్థావ
హత్వముక్తమ్, తదవ్యసజ్జతమ్, కరణాన్తర నిరపేక్షకార్యోత్పాదన
సామర్థ్యగూపాతిశయిత శక్తిప్రయోజకస్య కరణత్వస్య ఉత్కర్షరూప
త్వేన రాజని భృత్యత్వారోపతుల్యత్వాభావాత్. కరణత్వస్య స్వభిన్న
కర్తృవ్యాపారాధీనవ్యాపారత్వరూపతాయాఽప్రాగేవనిరాకృతత్వాత్,
యదపి, (౨) “సాధకతమంకరణమ్” ఇతిసూత్రేకర్తుకరణత్వవివక్షాయా
అసంభవ ప్రతిపాదనమ్, తదపి కర్తరి స్వభిన్నకరణత్వారోపస్వభా
వాభిప్రాయకమ్ ; కర్తృభేదవిశిష్టకరణత్వస్యైవ నికర్షరూపత్వాత్
తత్సమానాధికరణస్య తస్య ఉక్తరీత్యా ఉత్కర్షరూపత్వాత్. ఏతేన,
నిజేపరత్వావచనమపి దత్తోత్తరమ్.

యచ్ఛ - అన్తఃకరణస్య కర్తృత్వే తతోన్యత్కరణంస్యాదితి
పరోక్తసంవాదప్రదర్శనమ్, తదపిమన్దమ్, - సహ్యస్తఃకరణస్య పరై
ర్వాఽస్త్వాభిర్వా, (౩) “పరాస్యశక్తిర్వివిధైనశ్రూయతే” (౪) “పశ్య
త్యచక్షుః” ఇత్యాదిప్రమాణసిద్ధా తాదృశీ శక్తి స్వీక్రియతే. నచై
వమ్-శ్రీతత్వత్రయవ్యాఖ్యానోషాత్త తత్వశేఖరశ్రీసూక్తివిరోధః, ఇథం
హితతత్వ శ్రీసూక్తిః- (౫) “అన్తఃకరణముమాత్మావాకమాట్మాతు,

(౧) శ్రుతిప్రకాశికాయాం క్రితమితి. (౩) శ్వేతాశ్వ-౬.

(౨) పా-సూ-౧-౪-౪౨.

(౪) (౫) తత్వశేఖర-౩.

కిర్రావినుడై య స్తరణాదికార్యత్తుక్కు క్కరణమాక క్కల్పితమాకై
యూలే ; ఇతుతానే స్థరిక్కిలతెన్నవొణ్ణాతు, స్తరణత్తుక్కు క్కరణ
మిల్లా మై యూ లే ; కరణముమ్తానే యెన్నవొణ్ణాతు, విరుద్ధమా
కైయూలే” ఇతి, ఏవంచ కర్తృత్వకరణత్వయో ద్విరోధస్యైవ క్షణోక్త
త్వాదితివాచ్యమ్, - అన్తఃకరణస్యాఽశక్తిత్వేన తత్రకర్తృత్వకరణత్వ
యోస్సహానవస్థానలక్షణ విరోధస్యైవ ప్రతిపాదితత్వాత్. (౧) “పరాస్య
శక్తిః” ఇతిప్రమాణసిద్ధశక్తిమతి భగవతి కర్తృత్వకరణత్వయోస్సహా
నస్థానే తత్సూక్తి విరోధాభావాత్. అతపవాఽన్తఃకరణస్య జీవత్వనిరా
సకశ్రీత త్వత్రయవ్యాఖ్యానశ్రీనూక్తేరపి నవిరోధః, అన్యథాలన్తఃకర
ణస్యాఽపి బ్రహ్మవదేవ కరణ నిరపేక్షకార్యకరణ సంభవేన కరణాన్త
రాపత్తే రసంభవాత్.

యచ్చ-ప్రశాసనకర్తృః కరణత్వసంభవే తత్కర్తృత్వస్యాఽపి
ప్రసక్తాత్, తదసంభవోక్తి ద్విరుద్ధత ఇతి, - తదపిచిన్త్యమ్ - నహిప్ర
శాసనకర్తృత్వస్యాఽసంభవాత్ కర్తృణిఘ్నః పరిత్యాగః, సిద్ధాన్తేఘ్నాల
చిదచిద్విశిష్ట బ్రహ్మప్రతి సూక్త్యచిదచిద్విశిష్ట బ్రహ్మణ ఉపాదానత్వాగ్నే
కారేణ తత్ప్రత్యేవ బ్రహ్మణో నిమిత్తకారణత్వావశ్యంభావేన, (౨)
“బహుస్యాంప్రజాయేయ” ఇత్యాకారకబహుభవనసంఖ్యల్పత్వ
ప్రశాసనవత్త్యేనైవ నిమిత్తకారణత్వస్య వక్తవ్యతయాతాదృశసంఖ్యల్ప
విషయత్వరూప ప్రశాసనకర్తృత్వస్య స్థూలచిదచిద్విశిష్ట బ్రహ్మణిసత్వేన
ప్రశాసనకర్తృత్వాసంభవస్య ఉక్త్యసంభవగ్రస్తత్వాత్. (౩) “యేనా
శ్రుతంశ్రుతమ్” ఇత్యాద్యుత్తరవాక్యస్య ఉపాదానత్వాభిప్రాయకత
యా, ఉపాదానత్వస్య కార్యాభిన్న త్వేనతి కారణత్వరూపతయా * యే
నేత్యాద్యుత్తరవాక్యే కారణత్వమవశ్యం ప్రతిపాదనియమ్ ; తచ్చ,

(౧) శ్వేతాశ్వ-౬.

(౩) వాద్-౬-౧-౩.

(౨) వాద్-౬-౨-౩.

(౧) “ఉతతమాదేశమప్రాప్త్యః” ఇతి పూర్వప్రకృతాదేశ పరామర్శినా
యచ్చబ్దేనైవ ప్రతిపాదనీయమ్, ఆదేశశబ్దస్య ప్రశాసనకర్తృత్వాద్ధక త్వే,
ఉత్తరవాక్యస్థయచ్చబ్దేన ప్రకృతం ప్రశాసన కర్తృవ పరామృశ్యేత,
ప్రశాసనకర్తృత్వంచనకారణత్వమ్, కిన్తుకార్యత్వమేవ, ప్రశాసనస్య
సవిషయకసజ్జల్పరూపతయా సవిషయకక్రియాకర్తృత్వస్యవిషయతా
రూపత్వాత్, సజ్జల్పస్య స్వవిషయం ప్రతి కారణతయా సజ్జల్పవిష
యతాయాస్తత్కార్యతావచ్ఛేదకత్వేన తాదృశసజ్జల్ప విశిష్ట
బ్రహ్మకార్యతావచ్ఛేదకతయా కార్యత్వవిష పర్యవసానాత్; తాదృశ
సజ్జల్పవత్వేన బ్రహ్మణోనిమిత్తతయా సజ్జల్పత్వక ప్రశాసనస్యకా
రణతావచ్ఛేదక ధర్తరూపత్వేన కారణత్వే పర్యవసానాచ్చ. అతఏవ
ప్రశాసితృత్వస్యాఽపేక్షితత్వోక్తిః కథంతర్హి “కర్తృశాస్తానకర్తృఇతి”
ప్రశాసనకర్తృత్వాభావోక్తిః ఇతిచేత్, - పూర్వపక్షిణా స్థూలచిదచిద్వి
శిష్టస్య కార్యత్వానభ్యుపగమాత్, సిద్ధాంతేపి ప్రశాసనకర్తృత్వే ప్రత్య
యన్వారస్య పరిత్యాగ ఉపపాదనీయః- ఉపాదానత్వం ప్రత్యనుపయో
గాదేవేతి నశోఽపిదోషః.

యదపి, (౨) “కరణాధికరణయోశ్చ” ఇతిపరేణల్యుటాబాధి
తత్వేన కరణేఘుఖేవనసంభవతీతి, తదపిన, - (౩) “ఉపదేశేజనునాసికఇత్”
ఇతినూత్రే ఉపదేశశబ్దే “కరణాధికరణయోశ్చ” ఇతిల్యుటాబాధితస్య
ఘుఖోఽప్రసజ్గమాశబ్ద్యు, (౪) “కృత్యల్యుటాబహుళమ్” ఇతిఘుజఃభా
ష్యకారేణనమర్థితత్వస్యతేనైవోక్తతయా, ఆదేశశబ్దేపి కరణే ఘుజసంభ
వాత్. నచకరణే ఘుఖశ్రయణేన కర్తృత్వస్యాఽర్థత్వమపేక్ష్య, (౫)
“అక్షేపతఃప్రాప్తా దాభిధానికన్యైవగ్రాహ్యత్వాత్” ఇతిన్యాయేన
తేనైవ బహుళగ్రహణేన కర్తృత్వేవ ఘుఖశ్రీయతామితివాచ్యమ్, - కరణే

(౧) భాష్కర-౬-౧-౩.

(౩) పా.నూ-౬-౧-౩

(౨) పా.నూ-౩-౩-౧౧౭.

(౪) పా.నూ-౩-౩-౧౧౩.

(౫) శ్రీ గ పే.జి.జ్ఞా-

ఘృణాశ్రయణేహి బ్రహ్మణి కిరణత్వాభిధానేన స్వభిన్నకరణనిరపేక్ష
కర్తృత్వ మధాత్సిద్ధ్యేత్, కిరణాంతరస్య కర్తృస్తరస్యవా సద్భా
వేహి ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞాన ప్రతిజ్ఞా నోపపద్యతే,- కిరణాంతరస్య
కర్తృస్తరస్యచ బ్రహ్మవదేవ జగత్కారణతయా తయోర్భిన్నా కార్య
త్వాభావేన బ్రహ్మవిజ్ఞానేన తయోర్విజ్ఞానాఽసిద్ధ్యాసర్వవిజ్ఞానాఽసిద్ధేః.
నచ, 'యేనాశ్రుతమ్' ఇత్యాదివాక్యే, (౧) "ఆత్మనిఖిల్వరేదృష్టేశ్రుతే
మతే విజ్ఞాతే ఇదంసర్వం విచితంభవతి" ఇతి ముణ్డకబృహదారణ్యక
శ్రుత్యనుసారేణ ఇదంసర్వమిత్యధ్యాహారేషి అధ్యాత్మతనర్వశబ్దస్య
స్వశరీరకబ్రహ్మపరతయా, యేనేతిత్వతీయాయాలభేదార్థకతయాసర్వ
శరీరకబ్రహ్మణియత్పదార్థబ్రహ్మభేదబోధేన కర్తృస్తర కరణాంతర సద్భా
వేపితద్వతిత సర్వశరీరక బ్రహ్మణియత్ పదార్థ బ్రహ్మఽభేదస్యాఽబాధా
నైకవిజ్ఞానేనసర్వవిజ్ఞాన ప్రతిజ్ఞాయా అనుపపత్తిరితివాచ్యమ్, "కా
ర్యాభిన్న త్వేసతికారణత్వస్య-స్వాభిన్న త్వస్వనిరూపితకారణత్వోభయ
సంబద్ధేన కిణ్చిద్విశిష్టత్వపర్యవసిత స్యైవ ఉపాదానత్వరూపతయాతత్ర
సర్వపనవాచ్యసర్వశరీరకబ్రహ్మణియచ్ఛబ్దవాచ్య బ్రహ్మఽభేదమాత్రబో
ధనేన ఉపాదానైక దేశభూతికార్యాభిన్న త్వలాభేషి సర్వశరీరక బ్రహ్మ
నిరూపిత కారణత్వస్యాఽపి బోధనమావశ్యకమ్, అన్యథాఽభేదమాత్ర
స్యాఽతిప్రసక్తత్వేన ఉపాదానత్వస్యాఽలాభాత్, అతః యచ్ఛబ్ద
పరామృష్ట ప్రకృతాదేశఘటక ప్రశాసనస్య కర్తాకాజ్ఞాయాం సర్వప
దార్తనైవ కర్తృతయాఽన్వయస్సీక్రియతే, యథా "పాచకేనతణ్డల
అసీయతే" ఇత్యాదాతణ్డలస్య ముఖ్యవిశేష్యతయా పచ భాత్వరేఫాకే
కర్తృతాసంబద్ధేన ప్రకారతయాచాఽన్వయః, అన్యథాతద్వాక్యేన పాక
కర్తాకాజ్ఞాయా అనివృత్తేః. యథా "చైత్రోమాతర మభివాదయతి"

ఇత్యాదివాక్యే చైతన్య విశేష్యతయా మాతృత్వనిగూఢకతయాచాన్యయః, అన్యథా - కన్యమాతరమితి జిజ్ఞాసాయా అనివృత్తేః, తతశ్చ యచ్ఛబ్దార్థాదేశఘటకాబ్జుర్వక దిశిధాత్వర్థ ప్రవృత్తి నివృత్త్యనుకూలసజ్జల్పఘటక ప్రవృత్తినివృత్త్యై రాధేయతాసంబంధేన సర్వ పదార్థస్య స్థూలావస్థసర్వచిదచిచ్ఛరీరక బ్రహ్మణోఽన్యయః; నిగూఢకతా సంబంధేన ధాత్వర్థతావచ్ఛేదక ఫలాన్వయ్యాధేయత్వస్య కర్తృతా రూపత్వాత్, తాదృశబ్రహ్మనిష్ఠేచప్రవృత్తినివృత్తీతన్నిష్ఠస్థూలావస్థాతదభావయాపే, తాదృశబ్రహ్మనిష్ఠస్థూలవైశిష్ట్యరూపావస్థానుగుణసజ్జల్పవత్సేన తాదృశావస్థా కారణత్వలాభేనతి, సిద్ధాంతేఽవస్థాకారణస్యైవ తద్విశిష్టకారణతయా తాదృశావస్థావిశిష్ట బ్రహ్మకారణతాయాలాభేన ఉపాదానత్వలాభః. ఇత్థంచ-కర్తృస్తర కరణస్తరసద్భావే తయోస్తదీయావస్థయోర్వా బ్రహ్మకార్యత్వా భావేన తద్వేతిత సర్వశరీరక బ్రహ్మణః బ్రహ్మకార్యత్వాసంభవేన “యేనాశ్చుతమ్” ఇత్యాది వాక్యార్థస్య బాధాపక్షేః, నచ-ధాత్వర్థతావచ్ఛేదక ఫలాన్వయ్యాధేయత్వమాత్రం నకర్తృత్వమ్, కిన్తు, తద్ధాత్వర్థతావచ్ఛేదక ఫలాన్వయ్యాధేయత్వేనతి తద్ధాత్వర్థక్రియావద్భిన్నత్వమ్, అన్యథా యదా చైత్రో గ్రామం గచ్ఛతి, తదాచైత్రస్సంగచ్ఛతీత్యాది ప్రయోగాపత్తిః. గ్రామనిష్ఠసంయోగానుకూలక్రియాయా ఇన స్వనిష్ఠసంయోగానుకూలక్రియాయా అపి చైత్రాదావబాధితత్వాత్, అతోభేదస్యాఽపి కర్తృప్రత్యయార్థత్వ మిత్యభ్యుపగన్తవ్యమ్, భేదేచ ప్రకృత్యర్థస్యాఽఽధేయతాసంబంధేనాఽన్యయః, భేదన్యచక్రియాయాం ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వ సంబంధేనాఽన్యయః. ఇత్థంచ స్థూలత్వవిశిష్టబ్రహ్మణి ప్రశాసనరూపక్రియావద్భేదాభావేన, నతస్యప్రశాసనకర్తృత్వ సంభవ ఇతి వాచ్యమ్, - చైత్రస్సంగప్రవారతిభినతీత్యాది ప్రయోగేణ కర్తృప్రత్యయార్థ భేద ప్రకారతా

నిరూపిత విశేష్యతాసంబంధేన శాబ్దబుద్ధిం ప్రతి ధాతుజన్య కర్తృక ర్తుభ
య నిష్ఠత్వోపలబ్ధి తి ఫలోపస్థితే ర్విశేష్యతాసంబంధేన హేతుత్వోపగ
మాత్, యత్ర గ్రామంగచ్ఛతి త్యజతీత్యాదా సంయోగవిభాగరూప
ఫలయో రుభయనిష్ఠత్వమ్, తత్రైవ ద్వితీయార్థ భేదస్య క్రియాయామ
న్వయః, ప్రహరతి భిన్న తీత్యాదా దుఃఖాఽపయవవిభాగరూపఫలయోః
కర్తృమాత్రనిష్ఠత్వేన నోభయనిష్ఠత్వమ్, నతత్రభేదస్య శాబ్దబోధే భా
నమ్ యదాచైత్రోమైత్రం ప్రహరతి, తదాస్వనిష్ఠదుఃఖజనక వ్యాపా
రానుకూల కృతేనైత్రతాదావభావాదేవ చైత్రస్సన్వంప్రహరతీత్యాది
ప్రయోగవారణసంభవేన తత్రభేదస్య శాబ్దబోధే భానానగ్గీకారాత్.
తస్మాత్ స్థూలవిశిష్టబ్రహ్మణస్తత్కర్తృకప్రశాసనకర్తృత్వంసంభవత్వేవ.
నచ-కర్తృత్వ కర్తృత్వయో ర్విరోధాభావే, (౧) * సర్వత్రప్రసిద్ధ్యధి
కరణగుణసూత్రేణ (౨) 'కర్తృకర్తృవ్యపదేశాత్' ఇత్యనేన (౩) 'ఏత
మితః ప్రేత్యాభిసంభవితాస్తి' ఇతి బ్రహ్మణః ప్రాప్తికర్తృత్వవ్యపదేశాత్ త
త్కర్తృత్వేన వ్యపదిష్ట జీవభేదసాధనం కథంసగ్గచ్ఛత ఇతి వాచ్యమ్;
ప్రాప్తీస్సంయోగ జనకవ్యాపారరూపత్వేన తత్కర్తృత్వస్య భేదగర్భిత
యాతత్సజ్జతే. అత ఏవ 'లూయ తేకేదారస్వయమేవ, అతిసురభిరభాజ
శుష్కశ్రియా' ఇత్యాదా కర్తృకర్తరి లకారం శాబ్దికా అగ్నేకుర్వన్తి. న
చ-ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞాన ప్రతిజ్ఞాబలాదేవ కర్తృకరణాంతర నిషేధ
స్సిద్ధ్యేదితివాచ్యమ్; లోకదృష్ట కర్తృకరణాంతరసద్భావశక్తియా
సర్వవిజ్ఞాన ప్రతిజ్ఞాయాం సజ్జోచశక్తియా అన్యపరతాశక్తియా
వా జననేన అప్రామాణ్య జ్ఞానానాన్కన్దిత శాబ్దబోధానుదయాత్, ఆ
దేశశబ్దైర కర్తృకరణాంతరనిషేధేన లోకదృష్టవ్యాప్తి బలాధీనాను
మానస్యాఽఽగమబాధేన కర్తృకరణాంతరసద్భావశక్తియా అనుద

యాత్. నచ-శ్రుతప్రకాశికాయాం శ్రుత్యంతరానుసారేణ “శ్రుతేన మతేనవిజ్ఞాతేన” ఇత్యధ్యాహరస్యాక్తత్వాత్, (౧) “నతుబ్రహ్మణస్సత్రయాసర్వం శ్రుతంభవతీతి దార్ఢాన్తికసామర్థ్యాత్, “యథాసామ్యేకేనమృత్సిద్ధేన” ఇత్యాదిదృష్టాంతసామర్థ్యాచ్చ” ఇత్యుక్తత్వాచ్చ, *యేనేత్యాదితృతీయాయా హేతుత్వార్థకత్వమేవ యుక్తమ్, అభేదార్థకత్వే* శ్రుతేనేత్యధ్యాహరవైయర్థ్యమ్, కేవలబ్రహ్మభేదస్య శ్రుతపదార్థే శాబ్దభాదవిషయతావత్యబాధాత్; * నతుబ్రహ్మణస్సత్రయాసర్వం శ్రుతంభవతీతి దార్ఢాన్తికసామర్థ్యోపపాదన విరోధశ్చ; హేతుత్వార్థకత్వేతు, శాబ్దభివిషయతాయాం బ్రహ్మస్వరూపసత్తాప్రయోజ్యత్వాభావేన శాబ్దభివిషయ బ్రహ్మప్రయోజ్యతాసిద్ధయే* శ్రుతేనేత్యధ్యాహరసార్థక్యమ్, ఉప పాదనా విరోధశ్చేతివాచ్యమ్, శ్రుతపదార్థే శాబ్దభివిషయతావతి, *యేనేతితృతీయాధాభేదస్యాఽన్వయే శాబ్దభివిషయతాయాం బ్రహ్మస్వరూపాభేదప్రయోజ్యతాయాఅసంభవేన బ్రహ్మభేదప్రయోజ్యత్వాభావేన శ్రుతబ్రహ్మభేదప్రయోజ్యతాభానాయ* శ్రుతేనేత్యధ్యాహర సార్థక్యాత్, ఉప పాదనావిరోధాచ్చ, నచ-“స్వజ్ఞానేనాఽన్యజ్ఞానహేతుతావిశేషితముపదేశ్యత్వమసాధారణమ్” ఇత్యుక్త్యా బ్రహ్మజ్ఞానేనాఽన్యజ్ఞానమేవ శ్రుతప్రకాశికాభిమతమ్, నతు బ్రహ్మజ్ఞానేన బ్రహ్మజ్ఞానమితివాచ్యమ్; తత్రాఽన్యశబ్దస్యస్థూలవైశిష్ట్యాత్కాఽన్యధర్మ విశిష్టబ్రహ్మపరత్వాత్. నచ-సర్వపదార్థస్థూలవిశిష్టబ్రహ్మణః యత్సదార్థాదేశఘటక ప్రశాసనేకర్తృతాసంబంధేనాఽన్వయే, క్రియానిపాతాతిరిక్తనామార్థయోః సాక్షాద్భేదసంబంధేనాఽన్వయోనాస్తీతినియమభజ్ఞః; అన్యధా-కర్తృత్వ కర్తృత్వాదిసంబంధేన వైతత్యణులాది ప్రకారక పాకాదివిశేష్యక బోధతాత్పర్యేణ, “వైత్రఃపచ్యతే” “తణులః పచతి” ఇత్యాదిప్రయోగావత్తేరితి

వాచ్యమ్;— ప్రాతిపదికార్థస్యముఖ్యవిశేష్యతయా ౭భానస్థలవవ తా
దృశనియమాత్ తథాభానస్థలేక్రియాప్రాతిపదికార్థయోరపిభేదాన్వయ
భేదస్య “పాచకేనతణ్ణుల ఆసీయతే” ఇత్యాదాప్రదర్శితత్వాత్.
నచ- నిత్యవిభూతేస్సద్భావేషియైకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానప్రతిజ్ఞోపపద్య
తే, (౧) “ఆత్మనిఖల్వరే” ఇత్యాదిశ్రుత్యన్తరానుసారేణ “ఇదంసర్వమ్”
ఇత్యధ్యాహారేణ * ఇదంశబ్దస్యప్రత్యక్షవిషయాధికతయాసర్వశబ్దేనప్ర
త్యక్షవిషయాణామేవగ్రహణాత్, అధాకర్తృకరణాన్తరసద్భావేషిప్రతి
జ్ఞాయానానుపపత్తిరితివాచ్యమ్, —ప్రత్యక్షవిషయ సర్వాన్తర్గతేష్వేవ
కయోశ్చిత్కర్తృత్వకరణత్వ శంఖ్యాయాప్రతిజ్ఞాయామన్యపరతాశంకీ
దయేన తన్నివృత్త్యర్థమాదేశశబ్దేన కర్తృత్వకరణత్వోక్త్యాప్రత్యక్ష
విషయావిషయక కర్తృకరణాన్తరసామాన్యనిషేధన్యామవశ్యకత్వాత్.
అత ఏవ సూత్రకారేణ, ప్రధానకారణవాదే చేతనస్య ప్రధానకార్య
త్వాభావేన ప్రతిజ్ఞావిరోధః (౨) “ప్రతిజ్ఞావిరోధాత్” ఇతి సూత్ర
ఉక్తః. ఏవమాకాశాదేరుత్పత్త్యభావే ప్రతిజ్ఞాహానిః (౩) “ప్రతిజ్ఞా
౭హానిరవ్యతిరేకాత్” ఇతిసూత్రే ప్రపశ్చిత్తః. ఏతేన - వస్తు తస్మిన్
త్యాదినా ఉక్తకల్పద్వయమపి ప్రత్యుక్తమ్. కరణే ఘృణాశ్రయణావ
శ్యకతాయా స్సదూరముపపాదితత్వాత్. (౪)*అర్థ ఆద్యచ్ప్రత్యయా
శ్రయణస్య గురుత్వాచ్చ.

యదపి-ఆదేశశబ్దేన ప్రశాసనకరణత్వాభిధానేపిప్రశాసితృత్వా
సభిదానాత్, తదభిధానేపి నిరుపాధికప్రశాసితృత్వస్యేవ ముఖ్యోప
దేశ్యత్వస్యాప్యసాధారణత్వాత్, అతఏవ జిజ్ఞాసాసూత్రే * బ్రహ్మణ
ఇతికర్తృణిషష్ఠీపరిగ్రహాత్ బ్రహ్మణ ఏవాభిధానిక జిజ్ఞాసాకర్తృత్వమ్,

(౧) బృహదా-

(౩) కామి-౨-౩-౫.

(౨) కామి-౧-౧-౯

(౪) సా-నూ,

ఇతరేషాంత్యాక్షేప్య మిత్యుక్తమితి. తదపి నసాధీయః-బ్రహ్మణోపాసన తత్ఫల వ్యావృత్తస్య ముఖ్యోపదేశ్యత్వస్య దురుపపాదత్వాత్. నను- బ్రహ్మణోపాసనజ్ఞానస్య దుఃఖనివృత్తౌ తత్ఫలత్వజ్ఞానస్యచ బ్రహ్మజ్ఞానా ధీనత్వాత్, స్వజ్ఞానాధీనస్వోపాసన తత్ఫలజ్ఞానకత్వమేవ ముఖ్యోపదేశ్యత్వమితిచేన్న, - ఫలప్రైవస్వతఃకాచాచ్చవిషయత్వేనతదర్థత్వాత్ బ్రహ్మ తదుపాసనజ్ఞానయోః, స్వప్రయోజనక బ్రహ్మ తదుపాసన జ్ఞానకత్వ మేవ ముఖ్యోపదేశ్యత్వమితి వైపరీత్యస్యాపి సుపచత్వాత్. జిజ్ఞాసా సూత్రే* బ్రహ్మణ ఇతి కర్తృణిషష్ఠీపరిగ్రహేణ బ్రహ్మణ ఆభిధానికం జి జ్ఞాసాకర్తృత్వమ్, ఇతరేషాంత్యాక్షేప్య మిత్యుక్తిమాత్రేణ బ్రహ్మణోము ఖ్యోపదేశ్యత్వాసిద్ధేః. ఉపాసనఫలయోర్జిజ్ఞాస్యత్వాభావే ఫలతత్సాధన యోరభావేన బ్రహ్మణి జిజ్ఞాస్యత్వమనుపపన్న మిత్యాకారకానుపపత్తి జ్ఞానేనోపాసన ఫలయోర్జిజ్ఞాస్యత్వసిద్ధిః, బ్రహ్మణస్తు వాచకపదస్యవిద్య మానతయా తదర్థస్య బ్రహ్మణః కర్తృతయా జిజ్ఞాసాయా మన్వయేనైవ బ్రహ్మణోజిజ్ఞాసాకర్తృత్వమాభిధానిక మిత్యుక్తిమాత్రేణ బ్రహ్మణో ము ఖ్యోపదేశ్యత్వలాభస్య పృష్టతాడనాద్దస్తభగ్గుత్పత్యత్వాత్.

యదపి-కింఞ్చ-ఆదేశశబ్దమాత్రస్యాతిప్రసజ్గమాశంభ్యతమిత్యేవం విశేషణదానాత్. అవశ్యం తమిత్యస్యాదేశవిశేషకత్వ మభ్యుపేయమ్, యదిహ్యదేశ శబ్దస్యైవ నిరువాధికప్రశాసితత్వ మర్థః, తదాతస్య పర మాత్మాసాధారణత్వాత్ తచ్చబ్రోవిశేషకోనస్యాదితి, -తదపిచిత్త్యమ్; *తమిత్యస్యకథమాదేశ శబ్దాతిప్రసజ్గవారకత్వమ్; -*యేనేత్యాద్యుత్తర వాక్యార్థపరత్వేనవా, ప్రసిద్ధార్థకత్వేనవా, “యేనాశ్రుతమ్” ఇత్యాది వాక్యస్యోత్తరత్వేన తద్భుతకయచ్చబ్దేన తచ్చబ్రహ్మనాకాక్షితత్వేన తచ్చబ్రహ్మోత్తర వాక్యార్థ పరామర్శిత్వాసిద్ధేః, ఉత్తరయశ్చబ్రహ్మ త చ్చబ్ర నిరపేక్షత్వాత్. నచ “యత్తదోర్నిత్య సంబంధః” ఇతి న్యాయ విరోధః, - ప్రక్రంస్యమానపర యత్తచ్చబ్రయోరేవ తాపృశనియ

మాత్, ప్రకృతిపరయోస్తుతియోః పరిస్పరాకాక్షావిరహేణ తాదృశ
నియమాభావాత్. ప్రకంస్యమానపరత్వంచ - ఉత్తరవాక్యప్రతి
వాద్యతావచ్ఛేదక ధర్మావచ్ఛిన్న తాత్పర్యకత్వమ్, ప్రకృత పరత్వంచ-
పూర్వవాక్య ప్రతిపాద్యతావచ్ఛేదక ధర్మావచ్ఛిన్న తాత్పర్యకత్వమ్.
నచ-య తచ్చబ్రహ్మోః బుద్ధివిషయతావచ్ఛేదకత్వోపలక్షిత ధర్మావచ్ఛి
న్నశక్తత్వేన ధర్మద్వయావచ్ఛిన్నపరత్వాగ్రీకారే నానార్థకత్వాప
త్తిరితివాచ్యమ్, - బుద్ధివిషయతావచ్ఛేదకత్వోపలక్షితవేషేణైవ
పూర్వోత్తరవాక్య ప్రతిపాద్యతావచ్ఛేదక ధర్మవిశేషావచ్ఛిన్న తాత్ప
ర్యభేదమాత్ర స్వీకారేణ ఉపలక్షణవిధయా శిష్యతావచ్ఛేదకధర్మభే
దాన్వీకారాత్. సహి (౧) 'యాంయాంప్రియః ప్రేక్షతకాతరాక్షి
సాసాహియా నమ్రముఖబభూవ' ఇత్యాదావివ (౨) "అచిన్తనీయ
స్తవతు ప్రభావో మనీషితా గ్యారపి యేనదుగ్ధా" ఇత్యాదాయచ్చ
బ్రహ్మ తచ్చబ్రహ్మకాక్షాన్వీతి, "యాంయాం ప్రియః ప్రేక్షత" ఇతి
వాక్యశ్రవణే, యచ్చబ్రహ్మ పూర్వం వాక్యాన్తరాభావేన ఉత్తర
వాక్య ప్రతిపాద్యతావచ్ఛేదక ధర్మవిశేషతాత్పర్యం జ్ఞాత్వా తాదృశ
ధర్మవిశేషపరిజ్ఞానేన తావన్నాత్రేణ తాత్పర్యవిషయీభూత శాబ్దబో
ధోనజాయతే, తాదృశధర్మవిశేషపరిజ్ఞానాయ తచ్చబ్రహ్మటితవాక్యశు
శ్రూషామాత్రం జాయతే, "సాసాహియా" ఇత్యాదివాక్యశ్రవణానన్త
రం నిరాకాక్ష విశిష్టవాక్యార్థబోధో జాయతే, "అచిన్తనీయః" ఇత్యా
దివాక్యేతు, యచ్చబ్రహ్మ పూర్వవాక్యసమభివ్యాహారేణ పూర్వవాక్య
ప్రతిపాద్యతావచ్ఛేదక ధర్మవిశేషతాత్పర్యజ్ఞానేనతాదృశధర్మవిశేషస్య
*అచిన్తనీయ ఇత్యాదిపూర్వవాక్యేన జ్ఞాతితయా తదర్థం తచ్చబ్రహ్మ
టితవాక్యాన్తర శుశ్రూషానుదయాత్ సహి "భూతలే యోఘటోప
ర్తతేతమానయ" ఇత్యాదావివ "ఘటమానయ, య ఇహభూతలేపరతే"

ఇత్యాదాయచ్చబ్దేన తచ్చబ్దాకాక్షాజాయతే. ప్రవక్ష్యతేష్యేదంగురుభా
వప్రకాశికాయామితి నాత్రవిస్తరః ఇథిశ్చ-“యేనాశ్రుతమ్” ఇతివాక్య
ఘటకయచ్చబ్దస్య ప్రకృతపరత్వేన న తచ్చబ్దాకాక్షా, అతోనతచ్చబ్దస్య
*యేనేత్యాదివాక్యార్థ పరామర్శిత్వమ్.

కీశ్చ-యది తచ్చబ్దస్య* యేనేత్యాది వాక్యార్థపరామర్శిత్వమ్,
తదా (౧) “ఉతతమాదేశమప్రాప్యః” ఇతి వాక్యార్థపూర్వం * యేనే
త్యాదివాక్యంస్యాత్, తథాశ్రుతిశైలీసృశ్యతే. అత ఏవ మహాచార్యై
స్సద్విద్యావిజయే తచ్చబ్దస్య ప్రమాణప్రసిద్ధార్థకత్వముక్తమ్. నచతర్హి
(౨)*యేనేత్యనేనఏకవాక్యతయాస్వజ్ఞానేనాన్యజ్ఞానహేతుతావిశేషిత
ముపదేశ్యత్వమసాధారణమ్” ఇత్యుక్తిః (౨) “తథాపి” ఇతితదగ్రీకారశ్చ
శ్రుతప్రకాశికాయాం కథంసజ్జచ్చత ఇతివాచ్యమ్, అభ్యుదగమ్యువాద
తయా తత్సజ్జతేః. నద్వితీయః, -శ్రుతిప్రసిద్ధార్థకతచ్చబ్దేన ఉపాసనతత్ఫల
యో రవ్యావర్తనాత్, తియోరపి శ్రుతిప్రసిద్ధత్వాత్. నచతర్హ్యవ్యా
వర్తక విశేషణవైయర్థ్యమితివాచ్యమ్, శ్రుతిప్రసిద్ధత్వేన ఉపదేశగమ్య
త్వజ్ఞాపనాయైవ తత్సార్థకత్వాత్.

యచ్చ - ప్రప్తవ్యత్వోక్త్యా ఉపదేశ్యత్వమర్థసిద్ధమితి తత్కథ
నమనపేక్షితమ్ ; అతః ప్రశాసితృత్వమేవార్థఇతి, తదపి న,
యద్యపిపూర్వం నాప్రాప్తమ్, అధునా స్వయమేవ జ్ఞాస్యామితి
బుద్ధింపుదసిత్తుం ఉపదేశ్యత్వకథనవైయవాఽపేక్షితత్వాత్, అత ఏవ
(3) “తంత్యోపనిషదంపుచ్చామి” ఇత్యాదాప్రప్తవ్యస్యోపదేశ్యత్వ లక్ష
ణోపనిషదత్వకథనమితి, తదపినయోదక్షమమ్, “నజానే” ఇత్యనుక్త్యా “నా
ప్రాప్తమ్” ఇత్యుక్త్యా, పుచ్చధాతోః ప్రశ్నాగీనశాబ్దబోధాత్తక జ్ఞాన
విశేషార్థకత్వేనతవైయవాఽపేక్షితజ్ఞానజనకవ్యాపారశూన్యత్వయాపస్త
బ్ధతాహేతుత్వోక్త్యా. ప్రశ్నాగీన శాబ్దజ్ఞానస్య ఉపదేశ మస్తరా

అలాభేన, స్వయమేవజ్ఞానానామితి బుద్ధివ్యుదాసాత్. నచ-జ్ఞానాజ్ఞానోద్దేశ్యకవ్యాపారస్యైవ పృచ్ఛధాత్వర్థతయా తదధీనశాబ్దబోధార్థకత్వే లక్షణాకంఛాశ్రావీరితి శాబ్దబోధవాచకశబ్దప్రయోగమస్త్రా లాక్షణిక శబ్దప్రయోగస్య వైయర్థ్యంచేతివాచ్యమ్,— తాదృశవ్యాపారమాత్రస్యస్తబ్ధతాపేతుత్వాభావేన తదధీనశాబ్దబోధపర్యస్తలక్షణానామితి అవశ్యకత్వాత్. (౧) “యదృచ్ఛయాశ్రుతోమస్త్రశ్చన్నేనాధచ్ఛలేనవా । పత్రేక్షితోవావిఫలఃప్రత్యుతానర్థదోభవేత్” ఇత్యుక్తానిష్టజనక శాబ్దబోధవ్యావర్తనాయ (౨) “తద్విద్ధిప్రణిపాతేన పరిప్రశ్నేనసేవయా । ఉపదేక్ష్యన్తితేజ్ఞానం జ్ఞానినస్తత్త్వదర్శినః” (౩) “ఆచార్యవాః పురుషోవేద” (౪) “ఆచార్యాద్దేవ విద్యావిదితాసాధిష్ఠం ప్రాపత్” ఇత్యుక్తపదేశజన్యతాప్రతీత్యర్థమేవ లాక్షణిక శబ్దప్రయోగాచ్చ, పృచ్ఛధాతునాప్రశ్నాధీనశాబ్దబోధే లక్షితే శాబ్దబోధస్యాపదేశజన్యత్వమస్త్రాప్రశ్నాధీనత్వాసంభవేనాఽర్థాక్షేపాత్వ్యజ్ఞనయోపదేశజన్యతాప్రతీతేః. (౫) “తన్వైపనిషదంపృచ్ఛామి” ఇత్యత్ర పృచ్ఛధాతోః జ్ఞానాజ్ఞానోద్దేశ్యకవ్యాపారాత్తకప్రశ్నవాచకత్వమేవ, నతు తదధీనశాబ్దబోధ పర్యస్తలాక్షణికత్వమ్, అనుపపత్త్యభావాత్. ఔపనిషదత్వోక్తిశ్చ - కిమర్థం పృచ్ఛసి, స్వయమేవ జానీహి పరీత్య వివిధోవాదై రిత్యుక్తాచార్యచిక్షిత్ దార్థ్యపరీతూనివర్తనాయేతి ; అతః అత్రోపదేశ్యత్వ మధాత్సిద్ధ్యతీత్యలం ప్రసక్తానుప్రసక్త విచారేణేతి సర్వం నిరవద్యమ్.

శరణశబ్దార్థవిచారస్సమాప్తః.

శ్రీః.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

శ్రీమద్వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యోభయ వేదాంత
ప్రవర్తన ధురీణరాయ్

శ్రీమత్పరమహంస పరివ్రాజకాచార్య వర్యరాన

. ఎమ్బార్ జీయర్ స్వామి ఎన్నుమ్

తిరువేంకటరామానుజస్వామి అరుళీచ్చెయ్ త

ప్రపత్త్య ను పాయత్వ విచారమ్.

తర్క-తీర్థరాన-శ్రీమాన్-శిష్ట-పైరుమాళ్ కోవిల్
మాడభూషి - రామానుజాచార్యరాలుమ్,

శ్రీమాన్-తిరుమఱ్ఱివై-వశీపురమ్-తిరుమలాచార్యరాలుమ్

శ్రీమాన్ - కరాలపాటి-అత్వారయ్య అనర్కళాలుమ్,

పరిశోధిప్పిక్కప్పట్టు

శ్రీవైష్ణవగ్రంథముద్రాపకసభైయారాల్

శ్రీపరాంబుళ తిరువపతారాది ౫౦౦౩-వతు సంవత్సరమాస

పరాభవ సంవత్సర త్తిల్

చెన్నపట్టణమ్

ప్రెసిడెన్ సి ముద్రాక్షరశాలైయిల్

అచ్చిట్టు ప్రచురమ్ కెయ్యప్పట్టు.

విజయ తేతరామ్.

ఈ నాటకమునందు ప్రధాన పాత్రలు (లిమిటెడ్),
ఈ నాటకమునందు ప్రధాన పాత్రలు వేసిన గ్రంథములు.

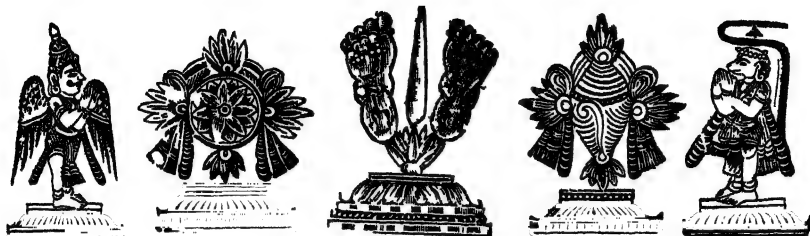
	య.	అ.	పై.
తనిస్కోకమ్ సవ్యాఖ్యానము ప్రతిపదతాత్పర్యసహితము.	...	3	౪ ౦
భారతాదితనిస్కోకమ్ ,, ,,	...	౦	౫ ౦
రామచరమస్కోకమ్ ,, ,,	...	౦	3 ౦
దుష్కరస్కోకటిప్పణి		౦	౫ ౦
కాణ్డీల్యవిజ్ఞప్త పరమధర్మశాస్త్రము తాత్పర్యసహితము	..	౧	౨ ౦
ముతల్ తిరువద్రాతి సవ్యాఖ్యానము ఆరుమ్మద ప్రతిపదసహితము	..	౧	3 ౦
ఇరవ్వామ్ తిరువద్రాతి ,, ,,	..	౦	౧౨ ౦
మున్డామ్ తిరువద్రాతి ,, ,,	..	౦	౧౨ ౦
నాన్దుకన్ తిరువద్రాతి ,, ,,	...	౦	౧౪ ౦
తిరువిరుత్తమ్ వ్యాఖ్యానద్వయసహితము ఉరై ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము.	...	౪	౮ ౦
తిరువాళిరియమ్ సవ్యాఖ్యానము ఆరుమ్మద సహితము-ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము	...	౦	౬ ౦
కెరియతిరువద్రాతి ,, ఆరుమ్మద ప్రతిపదసహితము	...	౦	౧౪ ౦
తిరువెళుమాల్ శ్రీమక్కి ,, ,,		౦	౪ ౦
కటియతిరుమడల్ ,, ,,		౦	౯ ౬
పెరియతిరుమడల్ ,, ,,	...	౦	౧౫ ౦
క్రీవచనభూషణమ్		3	౯ ౦
ఇరణశబ్దార్ విచారమ్	..	౦	౪ ౦
ప్రపత్త్యనుపాయత్వవిచారమ్		౦	౧ ౬

ఈ గ్రంథములు మట్టి కాకితములలో సగముపెలకు నివ్వబడును.

యమకరత్నాకరమును ఇరామానుశసూక్తినిస్సాతియు అచ్చగుచున్నవి.

శ్రీవచనభూషణము నీసభ చందాదారులచే శివార్చనము బడువానికిమాత్రము ౨౫౦ కాపీలవలతు నగు వెలకు నివ్వబడును. అనగా గ్లెసు రూ. ౧-౮-౦ చొప్పునను ౪౯౫ రూ. ౧-౦-౦ చొప్పునను నివ్వబడును,

[illegible]

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

ప్రపత్యనుపాయత్వ విచారః.

—❖— (౦) —❖—

ఆత్మనా మాత్మరక్షార్థ మస్థానభయవారకః॥

అవ్యా దవ్యాజబద్ధోర్న సేవ్య స్సవ్యేతరః కరః॥

స్థితంతావ దనాలోచిత విశేషాశేషలోకశరణ్య శ్రీనిధిరేవసకల జీవ సజ్జీవనోపాయ ఇతి నిఖిల నిగమ తాత్పర్య పర్యవసాన్ భూమిరితి; అథ తన్నిష్ఠానాం తచ్చరణశరణవరణమధికారి విశేషణమాత్ర మిత్యభిధీయతే. తదిద మగాయి గీతాచార్యేణ-(౧) “అహంత్యా సర్వ పాపేభ్యో మోక్షయిష్యామి మాశుచః” ఇతి. అస్యచాఽయమర్థో రహస్యవేదిభి రాదిశ్యతే-తమేకమేవ శరణంగతస్య స ఏవ భగవాన్ సాధన మితి. యు క్తశ్చైతత్-యుష్మచ్ఛబ్దేన శరణాగతాధికార్యుపాదానాత్, *అహంమోక్షయిష్యామీతుప్రసాయ తత్కృత్యాభిధానాచ్చ, తత్రాత్పర్య కల్పోపపత్తేః. అత్ర సిద్ధయాపాపి శరణాగతి రధికారివిశేషణతయా ప్రతిపాదయిషితా, (౨) “అప్రాప్తినాయ్ ఎనై యే ఉవాయమాశ ప్నోబ్రీయిరుక్మి ఉనై” ఇతిరహస్యవేదినూక్తేః. అప్రాప్తిర్నామ-

భగవదనన్య శరణత్వరూప స్వరూపాత్మికా, సైవశరణమరణయోగ్యతా
 రూపతయా సిద్ధరూపశరణాగతిరిచోచ్యత ఇతి యుక్త మత్ర తస్యా
 శ్చప్రతిపిపాదయిషి తత్వమ్. నచైవం తస్యా అవిధేయత్వప్రసజ్ఞః,
 ఇష్టత్వాత్. నచైవమశాస్త్రీయత్వమ్, శాస్త్రోపాత్తత్వమాత్రేణాపి
 తత్పిద్యే. సచాత్ర తదుపాదానానంభవ శజ్ఞా, బ్రహ్మపదాత్మనోపి
 ప్రాప్త్యాస్తగ్గతతయా తత్స్వరూపాస్తగ్గత సిద్ధరూపశరణాగత్యుపాదాన
 స్యాపి నాత్మత్వరఘ్నరయావా ప్రయోజనపర్యవసాయిత్వాత్; జ్ఞాపితం
 చాస్యాః (౧) స్వరూపనిష్ఠమ్” ఇతి ప్రాప్త్యాస్తగ్గతత్వమ్, ప్రసిద్ధంచ ప్రత్య
 చోపి స్వతః పురుషార్థత్వాదికమ్, (౨) “ఆత్మాప్రకరణాత్” ఇత్యా
 దిషు. కీఞ్చ - అస్యా అధికారివిశేషణతయోపాదానస్య పరమ్యరయా
 ప్రయోజన పర్యవసానానపాయాచ్చ.

నచ - (౩) “ఘలాదిభ్యో విభిన్నత్వాత్ ప్రపత్తే ర్విధ్యనన్వ
 యాత్ । విధేయాస్తరహనేశ్చనాధికారి విశేషణమ్” ఇతి ప్రపత్తే
 రధికారివిశేషణత్వాసంభవశ్శబ్ద్యుః, (౪) “ఘలాదిభ్యోవ్యభిన్నత్వాత్
 ప్రపత్తే ర్విధితోన్వయాత్ । విధేయాస్తర సత్వాచ్చవ్యధికారి విశేష
 ణమ్” ఇతి తత్ప్రతిష్ఠాపనసంభవాత్. తథాహి - ప్రపత్తే రధికారి
 విశేషణతాహి, ఫలకామనారూపతయా ఫలతయా నిమిత్తతయా చ
 స్యాత్, తత్ర ఆద్యే (౫) “ప్రార్థనామతిశ్శరణాగతిః” ఇత్యుక్తలక్షణ
 సిద్ధోపాయ ఫలోపధాన ప్రార్థనాత్మక ప్రపత్తే ర్యోగ్యతావస్థ సిద్ధోపా
 యఫలకామనారూపత్వస్య దురపహ్నవతయా తేనరూపేణ తదధికారి
 విశేషణతోన్వయపత్తిః. అథ ద్వితీయేపి, యథానస్థిత పారమార్థికభగవ
 చ్చరణారివిష్ట శరణాగతే ర్భగవదేశశరణత్వరూప స్వరూపావిర్భవా

(౧) ముముక్షుషుడే-౩-౪౬

(౩) రహస్యత్రయసారే

(౪) పాశ్చు.

(౨) కా-మి-౪-౪-౩.

(౪)

త్తకత్వేనానవరతభోగ్య ఫలాత్తకతాయాః స్వయపూర్వఖణ్డ క్రి
యావత్తమాన ప్రత్యయాదిసిద్ధత్వేన దురపహ్నవతయా తేన గూపేణ
తథాత్వోపపత్తిః నచ ఫలస్య స్వరూపేణ విశేషణత్వాసమ్భవః ; స్వ
విషయకకామనావత్వ సంబంధేన తస్యాపివిశేషణత్వోపపత్తేః. అధ
తృతీయేపి, ప్రపత్తేర్నిమిత్తతయాఽధికారివిశేషణత్వం హినిషిద్ధతయా
కేవలతయాచస్యాత్ ; తత్రాఽద్యే, (౧) “ కలగ్ని ఉపాయబుద్ధ్యా
పణ్ణమ్ ప్రపత్తియుమ్ పాతకత్తోఽహిక్కుమ్ ” ఇత్యనుగృహీతరీత్యా
ప్రపత్తివిశేషస్య నిషిద్ధనిమిత్తాన్తర్గతతాయా అపి సర్వపాపశబ్దసిద్ధత్వే
న దురపహ్నవతయాతేన రూపేణ తథాత్వోపపత్తిః. నచైవంప్రపత్తేః
పరిహరణీయతాప్రసక్తః; తేనగూపేణ తథాత్వస్యేష్టత్వాత్. అధతత్ర
ద్వితీయేపి, (౨) “ జగతిగతిమన్యామ విదుషాంగతిర్గమ్యశ్చాసా హరిః ”
ఇత్యనుగృహీతరీత్యా అనన్యశరణత్వావిర్భావాత్త్రికాయాః ప్రపత్తేః
కేవలనిమిత్తతాగూఢానిధోపాయాధికారివిశేషణతయాజతస్తదిసిద్ధత్వే
నదురపహ్నవతయాతేన రూపేణ తథాత్వోపపత్తిః. ఏవమ్-(౩) “ స్యా
తస్త్ర్యంనిజరక్షణమ్ ” ఇత్యాద్యనుగృహీతరీత్యాసర్వేషాంచేతనానాం
భగవదనన్య రక్షకత్వాత్తకానన్య శరణత్వరూప స్వరూపస్య తాదృశ
స్వరూపవిశిష్ట సర్వచేతనవిషయేపి భగవత్పవ రక్షణప్రాప్తేశ్చాఽష్టా
క్షర నమఃపదాదిసిద్ధతయా దురపహ్నవత్వేన సిద్ధరూప శరణాగతేరపి
కేవలనిమిత్తతయా సిద్ధోపాయాధికారి విశేషణత్వోపపత్తిః.

నచాత్ర విధి ప్రత్యయయోగః పరిపథీతివాచ్యమ్, వికల్పాసహ
త్వాత్ ; కిం సిద్ధరూపాయాశ్శరణాగతేః కేవలనిమిత్తత్వే విధిప్రత్యయ
విరోధః ప్రతిపిపాదయిషితః, ఉత సాధ్యరూపాయాస్తస్యాస్తథాత్వే ;

(౧) ముముక్షుప్పడి-౩-౭౫.

(౩) అష్టశ్లోక్యామ్. ౩,

నతావదాద్యః-తద్విషయకవిధిప్రత్యయస్యైవ గగనకుసుమనమత్వాత్. నాపిద్వితీయః-తస్మాప్రి వికల్పా సహత్వాత్;—కిం తదధికారి విశేషణ త్వగ్రాహక వాక్యాన్తరగత విధిప్రత్యయయోగ విరోధః ప్రతిపిపాదయి షితః, ఉత వాక్యాన్తరగత తద్విరోధోవా, నతావదాద్యః - (౧) “అ హంత్యా” ఇత్యాదివాక్యే విధిప్రత్యయాశ్రవణాత్. నాపిద్వితీయః-(౨) “పరీక్ష్యలోకాన్ కర్త చితాన్ బ్రాహ్మణోనిర్వేదమామూత్” ఇత్యా దిషు వాక్యాన్తర విహితాయావప గురూపసత్త్వాదేర్వాక్యాన్తరే అధికారి విశేషణత్వేనా పుష్పపాదానదర్శనేన వాక్యాన్తరీయ విధిప్రత్యయ యోగస్య వాక్యాన్తరోపాత్తాధికారి విశేషణత్వేన సాక మవిరోధదర్శనాత్. అభ్యుపగతంచాఽఽచారైః వాక్యాన్తరవిహితాయాః ప్రపత్తే గేవ ప్రపన్నాసాధారణ ధర్మ ద్వయ స్తరణాదివిధిషు కేవలనిమిత్తతయాఽధికారివిశేషణత్వమపి. తస్మాత్ సిద్ధం ఫలకామనారూపతయా ఫలతయా నిమిత్తతయాచ ప్రపత్తేరధికారి విశేషణత్వముపపద్యత ఏవేతి.

నచ్చైవమపి-విధేయాన్తరాసిద్ధ్యా తథాత్వా సంభవశఙ్కా; అధికారివిశేషణానాం నియోజ్యతావచ్ఛేదకత్వ నియమే ప్రమాణా భావాత్. నచ-ప్రాయోదర్శనమాత్రేణ తత్పిద్ధిః; సార్థివత్సలోహ లేఖ్యత్వయోర్వ్యభిచారాత్. అధికారివిశేషణానాం నియోజ్యతావచ్ఛేదకత్వం నతావదధికారివిశేషణతావ్రయుక్తమ్ ; కింతు-ఉపాయగతాధికారియత్నసాధ్యత్వరూపోపాధినిబద్ధనమ్. అతః యత్రోపాయస్య సిద్ధత్వమ్, తత్ర తదధికారి విశేషణస్య నియోజ్యతావచ్ఛేదకత్వాభావోన నః శ్చ తి మావహతీతి యుక్తం ప్రపత్తే ర్విధేయాన్తరాభావేపి సిద్ధోపాయాధికారి విశేషణత్వమ్. నను - సర్వాధికారి విశేషణ సాధారణ మధికారి విశేషణత్వంకిన్నామేతిచేత్ ; - ఉపాయాన్వయితా వచ్ఛేదకత్వమ్

వేతి బ్రూమః, సిద్ధంచ ప్రపత్తే సిద్ధోపాయాన్వయితావచ్ఛేదకత్వమ్,
(౧) “శరణమాకుమ్ తనతాశ్చైన్ద్రార్ క్కల్లామ్” ఇత్యాది దివ్య సూరి
సూక్తిః. తస్మాత్ నవిధేయా స్తరాసిద్ధావపి ప్రపత్తేరధికారివిశేషణత్వ
విరోధః.

అథవా-స్యాన్నామాధికారి విశేషణానాం నియోజ్యతావచ్ఛేద
కత్వనియమోపి, తథాపి నప్రపత్తే రధికారివిశేషణత్వహానిః, ప్రపన్నం
ప్రతి సిద్ధోపాయస్యైవ విధేయమానత్వాత్ నచ సిద్ధస్య ప్రవృత్త్యసా
ధ్యత్వాద్విధేయత్వాసంభవః;-తస్యాత్పాద్యత్వలక్షణ సాధ్యత్వా సంభ
వేపి ప్రాప్యత్వలక్షణ సాధ్యత్వానపాయేన తత్సాధ్యక విధ్యుపపత్తేః.
ఉత్పాద్య వికార్య సంసౌర్య ప్రాప్యభేదేన సాధ్యచాతుర్విధ్యంహి
సిద్ధాస్తసిద్ధమ్. విధేయతేచలక్ష్మీతస్తే) ప్రపన్నప్రాప్యతయా సిద్ధోపాయః
(-౨) “ఏవం మాం శరణం ప్రాప్య వీతశోకభయక్లమః! మామేవశరణం
ప్రాప్యమామేవాస్తే సమశ్నుతే” ఇతి. అత్ర “ఏవంమాంశరణంప్రాప్య”
ఇత్యధికారి విశేషణతయా శరణాగతిమనూద్యతద్విశిష్టంప్రతి “మామేవ
శరణంప్రాప్య” ఇతి ప్రాప్యతయాసిద్ధోపాయవిధానాత్. కించ-ప్రతిబద్ధక
వినిర్దేశక విశిష్టవేషేణ సిద్ధోపాయస్యాపి సాధ్యత్వసంభవేన తద్విధేరక్ష
తత్వాచ్చ. నచ-విశిష్టోపాదానస్య విశేషణమాత్రార్థకత్వేన ప్రతిబద్ధక
వినిర్దేశకమాత్రస్యైవ సాధ్యతయా విధేయతా స్యాదితివాచ్యమ్, -
తథాసతి లాభిక వైదిక కార్యకారణభావమాత్ర భగ్లప్రసక్తాత్. - ఘట
త్వాద్యవస్థావిశిష్టంప్రతి కపాలత్వాద్యవస్థావిశిష్టంహి కారణమిత్యుచ్య
తే; తత్రాప్యక్తన్యాయేన తత్తదవస్థామాత్రస్య కార్యకారణ భావా
పాతాత్. అస్తితిచేత్, (3) “తదనన్యత్వమారమృణశ్చబ్దాదిభ్యః”

(౧) తి.నాయ్-౧౦-౬.

(3) కా-మి-౨.౧-౧౫.

(౧) లక్ష్మీతస్తే).

ఇత్యాది సిద్ధకార్యకారణాభేద సిద్ధాంతభజప్రసక్తాత్. నచ-తత్రప్రమాణ బలాద్విశిష్టస్యసాధ్యతాభ్యుపగమ్యతే, ఇహతు తదభావాత్తదసభ్యుపగమ ఇతివాచ్యమ్, (౧) “ద్రావద్యాసహితాస్సర్వే సమశ్చక్రుర్జనార్దినమ్” (౨) “రక్షిష్యతీతి విశ్వాసాదభీష్టోపాయకల్పనమ్” (౩) “స్వాభీష్టేపరిసంబంధే స్వశక్త్యాహీనసాధనః । తత్సాప్రీప్యపాయం తత్సాదా కృత్వా విశ్వాసపూర్వకమ్” ఇత్యాది న్యవహారానుగుణ్యేన ఇహాపి విశిష్టవేషేణ సాధ్యతాయా అవశ్యాభ్యుపేయత్వాత్

నచైవమపి-సిద్ధోపాయగత ప్రతిబంధకవినిర్దేశస్య కర్తృవ్యాపారరూపత్వాభావేన తస్యసామ్య త్కృత్యసాధ్యత్వేన విధేయత్వాసిద్ధిః, స్వరక్షణార్థ స్వప్రవృత్తినామేవ సిద్ధోపాయ ఫలూపధానప్రతిబంధకతయా తన్నివృత్తిరూప తద్వినిర్దేశస్య కర్తృవ్యాపారరూపత్వేనసామ్యాద్విధేయత్వోపపత్తేః. నచ-తాదృశవిధివాక్యదార్లభ్యమ్, (౪) “తేన చేదవివాదస్తే మాగక్లాంమాకురూన్గమః” (౫) “అపాయోపాయసంజ్ఞాతుపూర్వరాశీపరిత్యజేత్” (౬) “తమంశం నైవకుర్వీతమనీషీపూర్వరాశివత్” ఇత్యాదీనాం సులభత్వాత్ నచ-అశుతరవినాశినాంచేతనవృత్తీనాం ప్రతిబంధకత్వానుపపత్తిః ; స్వజన్యభగవన్ననః కాలుష్యాత్కాదృప్తవత్తా సంబంధేన తదుపపత్తేః.

అథవా-అస్తుమనః కాలుష్యవిశేషాణామేవ ప్రతిబంధకతా ; తథాపి - సతద్వినిర్దేశస్య కర్తృవ్యాపారసాధ్యత్వమ్, శురమృరయాపి తదుపపత్తేః. నచైవమ్ - కాలుష్యవినిర్దేశస్య భగవత్ప్రసాదాత్కతేన తస్యపారమృత్యేణ సాధ్యత్వోక్తా బాచిత్యాత్ స్వగ్రాదివత్ ఫలరూపత్వస్య తద్ధేతుభాతావాస్తర వ్యాపారరూపత్వస్యవాప్రసక్తః,

(౧) భారతే.

(౩) మనుస్మృతౌ.

(౫)

(౨)

(౪)

(౬)

కాలుష్యశాన్తిరూప ప్రసాదస్యాఽభావరూపత్వేన తస్య స్వగ్గాది తు
 ల్యతయా ఖలాదిరూపత్వాభావాత్. నచ-తస్య,భావాన్తరమభావః
 న్యాయేన స్వాభావిక భగవద్వీరిరూపత్వాశ్రయణేన తథాత్వప్రస
 జ్ఞః; తథానతి - తస్యేష్టప్రసజ్ఞరూపత్వాత్. నచైవమ్-సిద్ధోపాయస్య
 నిమిత్తమాత్రాధికారత్వహానిః,అస్యచోద్యస్య జీవనాది నిమిత్తకస్థతేపి
 తుల్యత్వాత్.. తత్రా ప్యుక్తదిశా పరమృరయా కర్తృవ్యాపారసాధ్య
 స్యప్రత్యవాయపరిహారాదే సిద్ధాన్తేభగవద్వీరి రూపత్వాత్. కించ-
 (౧) “పరిబృథతయావా వినితయా జగతి గతి మన్యామవిదుషాంగతిగ్గ
 మృశ్చసాహరిః” ఇత్యాద్యనుగృహీతేరిత్యా సిద్ధోపాయం ప్రతి జీవ
 నాదివత్ స్వరూపయాధాత్వగ్జ్ఞానరూపత్వేనోఽఽకారేణ నిమిత్తభూ
 తాయా ఏవ శరణాగతేః,(-౨) “యాఞ్నాప్రపత్తిశ్శరణాగతిః”(౩) “ప్రా
 ర్థనామతిశ్శరణాగతిః” ఇత్యాదిభిః ప్రమాణైః ఫలకామనారూపత్వ
 స్యాపి సిద్ధత్వేన తదధికారక సిద్ధోపాయస్య తస్మాదప్రయుక్తాగ్నిహోత్ర
 న్యాయేన సంవతితాధికారత్వస్య సిద్ధ్యా సిద్ధోపాయస్య కేవలనైమిత్తి
 కత్వభజ్జప్రసజ్ఞసేష్టప్రసజ్ఞరూపత్వాచ్చ. నచైవమపి - విధేయాన్తరా
 భావేనసిద్ధోపాయఫలోపధానప్రతిబంధకవినిర్దేశస్యాఽసాధ్యత్వప్రసజ్ఞః;
 (౪) “ఉపాయాపాయసంయోగే నిష్ఠయా హీయతేఽనయా । అపాయ
 సంప్లవేనద్యః ప్రాయశ్చిత్తంసమాచరేత్ । ప్రాయశ్చిత్తి రియంసాత్ర
 యత్పునశ్శరణంప్రజేత్ । ఉపాయానా ముపాయత్వ స్వీకారేష్ఠితదేవ
 హి । ఇత్యాదివిహితస్య ప్రాయశ్చిత్తవిశేషస్యైవ జాగరూకత్వాత్.

అథవా మాస్తు సిద్ధోపాయస్య విశిష్టవేషేణ విధేయత్వా శ్ర
 యణమ్, తథాపి నప్రపత్తేసిద్ధోపాయనియోజ్యతావచ్ఛేదకత్వహానిః;

(౧)

(౩) పాశ్చు.

(౨) పాశ్చు.

(౪) పాశ్చు.

అజ్ఞాతజ్ఞానసదాపవధౌ తస్య స్వరూపత ఏవ విషయత్వోపపత్తేః. నచ-
 (౧) “అమృతస్యైష నేతుః” ఇత్యాదిశాస్త్రైః ప్రపత్త్యవిశిష్టస్యాపి
 సిద్ధోపాయజ్ఞానదర్శనేన తద్విశిష్టస్యైవ తదధికారిత్వాసిద్ధిః. లోకదర్శన
 మాత్రస్య శాస్త్రీయనియమ భజ్జకత్వాయోగాత్. తథాసతి - శూ
 ద్రాణామపి క్వచిద్వేదాధ్యయనాదిదర్శనేన తేషాంత్రైవర్ణికాధికార
 త్వ భజ్గప్రసక్తాత్. నచేహ తదధికారత్వనియమజ్ఞాపకశాస్త్రీదా
 ర్శభ్యమ్, (౨) “శీలవాన్వైష్ణవశ్శుచిః” (౩) “శిష్యస్తేహం శాధిమాం
 త్యాం ప్రపన్నమ్” (౪) “శరణముపగతశ్శాస్త్ర విశ్వాసశాలీ” ఇత్యా
 దిభిస్తన్నియమసిద్ధేః. నచ-ప్రపత్తేశ్శాస్త్రీధిగమ్యత్వేన సిద్ధోపాయ
 శాస్త్రీశ్రవణ తత్ప్రపదనయో రన్యోన్యాయశ్రయ ప్రసక్తః; (౫) “అర్జు
 నన్ కృష్ణదుడైయ ఆనైత్తోఽఠ కళాలుమ్ ఋషికల్ వాక్యజ్గళాలుమ్”
 ఇత్యాదినాశ్రీవక్తిపురేశపూర్ణానుగృహీత రీత్యా శ్రవణమంతరేణాపి ప్రప
 దనసంభవాత్. నచైవమ్-ప్రపన్నస్యపునసిద్ధోపాయ జ్ఞాననై రర్థకృమ్;
 ప్రపన్నోత్తరవృత్తీనామివ స్వయంప్రయోజనభగవత్ప్రీత్యర్థత్వసంభ
 వాత్; (౬) “సత్త్వమ్తలైయదుత్తపోఽను” ఇత్యాద్యనుగృహీతరీత్యా
 భయనివృత్త్యాద్యర్థకత్వసంభవాచ్చ. కించ - అతాకికశ్రేయసాసధ
 నానాం సర్వేషాం తత్తదధికారి విశేషణావచ్చిన్న తత్తద్విధిమూలక
 కర్తృవ్యాపారోపాత్తతయైవ తత్తత్ఫలోపధాయకత్వ దర్శనేన, ప్రకృ
 తేపి సిద్ధప్రపదనేన పుంసాసాధనతయా జ్ఞాయమానం బ్రహ్మైవ సాధన
 మిత్యవశ్యం వక్తవ్యత్వేన తత్సార్థక్యసంభవాచ్చ. నచైవమ్-బ్రహ్మజ్ఞాన
 వ్యైవవిధేయతయా సాధనత్వ ప్రసక్తః; విధేయత్వస్య ప్రపన్నో
 త్తరవృత్త్యంతరత ద్వయాథానుసంధానాదిషు వ్యభిచరితత్వేన సాధన

(౧)

(౩) గీ-

(౫) ముముక్షుప్పడి-౩-౯౦.

(౨)

(౪)

(౬) ముముక్షుప్పడి-

త్వాఽసాధకత్వాత్ అత ఏవహికర్తృవ్యాపారకృతి నాధ్యతామాత్రః
లిజాదేర్వాచ్యం శబ్దానుశాసన సిద్ధమ్, నాన్యదతాకిక మితి భావ్యకార
మతి ముపపద్యతే. కించ-సిద్ధోపాయవిధాయక శాస్త్రేషు ఏకపదైః
కారాదిభిస్తద్భానాదీనాం సాధనత్వస్య నిషిద్ధతయా తద్విరోధేన తది
సంభవాచ్చ అపిచ-(౧) “అమృతస్యైష సేతుః” (౨) “నాకాష్ఠాసాప
రాగతిః” (౩) “యమేవైషవృణుతే తేనలభ్యః” (౪) “విష్ణుపోతంవినా
నాన్యత్కీచ్యదస్తి పరాయణమ్” (౫) “త్వత్పాదకమలాదన్య న్నమే
జన్తాస్తరేష్వపి । నిమిత్తం కుశలస్యాస్తి” ఇత్యాది బహుప్రమాణాను
గృహీతేన శరణపదేన బ్రహ్మణ ఏవోపాయభావస్య కణ్ఠోక్తయో
తద్విరోధేన తద్భానస్య ఉపాయత్వకల్పనాఽయోగాచ్చ

‘ఏతేన, “మూమేకం శరణంప్రజ” ఇత్యాదే సాధనత్వేన బ్రహ్మను
సద్ధాన విధానపరత్వే బ్రహ్మణసాధనత్వాసిద్ధ్యాకేవలదృష్టి విధిమాత్ర
పరత్వమేవస్యాదితి మిథ్యాజ్ఞానా దప వర్గ ప్రసజ్ఞః” ఇతి యదుక్తమ్,
తదపి పరాస్తమ్. “అమృతస్యైష సేతుః” ఇత్యాదిభిరేవ తత్సిద్ధేః
నచ తేషాం రక్షకత్వ మాత్ర విషయతా; తస్య సర్వసాధారణ త్వేన
“అమృతస్య” ఇత్యాదివిశేషోపాదానానుపపత్తేః, (౬) “ఉపాయే గృహ
రక్షిత్రోః” ఇత్యాది శరణ శబ్దార్థనిష్కర్షక వచన విరోధాత్, కూలా
స్తరప్రాప్తికరణవాచి సేతుశబ్దాదిస్వారస్యవిరోధాపత్తేశ్చ నచైవ
మపి తాదృశ సాధనత్వ జ్ఞానస్య శ్రవణమాత్ర సంపాద్యత్వేన విధి వ్యా
పార విషయత్వాసంభవః ; హేత్వస్తరప్రాప్తస్యాపి ధాత్వర్థస్యాఽవి

(౧)

(౩) కరోపని-౨-౨౩.

(౫) జి-స్తా-౧౦.

(౨)

(౪)

(౬) పాశ్చి-

లబ్ధిత సిద్ధిలాభాయ లోకే విధిదర్శనేన తన్నామ్యేనాఽత్రాపి విధి విషయత్వసంభవాత్. నచైవమ్, కుదృష్టిమతోత్థానప్రసజ్ఞః ; అస్య జ్ఞానస్య మోక్షసాధనత్వానభ్యుపగమాత్, మోక్షస్య కేవలసిద్ధోపాయ సాధ్యత్వంహి అస్మత్సిద్ధాంతసిద్ధమ్. సచ-అవిధేయజ్ఞానస్య పరమృతయా యథాక్షణిచ్ఛాంతోపయుక్తత్వ మాత్రేణ కుమతిమతోత్థానప్రసజ్ఞః తథానతి తస్య సర్వేషాం తుల్యత్వాత్.

నచైవమ్, సమర్పణపర్యంతసాధనత్వ బుద్ధివిశేషస్యైవ ప్రపత్తిత్వాభ్యుపగమాత్, అధికారివిశేషణ విధేయయో రైక్యప్రసజ్ఞః, ప్రపత్తివ్యక్త్యర్థిన్నత్వాత్. నోచేత్ ప్రపన్నకర్తవ్యతయా నిత్యః పితస్య ప్రపక్షేరపి హినప్రసజ్ఞాత్. కించ - గోప్తృత్వవరణాత్తక సాధనత్వ బుద్ధి రధికారి విశేషణమ్, కరణత్వ బుద్ధిరూపం శరణవరణం విధేయమితి తయోర్భేదోపపాదన సంభవాచ్చ.

నచైవమ్, కర్తరి బ్రహ్మణి కిరణత్వ బుద్ధేః మహాపరాధరూపతా; తథానతి (౧) 'కరణం కారణం కర్తా' ఇతి సమాసనామస్తోత్రే కరిణమిత్యస్య పరిహరణీయత్వాపక్షేః. యదిచ కిర్తృత్వసమానాధి కరణస్య కరణత్వస్య గుణరూపతయా తస్య స్తుతిపరత్వముచ్యేత, తస్మి సర్వత్ర దీయతాం దృష్టిః. నచైవమ్ - బ్రహ్మణః కరణత్వే కరణస్యచ కర్తృనిరూపిత స్వరూపత్వేన కర్తృపేక్షాయాం పరిశేషా దాచిత్యా చ్ఛాఽధికాశ్యేన కర్తేతి ప్రతీయేతేతి పాఠతస్య విరూధప్రసజ్ఞః, అస్య చోద్యస్య జగప్రపత్తిస్థలేపితుల్యత్వాత్. తన్నిష్ఠానామ్ (౨) "తస్యచ

వశీకరణం తచ్చరణాగతిః” ఇత్యుక్తరీత్యా బ్రహ్మవశీకరణాత్మక శరణాగతి కర్తృత్వాభ్యుపగమాత్. యదిచ - తత్రధాత్వర్థస్వభావాత్ కర్తృత్వ విశేషసిద్ధిరభ్యుపగమ్యేత, తస్మిప్రకృతేపి బ్రహ్మణా కరణేన ఫలం ప్రాప్నోతిప్రపన్న ఇత్యత్రపరార్థప్రాప్తి లక్షణధాత్వర్థ స్వభావాదపి తత్కర్తృత్వ విశేషలాభో నిష్కణ్ఠిక ఏతేషి పశ్యతు భవాన్. కించ-(౧) “అహంహిశరణంప్రాప్తో నరేణానన్యచేతసా । ప్రాపయామ్యాత్మనానైత్యానంనిస్థాతాఖిలకల్తషమ్” ఇత్యాదినాభగవత్కరణక్రియాయాం భగవత ఏవ కర్తృత్వస్య సిద్ధత్యేన తద్విరోధేనచేతనస్య తత్రస్వతంత్రతయా కర్తృత్వాశ్రయణస్యాత్వస్యనానుచితత్వాత్. నచ కరణత్వ కర్తృత్వయో ర్లోకే విరోధదర్శనాత్ భగవత్కరణక్రియాయాంభగవతఃకర్తృత్వాసంభవః; తథాసతిజగత్సృష్టాపుపాదానతయా కరణభూతస్య కర్తృత్వత్వాగ ప్రసక్త్యాత్. నచ తత్ర ప్రమాణబలాత్ తత్సిద్ధిః, ప్రకృతేపి ప్రమాణానా ముదాహృతత్వాత్తత్సిద్ధిః. నచ భగవతో మోక్షకరణత్వపరాణాం వచనానాం నిరపేక్షమోక్షప్రదాన కర్తృత్వమాత్ర పరతయాన్యధాసిద్ధతా, జగదుపాదానత్వ పరాణామపి వచనానాం నిరపేక్షకర్తృతాపరతయాన్యన్యధాసిద్ధిప్రసక్త్యాత్. నచ ఉపాదాననిరపేక్షసృష్టే ర్లోకేదదర్శనాత్ తదనుపపత్తిః, కరణనిరపేక్ష రక్షణస్యాపి లోకేదదర్శనేన తస్యావ్యనుపపన్నత్వాత్. నచ-విచిత్రాక్తా భగవతి తదుపపత్తిః; తద్దేవాత్రావ్యుపపత్తిః. తస్మాత్ జగత్సృష్టావివమోక్షప్రదానేపి బ్రహ్మణః కరణత్వకర్తృత్వయో రవిరుద్ధత్వాత్, నభగవత్కరణక్రియాయాం భగవతః కర్తృత్వాసంభవః.

నచైవమ్, ప్రపజ్ఞే రధికారివిశేషణత్వే (౧) “తేనతేనావ్యతే తత్తన్నాన్యసేనైవ మహామునే” ఇత్యాదా తస్యనాధనత్వోక్తే రముఖ్యత్వాపత్తిః, కేషాంచిత్ప్రపత్తివిశేషణాం భక్తితుల్యతయా అస్తాభిస్సాధనత్వాభ్యుపగమేన తేషాం వచనానాం తద్విషయతయా విరోధాభావాత్. ప్రకృతేసర్వప్రపత్తీనాం సాధనత్వనియమ ఏవ నిషేధ్యతే. (౨) “అచ్యుతస్యైవ సేతుః” ఇత్యాది బహుప్రమాణమూలకస్య భగవతః కరణత్వవ్యపదేశస్సాముఖ్యత్వపరిహారాయ సిద్ధోపాయనిష్ఠానుష్ఠేయానాం ప్రపత్తీనాం అధికారివిశేషణసూత్రత్వ మకామేనాపి స్వీకృత్యమేవేతి సర్వమవదాతమ్.

స మాప్తః.

ప్రపత్తినుపాయత్వవిచారః

శ్రీః.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

పెరియచ్చాన్నిశ్చై వమరరాన

నా య నా రా చ్చాన్నిశ్చై

అరుళిచ్చెయ్ త

తత్వసజ్గహమ్.

ఇంద్రగ్రంథమ్.

శ్రీమాన్-పుదుప్పేర్-ఇశైయిల్ల

విద్వాన్ - వేంకటాచార్యరాలుమ్,

శ్రీమాన్-పుతుప్పట్టు-తిరువేంకటాచార్యరాలుమ్,

నానాదేశానీ తానేక శ్రీకోశబ్దశిన్ సహాయత్తినాల్

పరికోధిప్పిక్కప్పట్టు,

శ్రీవైష్ణవగ్రంథ ముద్రాపక సభైయారాల్

శ్రీపరాక్రూశ తిరువవతారాది ౧౦౦౧-వతు సంవత్సరమాన

సౌమ్య సంవత్సరత్తిల్

కాశ్చీపురమ్

శ్రీగీతాచార్యముద్రాక్షరశాలైయిల్

అచ్చిట్టు ప్రచురమ్ కేయ్యప్పట్టు.

విజయతేకరామ్.

శ్రీవైష్ణవ గ్రంథ ముద్రావక సభ (లిమిటెడ్).
ఈ సభలో తెనుగులిపిలో నచ్చువేసిన గ్రంథములు.

శ్రీవైష్ణవ గ్రంథ ముద్రావక సభ		రూ.	అ.	పై.
తనిశ్లోకమ్ సవ్యాఖ్యానము	ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము	3	౪	౦
ధారణాదినిశ్లోకమ్	,,	౦	౫	౦
రామచరితముశ్లోకమ్	,,	౦	3	౦
సమర్థశ్లోకటప్పటి		.	౦	౫
కాణ్డ్యవికీప్త పరమధర్మ కాస్త్రము	తాత్పర్యసహితము	.	౧	౨
ముతల్ తిరువనాతి సవ్యాఖ్యానము	ఆరుమ్మద ప్రతిపద సహితము	.	౧	3
ఇరణ్డామ్ తిరువనాతి	,,	.	౦	౧౨
మాన్దామ్ తిరువనాతి	,,	.	౦	౧౨
నాన్మకన్ తిరువనాతి	,,	.	౦	౧౪
తిరుపరుగమ్	వాక్యఖ్యానద్వయ సహితము ఉరై ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము.	౪	౮	౦
తిరువాళియమ్	సవ్యాఖ్యానము ఆరుమ్మద సహితము-ప్రతిపద తాత్పర్యసహితము.	౦	౬	౦
పెరియతిరువనాతి	,, ఆరుమ్మద ప్రతిపద సహితము	౦	౧౪	౦
తిరువెల్లి శాస్త్రము	,,	౦	౪	౦
పెరియతిరుమడల్	,,	౦	౯	౬
పెరియతిరుమడల్	,,	౦	౧౫	౨
ఇరామానుజ శాస్త్రము	,,	3	౮	౦
తిరుప్పల్లాణ్డము	,,	౦	౧౫	౦
శ్రీనరసభూషణమ్	,,	3	౯	౦
శరణశబ్దార్థ విచారిణ్		౦	౪	౦
ప్రసత్త్యసుపాయత్వవిచారిణ్		౦	౧	౬
నాయమాత్మాభావ్యమ్		౦	౪	౦
యమకరత్నాకరమ్		౫	౬	౧
తిరుప్పావై		౨	౧౧	౦
దీపప్రకాశ సహిత తత్త్వదీపమ్		౪	౧	౦
గురుపరమృతా ప్రభావమ్		౪	౧	౦
తత్త్వసర్వనామ్		౦	౪	౦

ఈ గ్రంథములు మట్టకాగితములలో సగము వెలకు నివ్వబడును.

ఇట్లు.

రా-తిరువేళ్ళడత్తానయ్య,

కార్యదర్శి, ధనాధికారి.

మ-తిరువేళ్ళడత్తానయ్య,

ఉపకార్యదర్శి.

నెం. 3౧, వెంకటాచలమెఠెనలిసి, చెన్నపట్టణము.

శ్రీమతేరామానుజాయ నమః.

పెరియవాచ్చప్పిళ్ళై కుమారరాన

నాయనారాచ్చప్పిళ్ళై అరుళిచ్చెయ్త

తత్వసజ్గహమ్.

శ్రుత్యర్థపారజనకం స్తుతిబాలమిత్రం పద్మోల్లసద్భగవదఃస్త్రిపురాణబద్ధమ్।
జ్ఞానాధిరాజమభయప్రదరాజపుత్రం అస్తద్గురుం పరమకారుణికం నమామి॥

ప్రణమ్య ప్రణతార్తినాం హర్తారం హరి మింద్రామ్।

ఆచార్యాంశ్చౌఽఽ త్తతత్వజ్ఞా క్రియతే తత్వసజ్గహః॥

ప్రత్యక్షమ్, అనుమానమ్, ఆగమమ్ ఎన్ఱు శొల్లప్పడుకిఱ
ప్రమాణజ్ఞభుక్కు విషయమాన వస్తుక్కళడైయ, భోక్తా, భోగ్యమ్,
నియన్తావేన్ఱుశొల్లప్పడుకిఱ మూన్ఱుకోటియిలుమ్ అన్తహ్మతమ్.

అతిల్ భోగ్యమానతు - క్షేయతైకరూపమాన వస్తు అతా
వతు - అతీయప్పడుకైయే వడివాళవుడైత్తాయరుక్కై. ఇవ్విడత్తిల్
అవధారణత్తాల్ జ్ఞాతావస్థెన్ఱిటతు. భోక్తావాకితాన్ - జ్ఞాతృజైకరూప
నాయిచ్చానొరువన్. అతావతు - అతీనైయేయే వడివాళివుడైయ
నాయరుక్కై. ఇవ్విడత్తిల్ అవధారణత్తాల్ నియన్తావల్లెన్ఱిటతు.
నియన్తావాకితాన్ - నియన్తృజైకరూపనాయరుచ్చానొరువన్. అతా

వతు - నియమిక్తైః యే వడివాకవునై యనాయరుక్తైః ఇవి
డత్తిల్ అవధారణత్వాల నియామ్యనల్లనిగ్గితు. ఆక కోటిత్రయత్తు
క్కుమ్ అవ్వరుకుపట్టిరుప్పతొరు వస్తువిల్లె. ఇమ్మాన్వైయు మొట్టియ
జ్ఞానత్తుక్కు విషయమాయరుప్పతొరు వస్తువిల్లామైయాలే.

అవతెన్? ఉదాసీననైన్ద్రువనిల్లెయో? అవన్ ఇమ్మాన్వైక్కుమ్
అవ్వరుకుపట్టవనన్దో వెన్నిల్. ఉదాసీననాకితాన్ - భోగనియమాది
కళుక్కు మోగ్యనాయరుక్కచ్చెయ్తే అవద్నై ఉపేక్షిత్తిరుక్కు-మవ
నాకైయాలే అవనుమ్ ఇమ్మాన్వైలే అన్తర్భూతన్.

ఆక సర్వముమ్ మూన్వైతత్వమాయే యిరుక్కుమ్. అప్పడి
శ్రుతిశొల్లిత్తు - (౧) "భోక్తా భోగ్యం ప్రేతారణ్యమత్వా సర్వం
ప్రోక్తం త్రివిధం బ్రహ్మేతత్" ఎన్దు. ఇవిడత్తిల్ బ్రహ్మశబ్దమ్
ప్రపచ్చవచనమ్. (౨) "తస్మిన్ హంసోభ్రామ్యతే బ్రహ్మచరే"
ఎన్దు - హంసహంసాన ఆత్మా జగచ్చక్రత్తిలే భ్రమిమానిన్వైన్దు
ప్రయోగ మున్దాకైయాలే, సర్వజగత్తుమ్ భోగ్యాదియాపేణ త్రివిధ
మాయరుక్కుమెన్దపడి.

భోగ్యకోటియిలే ప్రకృతిమహదాదికల్, కాలమ్ తొడక్కు
మానవై అన్తర్భూతమ్. బద్ధముక్తనిర్భోకల్ భోక్తృకోటియిలే.
నియన్ద్రా ఒరువనే, ఇరువరిల్లె. (౩) "క్షరాత్కానావీశతే దేవపకః" - చేత
నా చేతనజ్గళుక్కు నియన్ద్రాఒరువనే యెన్దుమ్, (౪) "శాస్తా చరా
చరన్వైకః" ఎన్దు - దేవతిర్యజ్జనుష్యస్థావరాత్మకమాన జగత్తుక్కు
శాస్తా ఒరువనే యెన్దుమ్ శ్రుతిస్మృతికల్ శొల్లిత్తుకైయాలే.

అన్దనియన్ద్రావాకితాన్ విష్ణుశబ్దవాచ్యనాన సర్వేశ్వరనే, వేతొరు
వరుమన్దు. (౫) "శాస్తా విష్ణురక్షేవస్య జగతో యో హృద్దిశ్చిరః"

(౧) శ్వేతా-౧-౧౨.

(౨) తాత్ప-౧-౬.

(౩) శ్వేతా-౧-౧౦.

(౪)

(౫) వి-పు-౧-౧౭-౨౦.

తమృతే పరమాత్మానం తాత కః కేన శాస్యతే” ఎఱ్ఱ - ఇవనుక్కు ఈశ్వరత్వత్తై విధిక్తేయాలుమ్ నీక్కినిన్జారై నిషేధిక్తేయాలుమ్, ఇవన్దాన్ సర్వత్తైయుమ్ అన్తః ప్రవేశరూపేణ వ్యాపిత్తు నిన్జునియమి క్కుమ్. అప్పడిక్కు-(౧) “అన్తః ప్రవిష్టశ్శాస్తా జనానాం సర్వాత్మా” ఎఱ్ఱ శ్రుతిశొల్లిల్లు. ఇవ్విడత్తిల్ జనశబ్దమ్ - ప్రత్యక్షాదిప్రమాణ సిద్ధమాన వస్తుకల్లై చొల్లుకిఱతు (౨) “యచ్చక్కిచ్చి జగత్త్యస్తీన్” ఇత్యాదియిలే ఇవనుక్కు సర్వవ్యాప్తిశొల్లుకైయాలే.

ఇన్ద్రవ్యాప్తి- గుణవ్యాప్తిమన్జు, స్వరూపవ్యాప్తి. (౩) “నిత్యం విభుం సర్వగతం సుసూక్ష్మమ్” ఎఱ్ఱ - సర్వగతనాన ఈశ్వరనుక్కు పరమమహాత్పరిమాణమాన విభుత్వత్తై చొల్లుకైయాలే. పరమమహాత్పరిమాణమానత - తనక్కవ్వరుకు విజ్ఞేన పరిమాణత్తైయుడై త్తన్జి క్కే యినుక్కుమ్ యాతొరుపరిమాణమ్, అతు పరమమహాత్పరిమాణమ్. అతావతు - సర్వదేశ త్రిలుమున్దాకై.

ఇప్పడి విభువాయురుక్కుమాకిల్ (౪) “అణోరణీయాన్” ఇత్యాదికళిలే ఇవనై “అణీయాన్” ఎఱ్ఱ శొల్లానిన్జతే ఇం తెజ్జనే యెన్నిల్; *అర్భకౌక స్వస్వాయత్తాలే అణుక్కళిలేవ ర్తిక్తేయాలే యాతల్, అన్జిక్కే స్వచ్ఛతైయాలే యాతలాకక్కడవతు. అర్భకౌక స్వస్వాయమావతు- శిఠియత్తై యిరుప్పి డమాక వుడైత్తాన తెచ్చిఱి యతెన్జుశొల్లక్కడవతెన్జై.

ఇప్పడి పరమమహాత్పరిమాణమానవిభుత్వమ్ భక్తాప్రకీర్ణై. ఉత్కాన్తిగత్యాదికల్లై ఇవనుక్కు శ్రుతిశొల్లుకైయాలే; (౫) “ఏష ఆత్మా నిష్కామితి” (౬) “ఏషోఽణు రాత్మా” (౭) “వాల్మగ్రశతభా గస్యతథా కల్పితస్యచ భాగో జీవః” ఎఱ్ఱ-ఉన్దానశ్రుతియున్దాకై యా

(౧) యజు-ఆర్య-౩-౧౧. (౨) తై-నా-౧౨- (౩) మున్ద-౨-౧-౫
(౪) తై-నా-౧౨-౧ (౫) బృ-౬-౪-౨. (౬) మున్ద-౩-౧-౯.
(౭) శ్వేతా-౫-౯.

లే, ఆత్మలక్షణం. అదృష్టవదాత్మకం యోగమన్తా అనిలాదిక్రియాహేతు, అవోతా ఆత్మ లక్షణం వాయుకుమారిల్ దూరస్థమాన అనిలాదిక్రియేకూడామైయా లే స్వరూపవ్యాప్తియై చొచ్చిల్లకిటతు. స్వరూపవ్యాప్తియై చొచ్చిల్లమాకిల్ విభువాక వేణుమేయెన్నిల్, అప్పడియన్తు. అవో అదృష్టయై యితినిరుక్కిట ఈశ్వరేచ్ఛయా లే అనిలాదిక్రియేక భుక్తికాకతాకై యా లే విభువాక వేణుమేన్నిట నిర్భసమిల్లె.

“పాదేమే వేదనా - శిరసి మే వేదనా” ఎన్తు - ఎన్కాల్ నోవానిష్టతు, ఎన్తలై నోవానిష్టతెచ్చ వ్యవహారముణ్ణాకానిష్టతు, ఇన్ద్రవ్యవహారమ్, వేదనై ఆత్మస్వర్పియాకిల్ కూడాతే? కూడుమాకిల్, పురుషాన్తరగతమాన దుఃఖజ్జళిలుమ్ వ్యవహారముణ్ణాక వేణుమ్, ఆకై యా లే శరీరమాత్రపరిమాణనాక వేణుమే యెన్నిల్? అవోవేదనై యుగ్మవిడతై ఇన్ద్రియజ్జళోపాతి ఆత్మపుక్కుమ్ సజ్ఞానమ్కూడుకై యా లే అతిలు మొరునిర్భస్థమిల్లె.

(౧) “వాల్మగ్రతభాగస్య - సచానన్తాయ కల్పణే” ఏన్తు - వాల్మగ్రతై పుత్తు నూతాయరమ్ కూటిన్ద్రాల్ అతిలూకకూటశ్రవహారమ్ జీవాత్మా, అవన్తాన్ అనన్తనుమామెన్తు శ్రుతిశొల్లుకైయా లే, జీవాత్మాపుమ్ బద్ధావస్థైయి లే యుగ్మతొన్తాకైయా లే బద్ధావస్థైయిల్ అణువాకవిరుక్కుమ్, ముక్తావస్థైయి లే అనన్తనామెన్నిల్, ముక్తావస్థైయిల్ ఆనన్త్యమహియాక విభుత్వమ్ కోశ్చప్పర్క్కిల్, స్వరూపత్తుక్కు - పురిణానుమ్ వరుకై యా లే (౨) “ఆత్మాశుద్ధోఽక్షరః” ఎన్నిట అపరిణామశ్రుతియొడు విరోధిక్కునూకై యా లే ఇనిగుణానన్త్యమెన్తు పాఠ భాక్తిక్కిడనతు.

(౩) “పుమాన్ సర్వగతః” ఇత్యాదియిల్ శొల్లుకిట వ్యాప్తిగుణ వ్యాప్తి యెన్నవొణ్ణాతే, బద్ధావస్థైయైయమ్ పద్ధుచ్చొల్లుకిటతా

కైయాలే, బద్ధావస్థయిల్ గుణమ్ తిరోహితమాయన్తో యిరుప్పతె
న్నిల్; ఉన్నాన శ్రుతిక్కు- వేటుపారుభిల్లామైయాలే అతుక్కునైయర్న్
మ్ పిఱక్కుమ్. ఆకైయాలే అతు అనుప్రవేశయోగ్యతానిబన్ధనమ్.

ఇప్పడి ఆత్మాక్కళుడైయ స్వరూపమ్ అణువాయుకుక్కుమాకిల్
(౧) “యథా సర్వగతో విష్ణు స్తథై వేయం ద్విజో త్తమ” ఎన్ఱు-యా
తొరుపడి అవన్, సర్వగతనాయురుక్కిఱాన్, అప్పడి ఇవళుమ్ సర్వి
గతైయాయురుక్కు-మెన్ఱు పిరాట్టిక్కు- ఈశ్వరనోపాతి వ్యాప్తిశోల్లాసేన్ఱు
తెజ్జనేయెన్నిల్,

“ఇవళో ఆత్మజాత్యన్తర్భూతైయల్లళో” ఎన్ఱు శిలర్ ఉత్తరమ్
శోల్లవర్కళో. అతుఅయుక్తిమ్. ఇవళో ఆత్మజాత్యన్తర్భూతైయల్ల
శెన్నుమ్పొతు, భోగ్యకోటియిలే ఒరుత్తియాయెన్నుతల్, ఈశ్వర
కోటియిలేయాయెన్నుతల్, కోటిత్రయత్తుక్కుమ్ అవ్వరుకు పట్టవళా
యెన్నుతల్ శెయ్యచ్చెయ్యవేణుమ్.

అతిలోమున్ఱుఆమున్నమ్ భోగ్యకోటియిలన్వయమిల్లె, ఎజ్జనే
యెన్నిల్-జ్ఞాతృరూపైయాన ఇవళుక్కు- జ్ఞానశూన్యత్వమ్ కూడామై
యాలే. అప్పడి ఈశ్వరకోటియిలుమ్ అన్తర్భూతమిల్లె; ఈశ్వరత్వమ్
ఇరణ్ణాశ్రయత్తిల్ కిడవామైయాలే, ఎజ్జనేయెన్నిల్, ఈశ్వరత్వమాకి
అతు-తన్నైయొట్టిన్దార్క్కిడైయ ల్లానేనిర్వాహకనాయ్ తనక్కొరు
నిర్వాహకరైయడైయనన్ఱియిలే యుక్కైయాయ్లై. ఇతుఇరణ్ణా
శ్రయత్తిల్ కిడక్కుమాకిల్ అన్యోన్యమ్ ఆజ్ఞాభజ్జమ్ పిఱక్కైయాలే
ఇరువర్క్కుమ్ ఈశ్వరత్వమ్కులైయమ్. ఆకైయిడే (౨) “ఈశతే
జేవపకం” ఎన్ఱు శ్రుతిశోల్లిల్లై.

అన్తఈశ్వరవ్యక్తి, ఇవళానాలోవెన్నిల్, భర్తృభారాన్బంధమ్
కూడాతే. (౩) “శాన్తా విష్ణురశేషస్య జగతోయా హృదిస్థితః

తమృతే పరమాత్మానం తాత కః కేన శాస్యతే" ఎష్టు - విష్ణుశబ్ద
వాచ్యునాన పరమాత్మావై యోధీయవేటారుపరుమ్ శాస్తానల్లరెష్టు
శొల్లుకైయాలుమ్, (౧) "విష్ణుపత్నీ" ఎష్టుఇనల్లై అవనుక్కుప్పత్నీ
యాక చొల్లుకైయాలుమ్.

వన్నియాయుమ్ పతియాయురుక్కితాల్, ఇవల్ తానే యా
నాలావెన్నిల్ అతువు మొణ్ణాతు, అప్పడిక్కురు ప్రమాణమురుల్లామై
యాలే. (౨) "అర్థోవా ఏష ఆత్మనో యత్పత్నీ" ఎష్టు-పతిభారై
కళిరువరుమ్ ఒకైన్దొరు సాధారణవచనముణ్ణేయెన్నిల్, అతువుమ్ ఇరు
వరు మొణ్ణెష్టు నిలైత్తు చొల్లుకితెష్టు, ఇరువరుమ్ కూడాతపోతు ధర్మా
నుస్థానమ్ పణ్ణనొణ్ణామైయాలే వస్తప్రాధాన్యతై పుల్ తొచ్చొల్లుకితె.
ఇల్లెయాకిల్ ఒరువర్ కుక్కు నుఖదుకిఖిజ్జల్ వస్తపోతు ఇరువరు మొక్కు
అనుభవిక్కువేణుమ్. ఇన్దనుఖదుకిఖాదివ్యవస్థైయితే ఆత్మభేదత్తుక్కు
నిష్టాయకప్రమాణమ్. ఆకైయాలే ఇరువరు మొణ్ణెన్దొక్కు ప్రమాణ
మిల్లై.

ఇవి ఓరిడజ్జిలై ఉణ్ణాయ్ త్తతాకిల్ ఇవళుక్కు మవనుక్కు
ముణ్ణాన అవినాభానత్తాలై యాకక్కడవతు. అప్పడిక్కు ఏకీభావమ్
బ్రహ్మాంశరాణత్తిలై శొల్లిల్. (౩) "ఏకైవ వర్తతే భిన్నాజ్యోతేనై
వ హిమదిధితే" ఎష్టు యాతారుపజీ చన్దికై చన్దినై కాట్టిల్
భిన్నైయాయురుక్కుచ్చెయ్ తే ఏకైయాయ్ వర్తిక్కితె, అప్పడియే
ఇవళుమ్ వర్తిక్కుమెన్దపోతే అవినాభానై యాయ్ వర్తిక్కు మెన్దు
మిడమ్ సమ్మలివన్నమ్.

అప్పడియేకారణత్వముమ్ ఇవళుక్కిల్లై. అతువుమ్ ఇరణ్ణాశ్రయ
త్తిల్ కివనామైయాలే. జగజ్జన్మాదికారణత్వమ్ ఆశ్రయాన్తరత్తిల్

కూడుమాకిలో బ్రహ్మలక్షణమాక నిర్దేశిక్కు కూడాతే. లక్షణ మావతు - అసాధారణభర్తామూకై యాలే. అప్పడిక్కు (౧) “యతో వాఇమాని” ఇత్యాదికళితే బ్రహ్మలక్షణమాకినిర్దేశిక్కుప్పట్టతితే.

అజ్ఞనన్దియిలే ఇవలో కారణభూలై యెన్ను మ్మోతు నిమిత్తోపా దానసహకారికిలో మూస్తుమ్ ఇవలోయెన్నుతలో, మూర్తిలే ఇవలో ఒడ్డున్నుతలో శెయ్యివేణ్ణుమ్.

అతిలోనిమిత్తోపాదానజ్ఞభిరణ్ణుమ్ ఇవశెన్న వొణ్ణాతు. (౨) “సదేవ సోమ్య ఇదమగ్రచీతమ్. ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ” ఎన్దుమ్, (౩) “సృష్టే సృజతి చాత్మానం విష్ణుః పాల్యశ్చ పాతిచ. ఉపసంహి యతే చాన్తే సంహర్తాచ న్వయం ప్రభుః” ఎన్దు-నిమిత్తోపాదానజ్ఞ భిరణ్ణుమ్ ఈశ్వరనే యెన్దుశొల్లుకైయాలే.

ఇనిసహకారియెన్న వేణ్ణుమ్, సహకారికిలోతాన్ - నిమి తరూప మాయుమ్, ఉపాదానసహకారిరూపమాయుమ్, ఉపకరణరూపమా యుమ్, త్రివిధమాయురుక్కుమ్. అతిలోఉపకరణరూపసహకారికభావన క్రిమాసాధనజ్ఞలో. ఉపాదానసహకారికభావన - ఉపాదానాన్తరజ్ఞలో. నిమి తరూపసహకారికభావన - నిమిత్తాన్తరజ్ఞలో. పటనిర్మాణనిమి త భూతనాన కువిద్నుక్కు కువిద్వాన్తరజ్ఞలో సహకారికభావకాన్తేయాలే, అవరోకలో నిమి తరూపసహకారికభావకాన్తేయాలే. నావావర్ణమాన పటత్తుక్కు తన్దు ఉపాదానసహకారికభావన రన్తీకృష్టాది ఎన్దుజ్ఞలై యున్తై త్తాన ద్రవ్యజ్ఞభుమ్ కూడవేణ్ణుకై యాలే, అన్దు ఉపాదానసహకారికభావ క్కడవన. రథనిర్మాణత్తుక్కు వాస్యాదికభావకాన్తేయాలే అపేక్షితజ్ఞభా కైయాలే, ఉపకరణసహకారికభావకాన్తేయాలే.

అతిలో (౪) “మనసైవ జగత్సృష్టిం సంహరశ్చ కరోతి యః” ఎన్దుమ్, (౫) “జ్ఞానమంతే కొణ్ణెల్లాక్కరుమజ్ఞభుమ్ శెయ్ ఎన్దుయిల్

(౧) శై-భృ-౧-

(౨) భా-౬-౨-౧.

(౩) వి-పు-౧-౨-౬౩.

(౪) వి-పు-౨౨-౧౫.

(౫) తి-చాయ్-౩-౧౦-౮.

౮ తత్వసజ్జిహే, అత్యుక్తిః కారణత్వ నిరాకరణమ్.

సూయస్" ఎస్తుమ్ నిమిత్తభూతనాన ఈశ్వరసుక్కు త్తన్సజ్జల్ప జ్ఞానమొట్టియ వేటొన్ఱ పేక్షితమన్తెనుశొల్లుకై యాలే, ఇవల్ ఉపారణ భూతై యెన్న నొణ్ణాతు.

అప్పడియే ఉపాదానరూపసహకారియుమ్లల్, (౧) "సదేవ, ఏకమేవ" ఎస్తుమ్, (౨) "అహమేవ - బహున్యమ్" ఎస్తుమ్- (౩) "స్వయమకురుత" ఎస్తుమ్, (౪) "ఐతదాత్మ్యమిదం సర్వమ్" ఎస్తుమ్, (౫) "నేహనానాన్తీ కిచ్చన" ఎస్తుమ్, (౬) "యావై యుమ్ యవరుమ్ తానాయ్" ఎస్తుమ్, (౭) "తానేయులకెల్లామ్" ఎస్తుమ్ సచ్చబ్రహ్మచ్యనానపరవస్తువై యొట్టియ ఉపాదానాన్తరమిల్లె యెన్ఱ శొల్లుకై యాలే. చిదచిత్తుక్కులై కూట్టి కొళ్ళుకిఱిన్పాతి ఇవలై యుమ్కూట్టికొణ్ణాలుమ్, ఉపాదానాన్తరనిషేధవిరోధమ్ పిఱి వాతేయెన్నిల్? అప్పడియన్ఱు. అవల్లై కుట్టికొళ్ళాతపోతు బ్రహ్మత్తుక్కు జగదుపాదానత్వమ్ నిర్వహియాతు; బ్రహ్మమ్ అపరిణామియాకై యాలుమ్, పరిశుద్ధమాకై యాలుమ్. ఎజ్జనయెన్నిల్; అపరిణామియుమాయ్, పరిశుద్ధముమాన బ్రహ్మత్తుక్కు ఉపాదానమడియాక పరిణామిత్వ అస్థత్వ దుఃఖత్వాదిరూపమాన అశుద్ధియుమ్ ప్రసక్తికై యాలుమ్, ఉపాదానత్వమ్ అనుపపన్నమామే. తన్నిర్వహణార్థమాక పరిణామియాన అచిలైయుమ్, అవిద్యాశ్రయభూతనాన ఆత్మనైయుమ్ కుట్టికొళ్ళవేణ్ణుమే, అప్పడిఇవలైయుమ్ కుట్టికొళ్ళాతపోతు బ్రహ్మత్తుక్కు ఇన్నదోషమ్ వరుమ్మెన్ఱు ఒన్ఱిలైయే. ఇనికారణభూతనాన బ్రహ్మత్తుక్కు నిరూపకభూతై యాకై యాలే ఇవల్ సన్నిధి అవర్సనీయమన్ఱో వెన్నిల్? అతొక్కుమ్. అవర్సనీయమాన

(౧) చా-౬-౨-౧-	(౨) చా-౬-౨-౩-	(౩) కై-౮-౭-
(౪) చా-౬-౮-౨,	(౫) బృ-౯-౪-౧౯.	(౬) తి-వాయ్-౩-౪-౧౦.
(౭) తి-వాయ్-౧౦-౫-౩.		

సన్నిధియొద్దీయ కారణోపయోగియాన సన్నిధియై, అప్పటికొకరు ప్రమాణమిల్లామైయా లే అజ్ఞననియి లే అవజ్ఞనీయజ్ఞభో కారణోపయోగి యెచ్చుశొల్లప్పార్కిల్ ఊపాదానరూపమానమృత్తు ఘటరూపేణ ఉదకాహరణకియై కుక్కు ఊటుప్పాకిటరోపాతి తద్గతమాన వజ్జగ్గమే ఉదకాహరణకియై కుక్కు ఊటుప్పాకి వేణుమే, అతుకాణామైయా లే అవజ్ఞనీయజ్ఞభో కారణోపయోగియాక మాట్టాతు.

అప్పటిమి తనహకారియుచుల్లభే. అద్వితీయపదతా లే నీమి త్తానరసమేదిమి పుష్టుయెలుసు, (౧) “సప్తత్వస్తకరణం బ్రహ్మ విష్ణుశివాత్మికామ్ ససంఖ్యాం యాతి భగవానేవేవ జనార్దనః” ఎచ్చు - బ్రహ్మరుద్రాదిరూపేణ నిష్టు సృష్ట్యాదికి శై పుష్టుకితాన్ జనార్దననారు వనుమే యెచ్చు, సహకారికిల్లయెచ్చుశొల్లకైయాలుమ్, (౨) “అవనే యకిల్ జాలమ్ పక్లై విడద్దాన్” ఎచ్చుశొల్లకై యాలుమ్, సత్యసంజ్ఞల్ప నాన ఈశ్వరనుక్కు సహాయు సరాసేత్తై యిల్లామైయాలుమ్.

ఏశేను ముచ్చుక్కు కార్ణాత్వమ్ కోభ్యుమ్బాతు ధర్మిగాహ కప్రమాణతా లేయాతల్, అన్వయస్యతిరేకజ్ఞభా లేయాతల్, అనుపపత్తి యా లేయాతల్, వచనబలత్తా లేయాతల్ కోభ్యువేణుమ్.

ధర్మిగాహకప్రమాణతా లే కోభ్యుకైయావతు - ధర్మియై కాట్టుకిట ప్రమాణసన్నైకోణ్ణే కారణమెచ్చటికై. అతావతు - (౩) “యతోనా ఇమాని భూతాని జాయంతే । యేనజాతాని జీవంతి । యత్ప్రియస్త్యభిసంవికర్తే । తద్విజిజ్ఞాసస్వ । తద్భ్రూహ” ఎచ్చు - యా తోయపువిన్బకల్ నిష్టు జగత్తుక్కు జన్మాదిభుష్టాకిటతు; అతుబ్రహ్మ శబ్దవాచ్యమానవస్తువెచ్చు ప్రమాణమ్ శొన్నాల్ అజ్ఞైకోణ్ణే జగత్తు క్కు బ్రహ్మమ్ కారణమావతే యెచ్చటికై. అప్పటియే ఇన్ద్రియజ్ఞశై కాట్టుకిట ప్రమాణజ్ఞభుమ్ జ్ఞానకారణమాక వే కాట్టుకిటతు.

అన్వయవ్యతిరేకజ్ఞానం కోభ్యుక్తే యావత్తు - యాతొన్వయజ్ఞాన
పోతు యాతొన్వయజ్ఞానమ్, యాతొన్వయజ్ఞానతపోతు యాతొన్వయజ్ఞానమ్;
అతువే అతుకుక్కు క్కారణమామెన్వయజ్ఞానమ్. అతానమ్ - అగ్నియజ్ఞాన
పోతు ధూమమజ్ఞానమ్ యాలుమ్, అగ్నియజ్ఞానతపోతు ధూమమజ్ఞానమ్
యాలుమ్ అగ్నిధూమమజ్ఞానమ్ క్కారణమామెన్వయజ్ఞానమ్. అప్పడియే
(౧) “బహుస్యామ్” ఎన్నిక సజ్జల్యాన స్తరమ్ జగత్తుణ్ణాకై యాలుమ్,
సజ్జల్యాత్పూర్వమ్ జగత్తుణ్ణాకై యాలుమ్ సజ్జల్యానశిష్టమానబ్రహ్మమ్
జగత్తుక్కు క్కారణమామెన్వయజ్ఞానమ్.

అనుపపత్తియాలే కోభ్యుక్తే యావత్తు - యాతొన్వయజ్ఞాన
కారణమావత్తు యాతొన్వయజ్ఞానకూడాతపోతు నిర్వహియాతు, అతువుమ్
అత్తోపాతి కారణమామెన్వయజ్ఞానమ్. అతావత్తు - ఘటనిర్మాణత్తుక్కు
కులాలన్ కారణమాకానిజ్ఞానమ్, దణ్ణచక్రాదికిలో కూడాత
పోతు అవన్ కారణత్వమ్ నిర్వహియామైయావే ఇవైయమ్ అవనో
పాతి కారణమామెన్వయజ్ఞానమ్. అప్పడియే (౨) “అజామేకాం లోహిత
శుక్ల కృష్ణాం బహ్వంశ్రజాం జనయన్తిం సయాపామ్” ఎన్వ - గుణత్ర
యాత్తికై యాన ప్రకృతి నానావిధైయాన ప్రజైకై ఉత్పాదియా
నిజ్ఞానమ్ ప్రమాణమ్ శొన్నాల్, ఇతు అచేతనమాకై యాలే అచే
తనమానమృత్తు పురుషయత్న సాపేక్షమాయత్తు ఘటాదికై ఉత్పా
దికై మాట్టాతపోపాతి ఇతువుమ్ పురుషయత్న సాపేక్షమాయత్తు
ప్రజైకై ఉత్పాదికై మాట్టామైయాలే, అప్పటికై కుక్కు పురుషనాక
పుశ్చాన్ (౩) “ఏకోహవై నారాయణానీత్ నబ్రహ్మ నేశానమ్”
ఎన్వ - నారాయణానీయ వేతారువరుమిలై యెన్వ ప్రమాణమ్ శొన్నాకై
యాలే అవనమ్ ఇత్తోపాతి ప్రజైకై కుక్కు క్కారణమామెన్వయజ్ఞానమ్.
అప్పడిక్కు (౪) “మయాధ్యక్షేణ ప్రకృతి స్సూయతే సచరాచరమ్”

(౧) కై-ఆ-౬.

(౨) కై-నా-౧౨-౧.

(౩) మహా-౪-౧.

(౪) గీ-౯-౧౦.

ఎస్తు-నాన్ అధిష్టిత్తు నిక్షైయాలే కాణ్ ప్రకృతి చరాచరాత్మక మాన జగత్తై ఉత్పాదిక్కిఱతెస్తు కృష్ణన్ తానే అనుభిచ్ఛయ్ తానితే.

వచనబలత్తాలే కొఱ్ఱుకై యావతు - ఇన్నతు ఇన్నతుక్కు క్కారణమెస్తు ప్రమాణత్తాలేయత్తికై. అతావతు - (౧) “విష్ణోస్స కా శాదుమ్భాతం జగత్తప్తేవచ స్థితమ్, స్థితిసంయమకర్తాసౌజగతోన్య జగచ్ఛసః” ఎస్తు - జ్ఞానస్వరూపనాన పరమాత్మావిన్భక్తిలిలే జగత్తు క్కు ఉత్పత్త్యాదికళో, జగత్సృష్ట్యాదికళుక్కు కర్తావ్రమ్ అవనే య్కై యాలే జగద్బద్ధివాద్యనాయిసక్కు మెస్తు ప్రమాణమ్ శొన్నాల్, జగత్తు క్కు పరమాత్మా కారణమాసు మెన్తత్తికై. అజ్ఞవన్తియిలే (౨) “సర్వ కారణకారణమ్” ఎన్టావోలే ఇన్నవస్తు ఇన్నతుక్కు క్కారణమెస్తు ప్రమాణమ్ శొల్లవత్తికై యెరుమామ్.

అతిల్లధర్మి గ్రాహకప్రమాణత్తాలే ఇవభుక్కు క్కారణత్వమెన్న వొణ్ణాతే, అప్పడి ఇవళో స్వరూపత్తై క్కాట్టువతొరు ప్రమాణమిల్లామై యాలే. అన్వయ వ్యతిరేకజ్ఞానాలే కారణత్వ మెన్నవొణ్ణాతే; ఇవళో సజ్కల్పత్తైయ్యోయి వే జగత్తు ఉద్దాకిఱతాకై యాలే. అనుక్షవ త్రియాలే కారణత్వమెన్నవొణ్ణాతే, ఇవళో కూడాతపోతు జగత్తు ఉత్పన్నమాకా తెక్కిక్కు ఒన్టుమ్ కాణామైయాలే. వచనబలత్తాలే కారణమెన్నవొణ్ణా తే, అప్పడికొరు వచనమిల్లామైయాలే. ఆక ఇన్నాలుమ్ ఇవళో పక్క లిల్లామైయాలే ఇవభుక్కు క్కారణత్వమ్ ప్రసంగమే విడి త్తిల్లె.

ఇన్దకారణత్వాభావత్తాలే ఉపాయాభావత్వముమ్ శొల్లకిఱ తాయిల్లె. ఎజ్జనేయెన్నిల్, అక్కారణమ్ (౩) “కారణస్తుధ్యే యం” ఎస్తు-సర్వకారణభూతమ్నాయ్ సర్వకారణదిర్దమాయురుక్కుమ్ వస్తువే ధ్యేయమెన్టుమ్, (౪) “యోబ్రహ్మణం విదధాతి ఘోర్పమ్-ముముక్షుర్వై శరణమహం సప్రద్యే” ఎన్టుమ్ - అఖలజగత్కారణ

మాయ్, అపేక్షితఫలప్రదమాయ్, అస్పృష్టదోషగన్ధమాం, అనుభాన్యగుణసమ్మన్నమాయ్, అభ్యాత్మజ్ఞానజనకమాయ్, అకారవాన్యమాన వస్తువే ముముక్షుక్కుళుక్కు శుభాశ్రయమెన్దు ఏవమాది వాక్యజ్ఞో సర్వకారణవస్తువుకే ఉపాస్యత్వశరణ్యత్వజ్ఞై ఓతిహ్విరు కైయాతే, ఇనలో ఉపాయభూతై యన్న వాన్జాతు.

(౧) “జ్యోతిష్టోమేన స్వర్గకామోయజేత” ఎన్దు - స్వర్గసాధన మగ జ్యోతిష్టోమై విధియానిజ్జు చెప్పి తేయుమ్, ప్రయాజాదిశాన కర్మవిశేషజ్ఞుక్కు, ఫల ప్రదరాన దేవజాతిశుక్కు, సహకారిత్వేన సాధనభావముజ్ఞాకిఅవోపా తియుమ్, భక్తి భగవత్పూజిత్విక్కు సాధన మాకానిజ్జు చెప్పి తే, కర్మజ్ఞానజ్ఞుక్కు సహకారిత్వేన సాధనభావ ముజ్ఞాకిఅవోపాతియుమ్, ఇవశుక్కుమ్ సహకారిత్వేన ఉపాయభావమ్ ఉజ్జా నాలోపెన్నిల్?

ఒన్దుకొన్దు సహకారియావతు - సాధ్యస్వరూప సంప్రదాన ముఖతాతే యాతల్, వర్ధితస్వరూప ఫల ప్రదానముఖతాతే యాత లాయిల్. ఇజ్జు ఉపాయసూతనాన ఈశ్వరన్ సిద్ధరూపసమాం, ఏకరూపసమాం, అమోఘనజ-ల్పసమాకైయాతే సహకారిసా పేక్షతైయిల్లామైయాలుమ్, (౨) “మామేకమ్” ఇత్యాదివాక్యజ్ఞితే సహాయాన్తరనిషేధమ్ పణ్ణకై యాలుమ్, ఇవశుక్కుఉపాయభావ త్తిల్ శక్తైక్కుక్కుక్కుడ యోగ్యతైయిల్లె.

అవతెన్ శ్రీమానాన నారాయణసుక్తున్తో అద్వితీయప్రద త్తిల్ ఉపాయభావమ్ ఉపదేశిక్కిఅతెన్నిల్? అన్దు. అద్విడత్తిల్ తిరుండి కళాయిల్లు ఉపాయమాకీర్వీక్కిర్కప్పడుఅతు. అనాలుమ్ ఇవశుజ్జ య తిరువడిశుమ్ ఉపాయమాక స్వీక్కిరిక్కి అతానాలోపెన్నిల్? ఒణాతు. (౩) “చరణౌ” ఎన్దిఅద్వివచనత్తుక్కు విరోధమ్ పిల్లకై

యాలే. ఇనివిశేషణభూతైర్యాయుక్తికృత ఇవభుక్కు వేదేవినియోగ
మాకిక్కడనతు. అతావతు - పునుషకారభావమాకిక్కడనతు ఆకై
యాలే ఈశ్వరకోటిఘటికైయెన్నవొణ్ణాతు.

కోటితమాతిరిక్తైర్నాన్నస్పార్ క్కల్, అతువు మొణ్ణాతు. అప్పడి
క్కొరు ప్రమాణమిల్లామై మాలే.

ఆత్మకోట్యస్తర్భానమిల్లయై - అజ్ఞకృత్యమ్.

అప్పడి భోగ్యకోటియిలుమ్ ఈశ్వరకోటియిలుమ్ అన్వయిప్పి
క్కైక్కు ఒణ్ణాతహేతుక్కుళోవాతి, ఆత్మకోటియిలుమ్ అన్వయిప్పి
క్కైక్కు ఒణ్ణాతవ్యాపకత్వ ఈశ్వరత్వజ్ఞాపక హేతుక్కుళో, ఈశ్వర
నోవాతి ఇవభుక్కు ముణ్ణాకైయాలే ఇనల్, ఆత్మజాత్యస్తర్భాతై
యిల్లల్; అనై ఇరణ్ణాలుమనో ఉత్తమపురుషనుక్కు పురుషాన్వయిమ్
శొల్లప్పట్టతు, (౧) “ఉత్తమః పురుష స్త్వన్యః పరమాత్మేత్యుదా
హృతం యోలోకత్రయమావిశ్య బిభర్త్యన్యయ ఈశ్వరః” ఎన్ఱు-
యాషనోఽనన్ లోకత్రయైయిమ్ వ్యాప్తిత్తు నియమియానిత్తితాన్,
అన్ఱుత్తమపురుషన్ అన్యన్తప్పడి, అప్పడియే (౨) “యథాసర్వగతో
విష్ణుస్తథైవేయంద్విజోత్తమ” ఎన్ఱు-ఈశ్వరనోవాతి సర్వగత్తయెన్ఱుమ్,
(౩) “ఈశ్వరీం సర్వభూతానామ్” ఎన్ఱు - సర్వభూతజ్ఞభుక్కు ఈశ్వరి
యెన్ఱుమ్ ఇవభుమ్ శ్లొప్పడానిన్ఱాళేయెన్నిల్?

ఇతుపురాణజ్ఞరల్లాతవర్కిల్ శొల్లుమ్ వార్తైయితే. మున్ఱుట
మున్నమ్ వ్యాపకత్వమ్ ఇవభుక్కిల్లై, (౩) “యథాసర్వగతో విష్ణుః”
ఎన్ఱిటప్రమాణశ్లోకినున్ఱో వ్యాప్తిక్కు ప్రమాణమాక వేణ్ణిల్లు, అవివిడ
త్తిల్ సర్వగతశబ్దత్తుక్కు ఇవభుడైయవుమ్ అవోవిగ్రహవిశేషజ్ఞా
లుణ్ణాననన్నిధియే అర్థమాయఱుకటతాకైయాలే, స్వరూపవ్యాప్తియై
చొల్లుకటతెన్ఱిటతన్ఱు అప్పడిక్కు ప్రశ్నమ్ పణ్ణినప్రకారత్తాలుమ్,

౧౪ తత్పరిష్కారే, శ్రియః విగ్రహవ్యాప్తి సమర్థనమ్.

ఉత్తరమ్ శొన్నప్రకారతాము, ఉత్తరత్తినుడైయ ఉపపాదనప్రకారతాము లఱుతియిడప్పట్టు.

కీర్తీ (౧) “దేవో ధాతృవిధాతాచా భృగోః ఖ్యాతి రసూయత| శ్రియశ్చ దేవదేవస్య పత్ని నారాయణస్య యా” ఎన్టు-భృగు పత్నియన ఖ్యాతి ధాతావిధాతాక్కిశెన్టుమ్ ఇరన్లు దేవదేవశ్చైయమ్, నారాయణస్త్రియన శ్రిమయమ్ పెన్ద్రాశెన్టు శ్రీపరాశరభగవాన్ శొల్లక్కేట, సైత్రేయనుమ్ (౨) “క్షీరోదాచ్ఛ్రీస్సముత్పన్నా శ్రూయతే మృతమస్థి భృగోః ఖ్యాతిం సముత్పన్నే శ్రోతదాహకిదం భవా” ఎన్టు - అమృతమస్థినకాలత్రిణే క్షీరాభ్యిలతే పిఱన్దాశెన్టు శ్రీసద్ధియన్డైయిరానివ్వుతు, ఖ్యాతవయిన్ద్రీలే పిఱన్దాశెన్టు సిర్ శొన్నీర్, ఇస్ ఉత్పత్తి ఎజ్జనేయెన్టు క్కేట్టిఱతఱ్కు ఉత్తరమ్ శొన్న శ్లోకిమితె ఇతు.

ఇవన్ ప్రశ్నమ్ పణ్ణిరతఱ్కునిచై పెన్నెన్నిల్? ఒరువనుక్కుప్పలవిడత్తిల్ ఉత్పత్తికూడాతెన్టునిచై త్తక్కేట్టానెన్నొన్ణాతే, కాలకేదత్తాలే కూడుకైయాలమ్, జ్ఞానాధికిరాయిరుక్కుమవర్కిభుక్కుఒరుకాలన్దన్నిలే కూడుకైయాలమ్. కూడుపెన్టు ఇవనతియూనెన్నొన్ణాతే, దక్షర్ బ్రహ్మవిశ్వేయ శరీరత్తిలే నిన్దుమ్ పిఱన్దాన్, అజున్దత్తిల్ నిన్దుమ్ పిఱన్దాన్, ఎన్దిరణిడత్తిలే పిఱవిశొల్లక్కేట్టానారు వనుక్కు ఇరణ్ణిడత్తిల్ యుగపత్ కూడుమోవెన్టుకేట్ట, (౩) “విద్వానత్ర సమూహ్యతి” ఎన్టు - ఇన్వర్దత్తిల్ విద్వానుమ్ మోహిక్కుమో? జ్ఞానాధికిర్క్కుక్కుడాతెన్ డ్దొవెన్టుశొల్లక్కేట్టవనాకైయాలే. ఇవన్ ఎన్దెనినైత్తక్కేట్టానెన్నిల్? నిన్ద్రేయమాయ్, నిఖలజగజ్జననియమాయ్, భగవానోడునిరపాయభూయెయమాయిరుక్కిఱ ఇవభుక్కువివిధోత్పత్తి శొల్లానివ్వుతు. ఉత్పత్తియన్డైకిల్ నిత్యత్వాదికళోడు

విరోధిక్కుమ్. ఎజ్జనేయెన్నిల్, నిత్యైయాయుక్కిఱ ఇవళుక్కు అనిత్యత్వాదిహేతువానజన్మమ్ అన పపన్నమాకై యలుమ్, నిరచాయ ఘాతై యాయుక్కిఱ ఇవళుక్కు విశ్లేషగర్భమానజన్మమ్ అపాయా పాదకిమాకై యలుమెస్తు నిస్తత్తు ఇన్ద్రజిత్పిత్తి ఎజ్జనేయెస్తు కేట్టానాక క్కడవతు

ఇప్పడియన్టాకిల్ ఉత్తరమ్ శేరాతు. ఇవన్ ఒస్తుక్కేట్ట అవ నొస్తు శొల్లనాన్టాతే, కేట్టతఱు ఉత్తరమాకి వేణుమే, ఆకైయూలే “నిత్యైత్తగుణయుక్తైయాయుక్కిఱ ఇవళుక్కు జన్మమ్ విరోధమన్తో” ఎస్తుకేట్ట, ఇరణ్ణుమ్ ఉత్పత్తిన్మక్కలిలే శేరక్కాన్డైయాలె యెన్టుఉత్త రమ్ శొల్లకిఱతు. (౧) “నిత్యైవైషా - ద్విజోత్తమ” ఎస్తు - యా తొరుపడి విష్ణు నిత్యసుమాయ్, నిఖిలజగజ్జనకసుమాయ్, ఇవళోడు నిర పాయభూతసుమాయురుక్కచ్చెయ్ తే, సర్వజగదక్షకార్థనూకి సర్వదేశ సర్వకాల సర్వజాతికిళాలుమ్ అన్వోవిగ్రహవిశేషజ్జళాలే సన్నిహితనా యుక్కిఱాన్, అప్పడియే ఇవళుమ్ నిత్యైయమాయ్, నిఖిలజగజ్జ ననియుమాయ్, నిరపాయభూతైయమాయురుక్కచ్చెయ్ తే అర్థనిర పాయత్వరక్షణార్థనూక అవనుక్కనురూపమాన అన్వోవిగ్రహ విశే షజ్జళాలే సర్వసన్నిహితైయాయుక్కుమెన్టపడి. ఇన్ద్రసన్నిధి నిరపాయ త్వరక్షణమానపడియెన్నెన్నిల్? నిరపాయత్వమావతు - విశ్లేషియాత మాత్రమన్మియిలే అవనుశ్శవిడమెజ్జుమ్ తానున్టాకైయాలే అతినుడైయ రక్షణార్థమెన్నుక్కుత్తెయిల్లె.

(౨) “అన్వోవిష్ణురియంవాణి” ఎన్టతొడగ్గి అధ్యాయశేషత్తా లుమ్ ఇరువరుడైయ విగ్రహవిశేషజ్జళాలుమ్ జగద్వ్యాప్తి పకారత్తై ఉపపాదిక్కైయాలుమ్, సర్వగతశబ్దత్తక్కు విగ్రహవ్యాప్తియే అర్థ మెన్నుక్కుత్తెయిల్లె.

స్వరూపవ్యాప్తియైచ్చోల్లక్కితతాకిల్ (౧) “దేవత్యజ్ఞానమ్యేషు పున్నాచూ భగవాన్వారిః శ్రీనామ్నీ శ్రీశ్చవిజ్ఞేయా నానయో ర్విద్యైకపమ్” ఎఱ్ఱ - పుల్లజ్ఞవాచ్యమానవై భగవత్స్వరూపమ్; శ్రీలిజ్ఞవాచ్యమానవై లక్ష్మీస్వరూపమెఱ్ఱమ్ పిరిక్తుచ్చొల్లక్కుడాతే; ఇరువర్కుమెల్లా విడల్తిలుమ్ వ్యాప్తిశ్చోల్లక్కువేఱుమే, అకైయాతే విగ్రహవ్యాప్తిశ్చోల్లక్కితతెన్నక్కుడైయిల్లె.

ఇష్టపీయేమేలీల్ అధ్యాచ్యుజ్ఞులుమ్ పరక్కచ్చొల్లక్కువేఱుతు; (౨) “భాగ్యదా జగత్స్వామీ దేవదేవోజనార్దనః । అంతారంగిరోత్యేషాతదా శ్రీస్తత్సహాయినీ । పునశ్చపద్మా సమ్భూతాహృదిత్యోభూద్యదావారిః । యదాచభార్గవో రామ సదాభూర్ధరణిత్పయమ్ । రాఘవశ్వేభవతీతాగుక్తిణీ కృష్ణజత్తని॥ అన్యేషుచాపతామవిష్టారేమానసాయినీ । దేవత్యేదేవదేహీయం మనుష్యస్సచిమానమ్ । విష్ణురేహానురూపాంవైకరోత్యేషాత్తనిస్తనుమ్” ఎఱ్ఱ - అవతారదత్తైయిలుమ్ వనాల్ అవనోహాక్కి అవసుక్కినురూపమాన విగ్రహాత్తైయైయళాయ్ కొణ్ణు వన్సు అవతరిక్కు మెన్దితే శ్చోల్లక్కితు , ఇక్కిక్కిలే (3) “త్వయైతద్విష్ణునాచాంబ జగద్వ్యాపం చరాచమ్” ఎఱ్ఱ ఉన్నానుమ్ విష్ణువాలుమ్ జగత్తువ్యాప్తమాయుగ్కిఅతెన్దుశ్చోల్లక్కిత వవమాదిచనజ్జళాలుమ్ విగ్రహవ్యాప్తియైచ్చోల్లక్కితెన్నక్కుడైయిల్లె.

(౪) “సామ్యై సామ్యైరగ్రదూపై స్వయై తదేవి పూరితమ్” ఎఱ్ఱ-సామ్యరూపమాయమ్ అసామ్యరూపమాయమిరుక్కిఅ ఉన్నుడైయ విగ్రహజ్ఞాతే జగత్తు నితైయప్పానిచ్చెన్దు అన్తప్రకిరణన్నితే శ్చోల్లక్కుయాతే. విగ్రహవ్యాప్తియైచ్చవళుక్కుశ్చితెన్దుశ్చోన్నానుమ్ అన్వోవిగ్రహజ్ఞోతోఱుమ్ స్వరూపముణ్ణాఁలితే విగ్రహద్వాన్

(౧) వి-పు-౧-౮-౨౫.

(౨) వి-పు-౧-౯-౧-౪౨.

(3) వి-పు-౧-౯-౧౨౬.

(౪) వి-పు-౯-౧౨౧.

కూడువతు, ఇప్పడిక్కు ఆత్మసంయుక్తివియుక్తిమాన శరీరత్తుక్కు సవ్యాపారనిర్వాహారత్వజ్ఞో కాణానిష్ఠితితే, స్వరూపమ్ అణువాయిరుక్కుమాకిల్ విగ్రహజ్ఞోతోఽఱుమ్ వ్యాప్తికూడాతే. ఆకైయాలే పత్తైయ స్వరూపవ్యాప్తియే ఫలిత్రతీయెన్నిల్?

అప్పడియన్లు, సమ్ప్రతిపన్నజ్ఞేత్రజ్ఞనాన సౌభరి అనేకశరీరపరిగ్రహమ్ పణ్ణక్కాణ్డైయాలే అన్వోశరీరజ్ఞోతోఽఱుమ్ గుణద్వారావుమ్ వ్యాప్తికూడుకైయాలే, స్వరూపవ్యాప్తియాకవేణుమెన్నిట నిర్బంధమిల్లె అప్పడిక్కు (౧) “గుణద్వా లోకవత్” ఎన్లు గుణత్తాలుమ్ వ్యాప్తికూడుమ్, ఆదిత్యాదికలైప్పోలే యెన్లు సూత్రకారయమ్ శొన్నాదితే. శరీరాత్త భావన్దానుణ్డావతు గుణవ్యాప్తియాలే; జ్ఞానేచ్ఛా ప్రయత్న జ్ఞలైయొట్టియ క్కుడామైయాలే. అజ్ఞనన్దియిలే స్వరూపవ్యాప్తియాలే శరీరాత్త భావమెన్నప్పార్క్కిల్, అప్పోతు ఆకాశాది వ్యాపకవస్తుక్కుళుక్కుమ్ జగత్తుక్కుమ్ శరీరాత్త భావమ్ ప్రసజ్జిక్కుమే. ఆకైయాలే గుణవ్యాప్తియొట్టియ వ్యాపకత్వమాకిట ధర్మమ్ ఇవళుక్కిల్లె. ఇని ఈశ్వరనుక్కు స్వరూపమ్ అవర్జనీయతయా అన్వయిక్కిటతీత్రనై.

అప్పడియే వైజాత్య హేతువాన ఈశ్వరత్వమ్ యాతాన్లు-అన్ల ఈశ్వరత్వమ్ ఇవళుక్కిల్లె. అతావతు-స్వేతరసక లేశ్వరత్వమ్. అజ్ఞనన్దియిలే ప్రదేశేశ్వరత్వత్తుక్కుమ్ వైజాత్యహేతు కొళ్ళప్పార్క్కిల్, ఎల్లార్క్కుమ్ ఈశ్వరత్వమేయామ్. ఒరువర్క్కుమ్ ఆత్మత్వమిన్ఱిక్కే యొట్టియుమ్. ఎజ్జనేయెన్నిల్, శరీరమాత్రత్తుక్కు నిర్వాహకరిన్దియిలే యిరుప్పోరువరుమ్మిల్లెయితే.

ఇవళో స్వేతరేశ్వరియానాలోవెన్నిల్, ఒణ్ణాతు. (౨) “ఈశ్వరీంసర్వభూతానామ్” ఎన్నిటవాక్యమన్తో ఈశ్వరత్వత్తుక్కు-ప్రమాణమాక వెషు

తత్తు. ఇవ్వాక్యత్తిలే భూతశబ్దప్రయోగ ముల్లాకై యాలే భూతశబ్దత్తు
 క్కు అచిత్సంపృష్ట జీవరకీల్ పక్కలిలే ప్రసిద్ధియడ్డాకై యాలే, (౧)
 “భూతపృజాతః పతిరేక ఆసీత్” (౨) “ఈశాన స్సర్వవిద్యానా
 మీశ్వరస్సర్వభూతానామ్” ఎన్నిటవాక్యిజ్జలై కొండ్లు బ్రహ్మరుద్రాదికల్
 ప్రదేశేష్వరరెన్ట టుతి యిట్టవోపాతి ఇవ్వాక్యత్రాలుమ్ ఇవలై ప్రదేశే
 శ్వరియెస్టె అటుతియిడక్కడవతు. అజ్ఞవన్తియిలే ఇన్ద్ర భూతశబ్దమ్ సత్తా
 యోగిపదార్థజ్జలై చొల్లకిట తెన్నిల్, అప్పోతుమ్ ఇవభుక్కు ప్రదేశే
 శ్వరత్వమేయ్యుగ్గుతు. ఎజ్జనేయెన్నిల్ ఈశ్వరనై యొట్టిన్ద సత్తావత్పదార్థ
 జ్జలై చొల్లవేణ్ణుకై యాలే. ఈశ్వరనై యుమ్ శొన్నాల్ ఈశ్వరనుక్కు
 అనీశ్వరత్వమ్ వరుమ్. ఇతు అనిష్టమోవెన్నిల్? అజ్ఞన్ శొల్ల
 వొణ్ణాతు. (౩) “నతస్థేశే కశ్చన” (౪) యస్తాత్పరం నాపరమస్తి
 కిచ్చిత్” (౫) “మత్తఃపరతరం నాన్యత్కిచ్చిదస్తి” ఇత్యాది శ్రుతి
 స్మృతికల్ సర్వేశ్వరనై యొట్టియ వేటారువరై ఈశ్వరరాకవొల్ల
 సహాయామైయాలమ్, వ్యోగూతీతపక్షకై నిరసిత్త న్యాయజ్జల్ ప్రస
 జ్జిక్తయాలమ్, ఇవభుక్కు పృత్తిత్వకై చొల్లకిట ప్రమాణజ్ఞభుక్కు
 వైయర్జ్యమ్ పిటక్తయాలమ్, (౬) “స్వాభావికానవధికారిశయే
 శితృత్వం నారాయణ త్వయి నమృష్యతి వైదికకరి” ఎన్దు-స్వాభావిక
 మాయ్ అనవధికారిశయమాన ఈశ్వరత్వత్తై నారాయణన్పక్కలిలే
 సహాయాతవర్కకల్ వైదికరల్లరెన్ట శొల్లకై యాలమ్ అనిష్టమేయితే.
 ఆకై యాలే ఇవల్ ప్రదేశేశ్వరియే.

అనాలుమ్ ఈశ్వరత్వమాకిట ధర్మమ్ ఈశితన్యవన్తు విజ్ఞా
 ట్టిల్ స్వశ్రయత్తైవేటువడు తక్కుడాతోవెన్నిల్; వేటువడు త్రిక్కొ

(౧)	(౨) కై-నా-౬-౪౪.	(౩) కై-నా-౬-౯.
(౪) శ్లోకా-౩-౧౦.	(౫) గీ-౩-౩.	(౬) స్తో-౪-౧౧.

డుక్కు మివ్వళనాభీయ విజాతీయమెట్లు కాట్టాతు. కాట్టచూకిల్ దేవేశ్వరాదికభుక్కుమ్ దేవాదిజాతి బాహ్యత్వమ్ ప్రసజ్గిక్కుమ్. జాత్యన్తరమెట్లు కాట్టాతాకిల్ ఈశ్వరసుమ్ ఆత్మసజాతీయనాకానో వెన్నిల్? వైజాత్యహేతు వత్తెన్దివ్వళవైక్కొళి సాజాత్యజ్జోళ్యస్పార్కిల్, ఓషధీశనాన చన్ద్రసుమ్ ఓషధిజాతియిలే ఒరువనాకవేణ్ణమ్. ఆనాల్ ఈశ్వరసుక్కుమ్ వైజాత్యమ్ ఎన్దొణ్ణుళొల్లకిఱతెన్నిల్? (౧) “భోక్తా భోగ్యం ప్రేరితారశ్చనుత్వా” ఎన్దు భోక్తృభోగ్యజ్జిక్కుట్టిల్ పిజాతీయనాక శ్రుతి, శొల్లకైయాలే. అతుతాన్ ఎన్దొణ్ణు శొల్లకిఱతెన్నిల్? స్వేతరసకల నియన్తావాకైయాలుమ్, తనక్కొరు నియన్తావైయైయరన్దియిలే యిరుక్కైయాలుమ్ శొల్లకిఱతు. ఇవ్వర్థమ్ కీర్తే పలవిడన్దిలిమ్ శొల్లప్పట్టు. ఇన్ద స్వేతరసకలేశ్వరత్వమ్ ఇవళుక్కిలైయే. ఉళ్యతు ప్రదేశేశ్వరత్వమితే.

ఇన్ద ఈశ్వరత్వమ్ స్వాభావికమా? ఔపాధికమావెన్తాల్, స్వాభావికమాకిల్, (౨) “నిర్దోషంహిసమంబ్రహ్మ” ఎన్దొ - దేవాదిభేదమ్ కభీన్దాల్ సర్వాత్తాకభుడైయ స్వరూపమ్ ఒరు పడిప్పట్టిరుక్కుమెన్దు ప్రమాణజ్జో శొల్లకైయాలుమ్, (౩) “ఈశ్వరీం సర్వభూతానామ్” ఎన్దు-ఈశ్వరత్వమాకిఱ విశేషమ్ ఇవళుక్కుణ్ణాకైయాలుమ్, ఇవళ ఆత్మసజాతీయైయాకమాట్టాశే. ఔపాధికమాకిల్; అవిడత్తిల్ ఉపాధియాకిఱతు - పత్నీభావమెన్దిట్టు, పత్నీన్తరజ్జభుక్కుమ్ ఔపాధికేశ్వరత్వమ్ సన్భవిక్కుమ్. ఆకైయాలే ఇరన్దుమ్ కూడాతే; ఎన్దు శొల్లస్పార్కిల్,

మురుఱమున్నమ్ స్వాభావికమాకమాట్టాతు. జగత్తుక్కుమ్ ఈశ్వర పలరాయవన్దు విక్కుకైయాలే, పలరుడైన్నవొణ్ణాతే?

— ౨౦ — తత్వసంగ్రహే, శ్రియః ప్రదేశేశ్వరత్వ స్వాపాధికత్వమ్.

(౧) “ఈశతేదేవకః” (౨) “శాస్తా చరాచరస్వైకః” ఇత్యాదికలిలో “శాస్తా ఉదవసే” ఎన్నిటి అవధారణత్తుక్కు విరోధమ్ పిఱిక్కైయాలే.

ఇని పత్నీ భావత్తాలే ఎన్ఱుమతు స్వీకరిక్కప్పదుకిఱితు. అప్పడిక్కు (౩) “అన్యేశానా జగతో విష్ణుపత్నీ” ఎన్ఱు-విష్ణుపత్నీ యాకైయాలే జగత్తుక్కు ఈశానైయాయరుక్కు-మెన్ఱు శొల్లిల్లొం. పత్నీ భావత్తాలే యాతలో పత్నీవ్రజభుక్కుఁ ఘో వారాతో వెన్నిల్, అవర్కభుక్కుమ్ ఈశ్వరత్వాకారత్తిలో విరోధమిల్లామై యాలే ఇతు అనిష్టమన్ఱు. ఈశ్వరత్వమ్ ఔపాధికమెన్ఱు కొణ్డాలుమ్ ఈశ్వరనారువనేయెన్నిటి అవధారణత్తుక్కు విరోధమ్ పిఱివాతో వెన్నిల్, పిఱివాతు. పత్నీనియమనమ్ భర్తావినుడైయ హృదయత్తై ప్పిన్ శేష్ఠలతిరామైయాలే. వినశెల్లాతాకిల్ పత్నీ త్వదానన్ఱియిలే యొల్లియుమిఱే.

అప్పడియే అనన్తగరుడాదికల్ ఉమక్కు శయనవాహనాది భూతరాయరుప్పర్కశెన్ఱు ఇవలై స్త్రీత్రమ్ పణ్ణుకిఱి శ్రీఱిశవన్తారుమ్, ఇవలైప్పల్లి అవర్కభుక్కు శయనవాహనాదిభావత్తిలో ప్రసిద్ధి యిల్లామైయాలే, అవ్వాకారముణ్డాకైక్కాక (౪) “కాస్తస్తేపురుషో త్తమః” ఎన్ఱు ప్రధమత్తిలే పత్నీత్వత్తైచ్చొల్లి, అనన్తరమ్ “ఘణిపతిశ్చ య్యాసనం వాహనం వేదాత్తా విహగేశ్వరః” ఎన్ఱుతొడగ్గి స్త్రీత్రమ్ పణ్ణి నారిఱే; పురుషో త్తమన్ ఉమక్కు కాస్తనాకైయాలే, అవనుక్కు శయనవాహనాది భూతరాన అనన్తగరుడాదికల్ ఉమక్కుమ్ శయన వాహనాదిభూతర్కళా యరుప్పర్కశెన్ఱుపడి.

భగవద్విషయత్తై యొల్లిన్ద అల్లాత విషయత్తిలో ఆత్మాక్కభుక్కు-ణ్డాన శేషిత్వమ్ ఔపాధికమెన్ఱు నిన్ఱై త్తన్ఱో (౫) “దాసభూతాన్స్తత

(౧) శ్లోకా-౧-౧౦.

(౨)

(౩) క్రిమాత్తమ్-

(౪) కాస్తాస్తా-౧.

(౫)

స్వశ్వే హ్యత్తానః పరమా త్తనః" ఎన్దు-సర్వాత్తాక్కుళుమ్ పరమాత్తావే పున్ద్ర స్యాభావిక శేషభూతరెన్దువిశేషి త్తతు.

ఆక నైజాత్యహేతువాన వ్యాపకత్వేశ్వరత్వజ్ఞో ఈశ్వరస్య క్కులోహాలే ఇవలో పక్కలిల్లామైయాలే ఇవలో ఆత్మజాత్యన్తర్భూతై యల్ల శెన్దై అయుక్తిమ్.

ఇవలో ఆత్మజాత్యన్తర్భూతై యాయురుక్కుమాణిల్ - ఆత్మా క్కుళితాట్టిల్ ఇవళుక్కువాళియెన్దెన్నిల్, పత్తిత్వమ్, మాతృత్వమ్, నియన్తృత్వమ్ తుడక్కమానవిశేషజ్ఞాళాలే అవర్కళితాట్టిల్ అధికై యాయురుక్కుమ్. అప్పడిక్కు పుత్తి త్వాదిగుణజ్ఞో (౧) "విష్ణుపత్తి" (౨) "హీశ్చతే లక్ష్మీశ్చపత్నే" (౩) "త్వం మాతా సర్వలోకా నామ్" (౪) "అఖిలజగన్తాతరమ్" (౫) "మాతర్దేధి" (౬) "ఈశ్వ రీం సర్వభూతానామ్" (౭) "అస్మేశానా జగతః" (౮) "మామల రాలో మణవాళన్" (౯) "మాతావిన్దెప్పితువై త్తిరుమాలై" (౧౦) "తిరుమకళార్ తనిక్కేశ్వన్ పెరుమైయుడైయ పిరానార్" ఎన్దు బహుముఖమాక చొల్లపప్టతు.

ఇప్పడియే పత్న్యన్తరజ్ఞళితాట్టిల్ అధికై యాయురుక్కుమ్. అవర్కళితాట్టిల్ ఇవళుక్కు ఎత్తాలే ఆధిక్యమెన్నిల్; మహిషీభా వమ్, ఆసురూప్యమ్, అభిమతత్వమ్, భోగ్యతోత్కర్షతై, నిరసాయ త్వమ్, స్వరూపనిరూపకత్వమ్, శేషిత్వాన్తర్భావమ్, ఆశ్రితాశ్రయణ నియమమ్, వ్యవసాయజనకత్వమ్, అపరాధానామపాకరణత్వమ్, ప్రా

(౧) శ్రీనూక్తమ్.	(౨) పురుషనూక్తమ్.	(౩) వి-పు-౧-౯-౧౨౬.
(౪) శరణాగతిగద్యమ్.	(౫) శ్రీగణరత్న-౫౦.	(౬) శ్రీనూక్తమ్.
(౭) శ్రీనూక్తమ్-	(౮)	(౯) తిరువిరు-౯౫.
(౧౦) తి-వాయ-౧-౬౯౯.		

౧౧ తత్వసజ్జిహే, శ్రియః మహిషీత్వానురూప్యయోర్వివరణమ్.

ప్యాస్త్రాభావమ్, అల్లాతమహిషికభుక్కు ఇవలైప్పర్ శ్రీ ఉడ్డానవై -
అవయవభావమ్, ఛాయాభావమ్ తుడక్కమాన విశేషజ్ఞుల్ ఇవ
భుక్కేయుళ్ళ తొవ్వాకైయాలే, అవర్కళిత్కాట్టిల్ ఇవల్ అధికై
యాక కుక్కుత్తై యిల్లై.

(౧) “దేవదేవ దివ్యమహిషీమ్” (౨) “మహిషీం మహాభు
జమ్” ఎన్దు మహిషీభావమ్ ఇవభుక్కేయితే ఆచార్యర్కళ్ అయభి
చ్చేయితతు. * “శృతాభిషేకామహిషీ” ఎన్దిటపడియే ఆధిరాజ్య
సూచకమాన ముడిశూడుకై. ఇవభుమ్ (౩) “ఉల్లాసః పల్లవిత పాలిత
సప్తలోకీ - శ్రీరజరాజ మహిషీమ్” ఎన్దిటపడియే శుశ్వరసుడైయ
జగద్రక్షణసూక్తి ఆధిరాజ్యత్తిలే అధికృతైయాయురుక్కుమ్. (౪)
“సహపత్న్యావిశాలాత్యై నారాయణముపాగమత్” ఎన్దు చక్రవర్తి
త్తిరుమకన్ పిరాట్టియోడేమాడ తిరువభిషేకత్తుక్కుఱుప్పాక పూర్వ
రజమ్ అనుష్టిత్తారెన్దు శొల్లుకైయాలే.

అప్పడియే ఆనురూప్యమ్ ఇవభుక్కే యుళ్ళతొన్దు, (౫) “సదా
తవైవోచితయా తవశ్రియా” (౬) “భగవన్నారాణాభిమతాను
రూపస్వరూప రూపణ విభవై శ్వర్యశిలాద్యనచధికాతిశయాసంక్షేప్తయ
కల్యాణగుణగణామ్” ఎన్దు ఇవభుక్కుమ్ ప్రాప్యత్వమ్ శొల్లుకైయాలే.
ఆనురూప్యమావతు - అవన్ స్వభావత్తుక్కొత్త స్వభావతైయుడైయ
ళాకై. అతావతు (౭) “తుల్యశీల వయోవృత్తాం తుల్యఽభిజనలక్ష
ణామ్” (౮) “యువాకుమారః” (౯) “యువతిశ్చికుమారిణీ”
(౧౦) “ఉనక్కేఱుమ్ కోలమలర్ ప్పావై క్కన్నాకియ” ఎన్దిటపడి

(౧) శరణాగతిగ- (౨) స్తో-ర-౪౪. (౩) శ్రీగుణరత్నకోశ-౨.

(౪) రా-అయో-౬-౧. (౫) స్తో-ర-౩౮. (౬) శరణాగతిగ-

(౭) రా-సు-౧౬-౫. (౮) ఋగ్వే-అష్ట-౨-౮-౨౫. (౯)

(౧౦) తి-నాయ్-౧౦-౧౦-౬.

తత్వసర్వోపా, శ్రియః అభిమతత్వ భోగ్యభూతత్వయోర్వివరణమ్. ౨౩

యాయురైక్. ఇప్పటి అల్లాత మహిషికిఁగిల్లెయే. (౧) “ఏవమ్భూత భూమి నీశానాయక” ఎన్నుతిదేశముణ్ణాకై యాలే.

అభిమతత్వహావతు - భర్తావానవనై త్తన్ వశమాక్కిక్కోల్ కైయు ముట్పడి ఇవనుక్కుఁబుప్పొడి ఇనియళాయురైక్. (౨) “చకర్థయస్యభవనం భుజా నైరమ్” ఎన్ను - ఉన్ తిరుమార్వై యావ భూరుత్తిక్కిరుప్పిడమాక ప్పణ్ణినాయెన్దు ఇనైప్పిల్లివితే ఆళవన్దార్ అరుళిచ్చెయ్తెతు. (౩) కాచాన్యాయ్మృతేదేవి సర్వయజ్ఞ మయం వపుః! అథ్యాస్తే దేవదేవస్య యోగిచిన్త్యం గదాభృతః” ఎన్ను - శబ్దచక్రగదాపాణియాయ్, చతుర్భుజమాయ్, సర్వాభరణ భూషిత మాయ్, సాన్దర్యాదికల్యాణగుణోపేతమాయ్, అతిమనోహరమాయ్, సర్వఫలపదమాయ్, ముక్తప్రాప్యమాయ్, యోగనిష్ఠరాటుమ్ ఆరాధ్య మాన దేవనుడై యవిగ్రహతై ఉన్నయొట్టియవేలు ఎవల్ కూళామల్ మిత్కిఁటవళెన్దు శ్రీవిరాళరథగవానుమ్ శొన్నానితే.

భోగ్యతోత్కర్షణై యావతు - సర్వాత్కర్మభుక్కుమ్ ప్రాప్య నాన సర్వేశ్వరనుక్కు ముట్పడ నిరతిశయభోగ్య భూతై యాయురైక్. అప్పడిక్కు (౪) “స్వవైశ్వరూప్యేః” ఇత్యాదికలిట్పొల్లకిఁటపడియే ఈశ్వరనుడైయ స్వరూపదూప గుణాదికళాలే సర్వకాలముమ్ అవన్ అనుభవియానిన్దాలుమ్ పిన్నెయుమ్ అపూర్వహాన విన్దయజ్ఞై యుణ్ణాక్కు మెన్దుమ్, (౫) “భోగోపాహ్లాత కేళీచళకిత భగవద్వైశ్వ రూప్యనుభవా” ఎన్ను - అవన్ స్వరూపగుణాదికళాలుణ్ణాన అనుభవ జ్ఞైయడైయ తన్ననుభవపేళైయిలే అనాయాసమాక చ్చిత్తాన్జిత్తు కోఁగ్గుమెన్దుమ్, (౬) “లక్ష్మీన్దయంవర సనాధితయావనీశీసాన్దర్య

(౧) శరణాగతిగద్య. (౨) స్తో-ర-౩౩. (౩) వి-పు-౧-౯-౧౨౨.
(౪) స్తో-ర-౩౪. (౫) శ్రీఁగరత్న-౪. (౬)

౨౪ తత్వసజ్జిహే, శ్రియః నిరపాయత్వస్వరూపనిరూపకత్వవివరణమ్.

సమ్మదవలిప్త మిహావిలీయ” ఎన్టు - లక్ష్మీ తానే అవతరిత్తు మూలై
యిడుకై యాలే నమ్మడైయ యావనశ్రీయుమ్ సౌందర్య సమ్మత్తుమ్
సనాధమాయిల్ శైన్టు గర్విత్తిరుక్కుమెన్టుమ్, (౧) “పిత్తర్ పనిమలర్
మేల్ పావైక్కు” ఎన్టుమ్ (౨) “అల్లిమలర్ మకల్ పోక మయక్కుక్క
ళాకియుమ్ నిఱ్ఱుమ్” ఎన్టుమ్ పలవిడజ్జళిలుమ్ శొల్లప్పట్టతితే.

నిరపాయత్వమావతు- అవనుశ్శ విడమెన్టుమ్ తానుముణ్డాకై,
ఇవ్వధమ్ (౩) “యథాసర్వగతో విష్ణుస్తదైవేయం ద్విజోత్తమ”
(౪) “భాగైర్యథా జగత్స్వమి” ఎన్టుతొడక్కి కీర్తేవరక్క చొల్ల
ప్పట్టతు. అప్పడియే (౫) “శాన్తానన మహావిభూతి పరమమ్-
గాథోపగూఢానితే” ఎన్టు - దివ్యాత్వస్వరూప త్రిత్కాట్టిల్ ప్రియతమ
మాయిరుక్కుక్కడవతాయ్ “మూర్తంబచ్చ” ఎన్టు పేరై యుడై తాన
దివ్యమజ్జళ విగ్రహమ్ తొడక్కమాన అవనుడైయ నానావిధవిగ్రహ
జ్జళడైయ అవనుక్కునురూపమాన ఇవ్వోవిగ్రహజ్జళాలే సర్వకాలముమ్
ఆలిజ్జనమ్ పణ్ణానిఱ్ఱుమెన్టు శొల్లప్పట్టతు.

స్వరూప నిరూపకత్వమావతు - సాధారణ ధర్మజ్జళైక్కొణ్ణు
వస్తు ఏతెన్టు శక్కిత్తాల్ ఇన్న వస్తువెన్టు విశేషిక్కుమ్ ధర్మమ్. అతా
వతు-హేయప్రతిభటమాయ్, సమస్తకల్యాణగుణాత్మకమాయ్, సర్వ
కారణమాయ్, సర్వవిసజాతీయమాయ్, బ్రహ్మశబ్దవాచ్యనాన వస్తువే
తెన్టు శక్కిత్తాల్ “శ్రియఃపతి” ఎన్టు నిరూపిక్కుమ్ధర్మమ్. అప్పడి
(౬) “శ్రియఃపతిర్నిఖిలహేయప్రత్యనీక” ఎన్టుమ్, (౭) “తిరునూలై
యల్లతు తెయ్ వమెన్డై త్తేన్” ఎన్టుమ్ శొన్నారితే.

(౧) తి-వె-౧౮.

(౨) తి-వాయ్-౩-౧౦-౮

(౩) వి-పు-౧-౮-౧౭

(౪) వి-తె-౧౯-౧౪౨.

(౫) కాన్తాస్తో-౪.

(౬) గీతాభాష్యవతారిక.

(౭) ౧-తిరు-౬౪.

తత్వసర్వో హే, శ్రియః శేషిత్యాస్త్రావాది వివరణమ్. - ౨౧

శేషిత్యాస్త్రావాదమావతు - (౧) “మమనాథయదన్తియో
స్త్వహం సకలంతద్ధితవైవమాధవ” ఎన్టు- తానేతేనుమ్ బహవనేయాకి
లుమ్, ఎన్నుడైయై ఏశేను మొన్టే. చూకిలుమ్, ఇనై యడైయ లక్ష్మీ
వల్లభనానమనుక్కే శేషమెన్టుమ్, (౨) “తిగుమాలే నాను మునిక్కు-
వృథువడియేన్” ఎన్టుమ్ అభియుక్తర్ శొన్నూరితే. ఆ త్తస్వరూపత్తై
చొల్లుకితి ప్రభావత్తిలుమ్ మిథునశేషమెన్టేయన్టో ఉపదిప్టమ్.

ఆ శ్రితాశ్రయగనియమమావతు-ఇవలై ఆశ్రయి త్తే అవనై ఆశ్ర
యిక్కవేణుమెనితి నియమమ్. అప్పడిక్కు ఆచార్యుడికి, (౩) “భగవ
న్నారాయణాభిమత-అనన్యశరణశ్శరణమహంప్రపద్యే” (౪) “శ్రీమ
న్నారాయణ-అనన్యశరణస్త్వత్పదారవిస్తయుగళం శరణమహం ప్రప
ద్యే” ఎన్టుమ్, (౫) “అలర్ మేల ముడై యుడై మూర్ వా-తిరువేళ్ళడత్తానే-
అడిక్కిమర్ న్దుపుకున్దేనే” ఎన్టుమ్ ఇవలై మున్దుతి ఆశ్రయిత్తు ప్పినై
ఆశ్రయిత్తార్ కళి.

(౬) “నిత్యకై జ్జుర్య ప్రాప్త్యపేక్షయా-అవిరతాన్తుమే” ఎన్టు
ప్రార్థిక్కు, “అన్తుతే” ఎన్టు-ఉమక్కు ఉడ్డాకి వేడ్డుమెన్టు ఇనల్ తానే
యరుళిచ్చెయ్ కై యాలే వ్యవసాయజనకై యెన్ను మిడముమ్ సమ్మితి
వన్నమ్.

అపరాధానా మపాకరణత్వమావతు - అపరాధిబ్దై ప్పొత్తు
ప్పొత్తు చేరవిడుకై. ఇవర్వమ్ (౭) “పితేవ త్వత్ప్రియాన్ జనని పరి
పూర్ణాగని జనే హితప్రాతోవృత్త్యా భవతిచ కిదాచిత్కలుషఫేః కిమే
తన్నిర్దోషం కథహ జగతీతి త్వముచితై మపామైర్విస్తార్య స్వజనయని

(౧) స్తో-౪-౫౩ (౨) తి-పల్లా-౧. (౩) శరణాగతిగ-
(౪) శరణాగతిగ- (౫) తి-వాయ్-౩-౧౦-౧౦. (౬) శరణాగతిగ-
(౭) శ్రీఽగరత్న-౫౨.

-౨౬ తత్వసజ్జిహ, శ్రియః ప్రాప్త్యాస్తర్భావాది వివరణమ్.

మాతా తదనినః" ఎన్దు-ఈశ్వరన్ ఇవనపరాధజ్ఞలైక్కణ్ణు హితయాప
త్రాలే శీతీయరుగ, ఇసువేచో? జగత్తిల్ నిర్దోషరాయగుప్పార్
ఆర్"ఎన్దు ఉచితమాన ఉపాయజ్ఞభాలే మఱప్పిత్తు చేరవిడుకై యాలే
ఎగ్గుకు మూతావాకా నిన్దుయెన్దు అభియుక్తర్ శొన్నార్రితే.

ప్రాప్త్యాస్తర్భావమ్-ఇవభుక్తే యుభుతెన్దు మిడన్దోర్బు, (౧)
"తయా సహసీన మనస్తభోగిని" (౨) "ప్రహర్షయిష్యామి" ఎన్దు
అనస్తభోగత్తిలే అవభోడేకూడియరుక్కిఱ ఉన్నై ఉకప్పిప్పేనాక
వేణ్ణుమెన్దుమ్, (౩) "శ్రియాసార్థమ్" ఎన్దుమ్, (౪) "అఙ్గిమైశెయ్యార్
తిరుమాలుక్కే" ఎన్దుమ్, (౫) "ఏఱుతిరువుడై యాన్దువన్దివై కొభు
క్తోలొ" ఎన్దుమ్ (౬) "కోలమలర్ప్పావైక్క-వ్వా- ఉన్నైప్పెర్బుని
ప్పొక్కువనో" ఎన్దుమ్ పలవిడజ్ఞభిలుమ్ అపేక్షితార్కళితే.

(౭) "దేవిత్యావసు నీళయా సహ మహీదేవ్యస్సహస్రం తథా
యాభిస్త్యంస్తనబాహు దృష్టి భిరివ స్వాభిః ప్రియంక్లాఘసే" ఎన్దు-
"అభిమతనై" తన్ తిరుములై తడమ్ తుడక్కమాన అవయవజ్ఞభాలే
ఉకప్పిక్కుమాపోలే, అల్లాత నాయ్చ్చిమార్కళాలుమ్ ఉకప్పియా
నిన్దుయ్" ఎన్దు శొల్లుకై యాలే అవయవత్వమ్ శొల్లిర్బు.

(౮) "లక్ష్మీం విహారరసికామివ రాజహంసీం ఛాయామివాభ్యు
దయినీమవనీశ్చతస్యాః" ఎన్దుమ్, (౯) "శ్రియమపి విహరన్తిం రాజ
హంసీ మివాన్తిన్పతిఫలన మివాస్యాః పశ్య విశ్వంభరాశ్చ" ఎన్దుమ్-
లక్ష్మీక్కు భూమి ఛాయాభూతైయాయుమ్ పతిఫలన భూతైయాయు
మిరుక్కుమైన్దు శొల్లుకై యాలే ఛాయాభావమ్ శొల్లిర్బు.

-
- (౧) స్తో-౪-౩౯ (౨) స్తో-౪-౪౬. (౩) వాయు-పు-
(౪) తి-వాయు-౬-౫-౧౧. (౫) వా-తి-౯-౬. (౬) తి-వాయు-౧౦-౧౦ ౨.
(౭) శ్రీనగరశ్మ-౫౨. (౮) ౪-స్త-౧-౬౪. (౯)

తత్వసజ్జిహే, శ్రియః ఆత్మవైజాత్యశక్త్యా నిరాకరణమ్. ౨౭

ఇప్పడిక్కు ఇన్నుమ్ నిరూపిత్రాల్ ఉత్కర్షహేతుక్కల్ అసజ్జితజ్జళా యిరుక్కుమ్.

యాతొరుపడి సర్వేశ్వరనుక్కేసర్వస్థాత్పరత్వమ్ అసాధారణమాయిరుక్కిఱతు, అప్పడియే ఇవళుక్కుమ్ ఇన్వోగుణజ్జల్ అసాధారణజ్జళాయిరుక్కుమ్. ఇతై నినై త్రితే (౧) “దేవతిర్యజ్జనుష్యేషు పున్నామా భగవాన్ హరిః । స్త్రీనామ్నా శ్రీశ్చవిజ్ఞేయా నానయో ర్విద్యతేపరమ్” ఎన్ఱు - శ్రీపరాశరభగవాన్ శొన్నాన్. స్వాధీశవస్తుక్కళై శరీరమాకపుడై య నాకై యాలే సర్వస్థాత్పరత్వముమ్, అన్వో శరీరజ్జల్ తోఱుమ్ అవనుక్కునురూపమాన శరీరత్వైయుడై యళాయ్ కొండ్లు భోగ్యతై యాల్ వన్ద వై లక్షణ్యముమ్. ఇరువర్ కు మొట్టియ వేతొరువర్ కు మిల్లై యెన్ఱు వడి. ఆకై యాలే పత్త్యన్తరిజ్జళితాట్టల్ హితై యెన్ఱుక్కుతై యిల్లై.

పత్నీత్వమ్ తొడక్కమానవిశేషమ్ ఇవళుక్కున్ఱాకై యాలే సమస్వరూపరాన ఆత్మాక్కళోడు సజాతీయైయాక మాట్టాశేయెన్నిల్; ఏతేను మొరు విశేషజ్జళై కొండ్లు వైజాత్యమ్ కొళ్ళప్పార్ క్కిల్, శయనవాహనాది విశేషమడియాక అనన్త గరుడాదికళుక్కు, శుద్ధి అశుద్ధి పాశ్చాత్యశుద్ధియెన్ఱిఱ విశేషజ్జళడియాక నిత్య బద్ధ ముక్తర్ కుమ్ అనా త్తత్వమ్ వరుమాకై యాలే ఇన్వోవిశేషజ్జల్ వైజాత్య హేతువాకమాట్టాతు.

ఇవిశేషజ్జళున్ఱాయిరుక్క ఆత్మాక్కళో సమస్వరూపరెన్బా నెన్ఱెన్నిల్, నిష్కృష్ట స్వరూప త్రిల్, వైషమ్య మిల్లామైయాలుమ్, ఇవై షమ్యజ్జల్ విగ్రహవిశేష ప్రయుక్తజ్జళాకై యాలుమ్, ప్రకృతి సంక్షేప విశేషప్రయుక్తజ్జళాయ్ వరుకిఱతాకై యాల్ ఒరు విరోధముమిల్లై.

౨౮ తత్వసంజ్ఞాహే, ఉత్తర వివరితవై శిష్టగర్హితత్వమ్.

అతై యాలే, పాశ్చాత్యభౌతికమాకానిష్కచ్యేయేతేయమ్ శుక్తి
యిత్కాట్టిల్ రజతమ్ విలక్షణమాయరుక్కుమాపోలేయుమ్, ధాతువా
కానిష్కచ్యేయేతేయమ్ అయస్కిత్తిత్కాట్టిల్ హిరణ్యమ్ విలక్షణమా
యరుక్కుమాపోలేయుమ్, తేజోరూపమాకానిష్కచ్యేయేతేయమ్ నక్ష
త్రాదిశశిత్కాట్టిల్ ఆదిత్యన్ విలక్షణనాయరుక్కుమా పోలేయుమ్,
భోగ్యకోటి ఘటితమాకానిష్కచ్యేయేతే ప్రకృతి ప్రాకృతజ్ఞాత్కాట్టిల్
అప్రాకృతమ్ విలక్షణమాయరుక్కుమాపోలేయుమ్, ఆత్మాశీ తప్తిలే
బద్ధరిత్కాట్టిల్ ముక్తిర్ విలక్షణమనానాపోలేయుమ్, ఇవభుమ్ ఆత్మ
సజాతీయైయాయరుక్కుచ్యేయేతే త్రివిధాత్మవర్గత్తిలుక్కాట్టిల్ విలక్షణై
యాయరుక్కుమ్.

అర్థగతి ఇతువాయరుక్కు, ఇతై అనాదరిత్తు, ఇవళో ఈశ్వరనో
జోక్కుమెస్తుమ్, ఈశ్వరనుమ్ ఇవభు మొస్తెస్తుమ్, ఈశ్వరనిత్కాట్టిల్
అధికై యాయరుక్కుమెస్తుమ్, అవనుక్కుప్పత్తి యాయరుక్కుమ్
ఆకారమ్ తన్నిచ్చెయాలే యెస్తుమ్, ఇహో అర్థజ్ఞై ప్రమాణసిద్ధముచు
న్దియిలే సప్రమాదాయసిద్ధముమన్దియిలేయరుక్కు యావర్శిలర్ రహస్య
రూపేణ ఉపదేశేత్తు జగతైమోహిప్కితార్కిశో, నకలచిదచిద్విలక్షణ
మాయ్, నిఖిలజగదేశకారణమాయ్, నిరస్త సమస్త సమాభ్యధికవస్తు
జాతమాయ్, నారాయణశబ్ద వాచ్యమాన పరబ్రహ్మమే సకలవేదాంత
వేద్యమెస్తు బ్రహ్మమిమాంసకన్ సూత్రన్యాయత్తాలే ఆటులియిడుమ
పర్కళాయ్, వేదవిదగ్రేసరరుదైయనినైవై ప్పిన్ శెన్దిరుక్కు క్కుడవ
రాన నమ్నాచార్యర్కళాలే అవర్కిశో అగ్గీకిరిక్కుప్పడమాట్టార్క శెన్దిట్ట
నమ్మలుమ్ అనాదరిక్కుప్పట్టతు.

భోగ్యనస్తువినుజైయ పరిమాణమిరుక్కుమ్బడి యెన్నెన్నిలో;
అతటు మూన్టు పరిమాణముణ్డు. అతిల్ త్రసరేణురూపమాన ఇన్ది

యజ్ఞో అణుపరిమాణజ్ఞఘాయరుక్కుమ్, భూమి పర్వతమ్ త్రాడక్క
మానజై మహత్పరిమాణజ్ఞఘాయరుక్కుమ్, కాలమ్ పరమమహత్పరి
మాణఘాయరుక్కుమ్.

ఆకి భోగ్యనస్కు-జ్ఞేయప్రైకిరూపమాయ్ అనియత పరిమాణ
మాయరుక్కుమ్ భోక్తా - జ్ఞాతృతైకరూపమాయ్ అణుపరిమాణఘా
యరుక్కుమ్. నియంతా-నియన్తృతైక రూపనాయ్ విభుఃపరిమాణనా
యరుక్కుమ్. ఇప్పటి మూఱ్ఱ తత్వజ్ఞానినిజైయవుమ్ స్వరూపస్వభావ
జ్ఞో ప్రమాణతర్కో పవన్ననూక చ్చొల్లిప్పట్టతు. ఆలైయాలే నర్వ
ప్రమాణసిద్ధమాన వస్తుక్కళజైయ కోటిత్రయాఽన్తరత మెన్జతా
యిన్దు.

యేన ప్రదర్శితం లక్ష్మ్యా స్వరూపం తత్వసజ్జిహే ।
అభయప్రదరాజస్య పుత్రమన్తర్ధుమం భజే ॥

నాయనారాచ్చాన్బిశ్చై అరుళిచ్చయిత
తత్వసజ్జిహమ్ మున్ద్రున్దు.

నాయనారాచ్చాన్బిశ్చై తిరువడికి శేశరణమ్.

ఫెరియకాశ్చీపురమ్
శ్రీగీతాచార్య ముద్రాక్షరశాలైయిల్
అచ్చిడప్పటకు.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

భారతాది

త ని శ్లో క ము.

ఈ గ్రంథము.

ఆపారకరుగానాగరులైన పెరియవాచ్చాన్నియై ప్రసాదించిన
మణిప్రవాళవ్యాఖ్యానమతోడను

శ్రీమూక, కరాలపాటి - ఆత్మార్చయ్యగారిచే,

రచియింపఁబడిన

ఆంధ్ర) ప్రతిపదితాత్పర్యములతోడను

— 0 —

తర్కతీర్థుల నేడుబిరుదువహించిన ఈసభాపండితులైన

శ్రీమూక శింగప్పయ్యమూల్ శాస్త్రి

మాడధూషి - రామానుజాచార్యులవారిచేతను,

శ్రీమూక తెన్నరం - శ్రీరంగాచార్యులువారిచేతను,

సి. ముద్దుకృష్ణనాయుడుగారిచేతను,

నానాజేశానీతానేక శ్రీశోకసహాయముచే

లేఖకప్రమాదాది జనిత దోషములు లేకుండునటుల

బరిశోధింపఁబడి

శ్రీవైష్ణవ గ్రంథముప్రాపకసభ (లిమిటెడ్) వారిచే

చెన్నపట్టణము,

శ్రీనికేతనముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపించి ప్రచురింపఁబడియె.

శ్రీపరాబ్రుహ్మ తిరువవతారాది ౧౬౦౦ ఇంగ్లీషు ౧౯౦౦

శార్వరిసంవత్సరము,

ఒజయచేతరామ్

శ్రీమతేరామానుజాయనమః

శ్రీవైష్ణవ గ్రంథ ముద్రాపక సభ (లిమిటెడ్).

౧౮౮౨ వ సం॥ ఆరవ అట్ట ప్రకారము రిజిష్టరు చేసి స్థాపించబడినది.

ప్రతినెల ౫ ఫారములకతగ్గక కాశ్యతముగముదించి ౩ పురుషములవఱకు పేట్రను లకు ౧౨ కాపీలును, భాగస్థులకు ౫ కాపీలును, పోషకులకు ౧ కాపీయు ప్రతమాసము నిప్పించుచుండఁబడును.

పేట్రక చందా రూ ౨౦౦, భాగస్థుల చందా రూ ౧౦౦ పోషకుల చందా రూ ౨౦న్ని మొత్తముగాగాని ప్రతిఇంగ్లీషునెల ౧౫-వ తేది లోపల ౧౦-వభాగములూ ౧ భాగముగాగాని కట్టవచ్చును. వీరిప్రవేశవర్తనవరుసగ రూ ౨ రూ ౧ రూ ౨ర. తక్కినవివరములన్నియు చట్టపు ప్రకమునందు చూచుకొనవచ్చును. దీనిపెల అనాలుక.

ఈసభ వారిచే బ్రచురింపఁబడిన గ్రంథములు.

రినిస్ట్రోకము	సవ్యాఖ్యానము	మేలుకాకితం	తెనుంగులిపి	౩	౪	౦
భారతాది తనిస్ట్రోకము	డిటూ	డిటూ	డిటూ	౦	౫	౦
రామచరమస్ట్రోకము	సవ్యాఖ్యానము	డిటూ	డిటూ	౦	౩	౦
ఇయత్నా ముతల్ తిరువద్దాది సవ్యాఖ్యానము	ప్రతిపదటీకాసహితము	డిటూ	౧	౩	౦	
డిటూ ఇరణ్డామతిరువద్దాది	డిటూ			౦	౧౨	౦

రినిస్ట్రోకము	సవ్యాఖ్యానము	మేలుకాకితం	అరవలిపి,	౩	౪	౦
భారతాది తనిస్ట్రోకము	డిటూ	డిటూ	డిటూ	౦	౫	౦
రామచరమస్ట్రోకము	సవ్యాఖ్యానము	డిటూ	డిటూ	౦	౩	౦
ఇయత్నా ముతల్ తిరువద్దాది సవ్యాఖ్యానము	ప్రతిపదటీకాసహితము			౧	౨	౦
డిటూ ఇరణ్డా నిరువద్దాది	డిటూ		డిటూ	౦	౧౨	౦
తాత్పర్యసహిత పరాశర విశిష్ట పరమధర్మశాస్త్రము				౦	౧౪	౦

మట్టకాకితమునందు ముద్రించఁబడిన సదరు గ్రంథములు సగముపెలకువిక్రయింపఁబడును.

ఇట్లు,

కరాలపాటి - ఆభ్యారయ్య,

కార్యదర్శి - ధనాధికారి,

నెం. ౩1, నెంకటాచలమొదలివీధి, చెన్నపట్టణము

శ్రీ

శ్రీమతేరామసుజాయనమః.

పెరియవాచ్చాన్బిళ్ళైయదళిచ్చెయ్త

త ని శ్లో క మ్.

శ్రీ విష్ణు పు రాణ మ్.

౫-వ అంశము, ౧౩-వ అధ్యాయము, ౪౩-వ శ్లోకము

మూ. తతో దదృశు రాయాంతం వికాసిముఖపజ్జజమ్|

గోత్యై లోక్యగోప్తారం కృష్ణ మక్లిప్తచేష్టితమ్ || ౧

అర్థము — తతః - పిమ్మట, ఆయాంతమ్ - శచ్చుచున్నవాడును, వికాసిముఖ
పజ్జజమ్ - వికసించినదియు తామరపుష్పమువంటిదియునైన ముఖముగలవాడును,
త్రైగోక్యగోప్తారమ్ - స్వర్గమర్త్యపాతాలమనెడుమూడులోకములనురక్షింతువాడును,
అక్లిప్తచేష్టితమ్ - దోషములేని వ్యాపారములుగలవాడునునైన, కృష్ణమ్ - శ్రీకృష్ణుని,
గోత్యై - గొల్లపిల్లలు, దిబ్యుః - చూచిరి

వ్యా. (తతః) ఇన్విడ త్రిల్ కృష్ణన్ పోనా నెన్దు నెడున్దుగమ
ల్లామ్ శెన్దు “ ప్రవిష్టః కేననంకృష్ణః పదమత్రసలత్యతే| నివర్తధ్వమ్ ”
ఎన్దుమ్ “ నివృత్తాస్తాస్తతోగోప్యో నిరాశాః కృష్ణదర్శనే ” ఎన్దుమ్
నిరాశై కళాన గోపీజనజ్గళో మీణ్ణవనస్తమ్. ఇప్పడిముడియ నిరాశై కి
ళాయ్ కాణాపృతాతేవిట్టార్ కళోవెన్నిల్, (దదృశుః) నెడు మోబుతు
కాణాపృతాతే*ఉతాపుతల్ తీరక్కణ్ణుకొణ్ణార్ కళో. ఇవర్ కళో కణ్ణుకొ
ణ్ణతు ఆవరిరుద్దవిడ త్రిలే శెన్తోవెన్నిల్, (ఆయాంతమ్) పెణ్ణులై నెడు
మోబుతుణ్ణు నామలైచ్చుల్ పడుతుకిటతు, అవర్ కళిత్రవై పోతెన్పు
డుకిటార్ కళో శెన్దు త్వరైతోల్, “ స్వేదాంబుకణికాఞ్చితమ్ ”
ఎన్నుమ్మడియే కురువేర్ పరవిచ్చత్త ముఖముమ్ కులైస్తవరియట్టుము

మాయ్కొణ్డు వారానిన్దాన్. వరుకటవిడన్దన్నిల్ ముఖత్తిలే ఒరు విషాదన్తోబ్బవన్దానోవెన్నిల్, (వికాసిముఖపజ్జమ్) ఇవనైక్కణ్డు వన్దన్దమ్ “ఇత్తనై బోతుబ్బలై యమ్బలమాకప్పణ్ణినోమితే, నమైత్తేడి క్కాణమాట్టిబ్బలికోళో, ఇత్తనైయే యుబ్బళోశక్తి” ఎన్దు తన్వెన్దోబ్బి యుమవర్కళుడైయి లోల్వీయుదు తోబ్బుమ్మడి ముఖవల్ శెయ్తు కొణ్డువన్దానాయ్బ్బ. ఇప్పడియవన్ వన్దవిడత్తిల్ అవర్కళో శెయ్ తతెన్ ? తబ్బలై యవన్ పణ్ణిన * తీయటత్తాలే ముఖత్తై మాటవైత్తు క్కణయకలహమ్బుణ్ణియిరున్దార్కళోవెన్నిల్, (గోళ్యో) ప్రగల్భవచ్చైక శన్ది క్కే ఎట్టుమిరణ్డుమటియాత ఇడైప్పెణ్ణళాకైయోలే, “కాచిదా లోక్కగోవిన్ద మాయాన్తమతివార్ని తాకృష్ణకృష్ణేతిబహుశః ప్రాహనా న్యదుదీరయత్ ” ఎన్దుమ్ “తస్యైవరూపంభాయస్తీ ” ఎన్దుమ్ “నేత్రభృగ్గోళ్యాంపపాతన్దుఖపజ్జమ్” ఎన్దుమ్ అవన్ దూరత్తిలే తోబ్బుజ్జాట్టిల్ అటిన్దుకొణ్డు మేల్వీయన్దార్కళో. అతుక్కడియె న్నెన్నిల్, (త్రైలోక్యగోస్తాంమ్) రక్ష్యవర్గమ్ కూడుపూరిత్తు క్కిడ క్కిట ఇత్తైలోక్యత్తిలే ఇన్దనాలిరణ్డుపేరై రక్షితాలెన్? తవటిలెన్? అవనుడైయి రక్షకత్వత్తుక్కు బజ్జమ్ ఎరవుక్కురనిన్ద తో. ఇనిన్దు తన్ద్రినోడే ప్రియరోషజ్జొణ్డాడిల్ ముట్టవిళిన్దు విదుమిత్త వైయెన్దు మేల్వీయన్దార్కళో. ఇప్పడి స్వతన్ద్రినాకిల్ తానిరున్దవి డత్తే ఇవర్కళుడైయవన్దు విభుమ్బడియిరుక్క ఇరున్దవిడత్తి లిరాతే వరువానెన్నెన్నిల్, (కృష్ణమ్) అవర్కళుడైయి స్పర్శైయమ్ అవ ర్కళుడైయి తాబ్బన్ద ఉక్తికళైయి మొట్టియచ్చెల్లామైయి ముడై యనాకైయోలే. ఇప్పడితబ్బలై యొట్టియి చ్చెల్లామైయెయ్దుడైయనాన పిన్దు అవన్ తానేవన్దు కాలొకట్టుమ్మడి యిరాతోబ్బివానెన్నెన్నిల్, (అక్లిష్టచేష్టితమ్) ఉపకారస్మృతియోలే. అతాకిటతు - ఇనిచ్చిటితు పోతు తాబ్బక్కుమాకిల్ అడియేతోడజ్జి “బహుస్యామ్” ఎన్దు సజ్జ

వీత్తి స్త్రీ సృష్టికణ్వేణుమ్బడియాయ్ విడుమితే, అప్పడి శయ్యాతే ఓరళవిలే మత్తెనాసాయ్ పిశ కాలపడి రక్షిత్త ఉపకారత్తుక్కాక.

౨. (తతః) భగవద్విషయత్తై విశ్లేషిత్తాల్ అరై ఊణముమ్ శెల్లాత్తపడియాన విడాయ్ పిఱన్దవన న్తరమ్. (తతః) స్వయత్నత్తాలే అవనైత్తేడి క్కాణమాట్టాతే ఇయన్గి అవన్ తలైయిలే శుమైయై త్తల్లిసనన న్తరమ్. ఇప్పడిశెయ్ తిప్పి దేహన్తరే దేశాన్తరే కాలాన్తరేయో కాణప్పెల్లెన్నిల్, (తతోదదృశుః) శుమైతల్లిస వనన్త రమే పేల్లెలే తోళోమాటినార్కళ్. కణ్ పడైత్త ప్రయోజనమ్ పెల్లెల్ కళ్. “యశ్చరామంసపశ్యేత్ నిద్రితః” ఎత్తేకాణప్పెటా తపోతిరుప్పత్తు. నసన్ద్రశే తిష్ఠతిరూపమస్య నచక్షుషాపశ్యతి కశ్చనై నమ్” ఎన్టుమ్ “నచక్షుషాగృహ్యతే నాపివాచానాన్వైదేవైః” ఎన్టుమ్ “యత్తద్రదేశ్యమగ్రాహ్యమ్” ఎన్టుమ్ “అనిదేశ్యమరూ పశ్చ” ఎన్టుమ్ “కటికలి” ఎన్టుమ్ నిషేధిక్కిఱు స్వయత్నత్తాలే కాణ్బోర్క్కితే. “తస్మైపితౄవివృణుతేపనూంస్వామ్” ఎన్టుమ్ “మనసాతువిశుద్ధేన” ఎన్టుమ్ “యద్భూతయోనిం పరిపశ్యన్తి ధీరాః” ఎన్టుమ్ “తద్విష్ణోః పరమంపదం సదాపశ్యన్తి సూరయాః” ఎన్టుమ్ “కాణ్బనన్ కణ్బాలే” ఎన్టుమ్ అవనాలే అవనైక్కాణుమ్బాతు కాణలామితే. ఇప్పడి కాణ్బివిడత్తిలే దేహవసానత్తిలే అర్చిరాదిమార్గత్తాలే ఒరు దేశవిశేషత్తిలే పోడోవెన్నిల్, (ఆయాన్తమ్) * ఎతిర్ శూఱల్ పుక్కు కృషిపణ్ణి త్తిరికిఱునై. “ఇక్లేకాణవి పురప్పేమక్కోవర్” ఎన్గిఱపడియే ఇవ్విడత్తిలే కాణప్పెల్లెల్ కళ్. “అనూన్తమ్” ఎన్గిఱ వర్తమాననిదేశశమెన్నెన్నిల్, యుగపన్నోక్ష ముణ్డాకిలితే ఎతిర్ శూఱల్ మాటువతు, ఇస్సంసారమాక అవన్ కృపైయాక ఎతిర్ శూఱల్ మాతాతిరే నన్జెక్కొడువన్దు సులభనాక్కి క్కాట్చి కొడున్తో మాకిల్ ఇత్తాల్ వరుమ్ ప్రీత్య

ప్రీతిః తజ్జనుక్కున్తోవెన్టు నిర్వికారనాయరున్దానోవెన్నిల్, (వికాసి
ముఖ వజ్జజమ్) “ విజ్యుః ” ఎన్టుమ్ “ ప్రముమోదహ ”
ఎన్టుమ్ ఆశ్రితకార్యన్తలైక్కట్టినతు తన్వేతాకపుకన్దు అన్వకప్పు తన్
ముఖత్తిలే నిఱలెఱున్పుడి యరున్దాన్దాన్, నిన్దవర్కళ్ తానార్,
“దివ్యజ్ఞానోపపన్నాస్తే” ఎన్టుమ్ “అహంవేద్దిమహత్త్వానం రామం
సత్యపరాక్రమమ్ । వసిష్ఠోపిమహాతేజా యేచేమే తపస్సిన్ధిరాః” ఎన్టుమ్
“వేదాహమేతంపురుషంమహాన్తమ్” ఎన్టుమ్ పేళప్పదుకిఱవేదజ్గళా
తల్ వైదికపురుషర్కళాతలోవెన్నిల్, (గోప్యః) గోక్కలైయు జ్గళ్యగ్గ
లైయుమ్మరదేవలైయాక నిన్దైత్తిరుక్కు మవర్కళాయీల్లు. ఇవర్
కళధికారికళాక ఇప్పడ్డి సులభనాకైక్కడి యెన్నెన్నిల్, (గోప్యః)
తజ్గల్ వరుత్తతైలే అవనై క్కాణవిరున్దు అవనాలే అవనై
క్కాణప్పెఱువ తేన్దుఱుతియిట్టు పిన్దైయుమ్ ప్రాప్యరుచి ఇరున్దవిడ
త్తిలే యిరుక్కున్వొట్టామెయాలే, “ కృష్ణోహమేవలలితంవ్రజామి ”
ఎన్టుమ్ “ దుష్టకాలియతిస్థాత్ర ” ఎన్టుమ్ అవనుచైయగతి భాషితచేప్పి
తజ్గలైక్కొన్లు కాలయాపనమ్ పణ్ణినవితుపల్లొళాక. (గోప్యఃదదృశుః)
“ సదావశ్యన్తిసూరయః ” ఎన్టు ఇమైక్కొట్టి విభీష్టుజ్జూడ భగ
వదనుభవ విరోధియెన్దు నిమేషస్తేషజ్గళైత్తవిర్న్దు నిత్యసూరికళ్ పె
ఱుమ్ పేల్లొయితే ఇవన్ పశుమేయక్కుప్పొనా నొరుపకిలాకిలుమ్
పిత్తొక్కుమెన్దిరుక్కు మివర్కళ్ పెఱుకిఱతు, ప్రాప్యవస్తువై పేళుమి
డమడైయ, “ కారణస్తుధ్యేయః ” ఎన్టుమ్ “ సర్వస్యపశీ సర్వస్య
శానః ” ఎన్టుమ్ “ క్షయన్తమస్యరజసఃపరాకే ” ఎన్టుమ్ వైకుణ్ఠేతు
పరేలోకే ” ఎన్టుమ్ “ దివిఃపత్త్యేకః ” ఎన్టుమ్ “ దివ్యోదేవవశో
నారాయణః ” ఎన్టుమ్ పేళప్పదుకిఱపన్ కిడీ రిడైయర్క్కు మిడైచ్చి
కళుక్కుమ్ ఇలక్కానవన్, ఇన్దేసన్నిహితనెన్దాల్ ; ఇతు వస్త్య
న్తర సూచకమాయ్త్తోల్లొళాక వెన్నిల్, (తై) లొక్కగోస్తా
రమ్) ఇప్పడిపరత్వత్తిలైయిలే నిట్కిఱవన్కిడిర్ ఇవనుడైయ పర

త్వజైష్వర్క క్కీ ధైశోన్న సౌలభ్యజూ-డాతపడియా యరున్దతీ
ఎన్న, (కృష్ణమ్) “ పారేపురాతనగిరాం పార్యేసా ఘోషయోషి
తామ్” ఎన్టు వేదజ్ఞభుక్కు “ నేతి నేతి” ఎన్టుమ్ “ యతోవాచోనివ
రస్తే” ఎన్టుమ్ “ అవిజ్ఞాతంవిజ్ఞానతామ్” ఎన్టుమ్ ఎట్టాతపడియా యరు
క్కుమ్, ఇడైయరుక్కుమిడైచ్చికభుక్కుమ్ కాలమేత్కాలేటిడలా
మ్బడి యరుక్కుమ్. ప్రాశ్యవస్తువుక్కులక్షణమ్ పరత్వసౌలభ్యవిరణ్ణు
మితే. అత్యంత దుర్లభమానవస్తు ఇప్పడి సులభమాక క్కుడుమా
వెన్నిల్, (అక్లిష్టచేష్టితమ్) “ పరాస్యశక్తిర్విబధై వత్రూయాతే ”
ఎన్టుమ్ “ సర్వశక్తిస్తుభగవాన్ ” ఎన్టుమ్ ఏవంవిధమాన అఘటితఘట
నాసామర్థ్యతై యుడైయవక్.

తాత్పర్యము. — ఒకశరత్కాల చంద్రికయందు శ్రీకృష్ణమూర్తి గోపికలతో
లిలారసమనుభవంప నది యున్న ప్రకమాయెను, అదియేమి చెరువుచేయునో యని దానిని
మట్టుపఱచ శ్రీకృష్ణుడంద్రాసమాయెను, పిమ్మట సర్వస్వముఁబోగొట్టుకొనినవారివలె
గోపికలు మిక్కిలి పెదఁజెంది యెక్కడ వెతకినను కాసరాక విరహబాధా పరితప్తులై పరి
తపించుచుండిరి ఈభేదమువలన నేమిచెరువుకలుగునో యని పరమదియారుచైన శ్రీకృ
ష్ణమూర్తి గోపికలచెంతకుఁజనుచెంచి నన్నుగఁనిపెట్టఁజాలక పోతిరేయని పరిహాసించి
సూర్యునిఁజూచిన కమలము పగిది తనముఖారవింపమును వికసించఁ జేయ వారంద
ఱును కండ్లపండుగగనేవించిరి.

స్వాపదేశము: — భగవత్ప్రాప్తికొఱకు తామెంతయత్నము జేసినను ఫలించ
నందున స్వయత్నమును వదిలి అందుకును వాడే యుపాయమని నీర్దోపాయ
నీర్వీకారముఁజేసిన వారికయ్యెడు పురుషార్థము తనదిగా నెంచి అందువలన నైన సంతస
ముఁబట్టి జాలక ముఖమునందు గనుపఱచుచు పరత్వసౌలభ్య సూచకములైన సున్న
కల్యాణగుణపరిపూర్ణుడై వేదములకును వైదికులకునుసాక్షాత్కరింపనశక్యమైన తనదివ్య
మణ్ణివిగ్రహమును శ్రీకృష్ణుడు సాక్షాత్కరింపఁజేయ గోపికలు నేవించి కృతార్థులైరి.

వెరియవాచ్చాన్నిభై తిరువడిక శ్లోకరణమ్.

హరివంశము, ౧౧౩-వ అధ్యాయము, ౬౨-వ శ్లోకము.

మూ. ఏష నారాయణ శ్రీమాన్ క్షీరావనకేతనః ।

నాగపర్యజ్కు ముత్స్నిజ్య హక్యగతో మధురాం పురిమ్ ॥ ౨

అర్థము - శ్రీమాన్ - లక్ష్మీనిత్యముగాఁగలవాఁడును, క్షీరార్ణవనిశేతనః - పాల సముద్రము వాసస్థానముగాఁగలవాఁడును, ఏషః - ఇల్లునులభుఁడై, నారాయణః - సర్వవ్యాపకుడైన సర్వేశ్వరుఁడు, నాగపర్యబ్ధమ్ - శేషశయ్యను, ఉత్పూజ్య-విడిచి, మధురామ్ - మధురయనెడు, పురీమ్ - పట్టణముయగుర్చి, అగతః - విచ్ఛేదనఁ వాఁడాయెను.

అవతారికై. “భోక్తాభోగ్యంప్రేరితారఙ్గమత్వా” ఎన్నిటపడియే, చేతననాయురుచ్చా నొరుత్తనుక్కు చిదిచిదీశ్వర తత్వత్రయజ్ఞానిముణ్డాకవేణుమ్. అతిల్ చిత్ - “అజామేకాంబోహితశుక్లకృష్ణాంబో” ప్రజాంజనయస్తీంసరూపామ్” ఎన్నిటపడియే, భగవత్స్వయాపవైమఱుక్తైక్కు బహువిధవత్తైయానతిరస్కరిణిహిల్ ఇరుక్కుక్కడవతాయ్, విపరీతజ్ఞానజనకమాయ్, పద్విధవికా రాస్పదమాయ్, సతతపరిణామియాయ్, సతతక్షణక్షరణ స్వభావమాయ్ సర్వేశ్వరనుక్కు లీలోపకరణమాయురుక్కుమ్. చిద్వస్తువైప్పార్తూల్, దేహేంద్రియాదివిలక్షణమాయ్, జ్ఞానానందస్వరూపమాయ్, జ్ఞానగుణకమాయ్, భగవచ్ఛేషభూతమాయ్, శ్రీకాస్తుభాదికభోపాతి సర్వేశ్వరనుక్కు స్పృహణీయమాయురుక్కుమ్. ఈశ్వరవైప్పార్తూల్, ఇవైయిరజైయుమ్ శరీరవత్ పరతన్త్రీమాకపుడైయనాయురుక్కుమ్. ఇవ్పడిత్యాజ్యతైయాలుమ్ ఉపాదేయతైయాలుమ్ జ్ఞాతవ్యమాన తత్వత్రయత్తిల్ అభియోగమిన్ద్రియే భగవదపచార భాగవతాపచారాసహ్యపచారజ్గలిలే కైవళ్యోన్మహామహిమ చేతనరైప్పార్తూల్, పారలౌకికఫలసిద్ధిహేతువాక, “పతింవిశ్వస్య” ఎన్నిటలోకోత్తీర్ణనై ఆశ్రయియాతేలోకాయతమతానుసారికభాయుమ్, “స్యాదస్తిస్యాన్నాస్తి” ఇత్యాదికలితోపలుకిటపడియేసప్తవిధవాదికభాయ్ భగవదాశ్రయణత్తుక్కు అర్హరాకాతే అర్హతరాయుమ్, “గతిమిచ్ఛేజ్జనాదనాత్” ఎన్నిటపడియే, సర్వేశ్వర సమాశ్రయణత్తాలేనుగతరాక వ్రాప్తమానిరుక్కు నుగతమతానుసారికభాయుమ్, భగవత్సమాశ్రయణత్తాలే *సజ్ఞ్యావాన్తభాక

ప్రాప్తమాయరుక్మసాక్ష్యావప్తం భవపణ్ణజన్త త్తిలేఅసన్ధ్యాతరాయమ్,
 “నారాయణపరావయమ్” ఎన్నిటపడియే, భగవద్యోగరాక ప్రాప్తమా
 యరుక్మ సమ్యక్ జ్ఞానవియోగనిష్ఠః యమ్ భగవద్జ్ఞాన శేషతత్ప
 రరాక ప్రాప్తమాయరుక్మ వై శేషికమతానుసారిః ధాయమ్, పుణ్ణ
 రీకాక్ష సమాశ్రయణత్తాలే మాయూని స్తరణమ్ పణ్ణ ప్రాప్తమాయరు
 క్మ మాయూవాదనిరతరాయమ్, ఆకంఠపడి*ఇదుకుపడుకీట చేతనరై
 క్కణ్ణ ఈశ్వరన్ దయమానమనావాయ్కోణ్ణ “మానంప్రదీపమివ
 కారుణికోదదాతి” ఎన్టు వేదార్థజై ప్రకాశిప్పిత్తపళవిలుమ్ విహిక
 పురుషార్థజైకోలి, [భద్రంకణ్ణేశభిశ్శృణుయామదేవాః] దేవకణ్ణే!
 భద్రమానవోజై క్కేట్టవేణుమ్, “శృణుయామః” ఎన్టు పోతే సిద్ధమన్తో?
 “కణ్ణేభిః” ఎన్టు వేణుమో? భద్రశ్రవణత్తోపాతి కరణపాటవముమ్ విధే
 యమెన్జై కాక “కణ్ణేభిః” ఎన్టు “కణ్ణేః” ఎన్టుపడి “దేవాః” ఎన్టు దేవ
 శబ్దమ్ క్రిడార్థ త్తిలేయాయ్, ఉజ్జభుడైయ భద్రరూపమానవి నోదజై క్కే
 ట్టవేణుమ్. [దేవాః భద్రంశృణుయామ] విజిగీషార్థ త్తిలేయాయ్,
 దేవకణ్ణే! విజిగీషారూపమాన ఉజ్జభుడైయననైయై క్కేట్టవేణుమ్.
 [దేవాః భద్రంశృణుయామ] ఉజ్జభుడైయ వినీతమానవార్తయై క్కేట్ట
 వేణుమ్. [దేవాః భద్రం శృణుయామ] ఉజ్జభుడైయ ఒలియుణ్ణాయ్
 పోరుకీటవార్తయై క్కేట్టవేణుమ్ [దేవాః భద్రంశృణుయామ] ఉజ్జ
 భుడైయ గతియుణ్ణానవార్తయై క్కేట్టవేణుమ్ [భద్రంకణ్ణేభి శ్శృణు
 యామదేవాః] భద్రశ్రవణరూత్రమేపోరాతు, భద్రదర్శనముమ్ పణ్ణవే
 ణుమ్ [భద్రంపశ్యేమాక్షిభిర్యజత్రాః] [ఆక్షిభిః భద్రంపశ్యేమ] ఇక్లే
 “పశ్యేమ” ఎన్టు పోతే సిద్ధమన్తో? “ఆక్షిభిః” ఎన్జై క్కడియె న్నెన్నిల్;
 దశకనత్తోపాతి దర్శనకరణపాటవముమ్ వేణుమెన్జై పడి. “కణ్ణేభిః”
 “ఆక్షిభిః” ఎన్టు స్వభావాఖ్యాననూకవుమామ్. [ఆక్షిభిః భద్రంపశ్యేమ]
 శ్రోత్రేన్ద్రియత్తుక్కిరైయిట్టవోపాతి చక్షురిన్ద్రియత్తుక్కుమ్ ఆనందము

జ్ఞామ్బుడి విలక్షణవస్తువై దర్శిహ్వామాకవేణుమ్. [యజత్రాః] “యజనాత్త్రాయత ఇతియజత్రాః” ఎన్టాయ్, యజననిమిత్తమాక రక్షిక్కిటవర్కకళే ! ఎన్ఱపడి. అతావతు-కాలకాలజ్గళితే వర్జజైయున్డాక్కి అత్తాలే సస్యవృద్ధిమైయుమ్ ఉన్డాక్కి అతడియాక యజ్ఞపదార్థసామగ్రిమైయుమున్డాక్కికొడుక్కైయాలే “యజత్రాః” ఎన్ఱిటతు. ఇతువుమ్ దేవశబ్దమౌలే సుబోధనమా యిరుక్కిటతు. భద్రశ్రవణత్తుక్కుమ్ భద్రదర్శనత్తుక్కుమ్ అనురూపమామ్బుడియాక స్తోత్రమ్పణ్ణవేణుమ్, స్తోత్రమ్ పణ్ణమౌబతు, స్థిరమాన అజ్గళలోడే కూడవేణుమ్, [స్థిరైరజైనుష్టువాంసః] స్థిరమాన అజ్గళలోడే ఉపలక్షితాయక్కొన్డామేలోమేలే స్తోత్రమ్పణ్ణవేణుమ్. “క్రియానమభిహారేయః” ఆయ్ యజ్ లుగ న్తమాకై మాలే స్తోత్ర త్తినుడైయ మికుతియైక్కాట్టుకిటతు. ఇప్పడియే స్తోత్రమ్పణ్ణకైక్కిడాక దేవహితమాన ఆయన్సు యాతొన్ఱు, అత్తై శరీరత్తోడే ప్రవేశిహ్వామాకవేణుమ్ [తనూభిర్వ్యశేమదేవహితం యదాయుః] క్రిమికీటాదికభుడైయ ఆయుస్సాకవొన్ణాతు, తిర్యగ్యోనికభుడైయ ఆయుస్సాకవొన్ణాతు, “శతాయురైవురుషః” ఎన్ఱిటపురుషాయుస్సాకవొన్ణాతు, బరువత్సరమొరుదినమాకొన్డా దేవర్కకభుడైయ ఆయుస్సు యాతొన్ఱు, అత్తై శరీరత్తోడే ప్రవేశిహ్వామాకవేణుమ్. “వ్యశేమ” ఎన్ఱు ఛాన్దసమాకై యాలే అడాగమమ్పణ్ణిక్కిడక్కిటతు. ఆకఇత్తాలే భద్రశ్రవణముమ్, భద్రదర్శనముమ్, తదనురూపమాన స్తోత్రముమ్, అతుక్కిడాన ఆయురైన్ఱుముమ్, ప్రతిపాదిత్తతాయ్ లు. అజ్జనన్ఱియిలే, “ఉతోత్వమస్తేతన్వాంవిసన్రాః” ఎన్ఱు కొన్డాశ్రుతియినుడైయ తాత్పర్యమటిన్దవనుక్కు ఇతినుడైయ వర్ధయోగమాన సమయత్తిలే పరమపురుషార్థాన్వయయాకవేణుమ్. ఎజ్జనయెన్నిలే; [భద్రంకరేభిశ్శృణుయామదేవాః] ఇజ్జుదేవశబ్దమ్- “దేవమివాచార్యముపాసీత” ఎన్ఱిటపడియే, ఆచార్యశబ్దత్తుక్కువలక్షణమ్. “దేవాః” ఎన్ఱిటబాహుళ్యత్తాలే “గురుభుబహువచనమ్” ఎన్ఱిటన్యాయ

ముందోద్ఘాటించు. శ్రీపరశరబ్రహ్మర్షిపక్కలిలే శ్రీమైత్రేయ భగవాన్
కేట్యూమాప్సలే ఆచార్యన్ పక్కలిలే పరమాంధజ్ఞేట్యూ వేణుమెన్ది
అతఁడు ముపలక్షణమ్, [భద్రంకణ్డేభిశ్శృణుయామ్] [ప్రదంశ్యణ
యామ్], శ్రోత్రీయః బ్రహ్మనిష్ఠమ్, “కర్ణ భ్యాంభూరివిశ్రవమ్, “యత్
కదాశ్రవణంహరే:” “కేట్యూర్కల్ కేశవన్కీర్తియల్లాల్ మల్లజ్ఞే
ట్పరి” ఎఱ్ఱశొల్లుకీఱడదీయే, భగవద్విషయత్తై కేట్యూర్కుపలక్షణ
మాయరుక్మిణి అతు బద్రశబ్దమ్ “శృణుయామ్” ఎఱ్ఱ ప్రార్థనా
పమాకై యాలే అధికారియినుడై యప్రార్థనా విశిష్టత్వముమ్ ఉపలక్షి
తమ్ ఇప్పడి ఆచార్యన్ పక్కలిలే పరమాంధ శ్రవణానందరమ్ ఆనుభా
వ్యమాన భగవద్విగ్రహ దర్శనవృణ్ణవేణుమెన్ను మతుక్కుపలక్షణమ్
[భద్రంకణ్డేమాక్షిభిర్యజత్రాః] ఎఱ్ఱ. ఇట్లుభద్రశబ్దతాలే “సదైకరూప
రూపాయ” ఎఱ్ఱమ్ “నభూతిశబ్దసంస్థానంజేహవాస్యపరమాత్మనః”
ఎఱ్ఱమ్ “రూపాదార్యగుణైఃపుంసాందృష్టిచిత్తాపహరిణమ్” “ఎఱ్ఱమ్
“దద్మశుర్విస్తాతాకారా రామస్యవనవాసినః” ఎఱ్ఱమ్ “సామస్త్యధ
మస్త్యధః” ఎఱ్ఱమ్ భగవదనురూపవిగ్రహమితే కణ్ణక్కిళుక్తావతు.
[యజత్రాః] యజననిమిత్తమాకరక్షణన్తోద్ఘాటించు. “సోహమస్మిసస
స్యజే” ఎఱ్ఱమ్ “సస్వర్గఉదీరితః” ఎఱ్ఱమ్ శొల్లుకీఱడదీయే దాన్యా
నిసన్ధానానురూపమాన హవిః ప్రదానముమ్, అత్తాలేపరక్కడవతాన
న్యాసముమ్, ఏవంభూతమాన న్యాసవిద్యాప్రదానత్తాల్ విసరిత
జ్ఞానర్కుమ్ ప్రకటమావృణ్ణి రక్షిత్తు పోరుకై తోద్ఘాటయాలే
ఇశువుమాచార్యశబ్దత్తు క్కుపలక్షణమాయ్ పోరుకీఱతు. [స్థిరైర
క్లైస్తుష్టువాంసస్తనూభిర్యశేషదేవహితంయదాయుః], “శ్రద్ధయాదేవో
దేవత్యమశ్నుతే” ఎఱ్ఱక్రియఃపఠక్కు, ఉశ్శృవశ్శవుమ్ ప్రతిక్షణవిభాశియన
దేహమోబ్బలన్ది యేఅప్రాకృత విగ్రహమాయ్ గ్తోద్ఘాటన్దీర్ఘమాయరు
క్కిట అగ్గిలోదేహుడియరుక్కి అశరీరతోడే “వాన్దేవోద్దేవోద్దేవోద్దేవో”
“ఏతత్సమగాయాన్నాస్తే” ఎఱ్ఱ వాన్దేవోద్దేవోద్దేవోద్దేవోద్దేవో
G. P. VERPOTACAR, A. B. L.
మహాశక్తియన్దీర్ఘమాయరుక్కి
1938/1/15

మెట్టుశ్రుతితాత్పర్య పర్యాలోచనమ్పూర్ణమాట్టాత చేతనరై ఉత్తిరరా
కుక్తైక్తాకతానవతీర్ణనాన అవ్యవతారజ్జుల మత్స్యవతార జైప్పా
ర్తాల్ బహుజీవనాయురుక్కుచ్చయితేయుమ్, *; కూర్తావతార జైప్పా
ర్తాల్ జగత్తుక్కు ఆధారభూతనాయురుక్కుచ్చయితేయుమ్, ఒరు
పుటజ్జొల్లవామిరుక్కుమ్, శ్రీవరాహావతార జైప్పార్తాల్ ఆశ్రయ
సౌకర్యస్తోత్రీయిరుక్కుచ్చయితేయుమ్ గోత్రోద్భేదమ్ పణ్ణియిరు
క్కుమ్. శ్రీనరసింహావతార జైప్పార్తాల్ ఇతినాసమడియాకప్పశు
వార్కు అనిర్భరణస్తోత్రముడి యిరుక్కుమ్. శ్రీవామనావతా
రజైప్పార్తాల్ శిషియనాయురుక్కుచ్చయితేయుమ్ జగత్తై
యదైయ తన్నడిక్కిత్తాక్కానిల్కుమ్, పరశురామావతార జై
ప్పార్తాల్, బ్రాహ్మణోత్తమనా యిరుక్కుచ్చయితేయుమ్ పుణ్యజన
హాని పణ్ణానిల్కుమ్, శ్రీరామావతార జైప్పార్తాల్, “దృష్టవై
ధర్మచారిణః । మజ్జలానిప్రయుజ్జానాః ప్రత్యగృహ్లా దృఢవ్రతాః”
ఎట్టు పుణ్యజనసేవైయుణ్ణా యిరుక్కుచ్చయితేయుమ్ ॥ పుణ్యజనహాని
పణ్ణానిల్కుమ్. కృష్ణావతార జైప్పార్తాల్, “రూపమేతచ్ఛతు
ర్భజమ్” ఎన్నుమ్బడి అవతారదశైయిలుమ్ ఆశ్రితసంరక్షణ త్రి
తైవాశి తోత్రీయిరుక్కుమ్ అర్జునప్రభృతికల్తైక్కణ్ణాల్ తమేనై
తోత్రీయతపడి చాత్యసారధ్యజ్జైప్పణ్ణానిల్కుమ్. ఆత్సార్కళు మీడు
పడువతు మివ్యవతార త్రితేయితే, “ఉరలినోడిణ్ణైర్దిరుద్దేగ్గియవెళివు
ఎత్తిటమ్” ఎట్టుమ్ “కోవలనై వెణ్ణైయుణ్ణవాయ” ఎట్టుమ్ “తిరు
మతురైయుత్పిలై కునిత్తు విన్దలైయ వైన్నాకత్తలై ప్పాయ్న్దవసే
ఉన్నైప్పల్లాణ్ణు కూటుతుమే” ఎట్టుమ్ “కోవిన్దర్కోర్ కుత్తవ
లిప్తైప్పిటవి శెయ్యాతే ఇనిప్పాయ్ చ్చెయ్యమ్ తవన్దానన్” ఎట్టుమ్

* ఇచ్చట విడిచియున్నట్లు తోచుచున్న పక్షిసభవారికొరికిన అటువ్రతు
లయందును గనుపడలేదు

శి గోత్రమ్ - కులము, భూమి

॥ పుణ్యజనమ్ - రక్కసులు,

“తువరాదైయుదుత్తైరు శణ్డు శిలుప్పి క్కవరాక మదుత్తుక్కలిక్క
చ్చుక్కట్టి, శువరార్కతవిక్ పుఱమే వస్తు నిస్తీర్” ఎన్ఱమ్ “వార్మ
ణఱున్ఱిల్ పులరనిస్తేన్ వాశులేవా’ పున్దరపు పార్తే” ఎన్ఱమ్
ఇప్పడైకలిలే అత్వార్కభుమ్ ఇవ్వవతారత్తైయే ఆదరిత్తుక్కొన్ఱు
పోద్దార్కళి. ఏవంభూతనాన కృష్ణచుడైయ సకలజగత్కారణత్వత్తై
యుమ్, సర్వాధికత్వత్తైయుమ్, సముద్రశాయిత్వత్తైయుమ్, సకలమ
నుజనయనసాగ్ధ జీవాతువామ్బడి మధురాపురీ సజతత్వత్తైయుమ్, ప్రతి
వాదిక్కిఱతు. (ఏషనారాయణ శ్రీమాన్ క్షీరాగ్ధవనికేతనః । నాగ
పర్యజ్ఞముత్సృజ్యహ్యగతో మధురాంపురీమ్).

అనాల్ ఒగత్కారణముమాయ్, సర్వాధికముమానాల్ అతీ
ద్దియమాయన్ఱో ఇరుప్పతెన్నిల్, * ౧. అనుమడైయ సౌలభ్యాతి
శయన్ఱోమైమ్బడి “ఏషః” ఎన్ఱితార్ * ౨. (ఏషః) అనుమానాగ
మార్థాపత్త్యాదికళాన ప్రమాణమ్ వేణ్ణాతపడి ప్రత్యక్షసిద్ధమాయ్
నిట్కిఱ వాకారన్ఱోమైఱిఱతు. * ౩. (ఏషః) అజ్ఞానన్ఱియే ఆసన్నావ
తారమాకైయాలే శొల్లమెళిమైమ్మై క్కాట్టిగ్గ్దాకవుమామ్. * ౪.
(ఏషః) అజ్ఞానన్ఱియే “ఉళక్ శుడర్మికు శురుతియుళి” ఎన్ఱు శ్రుతిసి
ద్ధనా యిరుక్కచ్చెయ్తేయుమ్ మానసవిషయమాకైయాలే శొల్లి
గ్గ్దాకవుమామ్.

ఇప్పడి సజ్గు చితివృత్తియాయ్ ఇరువ్పానొరువనోవెన్నిల్, * ౧
(నారాయణః) “అస్తర్బహిశ్చతత్సర్వం వ్యాప్సనారాయణస్థితః” ఎన్ఱు
సర్వవ్యాపకనా యిరుప్పానొరువన్. * ౨. (నారాయణః) రూఢగుణ
విభూత్యాదికళడైయ ఏకక్షేత్ర్తిలే యొతుఱ్ఱుమ్బడి స్వరూపమహత్తైయై
యుడైయనాయిరుప్పానొరువన్. * ౩. (నారాయణః) సకలజగత్తుమ్సంహృ
తమాన సమయత్తిలుమ్ తమ్ముడైయ సద్భావస్తప్పతపడి యిరుప్పా
నొరుత్తన్. “ఏకోహవైనారాయణ ఆసీత్ సబ్రహ్మసేశానః సేమేద్యావా
పృథివీ” ఎన్ఱమ్ “అభూతసంప్లవే ప్రాప్తేనష్టేష్టావరజగ్గమే । ఏక స్తైష్ఠతి

విశ్వాత్మాసతునారాయణఃప్రభుః” ఎష్టజ్ఞాల్లుకైయా లే ఆనాల్ కా రంభంశ మ్మచైయక్కులైన్దుకారణమాన తానోరు త్తనుమ్నిట్టు మ త్తనైయోవెన్నిల్, *౪ “సరాజ్ఞాతాసితత్వాని” ఎన్నిఱపడియే, సకలతత్వోత్పాదకనాయరుప్పానోరు త్తన్ *౫ (నారాయణః) అజ్ఞనన్తియిలే, మేల్ ‘క్షీరార్ణవనికేతనః’ ఎష్ట శోల్లుకైయా లే అప్పొక్కలై త్తన క్కిరుప్పిడమాక పుడైయ నెష్టాకపుమామ్ “తా యదన్యాచునం పూర్వం తేననారాయణస్త్వితః” ఎన్దై యాలే *౬ (నారాయణః) అజ్ఞనన్తియే, సకలంక్కుమనన్దనీయమామ్బడి ఉడలుముయిరుమ్మోలే అన్తర్భూతమాన సంబన్ధ విశేషచై యుడై యనాయరుప్పానోరు త్తనెష్టాకపుమామ్, *౭ (నారాయణః) అజ్ఞనన్తియే, అన్తర్వ్యప్తిబహిర్వ్యప్తి భేదత్తాలే జగత్తుక్కాధారభూతనుమాయ్, నియన్తాపుమాయరుప్పానోరు త్తన్. *౮. (నారాయణః) “మాతాపితాభ్రాతా” ఇత్యాదిభేదత్తాల్ సర్వవిధబన్ధుత్వముమ్, ఆశ్రయణోస్తుఖనాన అధికారిక్కు అచురూపమిమ్బడి వాత్సల్యత్వముమ్, స్వామిత్యముమ్, సౌశీల్యముమ్, సౌలభ్యముమ్, జ్ఞానశక్త్యాదియోగముమ్, ఇగ్గువిశేషగ్గళిళిలే విముఖరైయమ్ అబద్ధరాక్కుమెన్నుమిడన్దోన్దుఱిటతు

ఆనాల్, ఇతిల్ తోన్దుఱిటకారణత్వమ్, “నసన్నచాసచ్ఛిన ఏవకేవలః” ఎష్టమ్ “పతిరేకఆసీత్” ఎష్టమ్ శోల్లుకిఱపడియే హిరణ్యగర్భశివాది నాధారణమన్తోవెన్నిల్, * ౧. (శ్రీమాన్) సర్వాధిక నెన్నిఱతు. “శ్రీమాన్” ఎన్నిఱాత్తాలే ఆశ్రయణీయతైయిమ్ భోగ్యతైయిమ్ తోన్దుఱిటతు * ౨ (శ్రీమాన్) ఇతిల్ మతుప్పునిత్యయోగార్థత్తిలేయాయ్, ఇత్తార్ పూవుమ్మాముమ్మోలేయాయ్ అవినాభావన్దోన్దుఱిటతు. * 3. (శ్రీః) ఎల్లారాలుమాశ్రయిక్క ప్పట్టిగుప్పాళోరు త్తియాయ్, ఉత్తరోత్తరమాన పతిశయజ్గళైయమ్ తన్నుడైయకటాక్షాధీనమామ్బడి యిరుప్పాళోరు త్తియుమాయ్, “యస్యసా జనకాత్తజా” ఎన్నిఱపడియే ఈర్వరనిలుక్కల్పాన్వియేన్దు మ్మచైయళా

యరుప్పాళొరుత్తి ఆనాలప్పడిక్కొత్త వివళాలేవద్ద పతిశయమో
వత్తలై క్కెట్టాల్, ఇవళుమ్ అనవరతసేవై పణ్ణుమ్మడిమాయ్, “ఇతై
యుమకలకిల్లైన్” ఎట్టు అలర్మేల్ మజై తిరుమార్పిల్ శువడ
టిందసిన్బు పిఱన్దకమన్ తామరై యుమ్ నెరుజ్జీముళ్ళొన్నుమ్మడిప్పహ్
స్పదమాయ్, “తిరువుక్కు న్నిరువాకియశెల్వా” ఎట్టుమ్ “శ్రియ
శ్రియమ్” ఎట్టుమ్ శొల్లుకిఱపడియే ఇవళో తానుమ్ మేల్ విఱుమ్మడి
స్వతస్సిద్ధభాగ్యతేమై యుడై యనాయ్, ఇవళో ధర్మమాయ్ తాన్
ధర్మియాయురుప్పాళొరుత్తన్. *౪. (శ్రీమన్) ఇచ్చేర్ తియెప్పిరియక్క
ణ్ణారుణ్ణాకిల్ రావేణనుమ్ శూర్పణఖై యుమ్మట్టతు పడువార్కల్. ఆక
విద్ద ఇరణ్ణుపదత్తాలుమ్, ఆశ్రయణాధికారిక్కు అనుసంధేయమాన కార
ణత్వముమ్ శ్రియఃపతిత్వముమ్ ప్రతిపాదిత్తతాయిల్లు ఇతైప్పగల్
వితే ఆత్మార్కళుమ్ “తిరువిల్లా తైవరై తైతేల్ మిన్” ఎట్టుమ్ “తిరు
నిష్ఠపక్కమ్” ఎట్టుమ్ ప్రతిపాదిత్తతు. మహిష్యస్తరగళుణ్ణాయరుక్క
చ్చెయ్ తేయుమ్. “తస్యచాస్యాం ప్రతిగితమ్” ఎట్టు ఇవళళవిలే నెఱ్ఱు
ణ్ణాయ్ పోరువానారు త్తన్.

ఆతెజ్జేకట్టోమెట్టాల్, *౧ (శ్రీరార్ణవనికేతనః) ఇవళో పిఱన్ద
కత్తై విడాతపోతే కణ్డతతే, * ౨. (శ్రీరార్ణవనికేతనః) పాఱ్కుడలిలే
శాయ్న్ద పయోధరమ్బాలే యరుప్పాళొరుత్తన్. *౩. (శ్రీరార్ణవనికే
తనః) అజ్జనన్దియే, “వెరుమ్బుఱక్కిడల్” ఎట్టుమ్ “సమస్తకల్యాణ
గుణామృతోదధిః” ఎట్టుణ్ణొల్లుకిఱపడియే కడలిలే కడల్ తోయ్న్దా
టోలే యిరుక్కిఱచ నెన్నువుమామ్ * ౪. (శ్రీరార్ణవనికేతనః) కీడ్
చ్చొన్న నారాయణత్వమ్ ఇజ్జేవుఱవెళ్ళుమిట్టు క్కిడక్కిఱతు

ఆనాల్ పూహవిశేషమానాల్ సనకాదికళుమ్మ డేహవిషయ
మాయ్ సర్వజనసమాశ్రయత్వమిదై యోవెన్నిల్, *౧. (నాగపర్యజ్ఞ
ముత్సృజ్య హ్యగతో మధురాంపురీమ్) అనేకశిరస్కమాన విడతై

విట్టు .“ తిక్కమ్ మత్తురైప్పతి కొల్లవళ ” ఎట్టు వ కాతవత్రం నడ
 క్కుడి విడతైవన్దాన్. * ౨. (నాగపర్యజ్కముత్సృజ్య) ఆశీవిష
 ముళ్ళవిడతైవిట్టు మధురో త్తరమాన విడతైవన్దాన్. * ౩. (నాగ
 పర్యజ్కముత్సృజ్యహ్యగతో మధురాంపురీమ్) నాగర తైవిట్టు నాగర
 నామ్మడి వస్తువుకున్దాన్.

కీడైయళి కొళియ అనుబావ్యమాననడైయళి కై యోవెన్నిల్,
 *౧. (ఆగతః) “తన త్తిరుచ్చళిటు” ఎన్దుమ్ “ తటియార్ న్దకరుచ్చళిటు” ఎన్దు
 జ్జొల్లుకిటవడియే కణ్డవర్ కళుడైయ నయనసాఫల్యమ్ * ప చేళిమమామ్బ
 డి మ్ త్తమాతగ్గకల్పమామ్బడి కి పిశానడన్దాన్. * ౨ (ఆగతః) వరుకిట
 పోతే మధురావిలాసినీ సాగత్తుక్కు త్తన్ వడివల్లకై ధూళిదానమ్బణ్ణి
 కొణ్డవన్దాన్. * ౩. (ఆగతః) తన్నడైయళికాలే “ సంసారపదవీం
 వ్రజన్ ” ఎన్గిటజ్జాలజైయైక్కులైత్తుకొణ్డవన్దాన్.

ఇప్పడి పరుకిటతుతాన్ పరమదత్తిలేయో, తిరుపాట్కడలిలే
 యోవెన్నిల్, *౧. (మధురాంపురీమ్) “ మధురానామనగరీ పుణ్యాపాప
 హరీశుభా ” ఎన్గిటవడియే అవన్ తన్నైప్పోలే దేశముమ్ అనిష్ట
 నివృత్తియైయుమ్ ఇష్టప్రాప్తియైయుమ్ పణ్ణిక్కొడుక్కిటతు మణ్వాళి
 యిలేతోగ్దుమితే. * ౨ (మధురాంపురీమ్) “ దేవానాం పూరయోధ్యా ”
 ఎన్గిటదేశమ్మోలే దుమ్పొవైయో యిరుక్కైయన్దిక్కే శత్రుమిత్రోదా
 సీనరాన కోటిత్రయత్తుక్కుమ్ ఆశ్రయమానదేశమితే. * ౩. (మధురాం
 పురీ మాగతోహి) హిశబ్దంప్రసిద్ధియిలేయాయ్ “ మణ్ణిన్ వారమ్నీక్కు
 తత్కే వడమత్తురై ప్పిటన్దాన్ ” ఎన్గిటప్రసిద్ధియైక్కాట్టుకిటతు * ౪.
 (క్షీరార్ణవనికేతనః నాగపర్యజ్కముత్సృజ్యమధురాంపురీమాగతోహి)
 జడప్రకృతి సంగర్గతై విట్టపిన్ను నాగరికమాన వాకారమ్ నడైయిలే
 తోగ్దుకిటతితే. * ౫. (క్షీరార్ణవనికేతనః నాగపర్యజ్కముత్సృజ్యమధు

రాంపురిమాగతోహి) సర్వకారణభూతనాన తాన్ కార్యై కదేశ త్రిలే
యొతుజ్జీవన్దా*౬. (శ్రీమాన్మధురాంపురిమాగతోహి) ఏకదారవ్రత
నానవన్, 'సుప్రభాతాఽరజగీమధురావాసయోషితామ్! పశ్యన్త్యుచ్యు
తవక్రాబ్జం యావన్నేత్రాభిప జ్జయః" ఎనిఱుపడియేపడైవీడేటిపత్న్య
స్తరపరిగ్రహమ్ పణ్ణవారైపోలే వన్దాన్. అజ్ఞనన్తియే, అతిశయితలత్త్వి
యై యుడైయచన్ ఒరుపడైవీడు సాపేక్షనాయవన్దాన్. (నాగవర్య
జ్జ-ముత్స్పిజ్య' మధురాంపురిమాగతోహి) భుజ్జగజ్యైయైవిట్టవన్
భుజ్జగసమ్మమశ్వవిడ త్రిలేవన్దాన్

ఆకవిన్దశ్లోకత్తాల్, వాక్యద్వయమ్బాలే ఉపాయ త్వేనపుమ్ ఉపే
య త్వేనపుమ్ ఆశ్రయణీయనాయ ఒరుదేశవిశేష త్రిలే శెల్లవేడ్డతపడి
తజ్జుపయణమాకనన్దు, అజ్జుచ్చెల్లమాట్టత పజ్జుక్కళుక్కు గజ్జాప
తనమ్బాలే అశ్రితరిరున్దదేశ త్రిలేతాన్ వన్తి తన్యడిపల్ల కాలుమ్నడైయల్
కాలుమ్ అజ్జరానవర్కత్తై యుమ్ వశీకరిత్తుచ్చురి తార్ధరామ్బుడి పణ్ణిన్దా
యిన్దా అజ్జనన్తియే, "పణ్ణినరైక్కణ్ణితివతు" ఎన్టు ఏతచ్చబ్ధార్ధజై
యుమ్, "పువనియెల్లామ్పడై త్తవనే" ఎన్టుమ్, "తేనరైయు మళురరై
యుమ్ తిజైకరైయుమ్ పడై త్తవనే" ఎన్టుమ్ ఉత్పాదకత్వన్తాలే నారా
యణశబ్దార్ధజైయుమ్, "అణియురువిన్దీరుమాలై" ఎన్టు క్రీమచ్చబ్ధార్ధ
జైయుమ్, "కడల్కిడన్ద పెరుమాలై" ఎన్టు క్షీరార్ణవని కీతన శబ్దార్ధ
జైయుమ్, "వడమతురై నిన్టుమ్వన్దు" ఎన్టు ఆగతశబ్దార్ధజైయుమ్,
"కణ్ణివర్ తమ్మనమ్పల్లగుమ్" ఎన్టుమ్ "కన్దూర్ శేర్ కణ్ణిపురమ్"
ఎన్టుమ్ మధురాపురి శబ్దార్ధజైయుమ్, ప్రతిపాదిక్కైయాల్ ఆపాది
చూడమ్* కృష్ణపురినాయకనాన శౌరిరాజ వైభవజైయే ప్రతిపాదిత్త
తాయిన్దా.

తాత్పర్యము:—సర్వవ్యాపకుడై సమస్తకల్యాణగుణపూర్ణుడై సర్వకారకుడై
సకలమైనవారికి సర్వవిధబంధులై, నిరతిశయశౌన్దర్యముగల ప్రేమ నిఖిలబంధులగు
తానాశ్రయింపఁగియుండియు అరక్షణముకూడ విడనాడఁజాలని భోగ్యతగలవాఁడును

* కృష్ణపురి - తిరుక్కణ్ణపురిమ్.

అట్టి పిరాట్టికి వుట్టిదైన క్షీరాబ్ధిని అందుచు నాగశ యుచవదలి, వేదైకసమధిగమ్యుడై యుండు శ్రీమన్నారాయణుడు ఎల్లవారికి శులభముగ నేవయ్యుసంసుఖటుల భాగ్యమైన మధురాపట్టణమునకు వేంచేసెనని మధురాపురంబులు శివప్రసాది

పెరియవాచ్చాన్నిబ్బై తిరువడిక శేషరణమ్,

శ్రీవిష్ణుపురాణము. ౧-ప అంశము, ౧వ- అధ్యాయము, ౧ వ శ్లోకము.

మూ. పరాశర మునివరం కృతపూర్వాష్టాకక్రియమ్|

మైత్రేయః పరిపప్రచ్ఛ ప్రణిపత్యా భివాద్యచ|| ౩.

అధ్యము — మైత్రేయః—మైత్రేయమహర్షి, కృతపూర్వాష్టాకక్రియమ్— ఆగ్రహింపఁ బడిన, పూర్వాష్టాకమండలి-(ఈ యాదిఁగుడియలు)కృత్యములుగల, మునివరమ్—మునిశ్రే యుండైన, పరాశరమ్—పరాశరమహామునిని, ప్రణిపత్య—ప్రీతిపూర్వకముగ సాష్టాంగముగ నే లఁపడి, అభివాద్యచ—తనప్రవరచెప్పదునమఁకరించియు, పరిపప్రచ్ఛ—ప్రశ్నముజేసెను.

అవతారికై. శ్రోతాక్క భుక్కు ఇప్పిబద్ధమ్ ఆ పుతమమెన్దు ఇతి లేబుబుత్తెన్ పిఱక్కైక్కాక విలక్షణవాన వాచార్యన్బక్కలిలేబుబు త్నువాయ్ అభిజాతనానశిష్యన్ అసరత్తిలే ప్రశ్నమ్బుణ్ణినపడియై చ్చొల్లుకీటతు

వ్యా ౧ * (పరాశరమ్) , సహవాచవ్యాసః పరాశర్యః' ఎన్దు వేదాచార్యునాన శ్రీవేదవ్యాస భగవానుక్కుమ్ ఇవనోఁత్తై సంబ న్ధత్తాలే ఆ ప్తిశొల్ల వేణ్డుమ్బుడి శ్రుతియిలే ఆ ప్తవాకప్రసిద్ధనానవనై.*౨. (పరాశరమ్) వైదికపక్షత్తుక్కు శత్రుక్కుళాన బహ్యకుదృష్టికత్తై ప్రమాణతర్కజ్ఞతాకీట శరజ్ఞతాలే హింసియానిన్త్తా నెన్త్తాకవుమామ్. అథవా, * 3. (పరాశరమ్) ఆ న్తర శత్రుక్కుళాన రాగద్వేషాదికత్తై శమదమాదికతాలే హింసియానిన్త్తా నెన్త్తాకవుమామ్

(మునివరమ్) భగవద్విషయత్తిల్ మననకీలరానవర్కళిల్ ఉ త్కృష్టనానవనై. ఇత్తల్జ్ఞానసమృద్ధిశొల్లుకీటతు (కృతపూర్వాష్టాక

(క్రియమ్) ఎఱ్ఱ ఇవ్వ పాసనత్తుకు అజమాక శాస్త్ర చోదితమాయ్ జ్ఞాన పూర్వక మానానుస్థానముమ్ అనుస్థితమానసమయ త్తిలే. “కృతపూర్వాష్టాకక్రియమ్” ఎన్దై యాలే సత్వోత్తరకాల త్తిలేయెన్దై. ఇత్తాల్, ఎసిష్టన్ అన్యపరినాయరుక్క త్తిశఙ్కు శెన్దు కేట్టాటోల్లన్దికే, ఆచార్య ననన్యపరనాయరుక్కిట సమయ త్తిలే కేట్టానెన్దై పరపక్షప్రతిక్షేపమృణ్ణుకీటపోతు అవసరమన్దు, ఉపాసనకాలముమ్ అవసరమన్దు, తదజమాన వనుష్ఠానసమయముమ్ అవసరమన్దు, ఆకై యాలే, కృతకృత్యనాయ్ తన్నుడైయ జ్ఞానత్తుకు వీడివేట్టచూన అవసర త్తిలేకేట్టానెన్దై. (మైతే) యజ్ఞ్యవల్క్య భగవానై ఇడగ్గలిలే ప్రశ్నమృణ్ణిష్టోరుమ్ బ్రహ్మవిదుషియాన మైత్రీసుతనాకై యాలే అవసర త్తిలే ప్రశ్నమృణ్ణుకై తన్నెన్ది త్తివ్వతన్దు, తన్నుడైయ పిటప్పాలేవన్ద తెన్దై. అన్ది యిలే, *కేకయమిత్రయు ప్రళయే త్యాదినూత్రత్తాలే నిష్పన్నచూయ్ క్కిడక్కిటతాకవుమామ్, (పరిపరచచ్చ) ఒగువారై శొల్లుకై యవేక్షితమానపోతు కణ్ణుకైట్టాతపడి వీన్నేయరుక్కవుజ్జడవతన్దు, కణ్ణుడుమృడిపార్శ్వ త్తిలేయరుక్కై శిష్యనుక్కుప్రాప్తమ్. అన్దఘాన త్తిలేనిన్దుకేట్టానెన్దై (పరిపరచచ్చ) నిన్దై తవర్ధ త్తిలే ఆచార్యనుదారనామృడిపాడేయై కేట్టానెన్దై. అతాకిటతు - “యన్దయళ్ళుజగద్భ్రష్టాన్” ఎన్దు సామాన్యత్తిలే ప్రశ్నమాయ్, విష్ణోస్సతాశాదుద్భూతమ్” ఎన్దువిశేష త్తిలే ఉత్తరమామృడికేట్టానెన్దై. (పరిపరచచ్చ) అన్ది యిలే, “పరి” ఎన్దిటతు సాకల్యరచనమాయ్, జ్ఞాతవ్యజ్గళైయడైయ కేట్టానెన్దైకవుమామ్. (ప్రశివత్య) పతనమాకిటతు సర్వావయవగ్గళమ్ తరైయిలే పొరున్ద విఱ్ఱుకై ; నివతనమాకిటతు ఆన్తరమాన వభిమానముమ్ భగ్నమాయ్ విఱ్ఱుకై, ప్రణివతననూకిటతు- ఇతుతానేవిహితమెన్దిరుక్కై యన్దికే ప్రీతిపూర్వకమాక విరుక్కై. (అభివాద్య) స్వనామ తై ఆవిష్కరిత్తుకొన్ణుపాదోఽసజ్గహణమ్ పణ్ణుకై, (చ) ఆచార్యకృతకల్ అనుష్ఠిక్కిక్కడవ వినయజ్గళై సముచ్చయిక్కిటతు.

తాత్పర్యము.—జ్ఞానముచేత కర్మకృతలను నశింపఁజేయువారును, వైరాగ్యము చేసి నిర్వియమములను జయించినవారును, భక్తిచేత గ్రగఙ్జులును, వేదముందును వరమాపులుగా జెప్పఁబడిన వారునైనవరాళర మహామునులు, పూర్వాక్షామందు జేయఁదగిన నిత్యోర్వాక్షాసంబుసలిపి శుభాశీయలై యుండఁవారి ముఖ్యశిష్యులైన మైత్రేయమహాముని సాష్టాంగ సమస్కారము జేసి తనప్రవర నయసంధించుచు వారిపాదారవిందములగు పట్టుకొని సమయమునరీక్షించి మిక్కిలి విషయ పూర్వకముగా నిట్లు పలువిధములుగాఁ బ్రశ్నముచేసిరి

పెరియ వాచ్చాన్బిల్లై తిరువడిక శేశరాయ్.

శ్రీరఙ్గరాజస్తవము, ౨-వ శతకము, ౧౯-వ శ్లోకము.

మూ. అదౌ వేదాః ప్రమాణం స్మృతి రుపకరుతే సేతిహస్తైః పరాణైః
న్యాయైస్సార్థం త్వదర్పా విధిముహరిపరిక్షీయతే పూర్వభాగః ।
ఊర్ధ్వోభాగ స్త్వదీహః గుణ విభవ పరిజ్ఞాపనైః స్వత్ప్రదాప్తా
వేద్యోవేదైశ్చ సర్వైరహ మితి భగవత్ స్వేనచ వ్యాచకిర్థః ॥ ౪.

అర్థము అదౌ—ప్రథమమును, వేదాః - వేదములు, ప్రమాణమ్ - యథార్థజ్ఞానమును బుట్టించునది, స్మృతిః-ధర్మశాస్త్రము, సేతిహస్తైః-(క్రియామాయణము మొదలగు) నితిహస్తములతోఁగూడిన, పరాణైః - (అష్టాదశ) పురాణములతోను, న్యాయైస్సార్థమ్ - మిహంసాన్వాయగులతోను గూడినవై, ఉపకరుతే- సహకరించుచున్నది. పూర్వభాగః - (వేదమందిరి) మొఁటిభాగము, త్వదర్పావిధిముహరి, దేవరవారి తిరువారాధనవిధియందు, పరిక్షీయతే - పర్యవసించుచున్నది. ఊర్ధ్వో - మీదైన, భాగః- అంశము, త్వదీహఃగుణవిభవ పరిజ్ఞాపనైః- దేవరవారివ్యాపార గుణైశ్చైర్వర్తములయొక్క ప్రతిపాదనములచేత, త్వత్ప్రదాప్తా - దేవరవారి సేవపాదములను పొందుటయందు, పరిక్షీయతే - పర్యవసించుచున్నది. భగవత్ - జ్ఞానము మొదలగు నాఱుగుణములతో గూడుకొనినస్వామి! సర్వైరపి - సమస్తములైన, వేదైశ్చ- వేదములచేతను, అహమ్ నేను, వేద్యః - తెలిసికొఁదగినవాడను, ఇతి - అని, స్వేనచ - తనచేతను, వ్యాచకిర్థః- వ్యాఖ్యానముఁ జేసితివి

అవతారికై. ఈశ్వరననుమూన ప్రమాణసిద్ధ సెన్టుశొల్లుకిఱవాడి పక్షప్రతిక్షేప తైప్పణ్ణిక్కొండ్లు సకరికరమానకృత్స్న వేదమే. ఇన్విషయ త్తిల్ ప్రమాణమెన్టుమ్ పూర్వోత్తరభాగక్ల భిరణ్ణిమమ్ అవనే ప్రతిపాద్యసెన్టుమ్శొల్లి ఇవ్వర్ధత్తిల్ క్రిగీతోత్తమాన భగవద్వచన తైయుమ్ మూతలిక్కి-తార్. అతిల్ ముట్టుడవేదప్రమాణమున్డాకిలితే ఇన్విషయత్తిల్ ప్రమాణమావ తెన్నిల్, అతుముట్టుడమున్నమ్ సుదృఢప్రమాణమెన్టితార్.

వ్యా (ఆదా) భగవత్స్వరూపరూపవిభవారాధనాదికల్తై అకలకల్టప్పేవీవాక్యతర్కజ్ఞా లే ఉపపాదిక్కొండ్లు, ఇతు ఉపపాదిత పడి అగ్నికియతు, ప్రమాణమాకప్పే శీలోమెన్టు ఇతివ్రపడ వేన్డాతపడి కృత్స్న వేదముమ్ ముట్టుడ సుదృఢప్రమాణమెన్టితార్. (ప్రమాణమ్) సమ్యక్కాన ప్రమితిక్కు సాధనమితే ప్రమాణమావతు. ఆసమ్యక్త్వహేతుభ్రమవిప్రలంభాదికారణదోషముమ్ 'నేనమ్' ఇత్యాదిబాధక ప్రత్యయముమితే. కారణానపేక్షముమాన్, అతుతాన్ అపారుషేయము మాకైయాలే కారణదోషబాధక ప్రత్యయజ్ఞభిలై యెన్టిట్టు ప్రమాణమాకక్కడవతు

ఇప్పడి ప్రమాణమాకిఱతు, ఇప్రామాణ్యత్తుక్కు ఆలంబనవ్యక్తికల్తానెతు, చక్షురాది కరణజ్ఞలో వెన్నిల్, * ౧ (వేదాః) కాచతిమిరాదిదోష సంభావనైయు ముడైత్తాయ్ అనిత్యజ్ఞభుమాన వవై యన్టియే, "వాచావిరూప నిశ్యమా" ఎన్టుమ్. అనాది నిధనాహేమా వాగుశ్చస్తాస్వయంభువా" ఎన్టు జ్ఞొల్లుకిఱపడియే అనాదినిధనావిచ్ఛిన్న సుప్రవాయమాన్, నిత్య నిర్దోషమాన్, భ్రమవిప్రలంభాదిదోషగర్భరహితమాన వేదజ్ఞ. * ౨ (వేదాః) "వేదయతి" ఎన్టిట వ్యుత్పత్తియాశే. సవిఘాటికనాన భగవానుక్కు ప్రతిపాదకతయూ ప్రమాణమాకిఱతు. "వేదయతి" ఎన్టు ఇరుపిఱిరై

యటిపిక్తయావతెన్, “యోబుధ్యతే సపరాన్ బోధయతి” ఎష్టు
తా నటిన్దాల్ పిన్బుల్లవో పిటరై యటివిప్పతు, “నేతి నేతి” ఎష్టుమ్
“కల్లణ్ణావేద” ఎష్టుమ్ “యతోవాచోనివర్తనే” ఎష్టుమ్ “యతో
సవేదామససానహైసమనుప్రవిశన్తి” ఎష్టుళ్ళొల్లుకిఱపడియే తానక
ప్పడనెళ్ళాలుజూడ అటియమాట్టిగ్గోల్లై ఎష్టు శొల్లచ్చెయ్ తే పిఱ
రై యటివిక్కుమ్మడియెన్నెన్నిల్, బుట్టై యటికై యావతు- వస్తువిరుద్ధ
పడియే యటికై యితే. ఇట్లుమ్ “సత్యంజ్ఞానమనంత్రబ్రహ్మ” ఎష్టుమ్
“బృహతిబృంహయతిస్తాదుష్యతేపరబ్రహ్మ” ఎష్టుమ్ “స్వరూపేణగు
ణైశ్చయత్రానపధికాతిశయమ్” ఎష్టుమ్ “తవానన్తగుణాస్యాపి”
ఎష్టుమ్ “అనన్త్యాత్ ప్రథమాశిః” ఎష్టుమ్ “అనపధికాతిశయాస
త్ఫల్యయకల్యాణాగూగణః” ఎష్టుమ్ శొల్లుకిఱపడియే ఎస్టు స్వరూపగుణ
బిభాల్ అపరిచ్ఛిన్నమాకై యాలే అపరిచ్ఛిన్న మెష్టటికై యితే. అపరిచ్ఛి
న్నజైప్పరిచ్ఛిన్న మెష్టటికై యాకిఱతు - నీల పైప్పీతమెనిఱమాత్రమి
తే. అపరిచ్ఛిన్న వస్తువై అపరిచ్ఛిన్న మెష్టటికై యాల్ స్వజ్ఞానత్తుక్కుళ్ళు
తైయిలై. పరజ్ఞానత్తుక్కుళ్ళు తైయిలై. వేదపురుషన్టానే “వేదాహమే
తంపురుషమ్” ఎష్టు ఇవ్వస్తువై యటివేనెన్టాయ్ అటిన్దపడియెన్నెన్న.
“మహాన్తమ్” ఎష్టు అపరిచ్ఛిన్న నెష్టు అటిన్దేనెన్టానితే వైదికాగ్రేసర
యమ్ “అహ వేత్తిమహార్తానమ్” ఎష్టుమ్ “యేచవేదవిదోవిప్రాయే
చాథ్యాత్తవిదోజనాః తేవరన్తిమహాత్మానమ్” ఎష్టుమ్ శొన్నార్ కలితే.
ఇవర్తై యువబృంహి త్తథక్తర్కభుమ్, “అటిన్దపవేదమ్” ఎష్టుమ్,
అటిన్దపడియెన్నెన్న, “అరుమ్బురుళాతల్” ఎన్టార్ కలితే నిషేధకవా
క్యన్దో తన్నిలున్, “నేతి నేతి” ఎష్టుమ్ “అప్రాశ్యమససాసహ” ఎష్టుమ్
మనుష్యానందోడగ్గిబ్రహ్మనందత్తశ్రుమ్ బిచ్చుక్కొన్డుమేల్ అపధియైప్పేళి
క్కొడుహొన్డు, మేలోరనిధికాణానైయా లే ఇవ్వళవెనిఱ ఇయన్తారాపి
త్యత్తైప్పోన్చొన్న పిత్తనైపోక్కి నేరాకత్త ఇష్టజ్ఞానమిట్టై యెష్ట
తేనే. ఇప్పడి తాన్ పొన్దు పురైయు మఱిపిక్కిఱతు తాన్ ఒన్దిరట్టో

వెన్నిలో, *3 (వేదాః) • ఋచో యజుః సింహాని తథేవాధర్వణానిచ” ఎన్నిటపడియే ఋగ్యజుస్సానూ ధర్వాత్త కమాన చతుర్విధకోటియిలు మడైప్పుణ్ణు. “అనంతావై వేదాః” ఎన్నిటపడియే, కాణ్వనూభ్యన్దినాదిభే దత్తాలే అసంఖ్యతమాయరుక్మమ్ “యేచేమేతః సిద్ధితాః” ఎన్ను మాప్పోలే సాక్షికళ తనైయు జ్ఞాన్లు ప్రమాణదాధ్యక్షుక్కు ఉలు పెన్దిరుక్కితార్. “ఏకస్సన్దిగేకా ర్యేవస్తుని” ఎన్టు ఒరు తను పపాద కనానపోతితే ‘జ్ఞానాదసన్నికృష్టే రేవిజ్ఞానమ్’ ఎన్టుమ్ “అపాపే హికాస్త్ర మర్థవత్” ఎన్టుమ్ శొల్లుకిటపడియే ప్రమాణాన్తరా విషయ మాన భగవద్విషయత్తిల్ ప్రమితి జనకమామ్బాతు, కార్యార్థత్తో డు పరినిష్పన్నవస్తువోడు చాళియట బోధజననశక్తమాన వేదమే యాకక్కడవతు. వ్యాప్తియై ఉపజీవిక్కిట అనుమానత్తైయిట్టు సాధిక్కుమ్బాతు వ్యాప్తిసిద్ధిమాయ్ దృష్టాన్తగతమాన కర్తవ శ్యత్వాదికల్ ఈశ్వరనుక్కు ప్రసగ్గిప్పతుజ్ఞాయ్యుమ్ ఇవనుక్కు సజా తీయమా యిరుక్కుమ్ దృష్టాన్తయుజ్ఞాకైయిల్, “నతత్సమశ్చాభ్య ధికశ్చదృశ్యతే” ఎన్టుమ్ “నతత్సమోస్త్యభ్యధికః కుష్ఠోన్యో లోక త్రయేష్య ప్రతిమప్రభావ” ఎన్టుమ్ “నాన్తినారాయణసమం సభూ తంసభవిష్యతి” ఎన్టుమ్ సమాభ్యధిక నిషేధమ్పణ్ణుకిట ప్రమాణబలం కుక్కు నైరర్థ్యముమ్ ప్రసగ్గిక్కుమ్. అకైయాల్విషయత్తిల్ ప్రమా ణమామ్బాతు వేదమే యాకక్కడవతు. వేదద్దానే నిరపేక్షమాకబ్రహ్మ డే ప్రమాణమాయరుక్కిటపడియాలే ఉక్తదోషజ్ఞల్ వారాతు.

అనాల్ “వేదోఽథో ధర్మమూలం స్మృతి కీలేచ తద్వి దామ్” ఎన్టుమ్ “శ్రుతిస్తేష్ఠిత్తి స్సదాచారః” ఎన్టుమ్ పృథ గుపాత్తిసూయ్, సహపరితమాన స్మృత్యాదికలకుక్కు క్రిత్యమేక ! వేదత్తాలే చరితార్థమాకిల్, స్మృత్యాదికలకుక్కు క్రితకర త్యాదికళాలే అసర్థక్యముమ్, ఇవై తాక సముచ్చిత్యప్రమాణమాకిటతాకిల్, కేవల

వేద త్రిమితీయ ప్రామాణ్యత్తుక్కు వై కల్యముమ్, మూలమానవేద త్రి
 నుజ్జేయ ఉపజీవ్యత్వహానిగము వారాతో వెన్నిల్, (స్త్రుతిరుపకురు
 తేనేతిహానైః పురాణైః.) ఇత్యాది ‘‘ధర్మేప్రదీయమానేతు వేదేనకర
 ణాత్తనా । ఇతికర్తవ్యతాభాగం మీమాంసాపూరయిష్యతి’’ ఎఱ్ఱ
 ప్రతిపాద్యార్థత్తిల్ ప్రమితిజనకమామ్నోతు వేదమే కరణమాయురు
 క్కుచ్చెయితే, పరినిష్పన్నమాన కారణత్తుక్కు ఇతి కర్తవ్యతారూ
 పేణ ఉపకారమాకైయాలే కుజైయిలై. ఇతు ఉపకారకమామిడ త్తిల్
 స్త్రుతికళెన్న, ఇతిహాసపురాణజళెన్న, న్యాయమెన్న, ఇవద్భీల్ అన్య
 తరల్తాలే యమైయాతో, ఇవైయెల్లామెన్నెన్నిల్, ఇవద్భుక్కు త్తని
 త్తనియే కృత్యభేదముజ్ఞాకైయాలే పునగు క్తజ్జభిష్టు అతిల్ స్త్రుతి
 కళినాల్ వేద త్తిల్ పూర్వభాగార్థవిశదీకరణముమ్, ఇతిహాస పురాణ
 జళినాల్ ఉత్తరభాగార్థవిశదీకరణముమ్ పణ్ణప్పడుకిఱుతు. అతిల్ ఇతి
 హాసమ్ సౌలభ్యకవరమ్, పురాణమ్ పరత్యైకవరమ్. ‘‘న్యాయైః’’
 ఎఱ్ఱ శీతా కల్ప వ్యాకరణ నిరుక్తిచ్చర్మో జ్యోతిషమాకిఱ పడజ్జ
 మెన్న, మీమాంసైయెన్న ఇవద్భుక్కు ముపలక్షణమాయురుక్కి
 ఱుతు. ఆకైయాల్ అజ్జభిభుమ్ న్యాయమీమాంసైకభుమ్ వాక్యార్థ
 విచారణమెన్న. వాక్యార్థమాన పదసర్లస్వరాతి నిర్ణయమెన్న ఇవ
 ద్భీల్ వినియుక్తమాకైయాలే ఉభయ భాగత్తుక్కుమ్ సాధారణ
 మాయురుక్కిఱుతు. ఆకిఱత్తాల్ ‘‘పురాణన్యాయమీమాంసాధర్మశా
 స్త్రాజ్ఞమితితాః వేదాస్థానాని విద్యానాథర్మస్యచ చతుర్దశ’’ ఎఱ్ఱమ్
 ‘‘అఙ్గానివేదాశ్చత్వారో మీమాంసాన్యాయవిస్తరః । పురాణంధర్మశా
 స్త్రం చ విద్యాహ్యేత శ్చతుర్దశ’’ ఎఱ్ఱమ్ ‘‘శీతాయాంపర్లశిత్తా పద
 సమధిగమ్యా వ్యాక్రియానిర్వచోభ్యాం చదశ్చదశ్చిత్తా స్యాద్యమయతి
 సమయంజ్యోతిషంరజ్జనాథ । కల్పేనుష్టాసముక్తాహ్యుచిత గమితయో
 న్యాకాయమీమాంసయోస్సన్య దర్థవ్యక్తిః పురాణస్త్రుతిషు తదనుగా
 స్త్వాంవిచిన్వన్తివేదాః’’ ఎఱ్ఱమ్మొల్లుకిఱపడియే. అఙ్గాది సహితమా

నవేదమే ప్రమాణమెన్యు శొల్లుకిఱు వేద త్రినుడైయ ప్రాథాన్యజ్ఞై
 యుమ్ ఇతరజ్ఞభినుడైయ అవ్రాథాన్యజ్ఞైయుమ్మనీయితే , సేతిహా
 నైఃపురాణైః న్యాయైస్సాన్ధంస్సృతిరుపకురుతే” ఎన్యు “విభేత్యల్ప
 శ్రుతాద్వేదో మామయంప్రతరిష్యతి । ఇతిహాఃపురాణాభ్యాంవేదం
 సముపబృంహయేత్” ఎన్గిఱపడియే అసజ్ఞాతమానకృత్స్నవేదజ్ఞై
 యుమ్ వేదాన్తైయుమ్ కబళీకరిక్తైక్కిడాన అళవిల్లాత మన్దమ
 తికళే నస్తైనలియిల్ శెయ్వతెన్నెన్యు భయప్పడుకిఱ వేదజ్ఞభిక్కు
 ఉపబృంహాణ ముఖత్రాలే భయనివృత్తియైప్పణ్ణి ఉపకరిక్కిఱతెన్నాకపు
 మామ్. స్మృతిశబ్దార్థదాన్ - “స్తర్యతే” ఎన్గిఱ పృథ్వీతియాలే ఆచార్య
 ముఖత్తిల్నిన్యు మధిగతమాన వేదార్థజ్ఞై అర్థరాసనైయాలేనినైత్తు
 ప్రబన్ధీకరిక్తైక్కి. ఇతిహాసమావతు- “ఘోవై వేదాంశ్చ ప్రహిణోతి
 తస్తై” ఎన్గిఱపడియే కూటస్థనా యిరుప్పా నొరు ఆచార్యక ఒరు
 శిష్యునుక్కు ఉపదేశిత్తు అవ్యళవిలే తలై కాయ్న్దు పోక్తయన్ది
 యిలే, “ఇతిహాసేత్రాయతే” ఎన్యుమ్ “శ్చోచ్చక్తంపురుకుత్సా
 యభ్రగుజేనర్తదాతతే। సారస్వతాయతేనాపి మమసారస్వతేనచ”
 ఎన్యుమ్ “వివస్వాన్మనవేప్రాహమనురిక్ష్యాకవేబ్రవీత్। ఏవంపరంపరా
 ప్రాప్తమ్” ఎన్యుజ్ఞొల్లుకిఱపడియే అన్దవేదార్థజ్ఞై గురుపరంపరై
 యాలే అవిచ్ఛిన్నసంప్రదాయమామ్బడిప్రవర్తిప్పిక్తైక్కి. పురాణమా
 వతు- “పురాసింపః” ఎన్న్దాయ్, అనాదియానవేద సిద్ధాన్తజ్ఞై మాతన
 మాక ప్రబన్ధీకరిక్తైక్కి. న్యాయమావతు- పూర్వపక్షసిద్ధాన్త యుక్తిక
 థాలే అపార్థజ్ఞై యారాయ్న్దు నిష్కర్షిత్తుక్కిడుక్తైక్కి. ఆక
 ఇప్పడి సాజ్ఞమాయుమ్ సశిరస్కమాయుముళ్ళ కృత్స్న వేదముమ్
 బ్రహ్మ ప్రతిపాదకమాక్తయాలే ప్రమాణమెన్దై శొల్లుకిఱు.

అతుశెయ్యమ్బడియెన్ ? “ఆగ్నయేపధికృతే పురోదాశమ
 ఘ్నకపాలం నిర్వపేత్” ఎన్యుమ్ “వాయవ్యంశ్వేతమాలభేతభూతి

కామః” ఎష్టుమ్ “విద్ధి చరుం నిర్వపేత్స శుకామః” ఎష్టుమ్ ఇత్యాది
 కథాలే అగ్నిద్వాది దేవతా స్తరజ్జలై యమ్ తదుపాసనజ్జలై యమ్మన్తో
 ప్రతిపాదిక్కిఱతాక త్తోబ్బుకిఱతెన్నిల్, (త్వదర్చావిధిముపరిపరిక్షీ
 యతే పూర్వభాగః) అవిడత్తిల్ ఉన్నైయే ప్రతిపాదిక్కిఱ తెన్ని
 ఱార్. “కాకస్య కాష్ట్యాత్ శబళః ప్రసాదః” ఎష్టు అగ్నిద్వాదిదేవతా
 విశేషజ్జలై ప్రతిపాదియానిఱ్కు నన్నై ప్రతిపాదిక్కై యావలెన్నె
 న్నిల్; ఇష్టా పూర్తంబహుథాజాతం జాయమానం విశ్వంబిభర్తిభు
 వసస్యనాభిః” ఎష్టుమ్ “యత్కరోషి యదక్షాసి యజ్ఞహోషిదరా
 సియత్” యత్తపస్యసి కాస్తేయతత్కురుష్వమదర్పణమ్” ఎష్టుమ్ “యే
 యజన్తి పితౄన్ దేవాన్ బ్రాహ్మణాన్ సహుతాశనాన్ । సర్వ
 భూతాస్తరాత్మానం విష్ణుమేవయజన్తితే” ఎష్టుమ్ “అన్నాదిసర్వయ
 జ్ఞానాం భోక్తాచప్రభురేవచ” ఎష్టుమ్ “సబ్రహ్మసశినస్సేన్ద్రాస్సత్తరః
 పరమస్వరాట్” ఎష్టుమ్ “ఏనమేకేవద స్త్యగ్నిం మమతోన్యే ప్రజాస
 తిమ్ । ఇన్ద్రమన్యేపరేప్రాప్తం ఆపరేబ్రహ్మశాశ్వతమ్” ఎష్టుమ్ ప్రమా
 ణగణజ్జభుపసాదిక్కిఱపడియే సమాఖ్యైక్కు బాధకమాన శ్రుతిలి
 జ్జప్రకరణాదియాన ప్రబల ప్రమాణతాలే తత్తత్ప్రదేశానుగుణమాన
 అవయవశక్తియాలే యాతల్, పర్యవసానవృత్తియాలే యాతల్,
 అవోశబ్దజ్ఞో దేవరుక్కే వాచకమాత్రయల్ అవ్యాక్యజ్జభుమ్
 దేవరుడైయ సమారాధనప్రకార తైచ్చొల్లిబ్బొకక్కడవతు, (త్వదర్చా
 విధిముపరి) “యజ్ఞేనదానేనతపసానాశ కేస” ఎష్టుమ్ “విర్ణాశ్రమా
 చారవతా పురుషేణపరఃపుమాన్ । విష్ణురారాధ్యతేపన్దా నాన్యః”
 ఎష్టుమ్ అల్లుకిఱపడియే దేవరుడైయ సమారాధనతైచ్చొల్లుకిఱతు,
 నమ్మడైయ అర్చనమాకిల్ శొల్లుకిఱతు, నమ్మడైయ స్వరూపవిశేషమా
 కచ్చొల్లుత్తట్టెన్నెన్నిల్, (అర్చావిధిముపరిపరిక్షీయతేపూర్వభాగః)
 సేరాక శబ్దాదివిషయజ్గలిలే ప్రవణరాన సంసారిచేతనరై ఇతోవిముఖ
 రాక్కి నల్వబ్బీయేపోక్కు కైక్కుర్తానే పణ్ణకైయాలే అతిలే ఉషక్షీణ

మాయితీలు పూర్వభాగమిరుప్పడు. ఆకైయాలే స్వరూపాది ప్రతి
పాదసత్తుక్కు అవసరమిట్లైయాయితీలు. ఏతేనుమాక సంసారికభు
జ్జైయ హితప్రవృత్తియాకిల్ ఇతుక్కు కృత్యమ్, ప్రాప్యస్వరూపత్తై
యుమ్, ప్రాప్తిస్వరూపత్తైయుమ్, ప్రాప్త్యస్వరూపత్తైయుమ్, విరోధి
స్వరూపత్తైయుమ్, ఫలస్వరూపత్తైయుమ్ ముతల్ తన్ని లే అటివిక్కు
త్తట్టెన్నెన్నిల్, అతువొణ్ణాతు, ముతల్ పట్టువిలే తవటియేథామ్ ప
ట్టువిలేయేఅడివై క్కప్పొకాతితే. త్త్యన్నపానాదికలిలేపరక్కాసనై
పణ్ణి పోరుకిఱవనై శడక్కెన అవై హేయమ్, 'ఇప్పోతే అనర్థకర
మాన శరీరత్తైవిట్టు మోక్షత్తై ప్పెలు ఎన్ఱుశొన్నాల్, 'అపసర్వేద
సామోక్షకథా ప్రస్తావగన్ధతః' ఎన్నిఱపడియే ఖవణముఖమ్ కెట్టుక్కట్టి
యుమాకైయాలే అషనుకన్ద సాంసారిక ఫలజ్గలిలేయిట్టిన్దు అవనుక్కు
భోగవిరోధియాన శత్రుక్కులై పోక్కుక్కులై శ్యేనవిధియైఉపదేశిత్తు,
అతుఫలిత్తు, అన్దవాక్యత్తిల్ విశ్వాసమ్ పిఱన్దవాతే భోగోపకరణమా
నదిన్యసంపత్తిమ్కడలాక వృష్ట్యర్థమాక క్కారీరియైవిధిత్తు, అతుఫలి
త్తు, తద్విధాయక వాక్యత్తిలే విశ్వాసమ్ పిఱన్దవాతే, ఇహికనుఖత్తై
క్కట్టిల్ ఆనుష్ఠిక సుఖమ్ సన్దెన్దై క్కాక స్వర్గసాధనమాక జ్యోతిష్టో
మాదికలైవిధిత్తు, అతుఫలిత్తు, తదుపపాదక వాక్యజ్గలిలే విశ్వాసమ్ పిఱ
న్దు, ఇవ్వళపుపుకురనిష్టువృత్తన్న పద పదార్థనాయవివేకియానవనుక్కు
'అన్తవదేహాస్యతద్భవతి' 'నహ్యధువైః ప్రాప్యతే' 'ప్లవాహ్యేతే అ
దృఢాయ జ్ఞరూపాః' 'పరిత్యలోకా కర్త చితా బ్రాహ్మణోనిర్వేద
మాయాత్' ఎన్ఱుమ్ 'స్వర్గేపితాతభీతస్య క్షయిష్టోర్నాస్తీనిర్వృతిః'
ఎన్ఱుమ్ 'అబ్రహ్మభవనాల్లోకాః పునరావృత్తిః' ఎన్ఱుమ్ 'ఏతేవైని
రయాస్తాత స్థానస్యపరమాత్మనః' ఎన్ఱుమ్ ఉపదేశిత్తు, శ్చన్ద ప్రమా
ణానుసన్ధానమ్ పణ్ణి నిర్విణ్ణానానవనుక్కు మోక్షశాస్త్రత్తిల్ అధి
కారమాకైయాలే మెళువివనై ఇతిలే మాట్టులై క్కాక ముట్పడ
కిర్తభాగమే ఉపదేశ్యమాకక్కడవతు.

అహియతు, పూర్వభాగమానతు ఇవనుచైయ సత్కర్మ ప్రవృ
త్తిక్కురియ నిష్క్రమి త్రికకామ్య రూపమాన విహితకర్తృజ్ఞతైయుప
దేశితతాకిల్ ఉత్తరభాగత్తుక్కు కృత్యమెన్నెన్నిల్, (ఉద్ధౌభా
గ స్వదీహగుణవిభవ పరిజ్ఞాపనైస్త్వదాస్తా) ‘కషాయపక్షిక
ర్వాణి జ్ఞానస్తుపరమాగతిః కషాయేకర్తృభిఃపక్షేతతోజ్ఞానప్రవర్తతే’
ఎన్టుమ్ ‘అవిద్య యామృత్యంతీర్త్వా విద్యయామృతమశ్నుతే’ ఎన్టుమ్
‘అహింసాసమాధిభిః । సరాణాంక్షీణపాపానాంకృష్ణేభక్తిఃప్రజాయ
తే’ ఎన్టుజ్ఞాన్లుకిటఁడియే పూర్వభాగోదితమాన కర్తృనుష్ఠానత్తాలే
మృదితకషాయనానవనుక్కు భగవత్ప్రాప్తి సాధనతీయా అనంతరప్రా
ప్తమాన బ్రహ్మస్వరూపగుణ విభవచేష్టాది జ్ఞానమ్ పణ్ణవిక్కిఱతు.
ఇవ్వర్ధననై ‘అథాతోబ్రహ్మజ్ఞానా’ ఎన్టుమ్ ‘కర్తృభిఃమాదన
స్తరం తతవవహేతోః బ్రహ్మజ్ఞాతవ్య మిత్యుక్తంభవతి’ ఎన్టుమ్ ఆభి
యుక్తర్కల్ పేశినార్కభితే (ఉద్ధౌభాగః) ‘శ్రుతిశిరసివిదీప్తే’
ఎన్లుపడియే సద్వారకమాకభగవత్ప్రతిపాదనమ్పణ్ణకిట పూర్వభాగ
త్తిక్కుట్టిల్ ఆవ్యసహితభగవత్ప్రతిపాదనమ్ పణ్ణకైయాలే ఇవాన్స
త్తియెప్పల్ ఎన్లు తుక్కుమ్మేలానభాగమెన్లుతార్, ఇచ్ఛాగ త్తిల్ ప్రతి
పాదిక్కిఱవర్ధనానేతెన్నిల్, (త్వదీహగుణవిభవపరిజ్ఞాపనైః) ఈదృశ
మాన అర్థజ్ఞాన్లుతార్. (త్వదీహేత్యాది) ఒరువనై యెరువన్ పేశు
కైయావతు - అవనుచైయ తోట్టిల్లైయుమ్ గుణజ్ఞతైయుమ్ పెరు
మైకతైయుమ్ పేశుకైయితే ఆకైయాలే ఇన్లుమ్ దివ్యాపదానజ్ఞతై
యుమ్ కల్యాణగుణజ్ఞతైయుమ్ ఉభయవిభూతియోగతైయుమ్ పేశు
కిఱతు. (త్వదీహ) జగద్రక్షణోపయోగియాకః బహుశ్యామ్’ ఎన్లు
సజ్గుల్పన్తోడక్క మాన అన్తప్రవేశనియమన వ్యాపారజ్ఞతైయుమ్,
హిరణ్యరావణశిశుపాలాదిపథ చాత్య సారభ్యాదిపరత్వసూచకమా
యుమ్ సౌలభ్యసూచకమాయుమిరుక్కిఱ దివ్యాపదానజ్ఞతైయుమ్శొ
న్లుకిఱతు. ‘వేష్టాతప్యప్రమేయస్యవ్యాపిన్యవ్యామాత్మత్తికా’ ఎన్టుమ్

“క్రీడాహారేరిదంసర్వంక్షరమిత్త్యపథ్యాతామ్” ఎఱ్ఱమ్ “క్రీడాజగత్పతేస్తస్యచంద్రతస్సంప్రవర్తతే” ఎఱ్ఱమ్ ఋషికల్ పేశానిష్టార్ కళితే. ఇప్పటికివాత్సనమస్తకామనాయురుక్కిఱవివక్వాపారపరంపరైకతైష్పణ్యకైక్కడియెన్నెన్నిల్, (గుణ) గుణజ్ఞత్ ఇరుద్దవిడత్తి లిరుక్కవొట్టామైయాలే ఎన్నిఱతు. “యస్సర్వజ్ఞస్సర్వవిత్” ఇత్యాదికళిఱ్ఱడియే సృష్ట్యపయోగియాన సర్వజ్ఞత్వాదికళెన్న, స్వరూపగతమాన జ్ఞానానందాదికళెన్న, విగ్రహగతమాన సౌందర్యసౌకుమార్యాదికళెన్న, శరత్వసూచకమాన శౌర్యాదికళెన్న, సౌలభ్యసూచకమాన సౌశీల్యాదికళెన్న, ఆక ఇంద్రనిరవధిక గుణజ్ఞతై ప్పేశుకిఱతు. ఇప్పటి అపరిమిత చేష్టితనుమాయ్ అపరిమితగుణకనుమానవివక్షపక్కు వ్యావృత్తమాయురుప్పతొరు ఇరుప్పిడమాతల్, ఒరుభోగమూలల్, పరికరమాతలిల్లై యోవెన్నిల్, (విభవ) “సర్వస్యశక్తిః” “సర్వస్యేశానః” ఎఱ్ఱమ్, పతింవిశ్వస్య” ఎఱ్ఱమ్ “ప్రధానక్షేత్రజ్ఞఃపతిర్నచేశః” ఎఱ్ఱమ్ “హిరణ్మయేపరేలోకే విరజాబ్రహ్మనిష్కలమ్” ఎఱ్ఱమ్ “క్షరంప్రధానమమృతాక్షరం హరః, క్షరాత్తానావీశతేదేవవకః” ఎఱ్ఱమ్ “దివితిష్ఠత్యైకః” ఎఱ్ఱమ్ “తేనేదంపూర్ణం పురుషేణసర్వమ్” ఎఱ్ఱమ్ “దివ్యోదేవ ఏకోనారాయణః” ఎఱ్ఱజ్ఞాల్లుకిఱ్ఱడియే, నిత్యవిభూతియెన్న, లీలోపకరణమాన భోగభూమియెన్న, ఇవ్యభయవిభూతియైయుముడైయ నెన్నిఱతు. గుణచేష్టాదికళుమ్ భగవద్గతమాకిల్ ఇవ్వేదమ్ శెయ్కిఱతెన్నెన్నిల్, (పరిజ్ఞాపనైః) అహ్నై యుశ్మపడి యటివిక్కిఱతు. “పరి” ఎఱ్ఱ పరితౌ పూర్వకజ్ఞాపనమాయ్, యుక్తితర్కజ్ఞలోచేకూడ సిస్సనేవామాక వటి విప్పిక్కిఱతెన్టాకవుమామ్. అన్తియిలే, పరిజ్ఞాపనమాకిఱతు, విడువేడెడత్తుప్పార్తల్, స్వబుద్ధియాలే అర్థ నిరీక్షణమ్ పణ్ణుకల్ శెయ్కై యన్తిక్కి, “అచార్యాద్ధివిద్యావిదితా సాధిష్ఠంప్రపాయత్” ఎన్నిఱపడి ఆచార్యోపదేశముఖతాలే గహనమాన స్వాత్మతత్వగ్నై యటివిప్పిక్కిఱతెన్టాకవుమామ్.

ఇవై య తివిక్కిఱవిత్రాల్ శ్రయోజన మెన్నెన్నిల్, (త్వత్ప్రదాప్త) “క్షేత్రజ్ఞస్యేవరజ్ఞానాద్విశుద్ధిః పరమామతా” ఎన్టుమ్ “బ్రహ్మవిదాహ్నితిపరమ్” ఎన్టుమ్ శొల్లుకిఱపడియే ఇంద్రజ్ఞానమ్ కై ముతలొక పరమప్రాప్త్యమానవవన్తిరుఁడికల్తై పెన్టుకై. ఈహాది జ్ఞానత్తాలే భగవల్లాభమెన్గైయిల్ ప్రమాణమెన్నెన్నిల్, “తస్యోధీరాఃపరిజానంతి యోనిమరీచినాం పదమిచ్ఛంతి” ఎన్టుమ్ “విష్ణోఃకర్తృణిపశ్యతః” “తద్విష్ణోఃపరమంపదం సదాపశ్యంతి” ఎన్టుమ్ “జన్మకర్తృచమేదిత్యమేవ యోవే త్రితత్వతః” త్యక్త్వాదేహంపునర్జన్తనై తిమామేతి” ఎన్టుమ్ భగవదపదానజ్ఞానత్తాలే భగవత్ప్రాప్తియెన్టుమ్, “ఆనందోబ్రహ్మణోవిద్వాన్మనవిభేతికుతశ్చన” ఎన్టుమ్ “ఆత్మానమనువిద్యవజస్తేయతాంశ్చ సత్యాకామాకామేషం సర్వేషులోకేషుకామచారోభవతి” ఎన్టుమ్ ఇగ్గుణజ్ఞానత్తాలేభగవత్ప్రాప్తియెన్టుమ్, “యోవేదనిహితంగుహాయాగపరమేవ్యోమక, సోశ్చ తేసర్వాకామా” ఎన్టుమ్ “సర్వస్యవశినస్తేవం సర్వస్యాయతనంహరిమ్ | రాజానంసర్వభూతానాంతంవైజ్ఞాత్వావిముచ్యతే” ఎన్టుమ్ “బ్రహ్మవేగబ్రహ్మైవభవతి” ఎన్టుమ్ ఉభయవిభూతియోగజ్ఞానత్తాలే భగవత్ప్రాప్తియెన్టుమ్ శ్రుతిస్తృతికళితానేశొల్లుకైయాలే ఇంద్ర ఈహాగుణవిభవ పరిజ్ఞానత్తాలే త్వత్ప్రదాప్తిక్కుక్కులైయిల్లై. “అదేశ్యమగ్రాహ్యమ్” ఎన్టుమ్ సచక్షుషాగృహ్యతేనాపివాచానాన్యైరేవైః” ఎన్టుమ్ సమోనమోవాచ్యనసాతిభూమయే” ఎన్టుమ్ శొల్లుకిఱపడియే యేక్షుద్రోపకరణంకళానవైభవం వాచ్యనసాగోచరవైభవనాయురుక్కిఱుడైనై పెన్టుమొబ్బతు, “మనసాతువిశుద్ధేన” ఎన్టుమ్ “హృదామనీషామనసాభిక్లిప్తః” ఎన్టుమ్ “భక్త్యాత్వనన్యయాశక్యః” ఎన్టుమ్ శొల్లుకిఱపడియే, సన్నిభూతికనాన దేవరుదైయ జ్ఞానమొట్టియ వేటు కై ముతలొట్టో? “త్వదాప్త” ఎన్నాతే “త్వత్ప్రదాప్త” ఎన్నిటతు విశేషిత్తు స్వరూపానుగుణమాక త్తిరుపడికళే ప్రాప్త్యమెన్గైక్కాక. ఆధ్యాత్మికాది రాపత్రయత్తాలే తత్తరానవర్కళుక్కు, “తద్విష్ణోఃపరమంపదమ్” ఎన్టుమ్

పరమపదప్రాప్తియైచ్చోల్లిల్ దాకభ్రమామ్. ఆక ఇష్టడియాల్ ఊర్ధ్వభాగమానతు- “త్వదీహగుణవిభవపరిజ్ఞాపనైస్తత్త్వదాప్తాపరిక్షీయతే” ఎన్టు శొల్లిల్ దాకటతు “ఈహగుణవిభవపరిజ్ఞాపనైః” ఎన్టిటవిడత్తిల్ ఉపాసనబుడ్డిలోమే యెన్నిల్, ఉపాసనమాకిటతు-త్వదీహగుణవిభవగ్గళియడైయ అవిచ్చిన్నాసు సద్ధానమాకై యాలే అత్తైయత్తిన్ద పోతే ఉపాసనముమ్ శొల్లిల్ దాయ్ విట్టతు.

ఆక ఇత్తాల్ “నతాస్త్వసర్వవచసాంప్రతిష్ఠా యత్రకాశ్వతీ” ఎన్టుమ్ “వేదేరామాయణేపుణ్యేభారతేభరత్నభాగవతేభాగవతేనైవవిష్ణుస్సర్వత్రేగీయతే” ఎన్టుమ్ “విష్ణునామాసవేదేషువేదాస్తేషుచగీయతే” ఎన్టుమ్ శొల్లికిటపడి సకల వేదవేదాన్తగ్గళియమ్ అవనే ప్రతిపాద్యనెన్టుశొల్లిల్ దు, ఇవ్వర్ధతై “వేదైశ్చసర్వైర్వైరహమేవవేద్యః” ఎన్టు తిరుత్తేర్ త్తట్టిలే సర్వలోక నాక్షికమాక చొన్నవవన్తనైయి త్టేఇశై విక్కితార్. (వేద్యోవేదైశ్చసర్వైరహమితి భగవన్ స్వేనచ వ్యాచకర్థ) సర్వైవేదైః-అధీయమాసమాయుమ్ ప్రక్షీర్ణమాయుముళ్ళ కృత్స్న వేదత్తుక్కుమ్ అవనే ప్రతిపాద్యనెన్టితార్. (అహమితి) సర్వాన్తర్యామియాయ్ సర్వసమారాధ్యనాయ్ సర్వఫలప్రదనానవ నెన్టితార్. “బ్రాహ్మణోయేజేతక్షత్రియాయజేత” ఎన్టిట బ్రాహ్మణ క్షత్రియాదిశబ్దశ్చోరజ్ఞాతివిశిష్టపిండద్వారాఅత్త పర్యన్తమాకితాటోలేఆగ్ని ద్వాది శబ్దగ్గళియమ్ తదధిపాన జీవద్వారా నుప్రవేశత్తాలే నమృతవిలే పర్యవసిక్కుక్కడవతెన్టితార్. (వేద్యః) వాచకశబ్దమానతు వాచ్యమానవధా పర్యవసాయియాయల్లతు నిల్లామైయాలే “ఎచసాంవాచ్యముత్తమమ్” ఎన్టుమ్ “అథోవిష్ణుః” ఎన్టుజ్జొల్లప్పడుకిటనామే కృత్స్న వేదప్రతిపాద్యనెన్టు భగవద్వచనమ్. (భగవన్) జ్ఞానాదిగుణగ్రాహి పరిపూర్ణనాకై యాలే పోక్కడిశొల్లికై యుమునక్కే భరమెన్టితార్. (స్వేనచవ్యాచకర్థ) మధ్యస్థరాన వైదికర్ శొన్నవళవేయో? ఎతిరికళోముస్సేనీతానే శొల్లిల్ దైయో వెన్టితార్.

తాత్పర్యము - ఒకదానిని ఉన్నదియున్నటుల తెలిసికొనునెడల ప్రత్యక్ష ఆనమనాది ప్రమాణములచేత తెలిసికొనవలయు సర్వేశ్వరుడున్నాడనుటకు అట్టి ప్రమాణములేదేయనివ, కలదు వేదములే ఇంగుట ముఖ్యప్రమాణము ఇవి ముఖ్యప్రమాణమే ట్లన్నచు, ఎంతగోప్పవాడైనను ఒకపురుషునిచే నిర్మించబడినయెడల ఆగ్రస్తముకొంచె మైనను దోషయుక్తముగనే యుండును వేదములు పురుషునిర్మితములు కావు గ్లాననిర్దోషములై ముఖ్యప్రమాణములుగ విలసిల్లుచున్నవి. ఆవేదార్థము మందమకులకు నెఱుంగ నసాధ్యముగాన స్మృతిమొదలగు గ్రంథములచేత వివరింపబడునని ఆవేదముయొక్క పూర్వార్థమును మననాదిస్మృతులుచు, ఉత్తార్థమును శ్రీరామాయణము మొదలగు నితివాసంబులుచు శ్రీవిష్ణుపురాణము మొదలగు పురాణంబులును విశదపఱచుచున్నవి. ఈరెంటికిని వ్యాకరణాదిపద్యములును మీమాంసాది పట్టాస్త్రములును సహాయముగా నున్నవి వేదముల పూర్వభాగము నాస్తికులను పశపఱచుచుకొనుటకు తుద్రపురుషార్థ సాధనముగ దేవరవారి యారాధన రూపమై యజ్ఞయాగాదిక్రతువులను ప్రతిపాదించుచున్నది. ఉత్తరభాగము (వేదాంతము) విరమపురుషార్థమైన పరమపద ప్రాప్తికొలుకుననుసంధేయుముగా దేవరవారి జగత్సృష్టిని, జగద్రక్షణార్థమైన తిరువవతారచేష్టితమలను, జ్ఞానానందాదికల్యాణగుణములను ఉభయవిభూతి విభూతిని (విశ్వరూపును) ప్రతిపాదించుచున్నది స్వామి! సమస్తమైనవేదములచే జెప్పబడువాడు సేనేయని తామే భగవద్గీతయందు సాదించియున్నాము

పెరియవాచ్చాన్నిలై తిరువడిక శేశరణమ్,

వరాహపురాణము,

మూ. స్థితే మనసి సుస్వస్థే శరీరే సతి యో నరః |

భాతునామ్యే స్థితే స్వర్తా విశ్వరూపశ్చ మా మజమ్ || ౫.

తతస్తం మ్రియమాణస్త కష్టపాషాణసన్నిభమ్ |

అహం స్వరామి మద్భక్తం నయామి పరమాజ్ఞతిమ్ || ౬.

అర్థము. - మనసి-చిత్తము, స్థితే (సతి) - చంచలము కానిదైయుండఁగా, శరీరే-దేహము, సుస్వస్థే - నెమ్మదిగానుండఁగా, భాతునామ్యే వాతాదిభాతువులుసమముగా నుండుట, స్థితేనతి - ఉన్నదిగుచుండగా, యః-ఏ, నరః - మరుజుఁడు, విశ్వరూపమ్ - ప్రపంచమే శరీరముగాఁగల, అజమ్ పుట్టుకలేని, చామ్ - నన్ను, స్వర్తా - తలఁచువాడగుచున్నాడో, కఠః-పిచ్చుట, కష్టపాషాణసన్నిభమ్-కట్టెతోనురాత్రితమునూముడై,

మియమాణమ్-మృతించొందుచున్న, తమ్ - వానిని, అమామ్-నెయ, స్తరామి - తలచుచున్నాను, పరమామ్ - సర్వోత్కృష్టమైన, గతిమ్ - పదమును, నయామి - పొందించుచున్నాను.

అవతారికై. (స్థితేమనసీత్యాది) అనుభావ్యపస్తులాభత్తుక్కునిరపాయపాయనూన ఆశ్రయణ కాలతైయుమ్, ఆశ్రయణాధికారియైయుమ్, ఆశ్రయణప్రకారతైయుమ్, ఆశ్రయణీయవ్యక్తివిశేషతైయుమ్, ఆశ్రయణఫలతైయుమ్ శొల్లుకిటతు ఇంద్రశ్లోకద్వయమ్ 'స్థితేమనసినుస్యస్థేశరీరేసతి, ధాతుసామ్యేస్థితే' ఎన్టు ఆశ్రయణకాలతైవొచ్చుల్లుకిటతు, 'యోనరః' ఎన్టు ఆశ్రయణాధికారియైవొచ్చుల్లుకిటతు, "వృక్ష" ఎన్టు ఆశ్రయణప్రకారతైవొచ్చుల్లుకిటతు, "విశ్వరూపంచమామజమ్" ఎన్టు ఆశ్రయణీయవ్యక్తివిశేషతైవొచ్చుల్లుకిటతు. మేల్ శ్లోకమ్ ఆశ్రయణఫలతైవొచ్చుల్లుకిటతు.

(మనసినుస్వస్థే) మనస్సానతు ఎత్తే? అనుక్కు అవస్థానమానతు ఎత్తెన్నిల్, మనస్సానతు-అపాజ్కారకార్యమాయరుప్పతోరు అస్తః కరణవిశేషమ్, అతుక్కు అవస్థానమానతు - అనాది కాలపాఠవాననైయాకిటమహావాతత్తాలేప్రేరితమాయ, తనక్కావాసభూమియానమ్మదయ గునైయిల్ క్షణకాలమ్ తజ్జప్నెతాతేకజ్జవిషయద్గతిలే మణ్డిపుక్కుత్తిరికిట నెజ్జు నిర్విషయమాకై. ఆకతిలిల్ మనస్సినుడైయ విషయాధీనమాన అన్యరతైతవిర్వదడి శొల్లుకిటతు. అనస్తరమ్ శరీరాలస్యనిబద్ధనమాన మనస్సినుడైయ అన్యరతాశాన్తిక్కు హేతు శొల్లుకిటతు (శరీరేసాస్వస్థసేసతి) ఎన్టు శరీరమ్ స్వస్థమాయుధికితానవనిలే, * వ్యాధీనామాకరమాయితే శరీరమిరుప్పతు, అన్దవ్యాధికలిలాన్టు తలైయెడు త్తతాకిల్ తజ్జనితమాన దుఃఖానుభవత్తిలే ఉపక్షీణమాకైయాలే భగవద్విషయత్తుక్కు యోగ్యమాకమాట్లాతితే నెజ్జు. అకైయాలే శరీరాలస్యనివృత్తి మనస్సాన్ద్యత్తుక్కు హేతు. అన్దశరీరాలస్య నివృత్తిక్కు హేతు శొల్లుకిటతు (ధాతుసామ్యేస్థితే) ఎన్టు. ధాతుక్కుభావన- వాతిపిత్తజ్వల్. అన్దధాతుక్కుభుక్కు సామ్య

ముణ్డాకై యావతు - ఒస్తుక్కోస్తు న్యూనాతిరేకమన్యో బ త్తిరుక్కై.
అన్దథాతుక్కుళినుడైయ న్యూనాతిరేకజ్జో వ్యాధిహేతు, మూన్త్రిను
డైయ ప్రకోపమ్ మరణమితే. ఆకైయాల్, అన్దవ్యాధిహేతుక్కుళో
తన్నిలాత్తవాతే అవన్ద్రుచుడైయ నిమ్నాన్నతత్తాల్ వరుమ్ వ్యాధి
ఉణ్డాకాతు, వ్యాధియుణ్డాకామైయాలే శరీరవ్ స్వస్థమామ్, శరీరస్వా
స్థ్యత్తాలే మనస్సన్ద్ర్యమ్ పిఱక్కుమ్, పిన్న్బ మనస్సుస్థరణత్తమ
మామ్. ఆకీక్కిఱ్ఱితైయైయాలమ్ స్థరణైకాన్తమాన కాలవిశేషత్తై
చ్చొల్లుకిఱతు.

అనన్తరమ్ స్థరణాధికారియై చొల్లుకిఱతు. (గౌనరః)
ఎన్దు, నరశబ్దమ్ మనుష్యవాచీ. ఇతిల్ దేవత్తైకత్తైయుమ్ ఉపలక్షిక్కి
ఱతు. ఇత్తాల్ భగవత్సమాశ్రయణత్తుక్కు కర్మరణపాటవమే అపేక్షిత
మెన్దు తాయీన్దు వత్సమాణమాన స్థరణత్తుక్కు జన్మవృత్తాదికల్ అప్ర
యోజకజ్జో. ఏతేమమ్ జన్మమాకపుమామ్, వృత్తమాకపుమామ్,
కరణపాటవముమ్ రుచియుపేవేణ్దువతు.

(స్త్రా) స్థరణమావతు-ఒరుజ్ఞానవిశేషమ్, మేలే, విశ్వరూపమ్,
ఎన్దు శేషిత్వత్తైయుమ్, “నయామి” ఎన్దు ఉపాయత్వత్తైయుమ్, “వర
మాంగతిమ్” ఎన్దు ఉపేయత్వత్తైయుమ్ శొల్లాకైయాలే ఇన్ద్రాన్దుమ్
ఇన్ద స్థరణత్తుక్కు విషయమాకక్కడవతు ఆకవిత్తాల్ ఆశ్రయణప్రకా
రమ్ శొల్లొన్దాయీన్దు.

అనన్తరమ్ ఆశ్రయణీయవస్తువై చొల్లుకిఱతు (విశ్వరూపమ్)
ఎన్దిఱపదమ్. విశ్వత్తైయుమ్ తనక్కురూపమాకపుడైయవన్ విశ్వరూపి
యాకితాన్. ఇవన్ విశ్వశరీరయా యిరుక్కుమాకిల్ ఉభయగతమాన
దోషముమ్ స్పర్శియాతోవెన్న చొల్లుకిఱతు. (అజమ్) జననమరణాది
శూన్యమ్. ఇన్దజననమ్ శరీరధర్తమాన షడ్భావవికారజ్జభుక్కుమ్
ఆత్మగర్తమాన అజ్ఞానదుఃఖాదికభుక్కు ముపలక్షణమ్. (చ) ఇచ్చేత
ననుడైయ హితాహిత జ్ఞానవిశేషత్తైయుమ్, జ్ఞానానుగుణమాక

క్లాన్యమ్ తలైక్కట్టుకై క్కిడానశ క్కయైయుమ్, దయైయైయుమ్ కణిక్కిఱతు. (మామ్) ఎన్నైఎన్ఱ పడి. అసాధారణ విగ్రహంకై అన్నదానికల్ కణ్ణుక్కువిషయమాక్కి కొండ్లు నిట్కిఱ సౌలభ్యతై యుమ్, “మానమిలాప్పన్ఱి” ఎన్ఱు అన్యైన్ఱ నిహింమాన నరాహజన్ఱై తిలై అన్యైభినివిష్టనామ్బడియాన సౌశీల్యాతిశయంకై యుమ్, మూతలిత్తై కాట్టిసపడి.

అనన్తరమ్ తతథ్యాన్యైక్కిఱ్ఱాలే ఆశ్రయిత్తనసుక్కు ఈశ్వరచున్డాక్కుమ్ ప్రయోజనవిశేషతై చొచ్చుకొంటు. (తతః) సిన్ఱెన్ఱ పడి. ఇత్తాలై ఇన్ఱి స్మృతియిరుదైయనైరన్తర్యక్కిఱ్ఱిక్కిఱతు (తమ్) “స్తర్తా” ఎన్ఱిఱపడియే ఎన్నైయే ఉపాయోపేయమాకాధ్యనసిత్తనధికారియై. ఇవసుక్కు ఇలజ్జొడుప్పతు ఎప్పొత్తోవెన్నిల్, (బ్రుయమాణమ్) మరణోచ్చుమాన సమయత్తిలై (శు)శబ్దమ్ సాధకచిత్కాట్టిల్ ఇవధికారిక్కు వక్యమాణమాన విశేషతై వ్యోతిష్కరిఱతు. అన్ఱ విశేషమెన్నైన్ఱిల్, (కాప్తపాపాణసన్నిభమ్) జ్ఞానసంసర్గ శూన్యమాన కాప్తపాపాణగ్గళోడొత్తిరుక్కువమైయుమ్. శాస్త్రమ్ అన్ఱిమచ్చుఱ్ఱికోణ్ణుజ్జివిక్కు వేణుమెచ్చుశొల్లాచిఱ్ఱు అన్ఱిమచ్చుతి యొట్టయఉడ్డవిప్పక్కడనెన్ఱై శాస్త్రవిరుద్ధమహ్తోవెన్నిల్; అతువుమ్ అప్పడియే, ఇతిల్ అంశమ్ ఎన్నై తెన్ఱిఱాన్ (అహంస్థరామి) ఎన్ఱు అపేక్షితస్వనాన్ఱుక్కు కర్తానానై. కృష్ణంశమ్ కర్నకనుక్కిఱ్ఱో? (స్తరామి) ఇనానాకల్ స్తరిత్తానాకిల్ అనవరతభావనైపణ్ణక్కడవేన్. నీ ఇప్పడిమేర్ విఱ్ఱున్ఱునైక్కిఱ్ఱు ఇవన్ పక్కల్ శన్నేన్ఱోమెన్నైన్ఱిల్, (మచ్చక్తిమ్) ఎనకునలని నన్ఱో? మచ్చక్తి నెన్ఱు ప్రపన్నాధికారియై చొచ్చుకొంటు. ఆకె వెచ్చక్కలిలై అనన్యప్రయోజనభక్తియైయుదైయనాకై యాలే అనన్ కాప్తపాపాణ సన్నిభ సేమాకిలుమ్ నాన్ ప్తరిప్పన్. ఇజ్జుచొచ్చుకొంటు స్తరణమానతు - ఇవన్ తన్ కాన్యత్తిల్ కై వాణ్ణి నమ్మక్కలిలై తన్ సన్యసర్గకై యుమ్ సన్యసితాన్, అనన్ఱు ఇవన్ కాన్యమదైయనమ్మకై సన్ఱి,

ఇవన్ ఇన్న మొరు కాల ఉత్కాంతిక్లేశ మనుగవి తల్. యమన్ ముఖ
 త్తిల్ విభీత్తల్. గర్భగుహైయిలే ండ త్తల్ శెయ్యాతే ఇవన్ నిత్యకై
 జ్జగ్యమ్ పణ్ణి నిత్యానన్ది యాక వేణుమెన్గితి సజ్కల్పమ్. (నయామి
 పరమాంగలిమ్) ఎత్తతు - పరమప్రాప్య ప్రకారజైచ్చొల్లుకిటతు.
 (పరమాంగళినయామి) పరమైయానగతిమైక్కొణ్డు స్వీకరిప్పిక్కక్క
 డవన్. గతియావతు - 'గమ్యతఇతిగతిః' ఎన్గితివృత్పత్తియిలేయాయ్
 ప్రాప్యేత్తైచ్చొల్లుకిటతు. అతిల్ పరమగతియావతు. అతుక్కప్పరుకి
 ణ్ణాతప్రాప్యమ్. ఆతావతు-పరమపురుషార్థలక్షణ మోక్షమ్ నాట్టిల్ పురు
 షార్థమాక వేణువతు-ధర్తార్థ కామమోక్షమ్, ఇవైపురుషార్థమాక కా
 ట్టాపైయాలే ఆజై వ్యావర్తిత్తు స్వయంపురుషార్థమాయ్ స్వరసమాయ్
 నిరతిశయమాన భగవత్ప్రకార్య రూపమాన పరమ ప్రాప్యేత్తైచ్చొ
 ల్లుకిటతు (నయామి) అన్దప్రాప్యేత్తైప్రాపిక్కుమిడ త్తిల్ ఆతివాహిర్
 కళైకైయిలే కాట్టిక్కొడన్, అత్తవాళత్తలైయాలే ముట్టాకిట్టు నానే
 కొణ్డుపోకక్కడవేన్, లజ్జాజనపద త్తిలిరున్ద పిరాట్టియై పుష్పక త్తిన్
 మేలేతానే' ఎడుత్తువైత్తు కొణ్డుపోనాట్పోలేకాణమ్ ఇవ్వాత్తైవై
 కొణ్డుపోమ్బడియుమ్.

తాత్పర్యము. - నన్న ఆశ్రయించువపుడు శబ్దాది విషయములచే గలతనొంద
 క మనస్సు నిర్మలముగా నుండవలయు అట్టి మనోనైర్దల్యము శరీరమునగు రోగము
 లేనపుడునీర్ధించును అట్టి యశోగతి వారి పత్తిజేష్ఠధాతువులు వ్యత్యాసములేక సమ
 మగానుండునపుడు అభించునుగాన సట్టిసమయమునగు సర్వవ్యాపకుండనై సమ
 ప్రకల్యాణగుణసమీపాహ్లాదనైస్వికారుండనై సర్వగుణభుడనై యుండ నన్న ఎవ్వడైనను
 ఒకమార్చెనను ధ్యానించుచున్నాడో అట్టి నాభిస్తుండు మరణముఁజెందునపుడు కాళ్లు
 చేతులు స్వాధీనములేక గురకపడఁ గొంది నన్న స్థరించకపోయినను ఆయంతిమస్పృ
 త్తిని నేనేవానికిఁగఁజేసి పునరాన్తి రహితమైన కాశ్వతపరిమపనమును పొందించె
 దనని భూదేవితో వరాహ పైరుమాళ్లు ఆనతిచ్చి

చెరియ నాన్చొచ్చెన్ పురుషడికలేకరణమ్.

సభాపర్వము, ద్యూతపర్వము, ౬౬-వ అధ్యాయము, ౮౩-వ శ్లోకము.

మూ శబ్దచక్రగదాపాణే ద్వారకానిలయాచ్యుత !

గోవింద పుణ్డరీకాక్ష రక్ష మాం శరణాగతామ్ || ౨.

అర్థము.- శబ్దచక్రగదాపాణే - శ్రీపాశ్చాత్య సుదర్శనకామిదమలు శ్రీ హస్తముండుల గలవాడా, ద్వారకానిలయ!-ద్వార కాపట్టణము వాసస్థానముగాగల వాడా, అచ్యుత! భక్తులకు వదలనివాడా, గోవింద, - జగద్రక్షకుడా, పుణ్డరీ కాక్ష - ఎఱ్ఱతామృతరసవంటి తిరునేత్రములు గలవాడా! శరణాగతామ్ - ఉపాయ ముగా బొందిన, మామ్ - దాసురాలిని, రక్ష - కాపాడుము.

అవతారికై - శ్రీరామాయణతాలుమ్ మహాభారతతాలుమ్ శ్రీవిష్ణుపురాణతాలుమ్ పిరాట్టియినుడైయవుమ్ ద్రౌపదియినుడైయ వుమ్ చిన్తయిన్తియినుడైయవుమ్ అధ్యవసాయతై ప్రతిపాదిక్కై యాలేయితే ఇన్దై ప్రబల ప్రమాణమగాయిత్రు, ఇతిల్ మహాభార తోక్తమాన ద్రౌపదియినుడైయ శరణాగతి నిస్తైయై వెలియిడుకిటతు ఇశ్లోకమ్. అతావతు-సర్వేశ్వరక రక్షిక్కైక్కు పురికరమాన అధ్య వసాయతైచ్చొల్లిబ్రహ్మయిత్రు. అప్పడియేయితే “స్వర్ణస్యోభగవాన్ స్వరిః” వస్తతుమ్. ఇవ్వ ధ్యవసాయస్తై కొండ్లు పాయ్చూతిలే తొత్తైయాలేసభామధ్యత్తిలేదుక్కాసనా కృప్తైయాయ అతినాలే పరిభూ తైయాన తా అరక్షక రాన భర్తాక్కళో ముతలానవర్ కళైరక్షకరాక కూప్పిట్ట ఇతిపుతిర సర్వరక్షకనాన వస్తనై రక్షకనాక శుణిన్దు అవను డైయ రక్షకతోహయోగియాన గుణబైచ్చొల్లిశరణమ్ పుకుకితాళో.

వ్యా.- (శబ్దచక్రగదాపాణే) కైప్పడైయిల్లా తానైయోనాక కై కూప్పిబ్రు. (ద్వారకానిలయ) ఓరిరుప్పిడపిల్లా తానై యోనానై ర్నైదు (అచ్యుత) తన్నై యడైన్దారైన్దువ విదుమవనై యోనాన డైన్దుతు. (గోవింద) తన్నైశి తరై నోవు పడవిట్టిరుక్కుమవనై యోనా నాశ్రయిత్తు. (పుణ్డరీకాక్ష) కణ్ణిల్లా తానైయో సూకాలై క్కట్టిబ్రు.

* ఈశ్లోకము-౮౮-సంవత్సరములకుముందు పూవాడ వెంకటరాయర్ అచ్చు వేసిన పుస్తకములోను అనేక ప్రాచీనతాళపత్ర శ్రీకోశములలోనుండినది. భగవద్దేవు ముచేతిభగవద్వాహిత్యై ప్రతిపాదికమైన వచనములను వదిలి తనకేష్టమైన నూతనవచన ములనుజేర్చి రచించిన నీలకణ్ణివ్యాఖ్యానపాఠమునుంబట్టి అచ్చిడిన అనునిక అచ్చు పుస్తకములలో గణబదని యనేకశ్లోకములలోనిదియొకటి

(రక్షమామ్) రుచియిల్లాణేయో నాశశరణమ్ పుకున్దతు. (శరణాగతామ్) అక్షయా లే ఫలసిద్ధియిం కిణ్ణభీవు పరపేతువిజ్ఞై యెస్తు తుణి కితాళి.

*౨ (శబ్దచక్రగదాపాణే) నీ ఆయుధవాణియా యిరుక్క నాన పురక్షైపుటికొడుప్పైన్? *౩. (శబ్దచక్రగదాపాణే) “శుడో విడు మైపైయైయై యుక్మన్దై” ఎనిఱుడియే నీనదాపజ్ఞాయుధజ్ఞై ధరిత్రికీఱతు శరణాగత రక్షణత్తుక్కాక వన్దో? సకలావన్నిప్పత్తి ట్టుమ్ పేతు డ్డైతానే, సుదర్శనమ్ శిన్దితమాత్రమ్ “ఆశు” ఎస్తు నీ * కైన్దశక్కరైన్ కణ్ణనాయరుక్క “కాన్సారావిడత్తు” ఎస్తు నాకై విరిప్పైతే? నాకై విట్టిరుక్క నీకై కొణ్ణిరుక్కీఱత ట్టుమ్ క్కయోజనమ్ చేణ్ణావో? పజ్ఞాయుధజ్ఞై యుమ్ ధరికీఱతు పరిఫపత్తిల్ నొన్దానైరక్షిక్కవీన్దో? *౩ (శబ్దచక్రగదాపాణే) నాకై విట్టడియే అవన్పదైటోట్టా. అజ్ఞనమ్ తొట్టడియితే “మట్టుక్కాత వైన్దుతియ శిక్కరనల్వల పైయామ్ త్తొట్టుక్కాతొట్టులి అలి ప్పాన్ పుళూర్దు తొన్దైయే” అప్పడియ* కూరా రాభీవెణ్ శక్లై నివ్దురులి తనక్కు ముక్కిక్కాట్టవేణుమెట్టు కగుత్తు. పిన్బ ఇవళుక్కాక వితే “సవోచ్చజన్యోచ్యుత వస్త్రవాయునా” “హృదయానివ్యధార యతో” ఎన్దు+ కిల్గచ్చుజ్ఞమ్ పాయ్వై త్తతుమ్, * అట్టికొణ్ణనిరవిమ తై త్తతుమ్, * కొల్లామాణ్కోల్ కొలై శెయ్తు పారతప్పోర్ ఎల్లా చేన్దైయమిరునిల త్తవి త్తతుమ్. *౪. (శబ్దచక్రగదాపాణే) “అరుథా ర్ తిరచ్చక్కరత్తైలో” ఇత్యాది. “ఇవన్దోన్పుఱత్తైత్తైన్దో”. *౫. (శబ్దచక్రగదాపాణే) * తుళిక్కిన్దవానిన్నిలమ్ శుడరాభీ శక్లైన్దిలలి క్కిన్ద పనె యిరుక్కొడనక్కు అబ్బైన్దెరక్షిక్కైపణియో? నానిళి కుక్కిట్టవైయోలాయనై నీయట్ట పత్తిరమ్.

కనెఅవన్నై కిల్గివరుప్పడి అవన్నైయైచ్చొల్లి కూప్పిడుకి తాళి. * (ద్వారకానిలయాచ్యుత) * విణ్ణపరాపతిమన్న నాయ్ నట్టువు తిన్దిక్కి నాట్టాళాయ్ఱి నాన్పిడిత్తార్ క్కెల్లామ్ పెణ్ణిరాక వో? * ౨. (ద్వారకానిలయాచ్యుత) పరమపదనిలయనై యోనాశ కూప్పిడుకి? నానిర్రాణమ్ పణ్ణపిడిడైయై? * అయర్వ

అమమరీకభుక్కు ముఖజ్ఞోడు త్తవిడమస్తే నానర్థిత్తతు? అబలై
కభుక్కు ముఖజ్ఞోడు త్తవిడమస్తో? * వల్లయిరమ్ పెరునైవిమారోడు
పావమటితువరై యెల్లారుమ్ శూఢ్రిచ్చిక్కాశన త్తిలే యిరుక్కుమిడమితే!
“ ఏక స్తిస్సేవగోవిందే ” ఇత్యాని ఆశిత్రేయాన బరు త్తియై ఉపేక్షి
త్రాల్ ఇభిమతర్ కిరాన వర్ కళ పలర్ ముఖమ్ ఉమక్కుప్పొక వేణ్ణానో?
* 3 (ద్వారకానిలయాచ్యుత) నీయుమెన్నై పోలే నీలైయిల్లనిరు
క్కితాయో? ఇవర్ ఒరునిలై నివత్తువెన్న రేల్ “తిరైపారుకడల్ శూఢ్రి
త్తిణ్ణిళితువరై వేన్దుత నైత్తినన్దార్ కామ్” ఎన్నిఱపడియే అరశై
యవియవరశిన్దై యరుభుమాభీయా నాయిత్రే,* (ద్వారకానిలయా
చ్యుత) ఆరాయచ్చియైత్రవిర్ న్ద అధర్తమాన సభైపోలాయిత్రే ఉకధర్త
సభైయుమ్ (అచ్యుత) ఎన్దు అవనైయల్లాత్తై ఎన్దుమ్ తన్నై న్దు
వామల్ నోక్కుమ్మడియాన వెయరైచ్చొల్లికితాళ్. అచ్యుతనితే అడి
యవర్ వినై కెడుప్పాక “ఆచ్యుతాహంతేవాస్తీతి” ఎన్నితాళ్, మిత్ర
భావత్తిలే “త్యజేయమ్” ఎన్నిఱనీ శరణాగత్రేయానవెన్నై శత్రుక్కుళ్
నలియుమ్మడి కాట్టిక్కుడు త్తిరుప్పలే? అవసన్నై యాయ్ ఆనాదై యా
యిరుక్కిఱవెన్నై నెక్కిళైయే వ్రాస్తమో? నీయుమ్ ఉకస్వభావ
త్తిల్ నెక్కిలిన్దో ఎన్నుడైయి నెక్కిళ్ వువేణ్డువతు ఎన్నై నెక్కిళ్ న్దో ఉన్నే
రుణ్ణావతు. * ౫ (శబ్దచక్రగదాపాణే ద్వారకానిలయాచ్యుత) , తమ
సంపరమోధాతా శబ్దచక్రగదాధరః’ ఎన్దాళోరు త్తి, ఇవభుమప్పడియే
వేళుకితాళ్. “జాతీ నీదేవదేవేశ శబ్దచక్రగదాధర” ఎన్నుక్కుడవతితే
“వ్రాకారస్సర్వవృన్ణానామ్ ఎన్దిరుక్కుమ్ నీ ఇన్ద్రోకభుక్కు క్కుడలైయి
రణ శేయ్తుకోడుత్తు శత్రుక్కుళ్ కైయిల్ కాట్టిక్కుడామల్ * కాక్కు
మియల్విన నాయరుక్కిఱ ఉనక్కు శత్రుక్కుళ్ కైయిల వ్వుడువతెన్?
శేయ్ పతెన్? పిన్దు, “రథంస్థావయమేచ్యుత” ఎన్నుమ్మడియితే ఇవ
భుక్కు కనారథియాయ్ వ్యవస్థితనానతుమ్. నీకై క్కులా నేమియానా
యిరుక్కు ఎన్దాయ్ కళిల్ కిళిణ్డుమ్ విఱుమ్మడియావతే? ఎన్దు * పొట్టు
క్కర త్తరియిన్దై యచ్చుతనై ప్పభీక్షిత్తాళ్.

* ౧ (గోవింద) ఇని అరైకులై యరైకులై య అలమాక్కు
మ్మడియాకి మడిశూడిని వేరైచ్చొల్లిక్కుప్పిట్టు ముత్రైయిడుకితాళ్.

“గోవిందేతి. ఋణంప్రవృద్ధమ్” అవన్ తిరువుళ్ళమ్ పుణ్బడుమ్బడి ఉయి
 ర్నిలైయిలే ఒత్తై చ్చొల్లిల్దై. ౨. (గోవింద) నీగోవిందాభిషేకమ్బుణ్ణి
 గోస్తావాయరుక్క ఇవిడమ్ అరాజకమాయ్ ఒరువర్ కూతై ఎఱువ
 రుడుక్కుమ్బడి యిరుప్ప తె? ఇనళుక్కుమ్బడైవై శురక్కుమ్ తిరునా
 మమరుక్కుమ్బడి * 3. (గోవింద) నీఆశ్రితరక్షణ త్తిలే దీక్షిల్దైరుక్క
 “కృష్ణాశ్రయా” ఎఱ్ఱిరుక్కిటవెనై కృపై ప్పణ్ణాత్తోవతె? “నారా
 యణా” ఎఱ్ఱు ఉన్ శిఱుపేరైయో నాన్ శొల్లిల్దై. “నాఱుత త్తవగోవింద
 నామత్వత్తస్స దాధికమ్” ఎఱ్ఱు ఉన్నిలుమ్ అధికమానఉన్ పేరైయన్
 నాన్ శొల్లిల్దై. “సక్యత్వత్తోసిగోవింద” సకలప్రవృత్తికలై ప్పణ్ణ
 వత్తానాతుఉన్ తిరునామమన్? * ౪. (గోవింద) నాన్ కుళల్ వేణామలి
 రుక్క నీకమ్మలిరుణ్ణుశుడుడైతీయకుఱ్ఱిగోవిందనాయ్ మయిర్ వేణియి
 రుప్పణె? * ౫. (గోవింద) నీ ముడికూడువి త్తిరుక్కనా? “నాహంకే
 శగ్రహంప్రాస్తా” ఎఱ్ఱుమ్బడియావ తె? ఎఱ్ఱుమ్ గోవింద కుణమ్బ
 డివికాత్తుగుణ జ్ఞానత్తాలే నిర్బరైయానా? పిన్నిజే* మైత్తునన్దార్
 కాతలెయ్ మయిర్ ముడిప్పిత్తతు * ౬. (గోవింద) నీజగద్దితార్దమాకవంద
 వత్తి త్తవనలైయో? * ౭. (చార్కా నిలయగోవింద) * తువరాపతిక్కా
 వలక్కిన్దు మేయ్త్తు విలైయాడివరుజ్జోవలనై కూఱుకితా? గో
 వింద పశుమేయ్ త్తవనిజే. * ౮. (గోవింద) నీపశుమేయ్క్క క్కల్దై
 వత్తనైయల్లవో? పరిభవ త్తిల్ రక్షిప్పతు ఉనక్కు ప్పణియాయరు
 ప్పలె? * ౯. (గోవింద) ఎఱ్ఱుడైయ రక్షణత్తుక్కు మలై యెడుక్క
 వేణుమో? కణ్ణాల్ నోక్కవమైయాతో? “గోవిందం గోపతిస్తేవంసన్త
 తం శరణంప్రవ” ఎఱ్ఱిటతు ఇవళెనుస్తాన వై ప్పిళెల్లుమ్బడియాయితే
 యిరుప్పతు.

* ౧ (పుణ్డరీకాక్ష) పర్వపత్రాక్షియాననా? కమలక్కణ్ణుత్తమ్
 శోరవిరుక్క “కిమర్ధంనవనేత్రాభ్యామ్” ఎఱ్ఱిటవడియే * ఉణ్ణాశోతివా
 యేతిటన్దు ఉణ్ణామరై క్కణ్ణాళాల్ నోక్కోత్తోవతె? * ౨. (పుణ్డ
 రీకాక్ష) ఎఱ్ఱుడై యఆవత్తుక్కు అవలోకనదానమన్? అపేక్షితమ్.
 * ౩. (గోవిందపుణ్డరీకాక్ష) “కృష్ణంకమలపత్రాక్షమ్” ఎఱ్ఱుక్కడవతిజే
 “సుభ్రమైస్తుష్యగోవింద” ఎఱ్ఱు వనన్తర త్తిలే “కిమర్ధంపుణ్డరీకాక్ష” ఎఱ్ఱు

నితే, *౪. (పుణ్డరీకాక్ష) నాక కణ్ కలజ్జేయిరుక్క నీకణ్డార్ త్రియో
 డే యిరుప్పజెన్? *౫. (పుణ్డరీకాక్ష) నీకణ్డార్ కణ్ పార్వై
 క్కిల కాన్ క్కణ్ కలజ్జు వత్తె? *౬. (పుణ్డరీకాక్ష) నాక కణ్ శివన్ది
 రుక్క సీ * ఉన్దుక త్తనక్కణ్ణళ్ళ వాయిరుప్ప తే? *౭ (పుణ్డరీకాక్ష)
 అవకళ శుమ్బులి త్రిరుద్దాక, పిన్బుక్కణ్ణలే అలరవిట్టి శుమ్ ఇవ
 తైక్కుళిర నోక్కిల్ మమ్. “కృత్వాభారావతరణమ్” ఇత్యాది. అను
 కూలరక్షణత్తుక్కుమ్ ప్రతికూలనిరసనత్తుక్కుమ్ పరికరము న్నేయాయ
 ద్దు. *౮. (పుణ్డరీకాక్ష) “తామరై క్కణ్ణావో తనియే తనియా
 భావో” ఎన్దితాళ్. *౯. (పుణ్డరీకాక్ష) తామరై క్కణ్ణా! అచ్యుతా!
 ఎన్దితాళ్. * ౧౦. (అచ్యుత పుణ్డరీకాక్ష) “వీవిలిప్పమ్ మికవైత్తె నికల్
 న్దనమ్మచ్చుతక వీవిల్ శీరక మలర్ క్కణ్ణా” ఎన్దితాళ్. *౧౧. (పుణ్డ
 రీకాక్ష) “కప్పాసం పుణ్డరీక మే నమక్షిణే” ఎన్దిట శ్రుత్తర్థమ్ ఇవళుక్కు
 కైయాళాయురుక్కుమ్బడి *౧౨ (పుణ్డరీకాక్ష) “జిత నేపుణ్డరీకాక్ష”
 ఎన్దు ఇవళో ముగ్ధానుభావ్యమాన కణ్ణళిలే జితైయా యిరుక్కుమ్బడి
 *౧౩, (పుణ్డరీకాక్ష) “ సఖేసంప్రతిదిర్ఘాక్ష సంబన్దితేజనాన్దన” ఎన్దు
 ఇవళో వేసిరపడి కేట్టుక్కొణ్డిరుక్కుమే వట్టి టిక్కున్దనైయిలే తాయ
 ముఖత్తిలేవిట్టిక్క అశైప్పడువారైప్పోలే * తాయాయగ్గిన్ద్ర తణ్డా
 మరై క్కణ్ణనై క్కాణవామిల్ ఇవళాశైప్పడుకిటతు. *౧౪. (శబ్ద
 చక్రగదాపాణి) “పజ్జయక్కణ్ణనెన్” ఎన్దితాళ్. “పుణ్డరీకాక్ష నజా
 నేశరణంపరమ్” ఎన్దితాళ్.

*౧ (రక్షమామ్) రక్షాపేక్షయైయవెన్నై *౨. అనాదై
 యానవెన్నై. *౩. అబలై యానవెన్నై *౪. ఆశ్రితై యానవెన్నై.
 *౫. అనన్యశరణై యానవెన్నై. (రక్షమామ్) రక్షిక్కైయావతు-
 విరోధియైప్పొక్కుకై యు మపేక్షితగ్గై కొడుక్కై యుమ్ “అలమ
 మ్మపడల్” ఇత్యాది.

(శరణాగతామ్) శరణమడైన్దు ఇవళుక్కాకవితే * పణ్డినూద్దు
 వరై మరణమడైవి త్తతుమ్. ఇవళుక్కు వస్త్ర వర్తనమును శత్రుసంహ-
 రముమ్ అపేక్షితమ్. “రక్షాపేక్షాం ప్రణీక్షతే” ఎన్దున్ * ఎఱుతుమె
 మ్మపితు మ్మియా క్కై యై అత్తలై క్కిరుప్పతుమ్.

శ్రీమదాంజనేయ విద్యావ్యాసాచార్య రక్షిక్కుమ్మడికాండ శరణాగత భర్తవై యనన్దిశ్చైక, ఘాతుకనానవేద నిష్పయ త్రిలే తీర్థకామనపక్షి, తన్నె యభ్యయమాటి రక్షిక్కుమ్మడికాండ శరణాగతవత్సలనాన నీశ రణాగతైయాన ఎన్విపయ త్రిల్ ఎన్న శెయ్యవేడ్డుమ్. ఇవనిపడి ‘నా తిస్సెన్ద్రవనా:’ ఎన్నుమ్మివోడే ఎన్దున్దరలిన్దుమ్.

అట్టిటర్దార్ క్కెల్లామ్ మరక్కలనూయరుక్క, పెట్టిటర్దార్
అట్టెక్కిలమ్ పుకున్దల్ “అక్కోల్” ఎన్నాతిరుప్పతె? “మాశువః”
ఎన్దు బరువార్తెయనో వేణువతా.

నీ రక్షణపరికరబట్టె యుడై యనావతు, ఆసన్ననావతు, ఆశ్రితరై న్మువవిడతననావతు, ఆశ్రితరక్షణ త్రిలే నీదీక్షే త్తిరుక్కుమననావతు, కణ్ణుడై యనావతు, నాకరక్షాపేక్షై య్శ్చై యథామ్ శరణమ్ పుకువతు. ఆకై యాలే రక్షిక్కు క్కుణ్ణై యే?

“శ్రద్ధాచక్రగదాపాణే” ఎన్నెయాలే జ్ఞానశక్త్యాదియోగవై
చొచ్చిలి, “ద్వారకానిలయాచ్యుతః, గోవిందపుణ్డరీకాక్షః” ఎన్నెయాలే
వాత్సల్య శౌశీల్య సౌలభ్యం గుణజ్ఞులైచొచ్చిలి, “రక్షమామ్” ఎన్నె
యాలే ఆకేషునాధికారి యెన్నుమిడమ్మొల్లి, “శరణాగతామ్” ఎన్నె
యాలే ఉపాయాధ్యవసాయమ్మొల్లి శ్రుతై క్కట్టుఁజుతు.

ఇత్రాల్, లజ్జాపురస్పరనూక ఇతరోపాను త్యాగమౌళి సిన్హా
పాయ స్వీకారమౌళి అధికారికృష్ణమ్ ఎన్ తాయీ

తాత్పర్యము — గ్రీవమును వాయుములనెత్తి ఆశ్రితులగుచును దోల
గివ నావ్యమగునని ఎల్లప్పుడు వజ్రాయుధములను శ్రీహస్తములందే ధరించియు, పు
మపదములందుండి యాశ్రితరక్షణము కొఱచు నీలిరావిధూతివిచ్చేయుటకు గొంతకాగ
గునని ద్వారకాపురియందు వెంచేసియుండు నాశ్రితవాత్సలైక బలధీ' నీవుముజ్జగముల
ధక్షిణముచుండగా నీయబల నొక్కరి రక్షించుచునికొంత పని, నిన్నే శరణుఁజొచ్చితిని
గాననావిప్రుడువలెఁగించి కాపాడుమని ద్రావపత్రిక్యమనిశరణాగతిఁ బొందెను.

పెరియవాచ్చాప్పితై తిరుప్పావై శ్లోకము.

